แสงสว่างของทางเลือกใหม่ ในการจัดการเรียนรู้

คำอธิบายกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง
ด้วยบันทึกประสบการณ์จริงของครูผู้สอน
พร้อมตัวอย่างแผนการสอนครบทุกกลุ่มสาระ

โดย
สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

แสงสว่างของทางเลือกใหม่ ในการจัดการเรียนรู้

คำอธิบายกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง
ด้วยบันทึกประสบการณ์จริงของครูผู้สอน
พร้อมตัวอย่างแผนการสอนครบทุกกลุ่มสาระ

โดย

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย

พิมพ์ครั้งแรก เมษายน พ.ศ. 2559
จำนวน 2,000 เล่ม
จัดพิมพ์โดย สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
พิมพ์ที่โรงพิมพ์ เอส.พี การพิมพ์ บางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
โทร. 0 2453 6173, โทรสาร 0 2453 6174 ต่อ 121

คำนิยม

ก้าวสู่มิติใหม่ที่กว้างไกล

ในห้องเรียนที่ครูเป็นผู้ควบคุมการสอนนั้น ไม่ว่าครูจะมีความรู้และความเชี่ยวชาญสักเพียงใด แต่กระบวนการเรียนการสอนของครูอาจไม่พัฒนา ไม่มีการปรับเปลี่ยน นักเรียนขาดโอกาสที่จะใช้ความคิดอย่างเต็มกำลัง แม้ในห้องจะมีแสงสว่างเพียงพอสำหรับครูและนักเรียน หากเปรียบเสมือนครูสอนที่อยู่ในที่มืด เพราะบางครั้งครูอาจเจอคำถามที่ไม่สามารถตอบได้อย่างกระจ่างชัด หรือประสบกับสถานการณ์ที่ไม่ได้คาดฝัน รู้สึกว่าผู้เรียนไม่ได้พัฒนาอย่างที่คาดหวัง เกิดความไม่มั่นใจในการสอน อาจรู้สึกโดดเดี่ยวและปรารถนาจะมีเพื่อน มีผู้รับรู้สิ่งที่เกิดขึ้นในห้องเรียน

กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ซึ่งเป็นทางเลือกใหม่ของการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยเป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากโครงสร้างของการเรียนรู้อยู่บนพื้นฐานของวิธีการทางวิทยาศาสตร์ที่ผ่านการทดลองและการทดสอบ ประกอบด้วยกระบวนการนำเสนอ การเพิ่มคุณค่าของเนื้อหา การแบ่งปันประสบการณ์ การปลูกฝังให้ผู้สอนและผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และเห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ เหนือสิ่งอื่นใดทำให้ครูตระหนักถึงความสำคัญของการไตร่ตรองในขณะทำการสอน (reflection in action) และการไตร่ตรองการสอนที่ผ่านไป (reflection on action) รวมทั้งกระบวนทัศน์วิธีการสอนแบบของนักบุญอิกญาซีโอ ซึ่งมีพื้นฐานอยู่บนความเข้าใจเกี่ยวกับการใคร่ครวญไตร่ตรองและถ่ายทอดด้วยความรักความเมตตาซึ่งไม่เพียงแต่ทำให้บรรลุถึงประสิทธิผลและสัมฤทธิผลที่สามารถวัดและประเมินได้เท่านั้น ทว่ายังก่อให้เกิดการปรับปรุง ปรับเปลี่ยนการสอนของครู การเรียนของนักเรียน การปรับมุมมองและกระบวนทัศน์ของทั้งสองฝ่าย

ขอโมทนาคุณพระเจ้าที่ทำให้คุณครูได้มีโอกาสร่วมกันวินิจฉัยไตร่ตรอง เพื่อยกระดับมาตรฐานการเรียนการสอนของเราและสำรวจชีวิตของตนเอง เพื่อก้าวสู่มิติกว้างไกลที่เจิดจ้าด้วย "**แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้**" ขอขอบคุณสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย คุณพ่อเดชา อาภรณ์รัตน์และอาจารย์สุมิตรา พงศธร ที่นำการไตร่ตรองมาสู่ชีวิตของครูโรงเรียน ในเครือคณะภคินีเซนต์ปอล เดอ ชาร์ตร ขอขอบคุณ คุณพ่อเฉลิม กิจมงคล อาจารย์อนุพันธ์ กิจนิจชีวะ และอาจารย์พงษ์นรินทร์ รัตนรังสิกุล ที่เสียสละเวลาเป็นวิทยากรในการสัมมนาที่ผ่านไป

ขอพระเป็นเจ้าโปรดประทานพระพรแห่งปรีชาญาณแก่ทุกท่าน และขอพระเจ้าอวยพร

เซอร์วาเลนติน มุ่งหมาย

30 มีนาคม 2016

เพื่อพัฒนามนุษย์ทั้งครบ

พ่อได้รู้จักคุณอนุพันธ์ กิจนิจชีวะ (โป่ง) และคุณพงษ์นรินทร์ รัตนรังสิกุล (ใหญ่) เมื่อห้าปีก่อน หลังจากที่พ่อได้รับมอบหมายให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย โป่งและใหญ่อยู่ในทีมงานอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกนำโดยอาจารย์สุมิตรา พงศธร ประธานฝ่ายอัตลักษณ์ฯ ซึ่งช่วยเหลือพ่อในการเดินสายจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” เพื่อศึกษา ทบทวน รื้อฟื้น และร่วมกันกำหนดแนวทางในการพัฒนาโรงเรียนตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก

เมื่อทั้งสองได้เสนอโครงการผ่านทางอาจารย์สุมิตราที่จะจัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการในหัวข้อ “เป้าหมายและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง” เป็นโครงการขั้นที่ 2 ของฝ่ายอัตลักษณ์ฯ เพื่อสนับสนุนพันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกเพื่อ “ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” พ่อจึงได้อนุมัติ สนับสนุน และแวะไปเยี่ยมเยียนให้กำลังใจแก่ผู้เข้าร่วมสัมมนาไตร่ตรองฯ ทุกครั้งที่มีโอกาส

พ่อรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่บันทึกประสบการณ์ตลอดจนตัวอย่างแผนการสอนแบบไตร่ตรองของเหล่าคุณครูผู้ร่วมทางสายไตร่ตรองได้ถูกถ่ายทอดและร้อยเรียงจนพัฒนาเป็นหนังสือ “**แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้**” หนังสือนี้เป็นบันทึกประสบการณ์ร่วมของคนนำทางและครูผู้ร่วมทาง พ่อเห็นว่าหนังสือนี้สามารถเอื้อประโยชน์ให้กับครูผู้ร่วมทางในอีก 3 ประการ ได้แก่

ประการแรก หนังสือนี้เป็นบันทึกช่วยจำที่ครูผู้ร่วมทางสามารถย้อนกลับมาทบทวนวิธีการในการนำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไปปฏิบัติ พร้อมทั้งได้เห็นถึงคุณค่าที่เกิดขึ้นและคุณประโยชน์ที่ได้รับด้วยประสบการณ์จริงของครูที่นำกระบวนการไตร่ตรองไปปรับใช้

ประการที่สอง หนังสือนี้เป็นเครื่องพิสูจน์กับครูผู้ร่วมทางว่า กระบวนการไตร่ตรองสามารถนำไปใช้ได้จริง ผ่านบันทึกประสบการณ์มากมายในหนังสือนี้

ประการสุดท้าย หนังสือนี้เป็นเสมือนทุนประเดิมที่ครูผู้ร่วมเดินทางสายไตร่ตรองสามารถนำไปพัฒนาต่อยอด โดยอาศัยกระบวนการ See-Judge-Act เพื่อให้เกิดเป็นมรรคเป็นผลกับการพัฒนานักเรียนของตน เพื่อพัฒนาพวกเขาเป็นมนุษย์ทั้งครบจนเต็มตามศักยภาพที่พระเป็นเจ้าประทานให้

พ่อเชื่อว่า หนังสือเล่มนี้จะเป็นการจุดประกาย เริ่มต้นในการพัฒนาวงการการศึกษาไทย โดยเริ่มจากโรงเรียนคาทอลิกของเรา *"จงเปลี่ยนแปลงตนเองโดยการฟื้นฟูความคิดขึ้นใหม่ เพื่อจะได้รู้จักวินิจฉัยว่าสิ่งใดเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า สิ่งใดดี และสิ่งใดเป็นที่พอพระทัยอันสมบูรณ์พร้อมของพระองค์"* (โรม 12:2)

ขอพระเป็นเจ้าอำนวยพระพรแก่ผู้นำทางและผู้ร่วมทางทุกท่านครับ

บาทหลวงเดชา อาภรณ์รัตน์
เลขาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
1 เมษายน 2016

เป้าหมาย กระบวนการ และการไตร่ตรอง

"การศึกษาคาทอลิกมีจุดหมายที่จะหล่อหลอมนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกมิติ... ร่างกาย... สติปัญญา... จิตใจ และจิตวิญญาณ บนพื้นฐานความเชื่อ... ว่ามนุษย์เกิดมาพร้อมกับความสามารถด้านต่างๆ ที่พระเจ้าประทานให้มีอยู่ในตน..."

ในฐานะที่ฉันเป็นบราเดอร์ลาซาล... เป็นครู... ที่ต้องดูแลคณะครูและนักเรียนมากมาย... ฉันมี**ท่านนักบุญ ยอห์น แบพติสท์ เดอ ลาซาล** เป็นองค์อุปถัมภ์ เป็นแบบอย่างของครูทั่วไป... ฉันจะทำอย่างไรให้คุณครูและเด็กนักเรียนของฉันมีคุณภาพ เพราะปรัชญาของโรงเรียนฉันคือ "**คุณภาพของโรงเรียน ขึ้นอยู่กับคุณภาพของครูและนักเรียนเป็นสำคัญ**" แต่เป็นเรื่องที่ยากเหลือเกินที่จะบอกคุณครูของฉันว่า ควรจะสอนอย่างไร... ให้ประสบความสำเร็จ... และจะทำอย่างไรให้คุณครูของฉันปรับเปลี่ยนวิธีการสอน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และให้คุณครูสามารถนำวิธีการสอนไปหล่อหลอมนักเรียนจนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาคาทอลิกได้

และแล้วสิ่งที่ช่วยให้ฉันได้พบกับคำตอบก็คือ "**เป้าหมายและกระบวนการ การเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ในการจัดการศึกษาคาทอลิก**" ฉันให้คุณครูของฉัน 40 กว่าคน จาก 3 โรงเรียน เข้าร่วมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่องนี้ ระหว่างวันที่ 6-9 มีนาคม 2014 ณ เดอะ ธารารีสอร์ท พัทยา ชลบุรี ซึ่งเป็นช่วงที่ยากลำบากใจที่สุด เพราะคุณครูเพิ่งสอบเสร็จ ต้องการจะตรวจข้อสอบ และทำคะแนนปลายภาค อย่างไรก็ตาม ด้วยความสามารถของวิทยากร ที่มีทักษะกระบวนการจัดกิจกรรมที่น่าสนใจ ที่ดูเหมือนจะง่ายๆ แต่คุณครูต้องร่วมมือกัน ช่วยกันคิด ช่วยกันปรับ ช่วยกันเปลี่ยน เพื่อจะได้ประสบการณ์ See Judge และ Act…คุณครูทุกคนได้มีโอกาสทบทวนชีวิต และใช้เวลาในการไตร่ตรอง จึงทำให้ช่วงเวลาสัมมนาที่ดูยาวนาน กลายเป็นช่วงเวลาเพียงสั้นๆ ไปได้ คุณครูของฉันต้องเรียนรู้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้... ตั้งแต่ชี้แจง**ภาพรวม** Big Picture วิธีสอน การใช้สื่อ การจัดห้องเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ วิธีการวัดและประเมินผล ซึ่งจะเห็นได้จาก จะต้องมีการปรับแผนการสอนให้สอดคล้อง...บางคนปรับเพียงเล็กน้อย ในขณะที่หลายๆ คนต้องปรับแล้ว ปรับอีก จนรู้สึกท้อ...สุดท้าย เมื่อมีการช่วยเหลือแนะนำ...ซึ่งกันและกัน... ทุกๆ คนก็พบความสุข และประสบความสำเร็จ โดยถ้วนหน้ากัน แต่มันเป็นแค่จุดเล็กๆ...ฉันมั่นใจว่า แผนการสอนที่ปรับพัฒนาแล้วจะนำไปใช้สอนได้จริง จนเด็กๆ ในโรงเรียนของฉันได้ถูกหล่อหลอมทุกมิติ เกิดการเรียนรู้แบบผสมผสานหลายๆ ด้าน คุณครูจะต้องรู้จักเด็กๆ เป็นรายบุคคล มีการวัดผลที่เหมาะสมอย่างหลากหลาย ปลูกฝังความเชื่อทางศาสนา ส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม และยอมรับในความแตกต่างของแต่ละบุคคลอีกด้วย

ขอขอบคุณ **คุณพ่อเดชา อาภรณ์รัตน์ นายกสมาคมสภาการศึกษาคาทอลิก** ที่อนุมัติให้จัดโครงการนี้ ขอบคุณ **อาจารย์สุมิตรา พงศธร ประธานฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก** ที่ผลักดันให้เกิดโครงการที่ดีและสรรหาวิทยากรที่ยอดเยี่ยมมาแบ่งปันให้แก่คณะครู ซึ่งได้แก่ **คุณอนุพันธ์ กิจนิจชีวะ และคุณพงษ์นรินทร์ รัตนรังสิกุล** ซึ่งเป็นวิทยากรอบรมคณะครูตลอดมา 3 ปี รุ่นแล้ว รุ่นเล่า เป็นเวลาประมาณ 30 กว่ารุ่นแล้ว ด้วยความหวังว่าจะมีผู้ร่วมเดินทางมากขึ้น... และจะมีคุณครูที่นำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไปใช้โดยทั่วหน้า...ซึ่งตั้งแต่ฉันอยู่ในสภาการศึกษาคาทอลิกฯ ไม่เคยเห็นว่าจะมีการอบรมเรื่องใดที่จะมีผู้บริหารและคณะครูให้ความสนใจและจองคิวต่อเนื่องมากมายขนาดนี้...

ฉันคงต้องหาโอกาส ส่งคุณครูของฉันรุ่นใหม่มาเรียนรู้ เพื่อจะได้รู้จัก "**ไตร่ตรอง**" ในชีวิตของครูเอง เพื่อนำไปใช้หล่อหลอมให้แก่ลูกศิษย์ทั้งหลาย ให้มีคุณภาพมากขึ้น สำหรับท่านที่สนใจและติดตาม "**เป้าหมาย กระบวนการ และการไตร่ตรอง ในการจัดการศึกษาคาทอลิก**" ขอให้ลองเปิดอ่านหน้าต่อๆ ไป จนจบเล่มนะครับ...แล้วท่านจะรู้สึกทึ่งเหมือนที่ฉันรู้สึกมาก่อน... ขอขอบพระคุณจากใจจริง

ขอพระเจ้าอวยพระพรแด่ทุกท่าน

(ภราดาประภาส ศรีเจริญ)
ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนลาซาลโชติรวีนครสวรรค์
20 มีนาคม 2016

ยินดีเมื่อเก็บเกี่ยว

"ผู้ที่หว่านด้วยน้ำตา ย่อมโห้ร้องยินดีเมื่อเก็บเกี่ยว"(สดด.126:5) ขอร่วมโมทนาคุณพระเจ้าสำหรับความพยายามของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยส่งเสริมแสวงหาวิถีของการจัดกระบวนการเรียนการสอนสำหรับโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทย โดยใช้วิธีการสอน "กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง" ส่วนหนึ่งของผลความพากเพียรคือ "แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้"

"แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้" เป็นบันทึกประสบการณ์ของกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่สะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทั้งชีวิตของครูและชีวิตของนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ตามเป้าหมายของการศึกษา เป็นบันทึกประสบการณ์เรียบง่ายสะท้อนถึงความสมหวังและความสุขในการจัดการเรียนการสอน เป็นบันทึกประสบการณ์ที่เป็นแรงบันดาลใจสำหรับการทุ่มเทการจัดการเรียนการสอน จึงเป็นบันทึกประสบการณ์ทรงคุณค่ายิ่ง

"แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้" เป็นบันทึกประสบการณ์ที่สื่อว่าการจัดการเรียนการสอนเน้นการไตร่ตรองนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรกระทรวงศึกษาธิการ และเป้าหมายของการศึกษาที่แท้จริง ครูผู้มีอุดมการณ์การเป็นครูทุกคนสามารถสร้างประสบการณ์ทรงคุณค่าของชีวิตครู และความมีชีวิตชีวาของการเป็นครูด้วยกระบวนการเรียนการสอนเน้นการไตร่ตรอง

โรงเรียนดรุณาราชบุรี ขอบคุณสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยที่ส่งเสริมให้โรงเรียนดรุณาราชบุรีใช้กระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรอง พร้อมการติดตามดูแลอย่างใกล้ชิดจนกระทั่งครูดรุณาราชบุรีใช้เป็นวิธีการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียน สนองต่อปณิธานการก่อตั้งโรงเรียนดรุณาราชบุรี "ภายใต้ร่มเงาของหออันสูงเด่นนี้ เด็กๆ ราชบุรีจะพบแต่ความรู้ในระดับสูงศีลธรรมในระดับเด่น" และครูยังพร้อมเรียนรู้ที่จะก้าวหน้าต่อไปในกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง

“ผู้ที่หว่านด้วยน้ำตา ย่อมโห้ร้องยินดีเมื่อเก็บเกี่ยว” (สดด.126:5) ขอร่วมโมทนาคุณพระสำหรับประสบการณ์ดีของครูในหนังสือ “แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้” ขอพรพระสำหรับครูที่พากเพียรในการเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอนสู่ “กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง” และขอบคุณในความพยายามของผู้ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรองและคณะผู้จัดทำหนังสือเล่มนี้

บาทหลวงสุรินทร์ จารย์อุปการะ
ผู้อำนวยการโรงเรียนดรุณาราชบุรี
1 เมษายน 2016

ควรอ่าน...ยิ่งต้องอ่าน

กระบวนการเรียนการสอนตามแนวหลักสูตรใหม่ ปี 2521 มุ่งพัฒนาให้นักเรียนเป็นคนยุคใหม่ที่ “คิดเป็น ทำเป็น แก้เป็น” โดยวางแนวทางที่มุ่งให้นักเรียนมียุทธศาสตร์ในการคิด ยึดข้อเท็จจริง มีทักษะทางเชาว์ปัญญา ทักษะการเคลื่อนไหว และเจตคติ ทุกคนให้การตอบรับกระบวนการดังกล่าวด้วยความปิติยินดี และเต็มไปด้วยความหวัง บัดนี้เป็นเวลา 38 ปี มาแล้วที่มีความพยายามเสนอกระบวนการเรียนการสอนในลักษณะต่างๆ เพื่อให้หลักสูตรดังกล่าวเกิดผลสัมฤทธิ์ แต่ดูเหมือนทุกคนยังคงอยู่บนเส้นทางนี้ ที่ค่อนข้างมืดสลัว

บัดนี้ สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทยได้นำเสนอกระบวนการเรียนการสอน ที่เน้นการไตร่ตรอง ซึ่งมีโรงเรียนต่าง ๆ จัดให้คุณครูได้ผ่านกระบวนการดังกล่าวนี้ และนำไปปฏิบัติจริง พร้อมทั้งได้บันทึกแบ่งปันประสบการณ์การเรียนการสอนดังกล่าวที่เป็นไปได้และเกิดผล ซึ่งได้รับการรวบรวมอยู่ในหนังสือเล่มนี้ เป็นประสบการณ์เชิงประจักษ์ที่อ่านแล้วจะต้องเกิดรอยยิ้มปรากฏอยู่บนใบหน้า พร้อมทั้งกล่าวว่า “ใช่เลย”

สำหรับคุณครูที่เคยผ่านการอบรมและใช้กระบวนการดังกล่าวมาแล้ว “ควรอ่าน” อย่างยิ่ง เพราะจะได้รับทราบประสบการณ์ที่หลากหลาย ซึ่งเป็นจริงจากเหนือจรดใต้ จากตะวันออกจรดตะวันตก ส่วนคุณครูที่ยังไม่เคยผ่านการอบรมและไม่เคยนำไปใช้ “ยิ่งต้องอ่าน” เพราะจะได้ทำให้มั่นใจว่า กระบวนการเรียนการสอนดังกล่าวไม่ยากแบบที่คิด และเกิดผลแบบคาดไม่ถึงทีเดียว

หนังสือเล่มนี้จึงเป็นคลังประสบการณ์ที่มีคุณค่ามาก สำหรับผู้ที่อยู่ในวงการศึกษา เพราะทำให้เห็นภาพชัดว่า การเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เป็นการพัฒนาศักดิ์ศรีของนักเรียนแบบบูรณาการอย่างแท้จริง เพราะทั้ง HEAD (หัว หรือ เกศ) HEART (หัวใจ หรือ กมล) และ HAND (หัตถ์ หรือ กร) ได้รับการพัฒนาครบวงจร และเต็มรูปแบบ

ขอพระเยซูคริสต์เจ้า ผู้ทรงกลับคืนพระชนมชีพ ซึ่งได้ชนะความตายและความมืด นำชีวิตและความสว่างมาให้แก่มวลมนุษย์ บันดาลให้หนังสือเล่มนี้เป็น “แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้” ตลอดไป สุขสันต์วันพระคริสต์กลับคืนพระชนมชีพแก่ทุกท่าน

ด้วยความศรัทธาและเชื่อมั่น

(บาทหลวงเฉลิม กิจมงคล)

สมโภชปัสกา 27 มีนาคม 2016

ห้องเรียนที่ไม่มีมุมมืด

โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี ได้เข้าร่วม “**สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เป้าหมายและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง**” ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย โดยอบรมครูแกนนำ 2 รุ่นๆละ 40 คน รวมครูแกนนำ 80 คน และครูทุกคนได้รับการอบรมทุกคน โดยครูแกนนำเป็นพี่เลี้ยง ครูทุกคนได้นำกระบวนการสอนมาใช้จริง

การทำแผนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาใช้ในการสอน ทำให้ครูสอนแล้วนักเรียนเข้าใจบทเรียนง่ายขึ้น ครูติดตามและประเมินผลนักเรียนได้ง่ายขึ้น การนำกระบวนการ See Judge Act มาใช้ในการสอน ช่วยให้นักเรียนได้มองเห็นภาพรวม เกิดจินตนาการ และคิดวิเคราะห์เป็น มีเหตุมีผลตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

การใช้เทคนิคการตั้งคำถามแบบ R-C-A (Reflect, Connect, Apply) ช่วยให้นักเรียนได้หยุดคิดทบทวนบทเรียน นักเรียนที่เรียนไม่ทันเพื่อนยังมีโอกาสได้ยินเพื่อนและคุณครูโต้ตอบกันทบทวนบทเรียนอีกครั้ง ทำให้นักเรียนที่ช้าไม่ถูกทิ้งไว้ข้างหลัง ห้องเรียนไม่มีมุมมืดสำหรับเขา

ดิฉันเชื่อว่าหนังสือ “**แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้**” เป็นหนังสือที่ดีมีคุณค่าสำหรับครู เป็นหนังสือที่มีชีวิตที่สัมผัสได้เพราะมีเรื่องเล่าของครูที่นำไปใช้แล้วเกิดผลดี หนังสือเล่มนี้จะเป็นแสงสว่างให้ครูได้เดินตามในการเตรียมการสอน ครูที่อาจจะลืมบางขั้นตอนไปสามารถมาอ่านทบทวนได้ นักเรียนจะได้รับผลบุญนี้อย่างมหาศาลอันจะเป็นประโยชน์และมีผลดีต่อการศึกษาไทย

ขอขอบคุณผู้นำทางที่ยิ่งใหญ่ของเราทุกท่าน ขอบคุณทุกท่านที่ทำให้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเกิดขึ้นและเป็นประโยชน์แก่ครูและนักเรียนของเรา ขอพระแม่มารีย์ทรงอวยพรท่านตลอดไป

ซิสเตอร์ลำยงค์ อุ้นวุ้น
ผู้อำนวยการโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์
1 เมษายน 2016

Big Picture

Big Picture ของการเป็นครูในโรงเรียนคาทอลิก ในมุมมองหนึ่ง คือ

Interest ครูเป็นผู้จัดการเรียนการสอน ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเนื้อหาสาระอย่างน่าสนใจ มีความหมายต่อชีวิตและสร้างความสนุกสนานกระตือรือร้นในการเรียนรู้สาระความรู้นั้นๆ

Need ครูตระหนักถึงความจำเป็นที่จะพัฒนาวิธีการของตนเองอยู่เสมอเพื่อให้นักเรียนได้รู้และตระหนักในในกระบวนการเรียนรู้ของตน ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีทักษะ และสมรรถนะตามการเรียกร้องของชีวิตในโลกสมัยใหม่

Time ไม่ว่าจะเป็นในช่วงเวลา 1 คาบเรียน 1 หน่วยการเรียน 1 ภาคเรียน หรือ 1 ปีการศึกษา ครูให้ความสำคัญกับปริมาณเวลา เพื่อที่ครูจะวางแผนล่วงหน้าอย่างดีจนอาจทำให้การเรียนการสอนของครูเปลี่ยนทัศนคติ และชีวิตนักเรียนได้

Range แต่ละปีการศึกษาครูมองว่าเป็นโอกาสใหม่ที่จะกำหนดดูตนเองว่าในช่วงและขั้นตอนของเส้นทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่ฉันได้รับโอกาสนี้เพื่อที่จะกำหนดลำดับความสำคัญของเนื้อหาที่น่าจะอยู่ในช่วงนี้ เลือกอย่างเหมาะสมด้วยการทำงานร่วมกับครูในชั้นก่อนหน้า และชั้นต่อไป เพื่อประโยชน์ของนักเรียน

Objectives ครูบอกกับตัวเองว่า “ฉันจะเต็มที่กับการดำเนินการต่างๆ ที่จะทำให้นักเรียนมีความสุขกับการเรียนรู้ ตระหนักว่าฉัน care และนักเรียนรักและเห็นความสำคัญในวิชาของฉันและเกิดทักษะการแสวงหาความรู้ที่ฉันช่วยกระตุ้นให้แก่เขา”

หนังสือที่เป็น Reflection หรือ การแบ่งปันประสบการณ์ของคุณครูหลายๆ ท่านที่น่าจะเกิดจาก Big Picture เช่นนี้ เชิญชวนคุณครูโรงเรียนคาทอลิกให้ร่วมสร้างอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกด้วยความตระหนักในความสำคัญของตนเองในการเป็นฟันเฟืองเล็กๆ ที่เมื่อร่วมกันแล้วเป็นแม่แรงที่ทรงพลังที่จะสร้างคุณภาพการจัดการเรียนการสอนให้โรงเรียนคาทอลิกอันจะนำศิษย์โรงเรียนคาทอลิกทุกคนสู่ความจริง ความดีและความงาม

ขอขอบพระคุณ คุณอนุพันธ์ กิจนิจชีวะ และคุณพงษ์นรินทร์ รัตนรังสิกุล ที่ทุ่มเทความเพียรพยายามให้เกิดสิ่งดีๆ ในการศึกษาคาทอลิกในประเทศไทยเช่นนี้

อาจารย์สุมิตรา พงศธร
ประธานฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก
สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย
4 มีนาคม 2016

คำนำ

หนังสือที่ท่านอ่านอยู่นี้ ไม่ใช่ตำราทางวิชาการ แต่เป็นบันทึกประสบการณ์ของคนนำทางผู้ซึ่งได้นำพาเพื่อนร่วมทางที่เป็นคุณครูในโรงเรียนคาทอลิกให้ได้รู้จักกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรอง โดยผ่านการสัมมนาเป็นเวลา 4 วัน 3 คืน ชื่อ "**สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เป้าหมายและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง**" ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย หลังจากได้นำกระบวนการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้จริงในโรงเรียน คุณครูมากกว่า 200 ท่านได้กลับมาเขียนบันทึกประสบการณ์และอธิบายถึงวิธีการนำไปปรับใช้และเปลี่ยนแปลงวิธีการจัดการเรียนการสอนของตนเอง รวมทั้งได้ชี้ถึงคุณประโยชน์ที่ได้รับหรือคุณค่าที่เกิดขึ้นแก่นักเรียนและตัวครู และการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับตัวนักเรียนและครู

หนังสือเล่มนี้เป็นบันทึกประสบการณ์ของคนนำทางและคุณครูผู้นำกระบวนการนี้ไปใช้มากกว่า 60 ท่าน โดยคัดเลือกจากบันทึกประสบการณ์มากกว่า 200 ฉบับ บันทึกที่ถูกคัดสรรมาได้ถูกนำมาร้อยเรียงและขัดเกลาเป็นเรื่องราวโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่ออธิบายวิธีการใช้และเป็นตัวอย่างของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ในขั้นตอนทั้งหมด 6 ขั้น พร้อมทั้ง ได้รับรวมตัวอย่างแผนการสอนแบบไต่รตรองจำนวน 131 แผนครอบคลุมทุกกลุ่มสาระวิชา ดังนั้น แม้ว่าหนังสือเล่มนี้ไม่ใช่หนังสือที่เขียนเป็นวิชาการทางการศึกษา แต่มีคุณค่าทางวิชาการอันเกิดจากการนำไปปรับใช้จริงแอบแฝงอยู่อย่างเพียงพอที่จะสรุปได้ว่า กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เป็น "**แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้**" อันเป็นชื่อของหนังสือเล่มนี้ ซึ่งตั้งขึ้นตามชื่อของบันทึกประสบการณ์ของคุณครูท่านหนึ่ง ผู้ซึ่งแสดงความเชื่อมั่นว่า กระบวนการนี้เป็นทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนคาทอลิก ซึ่งอาจรวมถึงระบบการศึกษาไทย

หนังสือเล่มนี้เป็นบันทึกประสบการณ์ จึงเต็มไปด้วยสรรพนามบุคคลที่ 1 "ผม" และ "ฉัน" ซึ่งแทนพวกเรา คนนำทางและคุณครูเพื่อนร่วมทางผู้ซึ่งเห็นคุณค่าและประโยชน์จากการจัดการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองด้วยประสบการณ์ของตัวเองและกำลังใช้กระบวนการนี้เป็นแสงสว่างนำทางในการจัดการเรียนการสอน เพื่อนักเรียนผู้เป็นที่รักของเรา บนเส้นทางสายใหม่ของชีวิตการเป็นครูที่เรียกว่า **เส้นทางสายไตร่ตรอง**

พวกเราที่กำลังเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรองขอแบ่งปันประสบการณ์ในการเดินบนเส้นทางสายนี้ ด้วยความหวังว่า ประสบการณ์เหล่านี้จะเป็นแรงบันดาลใจให้เพื่อนครูท่านอื่นๆ เข้ามาเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรองร่วมกับเรา และเป็นกำลังใจให้คุณครูที่กำลังร่วมเดินทางที่จะยืนหยัดมั่นคงในการเดินทางบนเส้นสายนี้ตลอดไป

คนนำทาง

3 กุมภาพันธ์ 2016

คำนิยม

ก้าวสู่มิติใหม่ที่กว้างไกล	เซอร์วาเลนติน มุ่งหมาย	ก
เพื่อพัฒนามนุษย์ทั้งครบ	บาทหลวงเดชา อาภรณ์รัตน์	ข
เป้าหมาย กระบวนการ และการไตร่ตรอง	ภราดาประภาส ศรีเจริญ	ง
ขินดีเมื่อเก็มเกี่ยว	บาทหลวงสุรินทร์ จารย์อุปการะ	ฉ
ดอรอ่าน...ยิ่งต้องอ่าน	บาทหลวงเฉลิม กิจมงคล	ซ
ห้องเรียนที่ไม่มีมุมมืด	ซิสเตอร์ลำยงค์ อุ้นวุ้น	ฌ
Big Picture	อาจารย์สุมิตรา พงศธร	ญ

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ 1 แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้

บทนำ	กว่าจะเป็นเส้นทางสายไตร่ตรอง	1
บทที่ 1	เชิญติดตามอย่างไตร่ตรอง	19
บทที่ 2	แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการการเรียนรู้	35
บทที่ 3	บรรยากาศดี ๆ เริ่มต้นด้วยเชื่อมั่นและศรัทธา	55
บทที่ 4	Big Picture จุดเริ่มต้นแห่งการอยากรู้	73
บทที่ 5	นำเสนอบทเรียนด้วย See-Judge-Act ก็ง่าย ๆ แค่เนี๊ยะ	89
บทที่ 6	รอยยิ้มจากการ See-Judge-Act	103
บทที่ 7	ตบท้ายด้วยไตร่ตรอง	121
บทที่ 8	วัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา	133
บทที่ 9	จุดหมายอยู่ที่การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม	145

สารบัญแผนภาพและตาราง

แผนภาพที่ 1	กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง	46
แผนภาพที่ 2	แนวทางการนำเสนอบทเรียนด้วยกระบวนการ See-Judge-Act	108
แผนภาพที่ 3	กรอบการประเมินแบบใหม่สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 - กลุ่มดาวของการเรียนรู้	137
ตารางที่ 1	ปัจจัยกำหนดและสมมติฐานของการทดสอบ	136
ตารางที่ 2	พัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของโคห์ลเบิร์ก (1969)	145
ตารางที่ 3	ตารางพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม	152
บรรณานุกรม		164

ส่วนที่ 2 ตัวอย่างแผนการสอนแม่ไตร่ตรอง

บทนำ	กว่าจะมาเป็นแผนการสอนตัวอย่าง	167
บทที่ 1	กลุ่มสาระการเรียนรู้ วิทยาศาสตร์	179
บทที่ 2	กลุ่มสาระการเรียนรู้ คณิตศาสตร์	232
บทที่ 3	กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ	275
บทที่ 4	กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย	296
บทที่ 5	กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ	338
บทที่ 6	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม	389
บทที่ 7	กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี	435
บทที่ 8	กลุ่มสาระการเรียนรู้ สุขศึกษาและพละศึกษา	453
บทที่ 9	การศึกษาปฐมวัย	464

ส่วนที่ 1

แสงสว่างของทางเลือกใหม่ ในการจัดการเรียนรู้

การงาน

"พระเจ้าจะประทานรางวัลแก่ทุกคน

ตามการงานของเขา" (มธ.16:27)

บทนำ

กว่าจะเป็นเส้นทางสายไตร่ตรอง

ทั้งๆ ที่ไม่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการศึกษามาก่อนเลย ผมได้รับใช้งานด้านการศึกษาคาทอลิกมาเป็นเวลาประมาณ 10 ปี ผมประกอบวิชาชีพเป็นที่ปรึกษากฎหมายเชี่ยวชาญด้านกฎหมายธุรกิจ และได้เริ่มทำงานเป็นที่ปรึกษากฎหมายหลังจากสำเร็จการศึกษาจากคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์มาเป็นเวลาเกือบ 30 ปี แม้ว่าได้จบปริญญาเอกด้านการบริหารการพัฒนาจากสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ แต่ก็ไม่ทำให้ผมมีคุณสมบัติใดๆ ที่จะทำงานด้านการศึกษาคาทอลิก สิ่งเดียวที่เชื่อมโยงผมกับการศึกษาคาทอลิกคือ ผมเรียนที่โรงเรียนเซนต์คาเบรียล เป็นเวลา 11 ปี

ครั้งหนึ่ง เมื่อประมาณ 20 ปีมาแล้ว เพื่อนร่วมงานคนหนึ่งถามผมว่า “หากถึงจุดสูงสุดทางวิชาชีพแล้ว พี่โป่งอยากทำอะไรต่อไปเพื่อให้ชีวิตมีความหมายมากกว่านี้” ผมตอบไปแบบอัตโนมัติว่า “หากเป็นพระประสงค์ของพระเจ้า ผมปรารถนาที่จะทำงานด้านการศึกษา” ณ เวลานั้น ผมไม่อาจล่วงรู้เลยว่า สิ่งนี้เป็นแผนการของพระเจ้าสำหรับผมหรือไม่ จนกระทั่ง 10 ปีหลังจากนั้น เป็นช่วงเวลาที่ผมกำลังทบทวนและค้นหาจุดประสงค์ในชีวิตของผมอีกครั้ง เพื่อนร่วมงานของผมอีกคนหนึ่งซึ่งมีลูกสาวเรียนอยู่ที่โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยได้ทำหน้าที่เป็นผู้แจ้งข่าวดีให้กับผมว่า “โรงเรียนมาแตร์เดอีฯ อยากทำแผนพัฒนาโรงเรียน พี่สนใจอยากช่วยไหม พี่ก็มีลูกสาวนะ เผื่อพี่จะได้เอาลูกสาวเข้ามาแตร์ฯ ได้ไง” ในขณะนั้น ลูกสาวคนโตของผมอายุได้ 2 ขวบ

แม้ว่าผมรู้สึกเหมือนเป็นลาที่ต้องมีคนเอาแครอทมาล่อที่ปลายจมูกให้เดินตาม แต่ผมรับโอกาสในทันทีด้วยความยินดี เขาพาผมไปพบกับคนที่เปิดทางและนำทางผมสู่การศึกษาคาทอลิก **อาจารย์สุมิตรา พงศธร** ผู้ประสานงานฝ่ายการศึกษาอุร์สุลินและผู้บริหารฝ่ายบุคลากรและจิตตาภิบาล โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย เพื่อนคนนั้นเตือนให้ผมทำใจไว้ระดับหนึ่งก่อนเข้าพบอาจารย์สุมิตราว่า “แต่พี่ต้องทำใจไว้หน่อยนะ เพราะว่าอาจารย์รักโรงเรียนมาก อาจารย์เลือกคนที่จะมาทำงานให้โรงเรียนและไม่วางใจใครง่ายๆ” ผมทำใจไว้ระดับหนึ่งและสวดขอพระเจ้าสั้นๆ ว่า “**หากเป็นพระประสงค์ของพระองค์ ลูกอยู่ที่นี่ ลูกขอโอกาสนี้ที่จะรับใช้พระองค์**” หลังจากพบกันอาจารย์สุมิตราวางใจในตัวผมและทีมงาน ในเวลาอันรวดเร็ว แม้ว่าผมได้เรียนอาจารย์อย่างชัดเจนว่า ผมและทีมงานไม่เคยทำงานให้กับโรงเรียนใดๆ มาก่อน อาจารย์พาเราไปแนะนำคุณครู ผู้ปกครอง และศิษย์เก่าว่า “นี่ คุณอนุพันธ์และทีมงาน จะมาช่วยเราทำแผนพัฒนาโรงเรียน” เราได้

ทำงานร่วมกับผู้เกี่ยวข้องอีกมากมายและได้ทำแผนพัฒนาโรงเรียนฉบับที่ 1 เสร็จสมบูรณ์ ภายใน 4 เดือนหลังจากนั้น

ผมได้รับใช้โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย โดยได้มีส่วนรวมในการทำแผนพัฒนาฉบับที่ 2 และฉบับที่ 3 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน คุณครูบางคนเรียกว่า “แผนพัฒนาฉบับโดเรมอน” และยังได้รับใช้ผู้บริหารและคุณครูในการอบรมและสัมมนาต่างๆ ในหลายโอกาส ผมแอบภูมิใจเล็กๆ ทุกครั้งที่อาจารย์สุมิตราแนะนำผมกับคนอื่นๆ ว่า “นี่คุณอนุพันธ์ โค้ชของดิฉันค่ะ”

ในอีกฐานะหนึ่ง อาจารย์สุมิตราเป็นประธานฝ่ายอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย หน้าที่หลัก คือ เผยแพร่อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกในหมู่โรงเรียนคาทอลิก เพื่อให้ดำรงความเป็นโรงเรียนคาทอลิกที่แท้จริงและเหมาะสมกับโลกในปัจจุบัน ผมอาสาที่รับใช้สภาการศึกษาคาทอลิกในเรื่องนี้ เริ่มต้นจากการศึกษาสมณสาสน์ของพระศาสนจักรคาทอลิกเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิกจำนวน 7 ฉบับ และยังกล้าหาญพอที่ขันอาสาอาจารย์และบราเดอร์ เลโอ วิศิษฐ์ ศรีวิชัยรัตน์ เลขาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกในขณะนั้น จัดสัมมนาเชิงปฏิบัติการเรื่อง “อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก” ท่านทั้งสองคงต้องใช้ความกล้าหาญมากกว่าผมที่ตกลงให้จัดสัมมนานี้ ผมใช้เวลาออกแบบการสัมมนาและเตรียมเอกสารสัมมนาอยู่ 6 เดือน งานหนึ่งที่ต้องทำคือ การปรับปรุงคำแปลสมณสาสน์ใหม่ให้อ่านเข้าใจได้ง่ายขึ้น

งานแปลไม่ใช่งานถนัดของผม แล้วพระเจ้าได้ประทาน คุณพงษ์นรินทร์ รัตนรังสิกุล ใหญ่มาให้ ใหญ่มีเหตุต้องออกจากงานในช่วงเวลานั้นพอดี ผมจึงชวนใหญ่มาทำงานที่สำนักงานและทำงานด้านการศึกษาคาทอลิกควบคู่ไปด้วย ใหญ่แปลสมณสาสน์ที่ต้องใช้ทั้งหมด ซึ่งเป็นงานใหญ่สำหรับใหญ่ทีเดียว ใหญ่ยังทำหน้าที่เป็นหนึ่งในทีมวิทยากร ร่วมกับผมและคุณพ่อจรัญ ทองปิยะภูมิ

ทีมงานวิทยากรเดินสายทั่วประเทศในการจัดสัมมนาให้กับผู้บริหารและครูโรงเรียนคาทอลิกที่สังกัดสังฆมณฑลและสังกัดคณะนักบวชต่างๆ รวมทั้งฆราวาสคาทอลิก เป็นเวลากว่า 2 ปี มีผู้บริหารและครูผ่านการสัมมนามากกว่า 800 คน โดยการสนับสนุนและผลักดันของ คุณพ่อเดชา อาภรณ์รัตน์ เลขาธิการสภาการศึกษาคาทอลิกคนปัจจุบัน ในขั้นสุดท้าย ทีมงานได้สังเคราะห์ผลของการสัมมนาทั้งหมดและจัดทำเอกสารชื่อ “**ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ.** 2012-2015” เพื่อให้โรงเรียนนำไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนอย่างมีอัตลักษณ์ อันเป็นการเสร็จสิ้นงานอัตลักษณ์ ขั้นที่ 1 อย่างสมบูรณ์ในปี 2012

คุณพ่อเดชา อาภรณ์รัตน์ ได้ให้โจทย์ต่อว่า “แล้วฝ่ายอัตลักษณ์ฯ จะทำอะไรต่อเป็นขั้นที่ 2” หลังจากปรึกษาหารือกันอยู่นาน ทีมงานอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกที่มีอาจารย์สุมิตรา เป็นผู้นำคิดว่า เราควรเน้นกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้โรงเรียนคาทอลิกมีกระบวนการเรียนการสอนที่เป็นอัตลักษณ์ของตัวเอง เราคิดถึงกระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง หรือ Reflective Pedagogy Paradigm หรือที่ย่อว่า “RPP” กระบวนการนี้พัฒนาและเผยแพร่ในโรงเรียนในสังกัดของคณะสงฆ์เยสุอิตซึ่งก่อตั้งโดยนักบุญอิกญาซีโอ และในขณะนั้นโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยได้ทดลองและพัฒนากระบวนการนี้ในการเรียนการสอนของโรงเรียนมาแล้วประมาณ 2 ปีการศึกษา

ผมยังจำได้ดีถึงจุดเริ่มต้นของกระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองของโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย วันนั้น ผมนั่งรออาจารย์สุมิตราในห้องทำงาน เพื่อปรึกษาหารือเกี่ยวกับแผนพัฒนาโรงเรียน ผมได้ชำเลืองเห็นกระดาษแผ่นหนึ่งเขียนอยู่บนที่โต๊ะว่า St. Angela’s Learning Cycle ผมแอบอ่านโดยไม่กล้าแตะต้อง กระดาษแผ่นนั้นเขียนกระบวนการสอน 6 ขั้นตอน ในการจัดการเรียนการสอนที่มีลักษณะเป็นวัฏจักร ซึ่งน่าสนใจและน่านำมาใช้เป็นอย่างมาก เมื่ออาจารย์มานั่งที่โต๊ะประชุม ผมเริ่มบทสนทนาว่า “ขอโทษที่ได้อ่านเอกสารบนโต๊ะ โดยไม่ได้ขออนุญาตก่อน เอกสารนี้เกี่ยวกับอะไรครับ” ผมชี้ไปที่เอกสาร อาจารย์ตอบว่า “เป็นกระบวนการสอนของโรงเรียนหนึ่งของคณะในต่างประเทศค่ะ พัฒนามาจากพื้นฐานของการสอนแบบ RPP” ผมไม่รู้ด้วยซ้ำว่า RPP คืออะไร แต่ผมตอบไปว่า “กระบวนการนี้ดีมากเลย เรานำมาใช้ที่มาแตร์ดีมั้ยครับ” อาจารย์มองผมด้วยหางตาพร้อมกับภาษากาย โดยไม่ต้องมีคำพูดใดๆ แต่ผมรับรู้ได้ว่า “ยังไม่ถึงเวลาค่ะ” แล้วอาจารย์เริ่มคุยกันตามหัวข้อที่ของการประชุม และเราไม่ได้พูดกันถึงกระดาษแผ่นนั้นอีกเลย จนกระทั่งอีก 2 ปีต่อมา เป็นช่วงเวลาการทำแผนพัฒนาโรงเรียนฉบับที่ 2 ผมได้กลับไปนั่งโต๊ะนั้นอีกครั้ง กระดาษแผ่นนั้นยังคงวางอยู่ที่เดิม ผมรวบรวมความกล้าและถามอาจารย์อีกครั้งว่า “อาจารย์ครับ อาจารย์คิดว่า ถึงเวลาแล้วหรือยังที่เราจะนำกระบวนการสอนนี้มาใช้ที่โรงเรียน” ครั้งนี้ อาจารย์เงียบและไตร่ตรองอยู่ระยะหนึ่ง และทำลายความเงียบด้วยคำตอบว่า “ค่ะ ถึงเวลาแล้ว”

เราได้เชิญเพื่อนสนิทของผมซึ่งเป็นวิทยากรมืออาชีพ ชื่อ ดร. ธานินทร์ สุวงศ์วาร มาช่วยพัฒนาและอบรมครูในการสอนแบบไตร่ตรอง โดยใช้ชื่อว่า Mater Dei Learning Cycle เรียกอย่างย่อว่า MDLC โดยจัดอบรมให้กับครู 3 รุ่น ๆ ละ 4 วัน 3 คืน โรงเรียนติดตาม ประเมินและปรับปรุงการใช้ MDLC อยู่ 2 ปีการศึกษา จนมีการใช้ในทุกกลุ่มสาระและในทุกช่วงชั้นในโรงเรียน ผู้บริหารและครูพึงพอใจกับผลที่ได้รับและยังเชื่อว่า ยังต้องพัฒนาต่อไปให้ดียิ่งๆ ขึ้น

เมื่อสภาการศึกษาคาทอลิกตัดสินใจเริ่ม ขั้นที่ 2 ของอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ด้วยการเผยแพร่กระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง ผมได้รับมอบหมายให้พัฒนาการอบรมให้แก่ครู โดยใช้ประสบการณ์ของโรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย บวกกับเอกสารกองโตที่อาจารย์สุมิตรามีเกี่ยวกับกระบวนการนี้ ซึ่งมีเอกสารหลัก คือ "**แนวการปฏิบัติกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง**" แปลจาก "Ignatian Pedagogy: A Practical Approach" ภายใต้การแนะนำของอาจารย์ ผมใช้เวลาประมาณ 6 เดือน ในการออกแบบสัมมนาและจัดทำคู่มือประกอบการสัมมนาชื่อ "**ไตร่ตรอง – การเดินทางของฉันเพื่อเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง**" โดยมีใหญ่ช่วยวาดภาพประกอบที่สวยงาม สัมมนาครั้งแรกจัดขึ้นในเดือนกุมภาพันธ์ 2556 ให้แก่ครูจากโรงเรียน 3 โรงเรียนในสังกัดคณะนักบวชอุร์สุลิน เพื่อเป็นการทดลอง "กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง" หรือที่ขอเรียกอย่างสั้นๆว่า "การสอนแบบไตร่ตรอง" จึงได้ถือกำเนิดขึ้นอย่างเป็นทางการ การสอนแบบไตร่ตรองถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาของสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย ที่ให้ไว้แก่โรงเรียนคาทอลิกและการศึกษาไทย

ทุกฝ่ายพอใจกับกระบวนการและผลของสัมมนาครั้งแรกยกเว้นตัวผมเอง ผมได้ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงกระบวนการและวิธีการที่ใช้สัมมนา เพื่อให้บังเกิดผลอย่างแท้จริงในการเปลี่ยนแปลงครูผู้เข้าร่วมสัมมนา จนถึงการสัมมนาครั้งที่ 5 ผมจึงเริ่มพึงพอใจกับกระบวนการสัมมนาในองค์รวม แต่ยังคงประเมินและปรับปรุงในทุกครั้งเพื่อให้การสัมมนาดีขึ้นอยู่เสมอ ผมเปรียบเทียบการสัมมนานี้ว่า เป็นเหมือนการเริ่มต้นของการเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรอง มีผมและใหญ่เป็นคนนำทาง ครูผู้เข้าสัมมนาเป็นเพื่อนร่วมทาง คุณพ่อเฉลิม กิจมงคล เป็นผู้นำฝ่ายจิตวิญญาณร่วมกับเราในหลายๆ ครั้งด้วย เราตระเวนจัดสัมมนานี้ให้กับโรงเรียนต่างๆ ทั่วประเทศ จนถึงสิ้นปี 2015 เราจัดสัมมนานี้มาแล้ว 35 ครั้ง มีครูเข้าร่วมครั้งละ 36-40 คน คุณครูผ่านเส้นทางการไตร่ตรองประมาณ 1,200 คน

ผมอดถามตัวเองไม่ได้ว่า "อะไรหนา ที่ทำให้ฉันสามารถทำสัมมนานี้ครั้งแล้วครั้งเล่า ฉันไม่ใช่คนที่ชอบทำอะไรซ้ำๆ" ทุกๆ ครั้งหลังจบภารกิจ ขณะที่ผมนั่งอย่างหมดเรี่ยวหมดแรงในรถเพื่อเดินทางกลับ ผมมักจะอ่านใบประเมินสัมมนาที่ผมขอให้เพื่อนร่วมทางเขียนตอบคำถามเพื่อการไตร่ตรองเป็นครั้งสุดท้าย ผมเปลี่ยนคำถามทั้งหมด 3 ครั้ง ครั้งแรก ผมใช้คำถามว่า "**ฉันรู้สึกอย่างไรต่อการสัมมนานี้**" ครั้งที่ 2 คำถามเปลี่ยนเป็นว่า "**ฉันค้นพบอะไร จากการเดินทางครั้งนี้**" และสุดท้ายคำถาม คือ "**จากนี้ไป เส้นทางชีวิตแห่งความเป็นครูของฉันจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างไร**" ผมตื้นตันทุกครั้งที่อ่านคำตอบแบบประเมิน จนหลายๆ ครั้ง น้ำตาแห่ง

ความปลื้มปีติแอบหลั่งออกมาในใจ และนี่เอง เป็นกำลังใจและพลังให้ผมทำหน้าที่คนนำทางในการเดินทางในครั้งแล้วครั้งเล่าอย่างซื่อสัตย์

ความรู้สึกต่อการเดินทาง

ความรู้สึกของเพื่อนร่วมทางที่แสดงออกมาด้วยความจริงใจสะท้อนให้เห็นว่า ตลอดการเดินทาง 4 วัน 3 คืน พวกเขาได้พบประสบการณ์ที่แปลกใหม่ ที่ในแต่ละวันไม่เหมือนกันเลย และเมื่อถึงจุดหมายปลายทาง พวกเขารู้สึกคุ้มค่าและขอบพระคุณพระเจ้าสำหรับการเดินทาง สิ่งที่ได้ค้นพบและความตั้งใจที่จะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปปรับใช้ ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของความรู้สึกของพวกเขาต่อการเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรอง

- เมื่อฉันได้ทราบถึงกำหนดการเดินทาง และตนเองต้องเป็นส่วนหนึ่งในคณะครั้งนี้ด้วย ความรู้สึกแรก ฉันตั้งข้อตั้งใจให้กับตัวฉันเองว่า ฉันไม่รักที่จะเดินทางสักเท่าไร แต่ในเมื่อฉันต้องมาร่วมทริปนี้ ฉันอาจจะได้ประสบการณ์ใหม่ๆ ในชีวิตที่คนอื่นอาจไม่มีสิทธิ์ได้ **แต่พระเจ้าเลือกให้ฉันได้รับสิทธิ์นี้** เมื่อฉันเดินทางมาได้สักระยะหนึ่ง ฉันเริ่มรู้สึกว่า ฉันช่างเป็นผู้โชคดีที่ได้รับโอกาสให้ร่วมเดินทางในทริปนี้ โดยมีไกด์ที่ดี มีเพื่อนร่วมทางที่คอยช่วยเหลือตลอดระยะเวลาของการเดินทาง บางครั้งท้อ แต่ไม่คิดจะถอย เพราะอยากไปถึงซึ่งจุดหมายที่อยู่ข้างหน้า

- วันนี้ เป็นวันสุดท้ายของการเดินทาง วันนี้ถึงปลายทางแล้ว บอกได้เลยว่า ตลอดการเดินทางของฉันทั้ง 4 วันนี้ ในแต่ละวันไม่เหมือนกันเลย มีทั้งเร่งรีบ ตื่นเต้น หวาดหลัว รวมอยู่ด้วยกัน แต่ได้บอกตนเองว่า **จุดหมายที่เราเดินมาถึงไม่ใช่ความสำเร็จที่เราค้นพบ การเดินทางจะสมบูรณ์ได้จริงก็ต่อเมื่อฉันนำไปต่อยอดได้จริง** แล้วฉันจะนำไปใช้ให้ได้จริง สมกับที่ฉันต้องเดินทางผ่านขวากหนามมากมาย ฉันสัญญา ถึงแม้ว่าจะยังทำได้ไม่ครบกระบวนการ แต่จะพัฒนาให้ดีที่สุด เพื่อพัฒนาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักเรียนของฉัน

- ฉันรู้สึกว่า **การอบรมครั้งนี้แปลกใหม่กว่าที่อบรมทุกครั้งมา** ฉันได้หันกลับมาไตร่ตรองชีวิตการเป็นครูอีกครั้ง เพื่อไปให้ถึงจุดหมายปลายทางตั้งแต่วันแรกจนถึงวันสุดท้าย การเดินทางร่วมกันมาได้แลกเปลี่ยน ปรับพฤติกรรมต่างๆ ทั้งข้อเสนอแนะ ขอบคุณพระพรของพระเจ้าที่ประทานพรมาให้ในการไตร่ตรอง ท้ายสุดขอบคุณท่านวิทยากรทั้ง 2 ที่ นำสิ่งแปลกใหม่ในวงการศึกษา เพื่อจะได้พัฒนาประเทศให้ยั่งยืน

สิ่งที่ค้นพบจากการเดินทาง

การเดินทางครั้งนี้ดูเหมือนจะหนักและเหนื่อยสำหรับคุณครูเพื่อนร่วมทางของผม แต่คุ้มค่ากับสิ่งนี้ที่พวกเขาได้ค้นพบจากการเริ่มต้นในการเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรอง คือ เป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกและกระบวนการเรียนการสอน ที่จะทำให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ แยกแยะทางเลือกและตัดสินใจเลือกด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรมที่ดีงาม ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของสิ่งที่คุณครูเพื่อนร่วมทางได้ค้นพบในระหว่างการเดินทางและเมื่อจบการเดินทาง

- การอบรมครั้งนี้ทำให้ฉันกลับไปย้อนทบทวนเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกที่ว่าต้องเป็นการหล่อหลอมนักเรียนสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย อารมณ์ สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณด้วยจิตตารมณ์แห่งพระวรสาร เพื่อให้นักเรียนดำเนินชีวิตในหนทางของการเป็นหนึ่งเดียวกันและสร้างสันติสุขในสังคมไทยและสังคมโลก ทำให้ตระหนักถึงหน้าที่ของครูในโรงเรียนคาทอลิกว่า ต้องมากกว่าการทำให้นักเรียนสอบได้คะแนนสูงๆ และสอบเข้ามหาวิทยาลัยได้เท่านั้น **ฉันจำไม่ได้ว่า ตนเองได้ออกนอกกรอบนี้ไปตั้งแต่เมื่อไหร่ ที่เป็นเป้าหมายนี้ค่อยๆ ลางเลือนไปเหลือเพียงให้นักเรียนเข้าใจในสิ่งที่ฉันสอน เพื่อจะได้สอบได้คะแนนดีๆ เท่านั้น และพอใจเพียงนั้น** ขาดการตระหนักว่า ฉันต้องสามารถทำให้นักเรียนค้นพบความหมายของชีวิต ชี้ทางให้เขาเห็นว่า เขาเป็นใครและเกิดมาในโลกนี้ทำไม ซึ่งจะทำให้เขาสามารถจัดความสำคัญและแยกแยะการตัดสินใจต่างๆ ด้วยเหตุผลทางจริยธรรมที่ดีงามบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารหรือหลักธรรมทางศาสนา สิ่งที่ฉันได้ค้นพบในการอบรมนี้ คือ การกลับไปยังเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิกนั่นเอง ที่ฉันจะนำไปพัฒนาการเรียนการสอนของฉันหลังจากนี้ เพื่อจะได้เป็นครูที่สอนแบบพระอาจารย์ของเรา

- การเดินทางครั้งนี้เป็นอีกเส้นทางที่ฉันได้เดินเข้ามา เป็นเส้นทางที่เต็มเปี่ยมไปด้วยความหวัง ความตั้งใจ เปรียบเสมือนแผนที่ทางหลวงที่เมื่อเรามาใช้เส้นทางครั้งแรกอาจจะเกิดความกลัว ความสงสัยว่า ทางสายนี้จะพาเราไปทางไหน เมื่อเราเข้ามาแล้วต้องไปสู่ปลายทาง แต่รอบๆ ข้างทาง ฉันได้พบประสบการณ์ในระหว่างเดินทางบางเส้นทางอาจผิวเรียบ บางช่วงอาจมีหลุม มีบ่อ บางช่วงอาจมีทุ่งดอกไม้สวยงาม บางช่วงอาจพบทุ่งหญ้าแห้งแล้ง ทำให้ฉันได้รับรู้สิ่งต่างๆ มากมาย แต่สุดท้ายเมื่อเราผ่านไปถึงสุดทางถนนสายนี้ **ฉันได้ค้นพบเส้นทางใหม่อีกเส้นหนึ่งของชีวิต เป็นเส้นทางการเดินทางแห่งการเรียนรู้ที่ไม่สิ้นสุดแค่นี้**และยังมีเส้นทางอีกหลายสายที่รอให้ฉันไปค้นพบบนการเดินทางสายไตร่ตรองของฉันนับจากนี้

- ฉันได้ค้นพบวิธีการสอนอีกรูปแบบหนึ่ง ซึ่งฉันคิดว่า เป็นการพัฒนาทั้งด้านความรู้ (ด้านสมอง) ด้านจิตใจ (คุณธรรม) ด้านความร่วมมือช่วยเหลือกัน (ด้านปฏิบัติ) ฉันรู้สึกว่า **วิธีการสอนแบบไตร่ตรอง เป็นการสอนที่ต้องการให้ผู้เรียนรู้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่จะนำไปต่อยอดได้ ใช้ได้จริงในชีวิตประจำวัน** และรู้จักการคาดการณ์แนวโน้มในอนาคตได้ สิ่งที่ฉันจะแสวงหาเพิ่มเติม คือ ความหลากหลายในการสอน การถาม การนำเข้าสู่บทเรียน การหาตัวอย่าง หรือสิ่งอื่นที่หลากหลายมากขึ้น เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนและตนเอง อยากเรียนรู้สิ่งต่างๆ รอบตัว หรือสิ่งใหม่ๆ เสมอ ฝึกการคิดโดยอาจให้นักเรียนตั้งคำถาม ฝึกคิดย้อนสวนทางกลับได้ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนักเรียน พร้อมสมรรถภาพด้านต่างๆ ในการเรียนรู้ปัจจุบันให้มีภูมิคุ้มกันของตนเองมากที่สุดและยอมรับการเปลี่ยนแปลงได้

- ฉันได้พบว่า กระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง ช่วยให้นักเรียนรู้จักการคิด การมอง การสังเกตประสบการณ์ของผู้อื่นและตนเอง เพื่อค้นหาความจริงและข้อมูลที่สำคัญ รวมทั้งรู้จักวิเคราะห์ แยกแยะทางเลือก และตัดสินเลือกด้วยเหตุผลทางจริยธรรม ซึ่งทำให้ฉันรู้สึกดีกับสิ่งที่ค้นพบนี้ เพราะฉันมองว่า การศึกษาในประเทศไทยจากผลการทดสอบ PISA พบว่านักเรียนไทยขาดในประเด็นดังกล่าว **ฉันคิดว่า ครูในประเทศไทยควรหันมาใช้วิธีการสอนแบบไตร่ตรองมากขึ้น** อาจจะทำให้นักเรียนของเรามีผลการคิดวิเคราะห์มากขึ้น อันไปสู่การดำรงชีวิตในอนาคตของเขา และประเทศไทยในอีกหลายปีข้างหน้า สิ่งที่ฉันคิดว่า ฉันจะแสวงหามาเพิ่มเติม คือ ฉันจะเล่าหรือถ่ายทอดวิธีการสอนแบบไตร่ตรองให้กับเพื่อนๆ ครู ในโรงเรียนอื่นๆ เพื่อนำไปใช้พัฒนาเด็กไทยให้มากขึ้น ส่วนการสอนของฉันเอง ฉันคิดว่า จะเปลี่ยนรูปแบบการสอนแบบใหม่ มาใช้ในการสอนแบบไตร่ตรองมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงหลังจากการเดินทาง

ผมตั้งความคาดหวังในทุกๆ การเดินทางว่า เพื่อนร่วมทางของผมจะได้ค้นพบประสบการณ์ที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลง (Transform) ตัวเอง เพื่อนร่วมทางของผมมากมายที่ยืนยันที่จะเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงตัวเอง ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างของการเปลี่ยนแปลงที่คุณครูเพื่อนร่วมทางได้ยืนยันว่าจะเกิดขึ้นในชีวิตการเป็นครูของพวกเขา

- การเดินทางครั้งนี้ช่างตื่นตาตื่นใจเสียจริง ทุกกิจกรรมทุกบทเรียนมันช่างเร้าใจ ฉันได้เรียนรู้มากมายจนบรรยายไม่ถูก ฉันได้มองเห็นตัวเองในอดีต ฉันเคยภาคภูมิใจที่ใครๆ ชมว่าฉันสอนดี สอนเก่ง นักเรียนเรียนกับฉันแล้วเข้าใจดี **อนิจจา! ความจริงแล้ว ฉันหลงทาง** ฉันยังมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงอีกมากมาย ฉันไม่พยายามให้นักเรียนรู้ พัฒนา และเป็นอย่างที่ฉัน

อยากคาดหวังให้เขาเป็น ฉันไม่ได้คำนึงถึงตัวตนของเขาอย่างแท้จริง การสอนที่เน้นการไตร่ตรองนี้ จะช่วยให้ฉันพัฒนาเด็กๆ ของฉันได้ดี เขาจะเติบโตและพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืนและมั่นคงต่อไปในอนาคต

- เปลี่ยนไปในจุดที่ฉันจะต้องเปลี่ยน ฉันยอมรับก่อนเลยครับว่า ก่อนฉันมา ฉันปิดตัวเองทั้งหมด ฉันไม่อยากรับอะไรอีกแล้ว การอบรม อบรม และอบรม ไม่มีผลดีอะไรกับชีวิตฉันเลย อบรมไปก็ไม่ได้ใช้ แต่เมื่อมาถึง ณ นาทีนี้ ฉันอยากบอกกับวิทยากรว่า ขอบคุณครับ จากนี้ไปฉันจะสอนให้ลูกศิษย์ของฉันเก่งและดี ให้ได้ด้วยกระบวนการสอนแบบไตร่ตรอง นั่นก็หมายความว่า ฉันต้องมาวางแผนการสอนของฉันใหม่ เพื่อศิษย์ ฉันจะทำ เพราะฉันรู้ดีว่า ฉันมีวันนี้เพราะมีพระเจ้าอยู่เคียงข้างฉัน ฉันยินดีทำตามน้ำพระทัยของพระองค์ ดั่งคติพจน์ของฉันที่ว่า **"เรียนรู้เพื่อช่วยผู้อื่น"**

- แน่นอนต้องเปลี่ยนแปลง เพราะการอบรม 3 คืน 4 วันนี้ ทำให้ฉันประจักษ์ได้ว่าฉันยังมีข้อบกพร่อง ละเลย ไม่รู้และสมควรปฏิบัติเพิ่มเติมและไม่ควรปฏิบัติต่อผู้เรียนเลย **ขอบคุณสำหรับการอบรมในครั้งนี้ที่อย่างน้อยได้จุดประกายให้ฉันคิดได้ว่า ฉันควรและไม่ควรทำหลายๆ สิ่ง เช่น**
  - ไม่คาดหวัง แต่มีความหวังกับตัวนักเรียนของฉัน
  - ให้รู้ตามธรรมชาติ ไม่ยัดเยียด
  - วัดผลหลายด้านที่มากกว่าด้านความรู้
  - ถ้าเขาตกคณิต ฉันจะสอนให้เขาใหม่ ไม่กดดัน ไม่ทำลายความรู้สึกอันมีค่าของเขา
  - ไม่ทำลายบรรยากาศที่จะทำให้เขาเรียนรู้อย่างมีความสุข
  - สอดแทรกหลักการดำรงชีวิต คุณธรรม เพื่อให้อยู่อย่างมีความสุข
  - เลือกสิ่งที่จะหยิบยื่นให้เขา ไม่ยื่นทุกๆ อย่าง เลือกสิ่งที่มีประโยชน์ ต้องรู้ ควรรู้ ไม่ใช่รู้ทุกเรื่อง

  เท่านี้พอหรือเปล่า หรือทำได้หรือเปล่า ฉันไม่รู้ แต่มัน คือ ประกายที่เกิดขึ้นในความรู้สึกของฉันและควรจะมีตลอดไปและเพิ่มเติม เพื่อฉันเป็นครูที่ดีพัฒนาขึ้นอีก

- ฉันจะเปลี่ยนแปลงชีวิตการเป็นครูของฉันให้เป็นครูที่เข้าใจนักเรียน ใช้คำพูดที่ให้กำลังใจ มากกว่าการใช้อารมณ์และการดุ การตัดสินและลงโทษ แต่จะจูงใจให้เขาเห็นในสิ่งที่ถูกให้คิดและสำนึกด้วยตัวของเขาเอง ฉันจะสอนให้นักเรียนรู้จักคิดเชื่อมโยงและนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันของเขาได้ **ขอบคุณพระเจ้าสำหรับโอกาสที่ทำให้ได้มาเรียนรู้ และสัมผัสกับประสบการณ์ความรักในการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่นี้**

- จากนี้ไป ชีวิตความเป็นครูของฉันจะเปลี่ยนไป จากวันแรกที่ฉันเริ่มอบรมไตร่ตรอง ฉันได้เริ่มเรียนรู้สิ่งใหม่มากมาย มีทั้งความสุข สนุกสนาน ได้รู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันไป จนวันสุดท้ายของการอบรม **ฉันรู้สึกว่า 4 วันนี้มันเร็วมากเลย ฉันมีไฟ ฉันมีแรงบันดาลใจเพิ่มขึ้นที่จะเป็นครูที่ดีมีคุณภาพ** ความรู้สึกนี้ ฉันเคยรู้สึกว่า มันเคยเกิดขึ้นกับฉันตอนฉันเรียนจบใหม่ๆ ความมีไฟ อยากเป็นครูที่มีคุณภาพ สอนนักเรียนให้มีความเก่ง ดี มีสุข แต่หลายปีเข้า ทำให้ไฟนั้นอ่อนลง ด้วยระบบการศึกษาของประเทศเรา ฉันไม่สามารถทำอย่างที่ตั้งใจได้ แต่วันนี้ ฉันได้มาเติมเชื้อไฟในตัวอีกครั้ง ฉันจะเอาความรู้ที่ได้ไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพของฉัน เพราะฉันรักในอาชีพนี้ มีความศรัทธาในอาชีพนี้ ฉันจะทำให้ดีที่สุด

ความมุ่งมั่นของเพื่อนร่วมทางนี้แสดงออกมาในทุกใบประเมินผลเป็นพลังขับเคลื่อนให้คนนำทางคนนี้ยังคงทำหน้าที่อย่างซื่อสัตย์ในการนำทางต่อไปครั้งแล้วครั้งเล่า นอกจากนี้ ผมยังได้รับพลังมากมายจากเพื่อนร่วมทาง ผู้ซึ่งได้กลับมาทำหน้าที่เป็น Coach ในการเดินทางครั้งถัดไป ก่อนการเดินทางเริ่มต้น ผมกับใหญ่จะคุยกับ Coach และขอให้พวกเขาแบ่งปันประสบการณ์การนำการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้จริง และคุณค่าที่ได้รับ บทแบ่งปันเหล่านี้เป็นกำลังใจและพลังขับเคลื่อนให้ผมที่จะนำทางในคราวนั้น ผมยังได้ขอให้ Coach ช่วยเขียนบันทึกประสบการณ์และคุณค่าที่ได้รับหลังจากการนำการสอบแบบไตร่ตรองนี้ไปใช้จริง เพื่ออ่านให้แก่เพื่อนร่วมทางในกลุ่มและนำมาเผยแพร่ใน Face Book “ไตร่ตรอง สภาการศึกษาคาทอลิก” ผมรวบรวมบันทึกได้มากกว่า 200 ฉบับ

บันทึกประสบการณ์เหล่านี้เป็นที่ประทับใจผมอย่างยิ่ง มีฉบับหนึ่งที่ตรึงใจผมเป็นพิเศษ เพราะเป็นบันทึกประสบการณ์ของครูท่านหนึ่งที่ผมจำได้ว่าเขาได้แสดงปฏิกิริยาอย่างชัดเจนว่าเขาต่อต้านผมและการสัมมนาตั้งแต่ต้นจนจบ เขาเล่าว่าแม้ว่าแผนการสอนของเขาจะได้ 3 Likes จากผมก็ตาม เขาตอบโต้โดยเอาแผนนั้นเก็บใส่ลิ้นชัก แต่หลังจากได้ไตร่ตรองจากประสบการณ์จากการพูดคุยกับครูคนอื่นๆ ที่ได้นำการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้ คุณครูกลับได้ลองแผนการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้และเริ่มเห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบรรดานักเรียนด้วยตัวเอง จนในที่สุดคุณครูท่านนั้นติดกับการสอนแบบไตร่ตรอง จนได้อาสามาทำหน้าที่เป็น Coach คุณครูท่านนั้นชื่อ **คุณครูชุมพร ศรีนุกุลชัย** จากโรงเรียนดรุณาราชบุรี บันทึกประสบการณ์ของคุณครู ชื่อ **ต่อต้าน ตอบโต้ ติดตาม**

ต่อต้าน ตอบโต้ ติดตาม

ฉัน นายชุมพร ศรีนุกุลชัย เป็นครูคนหนึ่ง สอนภาษาอังกฤษชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดรุณาราชบุรี จังหวัดราชบุรี วันที่ 12-15 พ.ย. 57 ณ บ้านผู้หว่าน จ.นครปฐม เป็นครั้งแรกที่ฉันเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง จาก คุณโป่ง คุณใหญ่ เริ่มต้น ฉันคิด**ต่อต้าน**ทั้งสองทันที *"ไม่ใช่ครูโดยอาชีพ บังอาจมาสอนครู เรื่องการจัดการเรียนการสอนได้อย่างไร?"* สมองของฉันปิด ไม่อยากรับรู้เรื่องใดๆ ทั้งสิ้น

ฉัน**ตอบโต้**พวกเขาทั้งสองโดยการเก็บแผนการสอนที่ฉันเขียนจนได้ 3 Likes วางทิ้งไว้ในลิ้นชัก เมื่อฉันกลับไปสู่โรงเรียน ฉันยังคงใช้รูปแบบการสอนอย่างเดิมๆ และคิดว่า เพื่อนครูของฉันก็คงทำอย่างเดียวกันกับฉัน แต่แล้ววันหนึ่ง ฉันต้องรีบกลับไปหยิบแผนการสอนของฉันขึ้นมาและเริ่มใช้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อเพื่อนครูท่านหนึ่งเล่าแบ่งปันประสบการณ์การนำกระบวนการไตร่ตรองเข้าสู่การจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียน พร้อมกับเล่าถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับบรรดานักเรียนของครูท่านนั้น

บทเรียนแรกที่ฉันนำเสนอนักเรียนคือ เรื่อง YOU ARE WHAT YOU EAT กระบวนการต่างๆ ถูกนำมาไล่เรียงตามที่ควรจะเป็น สิ่งที่ทำให้ฉันประทับใจและมีกำลังใจในการจัดการเรียนการสอนมาขึ้นได้แก่ **กระบวนการสำรวจชีวิต** SEE-JUDGE-ACT คิดด้วยสมอง (HEAD) วินิจฉัยด้วยใจ (HEART) และลงมือทำด้วยสองมือ (HANDS)

ฉันมอบหมายให้นักเรียนลงมือทำ ด้วยการนำสิ่งที่เรียนรู้มาสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม พวกเขาต้องจัดเทศกาลอาหาร Food Festival ขึ้น โดยฉันให้เงื่อนไขพิเศษนอกเหนือจากต้องนำเสนอด้วยภาษาอังกฤษแล้ว พวกนักเรียนต้องเชิญครูที่พวกเขารักและนับถือ รุ่นพี่ที่เขาประทับใจ หรือบุคลากรในโรงเรียนที่พวกเขาอยากให้มามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่พวกเขาจัดในครั้งนี้ คือ 1. รับฟังขั้นตอนการปรุงอาหารที่เขาเตรียมมานำเสนอ 2. ชิมอาหารที่เขาทำด้วยความภาคภูมิใจ และ 3. ให้คะแนนความสำเร็จที่พวกเขาทำให้สำหรับคนที่เขารัก

กิจกรรม Food Festival สิ้นสุดลงด้วย**คำถามไตร่ตรอง R-C-A** และนี่คือช่วงเวลาที่ฉันประทับใจมากที่สุด ฉันได้เห็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเมื่อเปรียบเทียบการจัดการเรียนการสอนเดิมๆ ที่ผ่านมา ที่จบเพียงแค่ความรู้ในห้องเรียนและนำไปสอบ แต่สิ่งที่นักเรียนได้รับจากกระบวนการไตร่ตรองนี้ คือ การได้คิดย้อนกลับ การเรียนรู้บทเรียนจากชีวิตจริง การเรียนรู้ทักษะการใช้ชีวิตที่สอดแทรกเข้ามาใจกิจกรรมที่ทำ **ฉันเป็นผู้นำเสนอ นักเรียนของฉันเป็นผู้เรียนรู้และลง**

มือปฏิบัติ สิ่งที่พวกเขาได้รับ มิใช่ความรู้ทางวิชาการเพียงมิติเดียว แต่เป็นบทเรียนชีวิตที่มิใช่เพียงถูกบันทึกในบทไตร่ตรองเท่านั้น แต่ยังฝังรากลึกลงในจิตใจของเขาแต่ละคนอีกด้วย

เพื่อนครูที่รัก ฉันเริ่มต้นจาก**ต่อต้าน**กระบวนการไตร่ตรอง และนำไปสู่การ**ตอบโต้**โดยไม่สนใจกับสิ่งที่ได้รับจากการสัมมนาในครั้งนั้น ปัจจุบัน ฉันยอมรับว่า ฉันกำลัง**ติด**กับการใช้กระบวนการไตร่ตรอง **ตาม**คำแนะนำจากท่านวิทยากรทั้งสอง พร้อมเรียนรู้ประสบการณ์จากเพื่อนครูของฉัน แล้วเพื่อนๆ ละครับ ท่านพร้อมจะเปิดใจ นำกระบวนการไตร่ตรองไปใช้ในชั้นเรียนและในชีวิตของท่านแล้วหรือยัง

คุณครูชุมพร ศรีนุกุลชัย
โรงเรียนดรุณาราชบุรี
23 มกราคม 2016

ผมรวบรวมบันทึกประสบการณ์ของ Coach ได้มากกว่า 200 ฉบับ บันทึกประสบการณ์นี้เขียนขึ้นจากประสบการณ์จริงที่น่าประทับใจและมีคุณค่า จนกลายเป็นแรงบันดาลใจให้ผมต้องรวบรวมบันทึกประสบการณ์คัดเลือก จัดหมวดหมู่ ร้อยเรียงและขัดเกลาโดยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพให้เป็นคำอธิบายกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองประกอบตัวอย่างของการนำไปใช้ทั้งที่เป็นองค์รวมและในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง รวมทั้งได้ชี้ให้เห็นถึงคุณค่าที่เกิดขึ้นหรือประโยชน์ที่ได้นำกระบวนการนี้ไปใช้ จนเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อนักเรียนและตัวครูเอง

นอกจากนี้ ผมขอให้ใหญ่ช่วยรวบรวมแผนการสอนแบบไตร่ตรองที่เพื่อนร่วมทางได้เขียนขึ้นในวันสุดท้ายของการสัมมนา โดยเพื่อนร่วมทางใช้เวลาเพียง 2 ชั่วโมงในการเขียนแผน ก่อนที่จะนำเสนอให้เพื่อนครูในกลุ่มงานสาระเพื่อให้คำแนะนำและปรับปรุงแก้ไข ขั้นสุดท้ายผมอ่านและอนุมัติแผนด้วยการร่วมฉลองกับครูเจ้าของแผนด้วยการทำ “High Ten” และเขียน Like ในขั้นตอนที่ผมประทับใจเป็นพิเศษแผนการสอนที่ได้รับ Like จากผมตั้งแต่ 3 Likes ขึ้นไป ถือว่าเป็น “แผนเด็ด” ที่จะถูกนำมาเผยแพร่ใน Face Book ชื่อ **ไตร่ตรอง สภาการศึกษาคาทอลิก** แผนการสอนเหล่านี้อาจไม่สมบูรณ์แบบ 100% แต่มีคุณค่าเพียงพอที่จะเป็นตัวอย่างในการเรียนรู้และพัฒนาต่อไป

ผมหวังอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะช่วยรื้อฟื้นประสบการณ์ของเพื่อนร่วมทางที่เคยเดินทางผ่านประสบการณ์สายไตร่ตรอง และเป็นแรงบันดาลใจและกำลังใจให้พวกเขายืนหยัดมั่นคงในการสอนแบบไตร่ตรองตลอดไป สำหรับผู้อ่านที่ยังไม่เคยเดินทางสายไตร่ตรองร่วมกัน ผมหวังว่าท่านจะได้รับการโน้มน้าวให้มาร่วมทางสายไตร่ตรองกับเรา หนังสือเล่มนี้จะให้แนวคิด แนวทางและตัวอย่างเพียงพอที่จะนำการสอนแบบไตร่ตรองไปปรับใช้ได้จริง เพียงแต่ขอให้เปิดใจและกล้าที่จะเปลี่ยนแปลง

สุดท้ายนี้ ผมขอโมทนาคุณพระเจ้าที่ทรงบันดาลให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง และใช้ผมเป็นเครื่องมือของพระองค์ ทั้งๆ ที่ผมไม่มีคุณสมบัติใดๆ เลยกับงานนี้ ขอบพระคุณคุณพ่อเดชาและอาจารย์สุมิตรา ที่ให้โอกาส สนับสนุนและผลักดันให้เกิดเส้นทางสายไตร่ตรอง ขอขอบพระคุณคุณพ่อ ซิสเตอร์ บราเดอร์ ผู้อำนวยการและครูทุกโรงเรียนที่เปิดรับกระบวนการสอนแบบไตร่ตรองเข้าสู่โรงเรียน ขอบพระคุณคุณพ่อเฉลิมและใหญ่ในการร่วมนำทาง ขอบคุณหุ้นส่วนและเพื่อนร่วมงานที่สำนักงานของผม ผู้ซึ่งต้องรับภาระงานหนักขึ้นในทุกๆ ครั้งที่ผมและใหญ่ออกมาจัดสัมมนา ขอบคุณภรรยาและลูกสาวทั้งสองของผมที่ยอมแบ่งเวลาที่ผมควรใช้อยู่กับพวกเขาเพื่อทำหน้าที่นี้แทนที่จะทำหน้าที่ของสามีและพ่อ ที่สำคัญที่สุด ขอขอบคุณเพื่อนร่วมทางสายไตร่ตรองทุกท่านที่เปิดรับและกล้าหาญที่จะเปลี่ยนแปลงตัวเอง และขอพระพรเป็นพิเศษสำหรับทุกคำสัญญาที่จะยืนหยัดมั่นคงบนเส้นทางสายไตร่ตรองนี้ตลอดไป

ด้วยความเชื่อมั่นและศรัทธา

ดร. อนุพันธ์ กิจนิจชีวะ คนนำทาง

3 กุมภาพันธ์ 2016

ป.ล. คุณครูโรงเรียนเซนต์โยเซฟ บางนา ผู้ใช้นามปากกาว่า “ว. วัณณัง” ได้ประพันธ์บันทึกไตร่ตรองถึงประสบการณ์การเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรองในแต่ละก้าวไว้อย่างงดงาม ผมขออนุญาตนำมาแบ่งปันเพื่อรำลึกถึงประสบการณ์ที่งดงามที่เราเหล่าผู้เดินทางมีร่วมกัน

บันทึกไตร่ตรอง

สัมมนาเชิงปฏิบัติการ เรื่อง

“กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง”

โดยสภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย (ครั้งที่ ๓๘)

ระหว่างวันที่ ๙ - ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

ณ ศูนย์ฝึกอบรมงานอภิบาล บ้านผู้หว่าน อ. สามพราน จ. นครปฐม

๑. บทนำ (INTRO)

คุณรู้สึก อย่างไร ในวันหน้า **(I)**
กระเช้าลอยฟ้า กับภูกระดึง ซึ่งเปลี่ยนผัน
ความจำเป็น ที่ต้องมี วิพากย์กัน
เพียงสั้นสั้น โยงใย การ**ไตร่ตรอง (R)**
จุดประสงค์ “คุณโป่ง-คุณใหญ่”ในครั้งนี้
เขียนแผนดี คุณภาพเด่น เป็นรุ่นสอง **(O)**
สามคืนกับ สี่วัน ตามครรลอง **(T)**
เซนต์โยเซฟ บางนา ต้อง คล่องเชี่ยวชาญ **(N)**
“การเดินทาง ของฉัน เพื่อเรียนรู้
กระบวนการสอน นักเรียนครู สนุกสนาน
ที่เน้นการไตร่ตรอง ” ครองคู่งาน
“ท่านอธิการ วาเลนติน” ยินดีครัน

๒. CHANGE TO TRANSFORM

การลองผิด ลองถูก ปลูกสำนึก
ได้รู้สึก ว่า “เปลี่ยน(Change)” เรียนรู้ “ ฉัน (Self)”
ทัศนคติ เก่าใหม่ เปิดใจพลัน
Transform ขั้น 180 องศา เรียกว่า “นิว (NEW)”
ลมเพ ลมเพ ลมพัด
ถามให้ชัด พัดอะไร ให้ลอยลิ่ว
ข้อตกลง ให้โยกย้าย ว่องไวปลิว
พร้อมแล้วพลิ้ว ผลงานดี ตีมือจอง

๓. ก้าวแรกเพื่อรู้จัก

ก้าวแรกการเดินทาง ไปเหยียบย่างเรื่องไตร่ตรอง
สดใสใจลำพอง เป็นเรื่องของคิดทบทวน
สิ่งใดมีในตน ได้คิดค้นเป็นกระบวน
ใช้ความสามารถล้วน สิ่งที่ควรใคร่ครวญนำ
เส้นทางอาจลำบาก มีความยากการกระทำ
สติระลึกจำ คำไตร่ตรองฉลองชัย
ปลายทางคือความสุข เปลี่ยนแปลงยุคทุกสมัย
เริ่มต้นที่เปิดใจ จบสุดท้ายเปลี่ยนตัวเอง
สู่สิ่งที่ดีกว่า กล้าทายท้ามิกลัวเกรง
เป็นครูที่ดีเก่ง เร่งร่วมทางอย่างมั่นใจ

๙ มีนาคม ๒๕๕๙

๔. เช้าวันนี้ที่ริมน้ำ

เปิดใจ เปิดตา เปิดหู
พร้อมรับ เรียนรู้ สิ่งใหม่ใหม่
ซื่อสัตย์ เล็กเล็กน้อยน้อย ค่อยใส่ไป
ใส่ใจ ฝึกฝน วนเวียนวัน
รู้สึก สบายสบาย ใจปลอดโปร่ง
แดง,ส้มโยง เขียว,เหลือง เรื่องสร้างสรรค์
ฟ้า,น้ำเงิน, ม่วงเห็น เป็นอัศจรรย์
พลังพลัน เร่งรีบรับ กลับคืนมา
“เหลืองปรีดีฯ” โปรยปราย ในลานกว้าง
การเดินทาง ไตร่ตรอง ต้องหรรษา
สายลมโชย เย็นกาย สบายตา
งามแผ่นฟ้า ป่าผืนน้ำ นำรื่นรมย์

๕. Moral Dilemma จุดวิกฤตทางจริยธรรม

นิทานเรื่อง สมหมาย ชายใจกล้า ขโมยยา มะเร็งร้าย ไม่เหมาะสม
จุดวิกฤต จริยธรรม ความชื่นชม และขื่นขม เป็นมุมมอง สองเส้นทาง
ฝึกทักษะ ตัดสินใจ ให้เด็กเลือก อย่างหมดเปลือก หกขั้นตอน สอนทุกอย่าง
ให้รางวัล ตนเองได้ ภูมิใจวาง ชั่งใจอ้าง เหตุผลใหม่ ใหญ่กว่าเดิม
เปลี่ยนวิกฤต เป็นโอกาส สามารถมาก พลิกเรื่องยาก ให้ดูง่ายใช้ แรงเสริม
คุณโป่งซ่อม ทุกกลุ่มสาระฯ ประจักษ์เติม วันนี้เริ่ม กระจ่างใจ ใน “INTRO”

๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙

๖. “ใส่ใจกันและกัน”

ยานี ๑๑ เช้านี้ที่ริมน้ำ ใส่ใจคำจำเริญโต
“See, Judge, Action” Show R-C-A โอ้ไตร่ตรองคิด

โคลงสี่สุภาพ ชีวิตอย่าวาดไว้ สูงนัก
เรื่อยเรื่อยเหนื่อยก็พัก ผ่อนบ้าง
รื่นรื่นร่วมคึกคัก คิดสนุก เสนาะฮา
ซ่อนทุกข์อย่าเอ่ยอ้าง อวดให้ใครเห็น
เป็นคนควรจักได้ แบ่งปัน
เล็กใหญ่ใส่ใจกัน ถี่ถ้วน
วิกฤตกลับเปลี่ยนผัน โดยง่าย
สัมฤทธิ์ผลเลิศล้วน เลิศล้ำคำแถลง
แสดงบทสมมุติร้อย เรื่องราว
“See-Judge-Act”แพรวพราว อีกขั้น
ตาบอดสอดตายาว เรื่องยุ่ง
ต่างเผ่าต่างชนชั้น เชื่อมฟ้าปรากฏการณ์(Cross Cultures)
เราท่านอยู่ร่วมได้ ไทยแลนด์
สามส่วน Head- Heart - Hand ร่วมสู้
สร้างศิษย์สืบทอดแทน ถ้วนทั่ว
จากรุ่นสู่รุ่นรู้ รับไว้ใจถวิล

๑๑ มีนาคม ๒๕๕๙

๗. วันสุดท้ายของการเดินทาง

สามวันครึ่ง สามคืน ยังตื่นเต้น Brain Gym เล่น ช่วยได้ ผ่อนคลายสิ้น
การเดินทาง ที่ถูกทาง สร้างชีวิน ย้อนคืนถิ่น นำไปใช้ ไม่อาทร
เรางกงก ไตร่ตรองคว้า หาความรู้ ลืมใส่ใจ คณะครู ผู้สั่งสอน
ความบกพร่อง พลั้งพลาด อาจตัดรอน กราบวิงวอน ขอโทษ โปรดเมตตา
ขอบพระคุณ **ดร.อนุพันธ์**กับ**ท่านใหญ่** **หกวิทยากร** มากน้ำใจ ให้ปรึกษา
คุณพ่อเฉลิม แล้วก้อ **คุณพ่อเดชา** ที่กรุณา นำทาง สว่างไตร่ตรอง
"ความรักยืนยาว" งาม **"ความจำสั้น"** แต่คำมั่น สัญญาใจ มิให้หมอง
จะทำแผนฯ นำแผนฯใช้ เพิ่มไลค์ (Like) ทอง ตีมือฉลอง ความสำเร็จ วิเศษไกล

(หน้า 93)

ลมเพ ลมเพ ลมพัด ไตร่ตรองชัด ภาพกระจ่าง สว่างใส
ครูเซนต์โยเซฟ บางนา กราบลาไป ในหัวใจ ไม่ลืมครู ผู้นำทาง

ขอพระเป็นเจ้าประทานพระพรอย่างอุดมสมบูรณ์แด่คุณโป่ง, คุณใหญ่
และผู้ช่วยวิทยากรทั้ง ๖ ท่าน ตลอดถึงครอบครัวของทุกๆ ท่านด้วยเทอญ

๘. สรุป

ฉันรู้สึก อย่างไร ในวันนี้
เริ่มต้นที่ จุดหมาย ได้กว้างขวาง
พัฒนาการของเหตุผล เชิงจริยธรรม จำตาราง (หน้า111)
เป็นแบบอย่าง ความว่องไว จิตใจงาม (Work Lunch)
ครูเอ(A)กับ ครูซี(C) ดีทั้งคู่ (หน้า117)
ต้องเรียนรู้ ให้ดีกว่า ท้าทายถาม
เลือกคุณธรรม ที่สูง กว่าพยามยาม
ศักดิ์ศรีความ เป็นมนุษย์ สุดอุดม (หน้า131)
นักบุญอิก ญาซีโอ ผู้ให้กำเนิด
ไตร่ตรองเลิศ รักกันไว้ ใช้เหมาะสม
เป็นหนึ่งเดียว ร่วมเดินทาง อย่างรื่นรมย์
"Sid the Science Kid" สอนคม ชมแบ่งปัน

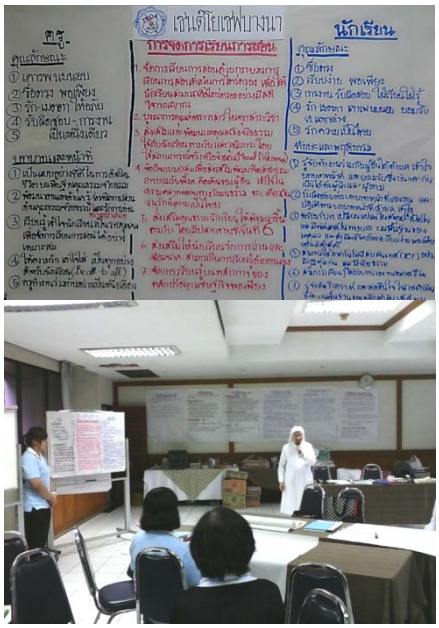

บ้านผู้หว่าน สงบเงียบ และเรียบง่าย
ชีพบั้นปลาย ได้อยู่ ดูสุขสันติ์
รับพรพระ...สมบูรณ์พร...ขจร อนันต์
พันธะมั่น สัญญาใจ ไม่ลืมเอย

ว.วัณณัง

๑๒ มีนาคม ๒๕๕๙

อิสรภาพ

"อย่าใช้อิสรภาพนั้นเป็นข้อแก้ตัวที่จะทำตามใจตน แต่จงรับใช้ซึ่งกันและกันด้วยความรัก" (กท. 5:13–14)

บทที่ 1

เชิญติดตามอย่างไตร่ตรอง

ด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะในการคิดวินิจฉัยและไตร่ตรอง นักเรียนจะรู้จักหาช่องว่างของเวลาเพื่อหยุดอยู่ชั่วขณะ เพื่อคิดทบทวนวินิจฉัยและไตร่ตรองก่อนที่จะตัดสินใจและลงมือทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจำเป็นเป็นอย่างมากในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยสิ่งกระตุ้นและสิ่งเร้าตลอดเวลา กระบวนการสอนแบบนี้ช่วยฝึกทักษะที่จำเป็นนี้แก่นักเรียน นี่แหล่ะ! เหตุผลที่ผมเชิญชวนให้คุณครูจัดการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง เริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงตัวเอง 180 องศา

ในบทนี้ ผมขอชวนเชิญติดตามอย่างไตร่ตรองว่า **ทำไมจึงควรจัดการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง** โดยพิจารณาจากประสบการณ์ครูหลายๆ ท่านที่ได้นำการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้และผลลัพธ์ที่พวกเขาได้รับ ผมขอเริ่มต้นจากบันทึกเรื่อง “**ห้องเรียนดิ้นได้**” ของ**คุณครูฐานิดา พ่อชมภู** โรงเรียนวาสุเทวี คุณครูได้เล่าประสบการณ์ที่ตัวเองได้เปลี่ยนแปลงไป 180 องศา โดยการเปลี่ยนทัศนคติและวิธีการสอน จากวิธีการครูสู่นักเรียน กลายเป็นนักเรียนสู่นักเรียน จากครูเป็นผู้สอน กลายเป็นครูผู้อำนวยการการเรียนรู้ และจากวิธีการที่มีคำตอบที่ถูกเพียงคำตอบเดียวของครู กลายเป็นคำตอบที่ใช่และหลากหลายของเด็กๆ ผลลัพธ์ที่ได้ คือ นักเรียนประถมศึกษาปีที่ 1 ของครู รู้จักไตร่ตรองตามวัยวุฒิของเขา และห้องเรียนกลายเป็น “ห้องเรียนดิ้นได้” ที่ครูและนักเรียนร่วมกันวางแผนการเรียนรู้ด้วยความสนุกและสดใส

ห้องเรียนดิ้นได้

“กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง” หน้าตามันเป็นยังไง? คำถามนี้มันเริ่มเกิดขึ้นในหัวของฉันและเริ่มมีคำถามต่อมาอีกหลายๆ คำถามพลั่งพลูเข้ามาเพื่อหาคำตอบ หลังจากที่ฉันได้รับเชิญการเข้าร่วมอบรม “มันจะใช้ได้จริงรึ” นี่เป็นคำถามที่ท้าทายความคิดและความรู้สึกของฉันมาก ฉันจะต้องหาคำตอบให้ได้ด้วยตัวของฉันเอง แน่นอนที่สุด ฉันต้องเข้าร่วมอบรม

จากวันนั้นวันที่ฉันตั้งคำถามให้กับตัวเอง จนถึงวันนี้วันที่ฉันได้นำรูปแบบกระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองมาใช้กับเด็กนักเรียนในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ของฉัน ผ่านไปมาปีกว่าๆ แล้ว ฉันยังจำบรรยากาศวันแรกในชั่วโมงแรกที่เริ่มใช้กระบวนการนี้ ฉันตึงเครียดและวิตกกังวล ราวกับว่า ฉันเป็นครูใหม่ก็ว่าได้ทั้งๆ ที่ฉันเองได้สอนมาตั้งหลายปีแล้ว เมื่อย่างก้าวเข้ามาในห้องเรียน ฉันเจอกับคำถามแรกของเด็ก "คุณครูจะให้หนูเปิดหน้าไหนเหรอคะ?" "ทำแบบฝึกหัดหน้าไหนคะ" "หยิบสมุดเล่มไหนคะคุณครู" ตายล่ะ! ฉันเริ่มหยุดคิดกับคำถามของเด็กๆ นี่ฉันสอนเด็กรูปแบบเดิมๆ ซ้ำๆ จนเด็กจำได้เลยเหรอว่า ฉันจะเริ่มอย่างไรและลงท้ายอย่างไร

วันนี้ฉันเปลี่ยนไป ฉันตอบเด็กๆ ด้วยรอยยิ้มที่มุมปากว่า "ยังค่ะเด็กๆ วันนี้เรามาทำอะไรสนุกๆ กันก่อนดีกว่ามั้ยคะ?" เด็กๆ ร้องเย้ ! ปนความแปลกใจบนใบหน้า "งงล่ะซิ ครูมาแบบใหม่" ฉันคิดในใจ หลังจากที่เราทำเรื่องสนุกๆ กันแล้ว เราเริ่มพูดคุยกันว่า เราเรียนเรื่องอะไร ทำไมต้องเรียน เรียนอย่างไร และสุดท้ายเรามาทบทวนไตร่ตรองหลังจบกิจกรรมกัน บรรยากาศตลอดในการเรียนการสอน ฉันพบปัญหามากมาย ที่เป็นจุดบกพร่องในการสอนในอดีตของฉัน สิ่งที่ตอกย้ำจุดบกพร่องในการสอนของฉันมากที่สุด ฉันพบว่า เด็กมีความคิดที่ค่อนข้างแคบ คิดเองไม่เป็น กลัวผิดไม่กล้าลงมือทำ ไม่กล้าคิดด้วยตนเอง เมื่อฉันเริ่มให้เด็กคิดไตร่ตรองหลายๆ คาบ เด็กๆ ยังคงไม่เข้าใจถึงความหมายของการไตร่ตรอง หยุดนิ่งเพื่อคิดทบทวนไม่เป็น ความรู้สึกของฉันในตอนนั้นฉันห่อเหี่ยวใจ ฉันเริ่มไตร่ตรองตนเองและต้องยอมรับว่า เป็นความผิดของฉันจริงๆ ผิดที่ฉันสอนเด็ก ฝึกเด็กให้เป็นแบบนี้พวกเขาได้สะท้อนกลับมายังตัวฉัน ฉันต้องกล้าที่จะเปลี่ยนตนเอง ครู One – Way ไม่เอาแล้ว ฉันต้องยืนหยัดเป็นครู Two – Ways นับแต่นี้ไป

จากวันนั้น วันที่ฉันได้เปลี่ยนตนเองและสอนกระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองอย่างจริงจัง จนถึงวันนี้ ฉันรู้สึกภูมิใจในตัวเด็กนักเรียนของฉันและภูมิในตัวเองที่ตัดสินใจถูก ฉันเปรียบเทียบได้เลยว่า ก่อนและหลังแตกต่างกันมาก บรรยากาศในห้องเรียนของฉันสดใสสำหรับเด็กๆ ไม่น่าเบื่อ มันเป็นห้องเรียนที่ดิ้นได้ เด็กๆ ตื่นเต้นและท้าทายอยู่เสมอว่า วันนี้เขาจะได้สนุกอะไร เรียนอะไร รู้อะไร คิดอย่างไร โดยที่พวกเขาเองสามารถมีส่วนร่วมในการวางแผนการเรียนรู้ของเขาร่วมกับเพื่อนๆ โดยเฉพาะเมื่อเด็กได้มีโอกาสหยุดคิดฝึกฝนกระบวนการไตร่ตรองด้วยตนเอง เด็กได้ทบทวนตนเอง ถึงแม้เขาจะยังไม่สามารถเขียนบรรยายหรือจดบันทึกไตร่ตรองเป็นเรื่องราวที่ชัดเจนออกมาจากความรู้สึกของเขาจริงๆ ได้ แต่เขาสามารถพูดสื่อความหมายถึงสิ่งเล็กๆ ที่เขาขีดเขียนลงไป อาจจะเป็นเพียงคำสั้นๆ ประโยคสั้นๆ หรือภาพวาด เขาเริ่มมีความคิดริเริ่มแปลกใหม่หลากหลาย และบ่งบอกถึงตัวตนของเด็กเอง เรียนรู้จาการลองผิดลองถูก ซ้ำไปซ้ำมาโดยที่ตัวฉันไม่จำเป็นต้องเป็นฝ่ายป้อนข้อมูลเพียงฝ่ายเดียวเหมือนที่ผ่านมา ในชั่วโมงเรียนรู้ของฉัน

ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดเพียงคำตอบเดียว มีแต่คำตอบที่ใช่และหลากหลายของเด็กๆ ฉันเป็นเพียงผู้อำนวยประสบการณ์ แต่เด็กเองที่เป็นคนเรียนรู้

กระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองสามารถนำมาใช้กับเด็กเล็กๆ ของฉันได้จริงๆ อย่าคิดว่าเขาเป็นเพียงแค่เด็กแล้วจะคิดไตร่ตรองไม่เป็นนะ ฉันค้นพบแล้ว ฉันทึ่งและภูมิใจในตัวเด็กของฉัน ไม่ใช่เพียงเด็กเท่านั้นที่ได้รับประโยชน์จากการเรียนการสอบแบบไตร่ตรอง ตัวฉันเองนี่แหละ ที่ได้รับประโยชน์มากมาย ฉันเริ่มมองเห็นคุณค่าของตนเองในมุมมองที่หลากหลาย

สุดท้าย ฉันขอแบ่งปันการให้นิยามความหมายของคำว่า “ไตร่ตรอง” ของเด็กนักเรียนชั้น ป.1 ของฉัน เป็นคำถามและคำตอบที่นักเรียนเขาสนทนากันว่า “ไตร่ตรอง” คือ “อะไรอ่ะ?” เด็กที่แก่นและเฟี้ยวที่สุดในห้องรีบตอบเพื่อนไปว่า “มันก็เหมือนกับไต่ต้นไม้นั่นแหล่ะเธอ!! เธอไต่ขึ้นไปยังไง แล้วเธอจะไต่ลงมายังไงล่ะเท่านั้นเอง เธอกับฉันไต่ขึ้นกับไต่ลงไม่เหมือนกันนะ” น่าคิดนะ เด็กแต่ละคนมีกระบวนการคิดและหาคำตอบที่แตกต่างกัน ทักษะเทคนิควิธีการก็ย่อมแตกต่างกัน การไต่ต้นไม้ขึ้นหรือลงก็คงจะเปรียบเหมือนกับการเรียนและการทบทวนการเรียนรู้ของเขา เข้าใจเปรียบเทียบนะลูกเอ๊ย !!!

คุณครูฐานิดา พ่อชมพู
โรงเรียนวาสุเทวี
23 มกราคม 2016

ในบันทึกเรื่อง “**เชิญติดตามอย่างไตร่ตรอง**” ของ**คุณครูสุขสราญ บัวทอง** โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญหญิง หลังจากคุณครูได้สัมผัสการเปลี่ยนแปลงตัวเองและนักเรียนจากการนำการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้ คุณครูได้สรุปเหตุผลว่า ทำไมควรจะใช้การสอนแบบไตร่ตรองไว้ ดังนี้ *“นักเรียนของฉันเห็นคุณค่าในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น มีความสนใจเรียนรู้ด้วยการสร้างบรรยากาศของฉัน นักเรียนของฉันได้ฝึกการคิดไตร่ตรอง การจดบันทึกและการแบ่งปัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม ได้เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น และที่สำคัญ นักเรียนของฉันได้เรียนรู้ด้วยตนเอง”* บักทึกของคุณครูได้เขียนบรรยายขั้นตอนการสอนด้วยการสอนแบบไตร่ตรองเป็นขั้นๆ ในขั้นตอนอย่างชัดเจน บันทึกนี้เป็นตัวอย่างที่ดีมากๆ ของการสอนแบบไตร่ตรอง

ชิญติดตามอย่างไตร่ตรอง

ก่อนอื่นหมดเรามารู้จักกันก่อนนะคะ ฉันเป็นครูสอนวิชาภาษาไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญหญิง อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ชื่อครูสุขสราญ บัวทอง หรือเรียกง่ายๆ ว่า ครูเจี๊ยบค่ะ

"การไตร่ตรอง" ฉันได้ยินคำนี้บ่อยครั้ง เพราะเป็นคำที่ปรากฏในคุณค่าพระวรสารที่ฉันต้องบูรณาการในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ของฉันอยู่แล้ว แต่ก็ยังไม่ค่อยเข้าใจดีนักว่าทำไมจึงต้องเน้นการไตร่ตรอง ฉันคิดเบื้องต้นว่า "คงต้องการให้นักเรียนได้ฝึกการคิดอย่างรอบคอบมั้ง" จนกระทั่ง ฉันมีโอกาสได้เข้ารับการอบรมเรื่องกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เมื่อวันที่ 28-31 สิงหาคม 2557 ซึ่งเป็นรุ่นที่ 19 ของการอบรมกระบวนการนี้ วิทยากรได้เป็นผู้นำทางให้ฉันได้ศึกษาค้นคว้าและค้นพบวิธีการนำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาใช้ในการเรียนการสอนว่า มีคุณค่า และมีประโยชน์แก่นักเรียนของฉันได้อย่างไร เพื่อให้การอบรมครั้งนี้ของฉันไม่สูญเปล่าและเพื่อเป็นการพิสูจน์ว่ากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเกิดคุณค่าแก่นักเรียนจริง ฉันจึงทดลองนำกระบวนการนี้มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของฉัน

ฉันเลือกแผนการจัดการเรียนรู้เรื่อง **การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของวรรณคดีและวรรณกรรมเรื่องโคลนติดล้อ ตอนนิยมความเป็นเสมียน** มาเป็นแผนเริ่มต้นการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ฉันเริ่มสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้บทเรียนด้วยการให้นักเรียนร่วมกันขับร้องบทเพลงปลุกใจ เพลงสยามานุสติ ซึ่งเป็นพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ 6 และพระองค์ท่านเป็นผู้พระราชนิพนธ์บทความเรื่องโคลนติดล้อ และพูดคุยซักถามนักเรียนเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้รับจากบทเพลงด้านวรรณศิลป์และด้านสังคม

เมื่อนักเรียนของฉันเริ่มจะสนุกกับการเริ่มต้นบทเรียนแล้ว ต่อมาฉันเปิดประตูสู่ภาพรวม ซึ่งในการอบรมใช้ว่า "INTRO" ฉันบอกวัตถุประสงค์การเรียนรู้ (Objectives) เนื้อหา (Range) เวลาเรียน (Time) ของการเรียนรู้แก่นักเรียน ซึ่งไม่ยากนักในขั้นตอนนี้ ทำให้นักเรียนของฉันได้รู้ขอบเขตของการเรียนรู้ พอมาถึงขั้นความจำเป็น (Need) ฉันต้องคิดแล้วว่า จะให้นักเรียนของฉันเห็นความจำเป็นหรือความสำคัญที่ต้องเรียนเนื้อหานี้อย่างไรดี และจะเกิดประโยชน์แก่นักเรียนได้อย่างไร ฉันจึงเรียบเรียงได้ว่า "การวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรมทำให้นักเรียนเข้าใจแนวคิดจุดมุ่งหมายของผู้เขียนและสะท้อนค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมของผู้เขียนในยุคสมัยนั้น ซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยการถ่ายทอดทางวรรณกรรม วรรณคดี อย่างมี

สุนทรียภาพทางภาษา” เมื่อได้ความจำเป็นแล้ว ฉันเริ่มสร้างความสนใจ (Interest) และโยงเข้าสู่บทเรียน ด้วยการเชิญชวนให้นักเรียนไปชมตอนหนึ่งของภาพยนตร์เรื่อง นเรศวรมหาราช ตอนสงครามยุทธหัตถี ซึ่งเป็นภาพยนตร์ประวัติศาสตร์ และให้นักเรียนสังเกต จดจำ พร้อมทั้งบันทึกว่ามีคำพูดใดของตัวละครที่นักเรียนประทับใจ และคำพูดนั้นสะท้อนคุณค่าด้านวรรณศิลป์หรือด้านสังคมอย่างไร เห็นไหมคะว่า นักเรียนของฉันไม่ได้ชมภาพยนตร์เพียงแค่สนุก แต่ฉันเริ่มนำกระบวนการไตร่ตรองและบันทึกมาใช้กับพวกเขาแล้ว ซึ่งตอนแรกก็มีนักเรียนมาถามฉันว่า “ทำไมต้องบันทึกคำพูดของตัวละครด้วยล่ะคะ และถ้าบันทึกไม่ครบ ครูจะว่าไหม” ฉันตอบว่า “นักเรียนลองพิจารณาดูเองนะคะ”

ขั้นตอนต่อไปของฉันคือ การนำเสนอบทเรียน ฉันได้นำกระบวนการ See-Judge-Act มาใช้ในกระบวนการนำเสนอบทเรียน ดังนี้

ในขั้น See ฉันเริ่มสร้างประสบการณ์ด้วยการแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 3-5 คน เพื่อช่วยกันระดมความคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์ คุณค่าด้านสังคมจากการชมภาพยนตร์เรื่องนเรศวรมหาราช ตอนสงครามยุทธหัตถี และถามนักเรียนว่า คุณค่าด้านวรรณศิลป์หรือคุณค่าด้านสังคมนั้นสะท้อนหรือแฝงด้วยคุณธรรมใด โดยให้นักเรียนร่วมกันสรุปหลักเกณฑ์ที่ได้

ในขั้น Judge ฉันเข้าสู่เนื้อหา โดยการแบ่งกลุ่มนักเรียนให้ศึกษาเนื้อหาเรื่องโคลนติดล้อ ตอนนิยมความเป็นเสมียน ในหนังสือเรียนภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 พร้อมทั้งให้นักเรียนได้อ่านและศึกษาหลักการวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมว่ามีหลักการใดที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่นักเรียนช่วยกันสรุปบ้าง ฉันสังเกตเห็นว่านักเรียนของฉันบางคนมีสีหน้าภูมิใจและดีใจที่หลักการบางข้อในหนังสือตรงกับหลักการที่นักเรียนเป็นผู้สรุป ฉันอธิบายเพิ่มเติมประกอบตัวอย่าง จากนั้นนักเรียนของฉันร่วมกันสรุปหลักเกณฑ์การวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรมคดีจากความรู้ที่ได้ศึกษามา และฉันยังให้นักเรียนอ่านหนังสือแบบเรียน เพื่อตอกย้ำการเรียนรู้อีกครั้งประมาณ 10 นาที

ในขั้น Act นักเรียนของฉันต้องลงมือปฏิบัติแล้วนะ ฉันให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์และด้านสังคมจากบทความเรื่องโคลนติดล้อ ตอนนิยมความเป็นเสมียน และนำเสนอผลงานการวิเคราะห์ โดยมีเพื่อนๆ แต่ละกลุ่มร่วมกันวิพากษ์ นอกจากนี้ ฉันยังมีคำถามแถมให้นักเรียนคิดอีกว่า บทความตอนที่เรียนนี้สะท้อนคุณค่าเชิงจริยธรรมด้านใดและสามารถนำไปใช้ได้อย่างไร

ก่อนจบคาบเรียน ฉันตั้งคำถามไตร่ตรองแบบ R-C-A เพื่อให้นักเรียนของฉันสามารถสะท้อนสิ่งที่ได้เรียนรู้และมีความเข้าใจมากขึ้น สามารถเชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ได้ และนักเรียนของฉันยังสามารถนำคุณธรรมที่ปรากฏไปใช้ในการดำเนินชีวิตได้อีกด้วย นักเรียนบันทึกไตร่ตรอง ถึงตอนนี้มีนักเรียนบางคนถามว่า “บันทึกแล้วต้องอ่านให้เพื่อนฟังเหมือนเดิมไหมคะ” ฉันยิ้ม เพราะนักเรียนเริ่มเรียนรู้เรื่องการแบ่งปันด้วยแล้ว

จากการนำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาใช้ครั้งนี้ ฉันพบว่า นักเรียนของฉันเห็นคุณค่าในเนื้อหาที่เรียนมากขึ้น มีความสนใจเรียนรู้ด้วยการสร้างบรรยากาศของฉัน นักเรียนของฉันได้ฝึกการคิดไตร่ตรอง การจดบันทึก การแบ่งปัน มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีในกลุ่ม ได้เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น และที่สำคัญ นักเรียนของฉันได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

ส่วนตัวฉันพบว่า ฉันได้เป็นผู้นำทางให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ฉันได้สร้างความภาคภูมิใจให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนด้วยกระบวนการไตร่ตรอง ฉันมีส่วนกระตุ้นให้นักเรียนได้คิดด้วยตนเอง ได้เขียนในสิ่งที่คิด และมีโอกาสแบ่งปันแก่ผู้อื่น และที่สำคัญฉันได้เห็นความสุขในการเรียนรู้ของผู้เรียน

ฉันจึงอยากที่จะเชิญชวนคุณครูที่ยังลังเลหรือสงสัยในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองว่าจะทำให้นักเรียนได้พัฒนาหรือเรียนได้ดีขึ้นจริงหรือ ได้ลองนำวิธีการนี้ไปใช้กับการนำเสนอบทเรียน และสังเกตผลการเรียนรู้ของนักเรียนด้วยตนเองของคุณเอง ลองดูนะคะ เริ่มจากบางขั้นตอนบางกระบวนการก่อนก็ได้ค่ะ เพื่อเปรียบเทียบกับการจัดการเรียนการสอนแบบเดิมของเรา แล้วคุณจะพบข้อพิสูจน์ด้วยตนเอง

คุณครูสุขสราญ บัวทอง
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญหญิง
15 พฤศจิกายน 2014

คุณครูสุขสราญ บัวทอง ได้อธิบายทุกขั้นที่คุณครูทำในการสอนแบบไตร่ตรอง ตั้งแต่ขั้นที่ 1 การสร้างบรรยากาศห้องเรียน ขั้นที่ 2 การให้ภาพรวม ขั้นที่ 3 การนำเสนอด้วย See-Judge-Act และขั้นที่ 4 การไตร่ตรอง ก่อนจบคาบด้วยคำถาม R-C-A การสอนที่แบบไตร่ตรองนี้มีจุดแข็งที่สำคัญ คือ

1. **ใช้กับหลักสูตร หรือสาระวิชาใดๆ ก็ได้** กระบวนการนี้สามารถปรับใช้ได้อย่างง่ายดาย กับหลักสูตรที่กำหนดขึ้นโดยกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานการศึกษาใด โดยไม่จำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงหลักสูตรหรือเนื้อหาวิชาที่สอน เพียงแต่จะต้องปรับปรุงแผนการสอนด้วยกระบวนการเรียนรู้นี้ให้ต่างจากวิธีการสอนที่ใช้อยู่เดิม

2. **ใช้กับกระบวนการจัดการเรียนรู้ทุกประเภท** สามารถปรับใช้กับทั้งการเรียนการสอนในคาบเรียนปกติ และยังใช้ได้กับกิจกรรมการเรียนรู้อื่นๆ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร กีฬา โครงการบำเพ็ญประโยชน์ การเข้าเงียบฟื้นฟูจิตใจ และกิจกรรมพิเศษอื่นๆ กระบวนการนี้มีศักยภาพอย่างยิ่งในการช่วยให้นักเรียนเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาที่ได้เรียนรู้เข้าด้วยกันและบูรณาการการเรียนรู้กับสิ่งที่ได้รับมาก่อนหน้านี้ ทั้งในวิชานั้นเองและกับวิชาอื่นๆ และที่สำคัญที่สุดช่วยเชื่อมโยงวิชาความรู้กับชีวิตของนักเรียน เพื่อนักเรียนจะสามารถใช้วิชาความรู้เพื่อลงมือปฏิบัติในการเปลี่ยนแปลงชีวิตและโลกได้

3. **ทำให้ครูสามารถเพิ่มคุณค่าของเนื้อหาวิชาที่สอน** ครูมีวิธีการเพิ่มขึ้นในการส่งเสริมความคิดริเริ่มของนักเรียน เพื่อปรับปรุงวิธีการสอนของตนเองอยู่เสมอ และพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครู

4. **เชื้อเชิญให้นักเรียนไตร่ตรองถึงความหมายและความสำคัญของสิ่งที่ศึกษาอยู่** ด้วยการจูงใจให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนด้วยความกระตือรือร้นโดยมีจุดหมายเพื่อก่อให้เกิดการเรียนรู้ส่วนบุคคลมากขึ้น และสร้างแรงกระตุ้นให้นักเรียนด้วยการเปิดโอกาสและชักชวนให้นักเรียนเชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้เข้ากับประสบการณ์ในโลกของตนเอง

5. **ส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการร่วมแบ่งปันประสบการณ์ซึ่งกันและกันในหมู่นักเรียนและครู** นักเรียนและครูจะค่อยๆ เรียนรู้ว่าประสบการณ์ที่ลึกซึ้งของตนเกิดขึ้นจากความสัมพันธ์และประสบการณ์กับบุคคลอื่นๆ การไตร่ตรองเป็นแรงบันดาลใจไปสู่ความชื่นชมยินดีต่อชีวิตของตนเองและของผู้อื่น และนำไปสู่การลงมือปฏิบัติเพื่อเปลี่ยนสังคมและโลก

ด้วยจุดแข็งของการสอนแบบไตร่ตรอง **คุณครูศรินยา ธนะศักดิ์ศรี** โรงเรียนดรุณาราชบุรี เน้นย้ำถึงเหตุผลว่า "**ทำไม? ต้องเปลี่ยน**" การสอนแบบเดิมให้เป็นการสอนแบบไตร่ตรองว่า *"การใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ทำให้ฉันได้มีเวลาทบทวนกับสิ่งที่ได้ใช้ในการสอนกับนักเรียน ได้รู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการสอน มีการหาแนวทางแก้ไข เปรียบเสมือนการบันทึกหลังการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนหาแนวทางแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการสอน...."*

ทำไมๆ ต้องเปลี่ยน

ในทุกๆ วันตอนเช้าโรงเรียนมีกิจกรรม Reading Time ก่อนเข้าแถวเคารพธงชาติ ฉันเป็นครูประจำชั้น ม.2 ในเทอมแรก ในช่วงเวลานี้ครูทุกคนต้องเข้าไปให้ความรู้เด็กนักเรียนประมาณ 15 นาที ฉันเตรียมหาข้อมูลแล้วเอาไปพูดที่หน้าชั้นเรียน ให้นักเรียนจดบันทึกสิ่งที่คิดว่าสำคัญลงไปในสมุด นักเรียนบางคนกระตือรือร้นจดทุกคำพูดที่ครูบอก แต่นักเรียนส่วนใหญ่ที่ไม่ได้สนใจในสิ่งที่ฉันเตรียมเนื้อหาความรู้มาให้ ฉันโมโหนักเรียนเหล่านั้น “ทำไมครูเตรียมมาให้พวกเธอไม่สนใจ” พอจบช่วง Reading Time เข้าสู่การสอนของครูประจำวิชา วิธีในการสอนของฉัน คือ นักเรียนทักทายทำความเคารพ พร้อมกับบอกให้นักเรียนหยิบหนังสือขึ้นมา อ่านบทที่เท่าไหร่ ฉันพูดๆ นักเรียนฟัง ฟังอย่างเดียว ไม่ทำอะไร ท้ายคาบ สั่งให้ทำแบบฝึกหัดแล้วนำมาส่ง ไม่มีโอกาสที่จะชี้แนะเป็นรายบุคคล

นักเรียนได้รับความรู้ตามหนังสือ ไม่ได้เกิดการเรียนรู้ การทำงานของนักเรียนเป็นแบบขอไปที ขอให้เสร็จเร็วๆ ไม่เกิดการพัฒนาทางด้านภาษา สอบปุ๊บก็ลืมปั๊บ ตัวฉันเองเครียด นักเรียนเรียนภาษาจีนมาสองปี พูดประโยคสั้นๆ ที่ใช้ในชีวิตประจำวันไม่ได้ นักเรียนไม่ค่อยกล้าแสดงออกในการพูด ทำให้ฉันรู้สึกท้อมากๆ

การสอนที่เน้นการไตร่ตรอง

ในช่วง Reading Time เช่นกัน ฉันได้เปลี่ยนให้นักเรียนของฉันนั่งเฉยๆ ไม่ต้องเตรียมหาความรู้หรือบทความใดๆ มาแชร์ให้เพื่อนฟัง ฉันลืมบอกไปว่านักเรียนของฉันไม่ใช่ ม.2 แต่เป็น ม.5 ซึ่งในความคิดของฉัน นักเรียนชั้น ม.5 ต้องรู้จักคิด วิเคราะห์ หรือการให้เหตุผล แต่ฉันต้องผิดหวังเพราะนักเรียนชั้น ม.5 ก็ไม่ต่างอะไรกันกับชั้น ม.2 เลย หลังจากที่ฉันได้ผ่านการสัมมนาเชิงปฏิบัติการการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ฉันลองนำกระบวนการเหล่านี้มาใช้กับนักเรียนของชั้น ม.5 ดู ฉันเริ่มด้วยช่วง Reading Time ฉันให้นักเรียนของฉันนั่งหลับตา ทำสมาธิกำหนดลมหายใจเข้า-ออกตามที่ฉันได้ฝึกปฏิบัติมา และให้นักเรียนเขียนการไตร่ตรองของแต่ละวันในช่วงเช้า พร้อมทั้งผลัดเปลี่ยนกันอ่านให้ฟัง วันแรกนักเรียนของฉันบ่น และไม่ยอมปฏิบัติตาม ฉันได้แต่ยิ้มๆ และบอกนักเรียนว่า “ลองทำดูสิ” การเขียนไตร่ตรองทำให้ฉันได้รับรู้ความคิด ความรู้สึกของนักเรียนแต่ละคน ฉันทำแบบนี้อยู่ประมาณ 2 สัปดาห์ หลังจากนั้นนักเรียนสอบปลายภาค

การเข้าสู่การเรียนการสอนของฉันได้เปลี่ยนไป ฉันเริ่มด้วยการสร้างบรรยากาศ ทุกๆ คาบที่มีการเรียนภาษาจีนเพื่อเป็นการกระตุ้นให้นักเรียนมาสนใจในตัวฉันว่า วันนี้ครูแวน จะมีอะไรมาเล่นกับนักเรียน ฉันเริ่มด้วยการทักทายแบบยิ้มแย้ม พร้อมให้นักเรียนทำ Brain Gym สร้างความสนใจ เพราะภาษาจีนถูกจัดคาบให้อยู่ในช่วงบ่าย บางครั้งฉันเล่นทายปัญหากับนักเรียน และสอดแทรกมุกขำขัน

ตอนให้ภาพรวม INTRO ฉันพูดโดยรวมว่า คาบนี้เรียนอะไร ทำไมจึงเรียน เรียนแล้วไปใช้ประโยชน์อย่างไร ใช้เวลาเท่าไร บอกเกริ่นนำเพื่อให้นักเรียนรู้ว่า วันนี้พวกเขาจะต้องเรียนเพื่อเนื้อหาอะไร อย่างไร

ในการนำเสนอบทเรียน ฉันให้นักเรียนเน้นปฏิบัติ ให้พวกเขาได้มีส่วนร่วมในชั้นเรียน ให้แสดงบทบาทสมมติ ที่ตรงตามเนื้อหาในแต่ละบทเรียนรวมทั้งฉันต้องมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของนักเรียนด้วย เพื่อให้นักเรียนกล้าแสดงออก และรู้สึกเป็นกันเองในชั้นเรียน ฉันให้นักเรียนอ่านทบทวนเนื้อหาในบทเรียนและจดบันทึกย่อเป็นอันเสร็จสิ้นการนำเสนอบทเรียน

ส่วนของคำถามไตร่ตรองท้ายคาบเรียน นักเรียนสามารถแสดงความคิดเห็นออกมาเป็นรายบุคคล แต่อาจไม่ทุกคนที่พูดออกมา

ประโยชน์ที่ได้รับ

กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ทำให้นักเรียนของฉันสามารถรู้ล่วงหน้าว่า พวกเขาจะต้องทำตัวอย่างไร เตรียมตัวอะไรบ้าง เรียนแล้วจะนำไปใช้อย่างไร เป็นการฝึกให้นักเรียนเป็นคนที่ใช้เหตุและผลในการดำรงชีวิต การเรียนของนักเรียนไม่เพียงแต่เรียนเพื่อให้ได้คะแนนหรือเกรดที่สูงขึ้น แต่พวกเขาต้องเรียนรู้การดำเนินชีวิตในสังคมอย่างไร

การใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ทำให้ฉันได้มีเวลาทบทวนกับสิ่งที่ได้ใช้ในการสอนกับนักเรียน ได้รับรู้ปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการสอน มีการหาแนวทางแก้ไข เปรียบเสมือนการบันทึกหลังการสอน เพื่อปรับเปลี่ยนหาแนวทางแก้ไข เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านการสอน การใช้กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ทำให้ฉันเอาใจใส่นักเรียน สอนให้นักเรียนใช้ปัญญามากกว่าอารมณ์ ให้รู้จักแยกแยะระหว่างเหมาะสมกับไม่เหมาะสม พร้อมที่จะเข้าใจในตัวตนของนักเรียน และพร้อมที่จะให้อภัยในสิ่งที่นักเรียนทำผิดพลาด

ณ จุดตรงนี้ ฉันได้แน่ใจแล้วว่า “ทำไม ? ต้องเปลี่ยน” และฉันก็คิดว่า ถ้าใครได้ผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง คงจะมีความคิดเหมือนกับฉันเช่นกัน

คุณครูศรินยา ธนะศักดิ์ศรี
โรงเรียนดรุณาราชบุรี
10 กุมภาพันธ์ 2014

บทเรียนของครูแวนสะท้อนจุดแข็งของการสอนแบบไตร่ตรองอย่างชัดเจนว่า การสอนแบบไตร่ตรองทำให้ครูแวนปรับปรุงตัวเองและพัฒนาความเป็นมืออาชีพของครูอยู่เสมอ การเปลี่ยนแปลงตัวเองและวิธีการสอนเพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่เช่นเดียวกับครูแวนอาจไม่ใช่เรื่องง่าย แต่ประสบการณ์ของ**คุณครูวิมลมาศ ป้อมงาม** โรงเรียนลาซาล กรุงเทพฯ แสดงให้เห็นว่า หากเราต้องการได้รับผลลัพธ์ที่แตกต่างจากเดิม ครูต้องยอมและกล้าหาญที่จะเปลี่ยนแปลงเพื่อเปลี่ยนผลลัพธ์ที่ต้องการด้วยหวังว่า *“นักเรียนผู้เป็นเสมือนต้นไม้ของฉันจะเจริญเติบโตอย่างยั่งยืน มีคุณค่า สามารถยืนได้ด้วยตนเองอย่างรู้คุณค่า”*

ผลลัพธ์ที่ต้องการ

ฉัน นางวิมลมาศ ป้อมงาม ครูผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลาซาล ผู้ที่ถูกคัดเลือกแล้วว่า ควรจะเป็นคนสวนที่สามารถจะดูแลต้นไม้ใหญ่ให้เจริญเติบโตออกดอกออกผลได้อย่างน่าชื่นชมยินดี ต้นไม้นั้นต้องมีรากแก้วที่หยั่งลึกลงไปใต้ดิน สามารถยืนหยัดได้อย่างมั่นคง ต้นไม้ต้นนั้นเปรียบกับนักเรียนที่ฉันเฝ้าดูแล รดน้ำ พรวนดิน ใส่ปุ๋ย และบางครั้งอาจจะมีวัชพืชหรือแมลงรบกวน ถ้าคนสวนอย่างฉันดูแลต้นไม้เหล่านั้นไม่ดีพอ ความเจริญงอกงามที่ควรจะเป็นอาจจะลดน้อยลงไปทุกที ฉันคิดว่า ในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองนี่แหล่ะ ที่จะทำให้ฉันสามารถดูแลต้นไม้ของฉันให้เจริญเติบโตได้ดียิ่งขึ้น

จากประสบการณ์สอนนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 มาเป็นระยะเวลา 15 ปี แต่ละรุ่นแต่ละปี นักเรียนของฉันมีความหลากหลาย ทั้งทางด้านพื้นฐานครอบครัว อารมณ์ จิตใจ รวมถึงความรู้ แต่สิ่งหนึ่งที่ยังคงยืนหยัดอยู่กับฉันตลอด 15 ปีนี้ คือ วิธีการสอนและผลลัพธ์ ครูเลขอย่างฉัน จะมีอะไรมากไปกว่าการเข้ามาพูด บอก อธิบาย ประโยคสุดท้ายก่อนหมดคาบ ฉันมักจะพูด

ว่า “ใครมีอะไรสงสัยจะถามครูไหมคะ” ทุกคนเงียบ ทั้งห้องเงียบ หลังจากนั้น ตามด้วยประโยคสุดท้ายประโยคเดิมๆ ที่ว่า “การบ้านในวันนี้คือ ส่งพรุ่งนี้เช้าไม่เกิน 8.30 นะคะ” แล้วเดินออกจากห้องไป ผลลัพธ์คือ เช้าวันรุ่งขึ้น นักเรียนส่งการบ้านไม่ครบ ที่ส่งมาก็มองแล้วว่า ลอกกันมา ฉันพูดกับนักเรียนเสมอว่า “เรียนแบบนี้มาเกือบ 10 ปีแล้ว ยังไม่คิดเปลี่ยนอีกเหรอ!” จนวันหนึ่ง ฉันมาคิดได้ว่า “แล้วฉันล่ะ ฉันสอนแบบนี้มา 15 ปีแล้ว ไม่คิดจะเปลี่ยนบ้างหรือไง? (ว่าแต่เด็กๆ) แล้วจะเปลี่ยนอย่างไรดี เพราะที่ผ่านมา ฉันเคยชินกับพฤติกรรมการสอนแบบเดิมๆ เอาล่ะ ไหนๆ ก็เคยเข้าอบรมการสอนแบบไตร่ตรองมาแล้ว 15 ปีที่ผ่านมาแทบจะไม่มีความหมาย วันนี้ลองใช้ไตร่ตรองดูบ้าง มันคงไม่มีอะไรที่จะแย่ไปกว่าเดิมแล้วล่ะ”

ในคาบนี้ ฉันต้องสอนเรื่องการหาพื้นที่ผิวและปริมาตรของทรงกระบอก ฉันเริ่มสร้างจากการสร้างบรรยากาศ Brain Gym ตามแบบฉบับที่ได้ร่ำเรียนมา

ฉัน	:	นักเรียน คาบนี้เรามาเรียนเรื่องทรงกระบอกกันนะ แต่ก่อนเรียน เดี๋ยวลองเปลี่ยนบรรยากาศทำ Brain Gym กัน”
นักเรียน	:	(ซุบซิบ) “วันนี้ครูมาแปลก ปกติต้องนั่งเรียบร้อย ห้ามคุย หัวตรง มาแนวไหนเนี่ย”
ฉัน	:	“นักเรียนยืนขึ้น ยืดแขนขวาออกมาตรงๆ ยกนิ้วโป้ง กดไลค์ แล้ววาดแขนอินฟินิตี้ในอากาศ ตามองตามนิ้วโป้งนะ”
นักเรียน	:	“ขนาด Brain Gym ยังจะมีอินฟินิตี้” ขำกันสนุกสนาน

ฉันไม่ถือสานักเรียน เพราะตั้งใจเปลี่ยนรูปแบบของการสอน หลังจากนั้นได้สนุกสนานกันพอสมควร ฉันเริ่มสนทนากับนักเรียนถึงเหตุจำเป็นในการเรียนการหาปริมาตรของทรงกระบอก “จำเป็นต้องใช้ความรู้นี้ในการทดสอบที่จะมีขึ้นในอีกไม่นานนี้ รวมถึง นักเรียน ม. 3 ต้องใช้ในการสอบ O-Net ครูเห็นปีก่อนมีสอบเรื่องนี้ด้วย แล้วยังมีในข้อสอบเรียนต่อ ม.4 แน่นอน ครูรับประกัน” หลังจากนั้นแจ้งวัตถุประสงค์ และแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 7 คน ฉันเตรียมแก้วน้ำทรงกระบอกไว้กลุ่มละ 5 ใบ ที่มีขนาด ความสูง แตกต่างกันไป ให้นักเรียนลองคาดคะเนด้วยสายตาว่า แก้วใบไหนที่คาดว่าจะมีความจุมากที่สุดจนถึงน้อยที่สุด เรียงลำดับกันไป แล้วจดบันทึก หลังจากนั้น ลองตวงน้ำใส่ในแก้วเพื่อดูว่าจากการที่นักเรียนคาดคะเนไว้นั้น ถูกผิดอย่างไร โดยอาศัยบีกเกอร์ที่เตรียมไว้ ผลปรากฏว่า สนุกกันใหญ่เลย เหมือนจับปูใส่กระด้ง คิดผิด

หรือถูกกันแน่เนี่ยที่ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมนี้ ฉันต้องใช้ทักษะและประสบการณ์ที่มีอยู่เพื่อควบคุมห้องเรียนให้ดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้โดยไม่กระทบต่อห้องข้างๆ และฉันต้องการพิสูจน์ด้วยว่า กระบวนการไตร่ตรองใช้ได้จริง เมื่อการทดลองสิ้นสุดลง ฉันให้นักเรียนช่วยกันนำเสนอผลจากการทดลองนี้ ทุกกลุ่มใช้เวลาเพียงกลุ่มละ 1 นาทีเท่านั้น ฉันจึงตั้งคำถามกับนักเรียน

ฉัน	:	นักเรียนคิดว่า ขนาดของแก้วน้ำ ความสูง ความกว้างของปากแก้ว มีผลต่อปริมาตรหรือไม่ ?
นักเรียน 1	:	"มีผลสังเกตว่า ถ้าปากแก้วมีความกว้างมาก และสูง จะจุน้ำได้มากที่สุด"
นักเรียน 2	:	"แต่ของหนูปากแก้วแคบกว่า ความสูงมากกว่าของเพื่อน มีความจุมากเหมือนกัน"
ครู	:	"แสดงว่า ปากแก้วกับความสูงมีผลต่อปริมาตรของน้ำในแก้ว"

หลังจากนั้น ฉันเริ่มอธิบายวิธีการหาปริมาตรของทรงกระบอกจนได้ข้อสรุปร่วมกันเป็นสูตร IIr2h ฉันเตรียมใบงานไว้สำหรับการหาปริมาตรทรงกระบอก 10 ข้อ นักเรียนทำพร้อมกับออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน จริงๆ แล้วฉันยังไม่มั่นใจว่า นักเรียนของฉันจะคำนวณได้จริงหรือไม่ อีกประการหนึ่งคือ จะทำใบงานนี้เสร็จไหมด้วยตัวเอง ปรากฏว่า ทำได้ดีเลยทีเดียว ทำเองด้วย จริงหรือนี่

ครู	:	"นักเรียนรู้ไหม วันนี้เธอทำให้ครูรู้ว่า เธอทำได้นะ นี่คือผลจากความพยายามเรียนรู้ของเธอ"
นักเรียน	:	"แหม...มีส ก็มาแนวแปลกนี่ วันนี้ สนุกดีครับ/ค่ะ"

แล้วฉันยังคงไม่ลืมที่จะสั่งการบ้าน แต่การบ้านวันนี้เปลี่ยนไป ฉันให้นักเรียนเขียนผังมโนทัศน์ในเรื่องทรงกระบอกมาส่งในคาบหน้า ผลคือ นักเรียนส่งงานครบ ฉันไม่ต้องทวงงาน/การบ้าน แต่ฉันกลับถูกทวงถามถึงวิธีการเรียนแบบนี้อีก

ฉันค้นพบแล้วว่า การเรียนการสอนแบบไตร่ตรองทำให้ฉันได้รับผลลัพธ์ที่แตกต่างจากเดิม จากที่เคยต้องทวงถามเรื่องงานและการบ้าน หรือการเรียนด้วยพฤติกรรมแน่นิ่งของนักเรียนเป็นห้องเรียนที่มีชีวิตชีวา สนุก และผลลัพธ์ที่ต้องการคือ ความยั่งยืนของความรู้ ฉันคิดว่า ฉันได้รับมันนะ จะสอนแบบเดิมหรือสอนแบบไตร่ตรอง มันก็เหนื่อยด้วยกันทั้งนั้น แต่ผลที่ได้รับนี่

สิต่างกันชัดเจน ฉันหวังว่า ต้นไม้ของฉันจะเจริญเติบโตได้อย่างยั่งยืน มีคุณค่า สามารถยืนได้ด้วยตนเองอย่างรู้คุณค่า ลองดูนะคะ ค่อยๆ ปรับเปลี่ยนเพื่อผลลัพธ์ที่เราต้องการ

คุณครูวิมลมาศ ป้อมงาม
โรงเรียนลาซาล กรุงเทพฯ
15 พฤศจิกายน 2014

ผลลัพธ์ที่สำคัญที่คาดหวังจากการสอนแบบไตร่ตรอง คือ ป้องกันไม่ให้เกิดอาการ 2 อาการนี้จึงมักเกิดขึ้นจากระบบการศึกษาของโลกในปัจจุบัน คือ

1. **อาการความจำเสื่อมด้านวิชาการ** (Academic Amnesia) คือ นักเรียนลืมเนื้อหาที่เรียนทันทีหลังจากสอบเสร็จ อันมีต้นเหตุมาจากการขาดความเข้าใจอย่างแท้จริงในเนื้อหาที่ได้เรียน และ
2. **อาการตีบตันทางสติปัญญา** (Intellectual Constipation) คือ นักเรียนไม่รู้ว่าจะนำสิ่งที่เรียนในห้องเรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร อันมีสาเหตุมาจากการขาดแนวที่จะปรับใช้สิ่งที่เรียนรู้ไปลงมือปฏิบัติในชีวิตจริง

หลังจากที่คุณครูปัณฑารีย์ คำศิริ โรงเรียนดรุณาราชบุรี ได้ทดลองนำการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้เป็นครั้งแรก ก็เพียงพอที่ทำให้ครูค้นพบว่า “กระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองนี้แหล่ะที่จะเป็นกระบวนการที่จะให้เด็กๆ ของฉันมีความรู้ที่ยั่งยืน ไม่เกิดอาการความจำเสื่อมทางวิชาการ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงกับตัวเขา จะทำให้เขามีความรู้ติดตัวเขาตลอดไป

第一次見面
ครั้งแรกกับการไตร่ตรอง

ฉันถามตัวเองอยู่บ่อยครั้งว่า “การสอนของฉันนั้นดีจริงเหรอ?” “เด็กๆ จดจำคำศัพท์ได้ใช่ไหม? มันต้องได้ซิ เพราะคุณครูของฉันก็ใช้วิธีการสอนแบบเดียวกันนี่ ฉันยังได้ความรู้เลยแล้วนับภาษาอะไรกับเด็กๆ ล่ะ ฉันสอนง่ายมากเลยนะ” ฉัน คุณครูป๋องแป้ง ปัณฑารีย์ คำศิริ จากโรงเรียนดรุณาราชบุรี

มีคนบอกฉันว่า “อยากให้เด็กเป็นอย่างไร เราต้องปฏิบัติตนอย่างนั้น” และในทางกลับกัน ตอนที่ฉันเป็นเด็กนักเรียน ฉันชอบที่จะฟังแล้ว จดสิ่งต่างๆ ถ้าหากฉันทำอย่างนั้นกับเด็กๆ เด็กๆ ก็คงชอบเหมือนกันล่ะมั้ง และทำไมผลที่ได้กลายเป็นนักเรียนมีอาการความจำเสื่อมทางวิชาการล่ะ? ฉันสอนถูกแล้วนะ ฉันยังคงยืนยันกับตัวเองในใจ

จนกระทั่งวันหนึ่ง ฉันได้รับโอกาสให้มาร่วมเป็นหนึ่งในผู้ร่วมเดินทางบนเส้นทางการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองที่บ้านผู้หว่าน ฉันยังคงจำคำพูดของคุณอนุพันธ์ได้ **“ผมไม่เรียกร้องอะไรจากคุณครูทุกคนมากมาย ขอแค่ให้ครูเปลี่ยนตัวเอง 180 องศาก็พอ”** เอ๋? 180 เองนิดเดียวเอง ฉันคิด ก็แค่หน้ามือเป็นหลังมือ เฮ้ย!! มันไม่ใช่แล้ว ขนาดนั้นเลยหรือ ฉันคิด

หลังจากที่ฉันได้ค่อยๆ เปิดใจเปลี่ยนตัวเองแล้ว ฉันได้พบกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองอย่างเต็มรูปแบบ การให้ภาพรวมโดยใช้เทคนิค INTRO การนำเสนอบทเรียนแบบ See-Judge-Act การไตร่ตรองโดยใช้คำถาม R-C-A การเขียนแบบการสอนด้วยเทคนิค Backward Design และความรู้อีกมากมาย ถ้าเขียนหน้าเดียวคงไม่หมด

คนไทยเรามีสำนวนไทยอยู่สำนวนหนึ่งว่า “จะตีเหล็กต้องตีตอนร้อน” ฉันเองก็เหมือนกัน ฉันยังร้อนวิชาอยู่ พอได้แผนมา ฉันนำมาสอนนักเรียนของฉันทันที

เมื่อเข้าห้องเรียน ฉันเริ่มทักทายตามปกติ และสร้างบรรยากาศโดยให้นักเรียนเล่นเกมลุกสลับนั่ง แน่นอนอยู่แล้ว เด็กๆ ส่งเสียงดังสนุกสนาน หลังจากนั้น ฉันให้ภาพรวมของหน่วยนี้/คาบนี้ ฉันได้ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเริ่มทำกิจกรรมในขั้น See เด็กๆ ดูสบายไม่ค่อยเครียดเท่าไหร่ ต่างจากที่ฉันแอบกังวลนิดๆ ฉันให้เด็กๆ ร่วมกันทายภาพสถานที่ และให้ส่งตัวแทนกลุ่มมาเลือกภาพสถานที่สำคัญของจีนกลุ่มละ 1 รูป โดยยังไม่บอกถึงเงื่อนไขในการทำ และให้ชีทใบความรู้ปึกหนาเตอะที่รวบรวมที่มาเนื้อหาของทุกสถานที่ที่ยาวเกินความจำเป็น แล้วฉันได้ทิ้งโจทย์บนกระดานเป็นภาษาจีนแปลว่า “ค้นหา-->รูปภาพ-->เรื่องราว-->สำคัญ-->สรุป” ยอมรับเลยว่า เด็กๆ งงมาก เด็กๆ ยังถามฉันอยู่นั่นแหละว่า ให้ทำอะไรกันแน่? ฉันเลยบอกว่า “ลูกทุกกลุ่มได้ภาพใช่ไหม? ได้ชีทใช่ไหม? ทำตามขั้นตอนบนกระดาน ลองทำเองและเตรียมพรีเซนท์ เด็กๆ ก็เริ่มโวยวายกันใหญ่ แต่สักพักก็เริ่มทำ และทุกอย่างก็ดำเนินไปตามขั้นตอนที่วางไว้

เมื่อหมดคาบมีเด็กคนหนึ่งเดินมาบอกฉันว่า “ครูแป้ง คราวหน้าเข้ากลุ่มทำแบบนี้อีกนะคะ” เอ๋? มันดีใช่ไหม? หรือยังไง? และแล้วก็ถึงขั้นตอนวัดผล เด็กๆ ได้ความรู้เรื่องประวัติแต่ละสถานที่ รูปแบบ ไวยากรณ์ แต่ไหง? เด็กๆ ถึงลืมคำศัพท์ล่ะ ฉันพลาดตรงไหนไปรึป่าว หรือฉัน

ลืมไปว่าเด็กๆ ของฉันอยู่แค่ชั้น ป.6 เองนะ แต่สิ่งหนึ่งที่ฉันรู้ก็คือในคาบเรียนภาษาจีนเรื่องนั้นของฉัน เด็กๆ ไม่มีความตึงเครียด และเด็กๆ ก็ดูเปิดใจเรียนภาษาจีนที่เขาบ่นว่ายาก มีขีดอะไรก็ไม่รู้เยอะแยะมากมาย

พอมาถึงตอนนี้ฉันเริ่มเข้าใจประโยคหนึ่งแล้วว่า **"คิดน่ะคิดได้ แต่พอเวลาที่จะใช้จริงน่ะซิ มันทำยาก"** คำพูดนี้ดังในสมองของฉัน พร้อมกับที่ฉันเริ่มทำความเข้าใจกับประโยคนี้ใหม่อีกครั้ง

ครั้งแรกของทุกคนมันยากเสมออยู่แล้ว ยังจะกลัวอะไรอยู่อีกเล่า เด็กๆ ของฉันยังต้อง See ทุกคาบเลย ฉันลอง See ผ่านการสอนโดยกระบวนการไตร่ตรอง See-Judge-Act ซ้ำๆ มันคงไม่มีอะไรยากกว่าที่เราจะลงมือทำหรอก

หลังจากที่ฉันได้ทดลองใช้กระบวนการนี้ด้วยตัวฉันเองแล้ว ฉันพบว่ากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองนี้แหละ เป็นกระบวนการที่จะให้เด็กๆ ของฉันจะได้ความรู้ที่ยั่งยืน ไม่เกิดอาการความจำเสื่อมทางวิชาการ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจริงกับเขาจะทำให้เขามีความรู้ติดตัวเขาตลอดไป

ฉันเชื่อว่า ต่อไปนี้ "มันจะไม่ใช่การพบกันครั้งแรกอีกต่อไป แต่เราจะอยู่ด้วยกันตลอดไป"

"นี่ไม่ใช่จุดจบของการเดินทางในครั้งนี้ แต่มันเป็นการเริ่มต้นของการเดินทางต่างหาก"

คุณครูปัณฑารีย์ คำศิริ
โรงเรียนดรุณาราชบุรี
14 มีนาคม 2015

ประสบการณ์ของคุณครูทั้ง 5 ท่าน คงจะเพียงพอที่จะแสดงถึงเหตุผลว่า ทำไมครูจึงควรจัดการเรียนการสอนด้วยการสอนแบบไตร่ตรอง ผลลัพธ์ที่ได้นี้มิใช่เพียงให้นักเรียนสามารถคิดวินิจฉัยไตร่ตรองได้เท่านั้น แต่นักเรียนมีทักษะในการเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง อันนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของเขา ยังคงมีประสบการณ์ของคุณครูอีกมากมายที่แบ่งปันไว้ในหนังสือนี้ที่สะท้อน

ผลลัพธ์ในทำนองเดียวกัน พวกเขากล้าหาญที่ได้เปลี่ยนทัศนคติและเปลี่ยนแปลงตัวเอง 180 องศา ตามที่ได้รับการท้าทายไว้และได้นำการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้ และนั่นเป็นการเริ่มต้นการเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรองอันท้าทายของพวกเขา และผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียนของเขาและตัวเขาเอง

มโนธรรม / วิจารณญาณ

"อย่าให้ความชั่วเอาชนะท่าน แต่จงชนะความชั่วด้วยความดี"

(รม.12:21)

บทที่ 2

แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้

แตกต่างจากการสอนทั่วไปที่เน้นให้นักเรียนได้รู้แต่เพียงว่า “ฉันเรียนรู้อะไร” การสอนแบบไตร่ตรองยังให้นักเรียนรู้ว่า “ฉันเรียนรู้อย่างไร” และที่สำคัญ ยังให้นักเรียนเรียนรู้อีกว่า “ทำไมฉันต้องเรียนรู้เรื่องนี้” กระบวนการนี้เปลี่ยนวิธีการสอนที่เราใช้คุ้นเคยอยู่เดิมที่มีลักษณะเป็น “**การเรียนรู้แบบการให้ข้อมูล**” หรือ “Informative Learning” ให้เป็น “**การเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลง**” เป็น “Transformative Learning” ในด้านต่างๆ ดังนี้

1. เปลี่ยนจากการสอนโดยครูเป็นผู้ถ่ายทอดฝ่ายเดียว (One-Way Learning: Broadcast or Teacher-Centered) ให้เป็นการสอนที่เป็นสองทางโดยที่นักเรียนมีส่วนร่วมและเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ (Two-Ways Learning: Interactive or Student Centered)
2. เปลี่ยนจากการรับฟังความรู้โดยมีนักเรียนเป็นผู้ฟังและครูเป็นผู้ถ่ายทอด ให้เป็นการแสวงหาและต่อยอดความรู้โดยมีนักเรียนเป็นผู้เรียนรู้และลงมือทำ
3. เปลี่ยนจากการท่องจำและทำซ้ำเนื้อหา ให้เป็นการเข้าใจเนื้อหาและสามารถปรับใช้เนื้อหานั้นในชีวิตจริง
4. เปลี่ยนจากการเรียนรู้ที่เริ่มต้นและจบสิ้นที่โรงเรียน (School-Long Learning) ให้เป็นการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning)

ในบทที่ 1 ประสบการณ์ของคุณครู 5 ท่าน ชี้ให้เห็นว่า ทำไมต้องเปลี่ยนแปลงการสอนให้เป็นการสอนแบบไตร่ตรอง บทที่ 2 นี้ชี้ให้เห็นต่อไปว่า การสอนแบบไตร่ตรองมีลักษณะเป็นอย่างไร และจะเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้อย่างไร เพื่อให้เป็นการเรียนรู้เพื่อการเปลี่ยนแปลงและในบทต่อๆ ไปจะอธิบายถึงขั้นตอนแต่ละขั้นของการสอนแบบไตร่ตรองโดยละเอียด

การเปลี่ยนวิธีการจัดการเรียนรู้จาก Informative Learning ให้เป็น Transformative Learning เป็นเหตุผลที่ใช้ในการจูงใจและท้าทายให้ครูเพื่อนร่วมทางสายไตร่ตรองให้เปลี่ยนแปลงตัวเองและวิธีการสอน 180 องศา ผลลัพธ์ที่**คุณครูปทุมพร เขื่อนเพชร** โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย ได้รับคือการสอนแบบไตร่ตรอง กลายเป็น**แสงสว่างของการเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้** คุณครูแบ่งปันว่า *“เป็นความโชคดีของฉันที่ได้รับและได้เรียนรู้เรื่องกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ฉันได้กลับมาคิด..ไตร่ตรอง..และพบว่า ที่ฉันเคยคิดว่า การจัดหรือการวาง*

แผนการจัดการเรียนการสอนของฉันนั้นดีและเหมาะสมแล้ว เพราะตัวฉันเองได้ส่งผลงานเข้าแข่งขัน..ได้รับรางวัลมากมาย..แต่เมื่อได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วน ฉันคิดว่า ฉันต้องเติมเต็มอีกหลายสิ่งหลายอย่าง" บันทึกนี้ได้ยืนยันถึงคุณค่าที่ได้รับจากประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงตนเองของคุณครู

แสงสว่างของทางเลือกใหม่ในการจัดการเรียนรู้

เป็นความโชคดีของฉันที่ได้รับและได้เรียนรู้ "กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง" ฉันได้กลับมาคิด มาไตร่ตรองการจัดการเรียนการสอนของตนเอง และพบว่า ที่ฉันเคยคิดว่า การจัดหรือการวางแผนการจัดการเรียนการสอนของฉันนั้นดีและเหมาะสมแล้ว เพราะตัวฉันเองได้ส่งผลงานเข้าแข่งขัน เข้าประกวดในระดับต่างๆ จนได้รับรางวัลมากมาย ทั้งครูดีเด่น ครูดีศรีสถาบัน และอีกหลายๆ รางวัล แต่เมื่อได้พิจารณาอย่างถี่ถ้วน ฉันคิดว่า ฉันต้องเติมเต็มอีกหลายสิ่งหลายอย่าง

ฉันนำการสอนแบบไตร่ตรองมาพัฒนาและปรับใช้ในการเรียนการสอน ฉันรับรู้ได้ทันทีว่า การสอนนี้สามารถช่วยฉันและนักเรียนได้เรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข และเกิดการพัฒนาได้จริงในทุกๆด้าน ฉันขอแบ่งปันประสบการณ์ของฉัน ดังนี้

ในชั่วโมงการสอนวิชานาฏศิลป์ไทย ชั้นม. 4 เรื่อง คุณค่าของนาฏศิลป์ ฉันเริ่มให้ภาพรวมกับนักเรียน โดยปลุกเร้าความสนใจด้วยภาพการแสดงนาฏศิลป์ไทยชุดโขนเรื่องรามเกียรติ์ ฉันตั้งคำถามว่า "นักเรียนทราบหรือไม่ว่าเป็นภาพเกี่ยวกับอะไร?" และ "ภาพนี้มีความสำคัญหรือเกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างไร?"

นักเรียนเริ่มมองดูภาพและตอบคำถาม ฉันดีใจมากที่นักเรียนเปิดใจรับ ฉันพูดคุยกับนักเรียนถึงความสำคัญของนาฏศิลป์ไทย และบอกถึงความจำเป็นที่นักเรียนในฐานะคนไทยต้องมีความรู้ หรือรู้จักการแสดงโขน ซึ่งถือเป็นเอกลักษณ์และเป็นนาฏศิลป์ชั้นสูงของไทย ตลอดจนนักเรียนจะเป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี เมื่อนักเรียนได้ฝึกทักษะทางด้านนาฏศิลป์ ฉันยังได้บอกอีกว่าเราจะมาร่วมเรียนรู้เรื่องใด เรียนแล้วนักเรียนจะได้เข้าใจเรื่องใด จะได้รับการพัฒนาทักษะด้านใด และจะใช้เวลาในการเรียนรู้เท่าใด ผลจากการให้ภาพรวมและสร้างบรรยากาศ นักเรียนทุกคนให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือในการเรียนและตัวฉันมากขึ้น

ฉันเริ่มขั้นตอนการนำเสนอบทเรียนด้วยการจัดกระบวนการเรียนการสอนแบบ See-Judge-Act โดยการเตรียมคำถามในแต่ละขั้น เพื่อให้นักเรียนได้สร้างประสบการณ์ในการเรียนรู้ ให้นักเรียนแต่ละคนคิดและนำเสนอแนวคิด สรุปเรื่องราวและบันทึกประสบการณ์ลงในสมุดงาน เมื่อเข้าสู่ภาคปฏิบัติกิจกรรม นักเรียนแต่ละคนกระตือรือร้นที่จะลงมือทำกิจกรรม ฉันได้สอนการจัดท่าทางการแสดงโขนเบื้องต้น เช่น การย่ำเท้า การเดิน เป็นต้น ฉันดีใจที่นักเรียนสนุกและสุขใจกับการเรียน

ด้านการวัดและประเมินผล ฉันแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเด็กเก่ง ปานกลาง และพอใช้ และใช้เกณฑ์การประเมินตามสภาพจริงของเด็กแต่ละกลุ่ม เมื่อแจ้งผลการประเมินให้นักเรียน พร้อมข้อเสนอแนะ ทุกคนพอใจและภาคภูมิใจกับผลงานของตนเอง ฉันยิ้มอย่างมีความสุขกับการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้มาก และตั้งใจจะนำไปใช้กับการเรียนการสอนของฉันในเรื่องต่อๆ ไป

ฉันได้รับรู้ถึงประโยชน์จากการนำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไปใช้ทั้งต่อตนเองและต่อนักเรียน

ต่อตนเอง – ฉันได้มีแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน ตั้งแต่แผนการจัดการเรียนรู้ วิธีการหรือกระบวนการจัดการเรียนรู้ ทำให้ฉันใส่ใจนักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อทราบพื้นฐาน ความพร้อมของนักเรียน และสามารถหาวิธีการ เทคนิคให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน ทำให้เขาเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ รู้จักแยกแยะ สามารถนำความรู้หรือประสบการณ์มาประยุกต์ใช้กับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสมและถูกต้อง

ต่อนักเรียน – นักเรียนสามารถรับรู้ได้ว่า เขาต้องเรียนรู้เรื่องอะไร เรียนรู้อย่างไร และเรียนรู้ไปทำไม ทำให้เขาเรียนรู้อย่างมีความสุข สามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันของตนเองและสังคมรอบตัวอย่างถูกต้อง เหมาะสม

คุณครูปทุมพร เขื่อนเพชร
โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย
6 กันยายน 2014

ผมได้นำชื่อบันทึกของคุณครูปทุมพรมาใช้เป็นชื่อหนังสือนี้ ผมขออนุญาตคุณครูมา ณ ที่นี้ด้วยนะครับ

บันทึกของคุณครูปทุมพร นอกจากได้บรรยายถึงความโชคดีที่คุณครูและนักเรียนได้รับ ยังได้แสดงให้เห็นขั้นตอน 6 ขั้นของการสอนแบบไตร่ตรอง อันได้แก่

ขั้นที่ 1. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
ขั้นที่ 2. การให้ภาพรวม ด้วยเทคนิค INTRO Model
ขั้นที่ 3. การนำเสนอบทเรียน ด้วยกระบวนการ See-Judge-Act
ขั้นที่ 4. การไตร่ตรองก่อนจบคาบด้วยคำถาม R-C-A
ขั้นที่ 5. การวัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา
ขั้นที่ 6. การลงมือปฏิบัติในชีวิต

บันทึกประสบการณ์ เรื่อง "**หยุดคิดสักนิด**" ของ**คุณครูพิชามญชุ์ ไตรพิทักษ์** โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์อธิบายให้เห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ถึงขั้นตอนของการสอนแบบไตร่ตรอง โดยได้เปรียบเทียบการสอนแบบเดิมของตนเองซึ่งเป็น Informative Learning กับการสอนแบบไตร่ตรองซึ่งเป็น Transformative Learning และแบ่งปันถึงผลลัพธ์ของการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวนักเรียนอย่างน่ายินดีว่า *"ฉันลองทำดูเองแล้วจึงจะรู้ว่า มันใช้ได้กับเด็กเราจริงๆ รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนของฉันว่า คำพูด คำถามที่นักเรียนใช้ได้เปลี่ยนไป ครั้งแรกฉันรู้สึกเหมือนเด็กกำลังเลียนแบบ แต่พอผ่านไปสักพัก ความคิดนั้นเปลี่ยนไปเพราะนักเรียนฉันทำเองโดยไม่รู้ตัว"* บันทึกนี้ยืนยันว่า การสอนแบบไตร่ตรองนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในตัวครูและนักเรียนได้อย่างแท้จริง

หยุดคิดสักนิด

การสอนแบบเดิม

เมื่อก่อนฉันสอนแบบเดิม คือ บอกนักเรียนว่า วันนี้เราจะเรียนเรื่องอะไร และเริ่มชักชวนนักเรียนพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องนั้น เมื่อชวนพูดคุยแล้ว อาจจะมีเป็นคลิปวิดีโอสั้นๆ ให้ดู หรือในบางครั้ง จะเป็นข้อมูลเหตุการณ์ให้นักเรียนอ่านก่อน แล้วจึงจะเริ่มเข้าถึงเนื้อหาในเรื่องนั้นโดยการจับกลุ่มบ้าง เมื่อจบเนื้อหาก็จะมีคำถามถามเด็กและให้ร่วมกันสรุปว่าได้อะไรบ้าง

การสอนแบบใหม่

เมื่อฉันได้ผ่านการอบรมครั้งนั้นไปฉันได้ลองนำไปสอนในห้องเรียนจริงๆ ตั้งแต่การสร้างบรรยากาศด้วยการจับฉลาก เล่นเกม เข้ากลุ่ม การให้ภาพรวมของเนื้อหาที่จะเรียน ตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องนี้ ให้เด็กเกิดความสนใจและเห็นถึงความจำเป็นที่ต้องเรียนเรื่องนี้

ในช่วงการนำเสนอบทเรียน ฉันจัดกิจกรรม ดูวิดีโอ อ่านเรื่องสั้น ฟังเรื่องสถานการณ์ต่างๆ และอื่นๆอีกมากมาย ฉันให้ข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องที่ได้เรียนแล้ว แบ่งกลุ่มอ่านและค้นคว้าเพิ่มเติม และให้นำเสนอในคาบนั้นนี้ บางทีหากไม่ทันต้องให้นำเสนอในคาบต่อไป (แต่การนำเสนอในครั้งนั้นจะได้ผลดีกว่า) แล้วก็จะมาเข้าสู่การบรรยายถึงองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้อง สุดท้าย ให้ลงมือทำงาน ทำแบบฝึกหัด ฉันใช้คำถามเป็นปลายเปิดถามนักเรียนเพื่อให้ไตร่ตรอง เช่น “นักเรียนจะนำไปประยุกต์ใช้อย่างไร” พอถึงช่วงนี้ทีไร นักเรียนจะชอบถามว่า “ครูจะถามอะไรอีกแน่ๆ เลย”

ถ้าพูดถึงการวัดประเมินผลวิธีที่จะใช้บ่อย คือ การสังเกต การมีส่วนร่วม การแสดงความคิดเห็นในชั้น

ผลที่ได้

นักเรียนจะคอยสนใจและคอยจับทางฉันว่า ฉันต้องถามแบบนี้แน่เลย แต่นักเรียนมีสติจดจ่อและคิดตามเราไปเรื่อยๆ ได้ดีมาก และให้ความสนใจกับเนื้อหานั้นๆ เป็นอย่างดี แต่ในช่วงแรกๆ ที่เปลี่ยนการสอนสับสนกับตัวเองเหมือนกัน

ประโยชน์ที่ได้

- ต่อครู

ฉันรู้ว่าวันนี้ ในคาบนี้จะสอนอะไร อย่างไร และทำไม ตัวฉันเองมีการใช้คำถามที่เป็นการคิดกับตัวเองมากขึ้น กระตุ้นให้ฉันคิดดีขึ้น เวลาฉันทำอะไรคอยคิดว่า พูดแบบไหนน่าจะดีกว่า ได้ไตร่ตรองแผนการสอนมากขึ้น มีความสุขในการสอนเพิ่มขึ้นด้วย

- ตัวนักเรียน

นักเรียนสนใจเรียนมากขึ้น มีสมาธิดีขึ้น นักเรียนชอบที่จะเรียนวิชาเรียนของเขา แบบเต็มใจ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าครูไม่ได้บังคับให้เขาคิด

ประเด็นที่อยากให้เห็น

ฉันได้ลองทำดูเองแล้วฉันจึงรู้ว่า มันใช้ได้ผลกับเด็กเราจริงๆ รู้ถึงการเปลี่ยนแปลงของนักเรียนของฉันว่า คำพูด คำถามที่นักเรียนใช้เปลี่ยนไป ครั้งแรก ฉันรู้สึกเหมือนเด็กกำลังเลียนแบบ แต่พอผ่านไปสักพัก ความคิดนั้นเปลี่ยนไป เพราะนักเรียนของฉันคิดเอง ทำเองโดยไม่รู้ตัว

คุณครูพิชามญชุ์ ไตรพิทักษ์
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์
10 กุมภาพันธ์ 2014

คุณครูพิชามญชุ์ ได้เปลี่ยนการสอนแบบเดิมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง ให้เป็นการสอนแบบไตร่ตรองที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง อันมีผลให้ทั้งครูและนักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ เช่นเดียวกัน **คุณครูวนิดา สัพโส** โรงเรียนลาซาล กรุงเทพฯ ได้เปลี่ยนความคิดต่อวิธีการสอนของตัวเองว่า *"ฉันเคยคิดว่า ครูคือผู้ให้ความรู้ แต่วันนี้ ฉันได้รู้ความจริงแล้วว่า ครูต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ถึงจะทำให้เขาได้รับความรู้ที่แท้จริง ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตของเขาได้ และการนำกระบวนการเรียนรู้แบบไตร่ตรองมาใช้ จะทำให้ครูและนักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้ร่วมกัน"* ดังเห็นได้จากบันทึกประสบการณ์ของคุณครูชื่อ "**ต้นไม้สีแดง**"

ต้นไม้สีแดง

ฉัน "ครูรุ้ง" นางสาววนิดา สัพโส คุณครูอนุบาลโรงเรียนลาซาล ฉันสอนเด็กมา 19 ปี โดยที่ฉันเป็นผู้ให้ความรู้กับเด็กมา คือ เด็กเป็นผู้รับ ฉันเป็นผู้ให้ จนวันหนึ่งที่ฉันได้ค้นพบความจริงที่ว่า "เด็กต้องเรียนรู้ด้วยตนเอง" จึงจะเกิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน ความโชคดีของฉันและเด็กเริ่มจากที่ฉันได้รับการอบรมเรื่อง "กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง" ฉันได้ค้นพบแนวทางที่ทำให้เด็กมีความสุขในการเรียนรู้ และเด็กนักเรียนตัวน้อยๆ ของฉันนำไปใช้ในชีวิตประจำวันของเขาได้

เช้านี้อากาศดี ฉันบอกกับเด็กว่า “เราจะไปสำรวจธรรมชาติรอบๆ โรงเรียนกัน” เด็กอนุบาล 3/2 ดีใจกันทั้งห้อง ฉันและเด็กเริ่มการสำรวจสิ่งต่างๆ ฉันเริ่มสังเกตว่า เด็กๆ สนใจต้นไม้ เด็กๆ เริ่มถามฉันว่า “ต้นไม้ต้นนี้ชื่ออะไร ปลูกไว้ทำไม ทำไมใบใหญ่ ใบเล็ก” และอื่นๆ มากมาย ฉันยิ้มให้กับตนเอง แล้วชวนเด็กๆ กลับเข้าห้อง

ฉันรู้แล้วว่า เด็กๆ สนใจเรื่อง “ต้นไม้” ฉันถามเด็กว่า “ต้นไม้มีประโยชน์ต่อเด็กๆ อย่างไร?” เด็กๆ ช่วยกันตอบ ส่วนใหญ่จะบอกว่า “ทำให้อากาศสดชื่น” ฉันถามต่อไป “ถ้าไม่มีต้นไม้ จะเป็นอย่างไร?” เด็กๆ ช่วยกันตอบ

ฉันอยากให้เด็กๆ ของฉันได้รับความรู้เพิ่มเติมยิ่งขึ้น ฉันให้พวกเขาวาดภาพระบายสีต้นไม้ที่เด็กๆ ชอบ ในขั้นตอนนี้ ฉันได้ย้ำกับเด็กๆ ว่า ให้วาดภาพระบายสีต้นไม้ต้นที่ชอบจริงๆ ประทับใจที่เห็น โดยให้เด็กๆ หลับตาคิดถึงต้นไม้ที่เขาชอบ 2 นาที แล้วลงมือวาดภาพระบายสีประมาณ 5 นาทีผ่านไป ฉันได้ยินเสียงเด็กๆ ถกเถียงกัน น้องเฟรม เด็กผู้ชายตัวเล็กๆ คนหนึ่งในห้องร้องไห้ ฉันเข้าไปถามจึงได้รู้ว่า น้องเฟรมโดนเพื่อนรุมว่า ระบายสีผิด เหตุผลคือ “ต้นไม้ของน้องเฟรมเป็นสีแดง”

“ต้นไม้สีแดงไม่มีจริง” เสียงของเด็กๆ หลายคนบอก “ต้นไม้ต้องสีเขียว” ฉันให้น้องเฟรมเล่าเรื่อง “ต้นไม้สีแดง” น้องเฟรมบอกว่า “ต้นไม้สีแดง คือ ต้นไม้ที่ประเทศเกาหลี เคยเห็นต้นไม้สีแดงตอนไปเที่ยวกับครอบครัว” เด็กๆ เริ่มสนใจอยากรู้ ฉันเลยเปิด iPad ให้เด็กๆ ดูต้นไม้สีแดง มันคือ “ต้นเมเปิล”

ฉันคิดว่า เด็กๆ ของฉันเริ่มรู้เรื่องต้นไม้เพิ่มขึ้น ฉันอยากให้เด็กๆ ของฉันมีประสบการณ์มากกว่านี้ ฉันจึงให้เด็กปลูกต้นไม้ ดูการเจริญเติบโตของมัน ฉันถามเด็กๆ ว่า “ต้นไม้เจริญเติบโตอย่างไร?” เด็กๆ จะทำอย่างไรให้ต้นไม้เจริญเติบโต?” เด็กๆ ตื่นเต้นมากกับการที่จะได้ดูแลชีวิตของต้นไม้ ฉันรู้ดีว่า พวกเด็กๆ ทุกคนจะต้องให้ความรักความเอาใจใส่ดูแลต้นไม้ของตนเองเป็นอย่างดีแน่นอน โดยที่ตัวฉันเองไม่ต้องไปคอยบอกพวกเขาเลยว่า ต้องทำอะไรอย่างไร

ฉันเคยคิดว่า ครูคือผู้ให้ความรู้ แต่วันนี้ ฉันได้รู้ความจริงแล้วว่า ครูต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ถึงจะทำให้เขาได้รับความรู้ที่แท้จริง ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตของเขาได้ และการนำกระบวนการเรียนรู้แบบไตร่ตรองมาใช้ จะทำให้ครูและนักเรียนมีความสุขในการเรียนรู้

ร่วมกัน และฉันอยากให้เพื่อนครูร่วมอาชีพของฉันนำกระบวนการเรียนรู้นี้ไปใช้กับนักเรียนของตนเอง

คุณครูวนิดา สัพโส
โรงเรียนลาซาล กรุงเทพฯ
4 ตุลาคม 2014

การเปลี่ยนจาก Informative Learning ให้เป็น Transformative Learning เป็นการเปลี่ยนแปลงสู่สิ่งที่ดีกว่า ดังเห็นได้จากประสบการณ์ของ**คุณครูปาลิกา ศรีสารากร** โรงเรียนดรุณาราชบุรี ผู้ซึ่งได้ย้อนกลับ คิดทบทวนและประเมินการสอนแบบเดิมของตนเองกับการสอนแบบไตร่ตรองโดยได้เปรียบเทียบกันตาม 5 ขั้นตอนของการสอนแบบไตร่ตรอง คุณครูแบ่งปันบทเรียนรู้ของครูว่า *"กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองอาจจะยังใหม่ในความคิดสำหรับเรา แต่ขอให้เชื่อและมั่นใจ ถ้าเราเชื่อศรัทธาว่า เราทำได้ เราจะเนรมิตสร้างนักเรียนที่รู้คุณค่าในตัวเอง และดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข"*

Change for the Better

ในการสอนแบบเก่า ก่อนเริ่มต้นเตรียมการสอน ฉันศึกษารายละเอียด ตัวชี้วัดจากหลักสูตรแกนกลาง และศึกษารายละเอียดคำอธิบายรายวิชา ฉันกำหนดเนื้อหาที่จะสอนให้เหมาะสมกับเวลา หลังจากนั้น ฉันจึงจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้รายคาบ เมื่อเริ่มต้นการเรียนในต้นปีการศึกษา ฉันบอกรายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่จะสอน เวลา และวิธีการวัดและประเมินผลให้นักเรียนทราบ

หลังจากนั้น ทุกชั่วโมงการสอน ฉันสอนตามแผนการสอนที่ฉันเตรียมไว้หลังสิ้นปีการศึกษา ฉันวัดและประเมินผล นักเรียนได้เกรดแตกต่างกันไป เปรียบเทียบผลการสอบวัดและประเมินผลระดับชาติ นักเรียนของฉันมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของประเทศเล็กน้อย

ฉันมีโอกาสได้เข้ามาอบรม และได้รู้จักกระบวนการแบบใหม่ที่เรียกว่า “กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง” ระหว่างการอบรม ฉันคิดว่า “ฉันยังไม่ค่อยเข้าใจเท่าไหร่” “ฉันรู้สึกกังวลว่า ฉันจะนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในการเรียนการสอนอย่างไร และที่สำคัญ มันจะได้ผลจริงๆ หรือเปล่า?”

หลังเข้ารับการอบรม สิ่งแรกๆ ที่ฉันทำ คือ ฉันนึกย้อนกลับไปคิดทบทวนตัวเองในแต่ละขั้นตอน และนี่คือ สิ่งที่ฉันค้นพบ

1. ฉันเคยสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยศรัทธาหรือไม่?

ฉันตอบตัวเองว่า “เคยทำบ้าง ไม่ทำบ้าง” แต่ที่แน่ๆ ฉันไม่ได้ทำให้กับนักเรียนทุกคนแน่นอน เดิมฉันมักจะมีใจลำเอียงให้กับนักเรียนที่ตั้งใจเรียนอยู่แล้ว เมื่อฉันได้คำตอบว่า การสอนแบบเก่าของฉันเป็นแบบนี้ ฉันได้ลองสร้างบรรยากาศการเรียนรู้แบบที่ไปอบรมมา ฉันยังคิดอะไรใหม่ ไม่ได้มาก ฉันตัดสินใจลอกที่อบรมมาเลยแล้วกัน เช่น ในการสอนแบบเก่า ฉันเคยเข้าห้องไปแล้วสอนเลย ฉันเปลี่ยนมาเป็น “นักเรียนวันนี้ เรามาบริหารสมองกันเถอะ” ฉันค้นพบว่านักเรียนของฉันเริ่มมีความสุขตั้งแต่ต้นคาบ โดยเฉพาะนักเรียนหลังห้องที่รู้สึกชอบกิจกรรมนี้เป็นพิเศษ

ผลที่ได้จากการสร้างบรรยากาศ ฉันรู้สึกได้ว่า นักเรียนของฉันทุกคนได้หันมาสนใจการเรียน และตัวฉันมากขึ้น

2. ฉันเคยให้ภาพรวมก่อนการเรียนหรือไม่?

คำตอบคือ“ใช่ ฉันให้ตอนต้นปีการศึกษาเท่านั้น” หลังจากนั้น ทุกต้นชั่วโมงฉันบอกเพียงเรื่องที่กำลังจะสอน หลังจากการอบรม ฉันลองให้ภาพรวมด้วยเทคนิค INTRO แก่นักเรียนทุกชั่วโมง ทำให้นักเรียนทราบขอบเขตการเรียนชัดเจนขึ้น โดยเฉพาะการบอกถึงข้อมูลความจำเป็นที่ต้องเรียนที่มีผลต่อชีวิตจริงๆ

ประโยชน์ที่ได้กับตัวฉันคือ ฉันสอนเฉพาะเนื้อหาที่จำเป็นจริงๆ ส่วนเนื้อหาที่ไม่สำคัญ ฉันแนะนำให้นักเรียนไปต่อยอดจากการอ่านและสืบค้นด้วยตัวเอง หรือสอบถามฉันนอกห้องเรียน

3. การจัดกระบวนการเรียนด้วย See-Judge-Act และ 4. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

ตรงนี้ ฉันตอบตัวเองเลยว่า "ไม่เคยทำ" แน่นอน ฉันลองนำไปใช้ แต่ฉันบอกได้เลยว่าในขั้นเตรียมการสอนมันยากมากและใช้เวลาคิดนานพอสมควร เพื่อการจัดกระบวนการและแบ่งขั้นตอนให้เป็น See-Judge-Act และการเตรียมคำถามในแต่ละขั้น แต่เมื่อนำไปใช้แล้ว ผลที่ได้รับคุ้มค่าจริงๆ ลูกศิษย์ของฉันไม่เกิดอาการความจำเสื่อมด้านวิชาการ และไม่เกิดอาการตีบตันทางสติปัญญา ฉันประเมินได้จากไหนน่ะเหรอ ฉันอ่านจากการบันทึกไตร่ตรองในสมุดแบบฝึกหัดของนักเรียนที่ฉันให้นักเรียนตอบคำถาม เพื่อการไตร่ตรองก่อนจบคาบ

ฉันประเมินได้อย่างชัดเจนว่า นักเรียนได้เรียนรู้และเข้าใจเนื้อหาและกระบวนการได้ดีเพียงใด แต่ฉันไม่เคยใช้บันทึกการไตร่ตรองเพื่อการให้คะแนนนะ

4. การวัดและประเมินผล

ฉันยังไม่ทำอะไรได้ไม่มากในหัวข้อนี้ สำหรับปีการศึกษานี้ เพราะปิดภาคเรียนเสียก่อน ฉันต้องใช้แบบประเมินผลแบบเก่าๆ ไปก่อน แต่ได้ลองนำไปใช้ในชั่วโมง Home room ซึ่งได้ผลดี ฉันตั้งใจว่าในปีการศึกษาหน้า ฉันจะนำไปใช้ให้มากขึ้นเพื่อให้การประเมินและวัดผลไม่ใช่เป็นเพียงการให้คะแนน แต่เป็นเครื่องมือในการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างแท้จริง

ประโยชน์จากการนำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไปใช้ต่อตนเองและต่อนักเรียน

ต่อตนเอง

1. ทำให้ฉันได้ทราบ และมั่นใจในการสอนว่า ฉันจะสอนเรื่องอะไร และสอนไปเพื่ออะไร ได้ฝึกตัวเองอยู่เสมอที่จะคิดหาวิธีการสอนที่หลากหลาย เพื่อจะประสบผลสำเร็จในคาบสอนนั้นๆ
2. เกิดความภูมิใจที่นักเรียนนำสิ่งที่เรียนไปใช้ได้ในชีวิตจริงอย่างมีความสุข
3. ตระหนักว่า กระบวนการไตร่ตรองไม่ใช่กระบวนการที่ใช้ได้แค่ห้องเรียน สำหรับฉัน นับตั้งแต่ผ่านการอบรม "กระบวนการไตร่ตรองจะใช้ได้ทุกสถานการณ์ ทุกช่วงเวลาจนตลอดชีวิต"

ต่อนักเรียน

1. สามารถบอกตัวเองได้ว่าเขาต้องเรียนอะไร อย่างไร และทำไม นักเรียนรู้ขอบเขตการเรียน และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างเหมาะสม

2. แคบลงไปอีกนิดการเรียนด้วยกระบวนการไตร่ตรองเป็นการเรียนที่นักเรียนเรียนด้วยตัวเอง วางแผนว่าตัวเองจะเรียนอย่างไร คิดอย่างไร และเขาจะนำความรู้ไปใช้จริงในสถานการณ์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม ถูกต้อง จึงเป็นการฝึกฝนเขาให้สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจนตลอดชีวิต

ความเชื่อศรัทธา คือ ความมั่นใจในสิ่งที่เราหวัง เป็นข้อพิสูจน์ถึงสิ่งที่มองไม่เห็น (ฮบ. 11:1-5) กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองสำหรับเราอาจจะยังใหม่ในความคิด แต่ขอให้เชื่อและมั่นใจ ถ้าเราเชื่อศรัทธาว่า เราทำได้ เราจะเนรมิตสร้างนักเรียนที่รู้คุณค่าในตัวเองและดำเนินชีวิตได้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข

คุณครูปาลิกา ศรีสารากร
โรงเรียนดรุณาราชบุรี
16 กุมภาพันธ์ 2014

บันทึกของคุณครูปาลิกาได้บรรยายถึง 5 ขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองได้อย่างครบถ้วนและเป็นรูปธรรม ขั้นตอนทั้งหมดแสดงไว้ใน **แผนภาพที่ 1 กระบวนการเรียนการสอนเน้นการไตร่ตรอง**

แผนภาพที่ 1 กระบวนการเรียนการสอนเน้นการไตร่ตรอง

กระบวนการสอนแบบไตร่ตรองมีลักษณะเป็นวัฏจักร กล่าวคือ หลังจากที่นักเรียนได้นำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ในชีวิตนอกห้องเรียนเป็นขั้นตอนที่ 6 ดังที่ปรากฏในแผนภาพที่ 1 ดังนั้น ครูจะต้องสนับสนุนให้นักเรียนมีโอกาสที่จะนำประสบการณ์ที่ได้รับหรือความรู้เดิมมาเชื่อมโยงกับคาบเรียนหรือกิจกรรมการเรียนรู้ใหม่แล้วนำกลับมาพูดคุยแบ่งปันกันในห้องเรียน เพื่อให้เกิดการเรียนรู้แบบไม่รู้จบจนตลอดชีวิต ดังเห็นได้จากบันทึกประสบการณ์ของ**คุณครูกรรณิกา คัณชาเศรษฐ** โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย เรื่อง "**คุณค่าที่ฉันได้รับจากกระบวนการไตร่ตรอง**" คุณครูได้แบ่งปันถึงคุณค่าของการสอนแบบไตร่ตรอง ที่เชื่อมโยงเนื้อหาการเรียนรู้กับชีวิตประจำวันของนักเรียน นักเรียนสามารถปรับใช้บทเรียนกับชีวิตประจำวันได้และดำเนินชีวิตเป็นประโยชน์ในสังคมได้อย่างดี ซึ่งคุ้มค่ากับความพยายามที่จะฝ่าฟันอุปสรรคในการเปลี่ยนแปลง

คุณค่าที่ตัวฉันได้รับจากกระบวนการไตร่ตรอง

บทเรียนอันทรงคุณค่าที่ฉันได้รับจาก การเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง คือ ฉันได้เรียนรู้ว่า นักเรียนแต่ละคนมีศักยภาพในด้านต่างๆ แต่ละคนไม่เหมือนกัน ทำให้ฉันรู้ว่า จะต้องเปลี่ยนแปลงในด้านกระบวนการเรียนการสอน ฉันบอกกับตัวเองว่า ฉันต้องเตรียมตัวการสอนการเรียนเป็นอย่างดี การค้นหา การสืบค้น หาข้อมูลจากแหล่งข้อมูล และมีวิธีการกระบวนการเรียนการสอนที่ดี และมีการไตร่ตรองเพื่อที่จะนำมาใช้ในการเรียนการสอนที่ดี ทั้งนี้เพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในวิธีการเรียนการสอน และที่สำคัญคือ ฉันได้เรียนรู้ว่า นักเรียนทุกคนมีศักยภาพที่แตกต่างกันไปในตัวแต่ละบุคคล ฉันต้องช่วยให้เห็นคุณค่าและทำให้เขารู้ และค้นพบตัวของเขาเองตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน และค้นพบในตัวเขาและความสามารถในตัวของนักเรียนเอง เช่น ทักษะในการฟัง พูด อ่าน และเขียน ซึ่งจะทำให้พวกเขาเข้าใจวิธีการคิดแบบไตร่ตรองได้อย่างดี

นักเรียนหลายคนจะได้รู้สึกอยากร่วมเดินทางไปกับครูไปพร้อมๆกันกับฉัน กระบวนการไตร่ตรองต้องสามารถให้นักเรียนเรียนรู้ พวกเขาจะต้องรู้ว่า พวกเขากำลังทำอะไร เตรียมตัวอะไรบ้าง เรียนไปแล้วจะนำไปและสามารถไปเป็นประโยชน์ได้อย่างไร การเรียนไม่ใช่ว่าแต่เรียนในบทเรียนเท่านั้น แต่สามารถนำไปดำรงชีวิตเป็นประโยชน์ในสังคมได้อย่างดี เพราะจะทำให้พวกเขาเห็นคุณค่าในเนื้อหาบทเรียนมากขึ้น

ฉันเคยนำกระบวนการไตร่ตรองไปใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 สาระภาษาอังกฤษ แรกๆ นักเรียนรู้สึกตื่นเต้น แต่ตัวฉันเองรู้สึกตื่นเต้นมากกว่า เพราะ ต้องค้นหาวิธีการเรียนการสอน

ที่เข้ากับผู้เรียนมากที่สุด และมีการวิเคราะห์ผู้เรียนของตนเองเป็นรายบุคคล เพราะนักเรียนแต่ละคนมีวิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันไป อย่างแรก ฉันมีวิธีและกระบวนการสร้างรากฐานสำคัญ คือ การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับนักเรียน นักเรียนและครูมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและกัน มีความมั่นใจและศรัทธาต่อกันและกัน ปรับเปลี่ยนวิธีการเรียน โดยการ INTRO ในเนื้อหาบทเรียนให้เขาสนใจและทำให้บทเรียนในการนำเสนออย่างน่าสนใจ เพื่อสร้างประสบการณ์ เริ่มต้นที่ดีในเนื้อหาบทเรียน กระตุ้นและสร้างแรงจูงใจสู่การเรียนการสอนที่ดีโดยการทักทายและแสดงสีหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใสกับนักเรียน ฉันพยายามกระตุ้นเด็กให้มีความสนใจในเนื้อหาบทเรียน เพื่อให้นักเรียนมีวิธีการเรียนที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

ในการใช้วิธีการไตร่ตรองทำให้ฉันรู้ว่า การให้ Big Picture ทำให้นักเรียนได้ทราบข้อมูลโดยรวมก่อนที่จะได้เริ่มเรียน ให้นักเรียนมีความคิดไปในทิศทางเดียวกัน วางแผนในการเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น นักเรียนได้รับรู้วัตถุประสงค์ของการเรียน และมีความจำเป็นต่อนักเรียน เกิดความสนใจในเนื้อหามากขึ้น

การนำเสนอบทเรียนในชั้นเรียนเพื่อการพัฒนา กระบวนการเรียนรู้แบบไตร่ตรองให้ความสำคัญด้านจิตใจที่สุด ฉันโยงเนื้อหาการเรียนรู้เข้ากับชีวิตประจำวันของนักเรียน นักเรียนสามารถปรับใช้บทเรียนกับชีวิตประจำวันได้จนเห็นคุณค่าในสิ่งที่เขาได้เรียนรู้

แม้ขั้นตอนจะซับซ้อน แต่การเรียนแบบไตร่ตรองนี้ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้เร็ว และนักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ให้มีขึ้น และทำให้ครูมีเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ที่ดีและมีประสิทธิภาพ

คุณครูกรรณิกา คัณชาเศรษฐ
โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย
6 กันยายน 2014

การเปลี่ยนวิธีการสอนจากการสอนแบบเดิมไปสู่การสอนแบบไตร่ตรอง อาจมีปัญหาและอุปสรรคบ้างเช่นเดียวกับการเปลี่ยนแปลงทุกอย่าง แต่**คุณครูวิจิตรา กนกชาติ** โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี ได้ยืนยันจากประสบการณ์ของตนเองว่า อุปสรรคเหล่านี้เป็น**อุปสรรคที่สวยงาม** หากเรายืนหยัดมั่นคงในการสอนแบบไตร่ตรอง คุณครูแบ่งปันว่า *"ในช่วงแรกๆ ที่นำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาใช้ ส่วนใหญ่จะต้องเพิ่มเวลาสอนจาก 1 คาบเป็น*

2 คาบ เพราะเด็กยังไม่คุ้นชินกับการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เมื่อให้ทำงาน สืบค้น หาคำตอบ มักจะจับกลุ่มคุย หรือรอครูเฉลยคำตอบมากกว่า แต่เมื่อใช้บ่อยขึ้น นักเรียนรู้ว่า ต้องหาคำตอบเอง เพราะครูไม่เฉลยคำตอบแน่นอน นักเรียนจึงพยายามช่วยกันหาคำตอบ และจะสอนได้พอในเวลา 1 คาบ"

คุปสรรคที่สอยงาม

ฉันชื่อวิจิตรา กนกชาติ เข้าสอนหลังจากโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ เมื่อประมาณ 2 ปีที่ผ่านมา สอนวิชาเคมี ระดับชั้นมัธยมปลาย รายวิชาเคมีพื้นฐาน/เคมี 1 /เคมี 2/ ชีววิทยาพื้นฐาน / โครงงานวิทย์ นักเรียนมักเรียกฉันว่า "ครูกุ๊ก" นอกจากถนัดการสอนแล้ว ฉันยังถนัดการวีนและเหวี่ยงด้วย (ฮ่าๆๆ เด็กแอบเม้ากัน)

ประสบการณ์ในการสอนของฉันหลังจากได้ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองแล้วนั้น ฉันมีความประทับใจและได้รับคุณค่าหลายๆ อย่าง ที่อยากจะแบ่งปันให้เพื่อนๆ ได้รู้ ก่อนหน้าที่ฉันได้เรียนรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง การสอนของฉันในแต่ละคาบเรียนเป็นดังนี้

การสร้างบรรยากาศ

ครู : "นักเรียนหลังห้องนี่อะไรเนี่ย ทำไมรกแบบนี้ เวร!!! เวรอยู่ไหน ทำบ้างมั้ยเนี่ย"

นักเรียน : …. (T_T)

ครู : "เอ้า วันนี้เราจะเรียนเรื่องตารางธาตุนะ"

การให้ภาพรวม

ไม่มีค่ะ สอนเลย อาจมีบอกเนื้อหาที่จะเรียน และวัตถุประสงค์บ้าง

การนำเสนอด้วยกระบวนการ See-Judge-Act

See - ไม่มีค่ะ ("นักเรียนเปิดหนังสือหน้า" … แล้วก็ทิ้งไว้แบบนั้น)

Judge - ให้เนื้อหาเลย ไม่มีการตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนเกิดการคิด และหาคำตอบ สรุปคือ จด จด จด!!!

Act - "นักเรียนทำแบบฝึกหัดนะ" "ตารางธาตุคือ ……. จดตามครูนะ" "แล้วคาบต่อไป สอบนะคะ"

การไตร่ตรอง (R-C-A)

ในบางคาบ เมื่อหมดเวลา จะมีการถามคำถาม "นักเรียนวันนี้เราเรียนเรื่องอะไร?" "หมายความว่าไง?" "มีกี่แบบ?" "ใช้ประโยชน์อย่างไร?"

แต่หลังจากที่ฉันได้เข้าอบรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เมื่อประมาณเดือนกรกฎาคม 2556 (บอกเลย แอบเบื่อ และไม่อยากไป แต่ไปแล้วสนุก ได้ความรู้มาพัฒนาตัวเอง ผิดคาด) ฉันลองนำการจัดการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองมาใช้ มีอะไรหลายๆ อย่างเกิดขึ้น ฉันเล่าถึงการสอนเคมีพื้นฐาน นักเรียนชั้น ม. 5 ห้องหนึ่ง ซึ่งได้ใช้การสอนแบบไตร่ตรองเป็นครั้งแรก

ในห้องเรียน ม. 5 สอนเรื่อง ตารางธาตุ

การสร้างบรรยากาศ

นักเรียน : "นักเรียนเคารพ" – "สวัสดีค่ะ/ครับ"

ครู : "ค่ะ สวัสดีค่ะนักเรียน" – "วันนี้เป็นไงบ้าง คาบที่แล้วเรียนอะไร?"

นักเรียน : "เรียนคณิตครับ/ค่ะ"

ครู : "ตอนเที่ยงกินอะไรกันมาเอ่ย"

นักเรียน : "กินก๋วยเตี๋ยว/กินข้าวราดแกง/กินยำวุ้นเส้น"

การให้ภาพรวม

Interest

ครู : "รอบๆ ตัวนักเรียนพบเจออะไรบ้าง"

นักเรียน : "หมา แมว โต๊ะ เก้าอี้ จาน ช้อน น้ำ ฯลฯ"

ครู : "แล้วสิ่งต่างๆ เหล่านี้แบ่งหมวดหมู่ได้อย่างไร?"

นักเรียน : "สัตว์-สิ่งของ, กินได้-กินไม่ได้, ของใช้-ของกิน, สิ่งมีชีวิต-ไม่มีชีวิต"

ครู : "มีคนตอบถูกแล้วค่ะ" "ดีมากค่ะ ช่วยกันตอบ" "ตามที่นักเรียนเสนอมานะคะ สิ่งของต่างๆ รอบตัวเราแบ่งได้มากมายหลายหมวดหมู่ ขึ้นอยู่กับเราจะแยกตามบริบท แต่หมวดหมู่ใหญ่ๆ ที่เราใช้แยกได้นั้นก็คือ สิ่งมีชีวิตและไม่มีชีวิต"

ครู : “แล้วนักเรียนคิดว่า สิ่งไม่มีชีวิตเนี่ย มีอะไรบ้างเอ่ย?”

นักเรียน : “จาน ชาม ช้อน ยาง สารเคมี เหล็ก กระเบื้อง พลาสติก”

ครู : “นักเรียนคิดว่า สิ่งไม่มีชีวิตเหล่านี้เกิดขึ้นได้อย่างไร/เกิดจากอะไร?”

ครูยกตัวอย่างเช่น สิ่งมีชีวิต หรือมนุษย์จะเกิดจากการปฏิสนธิระหว่างอสุจิกับไข่ เป็นตัวอ่อน

นักเรียน : “……” (-_-)

ครู : “อ๊ะ! ไม่เป็นไรนะ เราจะมาหาคำตอบกันนะ” “นักเรียนเคยเห็น/รู้จักสิ่งนี้มั้ย?” (นำตารางธาตุมาให้เด็กดู)

นักเรียน : “เคย/ไม่เคย”

Time

ครู : “ค่ะ ใน 1 ชั่วโมงของคาบนี้ เราจะมาเรียนเรื่องตารางธาตุกันค่ะ”

Need

ครู : “ซึ่งธาตุต่างๆ ในตารางธาตุเนี่ยเป็นสารตั้งต้นของสสารต่างๆ ในสิ่งไม่มีชีวิตรอบๆ ตัวเรา ค่ะ”

Range

ครู : “หัวข้อที่เราจะเรียนมี ธาตุในตารางธาตุ และสมบัติของธาตุตามหมู่”

Objective

ครู : “เมื่อนักเรียนเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนจะอธิบายเกี่ยวกับตารางธาตุ/สมบัติของธาตุต่างๆ ได้ด้วยค่ะ ...พร้อมรึยังคะ”

การนำเสนอบทเรียน

See

ครู : “จากตารางธาตุนี้ นักเรียนรู้อะไรบ้างคะ”

นักเรียน : “…….” (-_-)

ครู : “ตารางธาตุนี้แบ่งหมวดหมู่ธาตุอย่างไร?”

นักเรียน : “…….” (-_-)

ครู : “อะๆ เอางี้นะ นักเรียนจับกลุ่มกัน แล้วช่วยกันคิดนะ”

นักเรียน : “#?? //^_^+%??*#” (คุยสิครับ)

ครู : “นักเรียนขาาาาา... ช่วยกันหาคำตอบค่ะ”

นักเรียน : “##??%+-+%#*” (คุยต่อสิ)

ผ่านไป 20 นาที ซึ่งหนึ่งคาบมี 50 นาที และเวลาที่พูดคุยเสียไป 10 นาที สรุปเวลาเหลือ 20 นาที ซึ่งไม่พอในการสอน เพราะที่ให้เด็กอภิปรายหาคำตอบกันนั้นส่วนมากคุยงานไม่ได้ สรุปคาบนี้จบที่ขั้น See นี้ หมดเวลา

ครู : “นักเรียน เอางี้นะ คำถามที่ครูให้หาคำตอบไปช่วยกันสืบค้นต่อ และส่งในคาบต่อไป”

นักเรียน : “ครับ/ค่ะ”

ในช่วงแรกๆ ที่นำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาใช้ ส่วนใหญ่จะต้องเพิ่มเวลาสอนจาก 1 คาบเป็น 2 คาบ เพราะเด็กยังไม่คุ้นชินกับการค้นหาคำตอบด้วยตนเอง เมื่อให้ทำงาน สืบค้น หาคำตอบ มักจะจับกลุ่มคุย หรือรอครูเฉลยคำตอบมากกว่า แต่เมื่อใช้บ่อยขึ้น นักเรียนจะรู้ว่าต้องหาคำตอบเอง เพราะครูไม่เฉลยให้แน่นอน นักเรียนจึงพยายามช่วยกันหาคำตอบ และจะสอนได้พอในเวลา 1 คาบ อย่างที่ควรเป็น

ฉันอยากจะให้กำลังใจเพื่อนครูที่กำลังจะนำกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไปใช้ว่า ให้ต่อสู้กับอุปสรรค ปัญหา เพื่อความเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้น ทั้งตัวเราและนักเรียนของเรา และโดยส่วนตัวของฉันเองก็จะพัฒนาตัวเองให้มากยิ่งขึ้น เพราะกระบวนการจัดการเรียนการสอนของฉันยังไม่เป็นการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง 100%

คุณครูวิจิตรา กนกชาติ
โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี
9 พฤษภาคม 2014

บันทึกของคุณครูวิจิตราชี้ให้เห็นว่า การสอนแบบไตร่ตรองหล่อหลอมบุคคลทั้งครบเป็นรายบุคคล ทั้งความรู้สึกนึกคิด จิตใจ และจิตวิญญาณ มิใช่เพียงแต่สติปัญญาเท่านั้น ครูจะเห็น

นักเรียนเป็นต้นไม้ที่เจริญเติบโตขึ้นจากภายในของเขา มิใช่เพียงแค่จดจำสิ่งที่เรียนอย่างขาดความเข้าใจและขาดการลงมือปฏิบัติ และเพื่อยืนยันถึงคุณค่านี้

ผมขอจบบทนี้ด้วยบันทึกเรื่อง "**เมื่อลมเปลี่ยนทิศ...ความคิดก็เปลี่ยนไป**" ของ**คุณครูณิชวรรณ ชูไธสง** โรงเรียนดรุณาราชบุรี คุณครูได้แบ่งปันว่า เมื่อใช้การสอนแบบไตร่ตรอง ครูเปลี่ยนการสอนจากเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง *"สิ่งที่ได้เห็น คือ นักเรียนมีความตั้งใจเรียน ช่วยคิดช่วยทำ มีการซักถาม และมีความพยายามที่จะแยกตัวประกอบมากขึ้น สามารถตอบคำถามได้ดีขึ้น ... สำหรับตัวฉันนั้น จากวิธีการสอนที่ฉันเอาแต่พูดๆ อธิบายๆ มาเป็นการสอนที่พูดน้อยลง แต่ได้สาระสำคัญ และให้นักเรียนได้มีบทบาทมากขึ้น การใช้เวลาที่คุ้มค่ากว่าเดิม การใส่ใจนักเรียนให้มากขึ้น"* ในตอนท้ายคุณครูได้ชวนเชิญให้ทุกท่านมาเป็นเพื่อนร่วมเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรองด้วยกัน

เมื่อลมเปลี่ยนทิศ... ความคิดก็เปลี่ยนไป

เดิมฉันเป็นครูที่ใช้วิธีการสอนโดยยึดครูเป็นศูนย์กลาง อย่างดีที่สุด ก่อนสอนแจ้งกับนักเรียนว่า วันนี้เราจะเรียนเรื่องอะไร ฉันเตรียมตัวอย่างมาอธิบายให้นักเรียนฟัง จากนั้นสั่งการบ้าน (อ้อ! ลืมบอกไปว่า ฉันสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้น ม.3) ถึงเวลาสอบทีไร นักเรียนก็จะบ่นว่าคณิตศาสตร์ทำไมยากจัง ฉันบอกกลับไปว่า "เวลาเรียนพวกเธอไม่สนใจเรียนน่ะสิ" จนกระทั่งฉันได้มีโอกาสมาเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ฉันเริ่มสนใจและเกิดความเชื่อว่า กระบวนการไตร่ตรองนี้น่าจะเป็นอะไรที่สามารถพัฒนานักเรียนของฉันให้มีความเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น

หลักจากที่ฉันกลับจากอบรม ฉันกังวลในเรื่อง เวลาที่ใช้สอน เพราะใกล้สอบปลายภาคแล้ว ฉันมีเวลาเพียง 2 อาทิตย์ (4 คาบ) ฉันต้องสอนเรื่อง เศษส่วนพหุนาม ให้จบ ฉันตัดสินใจใช้กระบวนการไตร่ตรอง ฉันเตรียมเนื้อหา และตัวอย่างที่จะสอนนักเรียน และเตรียมใช้กระบวนการไตร่ตรอง ฉันตัดขั้นตอนการสร้างบรรยากาศออกไปก่อน ฉันเริ่มด้วยการให้ภาพรวมแก่นักเรียน (INTRO) ฉันบอกกับนักเรียนของฉันว่า เราจะเรียนเรื่องอะไร และเมื่อจบคาบนี้แล้ว นักเรียนจะสามารถทำอะไรได้บ้าง สุดท้ายนักเรียนต้องเขียนสรุปสิ่งที่นักเรียนได้เรียนไปว่า ได้เรียนรู้อะไรอย่างไร และมีสิ่งใดที่นักเรียนต้องการให้ครูอธิบายเพิ่มเติม

เมื่อฉันเริ่มสอน ฉันสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนว่าเป็นอย่างไร สิ่งที่ได้เห็น คือ นักเรียนมีความตั้งใจเรียน ช่วยคิดช่วยทำ มีการซักถาม และมีความพยายามที่จะแยกตัวประกอบมากขึ้น สามารถตอบคำถามได้ดีขึ้น เมื่อให้เขียนสรุปท้ายคาบ มีนักเรียนหลายคน เขียนบอกว่า วันนี้รู้สึกเรียนเข้าใจ และสามารถทำแบบฝึกหัดได้ดีขึ้น มีความเข้าใจว่าจะต้องทำอย่างไรมากขึ้น จากการทำกิจกรรมในคาบเรียน นักเรียนสามารถทำแบบฝึกหัดได้ถูกต้อง ฉันลองให้นักเรียนจับคู่กันแล้วสร้างโจทย์ บวก-ลบ คูณ-หาร เศษส่วนพหุนาม 1 ข้อ พร้อมทั้งแสดงวิธีทำด้วย ซึ่งนักเรียนทำได้เป็นอย่างดี ดีกว่าที่เคยเป็นมา

ฉันมั่นใจว่า ถ้าฉันหมั่นใช้กระบวนการไตร่ตรอง นักเรียนของฉันคงจะมีพัฒนาการที่ดีขึ้นแน่ๆ (อ้อ! ลืมบอกไป การสอบปลายภาควิชาคณิตศาสตร์เพิ่มเติม เรื่อง เศษส่วนพหุนาม นักเรียนสอบผ่านทุกคนค่ะ) เพื่อประโยชน์ทั้ง 2 ฝ่าย คือ ทั้งตัวฉันและตัวนักเรียน

สำหรับตัวฉัน จากวิธีการสอนที่ฉันเอาแต่พูดๆ อธิบายๆ มาเป็นการสอนที่พูดน้อยลง แต่ได้สาระสำคัญ และให้นักเรียนได้มีบทบาทมากขึ้น การใช้เวลาที่คุ้มค่ากว่าเดิม การใส่ใจนักเรียนให้มากขึ้น

สำหรับตัวนักเรียน เขาจะรู้เป้าหมายของการเรียนว่าในแต่ละครั้งเขาจะต้องเรียนรู้เรื่องอะไร เรียนเพื่ออะไร และจะเรียนอย่างไร ทำให้เขาสนใจและเอาใจใส่ในการเรียนมากขึ้น เมื่อเขาได้ไตร่ตรองท้ายชั่วโมงเรียน เขาเข้าใจในบทเรียนมากขึ้น ลึกซึ้งขึ้น ฉันเชื่ออย่างนี้จริงๆ เพราะฉันได้พิสูจน์มาแล้ว

ฉันจึงอยากบอกเพื่อนๆ ผู้ร่วมเดินทางทั้งหลายว่า จงเชื่อเถิด จงมั่นใจและเริ่มเดินทางไปด้วยกัน ด้วยแนวทางเดียวกัน โดยมีกระบวนการไตร่ตรองเป็นผู้นำทางพวกเรา กระบวนการไตร่ตรองเปรียบเสมือนตู้รถไฟที่มีพนักงานขับรถพร้อมจะนำพาพวกเราไปถึงจุดหมายปลายทาง การผ่านไปแต่ละสถานีต้องใช้เวลา บางสถานีถึงเร็ว บางสถานีถึงช้า แต่ในที่สุด เราจะถึงปลายทางอย่างปลอดภัย ในกระบวนการมีขั้นตอนต่างๆ หลายอย่าง บางขั้นตอนง่าย บางขั้นตอนยาก แต่ถ้าเราตั้งใจจริง ในที่สุด เราจะทำมันสำเร็จ ฉันหวังว่า ฉันจะมีเพื่อนร่วมเดินทางไปกับฉันมากขึ้น มากขึ้น และมากขึ้นค่ะ

คุณครูณิชวรรณ ชูไธสง
โรงเรียนดรุณาราชบุรี
10 กุมภาพันธ์ 2014

บทที่ 3

บรรยากาศดีๆ เริ่มต้นด้วยเชื่อมั่นและศรัทธา

กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า เป็นนักเรียนเอง ไม่ใช่ครู ที่จะต้องรับผิดชอบมากที่สุดต่อการเรียนรู้ของตน และเป็นนักเรียนเอง ไม่ใช่ครู ที่ต้องทำงานเป็นส่วนใหญ่ ครูมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ แต่ต้องไม่เป็น "จุดสนใจหลัก" ในห้องเรียนหรือทำงานทั้งหมด ดังนั้น ครูต้องเอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ด้วยการ

(1) สร้างความสัมพันธ์เป็นรายบุคคลกับนักเรียนเพื่อให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่จะเรียนกับครู
(2) ให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัยและปลอดจากความรุนแรงใดๆ รวมทั้งเมื่อนักเรียนทำผิดพลาด ครูต้องให้กำลังใจ เพื่อให้นักเรียนไม่ย่อท้อที่จะพยายามเรียนรู้ต่อไป และ
(3) แสดงให้นักเรียนเห็นในความเชี่ยวชาญและความกระตือรือร้นของครู เพื่อเป็นต้นแบบและเป็นแรงบันดาลใจให้กับนักเรียน

ดังนั้น การสอนแบบไตร่ตรองจึงเริ่มต้นด้วยขั้นที่ 1 ด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ให้เอื้ออำนวยให้เกิดการเรียนรู้ ทั้งนี้ โดยมีความสัมพันธ์ระหว่างครูและนักเรียนเป็นรายบุคคล เป็นหัวใจสำคัญของการสร้างบรรยากาศ ดังที่**คุณครูนฤภัทร วิชัยประเสริฐ** ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ แบ่งปันถึงการสร้างบรรยากาศดีๆ ของคุณครูว่า "ฉันจะคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเสมอ ซึ่งแต่ละคนมีความสามารถไม่เท่ากัน และมีทักษะที่แตกต่างกัน ฉันให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นรายบุคคล พยายามตั้งคำถามกระตุ้นความคิดเป็นระยะๆ และสร้างแรงจูงใจด้วยการกล่าวชมเชย"

บรรยากาศดีๆ

ฉันชื่อ นฤภัทร วิชัยประเสริฐ นักเรียนเรียกว่า ครูนาง สอนวิชาคณิตศาสตร์ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และ 6 โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

จากประสบการณ์การใช้กระบวนการไตร่ตรอง ฉันชอบการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และได้นำมาปรับใช้ในชั่วโมงเรียน โดยการให้ความเป็นกันเอง สนทนากับนักเรียนด้วยใบหน้าที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ฉันพยายามจำชื่อของนักเรียนแต่ละคนตั้งแต่ชั่วโมงแรกที่เข้าสอน โดยให้นักเรียนแต่ละคนบอกชื่อเล่นของตัวเอง และฉันเริ่มทวนชื่อ หรือ ถ้าบางห้องเรียนมีนักเรียนเข้าใหม่ ฉันจะแข่งขันกันจำชื่อกับนักเรียน ให้แต่ละคนแข่งกันว่า ใครจำได้ชื่อเพื่อนในห้องได้มากกว่ากัน สิ่งที่ขาดไม่ได้อีกอย่าง คือ การใส่ใจรายละเอียดเป็นรายบุคคล เช่น ลายมือสวย ตั้งใจเรียน แต่งกายเรียบร้อย มีความรับผิดชอบ ส่งงานครบทุกครั้ง ขณะที่สอนฉันจะมีการซักถามนักเรียนเป็นรายบุคคลโดยการเรียกชื่อเล่น และซักถามโดยรวม เพื่อตรวจสอบความเข้าใจ ฉันคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนเสมอ ซึ่งแต่ละคนความสามารถไม่เท่ากัน และมีทักษะที่แตกต่างกัน ฉันให้ความสำคัญกับนักเรียนเป็นรายบุคคล ตั้งคำถามกระตุ้นความคิดเป็นระยะๆ และสร้างแรงจูงใจด้วยการกล่าวชมเชย

ฉันสร้างบรรยากาศให้การเรียนดูสนุกสนานและได้รับความรู้ไปพร้อมๆ กัน สิ่งหนึ่งที่ฉันเตรียมมาเพื่อสร้างความเป็นกันเองและสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ ให้นักเรียนได้ผ่อนคลายและคลายความตึงเครียดในช่วงท้ายๆ ของชั่วโมงสอนเสมอด้วยการเล่าเรื่องที่ทันเหตุการณ์บ้านเมือง หรือนิทาน แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น หรือบอกข้อคิดหรือคุณธรรมจริยธรรมที่ได้จากเรื่องที่ฉันนำมาเล่าเสมอ

สิ่งที่ฉันได้รับ คือ นักเรียนมีความกระตือรือร้น สนุกสนานกับเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เพราะเขาได้รับรางวัลตอบแทนความตั้งใจเรียนเป็นเรื่องเล่าจากฉัน นักเรียนให้ความสนใจเสมอว่า วันนี้ ชั่วโมงนี้ ฉันจะเล่าเรื่องอะไรให้พวกเขาฟัง และสิ่งที่เป็นกำลังใจจากการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ด้วยการให้ความเป็นกันเองและเรื่องเล่าของฉัน คือ นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของฉันมากขึ้น ซึ่งตัวฉันเองก็มีความสุขที่จะค้นหาเรื่องราวและเตรียมตัวสอนในชั่วโมงถัดไปเสมอ

ฉันอยากเชิญชวนเพื่อนครูท่านอื่นๆ ให้หันมาสร้างบรรยากาศการเรียนรู้เพื่อกระตุ้นความสนใจ โดยการสร้างบรรยากาศในการเรียนให้สนุกสนาน

คุณครูนฤภัทร วิชัยประเสริฐ
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

บรรยากาศภายในห้องเรียน นักเรียนต้องรู้สึกปลอดภัยจากการใช้ความรุนแรงด้วยประการใด ๆ อันอาจเกิดจากครูหรือนักเรียนด้วยกัน ไม่ว่าด้วยวิธีการใดๆ วาจา การกระทำ หรือแม้แต่ด้วยภาษากาย เชื่อไหมว่า แม้แต่สีหน้า สายตา น้ำเสียงและภาษากายของครู ไม่ว่าเล็กน้อยแค่ไหน ก็หลอกนักเรียนไม่ได้ นักเรียนสามารถรู้สึกได้ทันทีว่า นักเรียนมีความหมายมีคุณค่าแค่ไหนสำหรับครู โดยที่ครูไม่ต้องพูดอะไรสักคำ เด็กนักเรียนมีความสามารถมองครูได้จากข้างหลังทะลุถึงหัวใจ เพราะครูเป็นคนที่เขารักและเทิดทูน นักเรียนประเมินค่าของตนเองจากสิ่งที่ครูปฏิบัติต่อเขา ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนจึงมีความสำคัญยิ่งกว่าสิ่งใดๆ ต่อบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ดังจะเห็นได้จากประสบการณ์ของ**คุณครูภิญญาพัชญ์ ประเสริฐธีรพงค์** โรงเรียนดรุณาราชบุรี อันเป็นหลักฐานที่งดงามที่ยืนยันได้ว่า "**เมื่อความรักของครูเดินทางถึงหัวใจของนักเรียน ครูจะได้ความรักและการพัฒนาของนักเรียนเป็นการตอบแทน**" จากบันทึกของคุณครู เรื่อง Love is an Action

Love is an Action

"ลูกที่รักทั้งหลาย เราอย่ารักกันแต่ปาก เพียงด้วยคำพูดเท่านั้น แต่จงรักกันด้วยการกระทำและความจริง (1 ยน 3:18)"

ฉัน นางสาวภิญญาพัชญ์ ประเสริฐธีรพงค์ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนดรุณาราชบุรี ฉันเชื่อว่า มนุษย์ทุกคนมีความรักเป็นพื้นฐาน ฉันในฐานะครูขอเปรียบตนเองเป็นดั่ง "ความรัก" และนักเรียนของฉันเปรียบเสมือน "หัวใจ" ฉันต้องเดินทางไปให้ถึงหัวใจ เพื่อมอบความรักอันถูกหล่อหลอมขึ้นจากความห่วงหาอาทรและความห่วงใย ฉันจึงใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองที่สอดแทรกคุณค่าพระวรสารด้านความรักนี่แหละ ที่จะทำให้ฉันเดินไปถึงจุดหมาย ซึ่งก็คือ นักเรียนผู้เป็นหัวใจของฉัน

บนเส้นทางการเป็นครูของฉัน ฉันยังอ่อนประสบการณ์อยู่มาก ฉันเกิดคำถามว่า ฉันทำอะไร หรืออย่างไร สิ่งที่ฉันปฏิบัติต่อนักเรียนในการจะพัฒนานักเรียนอย่างเต็มที่ถูกต้องหรือไม่? อย่างไร?

ฉันพูดกับนักเรียนว่า ใครไม่ทำการบ้าน ครูจะทำโทษ และผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นก็คือ นักเรียนทำการบ้านเสร็จ แต่ทำอย่างไม่ตั้งใจ ทำเพื่อให้มีส่ง ไม่ให้ครูทำโทษ ฉันรู้ได้อย่างไรว่าไม่ตั้งใจ

ลายมือที่ฉันคิดว่า เป็นอักษรโบราณ คำตอบที่ไม่มีคำตอบของนักเรียน เป็นเครื่องหมายบ่งชี้ และยิ่งไปกว่านั้น คือ นักเรียนคนหนึ่งยอมโดนทำโทษ แต่ไม่ทำการบ้าน เครื่องหมายคำถามเกิดขึ้นกับฉันอีกแล้ว ตัวฉันมองข้ามสิ่งใดไปหรือเปล่า? จนกระทั่ง 12-15 พฤศจิกายน 2557 ที่ผ่านมา ฉันได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมไตร่ตรองที่นำคุณค่าพระวรสารมาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ฉันเกิดแรงบันดาลใจที่จะสอนนักเรียนด้วย "ความรัก" ความรักนี้แสดงออกด้วยการกระทำมิใช่คำพูด ฉันต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมแล้วล่ะ

ฉันเริ่มต้นสร้างความสัมพันธ์ระหว่างฉันและนักเรียนของฉัน เริ่มจากตัวฉันที่เปิดใจและสร้างความเป็นกันเอง ดังนี้

1. เริ่มจากเรียกชื่อเล่น เพื่อให้นักเรียนรู้สึกคุ้นเคยใกล้ชิด
2. ใช้น้ำเสียง ลีลา ท่าทางการแสดงออกที่สดชื่น ยิ้มแย้มแจ่มใส เพื่อสื่อให้นักเรียนรับรู้ว่า ฉันไม่ใช่ยักษ์นะ ไม่น่ากลัวเลยสักนิด
3. สิ่งสำคัญที่สุดคือ พูดคุยเรื่องการเรียนอย่างเป็นมิตรตลอดคาบเรียน พยายามทำให้นักเรียนรับรู้ว่า ฉันใส่ใจ และรู้ว่า นักเรียน คือ คนสำคัญของฉัน เป็นหัวใจของฉัน

ฉันทำได้แล้ว นี่ใครฉันหรือความรักนะ ฉันบอกกับตัวเอง?

ฉันเริ่มรู้สึกถึงการเปลี่ยนแปลงเล็กๆ จากนักเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เด็กชายผู้ไม่เคยทำการบ้าน เขาเริ่มทำการบ้านเสร็จ และส่งตรงตามกำหนดเวลา ฉันยังคงใช้ความรักและสังเกตการพัฒนาของเขาอย่างต่อเนื่อง จนในที่สุด เขาเดินเข้ามาหาฉันแล้วพูดว่า

นักเรียน : ครูน้ำครับ คัดลายมือแบบนี้ถูกต้องไหมครับ
ฉัน : ดีมากเลย ถ้าเขียนให้ตรงจะดีกว่านี้มาก และฉันเขียนเป็นตัวอย่างให้นักเรียนดู

หลังจากบทสนทนาครั้งนั้น เขาตั้งใจเขียนหนังสือ ทำงานจนเสร็จ ส่งตรงเวลา และกล้าซักถาม ฉันบอกได้อย่างภูมิใจเลยว่า ความรักของฉันเดินทางถึงหัวใจของนักเรียนแล้ว แม้เป็น

เพียงหัวใจดวงเล็กๆ ดวงหนึ่งก็พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่า ความรัก คือ การแสดงออกด้วยการกระทำ แล้วเพื่อนๆ ครูล่ะคะ พวกเรามาร่วมกันมอบความรักให้กับหัวใจของนักเรียนกันเถอะค่ะ

"The heart of education is the education of the heart."

คุณครูภิญญาพัชญ์ ประเสริฐธีรพงค์
โรงเรียนดรุณาราชบุรี
14 มีนาคม 2015

นอกจากนั้น การสอนแบบไตร่ตรองอยู่บนพื้นฐานความเชื่อที่ว่า โดยแท้จริงแล้ว การเจริญเติบโตของเด็กเกิดขึ้นจากพลังที่อยู่ภายในที่ผลักดันและสร้างเสริมความเป็นตัวตนของนักเรียนตามวัยและจังหวะชีวิตของเขา ครูจึงมีหน้าที่สร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการเติบโตให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละคน การสอนที่แบบไตร่ตรองให้ความสำคัญกับความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในฐานะเพื่อนแท้แห่งการเรียนรู้ ซึ่งถูกสร้างขึ้นด้วยบรรยากาศแบบเชื่อมั่นและศรัทธาที่ครูและนักเรียนมีต่อกันและกัน ดังที่**คุณครูอนุตร ปรอดครบุรี** โรงเรียนเซนต์นิโกลาส พิษณุโลก ได้แบ่งปันไว้ในบันทึกเรื่อง "**ความหวังหลังรอยยิ้มเล็กๆ**"

"ความหวังหลังรอยยิ้มเล็กๆ"

ครูหนึ่ง อนุตร ปรอดครบุรี สอนวิชาภาษาไทยที่โรงเรียนเซนต์นิโกลาส พิษณุโลก วันเรียนวันแรก หลังจากฉันได้มีโอกาสร่วมเดินทางกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ฉันกลับมามองห้องเรียนที่ว่างเปล่า แล้วคิดหนักใจเล็กๆ อยู่ว่า ฉันจะทำไหม? จะเริ่มอย่างไรดี?

ฉันเลือกที่จะเริ่มต้นจากการสร้างบรรยากาศด้วยศรัทธา "เชื่อไหมว่า แม้แต่สีหน้า สายตา น้ำเสียง และภาษากายของครู ไม่ว่าเล็กน้อยแค่ไหนก็หลอกนักเรียนไม่ได้ นักเรียนสามารถรู้สึกได้ทันทีว่า นักเรียนมีความหมายมีคุณค่าแค่ไหนสำหรับครู โดยที่ครูไม่ต้องพูดอะไรสักคำ" (ที่มาหนังสือไตร่ตรอง) ข้อความนี้แหล่ะที่ทำให้ฉันมีกำลังใจที่จะสร้างบรรยากาศด้วยศรัทธา

วันนั้น ฉันสอนเรื่องโคลงโลกนิติ เริ่มต้นคาบเรียนไปได้ด้วยดี แต่มีอยู่ช่วงหนึ่งที่ฉันให้เด็กๆ เลือกคำประพันธ์โคลงโลกนิติ แล้วแต่งนิทานเทียบโคลงโลกนิติ มีแววตาเศร้าๆ คู่หนึ่ง มองฉันแล้วก้มหน้าลง ฉันเดินเข้าไปใกล้ๆ แล้วถามเจ้าของแววตาคู่นั้นว่า “เป็นอะไรลูก” เจ้าของแววตาคู่นั้นพูดว่า “ผมทำไม่ได้ ผมเรียนไม่เก่ง ผมโง่” ฉันได้โอกาสสร้างบรรยากาศด้วยเชื่อมั่นและศรัทธาแล้ว?

ฉันหยิบธนบัตรฉบับละ1000 บาทขึ้นมา 1 ฉบับ ชูให้เด็กๆ ดู แล้วถามว่า “นักเรียนคะ นี่คืออะไร? เด็กๆ ตอบว่า “แบงค์หนึ่งพัน” “อยากได้ไหมคะ?”เด็กๆ ต่างแย่งกันตอบ “อยากได้ค่ะ/ ครับ” “แล้วมันมีค่าเท่าไรคะ?” เด็กคนหนึ่งในห้องตอบ “หนึ่งพันบาทครับ” ฉันขยำแบงค์ใบนั้น แล้วถามใหม่ว่า “ใครอยากได้บ้าง?” เด็กๆ ยังคงยืนยันว่า ต้องการเหมือนเดิม “มันยับแล้วนะคะ จะเอาหรือ?” เด็กๆ ยังคงยืนยันว่า “เอา” รวมถึงเด็กแววตาเศร้าคนนั้นด้วย ฉันเจาะจงที่จะถามเด็กแววตาเศร้าคนนั้นว่า “มันมีค่าไหมคะ?” “มีค่าครับ ก็หนึ่งพันบาท”

ฉันอธิบายว่า “เห็นไหมคะว่า แบงค์พัน แม้มันจะยับแล้ว ก็ยังคงมีค่าหนึ่งพันบาทเช่นเดิม คนเราก็เหมือนกัน จะสูงจะต่ำก็มีค่าของคนเท่ากัน คนเรามีความสามารถที่ต่างกัน แต่เราทุกคนมีความพยายามเหมือนกันได้ ลองทำดูนะคะ” ฉันพูดด้วยรอยยิ้ม แล้วหันหน้าไปทางเด็กชายแววตาเศร้าคนนั้นว่า “ครูเชื่อมั่นว่า หนูทำได้” สิ่งที่ตอบฉันมา คือ แววตาที่เปลี่ยนไป รอยยิ้มที่มุมปาก และการหยิบสมุดปากกาขึ้นมาของเด็กชายคนนั้น ฉันมีความหวังเล็กๆ กับรอยยิ้มนั้น

นั่นเป็นอีกหนึ่งเหตุการณ์ ที่แสดงว่า **ถ้าเรากล้าปรับ ชีวิตก็เปลี่ยนได้ ขอให้เชื่อมั่นและศรัทธาก็แล้วกัน**

คุณครูอนุตร ปรอดครบุรี
โรงเรียนเซนต์นิโกลาส พิษณุโลก
22 กุมภาพันธ์ 2015

“ถ้าเรากล้าปรับ ชีวิตก็เปลี่ยนได้ ขอให้เชื่อมั่นและศรัทธาก็แล้วกัน” คุณครูจันทรา พงษ์สวัสดิ์ โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี เป็นอีกตัวอย่างของการกล้าที่จะปรับเปลี่ยนตัวเองและการให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศดีๆ โดยก่อนเรียน ครูวางแผนว่า ครูจะสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนอย่างไร ก่อนอื่น ครูต้องสังเกตบริบทของนักเรียน โดยเฉพาะพื้นอารมณ์

และพื้นเพของนักเรียนในขณะนั้นว่า นักเรียนมีความพร้อมที่จะเรียนหรือไม่ เพียงใด แล้วครูเริ่มด้วยการทักทายอย่างเป็นมิตร จัดกิจกรรมเพื่อเรียกสติและสมาธิของนักเรียนสั้นๆ เช่น นั่งนิ่งสงบ ทำสมาธิ ทำ Brain Gym หรือ ทำกิจกรรมสั้นๆ เพื่อสร้างความสนใจก่อนนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการให้ภาพรวม (Interest) เช่น คำถาม เกม เพลง หนังสั้น เป็นต้น บันทึกต่อไปนี้เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งของการสร้างบรรยากาศก่อนเรียนและคุณค่าที่ได้รับจากชีวิตที่เปลี่ยนไป

บรรยากาศก่อนเรียน

ฉันชื่อครูจันทรา พงษ์สวัสดิ์ เป็นครูโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรีมาเป็นเวลา 32 ปี โดยสอนในชั้นประถมศึกษาเป็นเวลา 10 ปี ก่อนที่จะได้ย้ายขึ้นมาสอนชั้นมัธยมในปัจจุบัน ฉันสอนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 วิชาคณิตศาสตร์

โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์เป็นโรงเรียนคาทอลิก มีการเรียนการสอนโดยเน้นในเรื่องคุณธรรมและจริยธรรม มีการส่งคุณครูเข้ารับการอบรมเป็นประจำ ฉันได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ก่อนที่ฉันจะได้รับการอบรมในกระบวนการนี้ ฉันสอนนักเรียนโดยเน้นการอธิบายเนื้อหา หรืออธิบายโจทย์คณิตศาสตร์ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนได้ตอบถามไปพร้อมๆ กัน หรือไม่ก็ยกตัวอย่างพร้อมทั้งอธิบาย เสร็จแล้วให้นักเรียนลอกตัวอย่างจากบนกระดาน บางครั้ง นักเรียนไม่สนใจฟัง ไม่ตั้งใจ เพราะคิดว่าประเดี๋ยวครูก็ทำตัวอย่างให้ดูให้ลอก แต่พอให้กลับไปทำการบ้าน ก็จะทำไม่ได้

หลังจากที่ฉันได้รับการอบรม เรื่อง การสอนแบบไตร่ตรอง และนำกลับมาใช้ในการสอนคณิตศาสตร์ โดยเริ่มจากการสร้างบรรยากาศก่อนเรียน ฉันมีกิจกรรมให้นักเรียนทำก่อนเป็นเกมการปฏิบัติตามคำสั่ง โดยแจกใบงานให้นักเรียนทุกคน และให้ลงมือปฏิบัติตามใบงานนั้น ฉันสังเกตว่า พอได้รับใบงาน นักเรียนทุกคนรู้สึกตื่นเต้น สนุก และลงมือปฏิบัติกิจกรรมทันที ในเวลาที่กำหนด 3 นาทีกับกิจกรรม 20 ข้อ ฉันสังเกตเห็นว่า นักเรียนทุกคนมีใบหน้าที่เอาจริงเอาจัง บางคนยิ้ม บางคนหัวเราะ บางคนลุกขึ้นทำตามคำสั่ง นักเรียนรู้สึกสนุก บางคนอาจรู้สึกอายบ้างที่จะทำตามใบคำสั่งนั้น

หลังจากที่ทำเสร็จตามเวลาที่กำหนด ฉันให้นักเรียนได้อ่านคำสั่งอีกครั้งหนึ่ง ทุกคนต่างหัวเราะกันทุกคน เพราะไม่อ่านคำสั่งให้ดี และหลังจากจบกิจกรรมนี้ไป นักเรียนส่วนมากมีความ

กระตือรือร้นอยากเรียน และมีความรอบคอบมากขึ้น ฉันโยงเข้าสู่บทเรียนว่า ทุกครั้งก่อนที่จะทำอะไร ต้องมีการคิดให้รอบคอบบนหลักการนี้ถูกต้องก่อน แล้วจึงลงมือปฏิบัติเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาด ฉันยังได้บอกกับนักเรียนอีกว่า ในการเรียนคณิตศาสตร์นั้น นักเรียนจะต้องมีการอ่านคำสั่งหรืออ่านโจทย์ให้ดีก่อนว่า โจทย์กำหนดอะไรมาให้บ้าง และโจทย์ต้องการให้ทำอย่างไร โจทย์ถามอะไร นักเรียนจะต้องคิดวิเคราะห์ให้รอบคอบก่อน คิดวินิจฉัยจากหลักการที่เกี่ยวข้อง แล้วจึงลงมือปฏิบัติ

คุณค่าหรือประโยชน์ที่ฉันได้รับคือ ฉันรู้สึกดีใจที่นักเรียนมีความกระตือรือร้น อยากรู้อยากเรียน และเรียนอย่างมีความสุข นักเรียนได้รับความสนุกสนาน มีการคิดที่รอบคอบมากขึ้น ในการสร้างบรรยากาศก่อนเรียน เป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะดึงนักเรียนให้มาสนใจกับบทเรียนที่เรียนมากขึ้น

คุณครูจันทรา พงษ์สวัสดิ์
โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี
9 พฤษภาคม 2014

ในการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง ความสัมพันธ์ของครูกับนักเรียนในบริบทของนักเรียนต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานที่สำคัญ 4 ประการ คือ

(1) **ความไว้วางใจและความเคารพนับถือ**

ครูสร้างบรรยากาศที่เป็นกันเองในห้องเรียนด้วยความไว้วางใจและเคารพนับถือกันและกัน เพื่อนักเรียนจะได้ผ่อนคลาย เปิดใจ เป็นกันเอง และรู้สึกปลอดภัย บรรยากาศนี้จะช่วยให้นักเรียนกล้าเข้าหาครู กล้าแสดงความรู้สึกนึกคิดต่างๆ กล้านำเสนอ กล้าถามคำถาม ครูสามารถทำได้โดย

- รู้จักและจำชื่อนักเรียนแต่ละคน และจำให้ได้เร็วที่สุด เพื่อใช้ในห้องเรียนและเพื่อให้เกิดบรรยากาศในห้องเรียนอย่างที่พึงปรารถนา ด้วยการเรียกนักเรียนด้วยชื่อแต่ละคนอย่างถูกต้อง
- กำหนดให้นักเรียนอย่างชัดเจนว่า ครูต้องการให้นักเรียนกล่าวนามครูอย่างไร

- ชวนให้นักเรียนคนหนึ่งอยู่ต่อสัก 1-2 นาที เมื่อสอนจบแต่ละคาบเพื่อคุยกับครู หาเรื่องนำด้วยการชมอะไรบางอย่าง เช่น บอกว่าถ้าไม่มีนักเรียนคนนี้อยู่ในห้องครูต้องคิดถึง เพราะหนูให้ความร่วมมือดีมาก เป็นต้น

(2) **การมีส่วนร่วมและมิตรภาพ**

ครูช่วยให้นักเรียนมีส่วนร่วมได้โดยไม่ควบคุมความคิดของเขา หรือไม่กำหนดกิจกรรมของเขาทั้งหมด เพราะนักเรียนจะทำตามครูสั่งโดยไม่มีโอกาสมีส่วนร่วม กระตุ้น ถาม ให้โอกาสแสดงความคิดเห็น และแสดงออกซึ่งความสามารถ เช่น วันนี้เราเริ่มด้วยกิจกรรมอะไรกันดี นักเรียนจะวางแผนทำโครงการนี้อย่างไร นักเรียนจะแก้ปัญหานี้อย่างไร? ครูสามารถสร้างบรรยากาศนี้โดย

- ฟังความคิดเห็นของนักเรียนด้วยท่าทีและจิตใจที่จดจ่อ ตั้งใจฟัง เสริมเติมความคิด แทนที่จะบอกปัดไม่ให้ความสำคัญกับข้อคิดของนักเรียน กล่าวคือ ทำให้นักเรียนรู้สึกว่าความคิดเห็นของเขามีคุณค่า
- แสดงความจริงใจในความรู้สึก ความคิดเห็นและทัศนคติ ท่าทีของครูต่อนักเรียนและต่อสาระเนื้อหาความรู้ กล้ายอมรับว่าครูไม่มีคำตอบสำหรับทุกคำถาม หากนักเรียนบอกเล่าอะไร ให้ฟังด้วยความไว้วางใจ ให้ความเคารพ หลีกเลี่ยงการตัดสิน ถูกผิด ดีชั่ว กับสิ่งที่นักเรียนเล่าให้ฟังไม่ว่าด้วยวาจา หรืออากัปกิริยา
- ให้นักเรียนมีโอกาสเสนอแนะวิธีการเรียนการสอนในห้อง รวมถึงริเริ่มกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆ

(3) **การยอมรับในตัวบุคคล**

ครูต้องรู้จักและยอมรับนักเรียนในสิ่งที่เขาเป็นในตัวตนของเขา ครูแสดงออกถึงการยอมรับตัวนักเรียนได้โดยการฟัง การยอมรับความคิดเห็น ความรู้สึกของเขา พยายามทำความเข้าใจเขาแม้แต่ ความคิดแปลกๆ อารมณ์ความรู้สึกที่อาจเป็นความรู้สึกทางลบ เช่น ความเบื่อ เป็นต้น การยอมรับเขาอย่างที่เป็นอยู่ ไม่ได้หมายความว่าเห็นด้วยกับเขา แต่ยอมรับในศักดิ์ศรีแห่งความเป็นมนุษย์ของเขา ครูสามารถทำได้โดย

- เข้าใจและเข้าถึงบริบทที่แท้จริงของชีวิตพื้นเพของนักเรียน รวมถึงครอบครัว เพื่อน สถานะทางสังคมและเศรษฐกิจ นิสัย หรือแม้แต่ความสนใจ งานอดิเรก ความสามารถพิเศษ
- อดทนอดกลั้นกับนักเรียนและรู้จักมองข้ามความผิดพลาดบางประการ หรือเลื่อนการวางโทษออกไปจนกว่าถึงช่วงเวลาทางจิตวิทยาที่เหมาะสมและไม่ทำให้รู้สึกอับอาย ทำให้

นักเรียนเห็นด้านดีของเขาพร้อมๆ กับตัวเขา ที่สำคัญ คือ ไม่จับผิด แต่ในทางตรงกันข้าม จับถูกเสมอ

- พยายามให้ได้รับข้อมูลสะท้อนกลับจากนักเรียน เพื่อให้ได้เรียนรู้ถึงมุมมองของนักเรียนว่า ครูมีทัศนคติอย่างไรกับเขามองว่าครูสนใจเขาสักเพียงไร

(4) **การค้นพบตัวเอง**

นักเรียนจะก้าวหน้าหรือไม่ มิได้ขึ้นอยู่กับการสอนของครู แต่ด้วยการทำงานร่วมกันของครูกับนักเรียน เพื่อเขาจะค้นพบด้วยตนเอง โดยให้นักเรียนยกปัญหา ยกประเด็นที่เขาสนใจเอง ให้เขาจัดการอะไรต่างๆ ด้วยตนเองบ้าง โดยครูควรจะ

- ส่งเสริมให้นักเรียนไตร่ตรองถึงปัจจัยแวดล้อมที่เขาประสบและไตร่ตรองถึงผลกระทบของปัจจัยเหล่านั้นต่อตัวของเขา ทั้งในด้านทัศนคติ การตัดสินใจและทางเลือก
- ตอกย้ำพฤติกรรมด้านบวกของนักเรียน และให้โอกาสนักเรียนพัฒนาพฤติกรรมเหล่านั้นด้วยการให้แรงจูงใจในทางบวกทุกครั้งที่มีโอกาสกล่าวชมเชย ตอบคำถามของนักเรียนด้วยท่าทีแห่งความเคารพและให้เกียรติ
- ยินยอมให้นักเรียนทำผิดพลาดได้ และไม่ย่อท้อที่จะพยายามต่อไป ตระหนักว่าความผิดพลาด บกพร่องของนักเรียนในห้องเรียนนั้นเป็นคนละเรื่องกับความสำเร็จหรือล้มเหลวในชีวิต

บันทึกประสบการณ์ของ**คุณครูมาลาตรี รักคน** โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย ตอกย้ำว่าความเข้าใจและไว้วางใจระหว่างครูและนักเรียน เป็นจุดเริ่มต้นของความสัมพันธ์ของครูและนักเรียน และเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้อันจะนำไปสู่การค้นพบตัวเอง

การสร้างบรรยากาศเพื่อการไตร่ตรอง

ดิฉันนางสาวมาลาตรี รักคน สอนวิชาภาษาอังกฤษ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันติวิทยา ฉันได้นำประสบการณ์ที่ได้รับจากการอบรมการไตร่ตรองที่ผ่านมาแล้วไปใช้ โดยการสังเกตสิ่งที่อยู่รอบๆ ตัวของฉันเองกับคำว่าไตร่ตรอง แม้ฉันยังไม่ได้นำไปใช้กับการเขียนแผนการสอนเพื่อนำไปสอนเด็ก ยังคงเป็นการไตร่ตรองที่อยู่กับตัวของฉันเอง แต่ผลที่ได้รับทำให้ฉันเข้าใจตัวของฉันเองมากขึ้น และเมื่อทราบตัวของฉันแน่ชัดและชัดเจนมากขึ้นว่า ตัวเองต้องการอะไรแล้ว หลังจากนั้น ฉันนำมาปรับใช้กับคนอื่นๆ ที่อยู่ใกล้ๆ กับตัวฉันเอง

โดยชัดเจนอยู่แล้ว คือ นำมาใช้กับเด็กนักเรียนของฉันเอง ในคาบเรียนที่สอนในรายวิชาภาษาอังกฤษของชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/3 ทีแรกฉันไม่แน่ใจว่า สิ่งที่ฉันได้อบรมมาจะช่วยในการพัฒนาเด็กนักเรียนของฉันได้อย่างไร และฉันคิดอยู่นานมากพอควร

จนในที่สุด ฉันได้ตัดสินใจนำการสอนแบบไตร่ตรองมาใช้ เริ่มต้นด้วยความสัมพันธ์ของตัวฉันเองกับนักเรียน ซึ่งเดิมที จากที่สอนผ่านๆ มาของฉัน ฉันพูดได้เลยว่า ความสัมพันธ์ของตัวฉันเองและนักเรียนยังมีความสัมพันธ์กันน้อยอยู่ในระดับหนึ่ง แต่ยังไม่เกิดความไว้วางใจระหว่างครูและนักเรียนเกิดขึ้น ฉันเริ่มจากความไว้วางใจ ซึ่งในระหว่างที่อยู่ในคาบเรียนคาบสอนนั้น ฉันเริ่มสร้างบรรยากาศโดยการทักทายนักเรียน เพื่อให้นักเรียนไว้วางใจที่จะเข้ามาถามในเนื้อหาที่สอนเมื่อนักเรียนไม่เข้าใจ เมื่อถึงเวลาที่เข้าสู่เนื้อหาในบทเรียนแล้ว ฉันให้นักเรียนมีส่วนร่วมที่จะตอบคำถามจากสิ่งที่ฉันได้สอนไป และให้โอกาสนักเรียนได้แสดงความคิดเห็น เช่น ในคาบเรียน ฉันสอน Grammar เรื่อง Present Simple Tense ฉันได้ยกตัวอย่างประโยคขึ้นมาหนึ่งประโยค และฉันได้ตั้งคำถามนักเรียนทั้งห้องว่า “ประโยค She goes to school everyday นักเรียนคิดว่า ประโยคที่ครูกำหนดให้บนกระดานต่อไปนี้ถูกหรือไม่ ? “What do you think about this sentence? True or false?” หลังจากนั้น ฉันจะถามทีละคนว่า ประโยคที่ฉันได้ยกตัวอย่างไปถูกหรือผิด เพื่อให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น

ตลอดเวลาที่สอนในนั้น ฉันสร้างบรรยากาศไม่ให้ตึงเครียด มีการพูดเล่น พูดจริง กับนักเรียนด้วย เมื่อนักเรียนได้ตอบแล้ว ฉันฟังความคิดที่นักเรียนได้พูดมา และแสดงความจริงใจในการแสดงความรู้สึกนั้นๆ และฉันจะไม่ตัดสินว่า สิ่งที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นมานั้น ถูกหรือผิด เพราะถ้าแสดงความคิดเห็นหรือตัดสินไปว่า สิ่งที่นักเรียนแสดงความคิดเห็นมานั้นผิด จะทำให้นักเรียนเกิดความไม่มั่นใจในตัวเอง และไม่กล้าที่จะตอบ ในบางครั้ง เวลาอยู่ในห้องเรียนคาบสอนฉันเองพยายามเข้าใจในตัวนักเรียน นักเรียนบางคนมีความคิดแปลกๆ อารมณ์ความรู้สึกของเขาเอง เช่น ความเบื่อในวิชาที่เรียนที่ผ่านมา แต่ฉันเองยอมรับในสิ่งที่เขาเป็นอยู่

นอกจากนี้ ฉันยังส่งเสริมและจูงใจให้นักเรียนค้นพบตัวเอง ถ้าจะพูดไปแล้ว การที่จะทำให้ใครสักคนค้นพบตัวเอง มันยากอยู่มาก แม้แต่ตัวของฉันเองกว่าจะค้นพบตัวเอง มันใช้เวลานานพอควร แต่สิ่งที่ฉันจะพูดต่อไปนี้ การที่จะทำให้นักเรียนค้นพบตัวของนักเรียนเองนั้น คือ การที่ทำให้นักเรียนรู้ว่าชอบที่จะทำอะไร ไม่ชอบที่จะทำอะไร ในระดับหนึ่ง อย่างที่ฉันได้พูดก่อนหน้านี้ว่า การที่จะค้นพบตัวตนของตัวเองนั้น มันต้องใช้เวลา บางคนกว่าจะรู้ตัวเองว่าชอบอะไร ไม่ชอบอะไรก็จะทำในสิ่งที่ไม่ใช่ตัวเองไปแล้ว ต้องกลับมาแก้ไขในสิ่งที่ตัวเองทำอีก ก่อนอื่น การที่จะเพิ่มความเชื่อมั่นให้นักเรียนค้นพบตัวเอง คือ การสร้างแรงจูงใจ ซึ่งทำให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย เมื่อทำ

ผิดพลาด ไม่ย่อท้อที่จะพยายามที่จะเรียนในสิ่งที่ตนเองทำต่อไป และแสดงให้นักเรียนเห็นในความกระตือรือร้นของตัวของฉันเอง

การสร้างบรรยากาศเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในการเรียนการสอน หรือการเริ่มต้นความสัมพันธ์ต่างๆ เพื่อที่จะได้ผลดีที่สุดที่จะเกิดขึ้นตามมาคือ การเรียนรู้ อันเป็นเป้าหมายสูงสุด

คุณครูมาลาตรี รักคน
โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย
6 กันยายน 2014

ทั้งนี้ เพื่อสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียน ครูต้องเข้าใจนักเรียนในบริบทของเขาแต่ละคน บริบทนี้อาจแตกต่างกันเนื่องจากปัจจัยต่างๆ ได้แก่

1. **พื้นความรู้** นักเรียนมีพื้นความรู้ก่อนเข้าหัวข้อมากน้อยเพียงใด มีประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องมากน้อยเพียงใด อย่างไร
2. **พื้นฐานอารมณ์** ในวันนั้น ในขณะนั้น นักเรียนในชั้นแต่ละคนมีอารมณ์ ความรู้สึก ความพร้อมในการเรียน มากน้อยเพียงใด
3. **พื้นเพ** นักเรียนมีพื้นเพทางครอบครัว และชุมชนอย่างไร มีเหตุการณ์ใดในชุมชน รวมถึงชุมชนโรงเรียนที่เกิดขึ้น ที่อาจจะมีผลกระทบต่อการเรียน
4. **พื้นฐานทางสังคม** มีเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันในระดับชุมชน ในระดับชาติ หรือในระดับโลก ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการเรียน

ตัวอย่างจากประสบการณ์ของ**คุณครูนิตยารักษ์ คชเสนา** โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา แสดงให้เห็นประจักษ์ชัดว่า ความเข้าใจถึงพื้นฐานทางอารมณ์และพื้นฐานของนักเรียนนำไปสู่ปฏิบัติต่อนักเรียนด้วยความเชื่อมันและศรัทธาในตัวเขา สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนในทางที่ดีขึ้นและรับผิดชอบต่อหน้าที่การเป็นนักเรียนมากขึ้น อันนำมาซึ่งความพอใจและสุขใจแก่ผู้เป็นครู

เชื่อมั่นและศรัทธา

ฉันเป็นครูโรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา ฉันสอนในวิชาคณิตศาสตร์ ชั้น ม.6 มาเป็นเวลา 20 ปีแล้ว เนื่องจากการที่ฉันสอนมานาน รูปแบบการสอนของฉันเป็นเหมือนๆ เดิม คือ ทันทีที่เข้าห้อง ฉันจะเริ่มจากอธิบายบทนิยาม กฎ ทฤษฎี แล้วต่อด้วยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดจนกระทั่ง ฉันได้อบรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองในตอนต้นปี 2557 ฉันตั้งใจนำหลักการหนึ่งที่ได้เรียนรู้มาลองใช้ คือ การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน แสดงความเป็นกันเอง ไว้วางใจและศรัทธาซึ่งกันและกัน

เมื่อปีการศึกษานี้ ฉันได้สอนนักเรียนห้อง ม. 6/5 ฉันเคยสอนพวกเขามาแล้วตอน ม.5 ซึ่งเป็นห้องที่ครูทุกคน รวมทั้งฉันต่างกล่าวถึงในทางลบว่า “ไม่ได้เรื่อง ไม่สนใจเรียน ขี้เกียจ” ฉันมีประสบการณ์ว่า พวกเขามักไม่สนใจเนื้อหาที่ฉันสอน แอบหลับ หรือแอบเล่นโทรศัพท์ แต่คราวนี้ วิธีการของฉันเปลี่ยนไป ฉันเข้าไปในห้อง ฉันยิ้มและทักทายสวัสดีทุกๆ คน แล้วได้เรียกชื่อนักเรียนคนหนึ่งเป็นพิเศษ คือ นายพรชัย ฉันรู้ว่าเขานี่แหละ หัวโจกประจำห้อง ฉันไม่มีการจับผิดเขาเหมือนอย่างที่ฉันเคยทำ ถ้าเขาหลับ ฉันค่อยๆ เรียกให้เขาตื่นอย่างนุ่มนวล ถามถึงสารทุกข์สุกดิบของเขาในทุกๆ ครั้งที่เข้าสอน บางครั้งก็ถามถึงแม่ของเขาที่ขายกล้วยทอดอยู่ในตลาด หลังจากเหตุการณ์นี้ผ่านไปได้ประมาณหนึ่งเดือน ผลที่ตามมาคือ นายพรชัยสนใจเรียนวิชาคณิตศาสตร์ที่ฉันสอน ไม่เคยหลับ ไม่เคยส่งเสียงรบกวน และรับผิดชอบส่งการบ้านในทุกคาบ อีกทั้ง อาสารวบรวมการบ้านของเพื่อนๆ มาส่งฉันทุกคาบ ในบางคาบของครูท่านอื่น นายพรชัยจะเป็นคนรับผิดชอบรวบรวมการบ้านไปส่งครูด้วย

ห้อง ม. 6/5 ที่ครูต่างเคยลงความเห็นกันว่า ไม่น่าเข้าสอน ไม่มีบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ กลับกลายเป็นห้องที่มีบรรยากาศการเรียนรู้อย่างน่าอัศจรรย์ ฉันได้มีโอกาสคุยกับครูประจำชั้น ม.6/5 คือครูนุช คุณครูนุชได้บอกกับฉันว่า “บรรยากาศของห้อง ม.6/5 ดีขึ้นมาก โดยมีนายพรชัยเป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง”

แต่ยังมีครูที่สอนวิชาภาษาไทยและสังคม มาบ่นกับฉันว่า “นายพรชัยแผลงฤทธิ์อีกแล้ว” ฉันได้ขอครูสองท่านนี้ว่า “อย่าได้จับผิดพรชัยเลย ลองเปิดใจตัวเอง ยอมรับความเป็นพรชัยและพี่ เชื่อมั่นศรัทธาในตัวเขา สังเกตและแสดงความชื่นชมการเปลี่ยนแปลงเพียงเล็กๆน้อยๆ ในตัวเขา เราไม่ควรคาดหวังอะไรมากมายนัก หากพวกเขาสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การเป็นนักเรียนมากขึ้น ทีละเล็กทีละน้อย เราก็ควรพอใจและมีความสุขมากแล้ว”

ฉันอยากแบ่งปันแก่เพื่อนครูว่า มันได้ผลจริงๆ นะ ฉันเพียงเริ่มต้นจากจุดเล็กๆ ในกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเท่านั้น คือ "การสร้างบรรยากาศด้วยความเชื่อมั่นและศรัทธา" ฉันก็ได้รับประสบการณ์การเปลี่ยนแปลงแล้ว

เชื่อมั่นและศรัทธาในนักเรียน
คุณครูนิตยารักษ์ คชเสนา
โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา
3 พฤษภาคม 2014

เมื่อครูเชื่อมั่นและศรัทธาในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์และความสามารถที่มีอยู่ในตัวนักเรียน ด้วยการเริ่มต้น ด้วยไว้ใจและยอมรับในตัวของนักเรียน ครูจะกลายเป็นเพื่อนร่วมงานชีวิตผู้รับพร้อมที่จะเรียนรู้และเติบโตต่อไปพร้อมๆ กับเขา เช่นเดียวกับ **คุณครูนิยม ขุนรองรัมย์** โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์ ผู้ซึ่งได้รับจิตวิญญาณและกำลังใจของความเป็นครูที่สูงขึ้นอย่างมหาศาล เป็นรางวัลตอบแทนจากการร่วมเดินทางกับนักเรียน คุณครูแบ่งปันว่า *"หลังจากที่ฉันได้นำแผนแบบไตร่ตรองไปใช้ จิตวิญญาณของความเป็นครูของฉันมันสูงขึ้นอย่างมหาศาล ฉันมีกำลังใจสอนลูกศิษย์ของฉันต่อไป"*

ก้าวแรกกับแผนไตร่ตรอง

ฉันชื่อ นิยม ขุนรองรัมย์ เป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทย โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์ วันนี้ฉันมีสิ่งดีๆ มาเล่าให้คุณครูทุกท่านฟัง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

หลังจากอบรมเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้แบบไตร่ตรองมาหมาดๆ ฉันรู้สึกตื่นเต้นกับตัวเอง ฉันอยากสอนลูกศิษย์ของฉันเร็วๆ ในคาบแรก ฉันไม่รอช้า ฉันเดินเข้าห้องเรียนกับหัวใจที่พองโต ทั้งๆ ที่ห้องนี้เป็นห้องที่ครูหลายคนไม่อยากสอน รวมทั้งตัวฉันด้วย

ฉันเริ่มต้นสร้างบรรยากาศด้วยการสอนเรื่อง ไตรยางค์ ฉันเดินเข้าไปในห้อง ฉันรู้สึกเขินๆ เพราะมันเป็นสิ่งที่ฉันไม่มั่นใจ ฉันชวนเด็กๆ ร้องเพลงไตรยางค์ เด็กๆ นั่งเงียบทำหน้างงๆ ไม่มีการตอบสนองเลย ฉันเกือบปิ๊ดขึ้นสมอง อารมณ์โกรธเริ่มกลับมาเยือนฉัน แต่ฉันพยายาม

ควบคุมมัน สักพักเด็กน้อยคนหนึ่งยกมือขึ้นถามฉันว่า “คุณครูครับ วันนี้คุณครูจะพาร้องเพลงใช่ไหมครับ” เพื่อนๆ เงียบ แล้วเด็กน้อยคนนั้นตะโกนบอกเพื่อนๆ ในห้องว่า “ดีจัง พวกเรามาร้องเพลงกัน” บรรยากาศในห้องเงียบสงบในทันใด ทุกคนในห้องมองมาหาฉันเหมือนรอต้นเสียงเพลงจากฉัน ฉันไม่รอช้า ฉันเริ่มร้องเพลง

ไตรยางค์ นั้นมี 3 หมู่ เด็กๆ ต้องรู้และก็ต้องจำ ผู้ใดจะเป็นคนทำ ขอเชิญผู้นำคนนั้น ชื่อ (เพื่อนๆ จะเลือกเพื่อนในห้อง 1 คน)

อักษรสูง	ได้แก่	ไก่ จิก เด็ก ตาย บน ปาก โอ่ง ฎ ฏ
อักษรกลาง	ได้แก่	ผี ฝาก ถุง ฐุง ข้าว ข้าว สาร ให้ ฉัน ศึก ษา
อักษรต่ำเดี่ยว	ได้แก่	งู ใหญ่ นอน อยู่ ณ ริม วัด โม พี โลก
อักษรต่ำคู่	ได้แก่	พภ ฟ ทฑธฒ คตฆ ซ ช ฌ ฮ พระๆ ฟัน ทนๆๆๆ คนๆๆ เซ่อ เชย เฌอะ เฮอะ

เด็กๆ เริ่มร้องตามฉัน และที่สุดเด็กๆ ทุกคนร้องร่วมกัน สนุกสนานมาก อารมณ์ซึมเศร้ากลับกลายเป็นสดใสและตื่นตัวมากขึ้น

ในช่วงของการให้ภาพรวม ฉันใช้เวลากับลูกศิษย์ของฉันประมาณ 4 นาทีเศษๆ เชื่อไหมว่า เด็กๆมองฉันด้วยความสงสัยกับสิ่งที่ฉันให้ภาพรวม ในช่วงเวลานี้ เด็กหลายคนซักถามและสนใจมากเมื่อฉันอธิบายว่า ทำไมต้องเรียนเรื่องไตรยางค์ว่ามันเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องต่อไป คือเรื่องของการผันวรรณยุกต์ ฉันบอกว่า ถ้าวันนี้ลูกศิษย์ของครูไม่สนใจเรียน จะไม่สามารถเรียนรู้เรื่องต่อไปได้เลย ฉันสังเกตไปรอบๆ ห้อง เด็กน้อยเริ่มนั่งมองฉันแทบทุกคน

ช่วงวินาทีสำคัญต่อจากนี้ไป ฉันเริ่มให้ความรู้กับลูกศิษย์ของฉันด้วยการนำเสนอบทเรียนในรูปแบบ See - Judge - Act ฉันเริ่ม ขั้น see ด้วยการให้นักเรียนช่วยกันแยกอักษรในบัตรคำที่ฉันแจกให้เป็นสามหมู่ตามเพลงที่ร้องร่วมกัน ฉันคอยดูและให้คำแนะนำอยู่ห่างๆ เวลาผ่านไปประมาณ 20 นาที เด็กๆ ส่งงานให้ฉัน ฉันดูคร่าวๆ ฉันแปลกใจที่เด็กน้อยทำกันได้ ฉันพูดขึ้นว่า “ครูคนก่อนของเธอนี่ สอนมาดีมากเลยนะ” เชื่อไหมครับว่า เด็กๆ ตอบเป็นเสียงเดียวกันว่า “พึ่งรู้จากครูนี่แหล่ะ” ฉันภูมิใจจนพูดไม่ออก

ก่อนจบคาบเรียนในวันนั้น ฉันถามเด็กๆ ว่า “นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างจากการเรียนในวันนี้” เด็กน้อยคนหนึ่งบอกกับฉันว่า “ให้เพื่อนๆ ไปเขียนบนกระดานเลยครับ” เพื่อนๆ หัน

ไปที่เด็กน้อยคนนั้นแล้วพูดเป็นเสียงเดียวกัน “เธอนั่นแหละออกไป” เด็กน้อยคนนั้นไม่รอช้า รีบวิ่งไปหยิบชอล์กไปเขียนบนกระดาน เขาไม่สามารถเขียนได้หมด เพื่อนๆ ในห้องโห่จนเด็กน้อยคนนั้นร้องไห้ ฉันเข้าไปโอบกอดและบอกกับเพื่อนๆ ในห้องว่า “แค่ลูกกล้าออกมาครูก็ดีใจแล้ว” เด็กคนนั้นบอกกับฉันว่า “ผมจะเขียนใหม่” อยู่ๆ ก็มีเสียงปรบมือดังในห้องจากเพื่อนทุกๆ คน เขาเขียนจนเสร็จและถูกต้องหมด

ความประทับใจที่ฉันเล่ามาทั้งหมด มันเป็นความภาคภูมิใจของครูคนหนึ่งที่เกิดจากพลังอันเต็มไปด้วยความพยายาม ฉันมองว่า เด็กน้อยคนนี้ เขายังมีความรู้น้อยนิด แต่สิ่งที่มองเห็นจากเขา เขามีความพยายามอย่างล้นหลาม เขาทำให้จิตวิญญาณของความเป็นครูของฉันมีพลังที่จะก้าวเดินต่อไป เป็นชัยชนะที่ต้องขอบคุณเด็กๆ ของฉัน

ท้ายที่สุดนี้ ฉันอยากจะบอกเพื่อนๆ ผู้ร่วมวิชาชีพครูทุกท่านว่า หลังจากที่ฉันได้นำแผนแบบไตร่ตรองไปใช้ จิตวิญญาณของความเป็นครูของฉันมันสูงขึ้นอย่างมหาศาล ฉันมีกำลังใจสอนลูกศิษย์ของฉัน ก่อนหน้านี้ ฉันเคยคิดว่า ฉันอาจไม่เหมาะกับอาชีพนี้แล้ว แต่วันนี้ ฉันกล้ายืดยัดว่า ฉันจะอยู่คู่กับอาชีพนี้อย่างมีความสุขแน่นอน

คุณครูนิยม ขุนรองรัมย์
โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์
7 มิถุนายน 2014

ประสบการณ์การสร้างบรรยากาศของคุณครูธิดา ผู้ซึ่งมีอายุการทำงานมากว่า 30 ปี และถูกมองว่า เป็นครูยุคเก่าจึงมักไม่ยอมเปลี่ยนแปลง สร้างความประทับใจให้กับคุณครูนิเทศอย่าง **คุณครูมนต์ฤดี ศักดิ์คำ** โรงเรียนดาราสมุทรศรีราชา ผู้ซึ่งได้เล่าถึงในบรรยากาศการเรียนของคุณครูธิดาว่า *“นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและแบ่งกันนำเสนอ วุ่นวายดีค่ะ และสีหน้าเด็กๆ มีแต่รอยยิ้มและความสนุกสนาน”*

ท้าทายตัวเอง

ฉันเป็นครูที่ผ่านการทำงานมา 23 ปี ปัจจุบันฉันไม่ได้สอนหนังสือเด็กแล้ว เพื่อนๆ ถามว่า ฉันรู้สึกเหงาบ้างรึเปล่า ฉันตอบในใจโดยไม่ต้องคิด "เหงา!" ฉันเริ่มต้นจากการเป็นครูดูแลนักเรียน แต่ตอนนี้ ต้องมาดูแลคุณครูแทน มันต่างกันค่ะ แต่สิ่งที่สำคัญสำหรับฉัน ฉันคงยังไม่ละเลยที่จะศึกษาหาความรู้ในเรื่องของกระบวนการต่างๆ ที่ใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้กับลูกๆ ของเรา ฉันเข้าร่วมการอบรม "กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง" ร่วมกับครูท่านอื่น

หลังจากการอบรม ฉันอยากทดลองใช้กับลูกๆ แต่อย่างที่ฉันบอก ฉันไม่ได้สอน แต่ฉันได้มีโอกาสนิเทศคุณครู ซึ่งเป็นโอกาสดีของฉันเหมือนกันที่จะได้ใช้ความรู้ที่ได้อบรมมาปรับใช้ในอีกรูปแบบหนึ่ง ผ่านการนิเทศ

ครูท่านหนึ่งทำให้ฉันประหลาดใจและประทับใจอย่างมาก ฉันขออนุญาตเอ่ยนาม เขาคือครู "ธิดา" เป็นคุณครูที่อายุการทำงานมากกว่า 30 ปี เป็นคุณครูยุคเก่า และมักเห็นการเปลี่ยนแปลงเป็นเรื่องน่าเบื่อหน่าย และมักไม่ยอมเปลี่ยนแปลง

วันหนึ่งฉันเข้านิเทศชั่วโมงของครูธิดา เมื่อเริ่มเข้าบทเรียน ครูธิดาสร้างบรรยากาศด้วยการให้นักเรียนปรบมือเป็นจังหวะ 1-2-123-12-12-1 ฉันแอบคิดในใจ "ครูธิดามีอารมณ์นี้ด้วย" แล้วครูธิดาให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ให้แต่ละกลุ่มได้คิดวิธีการตบมือเป็นจังหวะของกลุ่ม นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดและแย่งกันนำเสนอ วุ่นวายดีค่ะ แต่สีหน้าของเด็กๆ มีแต่รอยยิ้ม และความสนุกสนาน ฉันรู้สึกประทับใจกับการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนของคุณครูธิดา

จากนั้นคุณครูเข้าสู่ช่วงสอนโดยนำของวิเศษ คือ กล่องนม มาตั้งไว้ทุกกลุ่ม ครูธิดามอบหมายให้นักเรียนประดิษฐ์ของใช้ขึ้นชิ้นหนึ่งด้วยจินตนาการของตนเองโดยใช้กล่องนมนี้ ให้นักเรียนช่วยกันคิดว่าในกลุ่มจะทำอะไร เด็กหญิงคนหนึ่งถามครูว่า "คุณครูขา หนูทำเป็นกระเป๋าได้มั้ยคะ" คุณครูตอบนักเรียนด้วยความใจดีว่า "ได้ค่ะลูก" คุณครูตอบนักเรียน ด้วยความใจดีว่า "หนูจะได้นำไปใช้ประโยชน์ได้" กิจกรรมนี้นำให้นักเรียนรู้สึกมีความสุขและอยากทำจริงๆ

อีกสิ่งหนึ่งที่ฉันรู้สึกประทับใจ คือ ท้ายชั่วโมงคุณครูแจกกระดาษให้นักเรียนเขียน "คำถามเพื่อการไตร่ตรอง" คุณครูให้นักเรียนแต่ละคนเขียนทบทวนเรื่องราวที่เกิดขึ้นในคาบ

เรียนนี้ว่า นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง สิ่งที่ครูให้ทำนี้ ฉันคิดว่ามันจำเป็นมากๆ ทำให้นักเรียนของเราได้รู้จักตัวเองและทบทวนความรู้ช่างวิเศษจริงๆ

ท้ายชั่วโมง คุณครูฝากข้อคิดให้กับเด็กๆ ในเรื่องการทำงาน "พระเจ้าประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการงานของเขา" คุณครูจบลงที่ว่า "นักเรียนคะ สัปดาห์หน้า นักเรียนนำงานมาส่งครู กลุ่มไหนที่ทำงานแล้ว เพื่อนๆ โหวตได้สวยที่สุด คุณครูจะมีรางวัลให้ด้วยนะคะ"

ฉันรู้สึกทึ่งจริงๆ นะ ที่ครูเปลี่ยนแปลงตัวเองได้ขนาดท่านอายุงาน 30 กว่าปี ครูธิดาเปลี่ยนแปลงตนเองได้จริงๆ จากการสอนที่เข้าไปสอนแบบเดิม เป็นการสอนด้วย "กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง" เริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงครู สู่การเปลี่ยนแปลงนักเรียน

คุณครูมนต์ฤดี ศักดิ์คำ
โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา
3 พฤษภาคม 2014

ผมขอจบบทนี้ด้วยประโยคที่สร้างแรงบันดาลใจของคุณครูมนต์ฤดีว่า "เปลี่ยนแปลงจากการสอนแบบเดิม เป็นการสอนด้วยกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง **เริ่มต้นจากการเปลี่ยนแปลงครู สู่การเปลี่ยนแปลงนักเรียนเริ่มต้น**" เริ่มต้นจากการเปิดใจตัวเอง มองนักเรียนด้วยสายตาแห่งความเชื่อมั่นและศรัทธา และปฏิบัติต่อเขาด้วยความไว้วางใจและยอมรับ เพื่อว่าครูและนักเรียนจะเป็นเพื่อนแท้แห่งการเรียนรู้ที่พร้อมจะเรียนรู้และเติบโตไปพร้อมๆ กัน นักเรียนประเมินคุณค่าของตนเองจากสิ่งที่ครูปฏิบัติต่อเขา ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน จึงมีความสัมพันธ์ยิ่งกว่าสิ่งใดๆ ต่อบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน

บทที่ 4

Big Picture จุดเริ่มต้นแห่งการอยากรู้

ในการสอนแบบไตร่ตรอง ครูจะใช้เวลาประมาณ 5 นาที ก่อนเริ่มเข้าสู่เนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนรู้ ในการอธิบายถึงสิ่งที่กำลังจะเกิดขึ้นในคาบเรียนนั้น เพื่อกระตุ้นความสนใจและทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ในระหว่างการให้ภาพรวม ครูสามารถเพ่งความสนใจของนักเรียนเพื่อเปิดใจของนักเรียนสู่เนื้อหาสาระที่ครูต้องการให้นักเรียนเรียนรู้นั้น ขั้นตอนการให้ภาพรวมนี้เป็นขั้นตอนที่ 2 ของการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง

การให้ภาพรวมที่ดีจะทำให้นักเรียนสามารถรู้ล่วงหน้าว่า เขากำลังจะได้เรียนรู้อะไรอย่างไร และทำไม นักเรียนจะสามารถจินตนาการถึงขอบเขตและความจำเป็นของเรื่องที่กำลังจะเรียน เพื่อสามารถติดตามการสอนและทบทวนหรือไตร่ตรอง ตามแนวทางที่จินตนาการไว้ อันเป็นการวางรากฐานของชีวิตอย่างมีเป้าหมายและการวางแผนในระยะสั้นและระยะยาว

เทคนิคที่ใช้ในการให้ภาพรวม เรียกว่า INTRO Model มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. Interest (**ความน่าสนใจ**) - ชี้ให้เห็นว่าเนื้อหาที่กำลังจะเรียนมีความน่าสนใจอย่างไร หรือเกี่ยวข้องกับนักเรียนอย่างไร
2. Need (**ความจำเป็น**) - ชี้ให้เห็นว่าทำไมนักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่องนี้ นักเรียนจะได้อะไรในชีวิต นักเรียนจะเข้าใจเรื่องใด หรือจะได้รับการพัฒนาทักษะด้านใด
3. Time (**เวลา**) - จะใช้เวลาเท่าไหร่ และอย่างไร
4. Range (**หัวข้อและเนื้อหา**) - มีหัวข้อและหัวข้อย่อยที่จะเรียน หรือเนื้อหาสาระครอบคลุมเพียงใด
5. Objectives (**วัตถุประสงค์**) - มีวัตถุประสงค์อะไรในการเรียนรู้ นักเรียนจะเข้าใจเรื่องใด หรือจะได้รับการพัฒนาทักษะด้านใด

ประสบการณ์ของ**คุณครูบุบผชาติ นิมิตเดชวงศ์** โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ผู้ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการให้ภาพรวม หรือ Big Picture โดยใช้เทคนิค INTRO Model แล้วบอกว่า

“Yes! ใช่เลย มันเหมือนกับการ Promotion บทเรียนก็ว่าได้” Big Picture เป็นการโปรโมทบทเรียนที่จะสอนอันเป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ คุณครูบุบผชาติได้บันทึกการเขียนแผนการสอนในขั้นการให้ภาพรวมด้วย INTRO Model พร้อมกับแสดงวิธีการนำไปใช้ในห้องเรียนไว้อย่างเป็นรูปธรรมและเป็นตัวอย่างที่ชัดเจน

Big Picture จุดเริ่มต้นแห่งการอยากรู้

บนเส้นทางแห่งการเป็นครูของฉันครูบุบผชาติ นิมิตเดชวงศ์ หรือครูต๋อย ครูสอนภาษาอังกฤษ ชั้น ป.6 ที่โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ไม่มีคำว่าโรงเรียนที่หนึ่ง ที่สอง หรือสาม หากแต่เป็นโรงเรียนเดียว ทั้งที่แรก และที่สุดท้าย ด้วยกระมัง ตลอดระยะเวลา 32 ปี (2525- 2557) ของการเป็นครู มีทั้งที่พบความสำเร็จมากบ้างน้อยบ้าง ตามเงื่อนไขต่างๆที่เกิดขึ้น บ่อยครั้งเมื่อสอนเสร็จ ฉันสังเกตท่าทีของนักเรียนว่ามีเสียงหัวเราะมั้ย? เรียนจบแล้วคิ้วผูกโบว์มากน้อยเพียงใด คือ ฉันชอบเช็ค rating ของตัวเองว่านักเรียนเรียนแล้วสนุกมั้ย? เข้าใจมั้ย ? ฉันชอบทดลองใช้เทคนิคการสอนหลายรูปแบบ เพื่อทำให้นักเรียนเกิดความเข้าใจ ไม่ง่วงนอน ซึ่งผลที่ได้ work บ้าง ไม่ work บ้าง จนเมื่อได้เข้ารับการอบรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง รุ่น 1 ของโรงเรียน ฉันได้เข้าใจถึงความสำคัญของการให้ภาพรวม หรือ Big Picture โดยใช้เทคนิค INTRO Model ฉันรู้สึกว่า เป็นเรื่องใหม่ น่าสนใจ น่าลอง จึงได้นำกลับมาใช้ในการสอนของตัวเอง แล้วต้องบอกว่า Yes! ใช่เลย มันเหมือนการ Promotion บทเรียนก็ว่าได้

เมื่อก่อนที่ยังไม่รู้จักการให้ภาพรวมโดยใช้เทคนิค INTRO Model ฉันใช้วิธีทั่วๆไปตามที่ใช้กันมา คือ แจ้งให้นักเรียนรู้ว่า “วันนี้จะเรียนเรื่องอะไร” สั้นๆ แล้วสอนเลย ตามเทคนิควิธีการที่เตรียมมา นักเรียนบางคนตั้งใจเรียนดี แต่บางคนไม่ได้ฟังว่า วันนี้ครูจะสอนอะไร กว่าจะ start เครื่องติดใช้เวลานาน และบางคนสนใจบ้างเล็กน้อย แต่น้อยคนที่จะนั่งคุย เพราะฉันเสียงดัง ชอบเรียกชื่อคนคุยให้ตอบคำถาม และไม่ปล่อยให้นักเรียนนั่งนิ่งนานๆ แต่ฉันอยากให้นักเรียนติดตามสนใจบทเรียนอย่างที่เป็นตัวเขาสนใจจริงๆ ฉันจึงเปลี่ยนความคิดใหม่ว่าฉันต้องเป็น sale เพื่อขายสินค้า คือ บทเรียนของตัวเองให้ออก ทำอย่างไรบทเรียนจึงจะน่าสนใจ น่าดึงดูดใจให้เรียน ฉันเริ่มใช้ INTRO Model ในการนำเสนอภาพรวมของบทเรียนวันนี้ ฉันเรียกว่าการ Promotion ด้วยการเขียนในแผนการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

O = Objective (วัตถุประสงค์)

1. นักเรียนสามารถนำเสนอคำขวัญการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมบนโลกได้

2. นักเรียนเข้าใจถึงคุณค่าพระวรสารเรื่อง "การพิศเพ่งธรรมชาติสิ่งสร้าง"

N = Need (ความจำเป็น)

การเรียนรู้ความสำคัญของธรรมชาติ ทำให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตบนโลก

R = Range (หัวข้อและเนื้อหา)

เนื้อหาเกี่ยวกับ God's Wonders / How to Save the Earth

I = Interest (ความน่าสนใจ)

นักเรียนจะได้สนุกกับเกมค้นหาคำศัพท์ ฟังเพลง และวาดภาพประกอบเกี่ยวกับธรรมชาติ

T = Time (เวลา)

ใช้เวลา 1 คาบ

จากนั้นฉันเริ่มนำเสนอบทเรียน เรื่อง Save the Earth ของฉันทันที "ก่อนเริ่มเรียนเรื่อง Save the Earth ฉันบอกให้นักเรียนเห็นภาพรวมของบทเรียนก่อนว่ามีอะไรบ้าง เริ่มจากวัตถุประสงค์ มี 2 ข้อ ได้แก่ 1. นักเรียนสามารถนำเสนอคำขวัญการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมบนโลกได้ 2. นักเรียนเข้าใจถึงคุณค่าพระวรสารเรื่อง การพิศเพ่งธรรมชาติสิ่งสร้าง สำหรับความจำเป็นที่ต้องเรียนเรื่องนี้ คือ เพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญของธรรมชาติ และได้ตระหนักถึงคุณค่าของชีวิตบนโลก ส่วนเนื้อหาที่จะเรียน ได้แก่ God's Wonders สิ่งสร้างอันน่าอัศจรรย์ของพระเจ้า และ How to Save the Earth การดูแลรักษาโลก เราจะสนุกกับเกม เพลง ค้นหาคำศัพท์ วาดภาพธรรมชาติด้วยกัน โดยบทเรียนนี้ใช้เวลา 1 คาบนี้ OK! พร้อมแล้วนะ เรามาเริ่มบทเรียนกัน"

หลังจากที่ฉันนำเสนอจบ นักเรียนเริ่มมีคำถามว่า "จริงรึคะ ที่มีเพลงฟัง" "เกมค้นหาคำศัพท์ ยากมั้ย" "วาดภาพนี่ คิดเองได้มั้ยคะ" "คำขวัญ ช่วยกันคิดได้มั้ย ต้องเป็นภาษาอังกฤษหมดเลยรึ มีภาษาไทยปนได้มั้ย" เมื่อฉันได้เห็นภาพที่นักเรียนสนใจ ซักถาม ตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่มบทเรียน ทำให้ฉันรู้สึกว่า แค่เริ่มต้นก็ work แล้ว จากนั้นตลอดคาบ นักเรียนคอยติดตามดูว่า ฉันดำเนินการสอนอย่างที่ Promote ไว้ในภาพรวมครบถ้วนหรือเปล่า ฉันแกล้งข้ามกิจกรรมเกมค้นหาคำศัพท์จาก God's Wonders นักเรียนคอยถามว่า "เล่นเกมได้หรือยัง" หรือ "ขอเปิด dictionary หาคำศัพท์ มาเขียนคำขวัญได้มั้ย" และอีกหลายคำถามที่ตามมา ทำให้ฉันรู้สึกว่าบทเรียนนี้ "ขายได้" ด้วยการเริ่มต้นให้ภาพรวม หรือ Big Picture ที่ฉันยังไม่เคยพบในตำราเล่มไหนของกระบวนการจัดการเรียนการสอนมาก่อน นอกจากที่ได้จากการอบรมไตร่ตรองครั้งนี้

สิ่งนี้ทำให้ฉันเห็นความสำคัญของการให้ภาพรวม Big Picture และรู้สึกสนุก ที่จะเขียนภาพรวมในการทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรองทุกครั้ง และถ้าหน่วยไหน ฉันไม่ได้ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง นักเรียนได้ถามเสมอว่า "วันนี้ ไม่มี Big Picture มา Promotion หรือคะ" และสิ่งที่น่าภูมิใจ คือ นักเรียนนำเทคนิค การให้ภาพรวม Big Picture ไปใช้ในการพูดเกริ่นนำรายงานของกลุ่มตนเอง ซึ่งนับว่า "สุดยอด!!!" กด Like เลย

เป็นยังไงคะ เพื่อนๆที่ได้อ่านประสบการณ์ของฉันแล้ว ลองดูนะ นำไปใช้เริ่มในการสอนแล้วมาแชร์กัน ในรูปแบบของการทำภาพรวม แต่ละบทเรียน น่าสนุกนะ เหมือนการทำ Promote ภาพยนตร์แต่ละเรื่อง ถ้าในการเรียนการสอน เราอาจทำเป็น Big Picture เรื่อง Present Continuous Tense เป็นอย่างไร Big Picture เรื่อง Article เป็นอย่างไร Big Picture เรื่อง My family เป็นอย่างไร แล้วติดบอร์ดให้นักเรียนดูว่าถ้านักเรียนเรียนเรื่องนี้แล้ว จะได้อะไรบ้าง เรียนไปทำไม ความน่าสนใจอยู่ที่ไหน อะไรทำนองนี้

ลองมา Enjoy กับการทำ Big Picture ในกลุ่มสาระของแต่ละระดับชั้น แล้วทำ Big Promotion ร่วมกันนะ

คุณครูบุบผชาติ นิมิตเดชวงศ์
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์

คุณครูบุบผาชาติ ให้ตัวอย่างที่ชัดเจนในการใช้เทคนิค INTRO ในการ Promotion บทเรียนของครู ด้วยเทคนิคเดียวกันแต่ปรับใช้แตกต่างกัน **คุณครูสกรรจ์วงศ์ มิตรประเสริฐ** โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา ประทับใจกับประสบการณ์ในการสอน เมื่อเริ่มต้นด้วยการให้ภาพรวมเช่นเดียวกัน คุณครูแบ่งปันว่า "พอหมดคาบรอยยิ้มเล็กๆ บนหน้าของนักเรียน สร้างความประทับใจในการสอนของฉัน ฉันสามารถทำให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียน หันกลับมาสนใจเรียนได้ ถึงแม้ว่าลูกศิษย์ของฉันไม่เก่งทุกคน แต่พวกเขาตั้งใจในการเรียนมากขึ้น ฉันเชื่อว่า สักวันหนึ่งเขาจะเก่งขึ้นเอง"

นักเรียนชอบพูด

ฉันเป็นครูสอนภาษาไทย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ของโรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา ฉันเป็นครูใหม่ที่มีประสบการณ์ในการสอนน้อยมาก แน่นอนว่า ฉันไม่มีเทคนิคอะไรในการสอนเลย ฉันสอนในแบบที่ฉันอยากจะสอน

ฉันเคยสอนนักเรียนแบบนี้

"นักเรียน วันนี้ครูจะสอนเรื่อง คำราชาศัพท์ ให้นักเรียนเปิดหนังสือไปที่หน้า 19 แล้วหยิบปากกาขึ้นมาจดตามครูด้วยนะคะ" นักเรียนทุกคนทำตามที่ฉันสั่ง

แต่ไม่นานฉันพบว่า "แก๊งค์ลูกหมี" เด็กชายตัวอ้วนกลมสามคนไม่ได้ให้ความสนใจกับการเรียนเลย พวกเขานั่งคุยกันอย่างสนุกสนาน ในขณะที่ฉันกำลังเดินไปหาพวกเขาที่โต๊ะ

ใหญ่	:	"เฮ้ย เมื่อวานได้ดูบอลหะ มันส์มากเลย"
เล็ก	:	"เออๆ ดูอยู่กับพ่อว่ะ ตอนยิงลูกโทษอ่ะ ลุ้นแทบตาย"
ใหญ่	:	"อยากไปเตะบอลแล้วว่ะ เดี๋ยวพักเที่ยงรีบไปจองสนามเลยนะ"
กลาง	:	"เออๆ ดีๆ ก็อยากเล่นเหมือนกัน นั่งเรียนน่าเบื่อเลย"

ทันทีที่ฉันเดินไปถึงโต๊ะของแก๊งค์ลูกหมี

ฉัน	:	"ทำไมถึงยังไม่เปิดหนังสืออ่านตามครู จะนั่งคุยกันอีกนานไหม ถ้าไม่อยากเรียน ก็ออกไปอยู่ข้างนอกเลย" (ตวาดด้วยเสียงอันดัง)

ด้วยความกลัว นักเรียนทั้งหมดจึงก้มหน้าอ่านหนังสือ โดยที่พวกเขาคงยังซุบซิบกันทั้งคาบ

สุดสัปดาห์ต่อมา ครูทุกคนต้องเข้าอบรมการจัดการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง ด้วยความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า แต่ครูอย่างฉันต้องอบรม ถึงแม้จะไม่เข้าใจอะไรมาก แต่ต้องจัดการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง ในสัปดาห์ถัดมา เพื่อรับการนิเทศ

ก่อนการนิเทศ ฉันได้ลองใช้กระบวนการไตร่ตรองกับนักเรียน เหตุการณ์เป็นแบบนี้

ฉัน	:	“สวัสดี นักเรียนทุกคน เมื่อคืนมีใครดูหนังบ้าง?”
นักเรียน	:	“ดูค่ะ เมื่อคืนมีเลิฟซีนด้วย กรี๊ด”
ใหญ่	:	“ครู ครู ครูชอบดูหนังอ่ะดิ 555”
ฉัน	:	“ก็ชอบนะ แต่ก่อนดูหนัง มีรายการอะไรให้ดูก่อนคะ?”
เล็ก	:	“ข่าวไงครู มีทั้งข่าวบันเทิง ข่าวพระราชวัง”
ฉัน	:	“นั่นเรียกว่า ข่าวในพระราชสำนักจ๊ะ”
นักเรียน	:	“555”
ฉัน	:	“แสดงว่า ฟังข่าวในพระราชสำนักไม่รู้เรื่องใช่ไหม?”
กลาง	:	“ก็เขาพูดอะไรก็ไม่รู้”
ฉัน	:	“อะไรทำให้หนูไม่รู้ว่า เขาพูดอะไร?”
ใหญ่	:	“ก็ ศัพท์ยากๆ ไงครู”
ฉัน	:	“แล้ว ศัพท์ยากๆ นั่นเรียกว่าอะไร?”
แก๊งค์ลูกหมี	:	“!?!?”
นักเรียน	:	“คำราชาศัพท์ค่ะ”
ฉัน	:	“เก่งมากจ๊ะ คำราชาศัพท์ทำให้หนูฟังข่าวในพระราชสำนักไม่รู้เรื่องใช่ไหม แล้วหนูคิดว่าหนูควรรู้คำราชาศัพท์ไหม?”
นักเรียน	:	“ควรค่ะ” “ควรครับ”
ฉัน	:	“นักเรียนจะรู้คำราชาศัพท์ไปทำไม”
เล็ก	:	“เอาไว้ทำข้อสอบเหรอครู 555”
กลาง	:	“เอาไว้แปลข่าว ได้ป่าวคับ”
ฉัน	:	“อืม ครูว่าใกล้เคียงแล้วนะ”
แก๊งค์ลูกหมี	:	“???” (ทำท่าคิดหนัก นิ่งเงียบ)
ฉัน	:	“โอเคค่ะ เดี๋ยวครูจะบอกให้ ถึงแม้ว่านักเรียนจะไม่มีโอกาสได้ใช้คำราชาศัพท์ในชีวิตประจำวันสักเท่าไร แต่มันก็มีความจำเป็นที่นักเรียนจะต้องเรียน ถ้าหนูเข้าใจความหมายของคำราชาศัพท์ หนูจะฟังข่าวในพระราชสำนักรู้เรื่องใช่ไหม แล้วหนูสามารถเล่าให้คนอื่นฟังด้วยใช่ไหม ถ้านักเรียนสามารถใช้คำราชาศัพท์ได้ถูกต้อง นักเรียนใช้คำที่สุภาพได้เหมาะสมกับบุคคล นักเรียนจะมีความสุภาพ และเป็นที่รักของทุกคน”

ฉัน : "เดี๋ยวครูจะใช้เวลาใน 1 คาบนี้ ทำให้นักเรียนได้รู้จักกับคำราชาศัพท์มากขึ้น สามารถบอกความหมายของคำราชาศัพท์ได้ โดยเราจะใช้คำราชาศัพท์ที่ปรากฏในข่าวดีไหมคะ? ถ้าพร้อมแล้วเตรียมจดคำราชาศัพท์นะ"

ฉันเปิดคลิปเสียงข่าวในพระราชสำนักให้นักเรียนฟัง ขณะนั้นฉันสังเกตเห็น "แก๊งค์ลูกหมี" มีความกระตือรือร้นในการเรียนมากขึ้น ใหญ่ กลาง และเล็ก เอากระดาษและปากกาขึ้นมาจดคำราชาศัพท์ที่ได้ยิน

พอหมดคาบ รอยยิ้มเล็กๆ บนหน้าของนักเรียนสร้างความประทับใจในการสอนของฉัน ฉันสามารถทำให้นักเรียนที่ไม่ตั้งใจเรียน หันกลับมาสนใจเรียนได้ ถึงแม้ว่า ลูกศิษย์ของฉันจะไม่เก่งทุกคน แต่พวกเขามีตั้งใจในการเรียนมากขึ้น ฉันเชื่อว่าสักวันหนึ่งเขาจะเก่งขึ้นเอง

ฉันคิดว่า ครูหลายๆ ท่านคงประสบปัญหาในการสอนเหมือนฉัน คือ นักเรียนชอบพูดคุยกันในขณะที่ครูสอน ยิ่งเราห้ามไม่ให้นักเรียนพูด ก็เหมือนเราไม่เปิดโอกาสในการคิด ในการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน แล้วอย่างนี้เมื่อไหร่นักเรียนของเราจะเก่งขึ้นสักที ฉันอยากเชิญชวนให้คุณครูทุกท่านพิจารณาใช้กระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง เริ่มต้นทีละเล็กทีละน้อยก็ยังดี ฉันมั่นใจว่า วันหนึ่งครูจะสามารถใช้กระบวนการไตร่ตรองได้ดียิ่งขึ้น ครูอาจพบกับนักเรียนที่กระตือรือร้นในการเรียนมากยิ่งขึ้นเช่นเดียวกับฉันก็ได้

คุณครูสกรรจ์วงศ์ มิตรประเสริฐ
โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา ชลบุรี
5 กรกฎาคม 2014

เทคนิคการให้ภาพรวมทำให้**คุณครูนุสรา โรจน์พานิชกิจ** คุณครูอีกท่านหนึ่งของโรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา มีความสุขเพิ่มมากขึ้นกับการเป็นครูมืออาชีพที่ไม่เป็นเพียงอาชีพครู *"ความสุข ความสนุกของฉันมันยิ่งทวีคูณเพิ่มมากขึ้น เมื่อฉันเห็นถึงความกระตือรือร้นของเด็กๆ นักเรียนที่น่ารักของฉัน วันนี้ฉันก็หลับตาพร้อมกับร่างกายที่ยังสดชื่นและสมองที่ปลอดโปร่ง และหัวใจที่เปี่ยมสุขกับอาชีพที่ฉันรัก"*

ครูมืออาชีพที่ไม่ใช่เพียงอาชีพครู

เมื่อ 24 ปีที่แล้ว เด็กผู้หญิงคนหนึ่งที่เลือกอาชีพครู ก่อนการตัดสินใจเรียนในคณะศึกษาศาสตร์ ม.ศ.ว. บางแสน จังหวัดชลบุรี พอเรียนจบฉันได้ทำหน้าที่อันทรงเกียรติ "ครู" ที่ฉันอยากเป็น

เอาล่ะนะ ฉันจะเล่าให้ฟังว่า ทำไมฉันจึงสมควรที่จะเล่าเรื่องราวต่อจากนี้ให้กับเพื่อนครูผู้ร่วมอาชีพและร่วมอุดมการณ์คนอื่นได้ฟัง ก็เพราะว่า จังหวะชีวิตทำให้ฉันมีโอกาสได้เข้ารับการสัมมนาเชิงปฏิบัติการของโรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา จังหวัดชลบุรี เรื่อง "กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง" นั่นเอง หลังจากนั้นไม่นาน ฝ่ายวิชาการของโรงเรียนได้มีแบบฟอร์มการเขียนแผนการสอนแบบใหม่มาให้ฉัน ใช่แล้วล่ะ มันเป็นแบบฟอร์มสำหรับแผนการสอนที่ใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง แล้วฉันกล้าที่จะเขียนแผนการสอนของฉัน โดยปรับเข้าไปในการเรียนการสอนของฉันจริงๆ

เพื่อนครูที่รัก ฉันขอยกตัวอย่างเหตุการณ์ที่ฉันนำขั้นตอนของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไปลองใช้ เรื่องของเรื่องมันก็มีอยู่ว่าวันนั้นวันที่ฉันพร้อมกับการสอนแบบใหม่ของฉัน ฉันสอนวิชาหน้าที่พลเมือง หน่วยการเรียนเรื่องกฎหมายระหว่างประเทศที่ควรรู้ ห้องที่ฉันทดลองสอน คือ นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 เป็นนักเรียนสายวิทย์ พอฉันเข้าห้องเรียนพร้อมกับโน้ตบุ๊คคู่ใจ นักเรียนทำความเคารพ ฉันยิ้มอย่างมั่นใจ จากนั้น ฉันทักทายนักเรียนทุกคนทั้งห้องด้วยคำว่า "สวัสดีลูกๆ ที่น่ารัก" ฉันกวาดสายตาไปรอบๆ ห้อง ฉันพบเด็กผู้ชายคนหนึ่ง ซึ่งเขามีชื่อเล่นว่า "แชมป์" ฉันเห็นเขากำลังก้มหน้าก้มตาอยู่กับมือถือและเกมคุกกี้รันอย่างเมามัน ฉันเดินไปใกล้ๆ เขา แล้วฉันบีบหัวไหล่ของแชมป์เบาๆ แล้วสายตาของเราสองคนสบกัน ฉันรู้สึกได้ว่า เขารู้ว่าฉันเดินมาหาเขานั้นมาด้วยความห่วงใย แชมป์เก็บโทรศัพท์มือถือลงในกระเป๋ากางเกง แล้วบอกว่า "ผมขอโทษครับครู" ฉันอมยิ้ม... แล้วก็เดินมายืนหน้าชั้นเรียน

จากนั้น ฉันเริ่มจากชี้ถึงความจำเป็นอย่างเร่งด่วนที่พวกเด็กๆ ต้องตั้งใจเรียนในคาบนี้ เพราะกฎหมายทั้ง 5 ประเภท ซึ่งประกอบด้วย กฎหมายแรงงานระหว่างประเทศ / การค้ามนุษย์ กฎหมายว่าด้วยผู้ลี้ภัย กฎหมายว่าด้วยการส่งผู้ร้ายข้ามแดน กฎหมายว่าด้วยคนชาติ และ กฎหมายสิ่งแวดล้อมระหว่างประเทศ

ฉันให้ "ภาพรวม" ของกรอบเนื้อหาทั้งหมดว่า 3 คาบเรียนถัดจากนี้ไป เราจะเรียนอะไรกันบ้าง ฉันรู้สึกได้ว่าเด็กๆ หลายคนรู้สึกตื่นเต้น มันอาจจะเป็นเรื่องใหม่ และมันถึงระดับทันสมัย

เลยทีเดียวที่เรามีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมตัวให้พร้อมให้มากที่สุดของเด็กไทย ซึ่งรวมถึงมิติด้านกฎหมาย ที่เราจะเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี 2558 นี้ นั่นหมายถึงปีหน้าแล้ว เด็กผู้หญิงที่นั่งแถวหน้าชื่อน้องพลอย เธอยกมือและยืนขึ้น แล้วบอกกับฉันว่า "ประโยชน์ที่เราจะได้จากการที่เรารู้กฎหมายระหว่างประเทศ มันจำเป็นจริงๆ เพราะพี่สาวของหนูยังได้รับความช่วยเหลือจากสถานทูตไทยในประเทศออสเตรเลียเลยค่ะ" มันส่งผลให้เพื่อนๆ ทุกคนในห้องสนใจมากขึ้นไปอีก

จากนั้น เราเข้าสู่เนื้อหาสาระด้วยความกระหายที่จะรู้ของเด็กๆ และพร้อมกับความสนุกสนานจากเกม ตื่นตาตื่นใจกับคลิปที่ฉันได้ตัดต่อ ดาวน์โหลดมาจากอินเตอร์เน็ตจากสถานีไทยพีบีเอส ชุ่มฉ่ำด้วยสาระของกฎหมายระหว่างประเทศที่ฉันได้วางแผนการสอนมาอย่างดี โดยนำเอากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาใช้ มันช่างผ่านไปอย่างมีคุณประโยชน์อย่างยิ่ง ฉันคงต้องขอบคุณเทคนิคของ "การให้ภาพรวม" จริงๆ เสน่ห์ของการให้ภาพรวมมันช่างอัศจรรย์อย่างมากจริงๆ เพราะการที่ฉันต้องสอนนักเรียนระดับอายุ 16-17 ปี เริ่มง่ายสำหรับฉันแล้ว เพราะถ้าพวกเขาเข้าใจถึงความจำเป็นว่า "ทำไมต้องเรียน" เรียนไปแล้วสามารถนำไปใช้แก้ปัญหา และสร้างประโยชน์ให้กับตัวเขาเอง ต่อผู้อื่น และต่อส่วนรวม มันจึงเป็นเรื่องใกล้ตัวที่จำเป็น

การให้ภาพรวมมันทำให้ทั้งฉันและเด็กๆ ได้เห็นภาพใหญ่พร้อมๆ กัน และมันยิ่งสนุกมากขึ้นไปอีก ตื่นเต้นมากขึ้นไปอีก ตรงที่เราจะตามเข้าไปเจาะลงไปในรายละเอียดของเนื้อหาสาระของกรอบที่เราได้คุยกันไว้แล้ว ความสุข ความสนุกของฉันมันยิ่งทวีคูณเพิ่มมากขึ้น เมื่อฉันเห็นถึงความกระตือรือร้นของเด็กๆ นักเรียนที่น่ารักของฉัน วันนี้ ฉันหลับตาพร้อมกับร่างกายที่ยังสดชื่นและสมองที่ปลอดโปร่ง และหัวใจที่เปี่ยมสุขกับอาชีพที่ฉันรัก

ดังนั้น ชื่อเรื่องของฉันจากประสบการณ์ ฉันขอตั้งชื่อเรื่องของฉันไว้ตอนสุดท้ายของประสบการณ์ความสุขนี้ว่า "ครูมืออาชีพที่ไม่เป็นเพียงอาชีพครู"

คุณครูนุสรา โรจน์พานิชกิจ
โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา
3 พฤษภาคม 2014

คุณครูนุสราและคุณครูท่านอื่นๆ ได้ชี้ประโยชน์ของการให้ภาพรวมอย่างชัดเจน สามารถสรุปได้ 3 ประการ คือ

1. นักเรียนกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้จากการปลุกเร้าความสนใจของครู ตั้งแต่เริ่มคาบเรียนในเนื้อหาที่กำลังจะเรียน
2. นักเรียนเห็น "ความจำเป็น" ที่จะต้องเรียนบทเรียนนี้ อันนำไปสู่การสร้างปรับใช้และสร้างประโยชน์ในชีวิตจริง
3. นักเรียนรู้ล่วงหน้าถึงกรอบเนื้อหาและขั้นตอนการเรียน การเข้าสู่เนื้อหาจึงเป็นการค่อยๆ เจาะลงไปในรายละเอียดของเนื้อหาสาระนี้ตามเครื่องนำทางที่ครูได้ให้ไว้

ประสบการณ์ของ**คุณครูอมรินทร์ แดงดอนไพร** โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญชาย เป็นเครื่องยืนยันว่า การให้ภาพรวมมีความสำคัญอย่างมาก เพราะมันเป็นเหมือน Navigator ที่ช่วยนำทาง ช่วยกระตุ้นนักเรียนมีความสนใจในบทเรียน รู้แนวทางและประโยชน์ของการเรียนล่วงหน้า ดังนั้น แม้ว่าเพื่อนครูจะทักท้วงคุณครูอมรินทร์ว่า *"ออย ทำไมต้องบอกภาพรวมเด็กด้วย เสียเวลาเนื้อหาก็เยอะ จะสอนทันมั้ย" ฉันได้แต่ยิ้ม แล้วพูดกับเพื่อนครูว่า "**ไตร่ตรอง ลองดู**" ฉันไม่ได้อธิบายเหตุผลว่าทำไม ไม่ใช่เพราะฉันเริ่มเขวไปกับคำพูดของเพื่อนครูนะ แต่ฉันอยากให้เขาเห็นผลของกิจกรรมนี้เอง"*

ไตร่ตรอง ลองดู

เมื่อเอ่ยถึงชื่อ "นาวสางอมรินทร์ แดงพอนไพร" พูดไปคงจะมีน้อยคนที่รู้จัก แต่ถ้าบอกว่า "ครูออยหรือมิสออย" หลายๆ คนจะรู้จักและคุ้นเคยดีในฐานะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญชาย ฉันสอนวิชานี้ สอนที่นี่มา 11 ปีแล้ว ชีวิตของการสอนช่วงนี้เปรียบเสมือนชีวิตของวัยรุ่นที่ไม่ชอบอะไรเดิมๆ อยากรู้ อยากลองทำอะไรใหม่ๆ ที่สามารถพัฒนาการเรียนการสอนได้ จนฉันได้มาพบ มารู้จักกับกระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง กระบวนการที่เขาบอกว่า สามารถพัฒนาลูกศิษย์ของฉันให้มีนิสัยเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถคิดวินิจฉัยไตร่ตรองเรื่องราวต่างๆ แล้วนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้ด้วยความถูกต้องและเหมาะสม

ฉันเริ่มลองผิดลองถูกโดยใช้กิจกรรม INTRO ซึ่งเป็นขั้นตอนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เมื่อฉันลองใช้กิจกรรมนี้ครั้งแรก มีเพื่อนครูเดินมาพูดกับฉันว่า "ออย ทำไมต้องบอกเด็กด้วย เสียเวลาเนื้อหาก็เยอะ จะสอนทันมั้ย" ฉันได้แต่ยิ้ม แล้วพูดกับเพื่อนครูว่า "ไตร่ตรอง ลองดู" ฉันไม่ได้อธิบายเหตุผลว่าทำไม ไม่ใช่เพราะฉันเริ่มเขวไปกับคำพูดของเพื่อนครูนะ แต่ฉันอยากให้เขาเห็นผลของกิจกรรมนี้เอง โดยที่ฉันยังไม่รู้ว่ามันจะดีหรือไม่ แต่ฉันมุ่งมั่นที่จะทำมันอย่างจริงจัง

รู้มั้ยว่า กว่าฉันจะใช้ INTRO ในแต่ละเรื่องได้นั้น ฉันจะต้องครุ่นคิดก่อนเสมอว่า จะทำมันอย่างไรให้มันน่าสนใจสำหรับลูกศิษย์วัยโจ๋ของฉัน เพราะพวกเขาอยู่ในวัยที่อยากรู้อยากลองอะไรใหม่ จะทำอย่างไรให้ลูกศิษย์ของฉันรู้ว่าเรื่องที่เรียนนี้มีคุณค่ามากเพียงใด มันไม่ใช่เรื่องง่ายๆ เลยนะ แต่ฉันลองเสี่ยงลองผิดลองถูกใช้กิจกรรม INTRO ก่อนเริ่ม INTRO ทุกครั้ง ฉันให้เด็กของฉันนั่งสมาธิ โดยเปิดเพลงบรรเลงเบาๆ โดยให้เขาคิดว่า วันนี้เขาจะทำสิ่งดีๆ อะไรเพื่อให้นักเรียนได้หยุดพักจากการเรียนในคาบก่อนและปรับจิตใจให้พร้อมที่จะเรียนต่อในคาบเรียนของฉันหลังจากนั้น ฉันจึงเริ่มพูดคุยกับนักเรียนถึงเรื่องที่จะเรียนในวันนี้ ฉันให้พวกเขาเล่นเกมต่อ Jigsaw ที่เป็นรูปอาหาร เมื่อเขาต่อเสร็จ ฉันถามว่า

ฉัน	:	รูปที่ต่อเสร็จเป็นรูปอะไร มีอะไรอยู่ในรูปบ้างคะ?
นักเรียน	:	ขนมปัง ข้าว ผลไม้...ค่ะ (เด็กๆ แย่งกันตอบ)
ฉัน	:	รู้ไหมคะว่าวันนี้เราจะเรียนเรื่องอะไรกัน?
นักเรียน	:	Food & drink, etc., etc.
ฉัน	:	วันนี้ เราจะเรียนเรื่อง Five Food Groups รู้ไหมคะ ว่าทำไมเราต้องเรียนเรื่องนี้?
นักเรียน	:	(เด็กๆ ก็จะแย่งกันตอบ) รู้ศัพท์ รู้กลุ่ม รู้ประเภทค่ะ
ฉัน	:	เราเรียนเรื่องนี้เพื่อที่เราจะได้เลือกอาหารที่ดี ที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพของเราค่ะ นอกจากการรู้คำศัพท์ที่จำเป็นเกี่ยวกับ Food Groups

หลังจากนั้น ฉันถามเขาต่อว่า "นักเรียนรู้มั้ยว่า เมื่อเราเรียนเรื่องนี้แล้ว เราจะรู้และทำอะไรได้บ้าง เมื่อเด็กๆ ตอบเสร็จ ฉันบอกวัตถุประสงค์ของบทเรียนนี้ และบอกเวลาที่จะใช้รวมถึงวิธีการทำงานกลุ่มที่จะใช้ในบทเรียนนี้ด้วย

เมื่อฉันบอกภาพรวมของบทเรียนจบ ฉันพบว่า ลูกศิษย์นั่งจับจ้องเตรียมพร้อมที่จะเรียนรู้ และระหว่างสอนยังพบว่า พวกเขารู้บทบาทหน้าที่รู้ว่า กำลังเรียนอะไร มีจุดมุ่งหมายอะไรกับการเรียนครั้งนี้ และที่สำคัญ ฉันได้ผลพลอยได้จากกิจกรรม INTRO คือ บรรยากาศห้องเรียนดีขึ้น ฉันไม่ต้องเคี่ยวเข็ญให้ลูกลิง/ ลูกศิษย์ของฉันสนใจตั้งใจเรียน แต่พวกเขามีสมาธิ จดจ่อ กระตือรือร้น อยากรู้ว่าวันนี้มิสออยจะสอนอะไรนะ แค่นี้ก็สุขใจแล้วสำหรับครูอย่างฉัน

เพราะฉะนั้น การให้ภาพรวมมีความสำคัญอย่างมาก เพราะมันเป็นเหมือน Navigator ที่จะช่วยนำทาง ช่วยกระตุ้นนักเรียนของฉันให้มีความสนใจในบทเรียน และยังช่วยให้เขารู้แนวทาง รู้ประโยชน์ของการเรียนในเรื่องดังกล่าว แล้วสิ่งนี้ยังทำให้ลูกศิษย์ของฉันมีนิสัยอยากเรียนรู้ตลอดเวลา นี่ฉันแค่ใช้กิจกรรม INTRO ในการสอน มันยังช่วยให้ฉันค้นพบความเปลี่ยนแปลงในด้านบวกของลูกศิษย์ฉันมากมาย แล้วถ้าฉันใช้ See-Judge-Act ครบกระบวนการ

พร้อมทั้งคำถาม R-C-A นักเรียนของฉันจะดีขึ้นแค่ไหนนะ ฉันคงต้องเริ่ม “ไตร่ตรองลองดู” ครบสูตรแล้วล่ะ

คุณครูอมรินทร์ แดงดอนไพร
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญชาย
15 พฤศจิกายน 2014

สำหรับครูออย การให้ภาพรวมเป็นเหมือน Navigator ที่ช่วยนำทางโดยกระตุ้นนักเรียนให้มีความสนใจในบทเรียน และรับรู้ประโยชน์ของการเรียนในเรื่องนี้ล่วงหน้า แต่สำหรับ **คุณครูเพ็ญศรี เครื่องสกุล** โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย การให้ภาพรวมเป็นมากไปกว่านั้น การให้ภาพรวมเป็น**ความมหัศจรรย์**จากประสบการณ์นี้คุณครูได้รับในการทำ Lab ผ่าตัดหัวใจหมู

ความมหัศจรรย์ของการให้ภาพรวม

ฉันครูเพ็ญศรี เครื่องสกุล นักเรียนเรียกฉันว่า ครูนานา สอนวิชาชีววิทยา นักเรียนชั้น ม.4/ ม.5/ ม.6 สายวิทย์-คณิต นักเรียนของฉันเป็นนักเรียนที่ค่อนข้างเก่ง เรียนรู้ไว ฉันจึงสามารถสอน

นักเรียนได้เร็วและใช้เนื้อหาที่ค่อนข้างยาก ซึ่งทำให้นักเรียนของฉันสามารถนำความรู้ไปสอบแข่งขันกับนักเรียนคนอื่นๆ ได้

เมื่อประมาณเดือนพฤษภาคมที่ผ่านมา ฉันได้รับโอกาสได้เข้าร่วมการอบรม “กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง” หลังจากอบรม ฉันได้รับความรู้ใหม่ๆ แนวการคิดใหม่ๆ ในการดำเนินชีวิต ฉันจึงคิดว่า ฉันควรนำเทคนิคการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาปรับใช้ในกระบวนการเรียนการสอนจริงในห้องเรียนของฉัน เพื่อช่วยเปิดทางให้นักเรียนสามารถคิดได้แบบอิสระมากยิ่งขึ้น

ในเบื้องต้น การให้ภาพรวมเป็นเทคนิคหนึ่งที่ฉันเลือกใช้ในการเริ่มคาบเรียนของฉัน โดยฉันจะใช้เวลาประมาณ 5-10 นาที ก่อนเข้าสู่เนื้อหาบทเรียนในการเกริ่นนำเพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจเนื้อหา และทราบถึงความจำเป็นว่าทำไมนักเรียนต้องเรียนเรื่องนี้และสามารถนำความรู้ที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร

วันที่ 5 กันยายน 2557 ณ ห้องปฏิบัติการวิทยาศาสตร์ ฉันนัดนักเรียนห้อง ม.5/1 ทำ Lab ชีววิทยา เรื่อง ระบบหมุนเวียนเลือด นักเรียนห้องนี้เป็นนักเรียนสายวิทย์-คณิต มีนักเรียนประมาณ 20 คน นักเรียนส่วนใหญ่เป็นคนที่มีความกระตือรือร้นดีอยู่แล้ว แต่ในวันนี้ นักเรียนแต่ละคนดูมีความตื่นเต้นกว่าที่ผ่านมา เพราะพวกเขาตื่นเต้นที่จะได้ทำการทดลอง ในคาบเรียนที่ 1 ฉันเดินเข้ามาในห้องอย่างยิ้มแย้มแจ่มใส และทักทายนักเรียน “สวัสดีค่ะ นักเรียน” นักเรียนทุกคนตอบอย่างพร้อมเพียงกัน

ฉันเริ่มการเรียนการสอนคาบนี้โดยการให้ภาพรวม เนื่องจากเรื่องนี้เป็นเรื่องที่มีเนื้อหาและละเอียดเยอะ ฉันจึงใช้เวลาการให้ภาพรวมไปประมาณ 10 นาที โดยอธิบายถึงความจำเป็นและสิ่งที่นักเรียนควรรู้ในการทำ Lab “การผ่าตัดหัวใจหมู” ว่าเกี่ยวข้องกับการศึกษาระบบหมุนเวียนเลือดอย่างไร และเส้นเลือดต่างๆ ว่าแต่ละเส้นทำงานเชื่อมโยงกันอย่างไร ในระหว่างที่นักเรียนกำลังผ่าตัดหัวใจหมูอยู่นั้น มีนักเรียนหลายคนเกิดคำถามและสงสัย ฉันจึงพยายามกระตุ้นให้นักเรียนช่วยกันหาคำตอบภายในกลุ่มและถกเถียงกันเพื่อให้ได้คำตอบ จนกระทั่งนักเรียนผ่าหัวใจหมูเสร็จกันทุกกลุ่ม ฉันจึงเสนอให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายหลักการทำงานของระบบหมุนเวียนเลือด และแลกเปลี่ยนกันระหว่างกลุ่มโดยที่ฉันแอบฟังอยู่ห่างๆ ฉันสังเกตเห็นว่า นักเรียนแต่ละกลุ่มมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน บางกลุ่มถูก บางกลุ่มผิด แต่ช่างเถอะค่ะ เรื่องเนื้อหาจะถูกหรือผิด ฉันสามารถสอนนักเรียนให้ถูกต้องในภายหลังได้ แต่ฉันเห็นถึงวิธีการนำเสนอความคิดเห็น การให้เหตุผลของนักเรียนที่มีความเป็นตัวเอง มีกระบวนความคิดที่หลากหลายแตกต่างกันไป ฉันใช้เวลา

สักพักใหญ่ให้นักเรียนถกเถียงกัน และฉันให้นักเรียนหนึ่งคนที่คิดว่าเขาเข้าใจเนื้อหาและสามารถมาถ่ายทอดให้เพื่อนร่วมห้องได้ ออกมาบอกเล่าแบ่งปันความรู้และเทคนิคการทำ Lab ผ่าหัวใจหมู

นักเรียนอีกคนหนึ่งยกมือเสนอตัวที่จะออกมาเล่าประสบการณ์ให้เพื่อนฟัง ทุกคนในห้องเงียบกันหมด พร้อมที่จะฟัง เมื่อนักเรียนพูดจบ ฉันถึงกับตกใจ! นักเรียนคนนี้เขาพูดถึงเนื้อหาโดยอธิบายขยายความภาพรวมเหมือนที่ฉันพูดในตอนแรกเมื่อเริ่มคาบเรียน และเขาสามารถอธิบายได้อย่างถูกต้อง เพื่อนในห้องเข้าใจในสิ่งที่เขาพูด ฉันแอบคิดว่า “เขาใช้เทคนิคการให้ภาพรวมได้ดีกว่าฉันซะอีก” ก่อนหน้านี้ ฉันใช้วิธีการสอนโดยการอธิบายเนื้อหาโดยละเอียดให้นักเรียนฟัง นักเรียนทำหน้าเบื่อๆ ที่จะฟังฉัน ช่างแตกต่างจากวันนี้ นักเรียนทุกคนมีความกระตือรือร้น ตื่นเต้น ในการเรียนการสอนของฉันตั้งแต่เริ่มต้น

หลังจากที่ฉันใช้เทคนิคการให้ภาพรวมในการเรียนการสอนแล้ว ฉันรู้สึกว่า ฉันมีอิสระในการคิดมากขึ้น สามารถคิดได้กว้างและไกลมากขึ้น โดยตื่นมาทุกเช้า ฉันไตร่ตรองเพื่อเตรียมภาพรวมกับตัวเองว่าวันนี้ฉันจะทำอะไร ทำอย่างไร เพื่อให้กิจกรรมในชีวิตประจำวันของฉันไม่วุ่นวาย และสำเร็จตามแผนที่ได้วางไว้ และพอมาทำงานที่โรงเรียน นักเรียนของฉันใช้การไตร่ตรองในการวางแผนการเรียนในแต่ละวิชาและสามารถนำเสนอแนวคิดของตนเองได้

ถึงแม้ว่า ขั้นตอนการให้ภาพรวมเป็นเพียงเทคนิคเล็กๆ ในกระบวนการสอนแบบไตร่ตรอง แต่ฉันคิดว่า เป็น “สิ่งเล็กๆ ที่จะทำให้เกิดสิ่งใหญ่ๆ ได้แน่นอน” ฉันจึงอยากเชิญชวนให้คุณครูนำเทคนิคการให้ภาพรวมไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อให้นักเรียนเห็นภาพที่ชัดเจน เห็นถึงความจำเป็นและมีการวางแผนการทำงานอย่างเป็นระบบ ที่สำคัญ คือ นักเรียนเกิดกระบวนการคิดไตร่ตรองที่หลากหลายและแปลกใหม่

คุณครูเพ็ญศรี เครื่องสกุล
โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย
6 กันยายน 2014

จากบันทึกประสบการณ์ของคุณครูทั้งหมดข้างต้น ผมขอสรุปคำแนะนำในการให้ภาพรวมดังนี้

1. ครูควรเตรียมตัวเป็นอย่างดีและอย่างเต็มที่ว่าจะให้ภาพรวมได้อย่างชัดเจนและน่าสนใจได้อย่างไร
2. ครูควรให้ภาพรวมที่กระชับและมีหัวข้อไม่มากแต่ให้รายละเอียดที่พอควร
3. ครูไม่จำเป็นต้องกระตุ้นให้นักเรียนบันทึกทุกคำพูดที่ครูพูด ในระหว่างการให้ภาพรวมครูควรให้นักเรียนตั้งใจฟังและทำบันทึกย่อเพื่อเป็นเครื่องนำหลังจากที่ครูพูดจบแล้ว

ตั้งแต่เริ่มคาบเรียน ครูให้นักเรียนมองเห็นภาพรวม (Holistic) ในระหว่างเวลาเรียน ครูค่อยๆ แยกย่อยภาพรวมนั้นเป็นภาพเล็กๆ ที่เป็นหัวข้อย่อยต่างๆ และแสดงถึงความสัมพันธ์ของหัวข้อย่อยเหล่านั้น ก่อนจบคาบเรียน ด้วยการไตร่ตรองอีกครั้งหนึ่ง นักเรียนจะได้รับโอกาสที่ทบทวนภาพเล็กๆ และประกอบให้กลับเป็นภาพใหญ่ในใจของเขาอีกครั้ง และตรวจสอบว่าเขาได้เรียนรู้ครบถ้วนอย่างที่ครูตั้งใจไว้ตั้งแต่ตอนเริ่มคาบเรียนหรือไม่ เทคนิคนี้จึงช่วยพัฒนาทักษะในการเรียนรู้และการคิดในระดับที่สูงขึ้น อันสามารถส่งผลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนได้อย่างน่ามหัศจรรย์

ความจริง

"ท่านจะเรียนรู้ความจริง และความจริง
จะทำให้ท่านเป็นอิสระ" (ยน.8:32)

บทที่ 5

นำเสนอบทเรียนด้วย See-Judge-Act ก็ง่ายๆ แค่เนี้ยะ

ขั้นตอนการนำเสนอบทเรียนเป็นขั้นที่ 3 ของการสอนแบบไตร่ตรองและเป็นขั้นตอนที่ท้าทายครูเพื่อนร่วมทางของผมมากที่สุด คุณครูต้องหลุดพ้นจากความคุ้นเคยกับขั้นตอนการสอนแบบเดิมๆ ที่มีครูเป็นผู้สอนและนักเรียนเป็นผู้ฟัง ครูเริ่มต้นการสอนด้วยการบรรยาย บรรยายและบรรยายเนื้อหา ทฤษฎีและหลักการมากมาย และต่อด้วยการให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ทำรายงานแล้วจบลงที่การให้การบ้าน นักเรียนท่องจำเนื้อหาเพื่อนำไปสอบอันเป็นการจัดการเรียนแบบนิรนัย (Deduction) ในการจัดการเรียนการสอนแบบไตร่ตรอง ครูต้องจัดให้มีการใช้กระบวนการทั้งอุปนัย (Induction) และ นิรนัย (Deduction) ในทุกหน่วยการเรียนรู้

ครูเริ่มต้นจากการใช้กระบวนการอุปนัย (Induction) ด้วยการให้นักเรียนสังเกตและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์จากปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น แล้วนำข้อมูลนั้นมาจัดหมวดหมู่ หาข้อเหมือนและข้อต่าง เพื่อนำมาหาข้อสรุปทั่วไปหรือสร้างแนวคิดหรือข้อสมมติฐาน หลังจากนั้น ครูจึงใช้กระบวนการนิรนัย (Deduction) คือ ครูอธิบายกฎ ทฤษฎี หรือหลักการต่างๆ ที่สำคัญและเกี่ยวข้อง และให้นักเรียนฝึกฝนและตอกย้ำการเรียนรู้ด้วยการให้ทำงานหรือแบบฝึกหัดต่างๆ

กระบวนการสำรวจชีวิตด้วย See-Judge-Act เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพที่โดยครูเริ่มต้นการนำเสนอบทเรียนด้วย Induction แล้วต่อด้วย Deduction กล่าวคือ ครูเริ่มต้นจากวิธีการ Induction ในขั้น See ครูให้นักเรียนสังเกตข้อมูลในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อสร้างและสรุปเป็นเรื่องราวหรือข้อสรุปทั่วไป จากนั้น จึงเข้าสู่ขั้น Judge ซึ่งใช้วิธี Deduction ครูอธิบายกฎ ทฤษฎี หรือหลักการทั่วไปมาอธิบายหรือทดสอบเรื่องราวหรือข้อสรุปทั่วไปที่ได้นั้น ในขั้นท้ายสุด ขั้น Act ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือมอบหมายงานเพื่อฝึกการแก้ปัญหา หรือปรับใช้บทเรียนที่ได้ในสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง

แม้ว่าในความคิดของผม การนำเสนอบทเรียนด้วย See-Judge-Act เป็นเรื่องยาก เพราะในระบบการศึกษาไทยใช้การจัดการเรียนรู้บนแนวคิด Induction น้อยมาก หรือแทบไม่ใช้เลย แต่ด้วยความเป็นครูมืออาชีพของครูเพื่อนร่วมทาง พวกเขาแสดงให้เห็นว่าการนำเสนอบทเรียนด้วย See-Judge-Act เป็นเรื่องง่ายๆ ดังจะเห็นได้จากบันทึกของ**คุณครูสารภี กุศลส่ง** โรงเรียนเซนต์โย

เซฟคอนเวนต์ ได้แบ่งปันประสบการณ์และยังได้สรุปความเห็นว่า การนำเสนอบทเรียนด้วย See-Judge-Act **ก็ง่ายๆ แค่เนี้ยะ** และได้เชิญชวนและรับรองกับครูท่านอื่นๆ ว่า "**จะสนุกในการสอนมากกว่าที่เป็นอยู่**"

ก็ง่ายๆ แค่เนี้ยะ

ฉันชื่อ สารภี กุศลส่ง สอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 สิ่งที่ฉันได้รับจากการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง คือ **การสอนที่เหนื่อยน้อยลง** ก่อนการอบรม ฉันจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการให้เนื้อหา อธิบาย และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ฉันคิดว่า นักเรียนน่าจะเข้าใจ เพราะขณะอธิบายไม่มีคนคุยและเล่น แต่เมื่อตรวจการทำการบ้าน พบว่า หลายคนไม่ทำและบางคนไม่นำหนังสือมาเรียน แน่นอนว่า ฉันรู้สึกไม่พอใจ แต่ทำให้ฉันย้อนกลับมองตนเองว่า การสอนของฉันคงไม่ได้สร้างความประทับใจและทำให้เขาเกิดความกระตือรือร้นในการที่จะเรียนวิชานี้ เมื่อฉันได้รับแนวทางการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง จึงนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมซึ่งฉันเองก็ไม่มั่นใจว่า ใช่ See Judge Act หรือไม่ โดยการให้นักเรียนทำ Mini Book เรื่อง The Best Vacation

ฉันเริ่มจาก **ขั้น See** โดยให้นักเรียนดูภาพสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ จาก Projector และถามคำถามเพื่อสำรวจข้อมูลจากประสบการณ์เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับการเดินทางไปในสถานที่ต่างๆ เพื่อสื่อให้นักเรียนเริ่มสังเกตคำศัพท์เฉพาะที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวและรูปประโยค จากนั้นฉันสร้างสถานการณ์เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์ โดยทำงานเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 3-4 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนในการไปเที่ยวสถานที่ต่างๆ ในวันหยุดด้วยการทำ Packing List รายการสิ่งของเครื่องใช้ที่จะนำไปและเขียนคำศัพท์ในรูปแบบต่างๆ เช่น วาดภาพกระเป๋าเดินทาง แล้วเขียนคำศัพท์ลงไปในภาพ จากนั้นฉันและนักเรียนร่วมกันรวบรวมคำศัพท์ที่ได้จากการจัดทำ Packing List โดยการวาดภาพบนกระดาน และให้แต่ละกลุ่มมาเขียนคำศัพท์ของตนเองที่แตกต่างจากกลุ่มเพื่อน

ขั้น Judge ฉันอธิบายหลักการและยกตัวอย่างประโยคที่มี Noun , Verb และ Adjective และการใช้คำศัพท์ต่างๆ และเชื่อมโยงความรู้เดิมที่นักเรียนเคยเรียน และตั้งคำถามให้นักเรียนวิเคราะห์ประเภทของคำศัพท์เพื่อเชื่อมโยงการทำ Mini Book และให้นักเรียนอ่านหนังสือเรียนในบทที่เกี่ยวข้อง

ขั้น Act ฉันให้นักเรียนทำ Mini Book เรื่อง The Best Vacation โดยการเติมคำตามโครงเรื่องที่ฉันกำหนดประเภทของคำไว้ให้ และให้นักเรียนในกลุ่มช่วยกันแต่งประโยคให้สมบูรณ์ จากการทำกิจกรรมนี้ ทำให้ฉันสามารถตรวจสอบความเข้าใจบทเรียนของนักเรียนจากการทำงานได้อีกด้วย นักเรียนให้ความสนใจในการวาดภาพ ระบายสีและนำเสนอผลงาน

จบคาบเรียนด้วยคำถามไตร่ตรอง " What should you do when you go to the sea?" เพื่อให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปความรู้จากกิจกรรม

ฉันพบว่า นักเรียนได้ฝึกทักษะการคิดแบบไตร่ตรอง และถึงแม้ว่าฉันเองไม่มั่นใจว่า จะใช่ See Judge Act หรือไม่ แต่ฉันก็พบว่า นักเรียนของฉันบางคนที่ไม่ค่อยมีหนังสือมาเรียนเดี๋ยวนี้มีหนังสือมาเรียนแทบทุกครั้ง ถึงแม้ว่าในบางครั้งจะยังลืมบ้างก็ตาม ครูเข้าใจ !!!

ฉันอยากเชิญชวนครูทุกท่านให้มาใช้กระบวนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเหมือนฉัน รับรองว่า จะสนุกในการสอนมากกว่าที่เป็นอยู่

คุณครูสารภี กุศลส่ง
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ

ขั้น See ของคุณครูสารภี น่าประทับใจมากเป็นพิเศษ ครูได้ให้โอกาสนักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตัวเอง จากการสำรวจข้อมูลและสถานการณ์ที่ครูให้เพื่อเพิ่มพูนคำศัพท์ รวมทั้งได้ให้นักเรียนได้จับกลุ่มแลกเปลี่ยนและเพิ่มพูนคำศัพท์จากกันและกัน โดยเฉพาะในตอนท้ายที่คุณครูให้แต่ละกลุ่มเขียนคำศัพท์ที่แตกต่างจากเพื่อนกลุ่มอื่น

ไม่ใช่เพียงการสอนภาษาอังกฤษเท่านั้น กระบวนการ See-Judge-Act ยังใช้ได้ดีกับการสอนภาษาไทยด้วย ดังตัวอย่างของ**คุณครูศิริพร กิจเจริญ** โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ธนบุรี คุณครูได้บันทึกการสอนสุภาษิตไทยด้วย See-Judge-Act ในขั้น see คุณครูศิริพรได้ให้นักเรียนมีโอกาสเดาและเรียนรู้จากการลองผิดลองถูก ทำให้นักเรียนสนุกสนานในการเรียน

เรียนสุภาษิตด้วย See-Judge-Act

ฉันชื่อนางสาวศิริพร กิจเจริญ ครูสอนวิชาภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ธนบุรี ฉันมีโอกาสได้เข้ารับการอบรมวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ในขณะที่ฉันอบรมอยู่นั้น ฉันมีความวิตกกังวลว่า ฉันจะทำได้หรือไม่ ฉันจะนำวิธีการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไปใช้กับนักเรียน และจะเกิดผลกับนักเรียนหรือไม่

หลังจากที่ฉันได้รับการอบรมแล้ว ฉันได้นำวิธีการเรียนการสอนนี้ไปใช้กับนักเรียน เช่น ในการเรียนการสอนก่อนการอบรม ฉันเข้าไปในห้องเรียนแล้วสอนเลย ฉันได้เปลี่ยนมาเป็น "นักเรียนวันนี้เราจะมาอ่านบทร้อยกรอง เรื่องภาษิต คำพังเพย" ฉันใช้เวลา 1 คาบเรียน นักเรียนของฉันเริ่มให้ความสนใจในการอ่านบทร้อยกรอง

ฉันเริ่มเข้าสู่กระบวนการ See-Judge-Act ใน**ขั้น See** ฉันให้นักเรียนดูภาพสำนวน สุภาษิต คำพังเพย ประมาณ 5-6 ภาพ และให้นักเรียนลองเดาชื่อสำนวน สุภาษิต หรือ คำพังเพยในแต่ละภาพ พร้อมทั้งลองอธิบายความหมายตามจินตนาการของนักเรียน

ฉันขออาสาสมัครทีละ 2 คน ประมาณ 5 คู่ ออกมาหน้าชั้นเรียน โดยมีกติกาว่า คนแรกหยิบภาพสำนวน สุภาษิต คำพังเพย คนที่สองหยิบบัตรคำสำนวน สุภาษิต คำพังเพยให้ตรงกับภาพ และลองบอกความหมายของสำนวน สุภาษิตหรือคำพังเพยที่นักเรียนหยิบได้ นักเรียนส่วนใหญ่สนใจและให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรมหน้าชั้นเรียนนี้ บางคนตอบผิดตอบถูก แต่ก็อยากที่จะออกมาร่วมสนุกด้วยกัน ห้องเรียนเต็มไปด้วยรอยยิ้มและเสียงหัวเราะของนักเรียนอย่างที่ไม่เคยเกิดมาก่อนในห้องเรียนของฉัน

ใน**ขั้น Judge** ฉันอธิบายความหมายของสำนวน สุภาษิต คำพังเพย และยกตัวอย่างประกอบในแต่ละสำนวน เพื่อให้นักเรียนเข้าใจอย่างถูกต้องมากขึ้น เช่น สำนวนจับปลาสองมือ

ครู	:	สำนวน จับปลาสองมือ หมายความว่าอะไรคะ?
นักเรียน	:	คือ การทำอะไรสองอย่างในเวลาเดียวกันค่ะ
ครู	:	นักเรียนลองยกตัวอย่างให้ฟังหน่อยได้ไหมคะ?
นักเรียน	:	เช่น การอ่านหนังสือพร้อมกับดูทีวีครับ เราก็จะไม่ได้อะไรเลย เพราะอ่านหนังสือขณะดูทีวี มันจะทำให้เราไม่รู้เรื่องครับ

ฉันอธิบายเพิ่มเติมถึงความหมายและยกตัวอย่างจากสำนวน สุภาษิต คำพังเพย อีกหลายต่อหลายตัวอย่าง เช่น ขี่ช้างจับตั๊กแตน น้ำท่วมปาก ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่ ดินพอกหางหมู และฉันให้นักเรียนอ่านหนังสือเพื่อทำความเข้าใจเพิ่มเติม

ในขั้น Act ฉันให้นักเรียนทำใบงานเรื่องสำนวน สุภาษิต คำพังเพย โดยให้ค้นคว้าจากบัตรภาพและบัตรคำ จากที่นักเรียนได้เรียนไปในชั่วโมง

ก่อนจบคาบ ฉันให้นักเรียนไตร่ตรองด้วยคำถามว่า "สุภาษิตใดที่นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นหลักการในการดำเนินชีวิตที่ดีได้? เพราะเหตุใด"

ด้วยกระบวนการเรียนการสอนด้วย See-Judge-Act นักเรียนสนุกสนาน สนใจเรียน กล้าแสดงออกหน้าชั้นเรียนมากขึ้น ฉันจึงอยากเชิญชวนครูทุกท่านได้ลองสัมผัสกับวิธีการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง แล้วลองนำไปใช้กับการสอนในห้องเรียน ฉันเองก็ไม่รู้ว่าจะถูกหรือผิด และไม่กล้าที่จะลองในตอนแรก แต่เมื่อได้ลองนำไปใช้แล้ว รู้สึกว่า นักเรียนสนใจและสนุกสนานในการเรียนมากขึ้น

คุณครูศิริพร กิจเจริญ
โรงเรียนเซนต์ปีเตอร์ธนบุรี

การสอนของคุณครูศิริพรเริ่มจาก Induction ด้วยการให้นักเรียนวิเคราะห์สำนวน สุภาษิต และคำพังเพย ตามจินตนาการของตน เพื่อหาแนวความคิดอย่างไม่ต้องกังวลว่าจะผิดหรือถูก หลังจากนั้น ครูจึงใช้ Deduction ด้วยการอธิบายความหมายที่ถูกต้องและยกตัวอย่างเพิ่มเติม คุณครูยังให้นักเรียนอ่านหนังสือเพื่อทำความเข้าใจด้วยตัวเอง ก่อนที่จะทำใบงานเพื่อตอกย้ำและฝึกฝนในขั้นสุดท้าย

คุณครูนุจรีย์ ผิวงาม โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ เป็นอีกท่านหนึ่งที่ยืนยันว่า การนำเสนอบทเรียนด้วย See-Judge-Act "**ไม่ยากอย่างที่คิด**" เพียงแต่ขอให้ครูเปลี่ยนตัวเองจากเป็นผู้อธิบาย มาเป็นผู้ตั้งคำถามและชี้แนะ เปลี่ยนจากครูเป็นผู้ป้อนความรู้มาเป็นนักเรียนเป็นผู้ค้นคว้าและเรียนรู้ด้วยตัวเอง และเปลี่ยนจากครูเป็นผู้ทำการสอนมาเป็นนักเรียนทุกคนทำงานร่วมกันและได้เรียนรู้ตามความถนัดของตนเอง

ไม่ยากอย่างที่คิด

ฉันสอนวิชาภาษาไทย Grade 9 มาตั้งแต่เริ่มเข้าทำงานที่โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ถ้านับเวลาได้ 7-8 ปีแล้ว เรื่องที่ฉันสอนเป็นเรื่องเดิมๆ ตามที่กระทรวงฯ กำหนด จนบางครั้ง ฉันคิดว่า "มันจะยากอะไร?" แต่ปัญหามันอยู่ที่ว่า "เมื่อฉันเริ่มอธิบายเนื้อหาต่างๆ นักเรียนก็จะเริ่มพูดคุยไปพร้อมกับการอธิบายของฉันด้วย" นั่นเป็นการบอกว่า การสอนของฉันไม่น่าสนใจเลย "แล้วฉันจะทำอย่างไรดีล่ะ"

ฉันได้นำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาทดลองใช้ หรือจะเรียกให้ถูก คือ นำมาทำวิจัยในชั้นเรียนในหน่วยที่ชื่อว่า "มองโฆษณาอย่างวรรณกรรม" โดยใช้กระบวนการ See-Judge-Act

See – นักเรียนชมคลิปวิดีโอ โฆษณา "TRUE Move H Giving" เมื่อจบคลิปวิดีโอโฆษณา นักเรียนพูดว่า "เนื้อหาในโฆษณาไม่เห็นเกี่ยวกับตัวสินค้าเลยค่ะ" ฉันจึงถามนักเรียนว่า "นักเรียนคิดว่า ทำไมเขาไม่โฆษณาสินค้าของเขาตรงๆ ล่ะ?" นักเรียนตอบว่า "หนูคิดว่า ถ้าโฆษณาสินค้าอย่างเดียวไม่น่าสนใจค่ะ" ฉันถามต่อไปว่า "นักเรียนว่าโฆษณาที่ดีน่าจะต้องมีลักษณะอย่างไร?" จากนั้นนักเรียนช่วยกันตอบลักษณะของโฆษณาที่ดีตามที่นักเรียนคิดและได้จากการชมคลิปวิดีโอ เช่น ต้องไม่บอกว่าเป็นสินค้าอะไรในตอนแรก ให้คนดูลุ้น เป็นต้น ตลอดกระบวนการในขั้นนี้ทำให้ฉันเห็นการเปลี่ยนแปลงบางอย่าง นักเรียนที่เคยคุยนอกเรื่องตลอดเวลาที่ฉันสอนนั้น พวกเขาตั้งใจชมคลิปวิดีโอ และร่วมกันวิพากษ์วิจารณ์อย่างสนุกสนาน

Judge – ฉันอธิบายเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการในการเขียนโฆษณา และมอบหมายให้นักเรียนอ่านและค้นคว้าเพิ่มเติมเกี่ยวกับเทคนิคและวิธีการในการเขียนโฆษณาในรูปแบบต่างๆ และหาตัวอย่างโปสเตอร์โฆษณาต่างๆ แล้ว นำมาสรุปร่วมกันถึงเทคนิคและวิธีการเขียนโฆษณา ในขั้นนี้นักเรียนทำงานกันเป็นกลุ่ม ทุกคนให้ความสนใจในงานที่ตนได้รับมอบหมาย มีคุยเล่นนอกเรื่องบ้างแต่น้อยลงกว่าตอนที่ฉันสอนโดยวิธีการอธิบาย และสุดท้ายนักเรียนสรุปออกมาเป็นความรู้ของตัวเองได้ ฉันเพียงแต่ตั้งคำถามเพื่อชี้แนะบางอย่างเท่านั้น

Act – ฉันมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนโฆษณาผลิตภัณฑ์ที่มีชื่อเสียงของท้องถิ่นบางรักโดยตั้งโจทย์ว่า "จะทำโฆษณาอย่างไร เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นสะดุดหู สะดุดตา และสะดุดใจคนนอกถิ่น" นักเรียนแต่ละกลุ่มเลือกผลิตภัณฑ์ที่ตนสนใจและลงมือเขียนโฆษณา ในระหว่างที่เขียนก็จะมีการถกเถียงกันตลอดเวลา เช่น "ใช้คำแบบนี้น่าสนใจกว่าตั้งเยอะ" หรือ

"รูปนี้ไม่สวย ไม่น่าสนใจ" หรือ "จำไม่ได้เหรอ โฆษณาต้องสะดุดหู สะดุดตา สะดุดใจ เราว่าเปลี่ยนข้อความดีกว่านะ" เป็นต้น

หลังจากเรียนจบหน่วยนี้ นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ผลงานโฆษณาที่ดี มีข้อความโน้มน้าวผู้อ่านมากกว่าที่ฉันเคยได้รับในอดีต สิ่งที่ฉันประทับใจมากที่สุด คือ นักเรียนทุกคนทำงานร่วมกันได้อย่างดี รู้จักยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน จนทำให้ผลงานของทุกกลุ่มออกมาดีมาก

ฉันรู้สึกสนุกกับการสอนมากขึ้น เด็กๆ เองคุยกันน้อยลง เนื่องจากสนุกกับการเรียนมากขึ้น เพราะว่าพวกเขาทำกิจกรรมตลอดทั้งคาบเรียน และได้เรียนรู้ตามความถนัดของแต่ละคน และทำให้ฉันเข้าใจมากขึ้นว่า การลงมือทำด้วยตนเองเข้าใจง่ายกว่าการนั่งฟังคนอื่นอธิบาย และฉันเชื่อว่าครูทุกคนก็สามารถมีประสบการณ์แบบนี้ได้เหมือนกัน กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไม่ยากอย่างที่คิด

คุณครูนุจรีย์ ผิวงาม
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ
10 ตุลาคม 2014

คุณครูนุจรีย์ ใช้เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนตลอดคาบเรียน ในขั้น See คุณครูใช้เทคนิคการตอบคำถามนักเรียนด้วยคำถาม ในขั้น Judge อธิบายเทคนิคและวิธีการ แล้วครูตั้งคำถามเพื่อชี้แนะ และในขั้น Act คุณครูมอบหมายงานด้วยคำถามเช่นกัน คุณครูได้เปลี่ยนการสอนจากการสอนแบบมีครูเป็นศูนย์กลาง ให้เป็นการสอนที่นักเรียนเป็นศูนย์กลาง

การเปลี่ยนการนำเสนอบทเรียนจากแบบเดิมที่มีครูเป็นศูนย์กลาง มาเป็นการสอนด้วยกระบวนการ See-Judge-Act ที่มีนักเรียนเป็นศูนย์กลาง ทำให้นักเรียนของ**คุณครูกนกวรรณ ไทยรัตน์** โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัยพบว่า *"นักเรียนมีการพัฒนาความคิด และไม่ยึดติดกับคำตอบเพียงแบบเดียว และมีทัศนคติที่ดีขึ้นและถูกต้องในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์"*

เมื่อฉันมาเป็นครู

ฉันเป็นครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับประถมศึกษา โดยที่ฉันไม่ได้เรียนวิชาครูมาโดยตรง ฉันไม่เคยเรียนขั้นตอนของการสอน และฉันไม่มั่นใจว่า ฉันจะสอนนักเรียนอย่างไรดี เมื่อฉันเริ่มต้นทำงาน ฉันได้รู้จักกระบวนการ Mater Dei Learning Cycle หรือเรียกสั้นๆ ว่า MDLC กระบวนการนี้ช่วยฉันในการสอนเป็นอย่างมากตลอดปีแรกของการทำงาน ปีต่อมา ฉันได้มีโอกาสเข้ารับการอบรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ทำให้ฉันมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น และนักเรียนของฉันเข้าใจเนื้อหาอย่างแท้จริง มากกว่าการท่องจำ นั่นคือมี "วิธีการคิด"

ในปีแรกสำหรับการสอนหัวข้อโจทย์ปัญหาในระดับชั้น ป. 4 ฉันเริ่มต้นด้วยการให้ภาพรวม และนำเสนอบทเรียนด้วยการแจกโจทย์ 1 ข้อให้นักเรียนทุกคน ให้นักเรียนหยิบสีมาขีดเส้นใต้ตามคำบอกของครูว่า ประโยคนี้ โจทย์กำหนดมาให้ ส่วนนี้เป็นคำถาม ข้อความนี้คือ การบวก ลบ คูณ หรือหาร แล้วฉันเฉลยประโยคสัญลักษณ์ที่ถูกต้อง จากนั้น ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ฉันพบว่า นักเรียนบางส่วนทำได้ดี แต่บางคนจะมีคำถามกับฉันว่า "ครูขา ข้อนี้ทำอย่างไรคะ มันไม่เหมือนตัวอย่างค่ะ" สิ่งที่ฉันทำได้ตอนนั้นคือ อธิบายเพิ่มเติมและพยายามหาโจทย์ที่หลากหลายมาให้นักเรียนดูเท่านั้น

แต่เมื่อฉันได้รู้จักวิธีการนำเสนอบทเรียนแบบ See-Judge-Act ในปีที่ 2 ของการเป็นครู ฉันมีแนวคิดในการจัดกิจกรรมที่ "นักเรียนจะต้องสนุกแน่ๆ เลย" ฉันเริ่มต้นด้วยการให้ภาพรวมและเปลี่ยนโจทย์ 1 ข้อสำหรับนักเรียนทุกคน เป็นคนละ 1 ข้อที่แตกต่างกัน แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์โจทย์ด้วยตัวเองก่อน จากนั้น ฉันให้นักเรียนทำข้ออื่นที่ตนเองสนใจ โดยสามารถซักถามข้อสงสัยจากเพื่อนที่เป็นเจ้าของโจทย์ ฉันสัมผัสได้ถึงบรรยากาศของการช่วยเหลือกัน การโต้เถียงที่สร้างสรรค์ว่า ใช่หรือไม่ใช่ นักเรียนกล้าที่จะลองเขียนคำตอบที่ตนคิดโดยไม่กังวลว่า จะถูกหรือผิด และเมื่อถึงตอนนำเสนอโจทย์หน้าห้อง ฉันพบว่า มีนักเรียนยกมือขึ้นเมื่อเพื่อนนำเสนอแล้วถามว่า "ครูขา หนูเข้าใจประโยคสัญลักษณ์ที่เพื่อนเฉลยนะคะ แต่หนูคิดได้อีกแบบหนึ่ง ซึ่งหนูก็ว่าของหนูใช้ได้ค่ะ" นักเรียนได้เรียนรู้ได้ว่า การเรียนคณิตศาสตร์สามารถหาคำตอบได้หลากหลายวิธี นักเรียนเกิดความภูมิใจว่า สามารถหาคำตอบได้ด้วยตนเอง และสามารถเป็นผู้ถ่ายทอดให้กับเพื่อนๆ ได้อีกด้วย

จากนั้น ฉันจึงได้อธิบายเทคนิคหรือวิธีการวิเคราะห์โจทย์ปัญหา โดยที่ฉันมีผู้ช่วยตัวน้อยๆ ที่แย่งกันยกมือตอบคำถามว่า เขาหาประโยคสัญลักษณ์มาได้อย่างไร ฉันทำหน้าที่เป็นเพียงผู้คอยชี้แนะ สำหรับคำตอบที่ไม่ตรงประเด็นให้นักเรียนมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เมื่อได้ข้อสรุปแล้วจึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวนความรู้และฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ

การที่ฉันได้ปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอบทเรียนทำให้ฉันพบว่า นักเรียนของฉันมีการพัฒนาความคิด และไม่ยึดติดกับคำตอบเพียงแบบเดียว และนักเรียนมีทัศนคติที่ดีขึ้นและถูกต้องในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

เมื่อฉันได้เรียนรู้กระบวนการเรียนการ ได้นำไปใช้ และประเมินผล ฉันมั่นใจว่าฉันเป็นครูที่ดีได้ กระบวนการนี้ทำให้ฉันมั่นใจว่านักเรียนของฉันเป็นผู้เรียนรู้อย่างแท้จริง นักเรียนสามารถต่อยอดความรู้ที่ได้รับ ฉันเองได้รับมุมมองใหม่ๆ จากนักเรียนที่ทำให้ฉันประทับใจและศรัทธาในตัวเขามากขึ้น

คุณครูกนกวรรณ ไทยรัตน์
โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
5 เมษายน 2014

เมื่อครูกนกวรรณเปลี่ยนแปลงการจัดการเรียนการสอน จากการรับฟังความรู้โดยมีครูเป็นผู้ถ่ายทอดและนักเรียนเป็นผู้ฟัง ให้เป็นการให้นักเรียนแสวงหาและต่อยอดความรู้โดยมีนักเรียนเป็นผู้เรียนรู้และลงมือทำ นักเรียนของคุณครูได้พัฒนาความคิด กล้าที่จะลองผิดลองถูก มีความคิดหลากหลายไม่ยึดติดกับคำตอบเดียว อันเป็นทัศนคติที่ถูกต้องตามวัตถุประสงค์ของการเรียนวิชาคณิตศาสตร์

เมื่อ**คุณครูวันเพ็ญ ทินกร** โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ เปลี่ยนแปลงการสอน ผลลัพธ์ที่ได้ คือ ครูเหนื่อยน้อยลงในการสอน แต่นักเรียนเข้าใจ ได้เรียนรู้มากขึ้น สนุกสนานกับการเรียนและเหนื่อยน้อยลงเช่นกัน

เหนื่อยน้อยลง

ฉันเป็นครูจากโรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ ปีการศึกษานี้ ฉันได้ขึ้นมาสอนวิชาชีววิทยาพื้นฐาน ม. 5 ซึ่งเป็นเนื้อหาใหม่สำหรับฉันที่ต้องเตรียมการสอน เตรียมสื่อการสอน

ฉันมีความประทับใจในการนำกระบวนการไตร่ตรองมาปรับใช้กับการจัดกระบวนการเรียนการสอนของฉัน เพื่อการกระตุ้นความสนใจของนักเรียน จากเดิมที่ฉันสอนเนื้อหามาระยะหนึ่ง ฉันสังเกตเห็นว่า นักเรียนไม่ค่อยสนใจเรียน เนื่องจากเป็นเนื้อหาท่องจำและเป็นเด็กโต ฉันรู้สึกเครียดและเป็นกังวลมากว่า จะสอนอย่างไรดีนะที่จะทำให้นักเรียนของฉันสนใจและมีความความเข้าใจในเนื้อหาให้มากขึ้น ฉันคิดได้ว่า เราเคยอบรมไตร่ตรองมา ทำไมไม่นำมาลองใช้ดูเผื่อจะมีประโยชน์ขึ้นมาบ้าง

ฉันได้ลองใช้กระบวนการ**ขั้น See** โดยนำภาพมาประกอบการสอน โดยให้นักเรียนศึกษาเกี่ยวกับสิ่งมีชีวิตชนิดต่างๆ ในแผนภาพและแหล่งข้อมูลต่างๆ ว่า มีอะไรบ้าง และวิเคราะห์สิ่งมีชีวิตพวกนี้อยู่ร่วมกันได้อย่างไร (โดยใช้ภาพสิ่งมีชีวิตที่อยู่ในแหล่งต่างๆ บนบก ในน้ำ ป่า ทุ่งหญ้า เป็นต้น)

Judge – นักเรียนตอบจากการอ่านและศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลมา นักเรียนโต้ตอบเหมือนเด็กมัธยมต้นเลย แต่ทำให้บรรยากาศในห้องสนุกเป็นกันเอง ฉันเลยถามนักเรียนต่อว่า สิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่ในน้ำกับสิ่งมีชีวิตที่อาศัยอยู่บนบกเหมือนกันหรือไม่? นักเรียนเคยเห็นหรือสังเกตความสัมพันธ์ของสิ่งมีชีวิตที่อยู่รอบๆ ตัวหรือไม่? ฉันคอยกำกับบทสนทนา แก้ไขคำตอบบ้าง แต่ส่วนใหญ่ตั้งคำถามเพื่อให้นักเรียนคิดต่อหรือค้นคว้าเพิ่มเติม

Act – ฉันแจกใบกิจกรรมแล้วให้นักเรียนแบ่งกลุ่มลงไปสำรวจสิ่งมีชีวิตระบบนิเวศบนบกและในแหล่งน้ำรอบๆ โรงเรียน โดยให้นักเรียนสังเกตว่า มีอะไรบ้าง และสิ่งมีชีวิตเหล่านั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ขณะเดินสำรวจ ฉันสังเกตเห็นว่านักเรียนมีความสนใจและมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรม นักเรียนบางคนถามเพื่อนว่า “ตัวอะไร?” บางกลุ่มก็มีเสียงร้องบางกลุ่มมีโต้เถียงกันว่า “มันคือตัวอะไร?” สุดท้าย นักเรียนนำข้อมูลที่ศึกษาได้มาสรุปร่วมกัน

ประโยชน์ที่ฉันได้รับมีความภาคภูมิใจและดีใจที่นักเรียนของฉันมีความเข้าใจ สนใจและสนุกสนานกับการเรียน ทั้งยังเป็นแรงกระตุ้นให้ฉันมีกำลังใจในการสอน สอนสบาย ไม่เหนื่อย

ฉันอยากเชิญชวนเพื่อนครูมาใช้กระบวนการสอนแบบไตร่ตรอง เพราะนักเรียนจะได้เรียนรู้ คิดและศึกษาแก้ปัญหาด้วยตนเอง ครูจะลดภาระลง สอนสบายขึ้น ไม่เหนื่อยเหมือนที่เคยคือสอนเนื้อหาบรรยายอธิบายให้นักเรียนฟัง ฉันรู้สึกเหนื่อยน้อยลง

คุณครูวันเพ็ญ ทินกร
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ
4 ตุลาคม 2014

ในเส้นทางไตร่ตรอง นอกจากผมเปรียบเทียบตัวเองเป็นคนนำทางแล้ว ผมมักเปรียบเทียบว่า ตัวผมเป็น**ผู้หว่าน**ทำหน้าที่หว่านเมล็ดพันธุ์แห่งกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองลงในใจของครูผู้เป็นเพื่อนผู้ร่วมเดินทาง เพื่อให้เขากลับไปทำหน้าที่เป็น**คนสวน** ผู้ซึ่งต้องดูแลต้นไม้มากมายและหลายหลายที่เขา และสร้างโอกาสให้ต้นไม้เหล่านี้เจริญงอกงามขึ้นจากภายในของเขา **คุณครูปิยะนันท์ ตันสุวงษ์** โรงเรียนลาซาล กรุงเทพฯ ได้รับคำท้าทายของผู้หว่านให้ลองนำการสอนแบบไตร่ตรองไปทำดู ประสบการณ์ที่ได้รับ คือ คุณครูปิยะนันท์เป็นผู้ดูแลสวนที่มีความยินดีที่จะรับใช้

ก็ลองดู

ฉันนางปิยะนันท์ ตันสุวงษ์ เป็นผู้ร่วมเดินทางหาประสบการณ์กับผู้หว่านที่ดี ที่ทำให้ฉันกลายเป็นผู้ดูแลสวนที่ดี โดยผ่านประสบการณ์การเรียนกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง กระบวนการนี้ทำให้ฉันกลายเป็นผู้ดูแลสวนที่มีความยินดีที่จะรับใช้

ฉันได้นำประสบการณ์การไตร่ตรองนี้ไปใช้กับนักเรียนในระดับชั้น ป. 3 ห้องเรียนของฉัน ในเรื่องของเวลา โดยฉันได้ถามนักเรียนว่า “ในแต่ละวันนักเรียนทำอะไรบ้างที่คิดว่าตัวเองมีความสุขที่สุด” หลายคำตอบพรั่งพรูออกมาเป็นชุด แตกต่างกัน ฉันให้เด็กสรุปร่วมกันเป็นหัวข้อออกได้ 3 ข้อใหญ่ คือ ตอนเช้า ตอนกลางวัน และตอนเย็น ฉันย้อนถามกลับว่า “ตอนเช้าคือเวลาเท่าไร กลางวันและเย็น ช่วงเวลาเท่าไร เด็กๆ สงสัยจึงเปิดประเด็นด้วยการชักชวนให้อยากเรียนรู้เวลา เพราะเวลาจะช่วยให้นักเรียนสามารถปฏิบัติกิจวัตรประจำวันได้ตรงต่อเวลา และอ่านเวลาได้ถูกต้อง โดยใช้เวลาเรียน 1 คาบ

จากนั้น ฉันให้นักเรียนดูชนิดของนาฬิกาจากของจริงและ Internet โดยใช้คำถามว่า “ที่บ้านของนักเรียนมีนาฬิกาชนิดใดบ้าง จากนั้น ฉันให้นักเรียนดูส่วนประกอบของนาฬิกา ตัวเลขบนหน้าปัด และการฝึกอ่านเวลาจากนาฬิกาจาก YouTube โดยฉันให้ความรู้เพิ่มเติมในเรื่องของการอ่านเวลาบนหน้าปัด แล้วให้นักเรียนฝึกอ่านตามทีละคน และแบ่งกลุ่มร่วมกันฝึกอ่าน เมื่อนักเรียนเริ่มเข้าใจจากการสังเกตร่วมกัน แสดงความคิดเห็นและนำเสนอของแต่ละกลุ่มแล้ว ฉันให้นักเรียนเตรียมฟิวเจอร์บอร์ดที่ตัดมาแล้วจากบ้าน มีทั้งวงกลม สามเหลี่ยม สี่เหลี่ยม ห้าเหลี่ยม มาทำนาฬิกาคนละ 1 เรือน แล้วฝึกอ่านจากการตั้งโจทย์เวลาด้วยตัวของนักเรียนเอง

เมื่อกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว ฉันถามนักเรียนว่า “สิ่งที่นักเรียนทำหรืออุปกรณ์ที่นักเรียนทำนั้นให้ประโยชน์อะไรกับนักเรียนบ้าง?” เช่นเดิม เด็กได้หยุดคิดนิดหนึ่งก่อนจะตอบว่า “หนูอ่านเวลาได้แล้วค่ะ” แต่มีคำตอบอยู่หนึ่งคำตอบที่ชอบคือ “หนูจะมีเวลาเป็นของตัวเองค่ะ” ฉันงงไปนิดหนึ่ง เด็กคนเดิมตอบว่า “หนูจะกลับไปอ่านนาฬิกาที่หนูทำเองให้คุณพ่อคุณแม่ฟังค่ะ”

จากคำพูดที่ว่า **“ก็ลองดู”** ที่ผู้หว่านที่เคยพูดกับฉัน ตอนนี้ ฉันรู้แล้วว่า การลองทำอะไรด้วยตัวเอง เป็นการสร้างประสบการณ์ด้วยตัวเอง ในวันนี้ ฉันได้นำคำนี้ไปใช้กับนักเรียนของฉันแล้วถึงรู้ว่า เด็กหรือผู้ใหญ่ ถ้าได้ลองทำดูด้วยตนเองจะมีความสุขมากแค่ไหน “ก็ลองดูนะคะ” ร่วมเดินทางหาประสบการณ์กับพวกเรา

คุณครูปิยะนันท์ ตันสุวงษ์
โรงเรียนลาซาล กรุงเทพฯ
4 ตุลาคม 2014

หลังจากที่เพื่อนร่วทางได้ลองทำดูแล้ว ผมเชื่อมั่นว่า เพื่อนร่วมทางจะได้รับประสบการณ์ว่ากระบวนการ “See-Judge-Act” เป็นกระบวนการต่อเนื่องเพราะการปฏิบัติเพียงครั้งเดียวอาจไม่สามารถเปลี่ยนแปลง หรือช่วยให้เหตุการณ์ดีขึ้นในทันที แต่ต้องการตอกย้ำและปรับปรุงเป็นลำดับไป การตอกย้ำด้วยการทำซ้ำแล้วซ้ำอีกสามารถช่วยในการเจริญเติบโตของนักเรียน

- ให้รู้จักแยกแยะแรงจูงใจสู่ทางที่ดีและรู้จักเลือกอย่างรอบคอบ
- สามารถเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ได้รับอย่างครบถ้วนสมบูรณ์
- กระตุ้นตนเองด้วยความมีศีลธรรม จริยธรรมและมนุษยธรรม เพื่อที่จะเลือกและทำอย่างมีสติและรอบคอบ

การนำกระบวนการนี้มาใช้อย่างบ่อยๆ สามารถช่วยให้นักเรียนสร้างนิสัยแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต จากการส่งเสริมให้สนใจประสบการณ์ การวินิจฉัย ไตร่ตรอง และการปฏิบัติด้วยความรับผิดชอบ เชื่อมั่นว่า เพื่อนร่วมทางยืนหยัดและมั่นคงในการเดินทางบนเส้นทางสายนี้ต่อไป

ความเชื่อศรัทธา

"ความเชื่อ คือ ความมั่นใจในสิ่งที่เราหวัง เป็นข้อพิสูจน์ถึง สิ่งที่มองไม่เห็น เพราะความเชื่อ เราจึงเข้าใจว่าพระวาจาของพระเจ้าเนรมิตสร้างโลก" (ฮบ.11:1-5)

บทที่ 6

รอยยิ้มจาก See-Judge-Act

ประสบการณ์ของคุณครูเพื่อนร่วมทาง 6 ท่าน ในบทที่ 5 แสดงให้เห็นเป็นที่ประจักษ์ว่า การนำเสนอบทเรียนด้วยกระบวนการ See-Judge-Act สามารถทำได้จริง "ไม่ยากอย่างที่คิด" และที่สำคัญทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้แก่นักเรียนในทางที่ดีขึ้น ในบทนี้ ผมขอนำเสนอประสบการณ์ของคุณครูเพื่อนร่วมทางเพิ่มเติมที่ได้เล่าประสบการณ์ที่เป็นตัวอย่างที่ชัดเจนว่า เขาได้ใช้กระบวนการ See-Judge-Act กันอย่างไร เขาทำอะไรในขั้น See ทำอะไรในขั้น Judge และทำอะไรในขั้น Act ตัวอย่างเหล่านี้ที่อาจจุดประกายความคิดดีๆ ที่จะพัฒนาและปรับใช้กระบวนการนี้แก่คุณครูท่านอื่นๆ ทั้งนี้ เพื่อนำสู่การอธิบายสรุปว่า ครูจะทำอะไรบ้างในแต่ละขั้น

"รอยยิ้ม เสียงหัวเราะและความสุขของนักเรียนในการเรียนรู้ คือ คุณค่าที่สำคัญที่จะเปิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และยังเป็นกำลังใจที่ดีของครู" เป็นประสบการณ์ที่**คุณครูนิพาภรณ์ ฟักทอง** โรงเรียนเรยีนาเซลีวิทยาลัย เชียงใหม่ ได้รับหลังจากนี้ได้ใช้การสอนแบบไตร่ตรอง ผมขอให้ผู้อ่านสังเกตว่า คุณครูนิพาภรณ์ได้นำเสนอบทเรียนในขั้น See ขั้น Judge และขั้น Act อย่างไร

รอยยิ้มจาก See-Judge-Act

"Teacher" เป็นเสียงเรียกคุ้นเคยที่นักเรียนมักเรียกฉัน ฉันชื่อ คุณครูนิพาภรณ์ หรือบางครั้งนักเรียนเรียกสั้นๆ ว่า ครูจุ๋ม ฉันเป็นครูสอนวิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมปีที่ 4 ที่โรงเรียนเรยีนาเซลีวิทยาลัย ฉันได้มีโอกาสเดินบนเส้นทางการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเมื่อเดือนกันยายนที่ผ่านมา และได้นำไปใช้ ประสบการณ์ครั้งนั้นมีคุณค่ามาก และนี่เองที่ทำให้ฉันอยากร่วมแบ่งปันให้เพื่อนครูของฉัน

ประสบการณ์ที่ประทับใจเกิดขึ้นในเช้าวันหนึ่ง ในคาบเรียนที่เด็กๆ ตื่นเต้น เพราะฉันได้ให้ภาพรวมโดยเริ่มจากได้นำคลิปจาก YouTube เรื่อง "Food as Medicine" มาให้นักเรียนดูพร้อมกัน ฉันได้บอกถึงความสำคัญและวัตถุประสงค์ของเรื่องที่จะสอนและสิ่งที่นักเรียนจะได้รับหลังจากเรียน นักเรียนคนหนึ่งยกมือถามฉันว่า "ครูคะ เราจะต้องนำเสนอวิธีไหนคะ"? คำถามเล็กๆ นี้ทำให้เห็นการเริ่มต้นของการเปลี่ยนแปลงว่า นักเรียนกระตือรือร้นในการเรียนมาก

กว่าเดิม ฉันให้นักเรียนอ่านและค้นคว้าบทความต่างๆ ซึ่งส่วนหนึ่ง ฉันเลือกมาและให้นักเรียนค้นหาเพิ่มเติมจาก Internet ในหัวข้อ “Food as Medicine” แล้วนำมาอภิปรายและแลกเปลี่ยนกันในกลุ่มย่อย เพื่อเตรียมนำเสนอหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 5 นาทีในคาบต่อไป **(See)**

ทุกคนทำงานในกลุ่มอย่างดี เมื่อถึงคาบเรียนที่นักเรียนนำเสนองาน นักเรียนใช้ภาษาอังกฤษนำเสนอข้อมูลได้อย่างดี และสนุกสนาน บางกลุ่มนำอาหาร ผักและผลไม้ที่มีสรรพคุณทางยามาให้พวกเราลองชิมอาหารแปลกๆ หลังจากนั้น ฉันเปิดโอกาสให้เพื่อนๆของเขาได้ซักถาม แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ฉันให้คำแนะนำเพิ่มเติม บรรยากาศในการซักถามสนุกสนานมาก ฉันสรุปบทเรียนด้วยการอธิบายการใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวข้องเมื่อจบการนำเสนอของทุกกลุ่ม **(Judge)**

ฉันได้นำใบงานเรื่อง “Food as Medicine” มาให้ทุกคนได้ฝึกทำ พร้อมสรุปเป็นข้อความสั้นๆ เพื่อเช็คความเข้าใจของนักเรียน **(Act)** คาบเรียนนี้สนุกมาก เพราะไม่เพียงแต่นักเรียนได้มีโอกาสค้นคว้าความรู้ด้วยตนเอง ฉันในฐานะครูได้เรียนรู้ไปพร้อมๆ กับนักเรียนของฉันด้วย อ้อ! ฉันไม่ลืมที่จะขอให้นักเรียนของฉันเขียนบันทึกไตร่ตรองทุกครั้งหลังจบคาบเรียนด้วย

การเปลี่ยนแปลงของนักเรียนของฉันหลังจากที่ได้นำกระบวนการไตร่ตรองนี้ไปใช้ ฉันค้นพบ รอยยิ้มและเสียงหัวเราะในคาบเรียนภาษาอังกฤษที่สูญหายไปนาน คาบเรียนที่เด็กส่วนใหญ่ไม่ชอบเพราะเนื้อหายาก แต่วันนี้ นักเรียนได้เรียนรู้โดยที่นักเรียนมีส่วนในการออกแบบการเรียนรู้ด้วยตัวของเขาเอง ฉันถามนักเรียนคนหนึ่งว่า “ครูสอนแบบนี้ หนูคิดว่าเป็นอย่างไรคะ” นักเรียนตอบว่า “สนุกค่ะ ไม่น่าเบื่อ และหนูรู้สึกว่าภาษาอังกฤษง่ายกว่าที่หนูคิดค่ะ” ฉันยิ้มและเดินกลับห้องพักครู ฉันไม่รีรอที่จะเล่าประสบการณ์ประทับใจกับกระบวนการไตร่ตรองให้เพื่อนครูในห้องพักครูฟัง ฉันอยากให้เพื่อนครูไม่เพียงแต่ในวิชาภาษาอังกฤษเท่านั้น ได้ลองเดินทางร่วมกับฉันบนเส้นทางนี้ ฉันมั่นใจว่า ประสบการณ์ที่ดีๆ จะเกิดขึ้นกับเพื่อนครู เหมือนที่เกิดขึ้นกับฉันแน่นอน

รอยยิ้ม เสียงหัวเราะและความสุขของนักเรียนในการเรียนรู้ คือ คุณค่าที่สำคัญที่จะเปิดการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และยังเป็นกำลังใจที่ดีของ “ครู”

คุณครูนิพาภรณ์ ฟักทอง
โรงเรียนเรยีนาเชลีวิทยาลัย เชียงใหม่
22 กุมภาพันธ์ 2015

ในขั้น See คุณครูนิพาภรณ์ให้นักเรียนศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเองจากบทความที่ครูให้และจาก Internet และนำมาอภิปรายแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ในกลุ่มย่อย แล้วร่วมกันสรุปเพื่อนำเสนอในกลุ่มใหญ่ โดยไม่ได้มีการบรรยายใดๆ ในขั้น Judge คุณครูได้ให้นักเรียนนำเสนองานกลุ่ม โดยมีเพื่อนและครูคอยซักถามและบรรยายเพิ่มเติม และที่สำคัญ คือ คุณครูได้ให้นักเรียนอ่านแบบเรียนเพื่อให้นักเรียนซึมซับประสบการณ์การเรียนรู้ ในขั้น Act ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดและสรุปเป็นข้อความสั้นๆ เพื่อตรวจสอบความเข้าใจอีกครั้ง

หากได้วิเคราะห์ตัวอย่างการนำเสนอบทเรียนด้วยกระบวนการ See-Judge-Act จากตัวอย่างของคุณครูนิพาภรณ์รวมถึงตัวอย่างอื่นๆ ในบทที่ 4 เราจะเห็นได้ว่า กระบวนการนำเสนอบทเรียน ด้วย See-Judge-Act ใช้กระบวนการทั้ง Induction และ Deduction ในการนำเสนอบทเรียนในทุกหน่วยการเรียนรู้

ในการจัดการเรียนรู้บนวิธีการอุปนัย (Induction) ครูเริ่มต้นด้วยให้นักเรียนสังเกตและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงประจักษ์จากปรากฏการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น แล้วนำข้อมูลนั้นมาจัดหมวดหมู่ หาข้อเหมือนและข้อต่าง เพื่อนำมาหาข้อสรุปทั่วไปหรือสร้างแนวคิดหรือข้อสมมติฐาน การสอนด้วยวิธีนี้มีจุดแข็งคือ ทำให้นักเรียนมีโอกาสลองผิดลองถูกเข้าใจได้อย่างลึกซึ้งและสามารถคิดและค้นพบความรู้ใหม่ๆ จากการศึกษาด้วยตัวเอง

หลังจากนั้น ครูจะจัดการเรียนรู้บนวิธีการนิรนัย (Deduction) โดยอาจเริ่มจากการอธิบายกฎทฤษฎีหรือหลักการต่างๆ ที่เป็นที่ยอมรับแล้ว แล้วให้นักเรียนรู้จักใช้กฎทฤษฎีหรือหลักการต่างๆ ในการแก้ปัญหา และปรับใช้ในสถานการณ์ต่างๆ

การนำเสนอบทเรียนด้วย See-Judge-Act เริ่มต้นจากวิธีการ Induction ด้วยการให้นักเรียนสังเกตข้อมูลในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อสร้างและสรุปเป็นเรื่องราวหรือข้อสรุปทั่วไป **(See)** หลังจากนั้น จึงใช้วิธีการ Deduction ด้วยการอธิบายกฎ ทฤษฎี หรือหลักการทั่วไปที่เกี่ยวข้อง **(Judge)** และในที่สุด จึงให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือมอบหมายงานเพื่อฝึกการแก้ปัญหา หรือปรับใช้บทเรียนที่ได้ในสถานการณ์ต่างๆ เพื่อตอกย้ำความเข้าใจและฝึกฝนให้เกิดความชำนาญ **(Act)** ในแต่ละขั้นของกระบวนการมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 สร้างประสบการณ์ (See)

การนำเสนอบทเรียนเริ่มต้นด้วยการที่ครูสร้างประสบการณ์ให้นักเรียน โดยให้ข้อมูลหรือสร้างสถานการณ์ คำถาม และครูท้าทาย จูงใจ และตั้งคำถามเพื่อ**สร้างประสบการณ์** (See) โดยละเว้นการบรรยายตามปกติในขั้นนี้

เพื่อให้นักเรียนจะได้มีประสบการณ์และศึกษาจากประสบการณ์ที่ครูให้ ครูจะต้องส่งเสริมสนับสนุน และกำกับดูแลให้นักเรียน

- ตั้งคำถาม สังเกต สำรวจ ค้นคว้า ลองผิดลองถูก
- ถกเถียง แลกเปลี่ยน ปรึกษาหารือ อภิปรายกลุ่ม
- คิดวิเคราะห์ หาสาเหตุและผล
- คิดสังเคราะห์ จัดหมวดหมู่ เปรียบเทียบข้อเหมือนและข้อต่าง
- ที่สุด สรุปเรื่องราวหรือแนวคิด และบันทึกประสบการณ์การเรียนรู้

ครูช่วยนักเรียนด้วยการกระตุ้นจินตนาการของนักเรียน ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมสร้างสมมติฐานด้านต่างๆ เช่น เวลา วัฒนธรรม สังคม การเมืองและเศรษฐกิจ เป็นต้น ครูอาจใช้การจำลองแบบ การเล่นบทสมมติ และสร้างเรื่องหรือเหตุการณ์ที่เป็น Moral Dilemma และที่สำคัญคือการตั้งคำถามอยู่เสมอๆ โดยเฉพาะคำถาม “ทำไม” เพื่อให้นักเรียนคิดถี่ถ้วนมากขึ้น และในหลากหลายแง่มุมมากขึ้น

ขั้นที่ 2 คิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

ครูให้นักเรียนนำเสนอเรื่องราวที่สรุปได้ ครูอาจร่วมกับนักเรียนในการสรุปหลักการที่นักเรียนได้เรียนรู้และนำเสนอนั้น โดยครูมีส่วนร่วมอย่างมากโดยอาศัยความเชี่ยวชาญทางวิชาการของครูในการเชื่อมโยงประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียนกับหลักการ ทฤษฎีหรือกฎทางวิชาการที่เกี่ยวข้อง หรือครูอาจบรรยายสรุปสั้นๆ ประกอบ และหากมีโอกาสที่เหมาะสมครูสามารถบูรณาการคุณค่าพระวรสารหรือหลักธรรมที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์นั้น

หลังจากนั้น ครูอาจตั้งคำถามให้นักเรียนวินิจฉัยให้ลึกซึ้งไปถึงแนวคิดที่อยู่เบื้องหลังของหลักทางวิชาการ (Insight) ในขั้น Judge ครูจะต้องนำพานักเรียนให้

- ทำความเข้าใจจากประสบการณ์ที่ได้รับว่าได้เรียนรู้อะไร อย่างไร และทำไม
- ซึมซาบความจริงจากประสบการณ์ที่ได้รับ
- เชื่อมโยงสิ่งที่ได้เรียนรู้กับหัวข้อหรือสาขาวิชาอื่น และชีวิตส่วนตัว
- รับแรงบันดาลใจจากความจริง หรือบูรณาการคุณค่าพระวรสาร เพื่อเป็นแนวทางในการคิดวินิจฉัยเพื่อตัดสินใจ

วิธีการเรียนรู้ที่ครูควรใช้ในขั้น Judge ที่มีความสำคัญมากๆ คือ **การอ่าน** ครูควรให้เวลานักเรียนได้อ่านและทำความเข้าใจบทเรียนและเนื้อหาที่เรียนด้วยตนเองและให้ทำบันทึกย่อ การให้เวลาแก่นักเรียนอ่านและจดบันทึกย่อเป็นการฝึกฝนนิสัยรักการอ่านและค้นคว้าอันนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียนได้

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ (Act)

ครูมอบหมายงาน หรือแบบฝึกหัดให้นักเรียนเพื่อให้นักเรียนนำความรู้และความเข้าใจนั้นไปลงมือทำ หลังจากครูมอบหมายงาน ครูควรจะคอยติดตามให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและข้อปรับปรุง ครูควรให้นักเรียนได้ลงมือทำด้วยวิธีการต่างๆ ที่เหมาะสม ที่ครูควรจะเน้น คือ ให้แน่ใจว่านักเรียนจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตได้ โดยให้นักเรียน

- ฝึกฝน ฝึกซ้อม ท่องจำ
- ทำแบบฝึกหัด ใบงาน
- ถกเถียง คิดต่อยอด คิดสร้างสรรค์
- ทำรายงาน นำเสนอ และรับข้อเสนอแนะ
- เขียนเรียงความ หรือ ทำ Mind Map
- ผลิตผลงานและนวัตกรรมเดียวหรืองานกลุ่มเพื่อใช้ในชีวิตจริง

ในขั้น Act นี้ ครูควรหาโอกาสที่จะเชื่อมโยงเนื้อหาที่เรียนกับชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างความเข้าใจและทักษะให้แก่นักเรียนในการประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในชีวิตจริงและไม่ใช่การเรียนที่จบแค่ในห้องเรียนเท่านั้น

แนวทางการนำเสนอบทเรียนด้วยกระบวนการ See-Judge-Act นำเสนอเป็น**แผนภาพที่ 2 แนวทางการนำเสนอบทเรียนด้วยกระบวนการ See – Judge – Act ดังนี้**

แผนภาพที่ 2 แนวทางการนำเสนอบทเรียนด้วยกระบวนการ See-Judge-Act

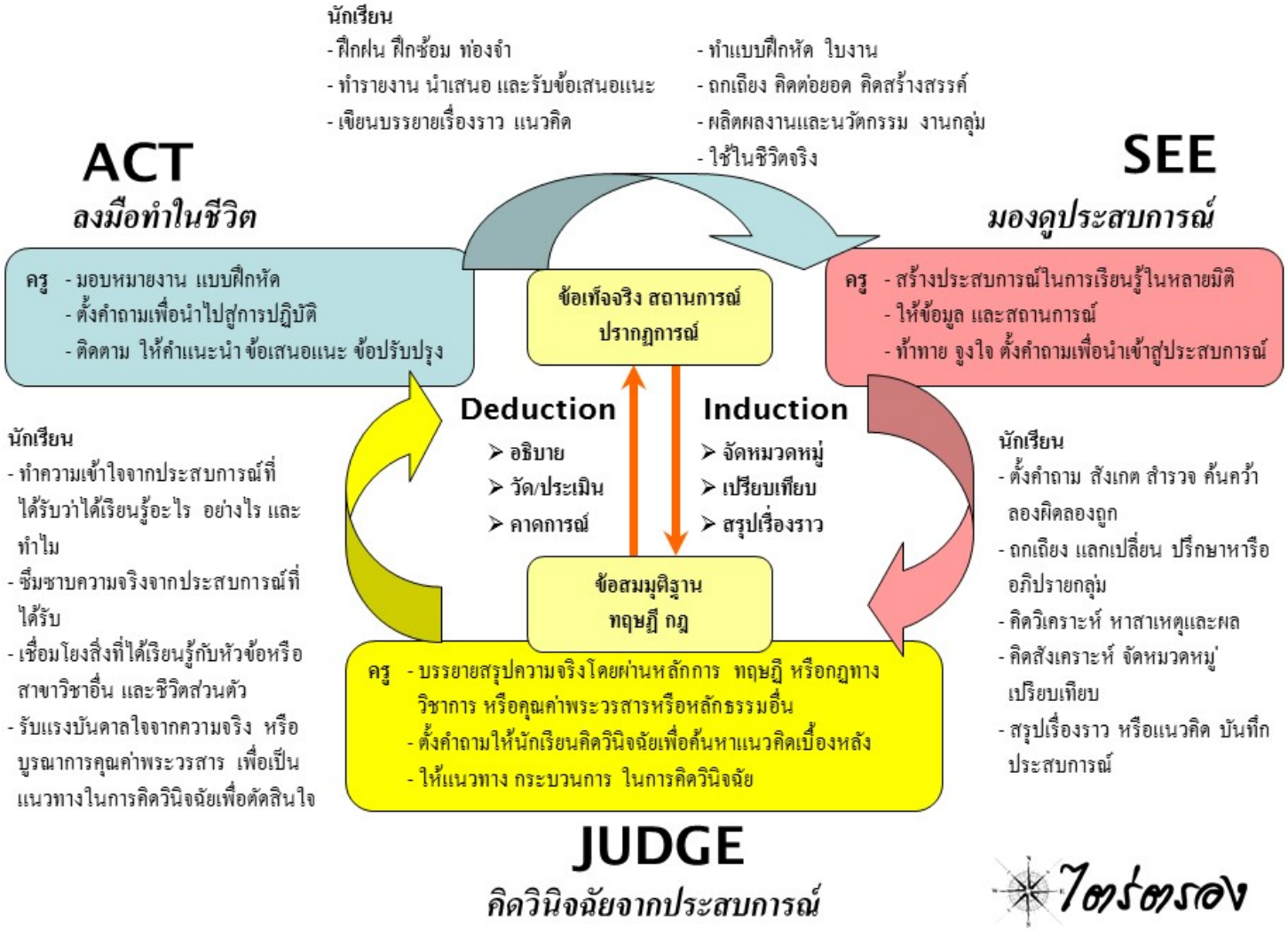

ผมขอใช้ตัวอย่างการนำเสนอบทเรียนด้วยวิธีการ See-Judge-Act จากบันทึกประสบการณ์ของคุณครูเพื่อนร่วมทางอีก 4 ท่านเพื่อตอกย้ำการให้เห็นถึงจัดการเรียนรู้การสอนด้วยวิธีการนี้ให้ชัดเจนแจ่มแจ้งยิ่งขึ้น ครูแต่ละท่านปรับใช้วิธีการนี้ในลักษณะที่แตกต่างกัน แต่นำไปสู่ผลลัพธ์ที่น่าพอใจเช่นเดียวกัน

โครงการพิเศษ

ฉันชื่อ คุณครูสุธารทิพย์ เวียงไชย สอนวิชาภาษาไทยระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนกสามัญหญิง อ. สามพราน จ. นครปฐม ฉันมีโอกาสได้เข้ารับการอบรม เรื่อง กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ครั้งแรกที่เข้ามาอบรมไม่รู้ด้วยซ้ำไปว่า ไตร่ตรองเป็นอย่างไร แล้วจะมาเข้ากับกระบวนการเรียนการสอนอย่างไร แต่หลังจากที่ได้มาอบรมแล้วจึงทำให้ฉันรู้สึกว่าไปด้วยกันได้จริงๆ

ฉันได้นำแผนการสอนที่เน้นกระบวนการไตร่ตรองไปสอนโดยใช้เนื้อหา เรื่อง การประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์และสังคมจากวรรณคดี เรื่องอิเหนา โดยใช้กระบวนการ See-Judge-Act

ฉันเริ่มต้นด้วยการสนทนากับนักเรียนเพื่อนำเข้าสู่บทเรียนว่า “นักเรียนลองฟังบทเพลงบุษบาเสี่ยงเทียนแล้วช่วยกันวิเคราะห์ว่า เนื้อหานี้มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์อย่างไรบ้าง” นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็น

นักเรียน 1 : “ภาษาที่ใช้มีสำนวนภาษาไพเราะสละสลวยดีค่ะ”
นักเรียน 2 : “หนูว่ามีคำสัมผัสพยัญชนะ และสัมผัสสระด้วยค่ะ”

เมื่อฉันพอใจในคำตอบแล้วฉันก็เสริมด้วยการให้ยกตัวอย่างประกอบด้วย

จากนั้น ฉันเริ่มขั้น **See** ฉันให้นักเรียนอ่านตอนหนึ่งของเรื่องขุนช้างขุนแผนและขอให้นักเรียนสังเกตและพิจารณาเนื้อหา คำพูด และลักษณะนิสัยของตัวละครแล้วนำมาวิเคราะห์ว่าเป็นอย่างไรโดยใช้คำถาม เช่น “ขุนแผนเป็นคนอย่างไร ขุนแผนเป็นคนที่มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ดีหรือไม่อย่างไร” “ขุนแผนกับขุนช้างแสดงความรับผิดชอบต่อหน้าที่เหมือนกันหรือไม่

อย่างไร” “เนื้อหาและลักษณะของตัวละครสะท้อนคุณค่าทางสังคมด้านใด” และอื่นๆ ฉันแบ่งกลุ่มนักเรียนช่วยกันระดมพลังสมอง ว่า “นักเรียนคิดว่าการประเมินคุณค่าด้านสังคมและวรรณศิลป์ควรมีหลักเกณฑ์อย่างไร” และให้แต่ละกลุ่มสรุปหลักเกณฑ์เพื่อนำเสนอในคาบถัดไป

ในคาบที่ 2 เป็นขั้น **Judge** ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อสรุปของกลุ่ม โดยครูและนักเรียนช่วยกันซักถาม หลังจากทุกกลุ่มนำเสนอเสร็จ ฉันและนักเรียนร่วมกันอภิปราย สังเคราะห์และสรุปหลักเกณฑ์ ฉันอธิบายหลักการประเมินคุณค่าทางวรรณศิลป์และสังคมหลักวิชาการพร้อมยกตัวอย่างประกอบ จากนั้นให้นักเรียนอ่านแบบเรียนและทำบันทึกย่อ

ในขั้น **Act** ฉันให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดโดยวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์และสังคมจากวรรณคดี เรื่อง อิเหนา ตอนศึกกะหมังกุหนิง

ครูและนักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นในเบื้องต้น ดังนี้

ฉัน	:	เรื่องการคลุมถุงชน นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร
นักเรียน 1	:	ครูคะถ้าหนูเป็นอิเหนา หนูก็หนีค่ะ เพราะหนูยังไม่เคยเห็นหน้าเลย จะให้หนูแต่งงานกับคนที่ไม่รู้จักได้อย่างไร
นักเรียน 2	:	หนูไม่หนีค่ะ เพราะหนูรักพ่อรักแม่ค่ะ
นักเรียน 3	:	หนูว่าอิเหนาเป็นคนเห็นแก่ตัวที่มีภรรยาหลายคน
นักเรียน 4	:	หนูคิดว่าเรื่องอิเหนาตอนศึกกะหมังกุหนิงนี้ พ่อท้าวกะหมังกุหนิงรักลูกวิหยาสะกำ ในทางที่ผิดนะคะตามใจลูกมากเกินไป
ฉัน	:	ดีมากนักเรียน นักเรียนสามารถแก้ไข ปรับปรุง เพิ่มเติมในการวิเคราะห์ และทบทวนให้ถูกต้องครบถ้วน ลงมือได้เลยค่ะ

ฉันมอบหมายให้เขียนบทวิเคราะห์ 1 หน้ากระดาษ เพื่อนำเสนอในคาบต่อไป และในคาบที่ 3 ฉันให้นักเรียนอ่านบทวิเคราะห์ให้เพื่อนในกลุ่มย่อยฟัง และให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน แลกเปลี่ยนการเรียนรู้แล้วนักเรียนและครูช่วยกันสรุปอีกครั้ง

ก่อนจบคาบที่ 3 ฉันให้นักเรียนไตร่ตรองโดยฉันตั้งคำถามไตร่ตรองว่า “บทความตอนที่เรียนนี้สะท้อนคุณค่าเชิงจริยธรรมด้านใดและสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร” และให้นักเรียนบันทึกคำตอบและอ่านให้กันและกันฟังเป็นคู่ๆ

หลังจากที่นำเทคนิคกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาใช้ ฉันมีความรู้สึกว่านักเรียนตั้งใจเรียนมากขึ้น กล้าที่จะแสดงความคิดเห็น ตื่นตัวอยู่ตลอดเวลาและมีหลักในการคิดวิเคราะห์จากคำถามมากขึ้น ฉันขอขอบคุณกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง และฉันขอสัญญาว่า จะสอนโดยใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเพื่อลูกศิษย์ทุกคนค่ะ

คุณครูสุธารทิพย์ เวียงไชย
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

คุณครูสุธารทิพย์ใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนคิดวิเคราะห์ตลอดเวลา จึงไม่น่าแปลกใจว่า ในตอนท้าย ครูสามารถทำให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็น และมีหลักการในการคิดวิเคราะห์ คุณครูเริ่มการนำเสนอบทเรียนได้อย่างน่าสนใจด้วยคำถาม ให้นักเรียนลองตอบแบบไม่มีผิดมีถูก ในขั้น See คุณครูให้นักเรียนวิเคราะห์บทวรรณคดีโดยผ่านคำถามต่างๆ ของครู และที่น่าประทับใจมากๆ คือ คุณครูให้นักเรียนมัธยมปลายของครูลองสร้างหลักเกณฑ์การประเมินคุณค่าด้านวรรณศิลป์และสังคมด้วยตัวเอง แล้วนำกลับมาเปรียบเทียบกันผ่านการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม

ในขั้น Judge ครูใช้หลักเกณฑ์ที่แต่ละกลุ่มนำเสนอมาเชื่อมโยงกับหลักเกณฑ์การประเมินที่ยอมรับกันตามหลักวิชาการที่ยอมรับในปัจจุบันด้วยการบรรยาย และคุณครูยังให้นักเรียนอ่านหลักการประเมินในบทเรียนเพื่อสร้างความเข้าใจอย่างถ่องแท้

ในขั้น Act คุณครูไม่เพียงแต่ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดด้วยการให้เขียนบทประเมินวรรณคดีด้วยหลักการประเมินที่ได้เรียนรู้ในขั้น Judge คุณครูยังให้นักเรียนอ่านบทประเมินในกลุ่มเพื่อแลกเปลี่ยนการเรียนรู้จากกันและกัน

คุณครูเชื่อมโยงบทเรียนเข้ากับชีวิตของนักเรียนได้อย่างน่าประทับใจด้วยการให้ตอบคำถามไตร่ตรองว่า “บทความตอนที่เรียนนี้สะท้อนคุณค่าเชิงจริยธรรมด้านใดและสามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร” และตอกย้ำการเรียนรู้ในขั้นสุดท้ายด้วยการให้อ่านกันเป็นคู่ๆ

ประสบการณ์อีกประสบการณ์หนึ่งในการนำเสนอบทเรียนด้วยกระบวนการ See-Judge-Act เป็นของอดีตจิตตาธิการ YCS **คุณครูสุมิตตรา รังสีสมบัติศิริ** โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ เป็นอีกตัวอย่างหนึ่งที่ชัดเจนและน่าประทับใจจากบันทึกเรื่อง "**ฉันเลือกเอง**"

ฉันเลือกเอง

ฉันชื่อสุมิตตรา รังษีสมบัติศิริ ฉันเป็นครูสอนวิทยาศาสตร์ในระดับชั้น ม.2 และ ม.5 ในระดับชั้น ม.2 ฉันได้สอนวิชา โครงงานวิทยาศาสตร์มาเป็นเวลา 9 ปีแล้ว

การสอนวิชาโครงงานวิทยาศาสตร์เป็นวิชาที่ไม่มีใครๆอยากสอน เพราะ เป็นวิชาที่ไม่มีหนังสือเรียน ฉันต้องทำ Sheet ชุดเก่งขึ้นเอง และเวลาที่ใช้ในการสอน 1 คาบต่อสัปดาห์เท่านั้น โดยนักเรียนต้องทำชิ้นโครงงาน เขียนรายงาน 5 บทให้เหมือนงานวิจัย และนำเสนอผลการทำโครงงานให้เสร็จสิ้นภายในภาคเรียนนั้น สรุป คือ เวลาไม่สัมพันธ์กับเนื้อหานั่นเอง

ปัญหาดังกล่าวทำให้ฉันเครียด เพราะฉันต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการสอน การจัดกิจกรรมแต่ผลการเรียนรู้และเนื้อหาเท่าเดิม เมื่อฉันได้รับการอบรมในเรื่องการใช้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ฉันมาหวนคิดได้ว่า ฉันเคยผ่านการอบรมการเป็นจิตตาภิบาลของ YCS จากบราเดอร์จอห์นมาแล้ว จึงทำให้ฉันกลับมาทบทวนหลักการ See – Judge – Act จนฉันคิดว่า ฉันพอจะเข้าใจดีแล้วและฉันมั่นใจว่า จะสามารถจัดการกับกระบวนการเรียนการสอนของฉันได้

SEE: ฉันสอนเรื่อง "การวิเคราะห์โครงงาน" โดยฉันหาตัวอย่างบทคัดย่อมาให้นักเรียนได้รู้จักหน้าค่าตาโดยไม่ได้อธิบายใดๆ นักเรียนต่างพูดเป็นเสียงเดียวกันว่า "อะไร ต้องเขียนอย่างนี้ด้วยหรือคะครู" ฉันบอกว่า "ต้องเขียน แต่ไม่ยากค่ะ" ฉันให้นักเรียนอ่านและลองบอกประเภทของโครงงานจากตัวอย่างบทคัดย่อจากประสบการณ์ของตัวเอง หลังจากนั้น ฉันให้นักเรียนทำงานเป็นกลุ่มย่อย ช่วยกันวิเคราะห์องค์ประกอบของบทคัดย่อที่เป็นตัวอย่าง แล้วนำเสนอในห้อง

JUDGE: ฉันอธิบายถึงหลักการเขียนบทคัดย่อและองค์ประกอบของบทคัดย่อว่า ประกอบด้วยที่มาหรือความสำคัญ วัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการอย่างย่อๆ และผลที่ได้หรือข้อสรุปจากการทำโครงงาน เมื่อนักเรียนเข้าใจในหลักการแล้ว จึงฝึกวิเคราะห์โดยให้หา Key word ในบทคัดย่อนั้น ให้แข่งขันกันวิเคราะห์เป็นกลุ่ม มีวิเคราะห์ผิดบ้าง ถูกบ้าง หลงประเด็นไปบ้าง แต่ก็สนุกสนานดี แล้วฉันจึงอธิบายหลักเกณฑ์ที่ถูกต้องอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แน่ใจว่าความเข้าใจของนักเรียนถูกต้อง

ACT: ฉันมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปหาบทคัดย่อของโครงงานวิทยาศาสตร์ที่ตนเองสนใจมากลุ่มละเรื่องโดยมีข้อแม้ว่าไม่ควรซ้ำกันเพื่อนำเสนอในคาบถัดไป นักเรียนนำบทคัดย่อที่ค้นคว้ามานำเสนอโดย Power Point แล้ววิเคราะห์องค์ประกอบของบทคัดย่อ โดยมีเพื่อนๆแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ในขณะที่ฉันเฝ้าดูแก้ไขและเสริม เมื่อนักเรียนต้องการความคิดเห็น สุดท้ายฉันแจก Sheet ที่ปกติฉันจะแจกตั้งแต่คาบแรก แต่คราวนี้แจกเป็นขั้นสุดท้าย เพราะนักเรียนได้เรียนรู้เนื้อหาด้วยตนเองและจากเพื่อนๆ แล้ว การอ่าน Sheet ของฉันจึงเป็นเพียงเครื่องมือในการตอกย้ำความเข้าใจเท่านั้น

การใช้กระบวนการ See – Judge – Act ทำให้ฉันหวนระลึกได้ว่า นักเรียนของฉันอยู่ในวัยที่มีพลังงานเยอะ ต้องการแสดงออกและการยอมรับ และฉันได้เรียนรู้อีกว่า นักเรียนทุกคนควรมีบทบาท ไม่เฉพาะแต่นักเรียนที่เรียนเก่งเท่านั้น นักเรียนที่ฉันเคยคิดว่า เขาเรียนอ่อนยังสามารถวิเคราะห์บทบทคัดย่อที่เขาเลือกเองได้อย่างดีซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยมีฉันและเพื่อนๆ คอยช่วยเหลือ

สิ่งที่สำคัญยิ่งและเป็นประโยชน์ที่ฉันได้รับเต็มๆ ตรงๆ คือ ฉันได้ตัวอย่างบทคัดย่อที่หลากหลายน่าสนใจเพิ่มมากกว่า 30 บท จากที่นักเรียนเลือกมานำเสนอ และสามารถมาแทน 4 บทที่ฉันใช้มาตลอด 9 ปีได้ อีกทั้งสามารถแก้ปัญหาเรื่องเวลาที่ไม่สัมพันธ์กับเนื้อหาได้ ฉันจึงหายเครียดด้วย กระบวนการ See – Judge – Act ที่ฉันเลือกเอง

คุณครูสุมิตตรา รังสีสมบัติศิริ
โรงเรียนเซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ
10 ตุลาคม 2014

ผมประทับใจกับการนำเสนอบทเรียนของคุณครูสุมิตตราจริงๆ คุณครูเริ่มต้นในขั้น See ด้วยการให้นักเรียนสังเกตและลองผิดลองถูกด้วยตัวเองถึงองค์ประกอบของการเขียนโครงงานจากตัวอย่างที่ครูให้ เมื่อมาถึงขั้น Judge หลังจากอธิบายหลักการแล้ว ครูยังให้นักเรียนลองผิดลองถูกอีกครั้ง ก่อนที่ครูจะ อธิบายหลักการที่ถูกต้อง ในขั้น Act ครูให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยตัวเองอีกครั้ง จากบทคัดย่อนี้นักเรียนต้องออกแบบหาที่ตัวเองสนใจ และตอกย้ำความเข้าใจด้วยการให้อ่าน Sheet ชุดเก่งของคุณครู

อีกตัวอย่างหนึ่งเป็นของ**คุณครูนาตยา สมรรถการ** โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี คุณครูได้ให้นักเรียนได้ทดลองทำผลงานให้ลองผิดลองถูกก่อนที่จะสอนวิธีและเทคนิคนี้ถูกต้อง สิ่งที่ครูได้รับ คือ *"จากการที่ฉันนำ See-Judge-Act มาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ฉันรู้สึกว่านักเรียนได้รับประโยชน์จริงๆ นักเรียนรักและภูมิใจในผลงานของตนเอง แต่ที่ฉันรู้สึกดีใจมากที่สุด คือ "ฉันได้สอนถึงสาระของเรื่องการงานอาชีพ ได้อย่างแท้จริง เพราะมีนักเรียนกลุ่มหนึ่งนำความรู้ที่ฉันสอนไปประกอบอาชีพได้จริงๆ"*

คืนผลงานของหนูด้วยค่ะ

ฉันชื่อนาตยา สมรรถการ เป็นครูในโรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จังหวัดจันทบุรี สอนวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยี ฉันได้รับการอบรมวิธีการสอนแบบไตร่ตรอง เมื่อเดือนธันวาคม พ ศ. 2556 ฉันอยากรู้ว่าเป็นวิธีการที่ดีจริงหรือไม่? มันจะได้ผลกับเด็กตามที่วิทยากรบอกแน่หรือ? มันเป็นสิ่งที่ท้าทายมากสำหรับฉัน เพราะ ฉันอบรมวิธีการสอนมาหลายวิธีมาก และทุกวิธี ทุกวิทยากรก็บอกว่าดี แต่ก็ใช่ว่าได้ผลเช่นนั้นกับเด็กจริงๆ จุดเริ่มต้นที่ฉันนำวิธีการสอนไตร่ตรองมาใช้กับเด็ก คือ ฉันนำมาทดลองสอนกับนักเรียนประถมศึกษาปีที่ 5 เรื่อง การประดิษฐ์พวงกุญแจด้วยวิธีเดคูพาจ

ฉันนำกระบวนการ See-Judge-Act มาใช้ในการสอน เริ่มต้นจากขั้น **See** ฉันนำอุปกรณ์มาวางบนโต๊ะ และให้นักเรียนมาหยิบพวงกุญแจกับกระดาษที่นักเรียนชอบ จากนั้น ฉันแนะนำเกี่ยวกับอุปกรณ์ต่างๆ บนโต๊ะว่า มันคืออะไรเท่านั้น ฉันให้นักเรียนลองลงมือทำพวงกุญแจด้วยวิธีการของนักเรียนเองเพียงด้านเดียวตามความคิดของตัวเอง นักเรียนลองทำกันอย่างสนุกสนาน ถูกบ้างผิดบ้าง ในขณะที่นักเรียนต่างลงมือทำพวงกุญแจกันอยู่นั้น มีนักเรียนหญิงคนหนึ่งไม่กล้าเริ่มทำ ฉันเข้าไปถามว่า "ทำไมนักเรียนไม่ลงมือทำคะ?" นักเรียนตอบว่า "หนูกลัวมันเสียค่ะ" ฉัน

ให้กำลังใจและเสริมแรงว่า “หนูทำไปเถอะ อย่ากลัว ถ้าเสีย เราทำใหม่ได้ แต่ถ้าหนูไม่ทำ พวงกุญแจของหนูจะเสร็จไหมคะ?” นักเรียนตอบว่า “ไม่เสร็จค่ะ” แล้วนักเรียนคนนั้นเริ่มลงมือทำแบบกล้าๆ กลัวๆ นักเรียนหลายคนที่ทำเสร็จแล้วก็จะเอามาอวดฉัน และถามว่า “ครูคะ พวงกุญแจของหนูสวยไหม?” ฉันตอบว่า “สวยค่ะ” แล้วฉันยิ้มให้นักเรียน แม้ใจฉันจะบอกว่า “ยังไม่สวย ย่นด้วย ตัดกระดาษยังไม่เรียบร้อย” ฉันให้นักเรียนช่วยกันสรุปขั้นตอน วิธีการที่เขาได้ลองทำและเรียนรู้ และประเมินผลงานของตัวเอง

หลังจากนั้น ฉันเข้าสู่ขั้น **Judge** ด้วยการอธิบายพร้อมทั้งสาธิตวิธีการและเทคนิคการทำเดคูพาจที่ถูกต้องและสวยงามให้กับนักเรียน ในขั้น **Act** ฉันให้นักเรียนลงมือทำใหม่อีกด้านหนึ่งของพวงกุญแจ ในขณะที่นักเรียนทุกคนลงมือทำ มีนักเรียน 4 คน เดินมาหาฉัน แล้วพูดว่า “ทำไมครูไม่สอนหนูตั้งแต่แรกคะ ทำให้พวงกุญแจของหนูสวยด้านหนึ่ง อีกด้านหนึ่งไม่สวยเลย” ฉันถามนักเรียนว่า “แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไรคะ?” นักเรียนตอบว่า “หนูอยากทำใหม่ให้สวยๆ ได้ไหมคะ” ฉันตอบว่า “ได้ค่ะ” ฉันสังเกตเห็นนักเรียนดีใจมาก มีความกระตือรือร้นในการทำงานและภูมิใจในผลงานของตนเองมากโดยมีฉันคอยให้สังเกต ให้คำแนะนำและให้กำลังใจอยู่ห่างๆ เมื่อทุกคนทำงานเสร็จ ฉันให้นักเรียนช่วยกันบอกวิธีการทำเดคูพาจอีกครั้งหนึ่ง และให้นักเรียนช่วยกันคิดว่า นักเรียนสามารถใช้วัสดุ อุปกรณ์ชนิดใดมาใช้ในการทำเดคูพาจได้อีกบ้าง เพราะอะไร?

ความประทับใจสำหรับฉันมากที่สุดเกิดขึ้นเมื่อฉันให้นักเรียนส่งผลงาน นักเรียนไม่ยอมส่งฉันเลยสักคนเดียว ทุกคนหวงผลงานของตนเอง กลัวว่าฉันจะไม่คืนผลงานให้กับพวกเขา ต่างจากเมื่อก่อนที่นักเรียนน้อยคนนักจะมารับผลงานคืนจากฉัน นักเรียนต่อรองกับฉันว่า “ถ้าหนูส่งแล้ว คุณครูคืนหนูทันทีได้ไหมคะ” ฉันตอบนักเรียนว่า “ครูตรวจไม่ทัน เพราะ หมดเวลาสอนของครูแล้วนะคะ”นักเรียนตอบว่า “งั้นครูมาตรวจชั่วโมงหน้าได้ไหมครับ” ฉันตอบนักเรียนว่า “ไม่ได้หรอกค่ะ เพราะ ชั่วโมงหน้าต้องเรียนเรื่องใหม่แล้วค่ะ” นักเรียนตอบว่า “ถ้าอย่างนั้นคุณครูต้องสัญญาว่า คืนพวงกุญแจให้พวกหนูนะคะ ไม่งั้นพวกหนูไม่ส่ง” ฉันยิ้ม แล้วฉันสัญญากับนักเรียนว่าจะคืนผลงานให้ทุกคน

จากการที่ฉันนำ See-Judge-Act มาใช้ในการเรียนการสอนทำให้ฉันรู้สึกว่า นักเรียนได้รับประโยชน์จริงๆ นักเรียนรักและภูมิใจในผลงานของตนเอง ถ้าฉันสอนแบบเดิมๆ ที่ฉันเคยทำ จะมีนักเรียนน้อยคนนักที่จะเห็นประโยชน์ รักและภูมิใจในผลงาน นำไปใช้จริง แต่ที่ฉันรู้สึกดีใจมากที่สุดคือ ฉันได้สอนถึงสาระของเรื่องการงานการอาชีพ ได้อย่างแท้จริง เพราะ ต่อมามีนักเรียนกลุ่มหนึ่งนำความรู้ที่ฉันสอนไปประกอบอาชีพจริงๆ และได้รับการสนับสนุนจาก

ผู้ปกครอง นักเรียนกลุ่มนี้ได้ทำกระเป๋า พวงกุญแจ ด้วยวิธีเดคูพาจขายทาง Facebook และพวกเขานำผลงานมาให้ฉันดู เพื่อขอคำชี้แนะ ฉันถามนักเรียนว่า “ทำไปทำไม” นักเรียนตอบว่า “ขายค่ะ” ฉันถามว่า “ราคาเท่าไร?” นักเรียนตอบว่า “150 บาทค่ะ” ฉันถามต่อไปว่า “ได้กำไรเท่าไร คุ้มไหมกับค่าเหนื่อย” นักเรียนคิดราคาต้นทุนกันและตอบฉันว่า “ได้กำไร 20 บาทค่ะ คุ้มค่ะ เพราะ หนูดีใจที่ขายได้ หนูไม่เหนื่อย หนูชอบ” ฉันรู้สึกภาคภูมิใจกับนักเรียนกลุ่มนี้มาก เพราะพวกเขาไม่เห็นแก่เงินทอง ฉันยิ้มและให้กำลังใจพวกเขา ให้พวกเขาทำต่อไป

ด้วยเหตุนี้ ฉันอยากจะเชิญชวนให้เพื่อนครูทุกท่านนำเทคนิคกระบวนการสอนแบบไตร่ตรองนี้ไปใช้กับนักเรียน แล้วคุณครูจะได้รับสิ่งดีๆ กลับมาเหมือนกับฉัน

คุณครูนาตยา สมรรถการ
โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี
5 กรกฎาคม 2014

คุณครูนาตยามาใช้การสอน ในขั้น See ด้วยการให้นักเรียนเรียนรู้จากประสบการณ์ลองผิดลองถูกด้วยตัวเอง คุณครูเป็นผู้อำนวยการการเรียนรู้ให้กำลังใจกับนักเรียนให้ลองผิดลองถูก และในขั้น Act คุณครูยังคงทำหน้าที่คอยเฝ้าสังเกต ให้คำแนะนำและให้กำลังใจ ปล่อยให้นักเรียนลงมือทำด้วยตัวของเขาเอง นักเรียนจึงเกิดความภูมิใจในผลงานของเขาจนกล้าเสนอขายผลงาน เหล่านั้นอันเป็นการนำบทเรียนสู่ชีวิตของนักเรียนได้อย่างแท้จริง

คุณครูสมภพ วรกิจจานุวัฒน์ โรงเรียนวาสุเทวีได้ลองใช้วิธีการ See-Judge-Act ในการสอนศิลปะ คุณครูได้รับประสบการณ์ว่า นักเรียนเข้าใจ *“ผลงานที่ออกมามีความถูกต้องของทิศทางแสง-เงาและสวยงามกว่ารุ่นก่อนๆ ที่ฉันเคยสอนมา”*

แสง-เงา มีชีวิต

ฉันเคยมีคำถามในใจเสมอว่า เรื่องที่ฉันสอนทำไมนักเรียนไม่เข้าใจเรื่องที่ฉันอยากให้รู้ แต่นักเรียนจะตอบเฉพาะที่เขาได้ทำ เช่น การวาดภาพแสงเงาผลไม้ นักเรียนจะตอบว่า วาดเงาะ ส้ม องุ่น แทนที่จะตอบว่า ได้เรียนเรื่องของแสง-เงาและรูปทรงผลไม้

ฉันชื่อนายสมภพ วรกิจจานุวัฒน์ เป็นครูสอนวิชาทัศนศิลป์ (ศิลปะ) โดยแนวทางเดิม ฉันมักให้นักเรียนปฏิบัติงานเลยหลังจากที่ฉันอธิบายเน้นให้นักเรียนคิดเอง ทำงานเงียบๆ นักเรียนทำงานเสร็จไม่สามารถสรุปบทเรียนที่สอนว่า เขาเรียนเรื่องอะไรไป

เมื่อฉันได้มีโอกาสอบรมการสอนแบบไตร่ตรองในวันแรกๆ ก็งง ไม่เข้าใจในขั้นตอน แต่พยายามทำความเข้าใจ เรียนรู้ กับคำต่างๆ ปรับเปลี่ยนตัวเองเพื่อให้สามารถใช้กระบวนการนี้ได้ "เพราะรู้สึกว่า มันมีความชัดเจนในการที่จะทำให้นักเรียนของฉันเข้าใจสิ่งที่ฉันสอนมากขึ้น"

พอกลับไปที่โรงเรียน ฉันได้ใช้กระบวนการนี้ครั้งแรกกับนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 เรื่อง ของแสง-เงา รูปทรงเรขาคณิต ฉันได้เริ่มต้นด้วยการให้นักเรียนเล่นเกม "กระจกเงา" นักเรียนสนุก มีชีวิตชีวาและมีพลังมากขึ้น พอจบเกมในขั้น See ฉันได้นำรูปทรงเรขาคณิตมา 1 ชิ้น และถามนักเรียนว่า ถ้าแสงเข้าทางซ้ายนี้ เงาจะไปทางไหน นักเรียนตอบ จะได้คำตอบที่มีทั้งถูกและไม่ถูก ฉันจึงนำโคมไฟมาให้นักเรียนถือและให้นักเรียนอีกคนวางรูปทรงเรขาคณิตบนโต๊ะและให้คนที่ถือโคมไฟส่องไปที่วัตถุและให้เพื่อนๆ สังเกต และตอบคำถามของครูเพิ่มเติมและให้เพื่อนเปลี่ยนมุมของโคมไฟไปรอบๆ รูปทรงเรขาคณิต ฉันสังเกตว่า นักเรียนตื่นเต้นและมองเห็นเรื่อง แสง-เงา มากขึ้น ในขั้น Judge ฉันได้เปิด Clip เรื่อง ของโครงสร้างแสง-เงาและการใช้เส้นให้นักเรียนดูพอดูจบ ฉันให้นักเรียนช่วยกันอธิบายการเดินทางของแสง-เงา ให้ฟังและเสนอแนะ ในขั้น Act ฉันให้เพื่อนนักเรียนนำรูปทรงเรขาคณิต 3-4 รูปทรง ไปจัดวางบนโต๊ะ เพื่อฝึกการจัดวาง และเพื่อนๆ นั่งล้อมวงเป็นวงกลมรอบรูปทรงเรขาคณิตและเลือกมุมด้วยตนเอง แล้วนักเรียนนำความรู้ไปวาดภาพในกระดาษ A3 ลงแสง-เงา ด้วยดินสอ EE ผลงานที่ออกมา มีความถูกต้องของทิศทางแสง-เงา และสวยงามมากกว่ารุ่นก่อนๆ ที่ฉันเคยสอนมา

กระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองช่วยให้นักเรียนมีความเข้าใจตามที่สอนมากขึ้น และทำงานได้ดีมีประสิทธิภาพมากขึ้น บรรยากาศในห้องเรียนมีชีวิตชีวามากขึ้น ฉันจึงอยากให้เพื่อนครูได้เปิดใจและนำกระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองนี้ไปปรับใช้ แล้วเราจะได้เห็นศักยภาพของนักเรียนที่รักของเรามากขึ้นและได้เห็นมุมมองของนักเรียนมากขึ้น

คุณครูสมภพ วรกิจจานุวัฒน์
โรงเรียนวาสุเทวี
12 มีนาคม 2016

ตัวอย่างสุดท้ายของการ “**ลองผิดลองถูก ด้วย** See-Judge-Act” ไปเป็นบันทึกประสบการณ์ของ**คุณครูน้ำผึ้ง ภูมิชัยศรี** โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ คุณครูให้นักเรียนทดลองด้วยตัวเอง ก่อนที่ครูมอบหมายและสาธิตการทดลอง ผลที่คุณครูได้รับมีคุณค่าทางจิตใจอย่างยิ่งแก่คุณครูและนักเรียนคนพิเศษจริงๆ ของครู

ลองผิดลองถูก See-Judge-Act

ฉัน นางสาวน้ำผึ้ง ภูมิชัยศรี ครูผึ้ง สอนวิชาวิทยาศาสตร์ ชั้น ป.6 โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ ฉันได้รับการอบรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เมื่อวันที่ 28-31 สิงหาคม พ. ศ. 2557 ฉันได้ลองนำกระบวนการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของฉัน ฉันอยากที่เล่าเรื่องของฉันให้กับเพื่อนครูคนอื่นๆ ฟัง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

ฉันสอนเรื่อง การทดสอบสารอาหารโดยใช้สารละลายไอโอดีน ในชั่วโมงก่อนการเรียนการสอน ฉันขอให้นักเรียนเตรียมอาหารมาจำนวน 5 ชนิด คือ มันฝรั่งทอด ข้าวสุก เนื้อหมูต้ม มะม่วงและกล้วย นักเรียนเตรียมมาด้วยความตื่นเต้น มีนักเรียนถามว่า “ครูครับ ผมเตรียมมะม่วงสุกมาใช้ได้ไหม” ฉันก็ตอบว่า “ใช้ได้ค่ะ” หลังจากนั้น ฉันถามนักเรียนว่า “นักเรียนลองทายซิคิดว่าอาหารอะไรน่าจะเปลี่ยนสีของสารละลายไอโอดีนได้” นักเรียนกลุ่มที่ 1 รีบตอบด้วยความมั่นใจว่า “ข้าวสุก” กลุ่มที่ 2 ก็ตอบว่า “กล้วย” และทุกกลุ่มตอบครบ ฉันบอกให้นักเรียนทายกันจนครบว่าอาหารชนิดใดที่เปลี่ยนสีสารละลายไอโอดีนบ้างในกระดาษของกลุ่ม

หลังจากนั้น ฉันจึงให้นักเรียนทดลองหยดสารละลายไอโอดีนลงในอาหารชนิดต่างๆ ที่เขานำมา สิ่งที่ฉันได้ยินจากเสียงกลุ่มที่ 1 พบว่า “ครูครับ ข้าวสุกมันเปลี่ยนเป็นสีดำ แล้วจะทำอย่างไรดี ผมหยดไป 2 หยดเอง จะทำอย่างไร ฉันจึงบอกว่า “ดีใจด้วย และให้นักเรียนหยดสารละลายไอโอดีนในอาหารต่อไป” หลังจากนั้นกลุ่มอื่นๆ ก็ส่งเสียงดังลั่นเลยว่ากลุ่มของฉันก็เปลี่ยน แต่มาตกใจอีกหนึ่งอย่างกับเนื้อหมูต้ม ทำไมไม่เปลี่ยนสีครับ ฉันจึงปล่อยคำถามนั้นไว้ก่อน ในห้องวุ่นวาย เสียงดัง ด้วยความตื่นเต้นของเด็กๆ และให้นักเรียนจดบันทึกการทดลองเปรียบเทียบกับผลที่ได้ทายไว้

นักเรียนตัวแทนกลุ่มได้ออกมานำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียนแต่ละกลุ่ม นักเรียนรอฟังคำตอบของเพื่อน กลุ่มอื่นว่าเหมือนกับของกลุ่มของตัวเองไหม เมื่อนักเรียนนำเสนอจบ นักเรียนช่วยกันสรุปว่า มีกล้วย มันฝรั่งทอด ข้าวสุก มะม่วง (ดิบ)สุก เปลี่ยนสีสารละลายไอโอดีน ฉันใช้

คำถามกับนักเรียนว่า “แล้วทำไมเนื้อหมูจึงไม่เปลี่ยนสีสารละลายไอโอดีนหล่ะ” มี ด.ช. รชานนท์ มั่นเขียว ตอบอย่างทันทีว่า “เนื้อหมูต้องทดสอบโดยสารชนิดอื่นครับครู แต่ผมไม่แน่ใจว่าทดสอบกับอะไร” ฉันจึงให้ รชานนท์ กับเพื่อนๆ ไปหามาว่าจะทดสอบกับสารอะไร ฉันให้นักเรียนสังเกตและอภิปรายสรุปว่า “ในประเภทของอาหารนี้สารไอโอดีน เปลี่ยนสีนั้นมีสารอาหารประเภทใดที่เหมือนกัน”

หลังจากสรุปข้อสังเกตแล้ว ฉันบรรยายถึงว่า “สารละลายไอโอดีน เป็นสารที่ใช้ทดสอบอาหารจำพวกแป้ง ถ้าหยดสารละลายไอโอดีนในอาหารที่มีแป้งเป็นองค์ประกอบจะเปลี่ยนสีอาหารให้เป็นสีม่วงเข้ม สีดำ หรือ สีน้ำเงินเข้ม ตามที่เห็น ถ้าอาหารชนิดใดไม่เปลี่ยนสีเมื่อหยดสารละลายไอโอดีน อาหารนั้นจะไม่มีแป้งเป็นองค์ประกอบ” แล้วฉันสาธิตให้นักเรียนดูอีกครั้ง

เด็กชายพุฒิพงศ์ งามสมโภชน์ นักเรียนชั้น ป.6/3 เป็นนักเรียนพิเศษ ถามฉันว่า “ครูครับ ผมจะไปซื้อสารละลายไอโอดีนได้ที่ไหนครับ” ฉันจึงย้อนถามกับ พุฒิพงศ์ว่า “โอ๊ต จะซื้อสารละลายไอโอดีนไปทำไม” เด็กชายพุฒิพงศ์ตอบว่า “ผมจะซื้อไปตรวจสอบอาหารที่อยู่ที่บ้านครับ” ฉันจึงบอกว่า “สามารถไปซื้อได้ที่ร้านศึกษาภัณฑ์”

เย็นวันนั้น เด็กชายโอ๊ตก็ไปชวนแม่ไปซื้อในตอน 19.30 น. แต่ซื้อไม่ได้เพราะร้านศึกษาภัณฑ์ปิดแล้ว และคืนวันนั้นคุณแม่โทรมาถามว่าคุณครูมีอะไรหรือเปล่าที่ห้อง เนื่องจากวันนี้โอ๊ตร้องให้ไปซื้อไอโอดีน คุณแม่พาไปแล้วร้านมันปิด ฉันจึงอธิบายให้ผู้ปกครองฟังว่า วันนี้เราเรียนเรื่องทดสอบอาหารจำพวกแป้งโดยใช้สารละลายไอโอดีนทดสอบ และโอ๊ตถามคุณครูว่า จะหาซื้อได้ที่ไหน ครูเลยบอกว่าซื้อได้ที่ร้านศึกษาภัณฑ์ค่ะ โอ๊ตจะเอาไปทดสอบอาหารที่บ้านค่ะคุณแม่

หลังจากการทดลองผ่านไป 1 สัปดาห์ เด็กชายโอ๊ตนำรายชื่ออาหารที่ทดสอบกับสารละลายไอโอดีนที่เขาพอจะทดสอบได้มาให้ฉันดูมีประมาณ 7-8 อย่าง ฉันได้ให้โอ๊ตเด็กพิเศษขึ้อายนำเสนอผลการทดสอบอาหารที่บ้านให้กับเพื่อนๆ ในห้องฟัง หลังจากนำเสนอหน้าห้องจบ โอ๊ตได้รับเสียงปรบมืออย่างดังจากเพื่อนๆ ของเขา หน้าของโอ๊ตเวลานั้นยิ้มจนแก้มแทบปริเลย มีนักเรียนในห้องคนหนึ่งพูดว่า “ไม่น่าเชื่อเลยว่าโอ๊ตจะสนใจ เอากลับไปทำต่อที่บ้านอีก”

เมื่อฉันได้ยิน ฉันจึงบอกว่า “การเรียนรู้มันไม่ได้จบแค่ในห้องเรียนหรอก มันสามารถเอาไปใช้ได้ในชีวิตของเรา” ขอแค่เราสนใจที่จะเรียนรู้ ใส่ใจ และเอาใจใส่กับการเรียนเท่านั้น ครูเชื่อว่าพวกเราก็ทำได้เหมือนกับที่โอ๊ตทำ หรือดีกว่าโอ๊ตอีกค่ะ

บทเรียนรู้ของฉัน มันมีคุณค่าที่นักเรียนของฉันได้นำเอาเรื่องที่ได้จากการเรียนรู้ในห้องเรียนไปใช้ในชีวิตจริงได้ และนำกลับมาแบ่งปันเล่าให้กับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนได้เรียนรู้ ฉันอยากจะให้เด็กๆ ได้รู้จักที่จะนำเอาเรื่องที่เรียนไปใช้ในชีวิตจริงมากๆ ฉันจึงอยากเชิญชวนให้คุณครูท่านอื่นๆ ได้ทำอะไรเพื่อที่จะได้รับประสบการณ์ดีๆ เหมือนกันกับฉัน

คุณครูน้ำผึ้ง ภูมิชัยศรี
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์

ตัวอย่างการสอนของคุณครูน้ำผึ้ง เป็นการสอนวิทยาศาสตร์แบบ Induction ด้วยการให้นักเรียนได้ทดลองและสังเกตผลการทดลองด้วยตัวเอง ซึ่งในการสอนในวิธีนี้ นักเรียนจะเรียนรู้ได้เองจากการสังเกต รวบรวมข้อมูล และสรุปผล การสอนด้วยวิธีนี้จึงจะทำให้นักเรียนสามารถแสวงหาและสร้างความรู้ใหม่ๆ ได้ด้วยตัวเอง มิใช่เพียงแค่ท่องจำเนื้อหาที่ครูสอนเท่านั้น และมิได้เป็นการสอนที่เริ่มต้นและจบในห้องเรียนเท่านั้น แต่เป็นจุดเริ่มต้นของการเรียนรู้ตลอดชีวิตของนักเรียน อันเป็นเป้าหมายที่แท้จริงของการศึกษา ซึ่งทำให้เกิดขึ้นได้ด้วยวิธีการ See-Judge-Act นี้

ความซื่อตรง

"ผู้ที่ซื่อสัตย์ในเรื่องเล็กน้อย ก็จะซื่อสัตย์ในเรื่องใหญ่ด้วย ผู้ที่ไม่ซื่อสัตย์ในเรื่องเล็กน้อย ก็จะไม่ซื่อสัตย์ในเรื่องใหญ่ด้วย" (ลก.16:10)

บทที่ 7

ตบท้ายด้วยไตร่ตรอง

แน่นอนว่าการไตร่ตรองต้องเป็นเครื่องมือหลักของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ในที่นี้ **การไตร่ตรอง หมายถึง การพิจารณาทบทวนและไตร่ตรองประสบการณ์ที่ได้รับใหม่อีกครั้งหนึ่งอย่างมีวิจารณญาณ ถึงจุดประสงค์ แนวความคิด หรือการปฏิบัติที่เกิดขึ้น** เพื่อที่จะเข้าใจถึงความหมายและคุณค่าของประสบการณ์ของมนุษย์ที่ได้รับรู้แล้วนั้นได้อย่างลึกซึ้งยิ่งขึ้น การไตร่ตรองเปิดโอกาสให้นักเรียนสามารถพิจารณาด้วยตนเองถึงความหมายและคุณค่าที่แท้จริงของสิ่งที่เขาเรียนรู้อยู่เพื่อรับเอาสิ่งนั้นมาเป็นของตนเอง อันจะก่อให้เกิดความเข้าใจอย่างแท้จริงได้

ในขั้นที่ 4 ของการสอนแบบไตร่ตรอง ครูเตรียมคำถามเพื่อให้นักเรียนไตร่ตรอง 3 - 5 นาทีก่อนจบคาบเรียน ลักษณะคำถามเป็นคำถามที่จูงใจให้นักเรียนคิดทบทวนประสบการณ์ที่ได้รับจากคาบนั้น หรือนำประสบการณ์นั้นมาคิดไตร่ตรองอีกครั้งหนึ่งหรือเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของนักเรียน วิธีการนี้เป็นการให้นักเรียนได้สรุป บทเรียนด้วยตัวเองแทนที่ครูจะเป็นผู้สรุป และจูงใจให้นักเรียนบันทึกข้อเรียนรู้ด้วยคำพูดของนักเรียนเองที่ออกมาจากความรู้สึกและความคิดในขณะนั้น

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตบูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานตั้งแต่ปี 2551 โดยได้นำเสนอการพัฒนาทักษะชีวิตด้วยเทคนิคคำถาม R - C - A เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพเป็นทักษะชีวิตพื้นฐานที่เป็นแกนของทักษะชีวิตอื่นๆ โดยครูตั้งประเด็นคำถามหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนการสอนเนื้อหาสาระในคาบหรือหน่วยการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทบทวนและไตร่ตรองการเรียนรู้ ผ่านการสะท้อนความรู้สึกหรือมุมมอง (Reflect) ได้คิดเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับประสบการณ์เดิมของผู้เรียน (Connect) หรือได้ประยุกต์ความรู้นั้น (Apply) ไปใช้ในชีวิตจริงของผู้เรียน **เรียกคำถามดังกล่าวโดยย่อว่า คำถาม** R - C - A **ซึ่งย่อมาจาก** Reflect: **สะท้อน** Connect: **เชื่อมโยง** Apply: **ปรับใช้หรือประยุกต์ใช้**

การพัฒนาทักษะชีวิตด้วยเทคนิคคำถาม R - C - A นี้ เป็นการบูรณาการหรือสอดแทรกทักษะชีวิตพื้นฐานในการเรียนการสอนใน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ด้วยการถามเพื่อการสะท้อน (Reflect) เพื่อการเชื่อมโยง (Connect) หรือเพื่อการปรับใช้ (Apply) หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมการเรียนรู้ รายครั้ง รายชั่วโมงหรือรายกิจกรรม

ลักษณะและตัวอย่างของคำถาม R - C - A เป็นดังต่อไปนี้

1. **คำถามเพื่อให้นักเรียนสะท้อนความรู้สึกหรือมุมมองของตน** (R: Reflect) เป็นการถามถึงสิ่งที่ผู้เรียนสังเกตเห็นมองเห็นหรือสัมผัสหรือถามถึงความรู้สึกของนักเรียนที่เกิดขึ้นในขณะร่วมกิจกรรมการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้ในคาบเรียนนั้น

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างในเรื่องนี้?
- ถ้าข้อสมมติฐานเปลี่ยนไป คำตอบเรื่องนี้จะเปลี่ยนไปหรือไม่อย่างไร?
- อะไรที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษ ทำไม?
- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้?
- นักเรียนมีคำถามอะไรที่ต้องการหาคำตอบเพิ่มเติมด้วยตนเองในเรื่องนี้?
- ฉันทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดีเพียงใด อย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า เพื่อนในกลุ่มคิดว่านักเรียนเป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่มหรือไม่ เพราะเหตุใด?
- อะไรคือสมมติฐานเบื้องต้น อันทำให้เกิดทฤษฎีทางวิทยาศาสตร์นี้?
- เราเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไปเพื่ออะไร? ประวัติศาสตร์ในส่วนนี้ให้บทเรียนอะไร?
- ศิลปินได้รับแรงบันดาลใจจากสิ่งใดจึงได้ผลิตผลงานชิ้นเอกชิ้นนี้ขึ้น?
- อะไรคือผลกระทบที่มีแนวโน้มจะเกิดขึ้นได้จากภาวะโลกร้อนที่มีผลต่อชีวิตของนักเรียน ต่อครอบครัว และต่อชีวิตของผู้คนในประเทศที่ยากจน?

2. **คำถามเพื่อให้นักเรียนได้คิดเชื่อมโยง** (C: Connect) เป็นการถามเพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงระหว่างประสบการณ์หรือความรู้ที่มีมาก่อนกับประสบการณ์หรือความคิดที่เกิดจากการเรียนรู้ใหม่ในคาบเรียนนั้น

- นักเรียนคิดว่าเนื้อหาที่เรียนในคาบนี้ เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในคาบก่อนอย่างไร?
- ทำไมครูจึงให้เรียนเรื่องนี้ต่อจากหัวข้อก่อนนี้?
- นักเรียนคิดว่าเกี่ยวข้องหรือสามารถเชื่อมโยงกับหัวข้ออื่น ปัญหาอื่น หรือวิชาอื่นที่กำลังเรียนอยู่อย่างไร?
- นักเรียนคิดว่าสิ่งที่ได้เรียนไปทำให้นักเรียนคิดถึงหลักธรรมทางศาสนาอะไรอย่างไร?
- เมื่อเปรียบเทียบการทำงานร่วมกันที่ผ่านมาในชั่วโมงก่อน นักเรียนสังเกตว่า มีอะไรที่เปลี่ยนแปลงในการช่วยกันทำงาน กิริยาอาการหรือพฤติกรรมของเพื่อนๆ กับตัวเราเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร?
- บทเรียนนี้มีความสัมพันธ์กับชีวิตนักเรียนในฐานะ...อย่างไร?
- การเกิดสถานการณ์นี้ขึ้นสะท้อนว่าโลกกำลังขาดคุณค่าพระวรสารประการใด เพราะเหตุใด?
- ประวัติศาสตร์ในเรื่องนี้สะท้อนให้เห็นได้ในเหตุการณ์อะไรในปัจจุบัน?
- ประสบการณ์นี้แสดงถึงความรักของพระเจ้าต่อฉันและบุคคลอื่นอย่างไร?
- ฉันควรตัดสินใจทำอะไร อย่างไร เพื่อให้สิ่งที่ฉันทำแสดงถึงความรักของพระเจ้าที่มีต่อเขา?
- เรื่องที่เกิดขึ้นนี้ ตอกย้ำว่าโลกกำลังขาดคุณธรรมประการใด เพราะเหตุใด?

3. **คำถามเพื่อให้นักเรียนปรับใช้ในชีวิตจริง** (A: Apply) เป็นการถามถึงสิ่งที่ได้เรียนรู้ใหม่ในปัจจุบันไปปรับใช้ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเผชิญกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตจริง

- เรื่องนี้มีความหมายหรือผลกระทบต่อชีวิตของฉัน บุคคลอื่น หรือสังคมอย่างไร และฉันควรทำอย่างไรบนพื้นฐานของหลักธรรมทางศาสนาที่ถูกต้อง?
- นักเรียนสามารถนำเนื้อหาที่เรียนนี้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือ ในการเรียนวิชาอื่น อย่างไร?
- จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงท่าที พฤติกรรม ทัศนคติของตนเองอย่างไรเพื่อเป็นคนที่สมบูรณ์ขึ้น เพื่อทำงานในกลุ่มได้ดีขึ้น หรือเพื่อช่วยเหลือผู้อื่นได้มากขึ้นให้โลกน่าอยู่มากขึ้น?

- นักเรียนคิดว่านักเรียนจะทำอะไรบ้าง เพื่อให้การทำงานในกลุ่มราบรื่น สนุกและมีคุณค่ามากขึ้น?
- หากเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นในโรงเรียน นักเรียนจะได้รับผลกระทบอย่างไร? และจะแก้ปัญหาอย่างไร?
- หากเรื่องนี้เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนจะมีปฏิกิริยาตอบสนองอย่างไร ด้วยเหตุผลเชิงคุณธรรมที่เหมาะสม?

ทั้งนี้ ในหนึ่งคาบเรียน คำถามเพื่อไตร่ตรองควรมีเพียง 1 หรืออย่างมาก 2 คำถามเท่านั้น เพราะมีเวลาเพียง 3 - 5 นาที ครูอาจเลือกใช้คำถาม R, C หรือ A ก็ได้ ตามความเหมาะสม

ประสบการณ์ของคุณครูบนเส้นทางสายไตร่ตรองสะท้อนถึงคุณค่าที่ทั้งครูและนักเรียนได้รับจากการไตร่ตรองก่อนสิ้นจบคาบ **คุณครูบุณรดา ทัฬหชัยกุล** โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ แบ่งปันประสบการณ์ว่า *"คุณครูมีความสุขกับพฤติกรรมการเรียนที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น และนักเรียนเรียกร้องให้คุณครูทำก่อนจบสิ้นคาบ เมื่อคุณครูแกล้งลืม"*

ตนเก่งของครู

ดิฉันนาง บุณรดา ทัฬหชัยกุล สอนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์ จันทบุรี เป็นเวลา 27 ปี เด็กๆ จะเรียกฉันว่า "ครูสาว" เมื่อไม่นานมานี้ฉันได้เข้ารับการอบรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองของฉัน ฉันเป็นรุ่นที่ 2 ของโรงเรียนที่เข้ารับการอบรม ก่อนหน้านี้ฉันฟังรุ่นพี่ (รุ่นที่ 1) มาเล่า แบ่งปันประสบการณ์ และทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรองมาอวด ฉันนำมาเปิดอ่านดูแล้วก็ยังไม่เข้าใจเท่าไร หลังจากฉันเข้ารับการอบรม ลงมือปฏิบัติจริง ทำความเข้าใจทีละขั้นตอน วิทยากรใช้เทคนิควิธีและกิจกรรมที่หลากหลาย ฉันนำกลับมาใช้บ้าง ครั้งแรกก็จะนำมาเป็นบางส่วน ไม่ครบทั้งกระบวนการ แต่ก็ทำให้ฉันเห็นภาพสะท้อนกลับจากตัวเด็กที่เปลี่ยนไป สีหน้ามีความสุข สนุกกับการเรียน กล้าพูด กล้าคิด กล้าตอบคำถาม และเสนอตัวเองที่จะทำ ฉันจึงอยากนำเรื่องนี้มาเล่าสู่ให้เพื่อนครูได้ฟัง

วันหนึ่ง หัวหน้าฝ่ายวิชาการระดับประถมของโรงเรียนแจ้งว่า โรงเรียนของเราจะเข้าประกวดกิจกรรมส่งเสริมรักการอ่าน Read Thailand (อ่านเถิดเด็กไทย อ่านถวายเจ้าฟ้านักอ่าน) เมื่อเด็กอ่านเรื่องใดแล้วจะต้องมีการบันทึก เล่าเรื่องจากการอ่าน เขียนความประทับใจและข้อคิดที่ได้จากการอ่าน ฉันไม่หนักใจเลย ถ้าเด็กๆ ของฉันไม่ใช่นักเรียนชั้น ป.1 บางคนอ่านก็ยังไม่คล่อง เขียนสะกดคำบางคำก็ไม่ได้ ถามอะไรก็ไม่ค่อยพูดค่อยตอบ (ถ้าเป็นเนื้อหาวิชาการ) ฉันจึงเริ่มนำกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาใช้

ฉันวางแผนว่า ฉันจะต้องนำสิ่งที่เด็กๆ สนใจมาให้ดูเป็นภาพวาดลายเส้นขาวดำเกี่ยวกับนิทานอีสปมาให้นักเรียนดูและร่วมพูดคุยเกี่ยวกับภาพ ครูให้คำชมนักเรียนที่ยกมือตอบคำถามและแจกภาพให้นำไปประบายสี (เด็กๆ ชอบวาดรูประบายสี) ทำให้เด็กๆ อยากจะตอบ กล้าที่จะตอบมากขึ้น เพราะอยากได้ภาพ จากนั้น ฉันนำนิทานอีสปมาให้นักเรียนอ่านโดยขออาสาสมัครตัวแทนให้กำลังใจ ชื่นชมด้วยคำพูดว่า “เก่งมากค่ะ” “เก่งแล้วลูก” “ครูภูมิใจมากที่หนูอ่านได้ดีขึ้น” ทำให้เด็กคนอื่นอยากจะออกมาเล่าบ้าง ฉันแอบยิ้มในใจ เพราะเด็กที่เคยเงียบๆ ไม่พูดไม่จากับใครๆ สักเท่าไร ยกมือตอบ ยกมืออาสาที่จะอ่าน

หลังจากอ่าน ฉันใช้คำถามกระตุ้นหลายๆ คำถามฝึกให้นักเรียนใช้เหตุผล วิเคราะห์เรื่องที่อ่าน เขียนความประทับใจและข้อคิดที่ได้จากการอ่าน ครั้งแรกฉันคอยช่วยเรียบเรียงคำพูดให้บ้าง มีส่วนร่วมในการคิดและสรุปบ้าง เขียนลงบนกระดาน และให้บันทึกลงในสมุดบันทึกการอ่านของตนเอง ฉันใช้กระบวนการนี้ในคาบสุดท้ายของการเรียนทุกวัน จนนักเรียนสามารถอ่าน สรุป บันทึกได้ด้วยตนเอง ฉันมีความสุขกับพฤติกรรมการเรียนที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้น นักเรียนกระตือรือร้นที่จะเรียน

วันหนึ่งฉันแกล้งทำเป็นลืมสั่งให้ทำงานอย่างอื่น นักเรียนบอกว่า “ครูครับครู วันนี้เรายังไม่ได้ทำบันทึกรักการอ่าน วันนี้ผมขออ่านให้เพื่อนฟังนะครับ” ฉันยิ้มอย่างปลื้มใจมาก เพราะเด็กคนนี้เป็นเด็กที่มักจะหลับในห้องเสมอ ถ้าไม่หลับก็จะตื่นมาแกล้งเพื่อน สร้างความปั่นป่วนในห้อง อ่านหนังสือไม่ค่อยคล่อง เขียนสะกดไม่ค่อยถูก ฉันจึงไม่แปลกใจเลยที่ เมื่อเพื่อนได้ยินว่าเขาอาสาอ่าน เพื่อนๆ ได้ต่างทำสีหน้าไม่ค่อยชอบใจ แต่ฉันพูดว่า “ครูดีใจมากเลยนะ ที่หนูจะอาสาอ่านให้เพื่อนๆ ฟัง ครูและเพื่อนอยากฟังค่ะ”

อ้อ! ลืมบอกอีกนิด นักเรียนของฉันฝึกตั้งคำถาม และสามารถตั้งคำถามให้เพื่อนๆ ในห้องตอบได้ด้วยนะ ฉันจึงเรียกเขาว่า นักเรียนของฉันว่า "คนเก่งของครู" ฉันมั่นใจว่าพวกเขาพร้อมที่จะเข้าประกวดกิจกรรมรักการอ่านในนามของโรงเรียนแล้ว

คุณครูบุณรดา ทัพหชัยกุล
โรงเรียนสตรีมารดาพิทักษ์

ดังที่คุณครูบุณรดาได้เน้นไว้ตอนท้าย ครูไม่ควรนำบทไตร่ตรองของนักเรียนไปใช้ในการวัดและประเมินผลนักเรียนเพราะการไตร่ตรองก่อนสิ้นคาบเป็นการที่ครูจูงใจให้นักเรียนได้ไตร่ตรองด้วยการมองย้อนกลับไปและทบทวนถึงกระบวนการเรียนรู้ตลอดคาบเรียนนั้น หรืออาจจะหลายๆ คาบ เพื่อพิจารณาความพร้อมที่จะเริ่มเรียนรู้ในหัวข้อต่อไป หรือนักเรียนจะต้องทบทวนหัวข้อเดิมอีก การไตร่ตรองเป็นกระบวนการที่ทำให้ประสบการณ์ของนักเรียนมีความกระจ่างชัดยิ่งขึ้นกับตนเอง เพื่อทำให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ดังนั้น หากนักเรียนคิดว่า บันทึกไตร่ตรองของเขาจะถูกใช้ในการให้คะแนน เขาก็จะเขียนให้ถูกใจครูเพื่อให้ได้คะแนนดีๆ แทนที่จะบันทึกความเข้าใจที่แท้จริงของเขา

คุณครูบุษยา เหล่าเขตกิจ โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย ชี้ถึงประโยชน์ที่คุณครูได้รับจากการให้นักเรียนไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียนว่า นักเรียนจะมีทัศนคติและความรู้ติดทนนานให้คุณครูได้ชื่นใจอย่างแน่นอน ดังที่ได้แบ่งปันไว้อย่างน่าประทับใจในบันทึกประสบการณ์ เรื่อง **ทัศนคติที่เปลี่ยนไป**

ทัศนคติเปลี่ยนไป

ฉันชื่อบุษยา เหล่าเขตกิจ เป็นครูคณิตศาสตร์ระดับชั้น ม. 4 โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย ฉันได้เข้ารับการอบรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองรุ่นแรก เมื่อสองปีที่แล้ว และได้นำกระบวนการนี้มาปรับใช้ในห้องเรียนของฉันตลอด 2 ปีที่ผ่านมา

การให้ภาพรวมเป็นเทคนิคที่ฉันเลือกใช้ในการเริ่มคาบเรียนของฉัน โดยฉันใช้เวลาประมาณ 5-7 นาที ก่อนเข้าสู่เนื้อหาบทเรียนในการเกริ่นนำเพื่อให้นักเรียนสนใจในเนื้อหา และการใช้การไตร่ตรองก่อนหมดคาบประมาณ 5 นาที โดยให้นักเรียนเขียนลงในกระดาษ

เดิมทุกครั้งที่ฉันสอน ฉันจะบอกเฉพาะหัวข้อที่จะเรียนในวันนี้คืออะไร และจากนั้นก็นำทฤษฎีมาใช้อธิบายในเนื้อหา แล้วก็ตามด้วยการสอนตัวอย่างให้นักเรียนดูและทำตาม ก่อนจะหมดคาบ ฉันจะให้แบบฝึกหัดนักเรียนไปทำเป็นการบ้าน

แต่หลังจากที่ได้รู้จักกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ฉันเปลี่ยนวิธีการให้ภาพรวมของฉัน ในคาบของการเรียนเรื่องเซต ฉันนำสไลด์รูปภาพกลุ่มของสัตว์ประเภทเดียวกันขึ้นบนจอโปรเจคเตอร์ ประมาณ 4 ภาพ จากที่นักเรียนกำลังคุยๆ กันอยู่ ก็หันมาสนใจ และถามฉันว่า “วันนี้เราไม่เรียนเลขหรือค่ะ?” ฉันตอบนักเรียนไปว่า “เรียนสิค่ะ” นักเรียนทั้งห้องพากันงง พากันสงสัยว่า แล้วมันเกี่ยวอะไรกับรูปภาพสัตว์พวกนี้ ทันใดนั้น ฉันไม่รีรอที่จะตอบข้อสงสัยของนักเรียน ฉันตอบคำถามนักเรียนด้วยการใช้คำถามว่า

ครู	:	นักเรียนเห็นอะไรบ้างจากสไลด์?
นักเรียน	:	เห็นภาพสัตว์ ช้าง ม้าลาย ปลา นก
ครู	:	จากภาพสัตว์ที่นักเรียนเห็น มีลักษณะความเป็นอยู่อย่างไร?
นักเรียน	:	อยู่รวมกันเป็นกลุ่ม อยู่กันหลายตัว อยู่เฉพาะพวกเดียวกัน
ครู	:	สิ่งที่นักเรียนตอบมาเมื่อครู่นี้คือเรื่องที่จะเรียนในวันนี้ เราเรียกว่า “เซต” ค่ะ ดังนั้น เซต เราใช้แทนอะไรคะ?
นักเรียน	:	กลุ่มของสิ่งต่างๆ ค่ะ

ฉันรู้สึกได้ว่า นักเรียนเริ่มเข้าใจเรื่องเซตด้วยตนเองโดยที่ฉันไม่ได้บอกความหมายก่อนเรียนเลย ดูนักเรียนกระตือรือร้นและอยากจะเรียนในคาบนี้ ก่อนจบคาบ 5 นาที ฉันให้นักเรียนเขียนไตร่ตรอง หลังจากอ่านการไตร่ตรองที่นักเรียนเขียน ฉันไม่คิดเลยว่า การที่ฉันได้ปรับเปลี่ยนวิธีการนำเสนอบทเรียนทำให้ฉันพบว่า นักเรียนของฉันมีทัศนคติที่ดีขึ้นในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ โดยนักเรียนคนหนึ่งเขียนไตร่ตรองว่า “ครูคะ แค่หนูนึกถึงรูปสัตว์ที่ครูให้ดูตอนต้นคาบ หนูรู้แล้วค่ะว่า เซตคืออะไร หนูรู้สึกสนุก และชอบเรียนเลขมากขึ้นด้วย”

ด้วยเหตุนี้ ฉันจึงอยากเชิญชวนคุณครูให้ใช้วิธีการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองแบบฉัน ถึงแม้ว่าขั้นตอนการให้ภาพรวมและการเขียนไตร่ตรองเป็นเพียงเทคนิคเล็กๆ ในกระบวนการนี้ และในช่วงแรกๆ อาจจะเหนื่อยสำหรับการปรับตัว แต่ฉันเชื่อว่า ผลที่สะท้อนกลับมา นักเรียนจะมีทัศนคติและความรู้ติดทนนานให้คุณครูได้ชื่นใจอย่างแน่นอนค่ะ

คุณครูบุษยา เหล่าเขตกิจ
โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
5 เมษายน 2014

ด้วยความประทับใจในคุณค่าที่ได้รับจากการไตร่ตรองก่อนจบคาบ เมื่อคุณครูบุษยา เหล่าเขตกิจ ได้กลับมาทำหน้าที่เป็น Coach อีกครั้งหนึ่ง คุณครูได้เขียนบันทึกประสบการณ์อีกฉบับหนึ่ง เน้นย้ำถึงคุณค่าของการไตร่ตรองก่อนจบคาบในแง่มุมใหม่ คราวนี้คุณครูบุษยาชี้ว่า ไม่เพียงแต่นักเรียนจะมีทัศนคติที่เปลี่ยนไป ครูเองก็มีทัศนคติที่เปลี่ยนไปด้วย การอ่านบทไตร่ตรองก่อนจบคาบของนักเรียน ทำให้คุณครูได้รับทราบถึงความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อเนื้อหาและต่อตัวครูเอง ซึ่งทำให้คุณครูพบข้อบกพร่องของตัวเอง อันนำไปสู่การปรับปรุงวิธีการสอนของคุณครูในคาบถัดไปที่ให้อิสรภาพในการคิดแก่นักเรียนมากขึ้น นักเรียนเป็นกระจกเงาสะท้อนตัวคุณครูในมุมที่คาดไม่ถึง

กระจกเงาของฉัน

ฉันเป็นครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ฉันได้เข้าร่วมการอบรมกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองตั้งแต่รุ่นแรกเริ่มเลย หลังจากการอบรมในครั้งนั้น ฉันได้ทดลองนำกระบวนการนี้ไปใช้ในการสอนของฉัน

ก่อนได้รับการอบรม ฉันได้สอนนักเรียนตามวิธีการที่ฉันได้เรียนรู้มาตอนสมัย ป. ตรี และตามประสบการณ์การสอนตอนเป็นครูฝึกสอนเลย คือ มีขั้นนำ ขั้นสอน ขั้นสรุป ขั้นนำของฉันก็เป็นการบอกนักเรียนเพียงว่า “วันนี้เราจะมาเรียนเรื่องนี้นะ” ในขั้นสอน ฉันบอกความหมาย

ของทฤษฎีว่าคืออะไร พร้อมทั้งยกตัวอย่างหลายๆ ตัวอย่างให้นักเรียนฟัง ฉันมักจะถามนักเรียนสั้นๆ ว่า "เข้าใจมั้ยคะ?" นักเรียนในห้องก็ได้แต่เงียบ ฉันถามต่อไปว่า "ถ้ามีอะไรสงสัย ถามได้นะคะ?" นักเรียนในห้องยังคงเงียบเหมือนเดิม ฉันเคยประเมินตัวเองว่า "อ้อ! นักเรียนคงเข้าใจแล้ว" จากนั้น ฉันสั่งให้ทำแบบฝึกหัด แล้วเป็นอันจบการสอน

แต่หลังจากที่ฉันได้รับการอบรมเรื่องกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาแล้ว แรกๆ มึนๆ งงๆ บ้างว่า จะนำไปใช้อย่างไรดี ให้ครบทุกขั้นตอน ฉันท้าทายตัวเองและตั้งใจนำไปใช้เท่าที่ฉันเข้าใจ ฉันเริ่มคาบเรียนด้วยการให้ภาพรวม เมื่อเข้าสู่ขั้นนำเสนอบทเรียน ฉันไม่อธิบายเรื่องที่จะเรียนและความหมายของหัวข้อนั้นในทันที แต่ให้นักเรียนทำความเข้าใจด้วยตนเองจากตัวอย่างที่หลากหลาย และฉันใช้คำถามนำทางนักเรียน เมื่อนักเรียนช่วยกันตอบมาถูกทางแล้ว ฉันจึงอธิบายสรุปความหมายที่ถูกต้องตามหลักการ และให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเพื่อตอกย้ำ และมีฉันคอยให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ฉันให้นักเรียนไตร่ตรองท้ายคาบโดยการแจกกระดาษ A4 ให้นักเรียนเขียนไตร่ตรอง ฉันตั้งคำถามด้วยหลักการของ R-C-A โดยใช้เวลา 5 นาทีในการเขียน แล้วส่ง ฉันได้อ่านบันทึกไตร่ตรองของนักเรียนทุกคน ฉันจึงได้ทราบถึงความรู้สึกที่นักเรียนมีต่อเนื้อหาและต่อตัวฉัน ซึ่งทำให้พบข้อบกพร่องของตัวฉันเอง อย่างที่คาดไม่ถึงมาก่อนเลย เช่น มีนักเรียนคนหนึ่งเขียนบันทึกว่า "ครูคะ หนูว่า วิธีคิดของหนูคิดได้เร็วกว่าวิธีการของครูนะคะ แล้วได้คำตอบเหมือนกันด้วย แต่วิธีของครูทำได้ละเอียดดีค่ะ"

บันทึกนี้ทำให้ฉันอยากรู้ว่า ฉันควรจะปรับปรุงวิธีการสอนของฉันอย่างไรในคาบถัดไป ดังนั้น ฉันได้ให้นักเรียนคนนี้แสดงวิธีของเขาหน้าชั้นเรียน พร้อมกับอธิบายให้กับเพื่อนๆ ฟัง สิ่งที่เกิดขึ้น คือ มีนักเรียนอีกคนหนึ่งยกมือ แล้วบอกฉันว่า "ครูคะ หนูก็คิดไม่เหมือนเพื่อนกับครูค่ะ แต่ได้คำตอบเหมือนกัน" ฉันได้ขอให้เขาแสดงวิธีของเขาเช่นกัน จากนั้น ทุกคนในชั้นเรียนได้ช่วยกันวิเคราะห์เปรียบเทียบวิธีทั้งสามวิธีร่วมกันอย่างสนุกสนาน ประสบการณ์ทำให้ฉันคิดว่า ที่ผ่านมาฉันได้ขีดกรอบความคิดของนักเรียน และฉันได้เรียนรู้ที่จะใช้วิธีการสอนใหม่เพื่อให้อิสรภาพในการคิดแก่นักเรียน

ประสบการณ์ที่นี้ทำให้ฉันรู้ว่า นักเรียนเป็นกระจกสะท้อนให้ฉันได้เห็นตัวเองในมุมที่ฉันคาดไม่ถึงและที่สำคัญ คือ ฉันไม่ใช้บันทึกการไตร่ตรองของนักเรียนในการวัดและประเมินของนักเรียน แต่ใช้เพื่อวัดและประเมินตัวฉันเองเท่านั้น ฉันอยากเชิญชวนให้คุณครูทุกท่านลองนำสิ่งที่ได้รับจากการอบรมไปปรับใช้กับนักเรียนของคุณครู เพื่อจะได้รับประสบการณ์ดีๆ เหมือนกับฉัน ฉันคงไม่มีนักเรียนเป็นกระจกของฉัน หากฉันไม่ให้นักเรียนได้ไตร่ตรอง

คุณครูบุษยา เหล่าเขตกิจ
โรงเรียนมาแตร์เดอีวิทยาลัย
21 ธันวาคม 2014

จากบันทึกประสบการณ์ 3 ฉบับ เราสามารถสรุปได้ว่าคุณค่าของการให้นักเรียนได้ไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน มีดังต่อไปนี้

(1) นักเรียนมีความกระจ่างชัดยิ่งขึ้นในบทเรียนที่ได้เรียนหรือประสบการณ์ที่ได้รับ

(2) นักเรียนได้รับการฝึกฝนให้คิด คิดต่อยอด และตั้งคำถามเชิงวิพากษ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจมากขึ้น อันนำไปสู่การมีทักษะในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

(3) นักเรียนรู้จักเชื่อมโยงบทเรียนกับชีวิตจริง อันจะทำให้นักเรียนเกิดทักษะในการประยุกต์ใช้บทเรียนในชีวิตประจำวันได้

(4) นักเรียนมีความลึกซึ้งกับตัวเองมากขึ้น อันนำไปสู่การค้นพบและยอมรับตัวเอง ซึ่งเป็นพื้นฐานของศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของนักเรียน

ครูควรสนับสนุนให้มี**การจดบันทึกการไตร่ตรอง** (Journaling) การจดบันทึกเป็นวิธีการหนึ่งที่นักเรียนจะได้มีโอกาสบันทึกเนื้อหาที่ได้จาการไตร่ตรองด้วยถ้อยคำที่ได้จากการไตร่ตรองของตัวนักเรียนเอง การจดบันทึกอยู่เสมอในห้องเรียนจะช่วยให้นักเรียนมีความคิดที่ลึกซึ้งขึ้น และเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนได้บันทึกประสบการณ์ของตนและติดตามกระบวนการการเรียนรู้ได้ตลอดเส้นทาง การให้นักเรียนไตร่ตรองและบันทึกหลังจากทำกิจกรรมการเรียนรู้โดยเฉพาะอย่างยิ่งทั้งกิจกรรมจิตอาสาหรือบำเพ็ญประโยชน์ทุกครั้ง จะทำให้นักเรียนได้ระลึกและดื่มด่ำกับรสชาติแห่งความสุขและความยินดีที่ได้ทำตนเพื่อผู้อื่นอีกครั้ง เป็นการถักทอความรู้สึกนี้ให้ฝังรากลงในใจของเขาให้ลึกลงไปอีก

ในบางโอกาส **การไตร่ตรองด้วยความเงียบ** (Silence) การให้นักเรียนไตร่ตรองด้วยความเงียบช่วงเวลาสั้นๆ ในชั้นเรียน โดยเฉพาะการให้เงียบในระหว่างชั้นเรียน เมื่อเกิดความขัดแย้งหรือโต้เถียงจนเกินความเหมาะสม จะช่วยให้เห็นภาพได้ชัดเจน เกิดสติ อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ดีได้

การไตร่ตรองเป็นขั้นตอนที่สำคัญยิ่งของกระบวนการการศึกษาคาทอลิก เพราะจะทำให้เกิดความสำนึกเชิงวิพากษ์ในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง เพื่อให้เกิดการไตร่ตรองจึงควรมีการตั้งคำถามอย่างสม่ำเสมอ ไม่เพียงแต่คำถาม 'อะไร' และ 'อย่างไร' แต่รวมถึง 'ทำไม' ด้วย เพื่อชี้ให้เห็นและเจาะลึกถึงผลลัพธ์ เกิดการตรวจสอบและตีความข้อเท็จจริงจากประสบการณ์ ***การไตร่ตรองด้วยคำถามที่ดีช่วยให้นักเรียนมีสำนึกเชิงวิพากษ์ในการพิจารณาตรวจสอบข้อเท็จจริง และรู้จักคิดอย่างมีวิจารณญาณ*** *แทนที่จะยอมรับข้อมูลหรือข้อเท็จจริงใดๆ โดยไม่ลืมหูลืมตา และนำสู่การสัมผัสสัจธรรมในระดับจิตใจและจิตวิญญาณ*

ความท้าทายที่สำคัญสำหรับครูในขั้นตอนการไตร่ตรอง คือ การตั้งคำถามที่จะขยายขอบเขตการรับรู้ของนักเรียน และกระตุ้นให้พวกเขาต้องพิจารณาถึงมุมมองของคนอื่นเพื่อทำให้เขาเติบโตเป็นคนที่สมบูรณ์ ครูต้องกล้าหาญพอที่จะจัดสรรเวลา 5 - 10 นาทีก่อนหมดคาบเรียนเพื่อให้โอกาสนักเรียนได้ "ไตร่ตรอง" กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองนี้จะสมบูรณ์ไม่ได้เลย หากนักเรียนไม่ได้รับโอกาสนี้

ความเป็นหนึ่ง

"มีอวัยวะหลายส่วน แต่มีร่างกายเดียว
อวัยวะแต่ละส่วนจะเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน"

(1คร.12:20, 25-26)

บทที่ 8

วัดและประเมินผลเพื่อการพัฒนา

ในการเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรอง ใหญ่ทำหน้าที่เป็นคนนำทางในขั้นตอนที่ 5 คือ การวัดและประเมินผล ใหญ่เริ่มต้นให้ภาพรวมด้วยการสร้างความน่าสนใจ (Interest) โดยให้ดูภาพของผู้ประเมินท่านหนึ่งซึ่งกำลังบอกผู้ถูกประเมินว่า “**เพื่อความยุติธรรม ทุกตัวจะถูกทดสอบด้วยวิธีเดียวกัน ขอให้ทุกตัวปีนต้นไม้นั่น**” ผู้ถูกประเมินประกอบด้วย นก ลิง นกแพนกวิน ช้าง ปลา(ที่อยู่ในโถ) แมวน้ำ และ สุนัข ใหญ่ตั้งคำถามว่า “การทดสอบนี้ยุติธรรมจริงหรือไม่?”

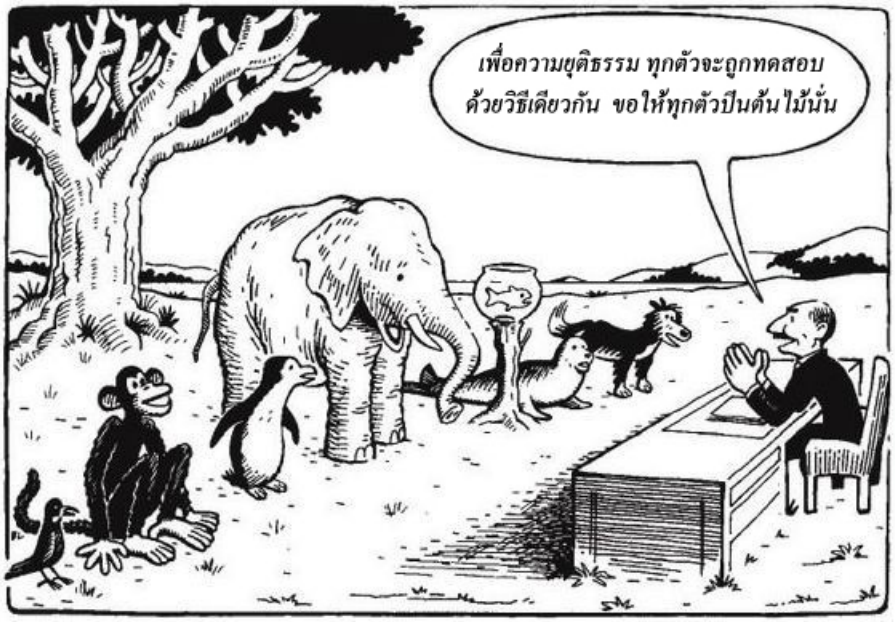

ทุกคนที่เห็นภาพคงทราบดีว่า การทดสอบนี้ไม่ยุติธรรมดังที่ผู้ประเมินกล่าวอ้างเลย ลิงย่อมได้เปรียบกว่าสัตว์ตัวอื่นๆ และในทางตรงกันข้าม ไม่มีทางเลยที่ปลาที่อยู่ในโถจะปีนต้นไม้ได้ ใหญ่ชี้ประเด็นเพื่อนำสู่การนำเสนอบทเรียนโดยอ้างถึงคำของ อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์ว่า “**ทุกคนล้วนเป็นอัจฉริยะ แต่ถ้าเราตัดสินปลาด้วยความสามารถของมันในการปีนต้นไม้แล้ว มันจะเชื่อไปจนตลอดชีวิตว่า มันโง่**”

"Everybody is a genius. But if you judge a fish by its ability to climb a tree, it will live its whole life believing that it is stupid."
--Albert Einstein

"ทุกคนล้วนเป็นอัจฉริยะ แต่ถ้าเราตัดสินปลาด้วยความสามารถของมันในการปีนต้นไม้แล้ว มันจะเชื่อไปจนตลอดชีวิตว่า มันโง่"
--อัลเบิร์ต ไอน์สไตน์

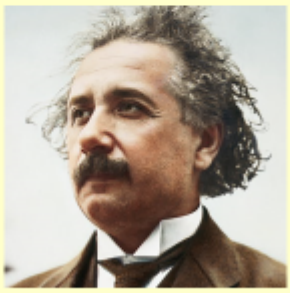

การวัดและประเมินผลแบบเหมาโหลด้วยการให้คะแนนสอบโดยใช้ข้อสอบหรือการทดสอบชุดเดียวกันไม่อาจเพียงพอสำหรับการศึกษาในปัจจุบัน โดยเฉพาะหากเราตระหนักว่าหน้าที่ของโรงเรียนคาทอลิก คือ ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เต็มตามศักยภาพของเขาเป็นรายบุคคล

กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเข้ามาเติมเต็มในส่วนนี้โดยให้ความสำคัญกับการประเมินความก้าวหน้าในด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นครั้งคราวเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา ไม่ว่าจะด้วย แบบทดสอบประจำวัน รายสัปดาห์ รายเดือน หรือรายภาค การทดสอบเป็นระยะๆ จะช่วยเตือนครูและนักเรียนถึงระดับการเจริญเติบโตทางสติปัญญา และได้เห็นส่วนที่ขาดหายไปและต้องจัดการเติมให้เต็มด้วยการทำเพิ่มเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนา การวัดและประเมินผลต้องมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนเพื่อประโยชน์ในการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล มิใช่เป็นเพียงเพื่อการให้คะแนนและเกรดเท่านั้น

การวัดและประเมินผลต้องคำนึงถึงการเจริญเติบโตอย่างครบสมบูรณ์รอบด้านของนักเรียนไม่ใช่เพียงการเรียนรู้ทางวิชาการ ดังนั้น จึงต้องมีการวัดและประเมินผลในพัฒนาด้านทักษะชีวิต คุณลักษณะอันพึงประสงค์ ทัศนคติ และเหตุผลเชิงจริยธรรม โดยใช้วิธีที่หลากหลายและคำนึงถึงอายุและระดับการพัฒนาของนักเรียนแต่ละคนเป็นสำคัญ ครูที่เป็นคนช่างสังเกตย่อมจะรับรู้ถึงสัญญาณการพัฒนาการหรือการขาดการพัฒนาของนักเรียนในชั้นเรียนได้ดี ครู

ประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนจากผลงานที่นักเรียนได้ลงมือทำ และลงมือปฏิบัติหลังจากได้คิดวินิจฉัยและไตร่ตรองประสบการณ์ที่ได้รับในระหว่างคาบเรียน นักบุญยอห์น แบปติสท์ เดอ ลา ซาล องค์อุปถัมภ์ครูคาทอลิก ได้ให้คำแนะนำว่า ครูควรศึกษาเด็กๆ เป็นรายบุคคล สังเกตความสามารถ บุคลิกภาพ และสิ่งที่ต้องมีการพัฒนาเพิ่มในเด็กๆ แต่ละคน โดยการจดบันทึกรายละเอียดทั้งหมด และบันทึกนี้จะถูกส่งต่อไปยังครูที่มีหน้าที่รับผิดชอบเด็กๆ ในชั้นเรียนถัดไป ทำให้ครูในชั้นนั้นได้รับรู้ถึงการเปลี่ยนแปลงและความแตกต่างของนักเรียนในแต่ละช่วงของการเติบโตและพัฒนาได้อย่างชัดเจน

นอกจากนั้น ครูอาจให้นักเรียนช่วยกันทบทวนการเรียนรู้เพื่อติดตามและปรับปรุงการเรียนรู้ และใช้โอกาสนี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญของครูที่จะประเมินตนเอง เพื่อปรับปรุงแผนการสอนและวิธีสอนของครูให้ดีขึ้นในคาบต่อไป การไตร่ตรองก่อนสิ้นคาบเรียนเป็นโอกาสที่ดีที่ครูจะได้รับรู้ถึงความก้าวหน้าของนักเรียน แต่ครูต้องทำให้นักเรียนมั่นใจว่า การไตร่ตรองไม่ใช่การทดสอบและไม่มีการให้คะแนน มิฉะนั้นแล้ว นักเรียนจะไม่บันทึกประสบการณ์ด้วยคำพูดของตนเองอย่างอิสระเพื่อสะท้อนความเข้าใจที่แท้จริงของเขา แต่จะพยายามทำเช่นเดียวกับการตอบข้อสอบเพื่อให้ได้คะแนนสูงๆ และเกรดดีๆ เท่านั้น

กรอบการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นำเสนอโดย ดักลาส รีฟส์ ในหนังสือชื่อ **ทักษะแห่งอนาคตใหม่ การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21** แปลโดย วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์ (2554) สอดคล้องกับแนวคิดพื้นฐานทางกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง รีฟส์กำหนดปัจจัยกำหนดและสมมติฐานของการทดสอบสำหรับการศึกษาในศตวรรษที่ 20 และที่ควรจะเปลี่ยนแปลงไปในศตวรรษที่ 21 **ในตารางที่ 1 ปัจจัยกำหนดและสมมติฐานของการทดสอบ**

ตารางที่ 1 ปัจจัยกำหนดและสมมติฐานของการทดสอบ

ปัจจัยกำหนดของศตวรรษที่ 20	สมมติฐานของศตวรรษที่ 20	ปัจจัยกำหนดของศตวรรษที่ 21	สมมติฐานของศตวรรษที่ 21
เงื่อนไขที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน	จุดประสงค์ของการทดสอบ คือ เพื่อเปรียบเทียบนักเรียน ดังนั้น ความแปรผันอยู่ที่ตัวนักเรียน ไม่ใช่ที่เงื่อนไขของการทดสอบ นักเรียนได้คะแนนจากการจดจำและทำตามกฎที่วางไว้	**เงื่อนไขที่ไม่ต้องมีมาตรฐานเดียวกัน**	จุดประสงค์ของการทดสอบ คือ เพื่อสะท้อนโลกความเป็นจริง ดังนั้น เงื่อนไขในการทดสอบจึงผันแปรและเปลี่ยนแปลงได้ นักเรียนได้คะแนนจากความคิดสร้างสรรค์และการโต้ตอบสิ่งที่ไม่ได้คาดคิด
ความลับของเนื้อหา	ความเป็นธรรม หมายถึง การที่ไม่มีนักเรียนคนใดรู้ข้อสอบล่วงหน้า ดังนั้น ยิ่งนักเรียนสะสมความรู้และจดจำได้มากก็จะทำข้อสอบได้เนื้อหาที่เปิดเผย	**ผลทดสอบในระดับบุคคล**	ความเป็นธรรม หมายถึง การที่นักเรียนได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการประเมิน ไม่เพียงรู้แต่ว่ามีความท้าทายใดบ้างในข้อสอบ แต่ยังมีส่วนช่วยคิดความท้าทายเหล่านั้นด้วย
ผลทดสอบในระดับบุคคล	ความสำเร็จ หมายถึง การเอาชนะนักเรียนคนอื่น ผู้นำคือคนที่เป็นเจ้านายและรู้มากที่สุด การทำงานเป็นทีมฟังดูดี แต่เมื่อนักเรียนทำข้อสอบก็ต้องดิ้นรนด้วยตัวเองเพียงผู้เดียว	**ส่วนผสมของผลงานจากแต่ละคนและจากทั้งกลุ่ม**	ความสำเร็จเป็นสิ่งสะท้อนความพยายามของบุคคลและความร่วมมือของกลุ่ม ซึ่งความพยายามของบุคคลเพียงอย่างเดียวนั้นไม่เพียงพอ ผู้นำคือคนที่มีอิทธิพลต่อผู้อื่นได้ เพราะมีความเข้าใจที่ลึกซึ้งและให้การสนับสนุน ไม่ใช่เพราะมีอำนาจ

รีฟส์ได้นำเสนอกรอบการประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 แบบใหม่ว่า กรอบการประเมินนี้เป็นเหมือนกลุ่มดาวๆ แต่ละดวงอาจสดใสและมีพลัง แต่ก็เป็นเพียงหนึ่งในดาวอีกพันล้านดวงที่ส่องสว่างยามค่ำคืน ดาวแต่ละดวงในกลุ่มดาวมีความหมายเพราะความสัมพันธ์ที่มีต่อดาวดวงอื่นทำให้เกิดภาพที่ตรึงใจตามการตีความของนักดูดาว **ในแผนภาพที่ 3 กรอบการประเมินแบบใหม่สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 – กลุ่มดาวของการเรียนรู้**

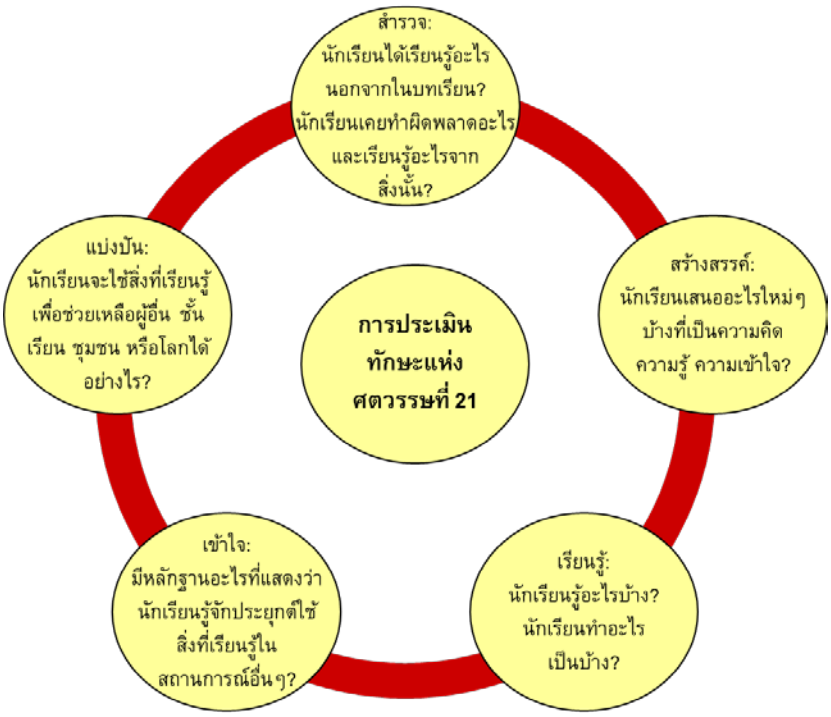

แผนภาพที่ 3 กรอบการประเมินแบบใหม่สำหรับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 – กลุ่มดาวของการเรียนรู้

การประเมินทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ต้องทำใน 5 มิติ ได้แก่

- **สำรวจ** - นักเรียนได้เรียนรู้อะไรนอกจากในบทเรียน นักเรียนเคยทำผิดพลาดอะไรและเรียนรู้อะไรจากสิ่งนั้น
- **สร้างสรรค์** - นักเรียนเสนออะไรใหม่ๆ บ้างที่เป็นความคิด ความรู้ ความเข้าใจ
- **เรียนรู้** - นักเรียนเข้าใจอะไรบ้าง นักเรียนทำอะไรเป็นบ้าง
- **เข้าใจ** - มีหลักฐานอะไรที่แสดงว่านักเรียนรู้จักประยุกต์ใช้สิ่งที่เรียนรู้ในสถานการณ์อื่น

- **แบ่งปัน** - นักเรียนจะใช้สิ่งที่เรียนรู้เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นในชั้นเรียน ชุมชน หรือโลกได้อย่างไร

กรอบของรีฟส์นี้สามารถปรับเข้ากับทุกระดับชั้นและทุกวิชาได้ กรอบนี้เสนอจุดเน้นที่ชัดเจนและสอดคล้องสำหรับบทเรียนที่สร้างสมดุลระหว่างความต้องการเรียนรู้และความเข้าใจในเนื้อหาเชิงวิชาการกับความต้องการสร้างสรรค์ สำรวจ และแบ่งปัน โรงเรียนสามารถใช้กรอบนี้เพื่อพิจารณาช่องว่างระหว่างการประเมินแบบดั้งเดิมและโอกาสในการสร้างความท้าทายใหม่ให้แก่นักเรียน นี่เป็นโอกาสที่จะตอบสนองความต้องการของศตวรรษใหม่ ตัวอย่างเช่น การทดสอบส่วนใหญ่มุ่งเน้นไปที่ทักษะการ “เรียนรู้” ซึ่งอยู่ด้านขวาล่างของกรอบ โดยมักจะพิจารณาคำถามที่ว่า “นักเรียนรู้อะไรบ้าง” และ “นักเรียนทำอะไรเป็นบ้าง” เราอาจพัฒนาการประเมินนี้อย่างมีนัยสำคัญโดยการรวมองค์ประกอบอื่นๆ ในกรอบและคำถามที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบเหล่านั้น

ในระหว่างการเดินทางสายไตร่ตรอง เราได้ฝากกรอบความคิดนี้ไว้ให้แก่ครูเพื่อนร่วมทางพิจารณาด้วยความแอบหวังเล็กๆ ว่า จะได้จุดประกายให้พวกเขาเริ่มปรับเปลี่ยนวิธีการวัดและประเมินผลในการจัดการเรียนการสอนของพวกเขา เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก หลังจากการเดินทาง **คุณครูขวัญเรือน ใหม่ใจ** โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย เป็นหนึ่งที่ได้เริ่มต้นการเปลี่ยนแปลงของตนเอง ตามปรากฏจากบันทึกของคุณครู เรื่อง **บนเส้นทางการสอนของครูชนแดน**

บนเส้นทางการสอนของครูชนแดน

ฉันมองถึงกระบวนการการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองว่าเป็นรากฐานสำคัญในการจัดการเรียนการสอน และการพัฒนานักเรียน เพราะ กระบวนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ช่วยในการพัฒนาทักษะด้านความคิดของนักเรียน ซึ่งถือได้ว่าเป็นทักษะสำคัญในการเรียนรู้และเป็นทักษะที่ต้องรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ในเรื่องของ “ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น” และสิ่งที่ครูผู้สอนคาดหวังจะเห็นนักเรียนของตนเองเป็นเยาวชนที่มีคุณภาพต่อไป พอได้รับโอกาสเข้ารับการอบรมในเรื่องของ “กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง” จึงเป็นการกระตุ้นให้ฉันอยากที่จะให้สิ่งดีๆ ให้กับนักเรียนตัวเอง

ฉันเริ่มจากการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจในการเรียน เป็นการเพิ่มสีสัน เพิ่มชีวิตชีวาในการเรียนรู้ของนักเรียนให้น่าประทับใจ กระตุ้นการเรียนรู้ของนักเรียนโดยการใช้คำถาม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ทำให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้น และกระหายในการที่จะเรียนรู้ ฉันให้ภาพรวมก่อนที่จะเริ่มเข้าสู่เนื้อหาหรือกิจกรรมการเรียนรู้ โดยการใช้เทคนิค INTRO Model ฉันยืนยันได้ว่า เป็นเทคนิคนี้ช่วยพัฒนาทักษะในการเรียนรู้และการคิด นักเรียนสามารถค้นคว้าความรู้เพิ่มเติมจากการเรียนรู้ในห้องเรียนถือเป็นการต่อยอดในการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี

ในส่วนของการนำเสนอบทเรียนด้วย See-Judge-Act เป็นขั้นตอนกระบวนการเรียนการสอนที่สำคัญ เป็นขั้นตอนที่ครูผู้สอนต้องชัดเจน พร้อมถ่ายทอดให้กับผู้เรียน แล้วร่วมกันสนทนาในชั้นเรียนในเนื้อหา จะเห็นได้ถึงความสนใจของผู้เรียนในการเรียนรู้ สามารถแยกแยะความหมายระหว่างคำว่า “วรรณกรรมกับวรรณคดี” ได้

ในการวัดและประเมินผล ฉันเปลี่ยนการประเมินจากการตอบคำถามแบบปรนัยให้เป็นแบบอัตนัย รวมทั้งการสังเกตจากการทำงานและการมีส่วนร่วมของนักเรียนในการเรียนรู้ เพื่อให้แน่ใจว่า นักเรียนเข้าใจวรรณกรรมและวรรณคดีอย่างแท้จริง

ในความเป็นจริง ในทุกเนื้อหา ทุกรายวิชา ครูผู้สอนสามารถนำกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรองไปสอนได้ ซึ่งจะสามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติของผู้ที่ไม่สนใจในการเรียน ง่วงนอนในเวลาเรียน ไม่ชอบส่งงาน ได้เป็นอย่างดี และจะส่งผลถึงผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้ อันจะทำให้ครูผู้สอนประทับใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน

คุณครูขวัญเรือน ใหม่ใจ
รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย
6 กันยายน 2014

บันทึกเรื่อง **พัฒนาเพียงเล็กน้อยก็ชื่นใจ** ของ**คุณครูนราภรณ์ จุลลาย** โรงเรียนดรุณาราชบุรี คุณครูได้แบ่งปันประสบการณ์ที่ได้เปลี่ยนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลแบบเดิมให้เป็นการสอนแบบไตร่ตรอง รวมถึงสร้างการวัดผลเพื่อการพัฒนานักเรียน มิใช่เพียงเพื่อการให้คะแนนหรือเกรด

พัฒนาเพียงเล็กน้อยก็ชื่นใจ

ดิฉันเป็นครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับชั้น ป.5 ฉันจะเล่าถึงการสอนของฉันให้ฟังนะ

เดิมในการสอนแต่ละครั้ง ฉันบอกวัตถุประสงค์กับนักเรียนเสมอว่า “จากการเรียนเมื่อจบเรื่องนั้นแล้ว เธอจะต้องบอก อธิบาย จำแนก และทำแบบทดสอบของครูได้” ในการสอนฉันหาสื่อรูปแบบต่างๆ หรือข้อมูลจากดาวเทียม โหลดลงแผ่น CD มาสอนและอธิบาย สาธิต ให้ทดลอง (กิจกรรมกลุ่ม) และให้นักเรียนลงมือปฏิบัติ แล้วนำมาเสนอผลหน้าชั้นเรียน

การวัดผลทำโดยวิธีหลายวิธีตามความเหมาะสม

1. การสังเกต ด้วยแบบประเมินพฤติกรรม การทำกิจกรรม
2. การปฏิบัติ ด้วยแบบประเมินการปฏิบัติ ผลงาน ใบงาน การนำเสนอ อภิปราย ทดลอง รวมถึงการสรุปผล
3. การทดสอบ การตอบคำถาม แบบทดสอบปรนัย และแบบทดสอบอัตนัย

นี่คือรูปแบบการสอนของฉัน ทุกครั้งที่สอน ฉันสังเกตเห็นนักเรียนสนุกและให้ความร่วมมือเสมอ สงสัยจะกลัวว่าหากไม่ปฏิบัติตามจะถูกหักคะแนน

หลังจากฉันได้เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ เรื่อง การเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ฉันเริ่มเห็นมุมมองใหม่ๆ ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละครั้ง ฉันเริ่มต้นด้วยการให้ภาพรวมในการสอน ไม่ใช่บอกเพียงจุดประสงค์เท่านั้น แต่ครอบคลุมถึงความจำเป็นในการเรียนเรื่องนี้ว่า นำไปใช้อะไร หรือประโยชน์ที่จะได้ในการเรียนครั้งนี้ หัวข้อที่จะเรียน เวลาที่ใช้ในแต่ละเรื่องและวัตถุประสงค์ที่เรียน ฉันสร้างจุดสนใจด้วยกิจกรรมเล็กๆ เพื่อลับสมองให้นักเรียนตื่นตัว เช่น ใช้คำถามสร้างประเด็นให้คิด กิจกรรม เกม สาธิตสั้นๆ เพื่อสร้างความน่าสนใจและให้ตื่นตัว

เมื่อเข้าสู่เนื้อหาการสอน ฉันแบ่งกลุ่มนักเรียนตามความถนัด นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมทุกคน

1. ตั้งประเด็นคำถามจากการสังเกต สงสัย
2. คาดคะเนคำตอบ สมมติฐานจากข้อมูลและประสบการณ์ที่มี
3. สืบค้นข้อมูล ทดลอง บันทึกผล และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

ฉันเป็นเพียงผู้ควบคุมกิจกรรมและผู้สังเกตการณ์การทำงานของนักเรียน นักเรียนนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน นักเรียนทุกคนเห็นข้อมูลของแต่ละกลุ่มและร่วมกันสรุปประเด็นแสดงความคิดเห็นและซักถามเพิ่มเติม หลังจากนั้น ฉันจึงอธิบายหลักการหรือให้อ่านแบบเรียนและให้นักเรียนบันทึก ในขั้นสุดท้าย ฉันจึงให้งานเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนเห็นความสำคัญเชื่อมโยงว่า เรียนแล้วนักเรียนได้อะไร เปรียบเทียบกับชีวิตจริงด้วยการสำรวจสืบค้นในชีวิตประจำวันเป็นงานต่อไปและบันทึกส่ง

วิธีการวัดผลของฉันหลากหลายมากขึ้น เช่น การสังเกตพฤติกรรมการพัฒนาของกลุ่ม การให้ความร่วมมือและการปฏิบัติ การนำเสนองาน การสืบค้นข้อมูล การพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน และฉันเลิกใช้ข้อสอบปรนัย

ผลที่เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ฉันสังเกตได้ คือ นักเรียนมีความสุขกับการเรียน มีการเตรียมความพร้อมและนำอุปกรณ์ใช้งานมาร่วมมากขึ้น นักเรียนมีความรับผิดชอบ ไม่เกี่ยงงานกัน และนักเรียนช่วยเหลือกัน ฉันได้รับประโยชน์ตั้งแต่เริ่มเตรียมและคิดงาน ฉันเหนื่อยมากนะ แต่ตอนสอนฉันรู้สึกมีความสุขและสบาย เพราะฉันเป็นเพียงผู้กำกับและผู้สังเกตเท่านั้น

ประเด็นที่อยากแบ่งปัน คือ การสอนแบบไตร่ตรองทำให้ฉันเห็นความพร้อมของนักเรียนมากขึ้นในการเรียนและทำงานร่วมกัน อย่างน้อย ฉันทำให้นักเรียนคนหนึ่งที่เคยรู้สึกว่า ตนเองต้องพึ่งคนเก่งประจำกลุ่มเสมอ ในวันนี้เขาได้ค้นพบว่า เขามีค่าและสามารถมีส่วนร่วมในการทำงานกลุ่มของเขาได้เป็นอย่างดี นี่แหละ คือการพัฒนาแม้เพียงเล็กน้อยที่ฉันเห็นแต่ก็ทำให้ฉันชื่นใจ

คุณครูนราภรณ์ จุลลาย
โรงเรียนดรุณาราชบุรี

บันทึกของคุณครู 2 ท่านนี้เป็นตัวอย่างของการเริ่มต้นของการเปลี่ยนแนวความคิดและวิธีการวัดและประเมินผล ทั้งนี้ เพื่อให้การศึกษาไทยพัฒนาและก้าวหน้าได้ เราจำเป็นต้องมีการปฏิรูปการวัดและประเมินผลของนักเรียนให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิรูปการศึกษาไทยอย่างเป็นระบบและมีองค์รวม อันเป็นความท้าทายของครูและนักการศึกษาคาทอลิกที่จะเป็นผู้จุดประกายและริเริ่มการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้เกิดผลอย่างแท้จริง

ผมเริ่มต้นบทนี้ด้วยการให้ภาพรวมของใหญ่ในการเดินทางสายไตร่ตรองในขั้นตอนที่ 5 ผมจึงขอจบบทนี้ด้วยบทสรุปและการท้าทายที่ใหญ่ให้ไว้กับเพื่อนร่วมทางในตอนจบของการนำการเดินทาง ใหญ่ได้นำข้อความจากหนังสือชื่อ **ครูนอกกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ ของเรฟ เอสควิท** มาท้าทายและจุดประกายเพื่อนร่วมทาง ข้อความนี้ชี้ปัญหาของการวัดและประเมินผลในระบบการศึกษาในโลกปัจจุบันได้อย่างตรงจุดและเจ็บปวด และยังตอกย้ำให้เห็นถึงจุดประสงค์ที่แท้จริงประการเดียวของการวัดและประเมินผล นั่นคือ เป็นเครื่องมือของครูในการพัฒนานักเรียนที่เขารัก

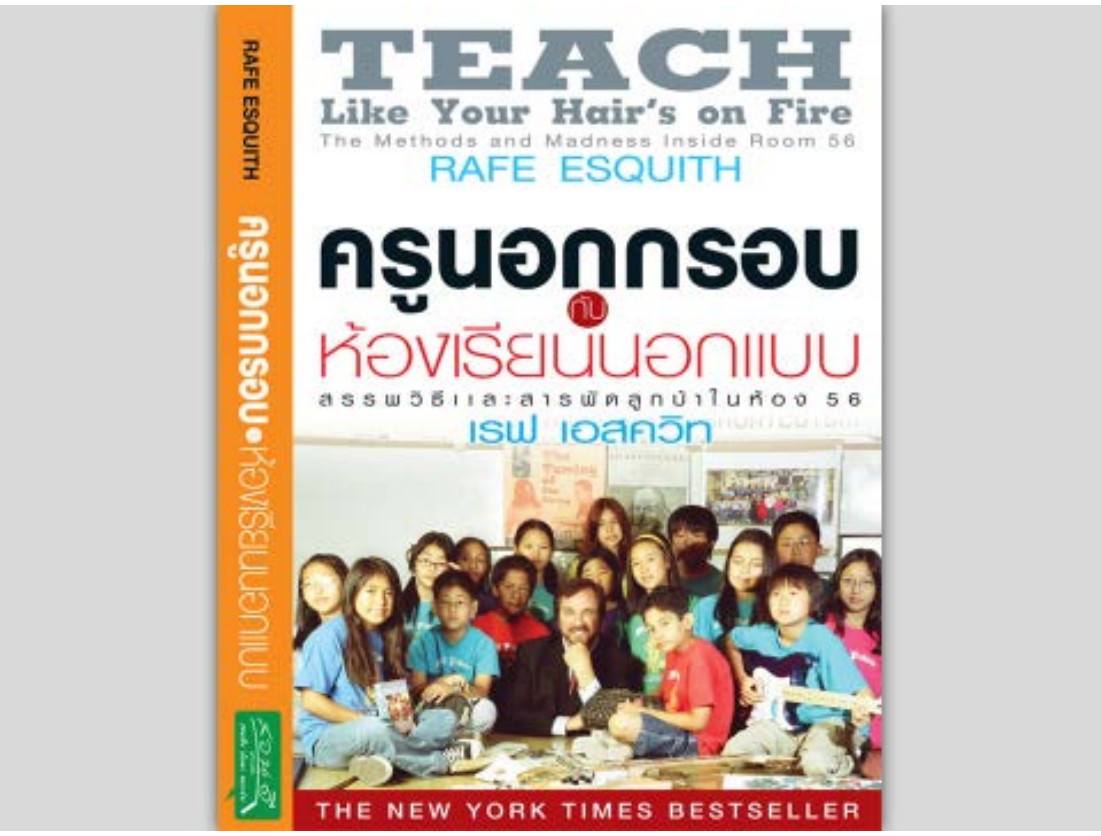

เราจะไม่ถูกหลอกอีก

การทดสอบมาตรฐานกลายเป็นฝันร้ายในโรงเรียนของเราไปแล้ว ครูถูกเรียกร้องให้จัดการทดสอบโน่นนี่เต็มไปหมด จนไม่มีเวลาที่จะสอนเด็กนักเรียนในวิชาที่พวกเขาควรมีความรู้ ส่วนเด็กๆ ก็หมดเรี่ยวหมดแรงกับการทำข้อสอบจนไม่สนใจแล้วว่าคะแนนจะออกมาเป็นอย่างไร ในบรรดาเรื่องตลกร้ายของสถานการณ์เช่นนี้ คงไม่มีอะไรหดหู่ไปกว่าความจริงที่แม้การทดสอบ

มาตรฐานจะถูกคิดขึ้นมา เพื่อเป็นตัวช่วยให้เด็กๆ ของเราประสบความสำเร็จ แต่ในทางปฏิบัติกลับกลายเป็นว่าการทดสอบมาตรฐานนั่นแหละที่ทำให้พวกเขาล้มเหลว

ผลที่ตามมา

การสอบนั้นเหมือนเทอร์โมมิเตอร์ มันเป็นเพียงเครื่องมือที่ใช้ในการวัดเท่านั้นเองจริงๆ แทนที่จะใช้วัดอุณหภูมิ การสอบใช้วัดความเข้าใจทักษะอย่างหนึ่ง เด็กๆ จำเป็นต้องเข้าใจว่าการได้คะแนนสอบน้อยไม่ได้แปลว่าโลกจะแตก ถึงอย่างไรพ่อแม่ก็ยังรักพวกเขาอยู่ดี ผมเองก็เหมือนกัน ถ้านักเรียนทำข้อสอบการคูณได้ไม่ดี มันหมายความได้อย่างเดียวและอย่างเดียวเท่านั้น คือ เขายังไม่เข้าใจทักษะในการคูณ และผมก็ ***ยินดี*** จะสอนเขาใหม่

ความรัก

"ความรักย่อมอดทน มีใจเอื้อเฟื้อ
ไม่อิจฉา ไม่โอ้อวดตนเอง
ไม่จองหอง ไม่หยามคาย
ไม่เห็นแก่ตัว ไม่ฉุนเฉียว
ไม่จดจำความผิดที่ได้รับ
ไม่ยินดีในความชั่ว
แต่ร่วมยินดีในความถูกต้อง
ความรักให้อภัยทุกอย่าง
เชื่อทุกอย่าง หวังทุกอย่าง
อดทนทุกอย่าง" (1คร.13:1-8)

บทที่ 9

จุดหมายอยู่ที่การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม

เป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก คือ หล่อหลอมนักเรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกมิติ ทั้งร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และจิตวิญญาณ บนความเชื่อพื้นฐานที่ว่า มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความสามารถด้านต่างๆ ที่พระเจ้าประทานให้มีอยู่ในตน ซึ่งสามารถพัฒนาให้ปรากฏได้อย่างค่อยเป็นค่อยไป จนบรรลุถึงความเป็นมนุษย์แท้ที่มีคุณค่า มีความรับผิดชอบ รู้จักควบคุมตนจากภายใน และมีความสามารถในการตัดสินใจเลือกและปฏิบัติได้อย่างอิสระและสอดคล้องกับมโนธรรมของตนที่ได้รับการหล่อหลอมจุดหมายขึ้นจุดหมายปลายทางของการศึกษาที่แท้จริงประการสำคัญประการหนึ่งจึงเป็นพัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนเหมาะสมตามวัยจนถึงขั้นสูงสุดเต็มตามศักยภาพของเขา กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองจะสามารถเป็นเครื่องมือที่สำคัญของครูที่จะส่งเสริมให้นักเรียนไปสู่จุดหมายปลายทางนี้

ในการเดินทางสายไตร่ตรอง เราร่วมกันศึกษาทฤษฎีพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม (The Cognitive Theory of Development of Moral Reasoning Ability) ของลอเรนซ์ โคห์ลเบิร์ก (Lawrence Kohlberg) เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมจริยธรรมของนักเรียน หลักการพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรมของโคห์ลเบิร์ก อยู่บนข้อสมมติฐานที่ว่า เหตุผลเชิงจริยธรรมมีการพัฒนาตามระดับความสามารถของการรู้การคิด แตกต่างกันไปตามอายุ บุคคลในวัยเด็กมีเหตุผลเชิงจริยธรรมต่ำกว่าบุคคลในวัยผู้ใหญ่ โคห์ลเบิร์กเสนอว่า พัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม (Moral Stages) มี 3 ระดับ ในแต่ละระดับยังแบ่งเป็น 2 ขั้น ดังปรากฏตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 พัฒนาการทางจริยธรรมตามทฤษฎีของโคห์ลเบิร์ก (1969)

ระดับจริยธรรม และอายุ	ขั้นการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม
ระดับที่ 1 ก่อนกฎเกณฑ์ อายุ 2 - 10 ขวบ	ขั้นที่ 1 การหลบหลีกการถูกลงโทษ ขั้นที่ 2 การแสวงหารางวัล
ระดับที่ 2 ตามกฎเกณฑ์ อายุ 10 - 16 ปี	ขั้นที่ 3 การทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น ขั้นที่ 4 การทำตามหน้าที่และกฎข้อบังคับในสังคม
ระดับที่ 3 เหนือกฎเกณฑ์ อายุ 16 ปีขึ้นไป	ขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา ขั้นที่ 6 การยึดอุดมคติสากล

ระดับและขั้นตอนของการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ระดับที่ 1 ระดับก่อนกฎเกณฑ์ (Preconventional Level)

เด็กอายุ 2 ถึงประมาณ 10 ขวบมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้ เด็กปฏิบัติตามสิ่งที่พ่อแม่หรือครูบอกให้ทำ และเรียนรู้ว่า สิ่งใดดีหรือสิ่งใดไม่ดีจากผลที่เด็กกระทำว่าจะโดนลงโทษทางกายหรือได้รับรางวัลหรือไม่ เด็กคำนึงว่า "**อะไรจะเกิดขึ้นกับตัวฉัน**" (What is it for me?) เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้แบ่งออกเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 1 การหลบหลีกการถูกลงโทษ (Punishment and Obedience Orientation) – ฉันไม่อยากมีปัญหา

ขั้นนี้เป็นพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นแรก เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 2 ถึง 7 ขวบ เด็กตัดสินใจหรือยอมกระทำพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่ง เพราะความกลัวความเจ็บปวดจากการถูกลงโทษทางกาย เช่น เด็กไม่ดื้อ เด็กยอมทำตามสิ่งที่ผู้เลี้ยงบอกหรือสั่ง เพราะกลัวถูกตี กลัวถูกลงโทษ

ในเส้นทางสายไตร่ตรอง เราท้าทายกันว่า การสอนแบบนี้ดีแล้วเหรอ เราอยากให้เด็กๆ ของเราประพฤติตัวดี ไม่ใช่เพราะพวกเขากลัวถูกลงโทษ เช่น หากนักเรียนไม่ทำเวร จะถูกลงโทษ จริยธรรมในขั้นนี้ หากปรากฏในผู้ใหญ่ที่เหตุผลเชิงจริยธรรมไม่พัฒนาตามวัย พวกเขาจะทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เพราะเพียงกลัวถูกลงโทษ หรือกลัวตกนรก หรือเพียงเพื่อป้องกันตัวเองหรือหลีกเลี่ยงปัญหา พวกเราเห็นพ้องกันว่า ครูควรบ่มเพาะให้นักเรียนทำดีเพราะเขาเห็นว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งดี ถูกต้องและดีงาม ดังนั้น ครูจึงไม่ควรกระตุ้นให้นักเรียนไม่ว่าระดับใดๆ ประพฤติดีด้วยการขู่จะลงโทษหรือตัดคะแนน

ขั้นที่ 2 การแสวงหารางวัล (Instrumental-Relativist Orientation) – ฉันอยากได้รางวัล

ขั้นที่ 2 เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 7 ถึง 10 ขวบ เด็กเริ่มเรียนรู้ว่า การกระทำที่ถูกต้องคือการกระทำที่ได้รับผลตอบแทนที่น่าพอใจ เช่น ขนม อาหาร ของเล่น หรือเงิน เป็นต้น ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เข้าทำนองว่า "ยื่นหมู ยื่นแมว" หรือ "ตาต่อตา ฟันต่อฟัน" หรือ "ผลัดกันเกาหลัง" การ

ให้เหตุผลในการกระทำในจริยธรรมขั้นนี้ เช่น เด็กจะทำตามคำสั่งก็ต่อเมื่อมีสิ่งของตอบแทน เช่น ขนม เงิน เป็นต้น

แน่นอนว่าของรางวัลล่อใจทั้งหมายเป็นแรงโน้มน้าวให้เกิดพฤติกรรมที่ดีได้ แต่หากเด็กๆ เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีเหตุผลเชิงจริยธรรมและยังชะงักในขั้นนี้ พวกเขาจะมีเหตุผลการกระทำหรือไม่กระทำ เช่น ทำแล้วไม่คุ้มค่ากับที่ลงทุนลงแรง หรือทำแล้วสูญเปล่า หรือจะทำสิ่งใด ถึงแม้จะเป็นหน้าที่ก็จะขอหรือต้องได้สิ่งตอบแทน มิฉะนั้นจะไม่ทำ หรือทำแบบขอไปที ที่เลวร้ายที่สุด คือ พวกเขาอาจทำอะไรเพราะเห็นแก่อามิสสินจ้างโดยไม่คำนึงว่าสิ่งนั้นเป็นที่สิ่งที่ถูกต้อง ชอบธรรมหรือไม่ ครูนักเดินทางสายไตร่ตรองตระหนักว่า โรงเรียนคาทอลิกไม่ประสงค์ให้นักเรียนจัดหรือร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือกิจกรรมสาธารณะประโยชน์โดยหวังสิ่งตอบแทน

เมื่อนักเรียนโตขึ้น หากนักเรียนเริ่มยังคงแสวงหารางวัลเพื่อตอบแทนการทำความดีของเขา และไม่สามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมให้สูงขึ้น เนื่องจากถูกตอกย้ำด้วยการให้รางวัลครั้งแล้วครั้งเล่า เท่ากับครูกำลังป้อนทอฟฟี่เคลือบยาพิษให้แก่เขา ครูควรชักชวนนักเรียนให้ทำในสิ่งที่ถูกต้อง สิ่งที่ดีงาม ร่วมกิจกรรมจิตอาสาหรือบำเพ็ญประโยชน์ เพราะว่าสิ่งนั้นเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม โดยไม่คำนึงว่าจะได้สิ่งใดตอบแทนหรือไม่ อันเป็นระดับขั้นของเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้น การกระตุ้นให้นักเรียนประพฤติดีด้วยการให้รางวัลเป็นครั้งคราว เช่น ผลงานติดดาว การมอบเกียรติบัตรเป็นสิ่งดี แต่ไม่เพียงพอ ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนทำความดีและภูมิใจที่ได้ทำสิ่งนั้นด้วยตัวของเขาเองได้

ระดับที่ 2 ระดับตามกฎเกณฑ์ (Conventional Level)

เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้เป็นของเด็กที่มีพัฒนาการทางเหตุผลเชิงจริยธรรมมากขึ้น ซึ่งโดยส่วนมากอยู่ในอายุระหว่าง 10 ถึง 16 ปี ช่วงอายุนี้เป็นช่วงที่เด็กได้รับการถ่ายทอดทางสังคมจากหลายแหล่งโดยเฉพาะครอบครัว เพื่อนและสังคม อิทธิพลจากแหล่งเหล่านี้จึงมีผลต่อเหตุผลเชิงจริยธรรมของเด็ก ทำให้พวกเขาเริ่มแสดงบทบาทของตนตามที่บุคคลอื่นและสังคมคาดหวัง เด็กคำนึงถึงว่า “**หลักเกณฑ์คืออะไร**” (What is the rule?) ระดับนี้แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 3 การทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น (Interpersonal Concordance) – ฉันอยากเอาใจใครสักคน

ในช่วงอายุนี้ เหตุผลที่สำคัญในการที่เด็กจะตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำพฤติกรรมเกิดจากการที่เด็กรู้สึกว่า สิ่งที่ตัดสินใจกระทำหรือไม่นั้นได้รับความเห็นชอบ ยินยอม หรือเป็นไปตามที่บุคคลรอบข้างคาดหวังหรือยอมรับหรือไม่ ดังนั้น เด็กในช่วงอายุ 10 ถึง 13 ปี มักมีพฤติกรรมคล้อยตามพฤติกรรมเลียนแบบ หรือพฤติกรรมที่ทำให้ตนเป็นจุดเด่น เพื่อเรียกร้องความสนใจและการยอมรับจากผู้อื่นโดยเฉพาะเพื่อน สำหรับเด็กบางคน การที่จะเป็นที่ยอมรับจากเพื่อนทำให้ตนต้องแสดงพฤติกรรมที่เด่น รู้สึกว่าตนเป็นผู้ใหญ่ ซึ่งอาจรวมถึงพฤติกรรมไม่น่าปรารถนาหรือเบี่ยงเบน เช่น พฤติกรรมการขับรถซิ่ง พฤติกรรมการเสพสารเสพติด เป็นต้น

หากเด็กๆ หยุดชะงักจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ เมื่อโตขึ้น พวกเขาจะกระทำการใดๆ โดยเห็นแก่เครือญาติหรือพวกพ้องเพื่อนฝูงมากกว่าที่จะตัดสินใจกระทำสิ่งใด เพราะเห็นแก่ส่วนรวมเป็นหลัก พวกเขาจะเลือกยึดเอาผลประโยชน์ของตนหรือพวกพ้องเป็นหลักมากกว่าเอาประโยชน์ของส่วนรวมเป็นหลัก พวกเขาจะพลาดการมีชีวิตที่มีคุณค่าและมีความหมายที่แท้จริง เด็กๆที่ต้องทำตามความกดดันนี้จะต้องเอาใจพ่อแม่ พวกเขาจะสูญเสียโอกาสการค้นพบตัวเอง และไม่พึงพอใจกับชีวิตของตนจนอาจถึงขั้นเกลียดตัวเองในที่สุด เป้าหมายของการศึกษาคาทอลิก คือ ให้นักเรียนเติบโตจนเต็มศักยภาพของเขา ครูนักเดินทางสายไตร่ตรองย่อมไม่ปล่อยให้นักเรียนหยุดชะงักการเติบโตทางจริยธรรมของนักเรียนไว้ในขั้นนี้

ขั้นที่ 4 การทำตามหน้าที่และกฎข้อบังคับในสังคม (Law and Order) – ฉันปฏิบัติตามกฎ เพราะมันเป็นกฎ

จริยธรรมในขั้นนี้เป็นจริยธรรมที่สูงกว่าขั้นที่ 3 บุคคลกระทำสิ่งต่างๆ ตามกฎระเบียบหรือหน้าที่ที่สังคมกำหนด โดยไม่คำนึงถึงเครือญาติหรือพวกพ้องเพื่อนฝูง จริยธรรมในขั้นนี้เป็นจริยธรรมของเด็กอายุ 13 ถึง 16 ปี เช่น การปฏิบัติตามกฎระเบียบโรงเรียน การปฏิบัติตามกฎจราจร การปฏิบัติตามกฎระเบียบขององค์การหรือหน่วยงาน การประพฤติปฏิบัติตามศีล 5 เป็นต้น

หากเด็กๆ หยุดชะงักการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมอยู่ในขั้นนี้ โดยการที่อ้างกฎระเบียบข้อบังคับมาเป็นประโยชน์ในการที่จะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง อันเป็นเพียงการนำระเบียบที่มนุษย์ตั้งขึ้นมาอ้างโดยไม่ดูผลประโยชน์ที่แท้จริงของส่วนรวมในเรื่องนั้น

หากครูให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบเพียงเพราะว่ามันเป็นกฎระเบียบที่ทุกคนยอมรับและพึงปฏิบัติตาม ครูนำพาเขาถึงขั้นที่ 4 นักเรียนรู้ถึงขอบเขตและพฤติกรรมที่ครูคาดหวัง แต่หากครูทำให้นักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบด้วยการขู่ลงโทษหรือตัดคะแนน ครูกลับพาเขาไปขั้นที่ 1 หรือหากทำด้วยการเสนอให้รางวัลหรือให้คะแนน ครูชะงักการพัฒนาของนักเรียนให้อยู่ในขั้นที่ 2 ดังนั้น ครูต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการถึงขั้นนี้ด้วยการทำให้นักเรียนยอมรับ เข้าใจ และปฏิบัติตามกฎระเบียบในฐานะที่เป็นข้อตกลงทางสังคมของการอยู่ร่วมกัน ซึ่งหากทำได้ ก็ถือว่าดีในช่วงอายุนี้ แต่ครูนักเดินทางสายไตร่ตรองเห็นพ้องต้องกันว่า เราต้องพยายามให้ดีกว่านั้น

ระดับที่ 3 ระดับเหนือกฎเกณฑ์ (Postconventional Level)

เหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับนี้เป็นของบุคคลที่อายุตั้งแต่ 16 ปีขึ้นไป บุคคลตัดสินใจกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดตามความคิดและเหตุผลของตน ซึ่งเห็นว่าเหมาะสมแล้ว การตัดสินใจอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง ยุติธรรม หรือยึดประโยชน์ของส่วนรวมหรือสังคมเป็นหลัก เด็กคำนึงถึงว่า “**อะไรเป็นหลักการที่อยู่เบื้องหลังการกระทำ**” (What is the principle behind the action?) ระดับที่ 3 แบ่งเป็น 2 ขั้น คือ

ขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญาทางสังคม (Social-Contract Legalistic Orientation) – ฉันรู้จักเกรงใจผู้อื่น

บุคคลเริ่มเน้นสิทธิขั้นพื้นฐานและกระบวนการประชาธิปไตยได้ที่ทุกคนมีสิทธิ มีเสียง และมีส่วนร่วม บุคคลเริ่มตั้งคำถามว่า “อะไรทำให้สังคมดีงาม” ซึ่งคุณค่าที่ให้ในแต่ละสังคมอาจแตกต่างกัน บุคคลยึดข้อตกลงเพื่อประโยชน์ส่วนรวมและความถูกต้องเป็นหลัก จนกว่าข้อตกลงนั้นจะถูกเปลี่ยนแปลงด้วยกระบวนการประชาธิปไตย

ครูส่งเสริมให้นักเรียนมีพัฒนาการถึงขั้นนี้ ด้วยการให้นักเรียนเข้าใจถึงเหตุผลเบื้องหลังของกฎระเบียบและให้นักเรียนเลือกที่จะปฏิบัติตามกฎระเบียบนั้น เพราะนักเรียนเห็นว่าถูกต้องเหมาะสมในสถานการณ์นั้น ครูสร้างสภาพประชาธิปไตยให้นักเรียนได้อภิปราย ถกเถียงอย่างอิสระจนเห็นคุณค่าของการปฏิบัติตามกฎ และสามารถเสนอให้ปรับเปลี่ยนกฎระเบียบ เริ่มต้นจากระเบียบของห้องหรือแม้แต่ของโรงเรียน นั่นหมายความว่า ครูและโรงเรียนต้องพร้อมที่จะเปิดรับข้อเสนอของพวกเขา

ครูโรงเรียนคาทอลิกปรารถนาให้นักเรียนร่วมกิจกรรมจิตอาสาและกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ด้วยจิตสำนึกของเขาเองว่า การทำกิจกรรมนี้ทำให้สังคมดีงาม เริ่มต้นจากกิจกรรมเล็กๆ เหล่านี้ นักเรียนรู้จักเกรงใจคนอื่นและพร้อมเสนอตัวให้ความช่วยเหลือพร้อมเสียสละในเวลาและสถานการณ์ที่สมควร

ขั้นที่ 6 การยึดอุดมคติสากล (Universal-Ethic Principle Orientation) – ฉันมีจรรยาบรรณของตัวเองที่ฉันยึดถือปฏิบัติ

บุคคลในขั้นที่ 6 แสดงเหตุผลที่เป็นหลักสากล ไม่ยึดติดต่อกฎเกณฑ์ทางสังคมของตน บุคคลมีความยืดหยุ่นทางจริยธรรมจะกระทำหรือไม่กระทำสิ่งใดตามหลักอุดมคติสากลซึ่งสะท้อนในหลักของสิทธิมนุษยชนที่ทุกคนพึงได้รับการปฏิบัติที่เท่าเทียมกันอย่างมีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เท่าเทียมกัน การตัดสินใจเชิงจริยธรรมอยู่ที่บุคคลสามารถตัดสินอย่างยุติธรรมได้ โดยคำนึงถึงผลกระทบที่อาจมีต่อบุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในสถานการณ์นั้น การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมจะพิจารณาโดยคำนึงถึงมุมมองของทุกฝ่ายบนพื้นฐานของความยุติธรรมทางสังคมได้

การบรรลุวุฒิภาวะเชิงจริยธรรมของบุคคลนั้นแสดงออกในทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมได้อย่างชัดเจนที่สุด เหตุผลเชิงจริยธรรมนี้ไม่ขึ้นอยู่กับกฎเกณฑ์ของสังคมใดสังคมหนึ่งโดยเฉพาะ เพราะเหตุผลเชิงจริยธรรมมิใช่การประเมินค่าการกระทำไปในทำนองว่า “ดี” หรือ “ชั่ว” แต่จะเป็นการใช้เหตุผลที่ลึกซึ้งและกว้างขวาง ยากแก่การเข้าใจยิ่ง ขึ้นเป็นลำดับไป บุคคลทำดี เพราะด้วยจรรยาบรรณของเขาเห็นว่าสิ่งนั้น “ดี” และ ละเว้นการทำชั่ว เพราะเห็นว่าสิ่งนั้น “ชั่ว” ไม่ใช่เพราะเพื่อให้ได้ดีกลับคืนมา หรือกลัวความชั่วที่จะเกิดขึ้นกับตัวเอง

เมื่อขั้นที่ 6 นี้เป็นเหมือนจุดหมายปลายทางของการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของ โคห์ลเบิร์ก เป็นขั้นของจรรยาบรรณที่อยู่ภายในจิตวิญญาณของแต่ละคน ครูไม่ควรปรารถนาที่จะสอนให้นักเรียนของฉันปฏิบัติตามกฎหมายและกฎระเบียบแบบแผนทางสังคมซึ่งรวมถึงของโรงเรียนอย่างไม่ลืมหูลืมตา หรือเพียงเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนอื่นในสังคมเท่านั้น ครูต้องชักนำนักเรียนปฏิบัติตามกฎระเบียบเหล่านั้นอย่างมีวิจารณญาณ เพราะเขาเห็นว่าเป็นความถูกต้อง เป็นธรรมบนพื้นฐานและจรรยาบรรณของเขาที่ได้รับการปลูกฝังและเติบโตมาอย่างดี ยิ่งกว่านั้น เขาต้องกล้ายืนหยัดและสามารถท้าทายกฎหมายหรือกฎระเบียบใดๆ ที่ไม่อยู่บนพื้นฐานของความถูกต้องและเป็นธรรมอันเป็นสากล **นี่แหละ คือ ความกล้าหาญทางจริยธรรม**

โคห์ลเบิร์กให้ความเห็นว่า บ่อเกิดของเหตุผลเชิงจริยธรรมมาจากการพัฒนาทางการรับรู้และการนำมาคิดจนกลายเป็นการรู้คิดหรือความฉลาด ในขณะที่เด็กได้มีโอกาสติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น การได้เข้ากลุ่มทางสังคมประเภทต่างๆ จะช่วยให้ผู้ที่มีความฉลาด ได้เรียนรู้บทบาทของตนเองและของผู้อื่น อันจะช่วยให้เขาพัฒนาทางจริยธรรมในขั้นที่สูงขึ้นไปได้อย่างรวดเร็ว การพัฒนาทางจริยธรรมนั้น มิใช่การรับความรู้จากการพร่ำสอนของผู้อื่น

การพัฒนาทางการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมเป็นไปตามขั้น จากขั้นที่หนึ่งผ่านแต่ละขั้นไปจนถึงขั้นที่หก บุคคลจะพัฒนาข้ามขั้นมิได้ เพราะการใช้เหตุผลในขั้นที่สูงขึ้นไป จะเกิดขึ้นได้ด้วยการมีความสามารถในการใช้เหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่าอยู่ก่อนแล้ว และต่อมาบุคคลได้รับประสบการณ์ทางสังคมใหม่ๆ หรือสามารถเข้าใจความหมายของประสบการณ์เก่าๆ ได้ดีขึ้น จึงเกิดการเปลี่ยนแปลงทางความคิดและเหตุผล ทำให้การใช้เหตุผลในขั้นที่สูงต่อไปมีมากขึ้นเป็นลำดับ ส่วนเหตุผลในขั้นที่ต่ำกว่า ก็จะถูกใช้น้อยลงทุกที และถูกละทิ้งไปในที่สุด นอกจากนี้ มนุษย์ทุกคนอาจจะไม่พัฒนาทางจริยธรรมไปถึงขั้นสุดท้ายคือขั้นที่หก แต่หยุดชะงักอยู่ในขั้นใดขั้นหนึ่งที่ต่ำกว่าก็ได้ โคห์ลเบิร์กพบว่า ผู้ใหญ่ส่วนมากจะมีพัฒนาการถึงขั้นที่ 3 หรือ 4 เท่านั้น

ในการเดินทางสายไตร่ตรอง เราได้ศึกษาหลักการและวิธีการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมจาก**รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ** (2550) **โดย ผศ.ดร. ดุจเดือน พันธุมนาวิน** ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน) เพื่อเป็นแนวทางการนำทฤษฎีสู่การปฏิบัติจริง ดังนี้

1. หลักการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม

หลักในการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมที่สำคัญมีดังนี้

ประการที่ 1 เหตุผลเชิงจริยธรรมพัฒนาตามอายุ เหตุผลเชิงจริยธรรมจะพัฒนาไปตามความสามารถทางการรู้การคิด เด็กมีความสามารถทางการรู้การคิดน้อยกว่าผู้ใหญ่ เหตุผลเชิงจริยธรรมจึงยังไม่พัฒนามาก เด็กเล็กควรฝึกในเชิงรูปธรรมหรือพฤติกรรมให้มาก ส่วนการฝึกจิตใจยังควรเป็นรอง ดังนั้น โครงการที่เน้นการสอนเด็กเกี่ยวกับจริยธรรมขั้นสูง โดยไม่ฝึกพฤติกรรมให้มาก จะประสบความสำเร็จน้อย

ประการที่ 2 การพัฒนาไม่กระโดดข้ามขั้น การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะต้องค่อยๆ พัฒนาทีละขั้น เช่น บุคคลมีจริยธรรมอยู่ขั้นที่ 3 มีการทำตามพวกพ้อง ครูจะต้องพัฒนาให้เขามีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ 4 การทำตามกฎระเบียบสังคม ก่อนที่จะพัฒนาขึ้นขั้นที่ 5 การทำตามคำมั่นสัญญา การพยายามให้พัฒนาจากขั้น 3 เป็นขั้น 5 โดยข้ามขั้น 4 จะเป็นการพัฒนาแบบชั่วคราว หรือที่เรียกว่า “พัฒนาแบบใส่ซิลิโคน” ดังนั้น ผลการพัฒนาจะไม่ยั่งยืน

ประการที่ 3 การพัฒนาควรพัฒนาในช่วงที่ไม่มั่นคง ผู้ฝึกไม่ว่าจะเป็นพ่อแม่ ครู หรือนักพัฒนา ควรพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของบุคคลในช่วงที่เขาเกิดความไม่มั่นคง เช่น เมื่อเกิดทางเลือก 2 แพร่ง และจำเป็นต้องเลือกทางใดทางหนึ่ง เด็กในช่วงอายุ 9 - 12 ปี เป็นช่วงวิกฤติของการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม

ประการที่ 4 การพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมควรทำ ควบคู่ไปกับการปรับพฤติกรรมและการให้รางวัล หลักในการฝึกอบรมและให้รางวัลเพื่อพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นต่างๆ ดังตารางพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม ดังนี้

ตารางที่ 3 ตารางพัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม

พัฒนาการของเหตุผลเชิงจริยธรรม	ชนิดของรางวัล	การฝึกอบรม
1. การหลบหลีกการถูกลงโทษ (อายุ 2-7 ขวบ)	สัมผัสทางกายที่อ่อนโยน	ให้เชื่อฟัง
2. การแสวงหารางวัล (อายุ 7 – 10 ขวบ)	วัตถุสิ่งของ	ให้เชื่อฟัง
3. การทำตามความเห็นชอบของผู้อื่น (อายุ 10 - 13 ปี)	กล่าวชมเชย และให้รางวัลที่เป็นสัญลักษณ์	ให้รู้จักควบคุมตน
4. การทำตามหน้าที่และกฎข้อบังคับในสังคม (อายุ 13 - 16 ปี)	เริ่มให้รางวัลตนเอง	ให้รู้จักควบคุมตน
5. การทำตามคำมั่นสัญญา (อายุ 16 ปีขึ้นไป)	ความภาคภูมิใจในตนเอง	ให้รางวัลตนเองได้
6. การยึดอุดมคติสากล (อายุ 16 ปีขึ้นไป)	ความภาคภูมิใจในตนเอง	ให้รางวัลตนเองได้

ประการที่ 5 ผู้ฝึกหรือพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม จะต้องเป็นผู้ที่มีจริยธรรมสูงกว่าผู้ถูกฝึกอย่างน้อย 1 ขั้น การเลือกบุคคลมาเป็นผู้ฝึก หรือผู้นำการอภิปรายกลุ่มในการทำกิจกรรมพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมจะต้องเลือกบุคคลที่มีจริยธรรมสูงกว่าผู้ถูกฝึกอย่างน้อย 1 ขั้น ครูเพื่อนร่วมทางสายไตร่ตรองตระหนักว่า การพัฒนาเชิงจริยธรรมให้กับนักเรียนต้องเริ่มต้นจากตนเองก่อน

ประการที่ 6 เรื่องที่จะนำมาใช้ในการพัฒนาจริยธรรมต้องเป็นเรื่องของความขัดแย้งระหว่างคุณธรรมหลายตัว หรือความขัดแย้งของประโยชน์หลายฝ่าย (Moral Dilemma) การพัฒนาคุณธรรมทีละตัวมิใช่วิธีการพัฒนาจริยธรรมที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ

ประการที่ 7 สภาพประชาธิปไตยเป็นสภาพที่จะช่วยในการพัฒนาจริยธรรมได้ดีที่สุด การอบรมเลี้ยงดูการปกครองแบบรักสนับสนุน และ การอบรมเลี้ยงดูการปกครองแบบใช้เหตุผลมากกว่าอารมณ์ จะช่วยพัฒนาจริยธรรมของนักเรียนได้ดีที่สุด

2. วิธีการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม

วิธีการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมแบ่งเป็น 6 ขั้น ดังนี้

ขั้นที่ 1 ผู้ฝึกต้องวัดระดับเหตุผลเชิงจริยธรรมของผู้ถูกฝึกก่อน เพื่อจะได้ทราบว่าผู้ถูกฝึกมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในระดับใด ขั้นใด ควรใช้หลายวิธีในการวัดเหตุผลเชิงจริยธรรมเพื่อประกอบการพิจารณา เช่น การตอบแบบอิสระ การตอบแบบวัดเหตุผลเชิงจริยธรรม เป็นต้น โดยปกติแล้ว ผู้ตอบมักให้เหตุผลเชิงจริยธรรมในลักษณะของ “แซนวิช” คือ จะใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นที่ตนเองอยู่เป็นจำนวนความถี่สูงที่สุด และอาจใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมทั้งในขั้นที่สูงกว่าและต่ำกว่าตนเองด้วย แต่ในปริมาณที่น้อยกว่า

ขั้นที่ 2 เมื่อทราบว่าผู้ถูกฝึกมีเหตุผลเชิงจริยธรรมในขั้นใดแล้ว **ผู้ฝึกต้องเสนอปัญหาหรือสถานการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรม** ผู้ฝึกต้องเสนอความรู้ หรือเหตุการณ์ใหม่ๆ ที่มีความขัดแย้งกันหรือทำให้ผู้ถูกฝึกเกิดความไม่พอใจกับเหตุผลเดิมที่เขามักใช้อยู่เป็นประจำ

ขั้นที่ 3 ให้คิดตัดสินใจ และแสดงเหตุผลเกี่ยวกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่เสนอไป

ขั้นที่ 4 สร้างให้เกิดความขัดแย้งภายใน จากการพบประสบการณ์ใหม่ๆ หรือเหตุผลใหม่ๆ ซึ่งมีรูปแบบวิธีพัฒนาหลายวิธี เช่น วิธีการอภิปรายกลุ่ม วิธีการใช้บทเรียนด้วยตนเอง วิธีใช้ตัวแบบ วิธีสวมบทบาทเพื่อรับทราบเหตุผลขั้นที่สูงกว่าที่ตนใช้ เป็นต้น

ขั้นที่ 5 สร้างความเข้าใจหรือความกระจ่างในเหตุผลใหม่ที่สูงกว่า บุคคลจะเริ่มยอมรับ หรือเห็นด้วยกับเหตุผลขั้นสูงกว่า เช่น จากการอภิปรายกลุ่มในขั้นสี่ ด้วยการนำเสนอเหตุผลขั้นที่สูงกว่าเดิมอีกหนึ่งขั้นของเพื่อนๆ ในกลุ่ม ทำให้ผู้ถูกฝึกเกิดความไม่สมดุลทางความคิด

ทำให้เกิดความเครียด ซึ่งส่งผลให้ผู้ถูกฝึกต้องค้นคว้า แสวงหาและยอมรับเหตุผลขั้นที่สูงกว่า เพื่อลดความตึงเครียดและกลับสู่สมดุลอีกครั้ง

ขั้นที่ 6 การสรุปยืนยันการตัดสินใจ และแสดงเหตุผลอีกครั้ง ผู้ฝึกเสนอปัญหาหรือเหตุการณ์ขัดแย้งทางจริยธรรมเหตุการณ์ใหม่ หลายๆ เหตุการณ์ แล้วดูว่าผู้ถูกฝึกจะให้เหตุผลในขั้นที่สูงกว่าหรือไม่ ถ้าเหตุผลส่วนใหญ่ที่ให้เป็นขั้นที่สูงกว่าเดิม แสดงว่าผู้ถูกฝึกมีพัฒนาการทางจริยธรรมที่สูงขึ้น

หลังจากเรียนรู้ทฤษฎีและแนวทางการปฏิบัติ **คุณครูชลละดา ชิวรัมย์** โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์ ได้นำการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมไปเตรียมนักเรียนให้พร้อมรับมือกับวิกฤตเชิงคุณธรรม (Moral Dilemma) ที่อาจจะเกิดขึ้นได้กับเด็กๆ ของคุณครูในอนาคต คุณครูได้แบ่งปันประสบการณ์ในบันทึกเรื่อง "**เลือกตอบแบบไหนก็ได้ค่ะ**"

เลือกตอบแบบไหนก็ได้ค่ะ

ฉันเป็นครูสอนวิชาคณิตศาสตร์ ชั้น ป. 6 โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์ ในเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2556 โรงเรียนได้เลือกฉันไปอบรมในครั้งนี้ ซึ่งฉันยังไม่เข้าใจเท่าไรนักในตอนแรก แต่เมื่อจบการอบรม ฉันเริ่มสนุกกับการเดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรอง และตั้งใจว่าฉันจะต้องเปลี่ยนแปลงตัวเองครั้งใหญ่

ฉันจำได้ว่า วั้นนั้นเป็นวันพฤหัสบดี ฉันสอนคาบแรกห้อง ป. 6/3 ฉันพูดคุยกับนักเรียนตามปกติ ในตอนนั้นฉันมองหน้าเด็กๆ นักเรียนของฉัน ฉันกวาดสายตาไปทั่วห้อง นักเรียนจ้องมองมาที่ฉัน ฉันนิ่ง นักเรียนก็นิ่ง แต่มือยังยุกยิกหยิบสมุด หนังสือ ปากกา เตรียมพร้อมว่าครูจะสั่งเปิดหนังสือหน้าไหน

ฉันพูดว่า "นักเรียนคะ เก็บอุปกรณ์ทุกอย่างลงใต้โต๊ะค่ะ วันนี้ครูมีเรื่องราวจะมาเล่าให้นักเรียนฟังนะคะ ขอให้พวกเราทุกคนตั้งใจฟัง และคิดตามด้วยนะคะ" เรื่องมีอยู่ว่า

เด็กชายตะวันเรียนอยู่โรงเรียนมีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง ครอบครัวมีฐานะปานกลาง ในห้องเรียนของตะวัน เพื่อนๆ จะคุยเกี่ยวกับโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ล่าสุด ทุกคนมีหมด ยกเว้นตะวัน ตะวันอยากได้โทรศัพท์รุ่นนี้มาก แต่ด้วยตอนนี้แม่เขาป่วยหนักต้องใช้เงินจำนวนมากเป็นค่าผ่าตัด ตะวัน

รู้สึกว่าไม่มีใครคุยด้วยเลย และตัวเองก็จะคุยกับเพื่อนไม่รู้เรื่องว่าเขาคุยอะไรกัน ตะวันอยากอยู่ในกลุ่มของเพื่อน และเพื่อนบางคนก็หัวเราะเยาะตะวัน

ในขณะที่ตะวันเดินซื้อของที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง ตะวันได้ไปร้านโทรศัพท์ซึ่งได้เห็นรุ่นที่ตนเองอยากได้ รุ่นนี้เลยที่เพื่อนๆ กำลังฮอตกัน ตะวันได้แต่มอง และจับดูบ้าง ตอนจะกลับตะวันได้เหลือบไปเห็นกระเป๋าสตางค์ พอเปิดดูเห็นเงินเยอะมาก มากพอที่จะซื้อโทรศัพท์รุ่นใหม่ได้แล้ว ตะวันอยากได้โทรศัพท์มากเลยเก็บเงินไว้ในกระเป๋าตนเอง ในขณะเดียวกันได้ยินพ่อคุยโทรศัพท์เกี่ยวกับอาการป่วยของแม่และยังไม่มีเงินพอสำหรับค่าผ่าตัด ตะวันรู้สึกสับสน แต่ตะวันอยากได้โทรศัพท์มากๆ

พอฟังจบแล้ว ฉันถามนักเรียนว่า “ถ้านักเรียนเป็นตะวัน นักเรียนจะทำอย่างไร?” นักเรียนต่างยกมือและตอบคำตอบของตนเอง ฉันให้นักเรียนที่ตอบว่า เอาเงินไปประกาศหาเจ้าของ เอาเงินไปซื้อโทรศัพท์ และเอาเงินไปรักษาแม่ ให้มารวมกลุ่มกันและแสดงความคิดเห็นร่วมกันว่า ทำไมตัวเองคิดอย่างนั้น ให้นักเรียนจดบันทึกไว้ด้วย มีนักเรียนคนหนึ่งถามฉันว่า “หนูเลือกแบบนี้ได้ไหมคะ” ฉันตอบไปว่า “นักเรียนเลือกตอบแบบไหนก็ได้ค่ะ” จากนั้นนักเรียนก็พูดคุยกันในกลุ่มของตนเอง แสดงความคิดเห็นร่วมกัน ฉันมองดูแล้วถึงจะเสียงดังไปนิดแต่ก็คุ้มนะกับการให้นักเรียนกล้าแสดงความคิดเห็นมีส่วนร่วมในกลุ่ม

ฉันถามเหตุผลของการเลือกของแต่ละคน นักเรียนที่คิดต่างกันก็จะเกิดข้อถกกันแย้งกันบ้าง ฉันเห็นพัฒนาการของนักเรียนที่ไม่กล้าแสดงออก ไม่แสดงความคิดเห็น ได้มีการแสดงความคิดเห็นมาก เพราะฉันได้บอกไปว่า "เป็นการแสดงความคิดเห็นสำคัญที่เหตุผลค่ะ” ฉันยังได้เห็นว่านักเรียนได้พูดคุยแลกเปลี่ยนกัน มีการยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ฉันให้เงื่อนไขเพิ่มเติมว่า “ถ้าเงินจำนวนนั้นสามารถรักษาแม่ให้หายได้จะเปลี่ยนความคิดหรือไม่?” ให้พิจารณาคำตอบของตนเองอีกรอบหนึ่ง และนักเรียนตอบมาตามความคิดของนักเรียนเอง ฉันถามว่า “ใครบ้างที่เปลี่ยนใจ เพราะเหตุผลอะไร?” นักเรียนตอบมาว่า “เอาเงินมารักษาแม่ดีกว่า ถ้าแม่หายแล้วก็ทำงานหาเงินมาใช้หนี้เอง” ฉันถามอีกว่า แล้วคนที่เอาเงินไปซื้อโทรศัพท์ละคะ นักเรียนตอบว่า “อยากได้โทรศัพท์มากๆ ค่ะ”

จากนั้นฉันก็นำความคิดเห็นของนักเรียนมาสรุปว่า คุณธรรม 2 อย่างมีอะไรบ้าง? และโยงมาว่าให้นักเรียนรู้จักเลือกในสิ่งที่จำเป็นต่อชีวิตมากที่สุด บางอย่างเราต้องเลือกและต้องใช้เหตุผลหลายๆ อย่างมาช่วย ฉันพูดชมเชยนักเรียนว่า “ครูดีใจที่เห็นนักเรียนสนใจกิจกรรมนี้และเห็นบาง

คนกล้าแสดงออกมากขึ้น” จากนั้นมานักเรียนที่ไม่เคยยกมือตอบ ก็ยกมือตอบมากขึ้น กล้าซักถามมากขึ้น กล้าแสดงออกมากขึ้น

นี่เป็นก้าวแรกที่ฉันลองใช้วิธีการพัฒนาพวกเขาเชิงจริยธรรมด้วย Moral Dilemma และฉันจะพยายามพัฒนาการสอนของฉันต่อไป ฉันหวังว่าฉันจะมีเพื่อนร่วมเดินทางบนเส้นทางไตร่ตรองร่วมกับฉันมากขึ้นนะคะ

คุณครูชลละดา ชิวรัมย์
โรงเรียนมารีย์อนุสรณ์ บุรีรัมย์
7 มิถุนายน 2014

คุณครูอรุณีย์ จิวประสาท โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ มั่นใจและภูมิใจในตัวนักเรียนมากขึ้น เมื่อเขายืนยันว่า “**ยังไง หนูก็ยอมเป็นขโมยค่ะ**” หลังจากนักเรียนคนนั้นได้พิจารณาถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ผลกระทบนี้คงเกิดขึ้นกับบุคคลรอบข้าง ตัดสินใจที่จะยอมเป็นขโมยด้วยเหตุผลเชิงจริยธรรม และเลือกที่จะลงมือทำแม้ว่าสิ่งนั้นอาจไม่ถูกต้องในสายตาของคนอื่น นี่แหละเป็นการหล่อหลอมความกล้าหาญทางจริยธรรมให้แก่นักเรียน

ยังไง หนูก็ยอมเป็นขโมยค่ะ

ฉันคือคุณครูอรุณีย์ จิวประสาท (ครูกุ้ง) เป็นครูภาษาอังกฤษของโรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์ แผนก English Programme ได้มีโอกาสเข้าร่วมการเดินทางเพื่อเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ซึ่งเรียกกันว่า “รุ่นบุกเบิก” ของโรงเรียน หลังจากการเดินทางจนถึงที่หมาย ฉันได้เก็บเกี่ยวประสบการณ์ต่างๆ มากมายระหว่างการเดินทาง และมีความต้องการเป็นอย่างมากที่จะแบ่งปันประสบการณ์นี้สู่นักเรียนที่รักของฉัน และเป็นโอกาสที่ดีของฉันก็มาถึง

ในบทเรียนที่ฉันต้องสอนภาษาอังกฤษ เรื่อง คุณสมบัติ คุณลักษณะของคนในอาชีพต่างๆ และชั่วโมงจริยธรรม ฉันจึงได้นำเรื่องสมหมายขโมยยาที่คุณโป่งใช้ในการเดินทาง มาให้นักเรียนทุกคนอ่านและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่องนี้ ฉันได้ดำเนินการทุกอย่างตามแบบที่ฉันเคยได้รับมาจากเข้าร่วมการเดินทาง เริ่มต้นให้นักเรียนอ่านตามลำพัง แสดงความคิดเห็นในห้อง เข้ากลุ่มย่อย

อภิปรายในกลุ่มของตนเอง และให้นักเรียนสรุปของตนเอง ช่างเหลือเชื่อ! สิ่งที่ฉันจดจำได้ดีจากวันนั้น คือ มีเด็ก 2 คน คิดเห็นไม่เหมือนกัน คือ น้องเพชร และ น้องไนซ์ น้องเพชรเป็นเด็กพุทธที่ครอบครัวเข้าวัดสม่ำเสมอ และได้มีโอกาสบวชเณรภาคฤดูร้อนเป็นประจำ ส่วนน้องไนซ์ เป็นเด็กคาทอลิกที่เข้าวัดทุกวันอาทิตย์ ไม่เคยขาด.. นี่เป็นคำพูดและความคิดของนักเรียน ม.3 หรือนี่!

ครูกุ้ง	:	"ถ้านักเรียนเป็นสมหมาย นักเรียนจะขโมย หรือไม่ขโมย เพราะเหตุใด?"
เพชร	:	"ผมไม่ขโมยครับ เพราะการขโมยเป็นสิ่งที่ไม่ดีครับ ต่อให้ภรรยาหายก็อาจจะเป็นความผิดที่ติดในใจผมไปตลอดครับ"
ไนซ์	:	"สำหรับหนู หนูจะขโมยค่ะครู เพราะชีวิตคนมีค่ามากกว่าสิ่งใดๆ นะคะ"
ครูกุ้ง	:	"แล้วน้องเพชรจะทนเป็นคนที่รักตายไปต่อหน้าต่อตาได้เหรอ?"
เพชร	:	"คนทุกคนเกิดมาก็ต้องตายนะครับครู ชีวิตทุกชีวิตมีค่าก็จริง แต่เราจะทำผิดต่อคนอื่นได้ยังไงครับ เภสัชเค้าเสียเงินทองมามากมาย เค้าอาจจะไปกู้ยืมใครมาก็ได้นะครับ ถ้าเราไปขโมย เค้าก็จะเดือดร้อนนะครับ"
ครูกุ้ง	:	"น้องไนซ์คะ ถ้าหนูไม่ใช่สมหมาย หนูจะขโมยยาหรือเปล่าคะ ถ้าหนูบังเอิญไปอยู่ในสถานการณ์แบบนั้น?"
ไนซ์	:	"ครูคะ ยังไงหนูก็ยอมเป็นขโมยค่ะ เพราะพระเจ้าบอกว่าให้รักผู้อื่นเหมือนรักตัวเอง ถ้าหนูต้องติดคุกอีก ไม่นานหนูก็จะออกมาค่ะ"
ครูกุ้ง	:	"นักเรียนเข้ากลุ่มของตนเองและลองอภิปรายกันอีกครั้งนะคะ เดี๋ยวเรามาลองดูอีกครั้งว่า ทุกคนมีความคิดเห็นอย่างไรกับเหตุการณ์นี้"

หลังจากบทสนทนานี้ ฉันได้ให้ทุกคนลองคุยกันในกลุ่มของตนเองอีกครั้งว่าใครคิดเห็นอย่างไร มีหลายคนเปลี่ยนความคิดของตนเองเมื่อได้ฟังเพื่อนคนอื่น หลายคนมีความมั่นใจในความคิดของตนเองมากขึ้น ฉันได้มีโอกาสเล่าเหตุการณ์ที่เป็น Moral Dilemma ของฉันให้เด็กๆ ฟัง ฉันให้ทุกคนลองตัดสินใจ ถ้าทุกคนต้องอยู่ในสถานการณ์แบบเดียวกับที่ฉันเคยเจอ และฉันให้เด็กๆ คิดถึงจุดวิกฤตในชีวิตของตนเองที่ผ่าน นักเรียนของฉันสามารถให้เหตุผลในการตัดสินใจของตนเอง ซึ่งฉันประทับใจมากกับสิ่งที่ได้ฟัง หลังจากนั้นฉันได้เริ่มจัดกิจกรรมการเรียนภาษาอังกฤษของฉันต่อไป ในชั่วโมงนั้นนักเรียนได้เขียนถึงคุณลักษณะและคุณสมบัติของอาชีพต่างๆ ได้อย่างมีเหตุผลที่ชัดเจน ฉันภาคภูมิในตนเองมากที่ทำให้นักเรียนของตนเองสามารถคิดอย่างไตร่ตรอง

ฉันเชื่อว่า ทุกคนจะต้องเจอกับเหตุการณ์ที่เป็น Moral Dilemma ด้วยกันทุกคน แล้วฉันที่เป็นครูจะทำอย่างไรเพื่อให้นักเรียนของฉันสามารถตัดสินใจทำอะไรเพื่อที่จะได้ไม่รู้สึกเสียใจกับ

สิ่งที่ได้เลือกแล้ว ฉันพยายามให้นักเรียนของฉันชั่งน้ำหนักกับความคิดของตัวเองก่อนทุกครั้งว่าข้อดีหรือข้อเสีย ประโยชน์หรือโทษ มากกว่ากัน ในมุมมองด้านต่างๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องจากการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันระหว่างเพื่อนๆ ทำให้นักเรียนเกิดแนวความคิดใหม่ๆ และมีเหตุผลในการเลือกตัดสินใจมากยิ่งขึ้น

"เราสามารถทำให้นักเรียนของคุณพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมแล้วหรือยัง?" "เราได้พัฒนาและส่งเสริมให้นักเรียนของคุณใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมตามวัยของเขาหรือยัง?" ... นี่คือสิ่งที่ฉันคิดว่าเราทุกคนควรคำนึงถึง ฉันอยากให้ผู้ร่วมเดินทางของฉันนำกิจกรรมต่างๆ ที่ได้จากการฝึกไปใช้กับนักเรียนของตนเอง อาจจะเป็นส่วนใดส่วนหนึ่ง ซึ่งฉันมั่นใจว่าจะเกิดประโยชน์กับนักเรียนของทุกคนอย่างแน่นอน

คุณครูอรุณีย์ จิวประสาท
โรงเรียนยอแซฟอุปถัมภ์
12 มีนาคม 2014

หมายเหตุ:

สมหมายปโมยา

หญิงคนหนึ่งกำลังจะเสียชีวิตด้วยมะเร็งชนิดพิเศษชนิดหนึ่ง ซึ่งไม่พบบ่อยนักในคนไข้ แพทย์ผู้รักษาเธอมองไม่เห็นทางอื่นที่จะช่วยเธอได้นอกจากว่า หากจะใช้ยาชนิดหนึ่งที่ผลิตขึ้นมาใหม่ ยานี้อาจช่วยรักษาชีวิตของเธอได้ ผู้คิดผลิตยาใหม่ที่เป็นเภสัชกรคนหนึ่งและได้จดทะเบียนสิทธิบัตรไว้จึงได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย ยามีส่วนประกอบหลักที่ทำจากแร่เรเดียม ค่าใช้จ่ายในการผลิตยาสูงมากและเภสัชกรผู้คิดค้นต้องการขายยานี้ ในราคา 10 เท่าของต้นทุนในการผลิต เภสัชกรได้จ่ายเงิน 20,000 บาท สำหรับต้นทุนการผลิตและต้องขายยาชุดเล็ก 1 ชุด ในราคา 200,000 บาท สมหมายเป็นสามีของหญิงคนนั้นได้พยายามรวบรวมเงินรวมทั้งกู้ยืมรวมเบ็ดเสร็จได้มาเพียง 100,000 บาท เท่ากับครึ่งหนึ่งของราคายาเท่านั้น

สมหมายขอเภสัชกรว่า ภรรยาของเขากำลังจะตายและอ้อนวอนให้เภสัชกรขายยาให้เขาในราคาถูกกว่าที่กำหนด หรือมิฉะนั้นก็ขอให้ยาแก่เขาก่อนแล้ว เขาจะนำเงินมาจ่ายให้ครบถ้วน

ภายหลัง แต่เภสัชกรยืนยันว่า “ไม่ได้ ผมคิดค้นตัวยานี้มาด้วยความยากลำบากและต้องการทำกำไรจากมัน”

สมหมายโกรธ จึงคิดที่จะบุกรุกเข้าไปในร้านขอเภสัชกรและขโมยยามาให้แก่ภรรยาของเขา

ถ้าคุณเป็นสมหมาย คุณจะขโมยยานี้หรือไม่? เพราะเหตุใด?

คุณครูบัวจันทร์ ชาชุมวงศ์ โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย ประสบกับเหตุการณ์ที่เป็นวิกฤตเชิงคุณธรรมและมีโอกาสเปลี่ยนวิกฤตนั้นเป็นการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมของนักเรียนจนเกิดเป็น**เด็กผู้กลับใจบนเส้นทางสายไตร่ตรอง**

เด็กผู้กลับใจบนเส้นทางสายไตร่ตรอง

ฉันชื่อครูบัวจันทร์ ชาชุมวงศ์ ฉันเป็นครูสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนสันติวิทยา จังหวัดเชียงราย ฉันรู้สึกประทับใจกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา เป็นประสบการณ์ที่มีมากสำหรับฉันและฉันต้องการที่จะแบ่งปันประสบการณ์นี้ให้กับเพื่อนๆ ครูที่รักทุกท่าน

เรื่องราวความเป็นมา คือ เมื่อสัปดาห์ที่ผ่านมา ครูท่านหนึ่งมาเล่าให้ฉันฟังว่า มีนักเรียนชั้น ม.5 ที่อยู่ในความดูแลของครู ได้ฝากโทรศัพท์ราคาแพงไว้กับครูประจำชั้น ครูประจำชั้นเก็บรวบรวมแล้วให้นักเรียนหญิงชื่อฟ้า (นามสมมุติ) นำไปเก็บที่ลิ้นชักโต๊ะครูและให้เด็กหญิงฟ้าเก็บกุญแจไว้ เผื่อตอนเย็นหลังเลิกเรียนจะได้นำมาคืนเพื่อนๆ ได้ง่าย แต่ในระหว่างวัน เด็กชายฝัน (นามสมมุติเช่นกัน) ได้ขอกุญแจไปเปิดเอาโทรศัพท์เพื่อที่จะโทรหาผู้ปกครอง ขาไปเขาไปกับเพื่อนๆ แต่ขากลับเด็กชายฝันนำโทรศัพท์ไปเก็บคนเดียว พอหลังเลิกเรียนปรากฏว่าโทรศัพท์ของเด็กชายพี (นามสมมุติ อีกนั่นแหละ) หายไป

จากนั้นมามีการสอบสวนเป็นระยะ เวลาหนึ่งสัปดาห์ไม่มีใครยอมรับและไม่มีใครนำมาคืน ฝ่ายปกครองเรียกผู้ปกครองเด็กชายฝันมาพบ ผู้ปกครองยินดีจะชดใช้ให้ ทั้งๆ ที่ไม่ทราบว่าใคร

ขโมย เมื่อฉันรับฟังเรื่องราวทั้งหมดทั้งมวลแล้ว ฉันคิดว่ามันไม่ยุติธรรมเลย เราหาทางออกอื่นดีไหม ฉันจะช่วยเอง โดยให้ครูเรียกนักเรียนที่ถือกุญแจทั้งสองคนมาพบฉัน

เวลาเกือบบ่ายโมง เด็กชายฝัน เด็กหญิงฟ้า ผู้ที่ถือกุญแจได้มาพบฉันเป็นการส่วนตัว ท่าทางเด็กทั้งสองคนกลัวฉันมาก ฉันแสดงท่าที่เป็นมิตรที่ดียิ้มแย้มกับเขาทั้งสอง ชวนคุยเรื่องสัพเพเหระเพื่อให้เขาไว้ใจก่อน แล้วฉันคิดในใจว่า ฉันต้องใช้ See-Judge-Act รวมถึงยกคุณค่าพระวรสารมาใช้ในกรณีนี้แล้วหละ ฉันจึงพูดกับเด็กสองคนนี้ว่า

ฉัน : ครูมีเรื่องรบกวน อยากถามหนูทั้งสองคนค่ะ
เด็ก : เรื่องโทรศัพท์ใช่ไหมครับ?
ฉัน : ใช่ค่ะ เรื่องเป็นมาอย่างไรคะ?
เด็ก : เพื่อนคิดว่าหนูทั้งสองคนขโมยค่ะ
ฉัน : แล้วหนูรู้สึกอย่างไรคะ?
เด็ก : หนูเสียใจค่ะ/ ครับ
ฉัน : กุญแจอยู่กับเราสองคน ใครๆ ก็คิดแบบนั้น
ฉัน : ครูรู้ว่าบางครั้ง เราอาจจะทำอะไรโดยไม่รู้ตัว โดยที่เราไม่ทันคิด ไม่คิดว่าจะเป็นเรื่องใหญ่ แต่เราก็ได้ทำไปแล้ว เราเสียใจไหมคะ?
เด็ก : เสียใจครับ/ เสียใจค่ะ
ฉัน : ครูก็ไม่รู้ว่าใครเอาไป แต่สิ่งที่เราเอาไปมันไม่มีค่าสำหรับเราเลย มันเหมือนก้อนหินแค่หนึ่งก้อน เปิดใช้ก็ไม่ได้ เราเอามาคืนเจ้าของดีกว่า มันมีค่าสำหรับเขา ยิ่งถ้าเราเอาทิ้ง เรายิ่งเป็นบาปติดตัวเราไปตลอดชีวิต พ่อแม่ของเราเกิดความสงสัยในตัวเรา เกิดความไม่ไว้วางใจเราอีก ครูขอให้นำมาคืนไว้ที่โต๊ะครูหรือครูประจำชั้นก็ได้ แล้วทุกอย่างก็จะจบลงอย่างดี ถ้าวันนี้เราทำดี พรุ่งนี้ก็จะเป็นอดีตที่ดีสำหรับเรา เราแก้ไขอดีตไม่ได้ แต่เราเลือกที่จะทำความดีได้นะคะ
เด็ก : ครับ/ ค่ะ
ฉัน : ครูหวังว่าพรุ่งนี้ ครูจะได้รับข่าวดีและได้เด็กดีกลับคืนมานะคะ เรื่องนี้ขอให้เป็นความลับระหว่างเราสามคมค่ะ หนูไปเรียนได้แล้วค่ะ

วันต่อมา ครูประจำชั้นบอกว่า เจอโทรศัพท์แล้วที่โต๊ะของคุณครู และได้นำไปคืนให้เจ้าของเรียบร้อยแล้ว จากเรื่องราวทั้งหมดที่กล่าวมา ทำให้ฉันรู้ว่า เด็กรู้จักคิด รู้จักกลับใจได้ การขู่อาจจะไม่ใช่วิธีที่เด็กชอบ แต่การพูดคุยชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นของเหตุและผลที่ตามมา ทำให้เด็กคิดได้เองและเกิดความสำนึกและเลือกปฏิบัติในสิ่งที่ถูกต้องและดีงามได้

การนำเอากระบวนการไตร่ตรองเข้ามาปรับใช้กับนักเรียน ทำให้ได้รับผลดีขึ้นทั้งตัวครูและนักเรียน เกิดความเชื่อใจไว้ใจกันมากขึ้น ฉันอยากเชิญชวนให้ครูทุกท่านที่ได้อ่านประสบการณ์นี้แล้ว นำไปปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนของตนเอง เพื่อพัฒนาเด็กที่เป็นอนาคตของชาติต่อไป

คุณครูบัวจันทร์ ชาชุมวงศ์
โรงเรียนสันติวิทยา เชียงราย
6 กันยายน 2014

คุณครูนิลรัตน์ รุจนสถิต โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ปรับใช้วิธีการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมด้วยการสร้างสภาพประชาธิปไตย ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็น อภิปราย และแสดงเหตุผลครูท้าทายให้เกิดความขัดแย้งภายใน จนในที่สุดครูได้นักเรียนที่ครูภูมิใจในการกลับใจของพวกเขา

ภูมิใจที่กลับใจ

ฉันเป็นคุณครูโรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 สายศิลป์ฝรั่งเศส จากการที่ฉันได้รับการอบรมการไตร่ตรอง ฉันได้ใช้แนวทางการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมมาปรับใช้กับนักเรียนของฉัน

นักเรียนบางส่วนชอบทำพฤติกรรมที่ผิดกฎระเบียบของโรงเรียน ในช่วงหลังเลิกเรียน ฉันเข้ามาตรวจเวรทำความสะอาดในห้องเรียน และตรวจถังขยะเพื่อให้นักเรียนช่วยกันแยกขยะ ขวดและกระดาษให้ถูกต้อง แต่ฉันไปพบเศษอาหารที่อยู่ในถังขยะ นักเรียนของฉันทำผิดกฎระเบียบของโรงเรียนข้อที่ว่า ห้ามนำอาหารขึ้นมาทานบนห้องเรียน ฉันมานั่งทบทวนว่าจะใช้วิธีการอย่างไรดี ฉันจึงนึกถึงการสอน เรื่อง การใช้เหตุผลเชิงจริยธรรมที่คุณโป่งเคยอบรม

หลังจากนั้นในชั่วโมงจริยธรรม ฉันได้ถามนักเรียนว่า “ทำไมโรงเรียนจึงออกกฎไม่ให้นักเรียนนำอาหารขึ้นมาทานบนตึกเรียน” นักเรียนตอบคำถามด้วยเหตุผลที่หลายหลายว่า

"อาหารเป็นบ่อเกิดทำให้หนูและแมลงสาบเข้ามาอยู่ในห้อง"

"เพราะมันเป็นกฎระเบียบของโรงเรียน"

"เพราะทำให้ห้องเรียนไม่น่าเรียน เพราะมีกลิ่นอาหาร"

ฉันถามนักเรียนต่อว่าไปว่า "นักเรียนควรปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนไหม เพราะเหตุใด?" นักเรียนตอบว่า

"ควร เพราะเป็นสิ่งที่ถูกต้อง"

"ควร เพราะมันเป็นกฎระเบียบของโรงเรียน"

"ไม่ควร เพราะหนูมีสิทธิ์"

จากนั้น ฉันแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งบอกข้อดีการนำอาหารขึ้นมาทานบนห้องเรียน กลุ่มที่สองให้บอกข้อเสียของการนำอาหารขึ้นมาทานบนห้องเรียน จากนั้น ฉันจึงสรุปให้นักเรียนเห็นข้อดีและข้อเสียของการนำอาหารขึ้นมาทานบนตึกโดยไม่ได้ตัดสินว่า สิ่งใดเป็นสิ่งผิดหรือสิ่งใดเป็นสิ่งถูก

หลังจากเบรกชั่วโมงจริยธรรม ฉันแปลกใจมากที่มีนักเรียน 4 คนมาพบฉันและพูดกับฉันว่า "หนูขอโทษค่ะ ที่เมื่อวานหนูนำอาหารขึ้นมาทานบนห้องเรียน พวกหนูเสียใจจริงๆค่ะ" ฉันสังเกตเห็นว่า นักเรียนมีสีหน้าที่แจ่มใสขึ้น หลังจากที่เขาได้สารภาพผิดด้วยตัวของเขาเองและทำในสิ่งที่ถูกต้องที่เขามาบอกฉัน ฉันตอบพวกเขาสั้นๆ โดยไม่มีการตัดสินหรือตำหนิใดๆ ว่า "ครูภูมิใจในตัวพวกหนูมากที่หนูกล้าทำแบบนี้ พวกหนูก็ควรภูมิใจในตัวเองด้วย"

ฉันรู้สึกภูมิใจที่นักเรียนของฉันได้ซึมซับเหตุผลทางจริยธรรมที่ฉันนำมาใช้ในการชี้แนะเขา วิธีการสอนการให้เหตุผลเชิงจริยธรรมมันได้ผลดีมาก ถ้าฉันไม่ได้เดินทางบนเส้นทางสายไตร่ตรอง ฉันคงจะเรียกนักเรียนออกมาต่อว่า หน้าชั้นเรียนซึ่งอะไรทำให้นักเรียนของฉันไม่สามารถพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมแต่อย่างใด การเดินทางของฉันเริ่มต้นแล้วและฉันจะยืนหยัดมั่นคงตลอดไป

คุณครูนิลรัตน์ รุจนสถิต

โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์

12 มีนาคม 2016

ในที่สุด เราก็มาถึงจุดหมายปลายทางของการเดินทางเพื่อรู้จักกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ครูนักเดินทางสายไตร่ตรองจำนวนมากนี้ได้เปลี่ยนแปลงชีวิตของเขาและเลือกที่จะยืนหยัดเส้นทางชีวิตครูให้อยู่บนเส้นทางสายไตร่ตรองเพื่อพัฒนานักเรียนที่รักของเขาให้มีเหตุผลเชิงจริยธรรมขั้นสูงและมีความกล้าหาญที่จะตัดสินใจทำในสิ่งที่ถูกต้องดีงาม อันจะทำให้พวกเขามีชีวิตที่มีคุณค่าและมีความหมาย การหล่อหลอมให้นักเรียนรู้จักคิด รู้จักไตร่ตรอง และรู้จักตัดสินใจลงมือทำบนพื้นฐานของคุณธรรมที่ถูกต้องอย่างกล้าหาญจนเป็นปกตินิสัย จะเกิดขึ้นเมื่อเขาผ่านกระบวนการสอนแบบไตร่ตรองนี้ครั้งแล้วครั้งเล่า จนเขาซึมซับกระบวนการนี้ให้เป็นส่วนหนึ่งของชีวิตเขา ชีวิตของนักเรียนจะเป็นการเดินทางจากจุดนี้ “เขาเป็น” ไปสู่จุดที่ “เขาอาจเป็นได้” ให้เต็มตามศักยภาพที่พระเจ้าประทานให้ เพื่อสร้างสังคมที่ดีกว่าและงดงามกว่าที่เป็นอยู่

ขอพระเจ้าโปรดสถิตอยู่กับคุณครูนักเดินทางสายไตร่ตรอง และโปรดส่องแสงสว่างเพื่อนำทางพวกเขาด้วยทางเลือกใหม่ของการจัดการเรียนรู้นี้ จนตลอดการเดินทางในชีวิตโรงเรียนด้วยทิศทางใหม่ที่เขาได้เริ่มต้น และโปรดประทานพละกำลังให้พวกเขายืนหยัดมั่นคงในทิศทางใหม่ตลอดไป ภายใต้พระหรรษทานของพระองค์

บรรณานุกรม

"คู่คิดของมิตรวายฯ 1", กรุงเทพฯ, 1987

คำแถลงของสภาสังคายนาวาติกัน ครั้งที่สอง เรื่อง "การอบรมตามหลักพระคริสตธรรม", 28 ตุลาคม 1965

"แนวทางการปฏิบัติสำหรับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง" แปลจาก "Ignatian Pedagogy: A Practical Approach", สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, กรุงเทพฯ, 2013

ผศ.ดร. ดุจเดือน พันธุมนาวิน, "รายงานการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับคุณธรรม จริยธรรมในประเทศไทยและต่างประเทศ", ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาพลังแผ่นดินเชิงคุณธรรม สำนักงานบริหารและพัฒนาองค์ความรู้ (องค์กรมหาชน), กรุงเทพฯ, 2007

มิลินทร์, "เด็กน้อยโตเข้าหาแสง: ประสบการณ์คบเด็ก (เป็น) สร้างบ้าน (ได้) ของป้ามล (ทิชา ณ นคร)", กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์สวนเงินมีมา, 2012

วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และ อธิป จิตตฤกษ์ ผู้แปล, "ทักษะแห่งอนาคตใหม่: การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21", กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์โอเพ่นเวิลด์ส, 2011

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, "ก้าวไปข้างหน้าด้วยอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก ปี ค.ศ. 2012 - 2015", กรุงเทพฯ, 2012

สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, "ไตร่ตรอง การเดินทางของฉันเพื่อเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง", กรุงเทพมหานคร, 2014

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.), "ครูกับการเสริมสร้างจริยธรรมแก่นักเรียน", กรุงเทพมหานคร, บริษัท โรงพิมพ์เดือนตุลา จำกัด, 2015

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, "โรงเรียนคาทอลิก", 19 มีนาคม 1977

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, “มิติด้านศาสนาของการศึกษาในโรงเรียนคาทอลิก”, 7 เมษายน 1988

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, “โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่สหัสวรรษที่สาม”, 28 ธันวาคม 1997

สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก, "นักบวชและพันธกิจในโรงเรียน - ข้อคิดและแนวทาง", 28 ตุลาคม 2002

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, “แนวทางการพัฒนาทักษะชีวิต บูรณาการการเรียนการสอน 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน”, กรุงเทพฯ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2008

เอสควิท, เรฟ, “ครูนอกกรอบกับห้องเรียนนอกแบบ สรรพวิธีและสารพัดลูกบ้าในห้อง 56”, กรุงเทพมหานคร, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์, พิมพ์ครั้งที่ 3, 2014

Johnny C. Go SJ, “The Ignatian Pedagogical Paradigm (IPP): Towards Reflective and Transformative Learning”, Keynote Address, 2013 Annual Seminar, Catholic Education Council of Thailand, 19 August 2013

Mike Deeb OP, “Discovering God through Action and Reflection: A Spirituality of IYCS”, Paris, 2007

Wiggins, G. and Mc Tighe, J., “Understanding by Design: A Brief Introduction” Center for Technology & School Change at Teachers College, Columbia University

ส่วนที่ 2

ตัวอย่างแผนการสอนแมมไตร่ตรอง

บทนำ

กว่าจะมาเป็นแผนการสอนตัวอย่าง

บทนำสำหรับส่วนที่ 2 *ตัวอย่างแผนการสอนแบบไตร่ตรอง* บทนี้มีเนื้อหาแบ่งออกเป็นสองส่วนใหญ่คือ ความเป็นมาทั้งตัวผมและตัวแผน และวิธีการนำแผนการสอนแบบไตร่ตรองไปใช้ เป็นการเกริ่นนำก่อนที่เพื่อนร่วมทางจะได้พบกับตัวอย่างแผนการสอนแบบไตร่ตรองจำนวน 131 แผน ที่รวบรวมจากการสัมมนาตลอดระยะเวลา 3 ปีที่ผ่านมา หากนับจำนวนหน้าทั้งหมด เนื้อหาในบทนี้ออกจะยืดยาว แต่ผมคิดว่าประโยชน์ที่เพื่อนร่วมทางจะได้จากการศึกษาทำความเข้าใจกับบทนี้คุ้มค่ากับเวลาที่เสียไป ด้วยเหตุผลสองประการ คือ ประการแรก หากการสัมมนาเป้าหมายและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเปรียบเหมือนกับการเดินทางไกลแล้ว แผนการสอนตัวอย่างนี้ก็เป็นเหมือนกับแผนที่ที่เพื่อนร่วมทางแต่ละคนได้วางแผนสำหรับแต่ละทริปย่อยๆ ของตนเอง เป็นการนำความคิดเกี่ยวกับกระบวนการไตร่ตรองไปลงมือปฏิบัติที่เห็นเป็นภาพได้ชัดเจน การศึกษาทำความเข้าใจแผนที่เหล่านี้จึงช่วยให้เพื่อนร่วมทางเข้าใจถึงกระบวนการไตร่ตรองอย่างเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น ประการที่สอง แผนการสอนตัวอย่างนี้เป็นประจักษ์พยานชั้นเลิศว่า ครูกว่า 1,500 ท่านใช้เวลาเพียง 4 วัน 3 คืนก็สามารถที่จะปรับแผนการสอนของตนให้เป็นแผนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองได้ ยิ่งกว่านั้น ยังมีคุณครูอีกมากกว่า 100 ท่านที่เขียนแผนการสอนได้อย่างดีเยี่ยมเหมาะสมที่จะนำมาเป็นตัวอย่างให้แก่เพื่อนร่วมเดินทางทั้งหลายได้ศึกษาเพื่อต่อยอดและปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของตนเองต่อไป...***พร้อมสำหรับการเดินทางรึยังครับ?***

ฉันเป็นใครฯ

"ผมชื่อ *พงษ์นรินทร์ รัตนรังสิกุล* ชื่อเล่นว่า*ใหญ่* ครับ" ผมมักจะแนะนำตัวเองอย่างนี้เกือบทุกครั้งที่ไปช่วยงานสัมมนาของสภาการศึกษาคาทอลิกฯ ตลอดระยะเวลากว่า 5 ปีที่ผ่านมานี้ จากนั้นผมจะต้องออกตัวทุกครั้งว่า "ผมไม่ได้เรียนมาทางด้านการศึกษา ไม่ได้ทำงานเป็นครูหรืออาจารย์ เพราะฉะนั้น กรุณาอย่าเรียกผมว่า อาจารย์ และที่สำคัญกรุณาอย่าเรียกผมว่า *อาจารย์ใหญ่* นะครับ"

ผมเริ่มสนใจและออกจะเป็นกังวลกับระบบการศึกษาของไทย ในฐานะของหัวหน้างานและผู้มีหน้าที่สัมภาษณ์รับพนักงานใหม่ที่รู้สึกผิดหวังกับคุณภาพที่ลดน้อยถอยลงของผลผลิตของ

การศึกษาไทยที่ออกสู่ตลาดแรงงาน ผมสนใจเกี่ยวกับการศึกษาคาทอลิกเป็นพิเศษในฐานะของพ่อที่ (ขณะนั้น) ลูกชายสองคนกำลังเรียนอยู่ในโรงเรียนคาทอลิก ผมมักจะพูดคุย และ "*บ่น*" อยู่บ่อยๆ ถึงสภาพปัญหาของระบบการศึกษาไทยที่มองไม่เห็นทางออกสำหรับคนนอกอย่างผม โดยเฉพาะกับ*โป่ง อนุพันธ์ กิจนิจชีวะ* แล้ววันหนึ่ง ผมก็ได้รับข้อเสนอจากโป่ง และได้รับโอกาสจาก*อาจารย์สุมิตรา พงศธร* ที่ผมจะได้ทำมากกว่าการ "*บ่น*" ซึ่งช่วยได้เพียงแค่ทำให้สบายใจขึ้นเล็กน้อย แต่ในตอนนี้ ผมขอขีดเส้นพักไว้ก่อน

ก่อนที่ผมจะเริ่มต้นเล่าเรื่องราวเบื้องหลังการรวบรวมตัวอย่างแผนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง หรือที่โป่งตั้งชื่อให้ว่า *แผนเด็ด* นี้ โป่งกับผมตกลงกันไว้ว่า เราจะเริ่มต้นด้วยการแนะนำตัวเองให้ทุกท่านได้รู้จักว่า เราเป็นใคร มีพื้นเพมาอย่างไร ผมจะทำเช่นนั้น ก่อนที่จะอธิบายต่อไปถึงที่มาและวิธีการคัดสรรรวบรวมแผนเด็ดที่จะนำเสนอต่อไปนี้

ผมไม่ได้ร่ำเรียนมาทางด้านการศึกษา ผมสำเร็จการศึกษาปริญญาตรีด้านเศรษฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ในปี 1984 หลังจากนั้น ผมได้รับทุนการศึกษาจากธนาคารแห่งประเทศไทยให้ศึกษาต่อในระดับปริญญาโท หลักสูตรภาษาอังกฤษที่คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และเรียนจบหลักสูตรในปี 1989 ด้วยวิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ พร้อมกับรางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่นสาขาเศรษฐศาสตร์ในปีนั้น จากมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์และสมาคมสังคมศาสตร์แห่งประเทศไทย

หลังจากจบการศึกษา ผมใช้เวลา 10 ปีแรกของชีวิตการทำงานไปกับอาชีพนักวิเคราะห์การลงทุนในสำนักงานสาขาประเทศไทยของธนาคารเพื่อการลงทุนสัญชาติอังกฤษหลายแห่ง และใช้ชีวิตทำงานอีก 10 ปีถัดมา เป็นที่ปรึกษาด้านกฎหมายภาษีอากรให้กับบริษัทตรวจสอบบัญชีชั้นนำระดับโลกสองแห่งจนกระทั่งในปี 2010 ปีที่บริษัทฝรั่งทั้งหลายเผชิญกับวิกฤตเศรษฐกิจแฮมเบอร์เกอร์ในสหรัฐอเมริกา ผมเป็นผู้หนึ่งที่ได้รับเกียรติให้เสียสละเพื่อเพื่อนๆ รับเงินได้จ่ายครั้งเดียวเพราะเหตุออกจากงาน ซึ่งทำให้ผมมีเวลาว่างเป็นอันมาก ผมตั้งคำถามกับตัวเองว่าอยากจะทำอะไร? และถามพระเจ้าอยู่บ่อยครั้งว่า "อยากให้ลูกทำอะไร?"

คำตอบของผมเรียบง่าย ทำสิ่งต้องทำ ผมหาเลี้ยงชีพด้วยการทำงานร้านอาหารกับที่บ้าน บางช่วงก็ได้ทำงานด้านที่ปรึกษาภาษีอากรให้กับสำนักงานของโป่ง และใช้เวลาว่างไปกับงานแปลหนังสือภาษาอังกฤษ โดยหวังที่จะส่งไปให้สำนักพิมพ์พิจารณาตีพิมพ์ ในช่วงเวลานี้เองที่โป่งขอให้ผมช่วยแปลสมณสาสน์เกี่ยวกับอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกขึ้นใหม่ เพื่อใช้ประกอบการ

สัมมนาในหัวข้อเดียวกัน เมื่องานแปลเสร็จสิ้น โป่งมีคำถามใหม่ ผมสนใจจะออกเดินสายไปทั่วประเทศเพื่อจัดสัมมนาอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิกให้กับโรงเรียนต่างๆ ใช้เวลาประมาณ 1 ปี และงานนี้เป็นงานอาสาสมัคร แปลว่า "งานนี้ไม่มีค่าตัว" ถ้าเป็นสมัยที่ยังทำงานกับบริษัทฝรั่ง แม้ใจอยากจะทำ แต่เงื่อนไขด้านเวลาที่ต้องทำงาน วันละแปดชั่วโมงหรือมากกว่า สัปดาห์ละห้าวัน คงทำให้ผมต้องตอบปฏิเสธ แต่ตอนนี้ พระเจ้าได้ขจัดเงื่อนไขเหล่านั้นออกไปก่อนแล้ว ความคิดแรกที่ผุดขึ้นมาคือ "ผมมีเวลาว่างมากมาย เอายังไงก็เอากัน" แล้วผมก็ออกเดินสายกับโป่งไปทุกที่ที่ต้องการให้เราไป เป็นเวลา 5 ปีกว่าได้แล้ว

แผนการสอนตัวอย่าง – อะไรๆ อย่างไรๆ ทำไมๆ

ก่อนที่ผมจะตอบคำถามว่า "*แผนการสอนตัวอย่างเกิดขึ้นได้อย่างไร?*" ผมขอเริ่มต้นที่อีกสองคำถามคือ "*กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองคืออะไร?*" และ *"แผนการสอนตัวอย่างคืออะไร?"* สำหรับคำถามแรกเกี่ยวกับกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองนั้น โป่งได้กล่าวถึงกระบวนการนี้ไว้ในส่วนที่ 1 แล้วว่า "*เป็นวัฏจักรที่มี 6 ขั้นตอน*" เริ่มตั้งแต่การสร้างบรรยากาศ การให้ภาพรวม มาถึงการนำเสนอบทเรียน การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน และสุดท้ายการประเมินและวัดผล ขาดไป 1 ขั้นตอน คือ การลงมือปฏิบัติในชีวิต ซึ่งเราคงต้องให้แต่ละคนรับผิดชอบกันเอง

สำหรับคำถามที่สอง แผนการสอนตัวอย่าง คือ แผนการสอนที่ครูผู้ร่วมสัมมนาฯ ได้ปรับเปลี่ยนแผนการสอนของตนเป็นแผนการสอนของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง ตามแนวทางการเขียนแผนดังกล่าวที่โป่งพัฒนาขึ้นด้วยเทคนิคการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) โดยโป่งเขียนแนวทางนี้เป็นขั้นๆ แต่ละขั้นจะมีคำถามนำเพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนเบื้องต้น ถ้าจะให้อธิบายเกี่ยวกับเทคนิคการออกแบบย้อนกลับ ผมขอใช้บทสรุปของต้นตำรับ คือ แกรนท์ วิกกินส์และเจย์ แมคไทก์ว่าเป็น "*การบูรณาการ หลักสูตร แผนการสอน และการประเมินผล ในหน่วยการเรียนรู้ในทุกรายวิชา*" สิ่งที่เห็นเป็นรูปธรรมชัดเจนได้แก่ แผนการสอนที่เขียนด้วยเทคนิคนี้ จะเริ่มต้นที่การกำหนดวัตถุประสงค์ว่า นักเรียนจะเข้าใจเนื้อหาการเรียนรู้อะไร ได้รับการพัฒนาทักษะหรือความสามารถด้านใด และความจำเป็นต่อนักเรียน ทำไมถึงต้องเรียน ตามด้วยส่วนประกอบอื่นๆ ของการให้ภาพรวมของการเรียนรู้ จากนั้นจะมาถึงจุดต่างของเทคนิคนี้ คือ ผู้ออกแบบจะเริ่มคิดเหมือนกับผู้ประเมิน ไม่ใช่ผู้ออกแบบ และพิจารณาว่าการประเมินและวัดผลจะทำอย่างไร ใช้วิธีการใด จากนั้นจึงเป็นส่วนของการนำเสนอบทเรียนด้วย

วิธีการที่หลากหลายตามกระบวนการสำรวจชีวิต See-Judge-Act การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียนด้วยคำถาม Reflect-Connect-Apply และปิดท้ายด้วยสื่อการเรียนการสอนที่ต้องจัดเตรียม

ผมขอนำแนวทางการเขียนแผนการเรียนการสอนของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองมาสอดแทรกไว้ ณ ที่นี้เลย อาจจะทำให้บทนำนี้อ่านยากสักหน่อย แต่ผมอยากให้ผู้อ่านได้อ่านต่อเนื่องกันไป และเห็นภาพแนวทางการเขียนแผนแบบครบถ้วน ก่อนที่ผมจะอธิบายถึงความเป็นมาและวิธีใช้ต่อไป

แนวทางการเขียนแผนการเรียนการสอนของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองด้วยเทคนิคการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design)

แผนการสอนวิชา ..... ชั้น .....

หน่วยการเรียนรู้เรื่อง .....

1. **การให้ภาพรวม** - เพื่อทำให้แน่ใจว่านักเรียนได้รู้ล่วงหน้าว่ากำลังจะเรียนเรื่องอะไร? เพราะเหตุใด?

1.1 <u>วัตถุประสงค์</u> (Objectives)

- นักเรียนจะรู้และเข้าใจเนื้อหาการเรียนรู้ที่สำคัญในเรื่องใด?
- นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะหรือความสามารถที่สำคัญในด้านใด?
- นักเรียนจะเข้าใจถึงคุณค่าพระวรสารประการใด? หรือได้รับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรมในด้านใด?

วัตถุประสงค์ควรเริ่มต้นด้วย

(1) นักเรียนจะเข้าใจถึง/ เกี่ยวกับ .....

(2) นักเรียนจะสามารถ .....

(3) นักเรียนจะสามารถวินิจฉัยประสบการณ์ที่ได้รับบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารด้าน .....

1.2 <u>ความจำเป็น</u> (Needs)

- การเรียนรู้นี้มีความจำเป็นต่อนักเรียนอย่างไร? เพราะเหตุใด?

- ความสามารถและทักษะที่จะได้รับการพัฒนาจำเป็นต่อชีวิตของนักเรียนอย่างไร? เพราะเหตุใด?

1.3 <u>หัวข้อและเนื้อหา</u> (Range)

- แก่นของสาระการเรียนรู้ในเรื่องนี้คืออะไร? ที่นักเรียนต้องรู้และเข้าใจ เพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้
- เนื้อหาที่จะสอนควรมีขอบเขตเพียงใด จึงจะเหมาะสมกับวัตถุประสงค์และเวลาที่มี และแบ่งออกได้เป็นหัวข้ออะไร?
- มีคุณค่าพระวรสารประการใด ที่จะสามารถบูรณาการเข้ากับเนื้อหาการเรียนรู้นี้ได้อย่างเหมาะสม?

1.4 <u>การสร้างความน่าสนใจ</u> (Interest)

- ในการเริ่มต้นคาบเรียน ฉันจะทำอะไรและอย่างไร? เพื่อให้นักเรียนสนใจและรู้สึกสนุกในเนื้อหาที่ฉันกำลังจะนำเสนอ
- ฉันจะทำอะไรและอย่างไร? เพื่อให้นักเรียนเห็นถึงคุณค่าและความจำเป็นที่จะต้องเข้าใจหน่วยการเรียนรู้นี้

1.5 <u>เวลา</u> (Time)

- เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ ฉันควรจะใช้เวลาสำหรับหน่วยการเรียนรู้นี้ กี่คาบ?

2. **การประเมินและวัดผล** - เพื่อจะได้รู้ว่านักเรียนเข้าใจถึงแก่นของการเรียนรู้และได้พัฒนาทักษะและความสามารถที่ต้องการ เพื่อการพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล

- ฉันจะรู้ได้อย่างไร จากหลักฐานหรือร่องรอยใดว่า นักเรียนได้เข้าใจเนื้อหาและได้พัฒนาทักษะและความสามารถ หรือได้พัฒนาการใช้เหตุผลเชิงจริยธรรม ตามวัตถุประสงค์?
- ฉันจะประเมินการสอนของฉัน เพื่อการพัฒนาตนเองอย่างไร?

3. **การสร้างบรรยากาศ** - เพื่อจัดการเรียนรู้บนพื้นฐานของความเคารพและศรัทธา

- ฉันจะสร้างความสัมพันธ์กับนักเรียนอย่างไรในคาบนี้ให้เหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนสนใจ/ มีแรงจูงใจและความกระตือรือร้นในการเรียน?

4. **การนำเสนอบทเรียน** - เพื่อจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์และความจำเป็นด้วยวิธีการที่หลากหลาย

4.1 <u>การสร้างประสบการณ์</u> (See)

- ฉันจะสร้างประสบการณ์ สถานการณ์หรือปรากฏการณ์ อะไร และด้วยวิธีการใด? หรือกิจกรรมใด? หรือด้วยคำถามใด? เพื่อให้นักเรียน สำรวจ สืบเสาะ และค้นพบ โดยทำงานด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม
- ฉันจะสร้างสถานการณ์ที่เป็นจุดวิกฤตเชิงคุณธรรม (Moral Dilemma) ในการนำเสนอบทเรียนนี้ได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ ถ้าได้ ฉันจะทำอย่างไร?

4.2 <u>การคิดวินิจฉัยประสบการณ์</u> (Judge)

- ฉันจะเชื่อมโยงประสบการณ์ที่นักเรียนได้ค้นพบเข้ากับทฤษฎี หลักการ หรือแนวความคิดทางวิชาการใด? และด้วยวิธีการใด?
- ฉันจะสาธิต ยกตัวอย่าง และตอกย้ำให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหา และกระบวนการอย่างชัดเจนและลึกซึ้งขึ้นได้อย่างไร? ด้วยวิธีการใด?
- ฉันจะอ้างอิงหรือให้นักเรียนอ่านจากตำรา/หนังสือ หรือเอกสารทางวิชาการใดบทใด?
- ฉันจะสามารถบูรณาการคุณค่าพระวรสารกับเนื้อหาได้อย่างเหมาะสมหรือไม่ ถ้าได้ ด้วยวิธีการใด?

4.3 <u>การลงมือปฏิบัติ</u> (Act)

- ฉันจะให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ ฝึกฝนหรือทำแบบฝึกหัดอย่างไร? ด้วยวิธีการใด หรือด้วยคำถามใด? เพื่อให้นักเรียนทบทวนและซึมซับความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาและกระบวนการให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น โดยการทำด้วยตนเองหรือเป็นกลุ่ม
- ฉันจะให้ Feedback งานที่นักเรียนทำเพื่อปรับปรุงหรือแก้ไขอย่างไร? จนนักเรียนพัฒนาทักษะและความสามารถได้ ตามวัตถุประสงค์
- ฉันจะเชื่อมโยงความรู้และความเข้าใจในเรื่องนี้ เพื่อให้นักเรียนปรับใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร?

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** – เพื่อให้โอกาสแก่นักเรียนที่จะประเมินการเรียนรู้ของตน และบันทึกความเข้าใจด้วยถ้อยคำของตนเอง

- ฉันควรจะใช้คำถามประเภทใด Reflect (R), Connect (C) หรือ Apply (A) จึงจะเหมาะสมกับบทเรียนที่นำเสนอในคาบเรียนนี้?

สะท้อน (R) - เมื่อต้องการให้นักเรียนซึมซับความเข้าใจด้วยตนเองอีกครั้งหรือประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

เชื่อมโยง (C) - เมื่อต้องการให้นักเรียนเชื่อมโยงบทเรียนเข้ากับวิชาอื่น หรือบทเรียนอื่น หรือคุณค่าพระวรสาร

ปรับใช้ (A) - เมื่อต้องการให้นักเรียนปรับใช้ความเข้าใจที่ได้รับกับชีวิตจริง

6. **สื่อการเรียนการสอน** - เพื่อใช้สื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและประหยัด

- ฉันจะอ้างอิงตำรา หนังสือ และเอกสารทางวิชาการใด บทใด และใช้หนังสือแบบฝึกหัดใด?
- ฉันต้องเตรียมสื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนอะไรบ้าง ในการนำเสนอบทเรียน?

"*แผนการสอนตัวอย่างเกิดขึ้นได้อย่างไร?*" ผมขอเริ่มต้นที่ภาพใหญ่คือ การสัมมนาฯ ของเราตั้งอยู่บนโครงสร้างของวัฏจักรแห่งการเรียนรู้ที่เน้นการไตร่ตรองนี้ โดยวัฏจักรนี้เริ่มต้นที่คืนแรกเมื่อโป่งให้ภาพรวมของการสัมมนา และที่สำคัญแจ้งเป้าหมายปลายทางให้ครูผู้ร่วมสัมมนารู้ไว้ก่อนเลยว่า แต่ละคนได้รับมอบหมายให้ปรับแผนการสอนของตนเองให้เป็นแผนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง

เมื่อเข้าสู่การสัมมนา โป่งกับผมจะนำทางให้ครูผู้ร่วมสัมมนาได้ผ่านประสบการณ์ คิดวินิจฉัย และลงมือปฏิบัติ โดยในทุกขั้นตอนของการสัมมนาฯ นี้จะมีโครงสร้างตามกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองเหมือนกัน แม้ว่าโป่งจะออกแบบให้มีวิธีการนำเสนอที่ไม่ซ้ำกันในทั้ง 13 ขั้นตอน ดังนั้น ครูผู้ร่วมสัมมนาจะได้มีประสบการณ์อย่างน้อย 13 ครั้ง กับกระบวนการไตร่ตรองที่นำมาใช้ในการเรียนรู้เกี่ยวกับแต่ละขั้นตอนของกระบวนการนี้ นอกจากการลงมือปรับแผนของตนเองในแต่ละขั้นตอนของการสัมมนาแล้ว ครูผู้ร่วมสัมมนาจะได้ทดลองนำประสบการณ์นี้มาร่วมกันเขียนแผนการสอนแบบไตร่ตรองด้วยกันในคืนสุดท้าย และในวันรุ่งขึ้น ครูแต่ละท่านจะมีเวลา 2 - 3 ชั่วโมงโดยประมาณเท่านั้นในการปรับแผนการสอนของตนให้เป็นแผนแบบไตร่ตรอง โดยโป่งจะเป็นผู้ตรวจและอนุมัติทุกแผนฯ ด้วยการฉลองกับครูเจ้าของแผน และเริ่มตั้งแต่การสัมมนาครั้งที่ 17 เมื่อมิถุนายน 2014 ที่โรงเรียนเทพพิทักษ์และโรงเรียนอาเวมารีอา สังฆมณฑลอุบลราชธานี โป่งเริ่มคัดเลือกแผนการสอนที่เขียนขึ้นได้อย่างดี สามารถใช้เป็นตัวอย่างให้กับเพื่อนร่วมทางสายไตร่ตรองในที่อื่นๆ ได้ โป่งตั้งชื่อแผนการสอนเหล่านี้ว่า "แผนเด็ด"

การจะตอบคำถามที่ว่า “*ทำไมเราถึงคัดเลือกตัวอย่างแผนการสอน?*” ผมต้องย้อนหลังกลับไปตั้งแต่การสัมมนาไตร่ตรองครั้งที่ 3 เมื่อเมษายน 2013 ที่โรงเรียนดาราสมุทร ศรีราชา ครั้งนั้น *คุณพ่อลือชัย จันทร์โป๊* ได้แนะนำให้เราหาทางเตรียมครูแกนนำที่เคยผ่านการสัมมนาไตร่ตรองให้พร้อมที่จะทำหน้าที่ในการเผยแพร่และพัฒนากระบวนการนี้ในโรงเรียนของตนเองด้วย นี่เองเป็นจุดเริ่มต้นของคำเชิญให้เพื่อนร่วมทางได้กลับมาเป็นโค้ชให้กับเพื่อนรุ่นใหม่ เริ่มตั้งแต่การสัมมนาครั้งที่ 6 เมื่อพฤษภาคม 2013 ที่โรงเรียนเซนต์นิโกลาส พิษณุโลก แต่โครงการนี้มีข้อจำกัดด้านจำนวนของผู้เข้าร่วม เพราะเราเชิญเพื่อนๆ กลับมาเป็นโค้ชได้ครั้งละ 6 ท่านเท่านั้น โป่งจึงคิดที่จะเพิ่มเติมช่องทางให้เพื่อนๆ สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันได้โดยอาศัยสื่อสังคมออนไลน์ และผมเสนอให้เลือกใช้ Facebook ที่สามารถเผยแพร่ทั้งบทความและรูปภาพต่างๆ ได้ เราเปิด account ชื่อ “*ไตร่ตรอง สภาการศึกษาคาทอลิก*” ขึ้นเพื่อเป็นสื่อกลางของเพื่อนร่วมทางสายไตร่ตรองทุกคน ในระยะแรก เราใช้สื่อกลางนี้เพื่ออัพเดทเกี่ยวกับงานสัมมนาและเผยแพร่ทบทวนเนื้อหาเกี่ยวกับกระบวนการไตร่ตรอง และที่สำคัญใช้เผยแพร่บทความของโค้ชที่ได้แบ่งปันประสบการณ์ของแต่ละคนในการนำแผนการสอนไตร่ตรองไปใช้ เพื่อเป็นแบบอย่างและเป็นกำลังใจให้แก่กันและกัน

จนมาถึงการสัมมนาที่อุบลราชธานีข้างต้น โป่งริเริ่มกุศโลบายใหม่ โดยคัดเลือกแผนเด็ดจากการสัมมนา โดยขออนุญาตเจ้าของแผนฯ นำไปโพสต์บน Facebook นี้ เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่เพื่อนร่วมทาง ทั่วประเทศ เราได้เผยแพร่แผนเด็ดจากการสัมมนาไตร่ตรองนี้ได้ 2 ครั้ง จนมาถึงครั้งที่ 19 เมื่อสิงหาคม 2014 ที่ยอแซฟอุปถัมภ์ สามพราน โป่งเพิ่มความเข้มข้นให้กับแผนการสอนตัวอย่าง โดยเริ่มเขียนเครื่องหมาย (L) เวลาตรวจอนุมัติแผน เป็นการให้ LIKE ในแต่ละจุดที่โดดเด่นเป็นพิเศษในแผนการสอนนั้นๆ ในการสัมมนาครั้งนี้นี่เองที่เกิดแผน 6 LIKEs ในตำนานของ *ครูสุขสราญ บัวทอง* ขึ้น เพื่อนๆ จะลองข้ามไปอ่านแผนตัวอย่างนี้ก่อนเลยก็ได้นะครับ ดังนั้น เหตุผลในการคัดเลือกแผนการสอนตัวอย่างคือ การเพิ่มเครื่องมือที่เพื่อนร่วมทางสามารถนำไปใช้พัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองในโรงเรียนได้ด้วยตนเอง โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทำความเข้าใจจากแผนการสอนที่โดดเด่นของเพื่อนร่วมทางในโรงเรียนอื่นๆ และนำไปต่อยอดปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับนักเรียนและสภาพแวดล้อมในโรงเรียนของตน

แผนการสอนตัวอย่างที่แสดงไว้ในส่วนท้ายของบทนี้ ผมรวบรวมขึ้นจากแผนเด็ดทุกแผนที่โป่งได้คัดเลือกจากการสัมมนาไตร่ตรองและโพสต์บน Facebook ไตร่ตรอง สภาการศึกษาคาทอลิก ทั้งหมด 131 แผน ในหนังสือนี้ ผมนำเสนอแผนการสอนไตร่ตรองเหล่านี้โดยจัดหมวดหมู่ตามสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มสาระ ตั้งแต่ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ภาษาไทย

ภาษาต่างประเทศ สังคมศึกษาฯ การงานอาชีพฯ และสุขศึกษา-พลศึกษา โดยผมขออนุญาตเพิ่มกลุ่มที่ 9 คือ ปฐมวัย ทั้งนี้ ใน 8 กลุ่มสาระ ผมจะจัดเรียงแผนการสอนตัวอย่างตามระดับชั้นปีตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 จนถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6

โป่งมักจะพูดในระหว่างการตรวจอนุมัติแผนการสอนว่า แผนที่ได้ LIKE ได้รับการคัดเลือกเป็นแผนเด็ดเหล่านี้เป็นแผนที่ดีในเวลานี้ นั่นคือ แผนเด็ดเป็นแผนที่ดีสำหรับผู้เขียนแผนไตร่ตรองเป็นครั้งแรก ด้วยเวลาเรียนรู้เพียง 4 วัน 3 คืน แต่หากเพื่อนร่วมทางได้กลับไปทบทวนไตร่ตรองเพิ่มเติม คงมีอีกหลายจุดที่จะพัฒนาให้แผนเหล่านี้เป็นแผนที่ดีมากกว่าเดิมได้ เมื่อผมรับหน้าที่ในการรวบรวมแผนการสอนตัวอย่างเหล่านี้ ผมพบว่าข้อจำกัดทางด้านเวลานี้เองทำให้ยังมีจุดขาดตกบกพร่องอยู่บ้าง แผนบางแผนไม่ได้ระบุเกี่ยวกับสื่อการสอน หรือวิธีการประเมินและวัดผลบางครั้ง คำถามไตร่ตรองที่ระบุไว้ว่าเป็นคำถามแบบ Apply อันที่จริงเป็น Reflect เป็นต้น ผมจึงขออนุญาตครูเจ้าของแผนการสอนเหล่านี้ทุกท่านที่จะแก้ไขปรับเปลี่ยนแผนการสอนเหล่านี้จากต้นฉบับเดิมตามที่เห็นสมควร

อีกประเด็นหนึ่งที่โป่งขอให้ผมเพิ่มเติมเข้าไปคือ “การอ่าน” เมื่อผมนำเสนอเกี่ยวกับ “การนำเสนอบทเรียน” ในการสัมมนานั้น ประเด็นสำคัญที่ผมต้องเน้นย้ำคือ การนำเสนอบทเรียนจำเป็นต้องมีวิธีการที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงความถนัดในการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของนักเรียนทั้งการมอง การฟัง และการเคลื่อนไหว เพื่อพัฒนานักเรียนเป็นรายบุคคล เราสังเกตจากการสัมมนาหลายครั้งว่า ครูมักจะออกแบบแผนการสอนโดยให้นักเรียนมีโอกาสได้ฝึกทักษะการอ่านค่อนข้างน้อย ในบางครั้งครูเองก็ยอมรับว่า “ตนเองไม่ค่อยได้อ่านหนังสือมากนัก” ด้วยเหตุที่เป้าหมายหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองคือช่วยให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต และปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้บรรลุถึงเป้าหมายนี้คือ “นิสัยรักการอ่าน” เพราะการอ่านเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับการค้นคว้าและการเรียนในระดับที่สูงๆ ขึ้นไป ดังนั้น ผมขออนุญาตครูเจ้าของแผนเพิ่มเติมช่วงเวลาที่ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ (ซึ่งอาจจะแทนที่ด้วย ใบความรู้ วารสาร หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ตามความเหมาะสม) เข้าไปในแผนการสอนตัวอย่างทุกแผน โดยอาจจะเพิ่มเติมเข้าไปในส่วนของ See ให้นักเรียนอ่านเพื่อประกอบในการหาข้อสรุปการเรียนรู้ หรือในช่วง Judge ก่อนที่ครูจะอธิบายเกี่ยวกับบทเรียน หรือแม้แต่ช่วง Act ก่อนที่จะทำแบบฝึกหัด ในทางปฏิบัติ ครูอาจจะต้องจัดสรรเวลาสำหรับช่วงการอ่านนี้คาบละประมาณ 5-10 นาที โดยผมหวังว่า เวลาสั้นๆ ในทุกคาบการเรียนนี้อาจจะเป็นประโยชน์แก่นักเรียนของเราไปทั้งชีวิต

ในส่วนของวิธีการนำแผนการสอนตัวอย่างไปใช้นั้น พระเจ้าประทานผู้ช่วยที่ยอดเยี่ยมมาให้ผม ผมพบว่าบทความแบ่งปันประสบการณ์ของ ***ครูวีระพจน์ รัตนรัตน์*** จากโรงเรียนดรุณาราชบุรี เมื่อครั้งที่รับคำเชิญมาเป็นโค้ชให้กับเพื่อนร่วมทางในเดือนมกราคม ปี 2016 นี้เอง ช่วยให้เห็นภาพการนำแผนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองไปใช้ได้อย่างครบถ้วนและเด่นชัดเป็นรูปธรรมที่สุด ผมขอเชิญชวนเพื่อนร่วมทางทุกคนศึกษาวิธีการนำแผนการสอนไตร่ตรองไปใช้ของครูวีระพจน์กันได้เลยครับ

เติมเต็ม...ให้กัน

ฉันนายวีระพจน์ รัตนรัตน์ สอนวิชาการออกแบบและเทคโนโลยีในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนดรุณาราชบุรี หลังจากที่ฉันได้ผ่านการเดินทางของฉันเพื่อเรียนรู้กระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง เช่นเดียวกับเพื่อนร่วมทางคนอื่นฉันได้เขียนแผนการจัดการเรียนการสอนแบบไตร่ตรองแผนแรกในคาบสุดท้ายของการอบรม ฉันได้ใช้ความเพียรพยายามอย่างสูง ต้องแปลงโฉมความคิดและวิธีสอนอย่างสิ้นเชิง จะว่าสวนทางกับแบบดั้งเดิมก็ว่าได้ ฉันได้ปรับเปลี่ยนมันหลายครั้ง ฉันดีใจที่สุดเมื่อคุณโป่งฉลองและอนุมัติแผนให้ฉัน ฉันตั้งใจอย่างแน่วแน่ที่จะนำแผนแรกของฉันไปสู่ห้องเรียนให้นักเรียนของฉันในทันที แผนไตร่ตรองแผนแรกของฉัน ชื่อ **การจัดการเทคโนโลยีแบบยั่งยืนด้วยพลังงานสะอาด**

และแล้ววันนั้นก็มาถึง ฉันเริ่มด้วยการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยให้นักเรียนและครูจับมือเป็นวงกลมแล้วให้ทุกคนพูดต่อๆ ไปว่า “หนึ่งเดียวใจเดียว” มีนักเรียนคนหนึ่งถามฉันว่า **“หนึ่งเดียวใจเดียวมันเกี่ยวข้องอะไรกับการเรียนวันนี้”** ฉันดีใจมากกับคำถามนี้และตอบว่า **“ในโลกใบนี้เราต้องอยู่ร่วมกันได้ ทุกอย่างมีความสำคัญเหมือนกัน ธรรมชาติกับมนุษย์มีความเกื้อหนุนกัน มีความรักมีความเป็นหนึ่งเดียวกัน เราถึงมีความสุขอยู่ร่วมกันได้”**

ต่อจากนั้นฉันได้ให้ภาพรวมกับเด็กๆ จึงเปรียบเสมือนเข็มทิศทำให้เป้าหมายการเรียนรู้ในวันนี้ให้ชัดเจนด้วย INTRO Model ฉันเริ่มต้นที่ทำไมเรื่องนี้น่าสนใจที่จะเรียน? **I (Interest)** ฉันให้นักเรียนดูรูปนวัตกรรมพลังงานแสงอาทิตย์ ลม และ น้ำ แล้วทำไมต้องเรียน? **N (Need)** เพราะว่าพลังงานสิ้นเปลือง เช่น น้ำมัน แก๊ส กำลังจะหมดไป ดังนั้น พลังงานสะอาดที่ใช้แล้วไม่มีวันหมดจะถูกนำมาทดแทน และทักษะในการนำพลังงานสะอาดมาใช้ในครัวเรือนมีความจำเป็นยิ่ง และสามารถออกแบบสร้างได้ด้วยตนเอง **ใช้เวลาเท่าใด T (Time)** ในเรื่องนี้ใช้เวลา 4 คาบ (200 นาที) **จะ**

เรียนอะไรบ้าง? R (Range) เรียนรู้เกี่ยวกับความหมายของ พลังงานสะอาด ชนิดของพลังงานสะอาด หลักการจัดการเทคโนโลยีแบบยั่งยืนด้วยพลังงานสะอาด ฉันไม่ลืมที่จะบอกว่า **เรียนแล้วได้อะไร? O (Objectives)** วันนี้เด็กๆ จะมีความรู้เกี่ยวกับพลังงานสะอาดเพื่อสามารถเลือกใช้พลังงานสะอาดอย่างเหมาะสม และมีทักษะในการสร้างนวัตกรรม Green Mech

หลังจากนั้น ฉันท้าท้ายตัวเองด้วยการนำเสนอบทเรียนด้วยกระบวนการ **See- Judge- Act** เริ่มกันที่**ขั้นที่ 1การสร้างประสบการณ์ (See)** ฉันแบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A สิ้นเปลือง และกลุ่ม B ไม่มีวันหมด ให้แต่ละกลุ่มระดมพลังสมองกลุ่ม A เขียนข้อดีของพลังงานสิ้นเปลือง และข้อเสียของพลังงานทดแทน และให้กลุ่ม B ทำกลับกันแล้วนำเสนอข้อคิดเห็นให้กับเพื่อนๆ ได้ชื่นชม **ขั้นที่ 2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)** ฉันเลือกการบรรยายประกอบ PowerPoint หัวข้อพลังงานสะอาด และน้ำมัน ตอนนี้มาถึงความตื่นเต้นที่เด็กๆ เข้าสู่**ขั้นที่ 3 การลงมือปฏิบัติ (Act)** ฉันให้จัดกลุ่มและออกแบบศึกษาและสร้างนวัตกรรม Green Mech และนำเสนอ ตามกระบวนการแก้ปัญหาทางเทคโนโลยี ซึ่งเป็นการสร้างกลไกพลังงานสะอาดช่วยเหลือผู้ประสบภัยทางธรรมชาติ และขณะนักเรียนปฏิบัติการบันทึกข้อมูลที่พบใหม่ แล้วนำมาปรับปรุงงานให้ดีขึ้นในคาบต่อๆ มา

สุดท้าย ฉันไม่ลืมที่จะจบด้วยการให้นักเรียนเขียนไตร่ตรองก่อนจบคาบด้วยคำถามไตร่ตรองที่เข้าถึงชีวิตว่า **"มีกลุ่มคน 3 กลุ่ม คือคนพิการแขนขา คนพิการทางสายตา คนพิการทางสมอง นักเรียนคิดว่าจะสร้างนวัตกรรมพลังงานสะอาดช่วยคนกลุ่มใด เพราะอะไร?"**

สิบกว่าปีในการเป็นครูสอนฉันได้ใช้แผนการสอนที่คิดว่าดีมากเสมอ แต่วันนี้ตัดสินใจหันหลังให้กับแผนเก่าๆ และใช้ **"แผนกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง"** เพราะว่า ทำให้นักเรียนของฉันเห็นคุณค่าของความดีงามมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการใฝ่หาความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น คิดกันเองมากขึ้น มีขั้นตอนในการทำงานที่ชัดเจนขึ้น และสามารถสร้างนวัตกรรมต่างๆ ขึ้นมาได้ ฉันอยากให้ความสุขของฉันและเด็กๆ ไปอยู่กับเพื่อนครูบ้าง แค่เปิดใจและต่างเติมเต็มให้กัน บางทีการรับฟังและได้เห็นจากคนอื่น มันไม่ได้สัมผัสความจริงเหมือนทำเองใช่ไหมครับ?

คุณครูวีระพจน์ รัตนรัตน์
โรงเรียนดรุณาราชบุรี

โดยสรุป แผนการสอนแบบไตร่ตรองเป็นเป้าหมายและเป็นผลผลิตที่เป็นรูปธรรมของการสัมมนาเป้าหมายและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรอง โป่งได้คัดเลือกแผนการสอนที่ครบถ้วนดีเยี่ยม พร้อมกับติดเครื่องหมาย [LIKE] ตรงจุดที่แผนนั้นมีลักษณะโดดเด่นเป็นพิเศษ โดยมีวัตถุประสงค์เบื้องต้นเพื่อเผยแพร่ผ่าน Facebook ไตร่ตรอง สภาการศึกษาคาทอลิก เพื่อนร่วมทางสายไตร่ตรองทั้งหลายสามารถศึกษาทำความเข้าใจ นำไปต่อยอดและปรับเปลี่ยนให้เข้ากับบริบทของตนเองได้ วัตถุประสงค์ที่โป่งวางแผนไว้ตั้งแต่แรกแล้วคือ รวบรวมแผนเหล่านี้เข้าไว้ในหนังสือคู่มือที่ครูสามารถใช้อ้างอิงในการเขียนแผนการสอนแบบไตร่ตรอง และร่วมกันขับเคลื่อนพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่เน้นการไตร่ตรองนี้ต่อไปในท้ายที่สุด ผมขอขอบพระคุณ คุณพ่อเดชา อาภรณ์รัตน์ อาจารย์สุมิตรา พงศธร ที่ให้โอกาสผมและโป่งได้ทำงานอันน่าภาคภูมิใจนี้ ขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับคุณพ่อเฉลิม กิจมงคลที่ร่วมคิดออกแบบ ร่วมเดินทางไปกับเราสองคนเกือบทุกครั้ง ผมระลึกถึงความกรุณาของบรรดาคุณพ่อ ซิสเตอร์ บราเดอร์ ผู้อำนวยการโรงเรียนและผู้ช่วยบริหารทุกท่านที่ให้โอกาสเราได้นำเสนอกระบวนการไตร่ตรองนี้ในโรงเรียนของท่าน ขอบพระคุณเป็นพิเศษสำหรับโค้ชทุกท่านที่รับคำเชิญกลับมาร่วมเดินทางไปกับเพื่อนใหม่ในต่างโรงเรียนออกไป ขอบคุณครูเจ้าของแผนการสอนตัวอย่างทุกท่านที่อนุญาตให้นำแผนที่ท่านออกแบบไปแบ่งปันให้กับเพื่อนร่วมทาง ขอบคุณครูผู้ร่วมสัมมนาทุกท่านที่รับคำท้าทายเข้าร่วมการสัมมนาและร่วมขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้แบบไตร่ตรองนี้ต่อไป สุดท้าย ขอบพระคุณพระเป็นเจ้าที่มอบหมายให้ผมได้ทำงานที่น่าสนุกและน่าชื่นใจนี้ ผมระลึกถึงคำของนักบุญเปาโลอยู่เสมอว่า

“ข้าพเจ้าทำงานหนักกว่าคนอื่น แต่มิใช่ข้าพเจ้า เป็นเพราะพระหรรษทานของพระเจ้าซึ่งอยู่กับข้าพเจ้าที่ทำงาน” (1 โครินธ์ 15:10)

บทที่ 1

กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์

ประถม 1	ส่วนประกอบของพืช	180
ประถม 2	1) การเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานรูปอื่น	182
	2) การอนุรักษ์น้ำในท้องถิ่น	185
ประถม 3	สมบัติของอากาศ	187
ประถม 5	การเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำ	189
ประถม 6	ระบบหายใจ	192
มัธยม 1	การทดสอบค่าความเป็นกรด-เบสด้วยกระดาษยูนิเวอร์ซัลอินดิเคเตอร์	194
มัธยม 2	อาหารกับการดำรงชีวิต เรื่อง การทดสอบสารอาหารโปรตีน	196
มัธยม 3	1) การถ่ายทอดพลังงาน เรื่อง สายใยอาหาร	198
	2) การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม (โครโมโซม)	200
	3) ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม เรื่อง ทรัพยากรน้ำ	202
มัธยม 4	1) โลกและอวกาศ เรื่อง แผ่นดินไหว	204
	2) การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม	206
	3) การศึกษาชีววิทยา เรื่อง การสังเกตและการตั้งคำถาม	208
	4) ฟิสิกส์ เรื่อง แรงเสียดทาน	210
มัธยม 5	1) เคมี เรื่อง เซลล์ไฟฟ้าเคมี	213
	2) เคมี เรื่อง สมบัติของคาร์โบไฮเดรต	216
	3) เลขออกเทน	218
	4) แสงสี (ปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง)	220
	5) ชีววิทยา เรื่อง ชนิดและบทบาทของฮอร์โมนจากต่อมใต้สมอง	222
	6) ชีววิทยา เรื่อง ระบบประสาทส่วนกลาง-สมองของมนุษย์	225
	7) ฟิสิกส์ เรื่อง การเปลี่ยนสถานะของสาร	228
	8) ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม - ภาวะโลกร้อน (Global Warming)	230

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	**ส่วนประกอบของพืช**		
ออกแบบโดย	**ครูอุษณีย์ ลิมปิศิริ**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	10 **พฤษภาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนบอกส่วนประกอบของพืชได้
- นักเรียนอธิบายความแตกต่างของส่วนประกอบของพืชต่างชนิดกันได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถนำไปสังเกตลักษณะของต้นไม้ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ส่วนประกอบของพืช ราก ลำต้น ใบ ดอก ผล
- พืชแต่ละต้นมีรูปร่างของส่วนประกอบต่างกัน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “กิ่ง ก้าน ใบ” และให้นักเรียนทำท่าตามจินตนาการของตัวเอง

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- การอภิปราย
- การนำเสนอผลงาน
- การตอบคำถาม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “กิ่ง ก้าน ใบ”

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน และให้นักเรียนดูภาพต้นไม้ต่างๆ หลายๆ ชนิดจาก PowerPoint และตั้งคำถาม “ต้นไม้แต่ละต้นเหมือนหรือต่างกันอย่างไร?” แล้วร่วมกันอภิปรายหาความแตกต่าง

- ครูพานักเรียนไปสวนสมุนไพร ให้แต่ละกลุ่มจับจองต้นไม้ของตนเอง กลุ่มละ 1 ต้น ให้ช่วยกันบันทึกภาพต้นไม้ของกลุ่มตนเอง และบอกส่วนประกอบของต้นนั้น

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มตนเอง
- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงส่วนประกอบของต้นไม้แต่ละกลุ่ม และแต่ละต้น มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร (สรุป)
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติเป็นต้นไม้ที่กลุ่มตัวเองสนใจอีกหนึ่งต้น โดยใช้อวัยวะร่างกายของสมาชิกกลุ่ม แล้วให้เพื่อนๆ ทายว่าคือส่วนใด

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนรู้สึกอย่างไรกับการสำรวจต้นไม้ในวันนี้?
- นักเรียนเห็นความแตกต่างของต้นไม้แต่ละต้นอย่างไรบ้าง?

5.2 Connect

- ต้นไม้ที่นักเรียนเคยเห็นมามีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างจากต้นไม้ที่พบเห็นในวันนี้อย่างไร?
- ถ้านักเรียนมีรูปร่างเหมือนต้นไม้ นักเรียนจะเป็นอย่างไร? จะใช้ชีวิตอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า ถ้าต้นไม้ขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไป ต้นไม้จะเป็นอย่างไร? และนักเรียนมีส่วนช่วยต้นไม้นั้นอย่างไรบ้าง?
- นักเรียนจะทำอย่างไรเพื่อดูแลรักษาต้นไม้ที่บ้านและโรงเรียนของนักเรียน?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- PowerPoint
- แหล่งการเรียนรู้สวนสมุนไพร

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ **1) การเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานรูปอื่น**

ออกแบบโดย **ครูชัฎปภา แก้วสุจริต** *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**

วันที่ **23 มกราคม 2016**

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนอธิบายการเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานรูปอื่น

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การเลือกใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าให้เกิดประโยชน์และเหมาะสมในการใช้งาน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานรูปอื่นของเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่น ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงจากพลังงานไฟฟ้า เป็นพลังงานความร้อน เป็น

ก) พลังงานเสียง

ข) พลังงานแสง

ค) พลังงานกล

1.4 การสร้างความน่าสนใจ Interest)

- ครูถามนักเรียนว่ารู้จักอุปกรณ์เหล่านี้หรือไม่ (พัดลม, กระติกน้ำร้อน, หลอดไฟ, วิทยุ)
- นักเรียนใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้ทำอะไร?
- เครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้ทำงานได้อย่างไร?
- เครื่องใช้ไฟฟ้าเหล่านี้ให้พลังงานเหมือนกันหรือไม่?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- การสังเกตความร่วมมือในการทำกิจกรรมกลุ่ม การอภิปรายการตอบคำถาม การแสดงความคิดเห็นและการบันทึกข้อมูล
- แบบฝึกหัด
- การสอบปลายภาคเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนร่วมกิจกรรม “Brain Gym”

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์(See) **[LIKE]**

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน ด้วยความสมัครใจ
- นักเรียนดู Clip VDO เกี่ยวกับการเปลี่ยนรูปพลังงานแล้วครูถามว่า

ก) พัดลม เปลี่ยนจากพลังงานอะไร เป็นพลังงานอะไร?

ข) กระติกน้ำร้อน เปลี่ยนจากพลังงานอะไร เป็นพลังงานอะไร?

ค) หลอดไฟ เปลี่ยนจากพลังงานอะไร เป็นพลังงานอะไร?

ง) วิทยุ เปลี่ยนจากพลังงานอะไร เป็นพลังงานอะไร?

- นักเรียนบันทึกข้อมูลโดยการวาดภาพลงในสมุด เสร็จแล้วผลัดกันอ่านให้เพื่อนในกลุ่มฟัง
- ให้นักเรียนยกตัวอย่างเครื่องใช้ไฟฟ้าอีก 2-3 ชนิด แล้วร่วมกันอภิปรายว่ามีการเปลี่ยนแปลงพลังงานจากพลังงานอะไรเป็นพลังงานอะไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูอธิบายการเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าของเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดต่างๆ ว่า สามารถเปลี่ยนรูปเป็นพลังงานอื่นๆ ได้คือ พลังงานกล พลังงานความร้อน พลังงานแสง และพลังงานเสียงโดยใช้สื่อของจริง คือ เครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีอยู่ในห้องปฏิบัติการ เช่น เครื่องปรับอากาศ ตู้เย็น และสื่อ PowerPoint
- ครูให้นักเรียนอ่าน หนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนสังเกตขนมปังปิ้งและนมเย็นปั่น แล้วปรึกษากันภายในกลุ่มว่า เราจะต้องใช้วัตถุดิบชนิดใด และจะใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดใดบ้าง
- ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอวัตถุดิบและเครื่องใช้ไฟฟ้าที่จำเป็นต้องใช้ในการทำขนมปังปิ้งและนมเย็นปั่น
- นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนการทำขนมปังปิ้งและนมเย็นปั่น
- นักเรียนแต่ละกลุ่มหยิบวัตถุดิบที่ต้องใช้ในการทำขนมปังปิ้งและนมเย็นปั่นจากวัตถุดิบที่มีให้บนโต๊ะครู
- นักเรียนแต่ละกลุ่มทำขนมปังปิ้งและนมเย็นปั่นโดยใช้เครื่องใช้ไฟฟ้าบนโต๊ะครูโดยมีครูคอยดูแลอยู่ใกล้ๆ
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายว่า เครื่องใช้ไฟฟ้าที่นักเรียนนำมาทำขนมปังปิ้งและนมเย็นปั่นคืออะไร? และมีการเปลี่ยนแปลงพลังงานอย่างไร?
- นักเรียนแบ่งขนมปังปิ้งและนมเย็นปั่นเพื่อรับประทานกันภายในกลุ่ม

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับ เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่นๆ ว่ามีการเปลี่ยนแปลงพลังงานอย่างไร

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอ การเปลี่ยนแปลงพลังงานของเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดอื่นๆ ที่นักเรียนค้นคว้ามาโดยการเล่นเกมทายคำถาม

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง “การเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าไปเป็นพลังงานรูปอื่น”

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- เครื่องใช้ไฟฟ้าภายในบ้านชนิดใดบ้างที่มีการเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าเป็นพลังงานรูปอื่นมากกว่า 1ประเภท และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร?

5.2 Connect

- การเปลี่ยนรูปพลังงานเหมือนหรือแตกต่างจากการเปลี่ยนแปลงของร่างกายอย่างไร?

5.3 Apply

- ถ้าโลกเรามีปัญหาการขาดแคลนพลังงานพลังงานไฟฟ้า นักเรียนจะมีส่วนช่วยได้อย่างไร?

- เครื่องใช้ไฟฟ้า เป็นเครื่องมือในการเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าไปเป็นพลังงานรูปอื่นแล้ว นักเรียนจะประดิษฐ์เครื่องมือชนิดใหม่ๆที่มีการเปลี่ยนแปลงพลังงานอย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- Clip VDO การเปลี่ยนแปลงพลังงาน
- PowerPoint รูปเครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดต่างๆ
- เครื่องใช้ไฟฟ้าชนิดต่างๆ เช่น พัดลมกระติกน้ำร้อนหลอดไฟวิทยุ เครื่องปิ้งขนมปัง เครื่องปั่นน้ำผลไม้ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศเตาไฟฟ้า
- ขนมปัง บาโลน่า แฮม เนย ชีส มะเขือเทศ แตงกวา น้ำแดง น้ำเขียว น้ำแข็ง และนม เป็นต้น
- จาน แก้วน้ำ มีดพลาสติก
- แบบฝึกหัด เรื่อง “การเปลี่ยนแปลงพลังงานไฟฟ้าไปเป็นพลังงานรูปอื่น”

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้	2) **การอนุรักษ์น้ำในท้องถิ่น**		
ออกแบบโดย	**ครูปรียาวรรณ ชาญวิกรณ์**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	12 **มีนาคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนสามารถบอกวิธีอนุรักษ์น้ำในท้องถิ่น
- นักเรียนมีส่วนร่วมในการดูแลและอนุรักษ์น้ำในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- น้ำมีความสัมพันธ์กับชีวิตมนุษย์อย่างขาดไม่ได้ ผลที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรม (น้ำเสีย) จะส่งผลกระทบต่อการดำรงชีวิตมากมาย
- หน้าที่ของเราก็คือ ต้องช่วยกันรักษาและพัฒนาให้มีความสมดุลคุ้มค่าและยั่งยืนสืบไป

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำในท้องถิ่น

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนดูวิดีโอเกี่ยวกับอนุรักษ์แหล่งน้ำ ปัญหาการขาดแคลนน้ำในสถานที่ต่าง ๆ และถามนักเรียนว่า

ก) ถ้านักเรียนประสบปัญหาขาดแคลนน้ำไม่มีน้ำใช้ นักเรียนรู้สึกอย่างไร?

ข) น้ำมีความจำเป็นต่อนักเรียนอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนสามารถสรุปความรู้เกี่ยวกับการอนุรักษ์น้ำในท้องถิ่นในรูปของ Mind Map

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- สนทนากับนักเรียนโดยใช้เนื้อหาที่ได้จากการดูวิดีโอ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ดูวิดีโอแล้วนักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร?
- ถ้านักเรียนใช้น้ำฟุ่มเฟือย จะก่อให้เกิดผลอย่างไร?
- ให้นักเรียนอภิปรายกัน แล้วบันทึกความคิดเห็น

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนอ่านใบงานความรู้เรื่องวัฏจักรของน้ำ แล้วครูอธิบายสรุป
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าเรื่องการอนุรักษ์น้ำ
- นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรในการอนุรักษ์น้ำ?
- นักเรียนมีแนวทางในการเชิญชวนเพื่อน ๆ ให้มีส่วนร่วมอนุรักษ์น้ำในชีวิตประจำวันอย่างไร?

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม โดย

ก) นักเรียนกลุ่มที่ 1 ระดมความคิดเขียนเป็น Mind Map เกี่ยวกับวิธีการใช้น้ำอย่างประหยัดมีวิธีใดบ้าง?

ข) นักเรียนกลุ่มที่ 2 ระดมความคิดเขียนเป็น Mind Map เกี่ยวกับวิธีอนุรักษ์น้ำ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างในคาบนี้ และนักเรียนมีคำถามที่จะซักถามครูในเรื่องนี้หรือไม่?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า สิ่งที่ได้เรียนไป ทำให้นักเรียนตระหนักถึงคุณธรรมในเรื่องใดเกี่ยวกับการอนุรักษ์น้ำ?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ นักเรียนคิดว่าจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมในการใช้น้ำของตนเองอย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- วิดีโอ
- หนังสือ
- ใบความรู้
- ภาพวัฏจักรของน้ำ

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	**สมบัติของอากาศ**		
ออกแบบโดย	**ครูจิตติพันธ์ ทีฆะพันธุ์**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายสมบัติของอากาศได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- สมบัติของอากาศใช้ประโยชน์ในการประดิษฐ์เครื่องมือเพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิต เช่น หลอดหยด ปากกาหมึกซึม เครื่องบิน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- สมบัติของอากาศโดยทั่วไป ไม่มีสี ไม่มีกลิ่น ไม่มีรส มีน้ำหนัก และ ต้องการที่อยู่

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนสังเกตขวดที่ครูเตรียมมา 2 ใบ ที่เหมือนกัน ซึ่งใบหนึ่งเจาะรูเล็ก ๆ ที่ก้นขวดอีกใบไม่ได้เจาะรู นำลูกโป่งขนาดเท่ากัน 2 ใบ ให้ปากกาลูกโป่งรัดที่คอขวดแล้วถามว่า “ขวดทั้ง 2 ใบ เหมือน หรือ แตกต่างกันอย่างไร?”

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตจากการตอบคำถาม
- สังเกตจากการทำงานกลุ่มแล้วบันทึกลงในตารางของครู
- อ่านบันทึกของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนเป่าลูกโป่ง แล้วถามว่า “ก่อนเป่า และ หลังเป่า ลูกโป่งต่างกันอย่างไร? อะไรอยู่ในลูกโป่ง?”

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 3 คน

- นักเรียนแต่ละคนเป่าลูกโป่ง เปรียบเทียบว่าใครเป่าได้ขนาดใหญ่ที่สุด จดบันทึก แล้วตอบคำถามว่า “แต่ละคนเป่าได้ขนาดไม่เท่ากัน เพราะเหตุใด? ถ้าเพื่อนบางคนปากเจ็บ คอเจ็บ เป่าไม่ได้ นักเรียนจะทำอย่างไร?”

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอหน้าชั้น
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป สมบัติของอากาศ ว่ามีอะไรบ้าง? และวันนี้การทำกิจกรรมนี้เป็นสมบัติของอากาศในเรื่องใด?
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง อากาศ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม
- ครูนำขวดที่เตรียมมาแจกให้กลุ่มละ 2 ใบ นักเรียนตอบคำถามในบันทึกว่า ขวดทั้ง 2 ใบ เหมือนกันหรือไม่? อย่างไร?
- เมื่อเป่าลูกโป่งในขวด เหตุใดลูกโป่งใบหนึ่งพองออก อีกใบไม่พอง ตอบในบันทึก?

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- สมบัติของอากาศที่เรียนในวันนี้เป็นสมบัติในเรื่องใด? นอกจากที่เรียนในวันนี้ อากาศมีสมบัติอย่างไรอีก?

5.2 Connect

- บทเรียนเรื่อง สมบัติของอากาศนี้เกี่ยวข้องกับหัวข้อสมบัติของน้ำอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนนำความรู้เรื่อง สมบัติของอากาศไปประดิษฐ์ของเล่นได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ขวด 2 ใบ ขนาดเดียวกัน เหมือนกัน ใบหนึ่งเจาะรูที่ก้น อีกใบไม่เจาะรู
- ลูกโป่ง

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 5**
หน่วยการเรียนรู้	**การเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำ**		
ออกแบบโดย	**กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	22 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถจำแนกน้ำในสถานะต่าง ๆ ได้
- นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของสถานะของน้ำในธรรมชาติได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การสังเกตการเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำ ทำให้เข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำและนำไปสู่การเข้าใจและเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- สถานะของน้ำในธรรมชาติ
- การเปลี่ยนสถานะของสาร

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นำภาพตัวอย่างของเหตุการณ์ในสถานะต่าง ๆ เช่น แม่คะนิ้ง ลูกเห็บ พายุ หิมะ การต้มน้ำ รถไฟไอน้ำ แล้วลองให้นักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เคยพบเห็นว่าเคยพบที่ไหน? เมื่อใด?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- กระบวนการทำงานกลุ่ม
- การตอบคำถาม
- การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนทำ Brain Gym และทำท่าทางประกอบเพลงเกี่ยวกับวันคริสต์มาส

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 4 คน โดยให้นักเรียนแต่ละคนเลือกลำดับ 1-4

- ครูให้นักเรียนแต่ละลำดับมาดูคลิป แม่คะนิ้ง การต้มน้ำเดือด หมอก ไอน้ำเกาะกระจก ตามลำดับ

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มรวบรวมสิ่งที่นักเรียนแต่ละคนสังเกตได้จากการดูคลิป

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอสิ่งที่นักเรียนสังเกตได้เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงของเหตุการณ์ต่าง ๆ

- นักเรียนและครูร่วมกันเขียนสรุปกระบวนการเปลี่ยนแปลงของสารที่ตรงประเด็นที่ได้จากคำตอบของนักเรียนบนกระดาน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ/ใบงาน ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูอธิบายความหมายของการเปลี่ยนสถานะของน้ำ

- ครูสาธิตเหตุการณ์การเปลี่ยนสถานะของน้ำจากของแข็งเปลี่ยนสถานะเป็นของเหลว / ของเหลวเปลี่ยนสถานะเป็นก๊าซ / ก๊าซเปลี่ยนสถานะเป็นของเหลว / ของเหลวเปลี่ยนสถานะเป็นของแข็ง

- นักเรียนเขียนบันทึกการสังเกตของเหตุการณ์ทั้ง 4 ลงในสมุด

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม ๆ ละ 6 คน โดยครูมีสูตรทำวุ้นให้ทุกกลุ่ม

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มต้มน้ำและสังเกตการเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำ พร้อมจดบันทึก

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผงวุ้นใส่น้ำเดือด แล้วสังเกตการเปลี่ยนแปลงสถานะของวุ้น พร้อมจดบันทึก

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำวุ้นเทใส่ถาด แล้วสังเกตการเปลี่ยนสถานะของวุ้น พร้อมจดบันทึก

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปการเปลี่ยนแปลงสถานะของสาร

- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดการเปลี่ยนแปลงสถานะของน้ำ

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับการเปลี่ยนสถานะของน้ำ?

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำงานกลุ่ม?

- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมจาการเรียนเรื่องการเปลี่ยนสถานะของน้ำ?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบนี้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนก่อนอย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า การเปลี่ยนสถานะของน้ำสามารถเชื่อมโยงกับวิชาอื่นในเรื่องใด? อย่างไร?
- มีปรากฏการณ์ธรรมชาติใดบ้างที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนสถานะของน้ำ?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนสถานะของน้ำไปใช้ในเหตุการณ์ใด?
- นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับการเปลี่ยนสถานะของน้ำไปประยุกต์ใช้ในเหตุการณ์ใด?
- นักเรียนคิดว่าจะทำอะไรบ้างเพื่อให้การทำงานเป็นกลุ่มราบรื่น สนุก และมีคุณค่า?

6. สื่อการเรียนการสอน

- คลิปวีดีโอ
- แผ่นภาพ
- PowerPoint

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	**ระบบหายใจ**		
ออกแบบโดย	**ครูนิชนิภา โตประสี**	*โรงเรียน*	**ดรุณาราชบุรี**
วันที่	15 **พฤศจิกายน** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนเข้าใจกระบวนการ การทำงานของระบบหายใจ
- นักเรียนสามารถอธิบายและเชื่อมโยงระบบหายใจเข้ากับระบบการงานอื่นๆ ภายในร่างกาย
- ระบบหายใจเป็นระบบหนึ่งในร่างกายที่มีความเป็นระบบระเบียบและงดงาม นักเรียนจึงควรมีใจขอบพระคุณสำหรับการทรงสร้าง (โคโลสี 1:15-17)

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ระบบหายใจเป็นระบบหนึ่งที่มีความจำเป็นในการดำรงชีวิตอยู่ของมนุษย์ ถ้าไม่มี เราก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ เพราะฉะนั้น เราจึงควรดูแลเป็นอย่างดี เพื่อให้ระบบหายใจของเรานั้นทำงานได้ปกติ เราคงมีความสุขเพราะมีคำกล่าวไว้ว่า “การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ”

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ระบบหายใจทำหน้าที่แลกเปลี่ยนแก๊สเข้า-ออกจากร่างกาย โดยการหายใจเข้า-ออก อากาศจะผ่านจมูก ท่อลม ปอดและถุงลม
- อวัยวะที่สำคัญในระบบหายใจได้แก่ จมูก ท่อลม ปอด
- การทำงานของระบบหายใจ ได้แก่ การหายใจเข้า การหายใจออก

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนลองบีบจมูกแข่งกันกับเพื่อนว่าใครสามารถกลั้นหายใจได้นานที่สุดจะเป็นผู้ชนะ

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบเรียน คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินผลและวัดผล**

- นักเรียนสามารถทำแบบทดสอบเพื่อตอบคำถามเกี่ยวกับการทำงานของระบบหายใจว่าเป็นอย่างไร อวัยวะใดบ้างที่เกี่ยวข้องกับระบบหายใจ
- นักเรียนสามารถตอบคำถามได้ว่า ถ้าเราไม่มีระบบหายใจ อะไรจะเกิดขึ้นและถ้าปอดถูกตัดหรือทำให้เล็กลงจะเกิดผลอย่างไรต่อระบบอื่นๆ ในร่างกายของเรา

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การแข่งขันกลั้นลมหายใจ ตามข้อ 1.4

4. **การนำเสนอบทเรียน** [LIKE]

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนลองจับกระดูกซี่โครงของตนเองในขณะที่หายใจเข้า-ออกว่ามีการเปลี่ยนแปลงสัมพันธ์กันอย่างไร จดบันทึกผล

- ให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลและนำมาอภิปรายร่วมกันว่า นักเรียนคิดว่าอัตราการหายใจ (ความถี่ของการหายใจ) ของแต่ละคนเท่ากันหรือไม่อย่างไร? ถ้าต่างกัน อะไรบ้างที่นักเรียนคิดว่าเป็นปัจจัยที่ทำให้คนเรามีอัตราการหายใจต่างกัน?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูสาธิตและสรุปเปรียบเทียบข้อมูลที่นักเรียนบันทึก (เชื่อมโยงในขั้น See) จากนั้นอธิบายเนื้อหาที่เกี่ยวข้องทั้งหมดในระบบหายใจ

- พระเจ้าได้ทรงระบายลมปราณให้แก่มนุษย์ ทำให้มนุษย์มีชีวิต (พระเจ้าให้มนุษย์มีชีวิตทางลมหายใจ และเป็นสิ่งที่ทำให้เรารู้ว่ามนุษย์มีชีวิตอยู่หรือไม่ โดยดูจากลมหายใจ)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนไปสืบค้นข้อมูลว่าการดูแลระบบหายใจ เราสามารถทำได้อย่างไร ระบบหายใจของเราเกี่ยวข้องอะไรกับร่างกายของเรา นำไปสู่การเชื่อมโยงต่อระบบต่างๆ ทำให้นักเรียนเห็นภาพเกี่ยวกับร่างกายของเรา

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนรู้สึกอย่างไรถ้ามีคนสูบบุหรี่ใกล้ๆ และนักเรียนคิดว่ามันมีผลหรือไม่ อย่างไรต่ออวัยวะในระบบหายใจ?

5.2 Connect

- นักเรียนเคยฝึกสมาธิโดยการกำหนดลมหายใจเข้า-ออก และเคยได้ยินไหมว่า ถ้าเราหายใจเข้าลึกๆ ออกยาวๆ จะทำให้เรารู้สึกสดชื่นกระปรี้กระเปร่า นักเรียนคิดว่ามันมีความเกี่ยวข้องอย่างไรกับอวัยวะอื่นๆ ภายในร่างกายของเรา?

5.3 Apply

- เรารู้แล้วว่า อากาศที่เราหายใจมีความสำคัญ นักเรียนมีแนวทางการปฏิบัติอย่างไรในการรักษาคุณภาพอากาศ?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- หนังสือแบบเรียนวิทยาศาสตร์ ป. 6 สำนักพิมพ์ พ.ว. หลักสูตรใหม่ 2551

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้ **การทดสอบค่าความเป็นกรด-เบสด้วยกระดาษยูนิเวอร์ซัลอินดิเคเตอร์**
ออกแบบโดย **ครูจุฬารัตน์ หรั่งชะเอม** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่ 10 **ตุลาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถตรวจสอบค่าความเป็นกรด-เบสของสารละลายด้วยกระดาษยูนิเวอร์ซัลอินดิเคเตอร์ได้
- นักเรียนสามารถจำแนกสารละลายกรด-เบสได้ว่าสารละลายใดใดมีค่า pH มากกว่าหรือน้อยกว่า
- นักเรียนสามารถอธิบายและนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในเรื่องของการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้องและปลอดภัย

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- สารละลายแต่ละชนิดมีค่าความเป็นกรด-เบสแตกต่างกัน ในการเลือกใช้สารละลายชนิดต่างๆ นักเรียนต้องคำนึงถึงการใช้อย่างระมัดระวังเพื่อความปลอดภัยทั้งกับตัวเองและผู้อื่น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การทดสอบค่าความเป็นกรด-เบสของสารละลายด้วยกระดาษยูนิเวอร์ซัลอินดิเคเตอร์
- การคำนึงถึงความปลอดภัยในการเลือกใช้สารหรือผลิตภัณฑ์โดยพิจารณาจากค่า pH

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนจับกลุ่มสารและเปรียบเทียบค่า pH ของสารโดยการคาดเดา ได้แก่ น้ำมะขาม น้ำอัดลม น้ำเกลือ น้ำปูนใส น้ำส้มสายชู น้ำเชื่อม และยาสระผม

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- การนำเสนอผลการทดลอง

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เหมือนกับขั้น 1.4 Interest (ครูให้นักเรียนจับกลุ่มสารและเปรียบเทียบค่า pH ของสารโดยการคาดเดา ได้แก่ น้ำมะขาม น้ำอัดลม น้ำเกลือ น้ำปูนใส น้ำส้มสายชู น้ำเชื่อม และยาสระผม)

4. **การนำเสนอบทเรียน** [LIKE]

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนสังเกตสารที่นำมา
- นักเรียนอ่านขั้นตอนการทดลอง
- นักเรียนดำเนินการทดลองและบันทึกผล
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียนและเปรียบเทียบจากสิ่งที่นักเรียนคาดเดา

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูให้ความรู้เรื่องอินดิเคเตอร์ชนิดต่างๆ และการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ได้อย่างถูกต้องเหมาะสมและปลอดภัย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนในเรื่องของการทดสอบค่าความเป็นกรด-เบสของสารหรือผลิตภัณฑ์ที่ตัวเองสนใจหรือสงสัยว่าเป็นกรด-เบส อย่างไร?
- ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลการทดลอง
- ครูแนะนำเพิ่มเติม

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมจากเรื่องนี้? อย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การทดสอบกรด-เบสด้วยกระดาษยูนิเวอร์ซัลอินดิเคเตอร์เหมือนหรือแตกต่างจากการทดสอบด้วยกระดาษลิตมัสและดอกอัญชันอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำความรู้จากเรื่องนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเลือกใช้ผลิตภัณฑ์ต่างๆ รวมถึงภาชนะที่ใส่ผลิตภัณฑ์นั้นๆ ได้อย่างไร? จงอธิบาย

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- บิกเกอร์ 7 ใบ
- แท่งแก้วคนสาร 7 อัน
- กระดาษยูนิเวอร์ซัลอินดิเคเตอร์กลุ่มละ 1 อัน
- แบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- น้ำมะขาม น้ำอัดลม น้ำเกลือ น้ำปูนใส น้ำส้มสายชู น้ำเชื่อม และยาสระผม
- หนังสือเรียน

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้	**อาหารกับการดำรงชีวิต เรื่อง การทดสอบสารอาหารโปรตีน**		
ออกแบบโดย	**ครูสุภาภรณ์ เจริญสุข**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนในการทดสอบโปรตีนได้
- นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของสารอาหารประเภทโปรตีนที่มีต่อร่างกาย และนำความรู้ไปใช้
- ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน โดยการเลือกรับประทานอาหารที่มีสารอาหารประเภทโปรตีนได้เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- โปรตีนเป็นส่วนประกอบสำคัญของเซลล์ทุกเซลล์ ช่วยเสริมสร้างการเจริญเติบโตและซ่อมแซมเซลล์ต่างๆ ของร่างกาย เราจึงควรรับประทานอาหารที่มีสารอาหารประเภทโปรตีนให้เพียงพอกับความต้องการของร่างกาย ซึ่งมีอยู่ในอาหารประเภท เนื้อสัตว์ ไข่ นม ถั่วเมล็ดแห้ง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การทดสอบโปรตีน
- ประโยชน์ของโปรตีนที่มีต่อร่างกาย

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูใช้คำถามว่า นักเรียนเคยเห็นคนแถบยุโรปหรือไม่? คนพวกนี้มีลักษณะรูปร่างอย่างไร ถ้าเทียบกับรูปร่างของคนแถบเอเชียอย่างเรา?

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- จากการทดสอบก่อน-หลังเรียน
- จากผลการทดลอง

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูใช้คำถาม นักเรียนเคยเห็นคนแถบยุโรปหรือไม่? คนพวกนี้มีลักษณะรูปร่างอย่างไร ถ้าเทียบกับรูปร่างของคนแถบเอเชียอย่างเรา? นักเรียนคิดว่าเป็นเพราะเหตุใด?
- ครูมีอาหารมาให้นักเรียน 4 ชนิด ได้แก่ ขนมปัง ไข่ขาว น้ำเต้าหู้ และนม นักเรียนคิดว่าอาหารชนิดใดบ้างมีสารอาหารประเภทโปรตีน?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนสังเกตอาหารที่ครูนำมา 4 ชนิด คือ ขนมปัง ไข่ขาว น้ำเต้าหู้ และนม นักเรียนเขียนทายคำตอบว่าอาหารที่มีสารอาหารประเภทโปรตีนได้แก่อะไรบ้าง?
- ให้นักเรียนอ่านขั้นตอนการทดลอง ลงมือทำการทดลอง บันทึกผล
- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนนำเสนอผลการทดลองหน้าชั้นเรียน เพื่อเปรียบเทียบผลการทดลองของกลุ่มตัวเองกับกลุ่มอื่นๆ
- นักเรียนร่วมกันสรุปถึงอาหารที่มีสารอาหารประเภทโปรตีน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการทดสอบสารอาหารประเภทโปรตีน ประโยชน์ของสารอาหารประเภทโปรตีนที่มีต่อร่างกาย โทษของการขาดสารอาหารประเภทโปรตีนและปริมาณของสารอาหารประเภทโปรตีนที่ร่างกายต้องการในแต่ละวัน
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนแต่ละกลุ่มวางแผนในการเลือกรับประทานอาหารที่มีสารอาหารประเภทโปรตีนให้เพียงพอกับความต้องการของร่างกายในแต่ละวัน
- ตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงาน ครูให้คำแนะนำเพิ่มเติมในแต่ละกลุ่ม

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect - นักเรียนอยากรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้อย่างไร?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่า ความรู้เรื่องการทดสอบสารอาหารโปรตีนเชื่อมโยงกับการเรียนรู้เรื่องโภชนาการอย่างไร?

5.3 Apply - จากความรู้ที่นักเรียนได้รับมา นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการบริโภคอย่างไร เพื่อให้ร่างกายได้รับสารอาหารประเภทโปรตีนเพียงพอกับความต้องการของร่างกายในแต่ละวัน?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- หลอดทดลองขนาดกลาง 4 หลอด
- หลอดฉีดยา 6 หลอด
- หลอดหยด 2 หลอด
- ที่วางหลอดทดลอง 1 ที่
- แบบทดสอบก่อน-หลังเรียน
- สารละลายโซเดียมไฮดรอกไซด์ 10 ลูกบาศก์เซนติเมตร
- สารละลายคอปเปอร์ซัลเฟต 10 ลูกบาศก์เซนติเมตร
- หนังสือเรียนวิทยาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่ 3**
หน่วยการเรียนรู้	**1) การถ่ายทอดพลังงาน เรื่อง สายใยอาหาร**		
ออกแบบโดย	**ครูโชติกา ตันนันตา**	*โรงเรียน*	**สันติวิทยา เชียงราย**
วันที่	**7 กันยายน 2014**		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1. วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนเข้าใจถึงหลักการถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ
- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนรู้หลักการสมดุลของสิ่งมีชีวิตในระบบนิเวศ
- นักเรียนสามารถเลือกรับประทานอาหารเพื่อให้ได้รับพลังงานที่เหมาะสมกับตนเอง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- หลักการถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ
- ประโยชน์ของการถ่ายทอดพลังงานที่นักเรียนจะได้รับ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนเล่นเกม “จับคู่ อาหารของฉัน” เพื่อให้นักเรียนรู้บทบาทของตน
- ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิต

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากผลงานของนักเรียนในใบงานเรื่องการถ่ายทอดพลังงาน และแผนผังเรื่องการถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เกม “จับคู่ อาหารของฉัน”
- ดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับพฤติกรรมของสิ่งมีชีวิต

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนเล่นเกมจับคู่อาหาร โดยนักเรียนแต่ละคนจะมีป้ายชื่อสัตว์ แล้วให้นักเรียนคิดว่า นักเรียนจะกินสัตว์อะไร?
- ครูให้นักเรียนเลือก/ เดาว่าสัตว์ชนิดไหนควรกินอะไรเป็นอาหาร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายกระบวนการ/ หลักการถ่ายทอดพลังงาน และเปิดวีดิทัศน์เรื่อง พฤติกรรมของสิ่งมีชีวิต
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูและนักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างสิ่งมีชีวิตที่มีการถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของการถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ใบงานเรื่อง การถ่ายทอดพลังงาน
- นักเรียนทำแผนผังเรื่อง การถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างในเรื่อง การถ่ายทอดพลังงานในระบบนิเวศ?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่าบทเรียนนี้มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับชีวิตของนักเรียนอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการกินอาหารของนักเรียนอย่างไร เพื่อให้เหมาะสมกับชีวิตประจำวัน?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วีดิทัศน์เรื่อง พฤติกรรมของสิ่งมีชีวิต
- ใบงานเรื่อง การถ่ายทอดพลังงาน

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 3

หน่วยการเรียนรู้ 2) **การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม (โครโมโซม)**

ออกแบบโดย **ครูขวัญกล้า นุชนารถ** *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**

วันที่ 25 **มกราคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและความสำคัญของโครโมโซมได้
- นักเรียนสามารถจำแนกประเภทของโครโมโซมในร่างกายมนุษย์ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การศึกษาเรื่องโครโมโซมทำให้เห็นคุณค่าของตนเองและผู้อื่น และนำไปสู่ความเข้าใจและยอมรับและเคารพความแตกต่างของบุคคลตามธรรมชาติ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของโครโมโซม
- ประเภทของโครโมโซมในร่างกายมนุษย์

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำภาพของดารานักแสดง เช่น ลีโอนาโด วิลสมิธ กวินเนธวรัทยาแล้วให้นักเรียนเปรียบเทียบความแตกต่างของแต่ละบุคคลว่ามีลักษณะแตกต่างที่ไหน อย่างไร

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- กระบวนการทำงานกลุ่ม
- การตอบคำถาม
- การแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนทำ Brain Gym
- ครูเปิดเพลงโครโมโซมให้นักเรียนฟัง

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์(See) [LIKE]

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4 คน ให้ดูคลิปวิดีโอเกี่ยวกับโรคที่มีสาเหตุมาจากโครโมโซม

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบเสาะหาความรู้ จำแนกโรคที่ดูจากคลิปวิดีโอว่าเกิดจากอะไร? อย่างไร?

- ครูและนักเรียนเขียนประเภทของโครโมโซมที่ทำให้เกิดโรคที่ได้จากการสืบเสาะหาความรู้ความรู้ของนักเรียนบนกระดาน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)**[LIKE]**

- ครูอธิบายความหมายของโครโมโซม ความสำคัญของโครโมโซม

- ครูอธิบายการจำแนกประเภทของโครโมโซมในร่างกายมนุษย์และดูคลิปวีดีโอเพื่อตอกย้ำความเข้าใจในเนื้อหาโดยการถามคำถาม

- ครูให้นักเรียนเขียนบอกว่า โครโมโซมสามารถบ่งบอกอะไรกับชีวิตของคนเราได้บ้าง?

- ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายและบันทึกประสบการณ์ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กัน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนคิดออกแบบโดยการตั้งคำถามว่า ถ้าโครโมโซมในร่างกายของมนุษย์มีมากเกินหรือน้อยลงกว่าปกติจะมีผลต่อร่างกายและจิตใจอย่างไรบ้าง?

- ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นและสรุปร่วมกัน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**[LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับผู้ที่มีโครโมโซมผิดปกติและเราควรจะปฏิบัติต่อบุคคลที่มีความผิดปกติของโครโมโซมอย่างไร?

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่องโครโมโซม?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนนี้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนก่อนอย่างไร?

- นักเรียนคิดว่า การเรียนเรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมสามารถเชื่อมโยงกับวิชาอื่นในเรื่องใด อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า ความรู้เรื่องโครโมโซมนำไปใช้ในวิชาชีพอื่นๆ ได้หรือไม่? อย่างไร?

- นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม (โครโมโซม) ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- คลิปวิดีโอ
- แผ่นภาพ
- PowerPoint

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 3

หน่วยการเรียนรู้ **3) ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม เรื่อง ทรัพยากรน้ำ**

ออกแบบโดย **ครูผอบขวัญ บุญช่วย** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 10 **ตุลาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนอภิปรายปัญหาสิ่งแวดล้อมและเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา
- นักเรียนอภิปรายและมีส่วนร่วมในการดูแลและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- สิ่งแวดล้อมต่างๆมีความสัมพันธ์กัน ผลที่เกิดขึ้นจากสิ่งแวดล้อมชนิดหนึ่งจะส่งผลกระทบหรือทำลายสิ่งแวดล้อมอีกชนิดหนึ่งได้ หน้าที่ของเราทุกคนคือ การรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุล ยั่งยืนและใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างฉลาดและคุ้มค่า

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น (น้ำ)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนดู VDO เกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำในสถานที่ต่างๆ และถามนักเรียนว่า “ถ้านักเรียนต้องเผชิญกับปัญหาดังกล่าวจะรู้สึกอย่างไร? น้ำมีความจำเป็นต่อพวกเราอย่างไร?”

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนประมวลและสรุปความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรในท้องถิ่น (น้ำ) ในรูปของผังมโนทัศน์

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- พูดคุยกับนักเรียนโดยใช้เนื้อหาที่ได้จากการดู VDO

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- จากการดู VDO เกี่ยวกับปัญหาการขาดแคลนน้ำ
  - ก) นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร?
  - ข) ในปัจจุบันมนุษย์ใช้ทรัพยากรน้ำได้คุ้มค่ามากเพียงไร?
  - ค) ถ้าเราใช้ทรัพยากรน้ำอย่างฟุ่มเฟือยจะก่อให้เกิดผลอย่างไร?

ง) ในฐานะที่นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของจังหวัดสมุทรปราการ นักเรียนทราบหรือไม่ว่าปัญหาการเกิดมลภาวะทางน้ำของจังหวัดสมุทรปราการเกิดจากสาเหตุใดบ้าง?

- แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 4-5 คนช่วยกันทำผังมโนทัศน์เกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

ก) ประโยชน์ของน้ำ

ข) ผลกระทบเมื่อเกิดการขาดแคลนน้ำ

ค) สาเหตุของมลภาวะทางน้ำ และ

ง) การใช้ทรัพยากรน้ำอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

จากนั้นตัวแทนแต่ละกลุ่มนำเสนอเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนอ่าน หนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูให้ความรู้เพิ่มเติมเรื่องวัฏจักรของน้ำ การวัดค่าน้ำดี-น้ำเสีย การเกิดมลภาวะทางน้ำ วิธีบำบัดน้ำเสียจากแหล่งต่างๆ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนช่วยกันวางแผนในการใช้น้ำอย่างประหยัดและคุ้มค่า และเลือกที่จะไม่กระทำสิ่งต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อการเกิดมลภาวะทางน้ำ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

ครูให้นักเรียนหยุดคิดและบันทึกหลังการเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างในชั่วโมงนี้ และนักเรียนมีปัญหาหรือข้อสงสัยในเรื่องใดบ้าง?

5.2 Connect

- การเรียนรู้เกี่ยวกับทรัพยากรน้ำในหัวข้อนี้ทำให้นักเรียนคิดถึงคำสอนของพระสันตะปาปาเรื่อง การสรรเสริญพระเจ้าด้วยการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างไร?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้นักเรียนจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการใช้น้ำของตนเองอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- VDO สิ่งแวดล้อม ข่าวสิ่งแวดล้อม
- หนังสือเรียน
- ภาพวัฏจักรของน้ำ

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 4

หน่วยการเรียนรู้ **1) โลกและอวกาศ เรื่อง แผ่นดินไหว**

ออกแบบโดย **ครูจินตนา จันทร์เจริญ** *โรงเรียน* **อัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพฯ**

วันที่ 13 **มีนาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายสาเหตุการเกิดแผ่นดินไหวได้
- นักเรียนสามารถอธิบายขนาดและความรุนแรงของแผ่นดินไหวได้
- นักเรียนสามารถอธิบายผลกระทบที่เกิดจากแผ่นดินไหวได้
- นักเรียนสามารถบอกแนวทางปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัยจากการเกิดแผ่นดินไหวได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- เมื่อเกิดแผ่นดินไหว นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติตนเพื่อให้มีชีวิตรอดพ้นจากสถานการณ์แผ่นดินไหวได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- สาเหตุการเกิดแผ่นดินไหว
- ตำแหน่งที่มีโอกาสเกิดแผ่นดินไหว
- ขนาดและความรุนแรงของแผ่นดินไหว
- แนวทางปฏิบัติตนเพื่อความปลอดภัย

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนเล่นเกมกระจกเงาโดยใช้ท่าทางประกอบจากสถานการณ์การเกิดแผ่นดินไหว

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากผลงานการสรุปความรู้ “แผ่นดินไหว” ในรูปแบบ Mind Map

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เกมกระจกเงาโดยใช้ท่าทางประกอบจากสถานการณ์การเกิดแผ่นดินไหว
- วีดิทัศน์ “เหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศญี่ปุ่น”

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน
- นักเรียนดูวีดิทัศน์ “เหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศญี่ปุ่น” และร่วมกันอภิปรายตามหัวข้อ ดังนี้

(ก) วีดิทัศน์เกิดเหตุการณ์อะไร?

(ข) สาเหตุการเกิดคืออะไร?

(ค) ส่งผลกระทบอย่างไร?

- สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุปและวิเคราะห์หาสาเหตุการเกิด และผลกระทบจากเหตุการณ์ดังกล่าว

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูบรรยายประกอบ PowerPoint เกี่ยวกับหลักการเกิด ขนาด ความรุนแรง ผลกระทบและแนวทางปฏิบัติก่อน ขณะเกิด และหลังเกิดแผ่นดินไหว
- ครูใช้คำถามกระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ และให้นักเรียนจดบันทึกเนื้อหาระหว่างบรรยาย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดทบทวน “แผ่นดินไหว”
- ให้นักเรียนสรุปความรู้ “แผ่นดินไหว” ในรูปแบบ Mind Map และนำเสนอผลงานกลุ่ม

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากวีดีทัศน์เรื่องนี้?
- นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับเหตุการณ์นี้?
- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำงานกลุ่มและมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างไรบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบนี้เกี่ยวข้องกับคาบก่อนอย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า จะสามารถเชื่อมโยงกับหัวข้ออื่นได้อย่างไร?
- เมื่อเปรียบเทียบการทำงานร่วมกันที่ผ่านมาในชั่วโมงก่อนมีอะไรที่ควรเปลี่ยนแปลงบ้างอย่างไร?

5.3 Apply

- ถ้านักเรียนอยู่ในสถานการณ์นี้ นักเรียนจะมีแนวทางปฏิบัติตนอย่างไรให้ปลอดภัยจากสถานการณ์ดังกล่าว?
- จากสิ่งที่ได้เรียนมา นักเรียนคิดว่าควรทำอะไรเพื่อให้ผู้อื่นรู้ถึงความปลอดภัยเมื่อเกิดแผ่นดินไหว?
- นักเรียนคิดว่าควรจะทำอะไรบ้างเพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพมากขึ้น?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วีดิทัศน์ “เหตุการณ์แผ่นดินไหวในประเทศญี่ปุ่น”

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	2) **การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม**		
ออกแบบโดย	**ครูอรพรรณ พยัฆกุล**	*โรงเรียน*	**เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่	22 **กุมภาพันธ์** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะและหน้าที่ของสารพันธุกรรม อธิบายกระบวนการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม และนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันด้านการระบุตัวบุคคลและเครือญาติ

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถระบุได้ว่าพันธุกรรมเป็นลักษณะที่ถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่นได้โดยมีความสัมพันธ์กันในเครือญาติ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- เรียนรู้เกี่ยวกับลักษณะของสารพันธุกรรม วิธีการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม และการนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- ครูซักถามนักเรียนว่า นักเรียนมีพี่น้องกี่คน? คิดว่าหน้าตาเราเหมือนใครมากกว่ากันระหว่างพ่อกับแม่? เราหน้าตาเหมือนปู่-ย่า ตา-ยายหรือไม่? ครูมีภาพปะติด สมมุติเหตุการณ์แต่งงานและมีลูกระหว่าง นายณเดชน์และนางสาวญาญ่า โดยให้นักเรียนทดลองติดอวัยวะผสมหน้าตาที่กำหนดให้

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ (120 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- ใบงานเรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
- แบบวิเคราะห์ผู้เรียนรายกลุ่ม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูซักถามนักเรียนว่า มีหน้าตาเหมือนกับพ่อแม่ ปู่-ย่า ตา-ยาย อย่างไร?
- กิจกรรมภาพปะติดอวัยวะผสมหน้าตาที่กำหนด

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 6 คน (เก่ง กลาง อ่อน)
- ครูตั้งประเด็นศึกษาให้นักเรียน

(ก) ถ้าพูดถึงพันธุกรรม นักเรียนคิดถึงอะไร?

(ข) นักเรียนคิดว่า ลักษณะทางพันธุกรรมมีการถ่ายทอดกันโดยกระบวนการใด?

- ให้นักเรียนดูสื่อแอนิเมชั่นเกี่ยวกับการแบ่งเซลล์เพื่อกำหนดลักษณะทางพันธุกรรม
- นักเรียนร่วมกันหาคำตอบ และสืบค้นข้อมูลของประเด็นภายในกลุ่ม พร้อมเขียนออกมาเป็นแผนภาพในรูปแบบที่น่าสนใจ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอภาพของกลุ่มตนเอง
- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับผลการสืบค้นเกี่ยวกับประเด็นที่ศึกษา
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง

(ก) สิ่งมีชีวิตมีการถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมจากรุ่นหนึ่งมาสู่รุ่นลูกหลานได้ ซึ่งสังเกตได้จากลักษณะที่ปรากฏ

(ข) การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมผ่านยีนที่เป็นหน่วยพันธุกรรมอยู่บนโครโมโซม มีลักษณะเรียงกันเหมือนสร้อยลูกปัด ทำหน้าที่ควบคุมลักษณะต่างๆ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนทำใบงานเรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
- นักเรียนสืบค้นข้อมูลเรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรมไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันในด้านต่างๆ และร่วมกันสรุปและอภิปรายในห้องเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- พันธุกรรมประกอบด้วยอะไรบ้าง มีการถ่ายทอดลักษณะอย่างไร?

5.2 Connect

- การเรียนเรื่อง การถ่ายทอดทางพันธุกรรมเป็นประโยชน์ต่อวิชางานเกษตรอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า นอกจากจะใช้ประโยชน์จากการถ่ายทอดทางพันธุกรรม ในการระบุตัวบุคคลและเครือญาติ แล้วยังสามารถนำไปใช้ประโยชน์ด้านใดได้บ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ภาพปะติดอวัยวะผสมหน้าตา
- ใบงานเรื่อง การถ่ายทอดลักษณะทางพันธุกรรม
- สื่อแอนิเมชั่นเกี่ยวกับการแบ่งเซลล์

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 4

หน่วยการเรียนรู้ **3) การศึกษาชีววิทยา เรื่อง การสังเกตและการตั้งคำถาม**

ออกแบบโดย **ครูมิ่งขวัญ กิจติถานนท์** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 10 **ตุลาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการสังเกต
- นักเรียนสามารถตั้งคำถามจากการสังเกต

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การที่นักเรียนเป็นคนช่างสังเกตจะช่วยให้สามารถตั้งคำถามได้รัดกุม และเป็นแนวทางสู่การค้นพบคำตอบอย่างเป็นระบบ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การสังเกตและการตั้งคำถาม
- ประโยชน์ของการเป็นคนช่างสังเกต

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเล่นเกมจับผิดภาพ (ใช้ภาพ 2 ภาพเหมือนกัน แต่มีจุดต่างกัน 10 จุด)

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบประเมินพฤติกรรม
- ผลงานการสังเกตและการตั้งคำถามของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เหมือน 1.4 Interest นักเรียนสนุกพร้อมเรียนแล้ว

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มทำการทดลองเกี่ยวกับการสังเกต (เทียนไขของฉัน)
- นักเรียนอ่านวิธีการทดลอง ดำเนินการทดลอง (สังเกตเทียนไขที่ถูกจุด)
- นักเรียนบันทึกผลการทดลองและตั้งคำถามจากการสังเกต
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานการสังเกตและคำถามที่ได้จากการสังเกต

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูนำผลงานของนักเรียนที่ได้มาให้ความรู้ในเรื่องของการสังเกต
- ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการตั้งคำถามจากการสังเกต (สิ่งที่สังเกตได้)
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนฝึกการสังเกตจากสื่อใกล้ตัวเช่น ลูกอมในกระเป๋า สวนหน้าห้องเรียน ภาพที่ฝาผนังห้อง จากนั้นฝึกตั้งคำถามและนำเสนอคำถาม
- นักเรียนยกตัวอย่างการนำประโยชน์จากการสังเกตไปใช้ในชีวิตประจำวัน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง จากการเรียนเรื่องการสังเกตและการตั้งคำถาม?
- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม เกี่ยวกับเรื่องนี้ไหม?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า ความรู้ที่ได้จากหัวข้อนี้เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า จะนำทักษะเรื่องการสังเกตไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- เกมจับผิดภาพ
- ชุดทดลองเทียนไขของฉัน
- ลูกอม และภาพ

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	4) **ฟิสิกส์ เรื่องแรงเสียดทาน**		
ออกแบบโดย	**ครูพัชรี พรหมมาก**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปริมาณที่เกี่ยวข้องกับแรงเสียดทาน และอธิบายข้อดี ข้อเสียของแรงเสียดทานได้ (K)
- นักเรียนสามารถทดลองหาค่าสัมประสิทธิ์ความเสียดทาน ตีความหมายและลงข้อสรุปได้ (P)
- นักเรียนสามารถนำหลักการของแรงเสียดทานมาใช้ในการออกแบบของเล่นของใช้ให้มีประสิทธิภาพการทำงานสูง และช่วยในการประหยัดพลังงาน (คุณค่าพระวรสาร ความเรียบง่าย) (A)

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- นักเรียนมีทักษะในการหาค่าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานระหว่างพื้นผิวที่ตนเองสนใจ
- นักเรียนรู้นำหลักการของแรงเสียดทานไปออกแบบของเล่น ของใช้ในชีวิตประจำวันได้และเหมาะสมกับการใช้งาน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การหาสัมประสิทธิ์ความเสียดทานระหว่างพื้นผิว
- ข้อดี ข้อเสีย การเพิ่มและการลดแรงเสียดทาน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- แรงเสียดทานมีทั้งประโยชน์และโทษ การเพิ่ม การลดแรงเสียดทานให้เหมาะสมจะทำให้การทำงานของเครื่องกลมีประสิทธิภาพสูงสุดและสิ้นเปลืองพลังงานน้อยสุด ในชั้นนี้เน้นศึกษาแรงเสียดทานระหว่างผิวสัมผัส

1.5 เวลา (Time)

- ใช้เวลาเรียน 4 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากผลงานการคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเสียดทาน และการสรุปเหตุผล
- ประเมินจากผลงานการสรุปปัจจัยที่มีผลต่อแรงเสียดทาน และทิศทางของแรงเสียดทาน
- ใบงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- สนทนาเกี่ยวกับแรงเสียดทานในกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน
- ให้นักเรียนดูภาพการออกแบบผลิตภัณฑ์ เช่น พื้นรองเท้า ยางรถยนต์

4. **การนำเสนอบทเรียน** (2 คาบ)

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- สนทนาเกี่ยวกับแรงเสียดทานในกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เช่น การเดิน รถวิ่ง การลากของ การหยิบจับสิ่งของ ทำไมเราต้องมีลายมือ ลายเท้า เป็นต้น
- ให้นักเรียนดูภาพการออกแบบ พื้นรองเท้า ยางรถยนต์ แล้วสนทนาซักถามว่า ทำไมสิ่งของดังกล่าวจึงออกแบบในลักษณะนี้?
- ครูตั้งคำถามว่า ถ้าออกแรงลากวัตถุบนพื้นลื่นกับพื้นฝืด ผลจะเป็นอย่างไร?
- ให้นักเรียนตั้งสมมุติฐานว่า ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อแรงเสียดทาน และแรงเสียดทานมีทิศทางอย่างไร?
- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มทำกิจกรรมการทดลอง หาค่าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานของพื้นผิว โดยแต่ละกลุ่มต้องใช้คู่สัมผัสที่แตกต่างกัน
- นำผลการทดลองมาสรุป และแต่ละกลุ่มนำเสนอผลการศึกษาของตนเอง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) (1 คาบ) **[LIKE]**

- ครูอธิบายถึงผลการทดลองของทุกกลุ่ม เหตุผลที่ค่าสัมประสิทธิ์ความเสียดทานของแต่ละกลุ่มแตกต่างกัน โดยใช้หลักการทางคณิตศาสตร์อธิบายความความสัมพันธ์ของแรงเสียดทาน และแรงปฏิกิริยาที่พื้นกระทำกับวัตถุ
- ครูใช้กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน ข้อที่ 1 และ 3 อธิบายแรงเสียดทานสถิต และแรงเสียดทานจลน์ และทิศทางของแรงเสียดทาน โดยวาดภาพประกอบการอธิบาย
- ครูใช้กฎการเคลื่อนที่ของนิวตัน ข้อที่ 2 อธิบายเกี่ยวกับแรงเสียดทานที่มีผลต่อการออกแรง และความเร็วในการเคลื่อนที่ โดยวาดภาพประกอบการอธิบาย
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง ..... เพื่อให้นักเรียนศึกษา ข้อดีข้อเสียของแรงเสียดทาน การเพิ่ม การลดแรงเสียดทานในแบบเรียน และครูสนทนาซักถาม เพื่อให้ได้ข้อสรุปร่วมกัน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) (1 คาบ)

- ครูใช้คำถาม เพื่อให้นักเรียนร่วมกันสรุป ปัจจัยที่มีผลต่อแรงเสียดทาน และทิศทางของแรงเสียดทาน
- ให้แต่ละกลุ่มทำใบงาน การออกแบบ การทดลองหาสัมประสิทธิ์ความเสียดทานระหว่างคู่ผิวสัมผัสที่นักเรียนสนใจ

- ให้นักเรียนศึกษา ภาพจากอินเตอร์เน็ตเกี่ยวกับแรงเสียดทาน การออกแบบของเล่น ของใช้และตอบคำถามในแบบฝึกหัด

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้างในเรื่องแรงเสียดทานนี้?

5.2 Connect

- แรงเสียดทานมีผลต่อการสูญเสียพลังงานอย่างไร? นักเรียนจะออกแบบของเล่นของใช้อย่างไรให้ปลอดภัย และประหยัดพลังงาน?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำหลักการของแรงเสียดทานไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร? พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบ

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ภาพผลิตภัณฑ์ต่างๆ เช่น พื้นรองเท้า ยางรถยนต์ ฯลฯ
- แบบเรียนเรื่อง แรงเสียดทาน
- ใบงาน

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่ 5**
หน่วยการเรียนรู้	1) **เคมี เรื่องเซลล์ไฟฟ้าเคมี**		
ออกแบบโดย	**ครูปิยรัตน์ศิริ พันธุ์จันทร์**	*โรงเรียน*	**เรยีนาเซลีวิทยาลัย เชียงใหม่**
วันที่	21 **กันยายน** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- สามารถอธิบายความหมายของปฏิกิริยา Redox
- สามารถระบุสารที่ทำหน้าที่เป็นตัว Oxidize และตัว Reduce ได้

1.2 ความจำเป็น (Need)

- ปฏิกิริยารีดอกซ์เป็นปฏิกิริยาที่สำคัญมาก ที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน ในด้านการป้องกันการผุกร่อนของโลหะ
- ปฏิกิริยาไฟฟ้าเคมีมีผลกระทบต่อนักเรียนด้านการทำงานของแบตเตอรี่ในมือถือ นาฬิกา และรถยนต์

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ปฏิกิริยารีดอกซ์และนอนรีดอกซ์คืออะไร?
- เซลล์ไฟฟ้าเคมีมีองค์ประกอบอะไรบ้าง แต่ละส่วนทำหน้าที่อย่างไร?
- ตัว Reduce และ Oxidize ทำหน้าที่อย่างไรในปฏิกิริยาไฟฟ้าเคมี?

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำอุปกรณ์ได้แก่ แผ่น Zn และแผ่น Cu จุ่มลงในสารละลายชนิดหนึ่ง แล้วนำไปต่อกับหลอดไฟ ให้นักเรียนสังเกตการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1.5 (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากพัฒนาการในการออกแบบและการทดลอง
- แบบทดสอบเรื่อง ปฏิกิริยารีดอกซ์

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การสังเกตและการลงมือทดลองปฏิกิริยาไฟฟ้าเคมี

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- นักเรียนออกแบบการทดลองเรื่อง การสว่างของหลอดไฟจากอุปกรณ์ที่ครูกำหนดให้ด้วยกระบวนการของนักเรียน

- นักเรียนสังเกตและบันทึกผลการทดลอง โดยการทำซ้ำ 3 ครั้ง

- นักเรียนตั้งข้อสมมุติฐานและเขียนสมการปฏิกิริยาที่ทำให้หลอดไฟสว่างตามข้อสมมุติฐาน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนอธิบายขั้นตอนกระบวนการปฏิกิริยารีดอกซ์ของโลหะที่ทำให้หลอดไฟสว่าง

- ครูอธิบายสมการการเกิดปฏิกิริยารีดอกซ์ ดังนี้

Oxidation = A(s) à A+ (aq) + e-

Reduction = B+ (aq) + e- à B (s)

Redox = A(s)+ B+(aq) à A+(aq) + B(s)

- นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ส่วนประกอบของปฏิกิริยารีดอกซ์

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนทดสอบข้อสมมุติฐานด้วยสมการ Redox ที่ครูอธิบาย

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- จากนั้นให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง ปฏิกิริยารีดอกซ์ เป็นกลุ่ม และนำเสนอหน้าชั้นเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- สิ่งที่นักเรียนสังเกตได้จากความสว่างของหลอดไฟมีอะไรเกิดขึ้นบ้าง?

- อะไรที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษเกี่ยวกับการรับและการให้ e-?

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำงานกลุ่ม และใครมีหน้าที่อย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบนี้เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เรียนในคาบก่อนอย่างไร?

- นักเรียนคิดว่า ปฏิกิริยา Oxidation และ Reduction เกี่ยวข้องหรือสามารถเชื่อมโยงกับหัวข้ออื่นปัญหาอื่น หรือวิชาอื่นที่กำลังเรียนอย่างไร?

- นักเรียนนำหลักการเรื่องใดจากพระวรสารมาใช้ในการทำงานกลุ่ม? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเนื้อหาเรื่องความสว่างของหลอดไฟไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือในการเรียนวิชาอื่นอย่างไร?

- นักเรียนคิดว่า ปฏิกิริยารีดอกซ์สามารถนำมาใช้ในประยุกต์เพื่อประดิษฐ์อุปกรณ์ที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ต่อสังคมด้านใดบ้าง?

- นักเรียนคิดว่า นักเรียนจะทำอะไรบ้างเพื่อให้การทำงานในกลุ่มราบรื่น?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- อุปการณ์ทดลองเรื่อง ปฏิกิริยารีดอกซ์
- แบบฝึกหัดเรื่อง ปฏิกิริยารีดอกซ์

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 5

หน่วยการเรียนรู้ 2) **เคมี เรื่อง สมบัติของคาร์โบไฮเดรต**

ออกแบบโดย **ครูชลิฎา ศรีประดู่** *โรงเรียน* **อัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพฯ**

วันที่ 14 **มีนาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนสามารถทดลองสมบัติของคาร์โบไฮเดรตตามทฤษฎีได้
- นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญของคาร์โบไฮเดรตที่มีผลทำให้ร่างกายเจริญเติบโตและเลือกบริโภคอาหารได้อย่างเหมาะสม

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- นักเรียนสามารถเลือกรับประทานชนิดของคาร์โบไฮเดรตให้ถูกต้องเหมาะสมและสัมพันธ์กับความต้องการของร่างกาย

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- สมบัติของคาร์โบไฮเดรต
- หน้าที่ของคาร์โบไฮเดรต

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนเล่นเกมจับคู่อาหารจำพวกคาร์โบไฮเดรต

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบประเมินการทดลอง
- แบบประเมินชิ้นงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ดูจากข้อ 1.4 Interest

4. **การนำเสนอบทเรียน**

<u>คาบที่ 1</u>

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 5-6 คน
- นักเรียนศึกษาใบความรู้เรื่องคาร์โบไฮเดรตและให้แต่ละกลุ่มทดลองด้วยตนเอง พร้อมกับบันทึกผลและสรุปผลการทดลอง (คาบที่ 1)

<u>คาบที่ 2</u>

- นักเรียนนำเสนอผลการทดลองและสรุปผล

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูสอนเรื่องคาร์โบไฮเดรตโดยใช้ PowerPoint
- ครูเชื่อมโยงความรู้จากการนำเสนอผลการทดลอง สรุปผลทดลองโดยอิงทฤษฎีจากคลิป VDO เรื่องคาร์โบไฮเดรต

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนทดลองซ้ำอีกครั้งหนึ่งโดยอิงจากทฤษฎีที่ครูสอนและให้นักเรียนบันทึกผล
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเสริมเรื่อง คาร์โบไฮเดรต
- ให้นักเรียนทำชิ้นงาน Mind Map เรื่อง คาร์โบไฮเดรต

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำงานกลุ่มและมีการแบ่งหน้าที่กันอย่างไรบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่าจะสามารถเชื่อมโยงกับหัวข้ออื่นได้อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่าควรจะทำอะไรบ้างเพื่อให้การทำงานกลุ่มมีประสิทธิภาพมากขึ้น?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint
- ชุดทดลอง เรื่อง คาร์โบไฮเดรต
- วีดิทัศน์
- แบบฝึกหัด/ ใบความรู้

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่ 5**
หน่วยการเรียนรู้	3) **เลขออกเทน**		
ออกแบบโดย	**ครูสุปราณี วงศ์รักษ์**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- อธิบายความหมาย องค์ประกอบ กระบวนการผลิตเชื้อเพลิงที่มีเลขออกเทนต่างกัน
- สามารถคำนวณเลขออกเทนได้
- เลือกใช้เชื้อเพลิงได้ถูกต้องเหมาะสม

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนเลือกใช้เชื้อเพลิงได้ถูกต้องเหมาะสมตรงตามสมรรถนะของยานยนต์เพื่อลดค่าใช้จ่าย และลดการใช้เชื้อเพลิงซากดึกดำบรรพ์

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของเลขออกเทน
- การคำนวณหาค่าเลขออกเทน
- ความแตกต่างของเชื้อเพลิงแต่ละประเภท

1.4 กันการสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- ครูนำภาพตัวอย่างประกาศราคาน้ำมันสำเร็จรูปในแต่ละวัน จำนวน 5 วัน แล้วให้นักเรียนเปรียบเทียบราคาน้ำมันสำเร็จรูปแต่ละชนิดในไทย เช่น เบนซิน 91, เบนซิน 95 , แก๊สโซฮอล์ 91, แก๊สโซฮอล์ 95, E20 และ E85

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ผลงานจากการค้นคว้า
- การอภิปรายและนำเสนอข้อมูล
- การตรวจแบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับราคาน้ำมันในปัจจุบันของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอื่นๆ ในอาเซียนด้วยกัน เพื่อหาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดราคาน้ำมันของแต่ละประเทศ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์(See) **[LIKE]**

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 6 กลุ่มๆ ละ 7 คน แล้วกำหนดงานให้นักเรียนค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะที่สำคัญของเชื้อเพลิงแต่ละประเภทจาก Internet ได้แก่ น้ำมันเบนซิน 91, เบนซิน 95, แก๊สโซฮอล์ 91, แก๊สโซฮอล์ 95, E20 และ E85 โดยรับผิดชอบกลุ่มละ 1 หัวเรื่อง
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอข้อมูลจากการค้นคว้าหน้าชั้นเรียนกลุ่มละ 5 นาที
- นักเรียนร่วมกันลงข้อสรุปประเด็นสำคัญของเชื้อเพลิงแต่ละประเภท และความแตกต่างของเชื้อเพลิงแต่ละประเภท

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่าน หนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายความหมายของเลขออกเทน และองค์ประกอบของ Isooctane, *n*-Heptane
- ครูยกตัวอย่างวิธีการคำนวณหาค่าออกเทน
- นักเรียนบันทึกข้อสังเกตที่ได้รับลงในสมุด

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนแต่ละคนผสมสารเคมี (โดยกำหนดให้ถั่วแดง แทน Isooctane ถั่วเขียว แทน *n*-Heptane) ตามเลขออกเทนที่ครูกำหนด ลงในขวดพลาสติกที่มีปริมาตรต่างๆ กัน
- ครูกำหนดให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่องเลขออกเทน
- ครูให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็นในประเด็นที่กำหนด

1) ถ้านักเรียนเป็นผู้ใช้รถยนต์ นักเรียนจะเลือกซื้อรถยนต์ที่ใช้เชื้อเพลิงประเภทใด? เพราะเหตุใด?

2) เลขออกเทนของเชื้อเพลิง เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของยานยนต์หรือไม่? อย่างไร?

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect **[LIKE]** - นักเรียนคิดว่า เพราะเหตุใด น้ำมันเบนซินจึงต้องมีเลขออกเทนหลายค่า?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่า หัวข้อเรื่องเลขออกเทนนี้เกี่ยวโยงกับเรื่องสารเคมีหัวข้อใด? อย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับเลขออกเทนไปใช้ในเหตุการณ์ใดบ้าง?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- PowerPoint
- ใบงาน
- เอกสารประกอบการเรียน

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 5

หน่วยการเรียนรู้ 4) **แสงสี (ปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง)**

ออกแบบโดย **ครูนันทวรรณ์ ถุงทรัพย์** *โรงเรียน* **อัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพฯ**

วันที่ 14 **มีนาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายหลักการเกิดรุ้งกินน้ำ พระอาทิตย์ทรงกลด พระจันทร์ทรงกลด และเกิดท้องฟ้าสีต่างๆ ตลอดจนนำไปใช้ประโยชน์ได้
- นักเรียนเข้าใจถึงคุณค่าพระวรสารเรื่อง การพิศเพ่งธรรมชาติสิ่งสร้าง (Wonder)

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนเข้าใจปรากฏการณ์ธรรมชาติที่มาเกี่ยวข้องในชีวิตประจำวัน เช่น การเกิดรุ้งกินน้ำ ฯลฯ จะทำให้นักเรียนเห็นความงามจากธรรมชาติของพระผู้สร้าง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การเกิดรุ้งกินน้ำ
- อาทิตย์ทรงกลด พระจันทร์ทรงกลด และปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง
- การกระเจิงของแสง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนดู VDO การเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นการเกิดรุ้งกินน้ำ อาทิตย์ทรงกลด พระจันทร์ทรงกลด พร้อมทั้งจดบันทึกรายละเอียดต่างๆ ที่ได้จากการดู VDO

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบประเมินใบงาน/ ชิ้นงาน (แบบ ว. 9)

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนศึกษาจากการดู VDO และแลกเปลี่ยนความรู้จากสิ่งที่ได้

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มนักเรียน
- ครูตั้งประเด็นศึกษาให้นักเรียน คือ

(ก) นักเรียนคิดว่ารุ้งกินน้ำเกิดขึ้นได้อย่างไร?

(ข) นักเรียนคิดว่าพระอาทิตย์ทรงกลดและพระจันทร์ทรงกลดเกิดขึ้นได้อย่างไร?

(ค) นักเรียนร่วมกันหาคำตอบและสืบค้นข้อมูลของประเด็นศึกษาภายในกลุ่ม พร้อมทั้งเขียนแผนภาพจาก VDO ที่ได้ดู ออกมาในรูปแบบที่น่าสนใจ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนภาพของกลุ่ม
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปผลการสืบค้นจากใบงาน พร้อมทั้งลงข้อสรุปเกี่ยวกับประเด็นที่ให้ศึกษา
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้ง เพื่อทบทวนตามความหมายและหลักการเกิดปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนลงมือทำชิ้นงานตามใบงานเรื่องปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง โดยมุ่งเน้นให้เห็นคุณค่าพระวรสารเรื่อง การพิศเพ่งธรรมชาติสิ่งสร้าง (Wonder) นักเรียนจะได้เห็นและรับรู้เกี่ยวกับธรรมชาติที่สวยงามของพระผู้สร้าง
- ทำแบบฝึกหัดทบทวนเกี่ยวกับปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนอยากเรียนรู้สิ่งใดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้บ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เรื่องที่เรียนสามารถเชื่อมโยงกับหัวข้ออื่นๆ ได้หรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า จะทำอะไรบ้าง เพื่อช่วยให้การทำงานเป็นกลุ่มของนักเรียนครั้งต่อไปมีความราบรื่นและมีคุณค่ามากขึ้น?

6. สื่อการเรียนการสอน

- VDO ปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง
- ใบงาน ปรากฏการณ์ธรรมชาติของแสง

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 5

หน่วยการเรียนรู้ 5) **ชีววิทยา เรื่องชนิดและบทบาทของฮอร์โมนจากต่อมใต้สมอง**

ออกแบบโดย **ครูวริญญา ทวีโชติ** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 10 **ตุลาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถระบุแหล่งผลิตฮอร์โมนต่างๆในร่างกายได้
- นักเรียนอธิบายบทบาท/ หน้าที่ และความสำคัญของฮอร์โมนแต่ละชนิดจากต่อมใต้สมอง
- นักเรียนเข้าใจและสามารถวินิจฉัยถึงสาเหตุของความผิดปกติที่เป็นผลมาจากระดับของฮอร์โมนในร่างกาย

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ฮอร์โมนโกรท (GH) มีความสำคัญต่อร่างกายของนักเรียนเมื่อขาดจะส่งผลทำให้การเจริญเติบโตไม่สมวัย และสามารถใช้ความรู้เพื่อดูแลสุขภาพของตนเอง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- บทบาทและความสำคัญของฮอร์โมนโกรท (GH) จากต่อมใต้สมองที่มีต่อร่างกาย

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เล่นเกมแข่งขันการแขวนป้ายชื่อแหล่งผลิตฮอร์โมนบนรูปภาพร่างกายมนุษย์

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- การทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน
- การสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนรายบุคคล
- การร่วมอภิปราย อธิบายและสืบค้นข้อมูล
- การทำแบบฝึกหัด การซักถาม และการตอบคำถามขณะเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนจับคู่เล่นเกมโพรงกับกระรอก

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนร่วมวิเคราะห์รูปภาพที่ครูนำเสนอ (รูปภาพแสดงลักษณะอาการที่ผิดปกติของร่างกาย)

- ครูใช้คำถามว่า

ก) จากรูปภาพที่แสดงความผิดปกติของร่างกายมนุษย์ดังกล่าวเกิดเนื่องมาจากสาเหตุใด?

ข) ลักษณะอาการที่ผิดปกติดังกล่าว นักเรียนคิดว่าสามารถแก้ไขได้หรือไม่อย่างไร?

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนแบบคละความสามารถ กลุ่มละ 4-5 คน ให้สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับของความผิดปกติดังกล่าว (กลุ่มละ 1 กลุ่มอาการที่ผิดปกติ) จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ เช่น หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต ฯลฯ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมสรุปความรู้ภายในกลุ่ม และส่งตัวแทนเพื่อนำเสนอ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูและนักเรียนร่วมสรุปความรู้ที่เกี่ยวกับสาเหตุของความผิดปกติ หรือลักษณะอาการดังกล่าวแต่ละอาการ

ก) ครูให้คำถามว่า

ข) ฮอร์โมนคืออะไร?

ค) แหล่งผลิตฮอร์โมนของร่างกายพบที่ไหนไดบ้าง?

ง) บทบาทและความสำคัญของฮอร์โมนแต่ละชนิดจากต่อมใต้สมองที่มี่ต่อร่างกาย?

- ครูอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับลักษณะของต่อมไร้ท่อเปรียบเทียบกับต่อมมีท่อ ตำแหน่งของต่อมไร้ท่อที่พบในร่างกาย ชนิดและบทบาทความสำคัญของฮอร์โมนจากต่อมใต้สมอง

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....เพื่อหาคำตอบ

- นักเรียนอ่านศึกษาและสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้อื่นเพิ่มเติม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมวางแผน – สืบค้นข้อมูล เพื่อหาแนวทางในการแก้ปัญหาให้กับผู้ที่มีลักษณะเตี้ยแคระ อันเนื่องมาจากการมีระดับฮอร์โมนโกรท (GH) ต่ำกว่าปกติ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมเสนอแนวทางการแก้ปัญหา และร่วมวิเคราะห์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตของผู้ที่มีลักษณะอาการที่ผิดปกติดังกล่าว

- นักเรียนทำแบบฝึกหัด ครูร่วมอธิบายเพิ่มเติมจากการตอบคำถามในแบบฝึกหัดของนักเรียนแต่ละคนที่ตอบผิด

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง เรื่องฮอร์โมนจากต่อมใต้สมอง?
- นักเรียนมีคำถามอะไรที่ยังไม่เข้าใจอีกหรือไม่?

5.2 Connect **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับการผลิตฮอร์โมนจากต่อมใต้สมองกับการทำงานของระบบประสาทอย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า ลักษณะเตี้ยแคระเกี่ยวข้องกับภาวะทางโภชนาการหรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือวิชาอื่นอย่างไร?
- นักเรียนจะใช้สิ่งที่เรียนรู้มาไปช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม-ชุมชน ได้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- รูปภาพร่างกายของมนุษย์
- ป้ายชื่อแหล่งผลิตฮอร์โมนของร่างกาย
- รูปภาพแสดงลักษณะของผู้ที่มีระดับฮอร์โมนในร่างกายผิดปกติ
- คำถาม แบบฝึกหัด
- แหล่งเรียนรู้ต่างๆ (เอกสารเสริม สิ่งตีพิมพ์ หนังสือเรียน อินเทอร์เน็ต)

สาระการเรียนรู้	**วิทยาศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	6) **ชีววิทยา เรื่อง ระบบประสาทส่วนกลาง – สมองของมนุษย์**		
ออกแบบโดย	**ครูอิชยา ขวัญจิตร์ชีวะ**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	10 **พฤษภาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอภิปรายและอธิบายโครงสร้างและหน้าที่การทำงานของสมองส่วนต่างๆ ได้
- นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับลำดับวิวัฒนาการของการทำงาน การตอบสนองต่อสิ่งเร้าของสัตว์มีกระดูกสันหลัง
- นักเรียนสามารถวินิจฉัยประสบการณ์ที่ได้รับบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารเรื่องความจริงและความศรัทธา

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้กับการดูแลสุขภาพของตนเองและบุคคลในครอบครัวให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างปกติสุข
- นักเรียนเข้าใจโครงสร้างและหน้าที่การทำงานของสมองมนุษย์ได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- สมอง/การทำงาน/โครงสร้างของสมองส่วนต่างๆ ได้ (แบ่งเป็น 3 ส่วน – สมองส่วนหน้า ส่วนกลาง ส่วนท้าย)
- ลำดับการทำงาน/การตอบสนอง/ความซับซ้อนของสมองตามวิวัฒนาการของสัตว์มีกระดูกสันหลัง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำคลิปวิดีโอเรื่อง พฤติกรรมของสัตว์มีกระดูกสันหลังชนิดต่างๆ เปิดให้นักเรียนได้ดู ให้นักเรียนช่วยกันสังเกตพฤติกรรมของสัตว์จากคลิปวิดีโอ และจดบันทึกไว้
- เมื่อนักเรียนร่วมกันสังเกตแล้ว ให้นักเรียนร่วมกันเรียงลำดับตามวิวัฒนาการความซับซ้อนของสมองจากการแก้ปัญหาของสัตว์

1.5 เวลา (Time)

- แผนการเรียนเรื่อง ระบบประสาทส่วนกลางใช้เวลา 4 คาบ
- เรื่องย่อย สมองของมนุษย์ใช้เวลา 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนหารูปสมองของมนุษย์ติดลงบนกระดาษ 100 ปอนด์
- ครูใช้การถาม/ ตอบกับนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูพูดคุยกับนักเรียนจากสิ่งที่ครูได้ให้นักเรียนดูไปแล้ว

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 5-6 คน คละความสามารถ
- ครูตั้งประเด็นศึกษาให้กับนักเรียนว่า

ก) นักเรียนคิดว่าสมองของคนเรามีการทำงานอย่างไร?

ข) ถ้านักเรียนได้เรียนรู้เรื่องสมองไปแล้ว นักเรียนจะสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง?

- ให้นักเรียนดู YouTube เรื่องการทำงานของสมอง และให้เวลานักเรียนจดบันทึก
- ให้นักเรียนร่วมกันหาคำตอบและสืบค้นข้อมูลของประเด็นศึกษาภายในกลุ่ม พร้อมทั้งเขียนออกมาเป็นแผนภาพในรูปแบบที่น่าสนใจ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอแผนภาพของกลุ่มตนเอง ตามรูปแบบของแต่ละกลุ่ม
- ให้นักเรียนร่วมกันอภิปรายถึงผลของการสืบค้น พร้อมทั้งลงข้อสรุปเกี่ยวกับประเด็นศึกษา
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งว่า สมองของมนุษย์แบ่งการทำงานเป็น 3 ส่วนใหญ่ แต่ยังแยกสมองส่วนต่างๆ ได้ 7 ส่วน แต่ละส่วนจะทำงานประสานกัน เราจะขาดส่วนใดส่วนหนึ่งไปไม่ได้
- นักเรียนและครูร่วมกันอภิปรายระบบประสาทส่วนกลาง (สมอง) โดยบูรณาการการวินิจฉัยกับคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความจริงและความศรัทธา

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนทำชิ้นงานของกลุ่มตนเอง
- นักเรียนนำความรู้เรื่องสมองของมนุษย์ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับสิ่งที่ได้เรียนมาในวันนี้? และสามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตของตนได้อย่างไร?

- นักเรียนเคยสังเกตตนเองหรือไม่ บางครั้งเรามีความคิดขัดแย้งกันในตนเอง แล้วนักเรียนจะใช้สมองส่วนใดในการคิด การตัดสินแก้ปัญหา?

5.2 Connect

- ในช่วงเวลาที่ผ่านมา นักเรียนเคยสังเกตคนในครอบครัวของนักเรียนว่า บุคคลใดจะมีปัจจัยเสี่ยงเกี่ยวกับการป่วยด้วยโรคสมอง (การทำงานของสมอง) และนักเรียนจะมีวิธีป้องกันและดูแลบุคคลในครอบครัวของเราอย่างไร?

- นักเรียนคิดว่าสังคมไทยในปัจจุบัน ครอบครัวเริ่มแยกตัวเป็นครอบครัวเล็กๆ จะมีผลอย่างไรต่อปู่ย่าตายายของนักเรียน?

5.3 Apply

- ในอนาคตถ้ามนุษย์เราเก็บแต่ Stem Cell ของเซลล์สมอง แล้วมนุษย์เราสามารถกลับมามีชีวิตได้อีกครั้ง นักเรียนคิดอย่างไรกับการกลับมาของมนุษย์ในอนาคต และจะมีผลต่อการใช้ชีวิตหรือไม่? อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- คลิปวิดีโอเรื่อง พฤติกรรมของสัตว์มีกระดูกสันหลัง
- YouTube เรื่อง การทำงานของสมอง

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 5

หน่วยการเรียนรู้ 7) **ฟิสิกส์ เรื่อง การเปลี่ยนสถานะของสาร**

ออกแบบโดย **ครูนริศรา ตันติศิลาชัย** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ**

วันที่ 10 **ตุลาคม** 2014

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนอธิบายทฤษฎีจลน์ของแก๊ส การเปลี่ยนสถานะของสาร การขยายตัวของสาร และการถ่ายโอนความร้อน
- นักเรียนตรวจสอบเกี่ยวกับผลของความร้อนที่ทำให้สารเปลี่ยนอุณหภูมิหรือเปลี่ยนสถานะ หรือขยายตัว (คุณค่าพระวรสาร – การพิศเพ่งสิ่งสร้าง)
- นักเรียนตรวจสอบเกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อนจากสารที่มีอุณหภูมิสูงกว่าไปสู่สารที่มีอุณหภูมิต่ำกว่า และหยุดถ่ายโอน เมื่อมีอุณหภูมิเท่ากัน ซึ่งเป็นสภาพที่เรียกว่า สมดุลความร้อน

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- ในชีวิตประจำวันของนักเรียน มีเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนสถานะ เช่น การต้มน้ำ การตากผ้า การเกิดฝน เป็นต้น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- พลังงานความร้อนที่เปลี่ยนมาจากพลังงานกลเป็นไปตามกฎการอนุรักษ์
- สารมีการถ่ายโอนความร้อนให้แก่กัน (สมดุลความร้อน)
- การเปลี่ยนสถานะของสาร

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของนักเรียน มีเหตุการณ์ใดที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนสถานะของสารบ้าง

1.5 เวลา (Time) - 5 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากการทดลองและการอธิบายผลการทดลองของนักเรียน
- ประเมินจากผลงานในแบบฝึกหัด สถานะและการเปลี่ยนสถานะของสาร
- ประเมินจากการออกแบบการทดลองการนำสารที่มีอุณหภูมิต่างกัน มาผสมกันของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูตั้งคำถามและสนทนาเกี่ยวกับการเปลี่ยนสถานะของสารที่พบในชีวิตประจำวันของนักเรียน

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูยกตัวอย่าง โดยใช้วีดิทัศน์ที่มีผู้หญิงคนหนึ่งใช้ชีวิตประจำวันในช่วงเช้าตั้งแต่ตื่นมาต้มน้ำทานกาแฟ ตากผ้า ฯลฯ และตั้งคำถามว่า “ในชีวิตประจำวันของผู้หญิงคนนี้มีสิ่งใดบ้างที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนสถานะ และในการเปลี่ยนแปลงสถานะนั้นๆ เปลี่ยนจากสถานะใดเป็นสถานะใดบ้าง”

- ครูนำเตาไฟฟ้ามาเสียบปลั๊ก เพื่อให้เกิดความร้อน แล้วให้นักเรียนเอามือมาใกล้ๆ จนรู้สึกร้อน และตั้งคำถามว่าความร้อนเปลี่ยนแปลงจากพลังงานรูปใด?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูเริ่มอธิบายหลักการเปลี่ยนสถานะของสาร และให้นักเรียนร่วมศึกษากระบวนการเปลี่ยนสถานะของสาร

- ครูอธิบายหลักการถ่ายโอนความร้อน ให้ความรู้เกี่ยวกับความจุความร้อน กฎการอนุรักษ์พลังงาน และการเกิดสมดุลความร้อน

- ครูอธิบายหลักการเปลี่ยนรูปพลังงาน

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง การถ่ายโอนความร้อน และคำนวณ

- ให้นักเรียนออกแบบการทดลองการนำสารที่มีอุณหภูมิต่างกัน มาผสมกันจะเกิดผลอย่างไร? นักเรียนนำผลการทดลองมาอภิปรายให้เพื่อนฟัง พร้อมสรุปผลการทดลอง

- นักเรียนอธิบายเกี่ยวกับการขยายตัวของวัตถุเนื่องจากความร้อน

- นักเรียนทำแบบฝึกหัด สถานะและการเปลี่ยนสถานะของสารและร่วมกันสรุปสิ่งที่เรียน

- นักเรียนเชื่อมโยงความรู้เกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อนกับสิ่งที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันได้

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect - นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับหลักการเปลี่ยนสถานะของสารและหลักการถ่ายโอนความร้อนอย่างไร?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่าการเปลี่ยนสถานะเกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน เช่น การต้มน้ำ การตากผ้า การเกิดฝน ฯลฯ อย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนจะนำความรู้เกี่ยวกับการถ่ายโอนความร้อนมาใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- เตาไฟฟ้า
- วีดิทัศน์เกี่ยวกับการใช้ชีวิตประจำวันของผู้หญิงคนหนึ่ง
- แบบฝึกหัดเรื่อง การถ่ายโอนความร้อนและการคำนวณ

สาระการเรียนรู้ **วิทยาศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 5

หน่วยการเรียนรู้ 8) **ชีวิตกับสิ่งแวดล้อม - ภาวะโลกร้อน** (Global Warming)

ออกแบบโดย **ครูกมลธร สิงห์ปุระ** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนตระหนักถึงปัญหาภาวะโลกร้อนและเสนอแนวทางแก้ปัญหา
- นักเรียนมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและเสนอแนะแนวทางแก้ปัญหาในชีวิตจริง

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ปัญหาภาวะโลกร้อนเกิดจากพฤติกรรมของมนุษย์ นักเรียนเป็นส่วนหนึ่งที่จะทำให้เกิดปัญหาดังกล่าว ดังนั้น เราจึงต้องรักษาและพัฒนาสิ่งแวดล้อมให้มีความสมดุลย์และช่วยบรรเทาภาวะโลกร้อน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ภาวะโลกร้อน (Global Warming)
- ปรากฏการณ์เรือนกระจก (Greenhouse Effect)
- แก๊สเรือนกระจก (Greenhouse Gases)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนตอบคำถามครูว่าปัญหาโลกร้อนส่งผลต่อชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร
- นักเรียนดูคลิปวีดิโอ เรื่อง 6° C เปลี่ยนโลก (6° C Change the World) และถามนักเรียนว่าถ้านักเรียนต้องเผชิญกับปัญหาดังวิดีโอคลิปจะรู้สึกอย่างไร? และจำเป็นต่อพวกเราอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- เวลา 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนประมวลและสรุปแนวทางการเฝ้าระวังดูแลและช่วยบรรเทาภาวะโลกร้อนในรูปของผังมโนทัศน์

3. **การสร้างบรรยากาศ** **[LIKE]**

- สนทนาซักถามนักเรียนโดยใช้เนื้อหาที่ได้จากการดูคลิป วีดิโอ เช่นกรณี ตื่นเช้าขึ้นมาพบว่าบ้านของเราโดนน้ำท่วมเข้ามาถึงชั้น หนึ่งครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าเหตุการณ์แบบนี้มีโอกาสเกิดขึ้นได้อีกหรือไม่? และอะไรเป็นสาเหตุ?

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- จากการดูวิดีโอ เรื่อง 6° C เปลี่ยนโลก (6° C Change the World) นักเรียนมีความเห็นอย่างไร (วิดีโอ เรื่อง 6° C เปลี่ยนโลก เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้วจริงๆ)
- ปัจจุบันมนุษย์มีพฤติกรรมส่งเสริมให้เกิดภาวะโลกร้อนได้อย่างไร?
- นักเรียนทราบหรือไม่ว่าอะไรเป็นสาเหตุของภาวะโลกร้อน?
- นักเรียนมีแนวทางในการเฝ้าระวังและบรรเทาภาวะโลกร้อนได้อย่างไร?
- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-5 คนช่วยกันทำผังมโนทัศน์เกี่ยวกับ (ก) สาเหตุ (ข) ผลกระทบ (ค) การเฝ้าระวังและบรรเทาภาวะโลกร้อน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้ความรู้เพิ่มเติม เรื่อง สาเหตุของภาวะโลกร้อน ภาวะเรือนกระจกและแก๊สเรือนกระจก

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนแต่ละกลุ่มค้นคว้าแนวทางแก้ปัญหาดังกล่าว
- นักเรียนช่วยกันนำเสนอแนวทางลดปริมาณแก๊สเรือนกระจกอันเป็นต้นเหตุของภาวะโลกร้อน
- นักเรียนจะดำเนินชีวิตประจำวันอย่างไรเพื่อลดปริมาณแก๊สเรือนกระจก
- นักเรียนเสนอกิจกรรมเพื่อช่วยลดปริมาณแก๊สเรือนกระจก

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect

- ให้นักเรียนคิดทบทวนสิ่งที่เรียนมาและบันทึกลงสมุดในหัวข้อ ภาวะโลกร้อน ภาวะเรือนกระจกและแก๊สเรือนกระจก

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาเรื่องภาวะโลกร้อนเกี่ยวกับเรื่องชีวิตกับสิ่งแวดล้อมอย่างไร?

5.3 Apply

- จากบทเรียน เรื่อง ภาวะโลกร้อน นักเรียนจะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อช่วยลดปริมาณแก๊สเรือนกระจกของตนเองอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วีดิโอคลิปเรื่อง 6° C เปลี่ยนโลก (6° C Change the World)
- หนังสือเรียน
- ตัวครูและนักเรียน

บทที่ 2

กลุ่มสาระการเรียนรู้คณิตศาสตร์

ประถม 1	1) จำนวนนับ 1-10	233
	2) รูปเรขาคณิตสองมิติ	235
ประถม 2	1) การคูณจำนวน 2 หลักด้วยจำนวนที่มี 1 หลัก	237
	2) การวัดความยาวที่มีหน่วยเป็นเซนติเมตร	239
ประถม 3	บันทึกรายรับ - รายจ่าย	241
ประถม 4	1) การหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจตุรัส	243
	2) การชั่ง - หน่วยการชั่ง	245
ประถม 5	1) สถิติและความน่าจะเป็น	247
	2) รูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตร	249
มัธยม 2	1) การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวน	251
	2) พีทาโกรัส - การหาความยาวของด้านที่เหลือ	254
	3) พหุนาม - การหาพื้นที่ในรูปของตัวแปร	256
มัธยม 3	1) ความคล้ายกับการนำไปใช้	258
	2) ความน่าจะเป็น - วิธีการหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์	260
	3) ความน่าจะเป็น (Sample Space)	262
	4) ความน่าจะเป็น	265
	5) พาราโบลา	267
มัธยม 6	1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันระหว่างข้อมูล	269
	2) ความน่าจะเป็น	271
	3) ลำดับและอนุกรม	273

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	1) **จำนวนนับ** 1-10		
ออกแบบโดย	**ครูวิชญา แซ่เลี่ยว**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถนับจำนวนนับ 1-10 ได้
- นักเรียนสามารถอ่านและเขียนตัวเลขไทย ตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวหนังสือได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การนับทำให้รู้ว่าสิ่งของมีจำนวนเท่าไร?

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของจำนวนนับ
- การอ่านและเขียนตัวเลขไทย ตัวเลขฮินดูอารบิกและตัวหนังสือ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- ถ้านักเรียนเจอป้ายราคาในร้านค้าหรือสื่อต่างๆ ที่แสดงจำนวน นักเรียนสามารถอ่านและเขียนเป็นตัวเลขไทย ฮินดูอารบิกและตัวหนังสือได้

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- การตอบคำถาม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การทำสมาธิก่อนเรียน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูแบ่งให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 6 คน โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มยกมือตอบคำถามจากบัตรตัวเลขแล้วบันทึกคำตอบเป็นตัวเลขไทย ตัวเลขฮินดูอารบิก และตัวหนังสือ
- ครูจัดกิจกรรมเกมลมเพลมพัดจับกลุ่ม เช่น จัดกลุ่ม 2 คน 3 คน ไปเรื่อยๆ จนครบ 10 คน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านความหมายของจำนวนนับ
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความหมายของจำนวนนับ

- ครูนำสิ่งของต่าง ๆ ที่หาได้จากในห้องเรียน เช่น เครื่องเขียน มาวางไว้บนโต๊ะชูขึ้นทีละครั้ง แล้วถามถึงจำนวนของสิ่งของชนิดนั้นว่า คืออะไร? จำนวนเท่าไร?

- ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบบนกระดาน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนจับคู่กับเพื่อนแล้วสลับกันสำรวจอวัยวะของเพื่อน แล้วตอบว่า มีจำนวนเท่าใด? เช่น เธอมีมือ 2 ข้าง เธอมีนิ้วมือ 10 นิ้ว

- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง จำนวนนับ 1-10

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรในเรื่องจำนวนนับ 1-10 นี้บ้าง?

- นักเรียนเห็นความแตกต่างของตัวเลขไทย ตัวเลขฮินดูอารบิก และตัวหนังสืออย่างไรบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า จำนวนนับ 1-10 เกี่ยวข้องหรือสามารถเชื่อมโยงกับวิชาอะไรได้บ้าง?

- นักเรียนคิดว่า เรื่องนี้สามารถเชื่อมโยงกับวิชาสังคมในเรื่องครอบครัวได้หรือไม่?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเนื้อหาเรื่องจำนวนนับ 1-10 ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ
- เครื่องเขียน

สาระการเรียนรู้ **คณิตศาสตร์** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่** 1

หน่วยการเรียนรู้ 2) **รูปเรขาคณิตสองมิติ**

ออกแบบโดย **ครูนพพร นะวะบุตร** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถจำแนกรูปสามเหลี่ยม รูปสี่เหลี่ยม รูปวงกลม รูปวงรี

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถบอกลักษณะของรูปร่างของรูปเรขาคณิตสองมิติที่พบเห็นในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- รูปเรขาคณิตสองมิติ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เกม “เสือไล่วัว”

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม “เกมเสือไล่วัว”
- การถาม-ตอบ
- ภาพวาดรูปเรขาคณิตสองมิติในชีวิตประจำวัน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การเล่นเกม
- การกำหนดกติกาในการเล่นเกม

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See): **[LIKE]**

- ให้นักเรียนเล่นเกม “เสือไล่วัว” โดยครูให้นักเรียนในชั้นจับมือกันเป็นรั้ววงกลม มีนักเรียน 1 คน เป็น “วัว” นักเรียนอีก 1 คน เป็น “เสือ” เสือจะไล่วัวโดยพยายามวิ่งผ่านรั้วซึ่งเพื่อนๆจะพยายามไม่ให้มีช่องว่าง วัวจะวิ่งไปรอบๆไม่ให้เสือจับได้
- นักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับรูปร่างของรั้วว่ามีรูปร่างเป็นอย่างไร?

- ครูให้นักเรียน 4 คน ออกมายืนที่มุมโต๊ะหน้าชั้นเรียนให้เพื่อนอีก 2 คน นำเชือกมาคล้องผ่านนักเรียนทั้ง 4 คน

- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าเชือกมีรูปร่างอย่างไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูติดกระดาษรูปวงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และวงรี บนกระดานให้เห็นลักษณะหรือรูปร่างของรูปเรขาคณิตสองมิติแต่ละภาพ

- ครูอธิบายถึงลักษณะรูปร่างของรูปเรขาคณิตสองมิติแต่ละภาพ เช่น วงกลมเป็นเส้นโค้งทั้งหมด มีความกลม สี่เหลี่ยมเป็นเส้นตรงทั้งหมด มี 4 ด้าน สามเหลี่ยมเป็นเส้นตรงทั้งหมด มี 3 ด้าน และวงรีเป็นเส้นโค้งทั้งหมด มีความกลมรี

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนสังเกตสิ่งที่อยู่รอบๆตัวเราว่า “มีสิ่งใดบ้างที่มีองค์ประกอบของรูปเรขาคณิตรูปวงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และวงรี? และบอกชื่อของสิ่งนั้น”

- ให้ผู้แทนนักเรียนออกมาหยิบบัตรชื่อของรูปเรขาคณิตสองมิติมาติดบนกระดาษให้ตรงกับรูปพร้อมบอกเหตุผลว่าทำไมจึงเลือกชื่อนี้?

- ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม 5 กลุ่ม และแจกกระดาษ A4 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม ช่วยกันหาสิ่งต่างๆ รอบตัวมาเป็นแบบในการวาดรูปเรขาคณิตสองมิติ เช่น เงินเหรียญ ยางลบ ฯลฯ และตกแต่งให้สวยงาม

- นักเรียนแต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอผลงานหน้าห้องเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเรียนเรื่อง “รูปเรขาคณิตสองมิติ”?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เรื่องรูปเรขาคณิตสองมิติเกี่ยวข้องกับวิชาใดได้บ้าง?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเรื่องเรขาคณิตสองมิติไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือในการเรียนวิชาอื่นอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- กระดาษรูปวงกลม สี่เหลี่ยม สามเหลี่ยม และวงรี
- บัตรชื่อรูปเรขาคณิต
- กระดาษ A4

สาระการเรียนรู้ **คณิตศาสตร์** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ **1) การคูณจำนวน 2 หลักด้วยจำนวนที่มี 1 หลัก**

ออกแบบโดย **ครูกลุ่มสาระคณิตศาสตร์** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ **11 มีนาคม 2016**

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถหาผลคูณของจำนวนที่มี 2 หลักกับจำนวนที่มี 1 หลักได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การหาผลบวกจำนวนที่ซ้ำกันได้รวดเร็วขึ้น สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เช่น การซื้อของ และเป็นพื้นฐานของการเรียนคณิตศาสตร์ขั้นสูงต่อไป

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การคูณจำนวน 2 หลักกับจำนวนที่มี 1 หลัก

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำนักเรียนร้องเพลงสูตรคูณพาเพลิน

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียน
- ทดสอบ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ร้องเพลงสูตรคูณพาเพลิน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 5 กลุ่มๆ ละ 7 คน
- ครูแจกบัตรจำนวนให้กลุ่มละ 14 ใบ กลุ่มที่ 1-5 จะได้บัตรจำนวน 2, 3, 4, 5, 6 ตามลำดับ
- ในแต่ละกลุ่ม ให้หาผลรวมของจำนวนเลขที่ได้ และเขียนคำตอบบนกระดานโดยตัวแทนกลุ่ม
- ครูถามว่า นักเรียนใช้เวลานานหรือไม่? อย่างไร?
- และถามว่า นักเรียนมีวิธีคิดเร็วกว่านี้อีกหรือไม่? อย่างไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูแจกแผ่นสูตรคูณให้นักเรียน
- นักเรียนและครูร่วมกันร้องเพลงสูตรคูณอีก 4 ครั้ง
- ครูสาธิตวิธีการหาผลคูณของจำนวนที่มี 2 หลัก กับจำนวนที่มี 1 หลัก เช่น (14 x 5), (12 x 3) มีวิธีการอย่างไร?

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบงานสูตรคูณแสนสวย [สูตรคูณ แม่ 2 แม่ 3 และแม่ 7 ตามภาพประกอบ]
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอภาพสูตรคูณแสนสวย
- นักเรียนทำแบบฝึกหัดสูตรคูณแสนสวย แม่ 12 ถึง แม่ 19 กลุ่มเดียวกันจะได้ภาพไม่ซ้ำกัน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะอะไรในชั่วโมงนี้?
- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับการคูณ?
- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างในการทำงานกลุ่ม?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนเรื่องการคูณนี้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในคาบที่แล้วอย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า เรื่องการคูณสามารถเชื่อมโยงกับวิชาใด?
- ในการทำงานกลุ่มครั้งนี้ นักเรียนมีวิธีการทำอย่างไรให้งานสำเร็จ?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเนื้อหาที่เรียนไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร?
- นักเรียนคิดว่าจะทำอย่างไร เพื่อให้งานกลุ่มมีความสนุก มีความสุขและสำเร็จ?
- ถ้าเพื่อนในกลุ่มของนักเรียนท่องสูตรคูณไม่ได้ นักเรียนจะมีวิธีการช่วยเหลืออย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- แผ่นสูตรคูณ
- ใบงานสูตรคูณแสนสวย
- แบบฝึกหัดสูตรคูณแสนสวย

สาระการเรียนรู้ **คณิตศาสตร์** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ **2) การวัดความยาวที่มีหน่วยเป็นเซนติเมตร**

ออกแบบโดย **ครูรัตนา หงวนเสงี่ยม** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ **12 มีนาคม 2016**

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- เพื่อให้นักเรียนสามารถวัดความยาว สิ่งต่างๆที่มีหน่วยเป็นเซนติเมตร ได้ถูกต้อง

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- นักเรียนวัดความยาวของสิ่งของที่ต้องการวัดได้ขนาดที่ถูกต้อง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การวัดความยาวที่มีหน่วยเป็นเซนติเมตร

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- นักเรียนเล่นเกมจับไม้สั้นไม้ยาวโดยใช้หลอดดูดน้ำ ที่มีขนาดต่างๆ กัน 5 ขนาด

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- จากการปฏิบัติการวัดความยาวเป็นรายบุคคล

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เล่นเกมจับไม้สั้นไม้ยาว

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- แบ่งกลุ่มนักเรียนตามขนาดของหลอดที่จับได้ เป็น 5 กลุ่ม
- กลุ่มที่ 1 และ 2 ได้รับไม้บรรทัด กลุ่มที่ 3 ได้รับไม้เมตร กลุ่มที่ 4 ได้รับสายวัดตัว กลุ่มที่ 5 ได้รับตลับเมตร
- นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาลักษณะและบอกถึงความเหมาะสมในการใช้

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูสาธิตวิธีใช้ไม้บรรทัด ไม้เมตร สายวัดตัว และตลับเมตร
- ครูแนะนำการอ่านหน่วยความยาวที่เป็นเซนติเมตร
- นักเรียนปฏิบัติการวัด ขอบโต๊ะ ขอบประตู ขอบหน้าต่าง และรอบเอวโดยเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนปฏิบัติการวัด ขอบโต๊ะ ขอบประตู ขอบหน้าต่าง และรอบเอวโดยเลือกใช้อุปกรณ์ที่เหมาะสม

- ตัวแทนนักเรียนในแต่ละกลุ่มออกมารายงานผลการวัดความยาว

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับ เรื่อง การวัดความยาว นักเรียนมีคำถามหรือปัญหาอะไร ที่ต้องการหาคำตอบเพิ่มเติมในเรื่องนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า สิ่งที่ได้เรียนในวันนี้จะเกิดคุณค่าพระวรสารใน เรื่อง ความซื่อตรงอย่างไรบ้าง?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนนี้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ไม้บรรทัด
- ไม้เมตร
- สายวัดเสื้อผ้า
- ตลับเมตร

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	**บันทึกรายรับ - รายจ่าย**		
ออกแบบโดย	**ครูรัชดารินทร์ มุสิกะโปดก**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอ่านได้ เมื่อกำหนดบันทึกรายรับ-รายจ่าย
- นักเรียนสามารถบันทึกได้ เมื่อกำหนดบันทึกรายรับ-รายจ่าย

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และสามารถวางแผนการใช้เงินในอนาคต เลือกใช้จ่ายในสิ่งที่จำเป็น เป็นการปลูกฝังนิสัยการใช้เงินอย่างประหยัด

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การอ่านบันทึกรายรับ-รายจ่าย
- การบันทึกรายรับ-รายจ่าย

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนเล่นเกมเศรษฐี โดยนักเรียนแต่ละคนบันทึกจำนวนเงินที่ได้รับและจำนวนเงินที่เสียไป

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
- ตรวจผลงาน (สมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของนักเรียน)
- การตอบคำถาม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูและนักเรียนร่วมกันร้องเพลง “รวมเงิน”

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 6 คน โดยแต่ละกลุ่มจะได้อุปกรณ์ต่อไปนี้ กระดานเกมเศรษฐี พร้อมกติกาในการเล่น และสมุดบันทึกเล่นเกมเศรษฐี
- นักเรียนแต่ละคนบันทึกจำนวนเงินที่ได้และจำนวนเงินที่เสียไป

- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย “จำนวนเงินที่ได้มีอะไรบ้าง? และจำนวนเงินที่เสียไปมีอะไรบ้าง?”

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนดูบันทึกรายรับ-รายจ่าย พร้อมตอบคำถามต่อไปนี้ “การเขียนบันทึกรายรับ-รายจ่าย แบ่งออกเป็นกี่ส่วน? และอะไรบ้าง?”
- ครูให้นักเรียนอ่านบันทึกรายรับ-รายจ่าย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ให้นักเรียนทำสมุดบันทึกรายรับ-รายจ่ายของตนเอง ในเวลา 1 สัปดาห์

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- การบันทึกรายรับ-รายจ่ายสามารถวางแผนการใช้เงินได้อย่างไร?

5.2 Connect

- เงินและบันทึกรายรับ-รายจ่ายเกี่ยวข้องกับความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำความรู้เรื่องการวางแผนการใช้เงินไปใช้ในแต่ละวันอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint
- เกมเศรษฐี
- สมุดบันทึกเล่นเกมเศรษฐี

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	1) **การหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจตุรัส**		
ออกแบบโดย	**ครูนพรัตน์ จำปาจูม**	*โรงเรียน*	**เทพพิทักษ์พิทยา อุบลราชธานี**
วันที่	7 **มิถุนายน** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- เพื่อเป็นพื้นฐานในการหาพื้นที่รูปสี่เหลี่ยมชนิดต่างๆ และนำไปสู่การหาพื้นที่ เช่น ห้องเรียน ห้องนอน สนาม ฯลฯ (นำไปสู่การแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน)

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- สมบัติของรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส หน่วยการหาพื้นที่ และความสัมพันธ์ของที่มาของสูตรการหาพื้นที่ (ด้าน x ด้าน)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งของที่มีลักษณะเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน สนทนาแลกเปลี่ยน และจดบันทึกข้อมูล

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- สนทนาแลกเปลี่ยนกันนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ประเมินจากการอภิปรายในกลุ่ม
- ใบงาน เรื่อง การหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัส

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4-5 คน และรับกระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่ครูเตรียมมา
- ให้แต่ละกลุ่มแบ่งกระดาษออกเป็นตาราง 10 x 10 ซม. จากนั้นช่วยกันหาความสัมพันธ์ของจำนวนตารางที่เกิดจากความยาวของแต่ละด้าน
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรม และบันทึกข้อมูล

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนตารางที่เกิดขึ้น กับความยาวของด้านของสี่เหลี่ยมจัตุรัส

- ครูยกตัวอย่าง รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่มีความยาวของด้านที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้ รูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสที่มีความยาว 2 ซม. จะมีพื้นที่ดังนี้

ด้านยาว = 2 ซม. และด้านกว้าง = 2 ซม.

= 2 x 2

= 4 ตารางเซนติเมตร

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป สูตรการหาพื้นที่ของรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสำรวจและหาพื้นที่สิ่งของที่เป็นสี่เหลี่ยมจัตุรัส และทำการจดบันทึกมากลุ่มละ 5 อย่าง แล้วมานำเสนอ

- ให้นักเรียนทำใบงาน เรื่อง การหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัส

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นอกจากสูตรการหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัส (ด้าน x ด้าน) แล้ว นักเรียนคิดว่า เราสามารถหาพื้นที่โดยใช้วิธีใดได้อีก?

- นักเรียนสามารถหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัสได้อย่างไรบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัสมีความเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องการหาความยาวรอบรูปอย่างไร?

- ถ้านักเรียนจะหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัส นักเรียนต้องมีความรู้ในเรื่องใดมาก่อนบ้าง?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า มีอาชีพใดบ้างที่สามารถนำความรู้เรื่องการหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัสไปใช้?

- การหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัสนี้ นักเรียนจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ใน Program GSP ได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- กระดาษรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส
- ใบงาน เรื่อง การหาพื้นที่สี่เหลี่ยมจัตุรัส

สาระการเรียนรู้ **คณิตศาสตร์** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่ 4**

หน่วยการเรียนรู้ **2) การชั่ง - หน่วยการชั่ง**

ออกแบบโดย **ครูสุชานันทน์ ทองดี** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ **12 มีนาคม 2016**

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบาย หน่วยที่ใช้ในการชั่งน้ำหนักของสิ่งของต่างๆ ได้ถูกต้อง

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนอ่านน้ำหนักจากเครื่องชั่ง และสามารถคาดคะเนได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- หน่วยการชั่ง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เกมรวมน้ำหนัก

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบๆ ละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- การตอบคำถาม
- การทำแบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เล่นเกมรวมน้ำหนัก
- ผัก-ผลไม้ของจริง

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูนำผัก-ผลไม้ของจริง เช่น แตงกวา มะเขือ หัวไช้เท้า แตงโม แก้วมังกร ส้ม แอปเปิ้ล ฯลฯ แสดงให้นักเรียนดู และให้นักเรียนคาดคะเนน้ำหนัก เช่น แตงกวา 1 ผล หนักกี่ขีด

- คุณครูทดลองชั่งน้ำหนักแตงกวาให้นักเรียนดู และให้นักเรียนตอบคำถามว่าน้ำหนักจริงของแตงกวา กับน้ำหนักที่นักเรียนคาดคะแนไว้ แต่งกันเท่าไร

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูอธิบายหน่วยบนเครื่องชั่ง ให้นักเรียนเข้าใจตรงกัน
- ครูใช้สื่อการสอน “หน่วยการชั่งบนกระดาน”

- ครูสาธิต การชั่งน้ำหนักแตงโม (ก่อนชั่งให้นักเรียน คาดคะเน น้ำหนักของแตงโมว่าหนักเท่าไร) และชั่งน้ำหนักจริงของแตงโมให้ดู

- นักเรียนตอบคำถามว่าน้ำหนักจริงของแตงโม กับน้ำหนักที่นักเรียนคาดคะเนไว้ ต่างกันเท่าไร?

- บูรณาการคุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความจริง

- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปจากการสาธิต และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและประสบการณ์ที่ตนเองมี เช่น เคยไปซื้อของกับคุณแม่ที่ตลาด

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คน (ตัวแทนออกมารับอุปกรณ์ เครื่องชั่งสปริง ผักผลไม้ของจริงที่ครูเตรียมไว้ให้ และใบงาน)

- นักเรียนในแต่ละกลุ่มร่วมกันคาดคะเนน้ำหนักผัก-ผลไม้ แต่ละชนิด และชั่งน้ำหนักจริง หลังจากนั้นสมาชิกในกลุ่ม บันทึกความแตกต่างของน้ำหนักผัก-ผลไม้ใน “ใบงาน” สมาชิกในกลุ่มร่วมกันสรุป

- ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับเรื่อง หน่วยการชั่งน้ำหนัก?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้ในวันนี้ ทำให้นักเรียนคิดถึงหลักธรรมของศาสนาอย่างไร?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่ได้เรียนในวันนี้ นักเรียนและเพื่อนๆ ควรทำอะไรเพิ่มเติมให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมมากขึ้น?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint
- เครื่องชั่งสปริง
- ผักผลไม้ของจริง
- ใบงาน

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	1) **สถิติและความน่าจะเป็น**		
ออกแบบโดย	**ครูนันทนา เศษกระโทก**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม** [LIKE]

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบาย ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนนำไปใช้ตัดสินใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอนว่ามีมากน้อยเพียงใด และเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับชั้นสูงต่อไป

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เกมการหยิบลูกปิงปองในกล่องทึบ

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- จากการตอบคำถาม
- จากการทำแบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เกมการหยิบลูกปิงปองในกล่องทึบ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูนำกล่องเปล่าทึบบรรจุลูกปิงปองสีขาว 5 ลูก สีส้ม 4 ลูก สุ่มนักเรียน 3 คน ออกมาหยิบลูกปิงปอง โดยไม่บอกว่าด้านในบรรจุอะไรไว้
- ให้นักเรียนในห้องสังเกตและเพื่อนๆในชั้นเรียนร่วมกันทาย
- ให้ตัวแทนนักเรียนนำลูกปิงปอง สีขาว 3 ลูก สีส้ม 2 ลูก และสีเหลือง 2 ลูก ใส่ลูกปิงปองที่เตรียมไว้ ลงในกล่องใบเดิม
- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูอธิบายถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ ไม่เกิดขึ้นได้ แน่นอน
- ตั้งคำถาม 1.นักเรียนคิดว่า จะมีโอกาสหยิบลูกปิงปองสีขาวหรือไม่? เพราะอะไร?

  2.นักเรียนคิดว่า จะมีโอกาสหยิบลูกปิงปองสีเหลืองหรือไม่? เพราะอะไร?

  3.นักเรียนคิดว่า จะมีโอกาสหยิบลูกปิงปองสีแดงหรือไม่? เพราะอะไร?
- บูรณาการคุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความจริง
- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน พร้อมทั้งยกตัวอย่างเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันประกอบ เช่น ดวงอาทิตย์ขึ้นทางทิศตะวันออกและดวงอาทิตย์ตกทางทิศตะวันตก (เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอน) หรือ ไก่ออกลูกเป็นตัว (เหตุการณ์ที่ ไม่เกิดขึ้นได้ แน่นอน)

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร กับผลที่เกิดจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอน หรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน?
- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง จากการทำกิจกรรมการหยิบลูกปิงปอง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้ทำให้นักเรียนคิดถึงหลักธรรมศาสนาอะไร? อย่างไร ?
- นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอน หรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน สามารถเชื่อมโยงกับวิชาใดบ้าง? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนนำผลจากการเรียนเรื่อง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอน หรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอนไปใช้ในชีวิตประจำวันเรื่องอะไรบ้าง?
- นักเรียนคิดว่า เรื่องเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอน หรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน มีผลกระทบต่อสังคมอย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ลูกปิงปองสีขาว 3 ลูก สีส้ม 2 ลูก และสีเหลือง 2 ลูก
- กล่องทึบ
- แบบฝึกหัดเรื่อง เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นได้แน่นอนหรือเหตุการณ์ที่ไม่เกิดขึ้นได้แน่นอน

สาระการเรียนรู้ **คณิตศาสตร์** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่** 5

หน่วยการเรียนรู้ 2) **รูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตร**

ออกแบบโดย **ครูศิริพร คงคาสวัสดิ์** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายรูปเรขาคณิสามมิติที่มีหลายลักษณะ เช่น ทรงกลม ทรงกระบอก ปริซึม พีระมิด ทรงกรวย ลูกบาศก์ได้

- นักเรียนสามารถบอกได้ว่ารูปเรขาคณิตสามมิติมีปริมาตร (ความจุ)

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนนำไปใช้ในการหาอธิบายส่วนประกอบของของใช้ในชีวิตประจำวันว่าเป็นรูปทรงอะไร สามารถจัดวางสิ่งของต่างๆ ภายในห้อง/ บ้านให้มีพื้นที่ใช้สอยได้อย่างเหมาะสมที่สุด

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- รูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตร

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เล่นเกมจับคู่ดูภาพ

1.5 เวลา (Time)

- เวลา 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- การถาม-ตอบ
- สังเกตพฤติกรรมขณะเล่นเกม
- การทำ Mind Map
- การทำแบบฝึกหัด
- การนำเสนอผลงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เล่นเกมจับคู่ดูภาพ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูนำกล่องทึบบรรจุรูปภาพจำนวน 10 รูป เป็นรูปเรขาคณิตสองมิติและรูปเรขาคณิตสามมิติโดยไม่บอกนักเรียนว่าด้านในกล่องบรรจุอะไรไว้

- ให้นักเรียนเลือกตัวแทน 10 คน ออกมาเพื่อหยิบรูปภาพในกล่องคนละ 1 รูป (โดยไม่ให้เพื่อนๆ เห็นว่าถือรูปอะไร)

- ให้นักเรียนที่เป็นตัวแทนพลิกรูปภาพทีละคน
- ให้นักเรียนทั้งหมดแข่งกันตอบว่าเป็นรูปภาพอะไร (โดยการกำกับของครู)
- นักเรียนที่เป็นตัวแทนรวบรวมรูปภาพใส่ลงในกล่องใบเดิม
- นักเรียนร่วมกันสรุปข้อมูล เรื่อง ชนิดของรูปเรขาคณิตสองมิติและรูปเรขาคณิตสามมิติ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้ความรู้เพิ่มเติมถึงความแตกต่างระหว่างรูปเรขาคณิตสองมิติและรูปเรขาคณิตสามมิติ โดยการตั้งคำถาม

1) นักเรียนคิดว่า รูปเรขาคณิตสองมิติและรูปเรขาคณิตสามมิติมีกี่ชนิด อะไรบ้าง

2) นักเรียนยกตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่เป็นรูปเรขาคณิตสองมิติและรูปเรขาคณิตสามมิติ

3) นักเรียนคิดว่า รูปเรขาคณิตสองมิติและรูปเรขาคณิตสามมิติมีลักษณะเหมือนกันหรือต่างกัน อย่างไร? ทราบได้อย่างไร?

- บูรณาการคุณค่าพระวรสาร เรื่อง “ความจริง”

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 10 คน โดยครูกำหนดให้ กลุ่มที่ 1-2 เขียนแผนภาพความคิด (Mind Map) เรื่อง เรขาคณิตสองมิติ กลุ่มที่ 3-4 เขียนแผนภาพความคิด เรื่อง เรขาคณิตสามมิติ
- ให้แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนมานำเสนอผลงานบนกระดาน
- นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสิ่งของเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันที่มีรูปร่างคล้ายเรขาคณิตสามมิติ
- นักเรียนร่วมกันสรุป เรื่อง รูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตร

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect - นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเล่นเกมจับคู่ดูภาพ

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่า เนื้อหาเรื่องรูปเรขาคณิตสามมิติและปริมาตรสามารถนำไปเชื่อมโยงกับวิชาใดได้บ้าง?

- นักเรียนคิดว่า สิ่งที่ได้เรียนรู้มีความสัมพันธ์กับคุณค่าพระวรสารเรื่องใด

5.3 Apply - นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากหัวข้อนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องใดได้บ้าง? อย่างไร?

- นักเรียนคิดว่า เราเรียนรู้เรื่องนี้ไปเพื่ออะไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint ใช้ในการนำเสนอรูปเรขาคณิตสองมิติและรูปเรขาคณิตสามมิติ

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่ 2**
หน่วยการเรียนรู้	1) **การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวน**		
ออกแบบโดย	**ครูกฤตนุ วิเศษประสิทธิ์**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย**
วันที่	27 **มกราคม** 2559		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนสามารถหาคำตอบของโจทย์ ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนโดยใช้ความรู้เรื่อง การแก้สมการกำลังสองได้
- นักเรียนสามารถใช้กระบวนการแก้โจทย์ปัญหาในการแก้โจทย์ปัญหาได้
- นักเรียนสามารถวินิจฉัยประสบการณ์ที่ได้รับบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารด้านความเป็นหนึ่งได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- ในกระบวนการแก้ปัญหา นักเรียนจะต้องมีการคิดที่เป็นระบบขั้นตอนรวมถึงการตีความหมายของประโยคอย่างลึกซึ้ง ผ่านการทำงานเป็นทีมและนำไปสู่การคิดวางแผน การตีความ คิดอย่างรอบคอบและการอยู่ร่วมกันกับเพื่อนมนุษย์ด้วยความเคารพศักดิ์ศรีซึ่งกันและกัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา
- การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวน
- คุณค่าพระวรสาร “ความเป็นหนึ่ง”

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- ครูให้นักเรียน 2 กลุ่ม ๆ ละ 5 คน แสดงบทบาทสมมติ เรื่อง “คบเด็กสร้างบ้าน” โดยมีลักษณะในการทำงานที่แตกต่างกัน คือ (1) มีแบบแผน ทำตามขั้นตอนและมีความสามัคคี (2) ไม่มีแบบแผน ทำตามใจตัวเองและต่างคนต่างทำงาน ไม่ไว้ใจผู้อื่น แล้วให้เพื่อนนักเรียนสังเกตพฤติกรรมการทำงานของแต่ละกลุ่ม หลังจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันวิพากย์ถึงวิธีการทำงานของทั้ง 2 กลุ่ม

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- วัดความสามารถในการหาคำตอบของโจทย์ ปัญหาเกี่ยวกับจำนวนจากพัฒนาการของการแก้โจทย์ปัญหาใน<u>แบบฝึกหัด</u>ที่มีความง่ายไปหายาก

- วัดความสามารถในการใช้กระบวนการแก้ปัญหาจากการสังเกต พัฒนาการระหว่างกระบวนการกลุ่มและในแบบฝึกหัด

- วัดประสบการณ์ที่ได้รับคุณค่าพระวรสาร “ความเป็นหนึ่ง” จากการสังเกตพฤติกรรมในกระบวนการกลุ่ม และการไตร่ตรอง

3. การสร้างบรรยากาศ

- ครูสร้างบรรยากาศในห้องเรียนด้วยเกมกระจกเงา เพื่อให้นักเรียนสะท้อนความคิดและมองเห็นผู้อื่น เตรียมตัวเรียนรู้ด้วยความกระตือรือร้น

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5 คน และให้แต่ละคนกำหนดหมายเลข 1-5
- ครูให้นักเรียนหมายเลขต่างๆ ของแต่ละกลุ่มรวมกลุ่มกัน เพื่อรับผิดชอบหน้าที่ในส่วนของแต่ละกลุ่ม ดังนี้

1) เป็นคนที่ต้องหาวัสดุในการสร้างบ้าน
2) เป็นคนที่ต้องหาความต้องการเรื่องแบบของบ้าน
3) เป็นคนที่ต้องเขียนแบบของบ้าน
4) เป็นคนที่ต้องทำตามขั้นตอนในการสร้างบ้าน
5) เป็นคนที่ต้องหาวิธีตรวจสอบและแก้ไข

- หลังจากนั้น ให้นักเรียนกลับกลุ่มเดิมเพื่อร่วมกันอภิปรายและสรุปกระบวนการสร้างบ้านลงในกระดาษ
- ครูกล่าวถึงความเป็นหนึ่งในการทำงานเช่นเดียวกับการสร้างบ้าน
- ครูให้นักเรียนหมายเลขต่างๆ รวมกลุ่มหมายเลขเดียวกัน เพื่อศึกษากระบวนการแก้โจทย์ปัญหาตามหัวข้อ ดังนี้

1) ขั้นที่ 1 : โจทย์กำหนดอะไรมาบ้าง?
2) ขั้นที่ 2 : โจทย์ต้องการหาอะไร?
3) ขั้นที่ 3 : วิเคราะห์เงื่อนไขในโจทย์และสร้างสมการ
4) ขั้นที่ 4 : แก้สมการ
5) ขั้นที่ 5 : ตรวจสอบคำตอบของสมการตามเงื่อนไขในโจทย์

- ครูให้นักเรียนกลับกลุ่มเดิม ร่วมกันบันทึกข้อสังเกตความรู้ที่ต้องใช้ลงในกระดาษเพื่อนำไปศึกษาเพิ่มเติม

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูแจก**เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา** ให้นักเรียนอ่าน หลังจากนั้นครูอธิบายกระบวนการแก้โจทย์ปัญหา พร้อมยกตัวอย่าง

- ครูตั้งคำถามกับนักเรียน ดังนี้

1) ข้อควรระวังที่สุดในการแก้โจทย์ปัญหา คืออะไร?

(นักเรียนควรตอบว่า การตอบคำตอบตามสิ่งที่โจทย์ต้องการหา)

2) ข้อสำคัญที่สุดในการแก้โจทย์ปัญหา คืออะไร?

(นักเรียนควรตอบว่า การตรวจสอบคำตอบตามเงื่อนไขของสมการ)

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้นักเรียนกลับกลุ่มหลัก หลังจากนั้น ครูจัด**กิจกรรม แข่งกันแก้โจทย์ปัญหา** โดยจัดในลักษณะที่โจทย์ปัญหาจะอยู่ที่ครูและให้นักเรียนส่งตัวแทนทีละ 1 คน เพื่อทำตามกระบวนการแก้ปัญหาและห้ามทำข้ามขั้น หรือย้อนกลับ

- หลังจากนั้น นักเรียนแต่ละกลุ่มจะนำเสนอขั้นตอนในการหาคำตอบและมีเพื่อนนักเรียนบันทึกข้อสังเกตที่ได้

- ครูแจก**แบบฝึกหัด เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวน**ให้นักเรียนฝึกทำในคาบเรียน หากเวลาไม่พอจะให้กลับมาทำในคาบเรียนถัดไป

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect - นักเรียนคิดว่า กระบวนการกลุ่มจะสร้างความเป็นหนึ่งได้อย่างไร? และนำไปใช้ได้อย่างไรบ้าง?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่า กระบวนการแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวโยงกับการทำงานร่วมกันและคุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนคิดว่า กระบวนการแก้โจทย์ปัญหาสามารถนำมาใช้ในการแก้ปัญหาคณิตศาสตร์อะไรได้? และอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- เอกสารประกอบการศึกษา เรื่อง กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา
- สื่อประกอบการเรียนรู้ PowerPoint เรื่อง สมการกำลังสองโจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวน
- เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง กระบวนการแก้โจทย์ปัญหา
- โจทย์ปัญหาสำหรับกิจกรรม แข่งกันแก้โจทย์ปัญหา
- แบบฝึกหัด เรื่อง การแก้โจทย์ปัญหาเกี่ยวกับจำนวน

สาระการเรียนรู้ **คณิตศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 2

หน่วยการเรียนรู้ 2) **พีทาโกรัส - การหาความยาวของด้านที่เหลือ**

ออกแบบโดย **ครูนิตินัย ศรีใส** *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**

วันที่ 23 **มกราคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถหาความยาวอีกด้านของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากได้ เมื่อกำหนดความยาวของด้าน 2 ด้านใดๆของรูปสามเหลี่ยมมุมฉาก

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการหาความสูงของสิ่งต่างๆ รอบตัว เช่น ความสูงต้นไม้ ความสูงของตึก เป็นต้น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การหาความยาวของด้านประกอบมุมฉาก
- การหาความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า ถ้านักเรียนต้องการสร้างมุมฉาก แต่ไม่มีไม้ฉาก นักเรียนสามารถสร้างมุมฉากได้ด้วยวิธีใด?

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากการตอบคำถามของนักเรียน
- ประเมินจากแบบฝึกหัด เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส การหาความยาวของด้านที่เหลือ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า ถ้านักเรียนต้องการสร้างมุมฉาก แต่ไม่มีไม้ฉาก นักเรียนสามารถสร้างมุมฉากได้ด้วยวิธีใด?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาวิธีการสร้างมุมฉาก
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ วิธีการสร้งมุมฉากว่านักเรียนมีวิธีการสร้างอย่างไร?
- ครูให้นักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวิธีการสร้างมุมฉาก

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นิยามในการสร้างมุมฉากจากทฤษฎีบทพีทาโกรัส พร้อมร่วมกันสรุปวิธีการสร้างมุมฉาก

- ครูยกตัวอย่างการหาความยาวของด้านที่เหลือของรูปสามเหลี่ยมมุมฉากจากทฤษฎีบทพีทาโกรัส

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....เพื่อตอบคำถามว่า “ถ้าความยาวของด้านประกอบมุมฉากเปลี่ยนไป นักเรียนคิดว่าด้านตรงข้ามมุมฉากจะมีความยาวเปลี่ยนไปหรือไม่? อย่างไร?” ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- จากตัวอย่าง และสูตรทฤษฎีบทพีทาโกรัส $c^2 = a^2+b^2$ ถ้านักเรียนทราบความยาวของด้านประกอบมุมฉากเพียงด้านเดียว และทราบความยาวของด้านตรงข้ามมุมฉาก จะมีวิธีการหาความยาวของด้านที่เหลืออย่างไร?

- ให้นักเรียนแสดงวิธีการคิดว่า นักเรียนมีวิธีการอย่างไร? แล้วร่วมกันอภิปราย

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส หาความยาวของด้านที่เหลือเป็นการบ้าน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง จากบทเรียนเรื่องทฤษฎีบทพีทาโกรัสในวันนี้?

5.2 Connect

- ความรู้เรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัสเกี่ยวโยงกับการเรียนรู้เรขาคณิตอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้รับจากบทเรียนไปปรับใช้กับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- แบบฝึกหัดเรื่อง ทฤษฎีบทพีทาโกรัส การหาความยาวของด้านที่เหลือ

สาระการเรียนรู้ **คณิตศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 2

หน่วยการเรียนรู้ 3) **พหุนาม - การหาพื้นที่ในรูปของตัวแปร**

ออกแบบโดย **ครูวัฒนชัย สุวรรณัง** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถหาพื้นที่สี่เหลี่ยมมุมฉากโดยใช้ตัวแปรได้
- นักเรียนสามารถพัฒนาเพิ่มหรือลดด้านกว้าง ด้านยาวที่มีตัวแปร และหาพื้นที่ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ เช่น การแยกตัวประกอบ
- เขียนกราฟพาราโบลา และเป็นพื้นฐานในการหาพื้นที่ใต้กราฟสำหรับการเรียนแคลคูลัสหรือฟิสิกส์ในชั้นที่สูงขึ้น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การคูณพหุนามด้วยพหุนาม

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- เล่นเกมจัตุรัส-ผืนผ้า โดยแบ่งนักเรียนเป็น 2 แถว ตั้งชื่อว่าแถวจัตุรัส และแถวผืนผ้า นักเรียนที่ยืนตรงกันยื่นแขนข้างเดียวกันไปด้านหน้าให้หลังมือสัมผัสกัน ถ้าครูเรียกชื่อแถวใดให้ฝ่ายนั้นจับมือฝ่ายตรงข้ามชูขึ้นครูให้คะแนน ฝ่ายใดได้คะแนน 10 คะแนนก่อนชนะ สิ้นสุดเกม

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบๆ ละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตการเข้าร่วมปฏิบัติกิจกรรม
- ทำใบงานเพื่อพัฒนาตนเอง
- ฝึกทำแบบทดสอบคิดวิเคราะห์ 1-2 ข้อ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การเล่นเกม
- การกำหนดกติกาในการเล่นเกม

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนสังเกตว่า ภายในห้องเรียนนี้ มีสิ่งใดบ้างเป็นรูป สี่เหลี่ยมจัตุรัสและสี่เหลี่ยมผืนผ้า ครูช่วยนักเรียนบันทึกการสังเกตบนกระดาน
- นักเรียนหาพื้นที่สี่เหลี่ยมผืนผ้าและสี่เหลี่ยมจัตุรัสได้อย่างไร

- ครูให้นักเรียนหาคำตอบจากพื้นที่ เช่น 3x3, 5x12, 6x15 บันทึกเพิ่มเติมในบันทึกการสังเกต

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนเขียนความหมายของสี่เหลี่ยมจัตุรัสและสีเหลี่ยมผืนผ้า และสูตรด้วยตนเอง

- นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง เอกนามและพหุนามที่ครูเตรียมไว้พร้อมตัวอย่างการคูณเอกนามกับพหุนาม หรือการคูณพหุนามกับพหุนาม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

<u>คาบ 1</u>

- นักเรียนวาดรูป สี่เหลี่ยมจัตุรัสและสี่เหลี่ยมผืนผ้าในสมุด เขียนขนาดด้านกว้างและด้านยาว เช่น

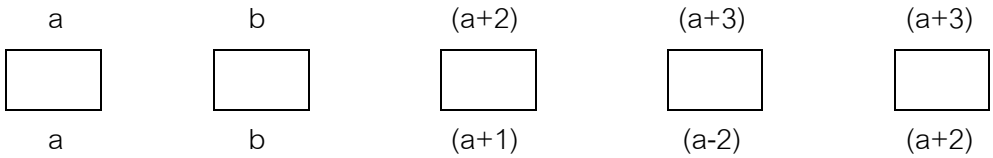

- นักเรียนหาผลคูณจากรูปที่ครูกำหนดให้และตรวจสอบคำตอบร่วมกัน

- ครูให้นักเรียนสร้างรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัสและสีเหลี่ยมผืนผ้า อีกครั้งอย่างละ 1 รูปโดยกำหนดขนาดเพิ่มหรือลดด้วยตนเอง เพื่อนำไปหาพื้นที่(ผลคูณ)และนำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในคาบต่อไป

<u>คาบ 2</u>

- ครูทบทวนสิ่งที่นักเรียนรู้เรื่องการคูณพหุนามจากคาบเรียนที่ผ่านมา

- นักเรียนสลับกันตรวจสอบแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภาพที่นักเรียนสร้างเองโดยครูสังเกตนักเรียนร่วมมือการตรวจสอบ การอธิบาย และคำตอบ

- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด (ใบงาน) ที่ครูเตรียมไว้ และแบบทดสอบคิดวิเคราะห์ 1-2 ข้อ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect - จากการที่นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับการคูณพหุนาม ถ้าเปลี่ยนจำนวนตัวเลขหรือเครื่องหมายจะทำให้ผลคูณเปลี่ยนอย่างไร?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่า การหาความสัมพันธ์ของการคูณนี้เกี่ยวข้องกับวิชาใดบ้าง? อย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนสามารถนำความสัมพันธ์ของการคูณพหุนามไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint - ใบงาน

- ใบความรู้

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	1) **ความคล้ายกับการนำไปใช้**		
ออกแบบโดย	**ครูกลุ่มสาระวิชาคณิตศาสตร์**	*โรงเรียน*	**ยอเซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	9 **พฤษภาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นำความรู้เกี่ยวกับสมบัติของรูปสามเหลี่ยมคล้ายไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริงได้
- ตระหนักถึงความสมเหตุสมผลของคำตอบที่ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การหาระยะทาง หาความยาว ความสูงของสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว เมื่อเราไม่มีอุปกรณ์วัด เช่น การหาความสูงของตึก ความกว้างของแม่น้ำ ฯลฯ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การหาระยะทาง หาความยาว หาความสูงโดยใช้สามเหลี่ยมคล้าย

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนจับคู่สิ่งของที่อยู่ในห้องเรียนที่มีลักษณะคล้ายกัน

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบเรียน (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบฝึกหัด เรื่อง ความคล้าย

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เกมจับคู่สิ่งของที่อยู่ในห้องเรียนที่มีลักษณะคล้ายกัน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูมอบหมายให้นักเรียนไปวัดความสูงของเสาธง โดยไม่ใช้เครื่องมือวัด บันทึกกระบวนการและผลที่ได้
- นักเรียนกลับมาในห้องเรียนแล้วแบ่งกลุ่มออกเป็นกลุ่มย่อยๆ แล้วอภิปรายภายในกลุ่มถึงวิธีการที่ตัวเองใช้วัดความสูงของเสาธงพร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน โดยเปรียบเทียบความเหมือนและแตกต่างของแต่ละวิธีการวัด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูบรรยายสรุปสั้นๆ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหาหลัก พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- ครูให้นักเรียนกลับไปวัดความสูงของเสาธงอีกครั้งโดยใช้ความรู้เกี่ยวกับสามเหลี่ยมคล้าย
- ครูให้นักเรียนอภิปราย พร้อมบันทึกประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูมอบหมายงานให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง ความคล้าย

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนใช้วิธีการใดวัดความสูงของเสาธงให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด?
- นักเรียนมีคำถามหรือประสบปัญหาอะไรเกี่ยวกับการหาความสูงของเสาธงบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบนี้ต่อยอดจากเนื้อหาในคาบก่อนหน้านี้อย่างไร?
- นักเรียนสามารถนำความรู้ เรื่อง สามเหลี่ยมคล้ายไปเชื่อมโยงกับวิชาอื่นได้อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำความรู้ เรื่อง สามเหลี่ยมคล้าย ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า นักเรียนจะทำอะไรบ้างเพื่อให้การทำงานกลุ่มสำเร็จลุล่วง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- แบบฝึกหัด เรื่อง ความคล้าย

สาระการเรียนรู้ **คณิตศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่ 3**

หน่วยการเรียนรู้ **2) ความน่าจะเป็น - วิธีการหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์**

ออกแบบโดย **ครูจินต์ จิระริยากุล** *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**

วันที่ **23 มกราคม 2016**

1. การให้ภาพรวม

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ ตามเงื่อนไขที่กำหนดให้ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถคาดเดาโอกาสที่จะเกิดเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งว่ามีมากน้อยเพียงใด เพื่อประกอบการตัดสินใจ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- วิธีการหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ในการแข่งขันบาสเกตบอล โดยมีการแข่งขันแบบพบกันหมด (สีฟ้า สีแดง สีเหลือง และสีเขียว) ถ้าสีฟ้าแข่งขันไปแล้ว 2 ครั้ง ชนะทั้งสองครั้ง นักเรียนคิดว่า สีฟ้ามีโอกาสที่จะถ้วยแชมป์ในการแข่งขันปีนี้มากน้อยเพียงใด

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. การประเมินและวัดผล

- ประเมินจากการตอบคำถามของนักเรียน
- ประเมินจากแบบฝึกหัด เรื่อง การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์

3. การสร้างบรรยากาศ

- ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับชีวิตประจำวันของนักเรียน ในการแข่งขันบาสเกตบอล โดยมีการแข่งขันแบบพบกันหมด (สีฟ้า สีแดง สีเหลือง และสีเขียว) ถ้าสีฟ้าแข่งขันไปแล้ว 2 ครั้ง ชนะทั้งสองครั้ง นักเรียนคิดว่า สีฟ้ามีโอกาสที่จะถ้วยแชมป์ในการแข่งขันปีนี้มากน้อยเพียงใด?

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 6 คน ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาเกี่ยวกับการแข่งขันบาสเกตบอล เป็น 2 ประเด็น คือ 1) ในการแข่งขันบาสเกตบอล แบบพบกันหมด จะมี

การแข่งขันบาสเกตบอลเกิดขึ้นกี่ครั้ง อย่างไร? 2) ในการแข่งขันของสีฟ้าในครั้งต่อไป มีผลการแข่งขันอย่างไรบ้าง?

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการวิเคราะห์ และร่วมกันอภิปรายถึงโอกาสที่ทีมของสีฟ้าจะชนะได้ถ้วยแชมป์ในการแข่งขันนี้

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูยกตัวอย่างโอกาสที่ลูกเต๋าจะหงายแต้มเป็นจำนวนคู่จากการโยนลูกเต๋า 1 ลูก 1 ครั้ง ซึ่งการโยนลูกเต๋า 1 ลูก ผลทั้งหมดที่จะเกิดขึ้น คือ $S = \{1, 2, 3, 4, 5, 6\}$ $n(S) = 6$ และเหตุการณ์ที่จะออกแต้มเป็นจำนวนคู่ คือ $E = \{2, 4, 6\}$ ดังนั้น โอกาสที่ลูกเต๋าจะหงายแต้มเป็นจำนวนคู่ คือ $\frac{3}{6} = \frac{1}{2}$

- ครูกล่าวถึงการหาโอกาสที่สีฟ้าจะชนะในการแข่งขัน เชื่อมโยงกับการหาโอกาสที่ลูกเต๋าจะหงายแต้มเป็นจำนวนคู่ เพื่อนำไปสู่ วิธีการหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ โดยใช้สูตร $P(E) = \frac{n(E)}{n(S)}$ โดยครูและนักเรียนร่วมกันสรุป

- ครูสาธิตวิธีการหาโอกาสในการชนะของสีฟ้า โดยใช้สูตรการหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- จากตัวอย่างการโยนลูกเต๋าและโอกาสในการชนะของสีฟ้า ให้นักเรียนใช้วิธีดังกล่าวหาโอกาสในการชนะของสีแดง ถ้าสีแดงแข่งไปแล้ว 2 ครั้ง ชนะเพียงครั้งเดียว

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ แล้วครูและนักเรียนกลุ่มอื่นๆร่วมกันอภิปรายถึงคำตอบที่ถูกต้อง

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ P(E) เป็นการบ้าน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect - นักเรียนสามารถหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่กำหนดให้ได้อย่างไร?

5.2 Connect - หากนักเรียนทราบถึงโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ว่ามีมากหรือน้อยเพียงใด สามารถนำไปเป็นเหตุผลประกอบการตัดสินใจได้อย่างไร M

5.3 Apply - นักเรียนสามารถนำความรู้ เรื่อง การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ไปใช้ในการจัดกิจกรรมอื่นๆ ได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- คลิปวิดีโอ การแข่งขันบาสเกตบอล
- แบบฝึกหัด เรื่อง การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	3) **ความน่าจะเป็น** (Sample Space)		
ออกแบบโดย	**ครูกลุ่มสาระคณิตศาสตร์**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถหาผลลัพธ์ทั้งหมดที่อาจจะเกิดขึ้น (Sample Space) จากการทดลองสุ่มของที่กำหนดให้ได้
- นักเรียนสามารถหาจำนวนเหตุการณ์ทั้งหมดได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการวางแผน และจัดการในการคาดเดาถึงผลที่อาจจะเกิดขึ้นทั้งหมดของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่ง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของผลลัพธ์ทั้งหมดที่อาจจะเกิดขึ้น (Sample Space)
- วิธีการหาผลลัพธ์ทั้งหมดที่อาจจะเกิดขึ้น (Sample Space) และจำนวนของ Sample Space

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- ครูตั้งคำถามนักเรียน ถ้าวันหยุดนี้นักเรียนจะจัดงานปาร์ตี้และต้องการทำน้ำพั้นช์ โดยมีส่วนผสม 4 ชนิด คือ น้ำมะนาว น้ำสัปปะรด น้ำส้ม น้ำองุ่น นักเรียนสามารถผสมน้ำพั้นช์สูตรพิเศษได้กี่แบบ?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากการตอบคำถามของนักเรียน
- ประเมินจากแบบฝึกหัด เรื่อง ผลลัพธ์ทั้งหมดที่อาจจะเกิดขึ้น (Sample Space)

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูตั้งคำถามนักเรียน ถ้าวันหยุดนี้ นักเรียนจะจัดงานปาร์ตี้และต้องการทำน้ำพั้นช์ โดยมีส่วนผสม 2ชนิด จากส่วนผสมทั้งหมด 4 ชนิด คือ น้ำมะนาว น้ำสัปปะรด น้ำส้ม น้ำองุ่น นักเรียนสามารถผสมน้ำพั้นช์สูตรพิเศษได้กี่แบบ?

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4 คน ให้แต่ละกลุ่มหาสูตรการผสมน้ำพั้นช์ว่าผสมอย่างไร? และผสมได้ทั้งหมดกี่แบบ?

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ วิธีการผสมพั้นช์ ว่าผสมอย่างไร? และผสมได้ทั้งหมดกี่แบบ?

- ครูสุ่มเลือกนักเรียน 2 กลุ่ม นำมาร่วมกันอภิปรายเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของวิธีการหาสูตรน้ำพั้นช์

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านเรื่อง ความหมายของ Sample Space และนำเสนอวิธีการหา Sample Space พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ตัวอย่างที่ 1 ในการทำสลัดจากการเลือกวัตถุดิบ 2 ชนิด จากทั้งหมด 3 ชนิด คือ ผักกาดหอม (ผ) มะเขือเทศ (ม) และข้าวโพด (ข) ได้ดังนี้ S = { ผม , ผข , มข } n(S) = 3

- ครูเน้นย้ำเรื่อง วิธีการเขียน Sample Space แบบแจกแจงสมาชิก สัญลักษณ์แทน Sample Space และการหาจำนวนของ Sample Space

- ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับการทำสลัดด้วย ผักกาดหอมกับมะเขือเทศ มะเขือเทศและผักกาดหอม เหมือนหรือต่างกันอย่างไร? โดยครูและนักเรียนร่วมกันสรุป

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- จากตัวอย่างการทำสลัด ครูให้นักเรียนนำวิธีการดังกล่าวไปใช้ในการหาสูตรน้ำพั้นช์ได้ทั้งหมดกี่วิธี? มีอะไรบ้าง?

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอ แล้วครูและนักเรียนร่วมกันอภิปรายหาคำตอบที่ถูกต้อง

- ครูให้เงื่อนไขเพิ่มเติม โดยเพิ่มส่วนผสมเป็น 5 ชนิด นักเรียนจะสามารถหาสูตรทำน้ำพั้นช์ได้กี่แบบ? อะไรบ้าง?

- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ P(E) เป็นการบ้าน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับ Sample Space?

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรจากการหาสูตรน้ำพั้นช์ในครั้งนี้?

- ถ้าครูเพิ่มเงื่อนไขในการผสมสูตรน้ำพั้นช์ โดยคำนึงถึงลำดับในการผสม Sample Space จะเปลี่ยนแปลงหรือไม่? อย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เรื่อง Sample Space สามารถเชื่อมโยงกับวิชาสถิติที่เรียนมาได้อย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า เรื่อง Sample Space สามารถเชื่อมโยงกับชีวิตจริงในปัจจุบันได้อย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า เรื่อง Sample Space สามารถเชื่อมโยงวิชาอื่นๆในเรื่องใด อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับ Sample Space ไปใช้ในเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?
- นักเรียนสามารถนำความรู้ เรื่อง Sample Space ไปประยุกต์ใช้ในเหตุการณ์ใด? อย่างไร?
- นักเรียนคิดว่านักเรียนจะทำอะไรบ้างเพื่อให้การทำงานเป็นกลุ่มราบรื่น สนุก และมีคุณค่ามากขึ้น?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- แบบฝึกหัดเรื่อง Sample Space
- คลิปการทำน้ำพั้นช์

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	4) **ความน่าจะเป็น**		
ออกแบบโดย	**ครูวัชรินทร์ ชาคำฤทธิ์**	*โรงเรียน*	**ยอเซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	10 **พฤษภาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนสามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นในการคาดการณ์ได้อย่างสมเหตุสมผล
- นักเรียนสามารถใช้ความรู้เกี่ยวกับความน่าจะเป็นประกอบการตัดสินใจได้
- นักเรียนสามารถวินิจฉัยประสบการณ์ที่ได้รับบนพื้นฐานของคุณค่าพระวารด้านการไตร่ตรอง

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- นักเรียนสามารถประเมินโอกาสที่จะเกิดขึ้นได้อย่างมีหลักการไม่ใช่เพียงการเดา

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความน่าจะเป็น
- คุณค่าพระวรสาร เรื่อง การไตร่ตรอง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนเล่นเกม “ใครกันเกิดวันเดียวกัน” โดยครูถามนักเรียนว่า นักเรียนเชื่อหรือไม่ว่าในห้องเรียนของเรามีอย่างน้อย 2 คนที่เกิดวันเดียวกัน เพราะเหตุใด?

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- การอภิปรายกลุ่ม
- การสังเกต

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียนดูคลิปวิดีโอ “วิธีสับไพ่” ความยาว 3 นาที

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนโยนลูกเต๋าคนละ 2 ลูกพร้อมกัน จำนวน 10 ครั้ง พร้อมกับจดบันทึกผลรวมของแต้มทุกครั้ง

- ครูถามนักเรียน “นักเรียนมีคำถามอะไรหรือไม่?” แล้วแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 3-5 คน ให้อภิปรายถึงสิ่งที่ค้นพบภายในกลุ่ม

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายสั้นๆ เพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับเนื้อหา (ความน่าจะเป็น) พร้อมยกตัวอย่างประกอบ เปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามข้อสงสัย
- ใช้โจทย์สถานการณ์เกี่ยวกับความน่าจะเป็น 1 ข้อ
- ให้นักเรียนบันทึกประสบการณ์ที่ได้เรียนรู้จากคำถามของครู แล้วอภิปรายหาคำตอบร่วมกัน จากนั้นนำเสนอหน้าชั้น

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนมีความเข้าใจ เรื่อง ความน่าจะเป็นหรือไม่? อย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เรื่องความน่าจะเป็นสามารถบูรณาการกับวิชาอื่นได้หรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำไปช่วยในการตัดสินใจและแก้ปัญหาได้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ลูกเต๋า
- ไอแพด
- คลิปวิดีโอ

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	5) **พาราโบลา**		
ออกแบบโดย	**ครูพิมพ์ภัทร์ เพ็งพิต**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถวาดกราฟ โดยใช้คู่อันดับจากสมการที่กำหนดให้ได้
- นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะของกราฟพาราโบลาได้
- นักเรียนสามารถหาจุดยอดของกราฟพาราโบลาได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในการเรียนวิทยาศาสตร์ เช่น การเคลื่อนที่แบบโพรเจกไทล์และเป็นพื้นฐานทางวิศวกรรมในด้านการออกแบบสถาปัตยกรรม

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การวาดกราฟจากสมการที่กำหนดให้ได้
- ลักษณะของกราฟพาราโบลา
- การหาจุดยอดของกราฟพาราโบลา

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า ซู้ตบาสกับพาราโบลา เกี่ยวข้องกันอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากการตอบคำถามของนักเรียน
- ประเมินจากแบบฝึกหัด เรื่อง การวาดกราฟจากสมการที่กำหนด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูตั้งคำถามกับนักเรียนว่า ซู้ตบาสกับพาราโบลา เกี่ยวข้องกันอย่างไร?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูยกตัวอย่างภาพที่พบเจอในชีวิตประจำวัน เช่น การซู้ตบาส สะพานแขวน การไหลของน้ำพุ เกม Angry Bird ให้นักเรียนสังเกตความโค้งว่า เหมือนหรือต่างกันอย่างไร? พร้อมแยกตามลักษณะ

- ครูแจกสมการพร้อมรูปกราฟให้นักเรียน แล้วให้นักเรียนออกมาเขียนสมการที่ได้รับ ตามลักษณะของกราฟ บนกระดาน

- ครูและนักเรียนร่วมกันตั้งข้อสังเกตจากกราฟร่วมกัน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge))

- ครูอธิบายลักษณะของกราฟ (หงาย/ คว่ำ) เพื่อเน้นย้ำ

- ครูยกตัวอย่างสมการ เช่น $y = x^2$, $y = -x^2$, $y = 2x^2$ แล้วนำตัวอย่างมาวาดกราฟโดยใช้คู่อันดับ

- ครูและนักเรียนร่วมกันสังเกตและสรุป เกี่ยวกับลักษณะของกราฟ การวาดกราฟ และการหาจุดยอด

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ครูแจกสมการให้นักเรียน คนละ 1 สมการ ให้นักเรียนหาคู่ดันดับ วาดกราฟ บอกลักษณะของกราฟ หาจุดยอด

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง พาราโบลา การวาดกราฟพาราโบลาพร้อมบอกลักษณะของกราฟ เป็นการบ้าน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- ถ้าครูเปลี่ยนตัวเลขหน้า x^2 เป็นเศษส่วน หรือทศนิยม กราฟจะเปลี่ยนแปลงหรือไม่? อย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า พาราโบลา มีความสัมพันธ์กับวิทยาศาสตร์อย่างไร

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำความรู้เรื่อง พาราโบลา ไปใช้ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- แบบฝึกหัด เรื่อง พาราโบลา การวาดกราฟพาราโบลา

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้	**1) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันระหว่างข้อมูล**		
ออกแบบโดย	**ครูศรีรัตน์ หงษาภรณีบุตร**	*โรงเรียน*	**อัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	**13 มีนาคม 2015**		

1. การให้ภาพรวม

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนเขียนแผนภาพการกระจายได้
- นักเรียนตัดสินใจได้ว่าแผนภาพการกระจายนั้นมีกราฟเป็นเส้นตรง หรือเส้นโค้งแบบพาราโบลา หรือแบบเอกซ์โพเนนเชียล
- นักเรียนสามารถหาสมการความสัมพันธ์ที่มีกราฟเป็นเส้นตรง และทำนายค่าตัวแปรตามได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- ประโยชน์ในการทำนายค่าตัวแปรตาม เมื่อมีตัวแปร 2 ตัวที่มีความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันกัน เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูงต่อไป

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- แผนภาพการกระจาย
- วิธีกำลังสองน้อยที่สุดในการทำนายค่าตัวแปร

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) - ดูขั้น See

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ (50 นาที)

2. การประเมินและวัดผล

- ประเมินจากการเขียนแผนภาพการกระจายของนักเรียน

3. การสร้างบรรยากาศ

- การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับนักเรียนในขั้น See

4. การนำเสนอบทเรียน [LIKE]

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูนำเสนอ PowerPoint ราคาไข่ไก่ โดยเฉลี่ย 10 ปีย้อนหลัง อุณหภูมิเฉลี่ยของโลก 10 ปีย้อนหลังแล้วตั้งคำถาม ให้นักเรียนคาดการณ์ว่าในอนาคต 10 ปีข้างหน้า สถานการณ์ราคาไข่ อุณหภูมิของโลกจะเป็นอย่างไร?
- ให้นักเรียนลองคิดหาสิ่งที่มีความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันโดยมี 2 ตัวแปรประกอบด้วยตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูกล่าวสรุปถึงผลที่จะเกิดขึ้นในอนาคต นำข้อมูลให้นักเรียนเขียนแผนภาพการกระจาย นักเรียนสรุปลักษณะกราฟที่ได้

- ครูอธิบายเพิ่มเติมพร้อมเสนอแนะ และแสดงการหาสมการความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันของข้อมูล โดยระเบียบวิธีกำลังสองน้อยที่สุด

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้ข้อมูลเรื่องที่ 2 แล้วให้นักเรียนเขียนแผนภาพการกระจาย พร้อมทั้งสรุปว่าแผนภาพนี้มีกราฟเป็นลักษณะแบบใด?

- ให้นักเรียนหาสมการแสดงความสัมพันธ์ของแผนภาพที่สอง โดยนักเรียนช่วยกันทำ ครูเป็นผู้ให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะ

- ให้นักเรียนออกมาทำนายค่าแปรตามในอนาคต 5-10 ปี โดยครูอธิบายพร้อมให้คำเสนอแนะควบคู่กันไป

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า นักเรียนได้รับความรู้และจะนำไปปฏิบัติอย่างไร?

- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมจากเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันระหว่างข้อมูล?

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรในเรื่อง ความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันระหว่างข้อมูลหลังจากการทำงานกลุ่มด้วยกัน?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า ความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันนี้สามารถนำไปเชื่อมโยงกับวิชาใดบ้าง?

- นักเรียนคิดว่า ความรู้ในเรื่องความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันนี้มีความเกี่ยวโยงกับคุณธรรมในเรื่องใด?

- หลังจากเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนรู้สึกห่วงใยโลกของเราอย่างไรบ้าง? เพราะอะไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเรื่องความสัมพันธ์เชิงฟังก์ชันนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร?

- เมื่อเรียนเรื่องนี้แล้ว นักเรียนสามารถทำอะไรเพิ่มเติมเพื่อรักษาโลกของเรา?

- นักเรียนจะปรับท่าทีของตนอย่างไร หากมีคนบอกว่าไม่ต้องทำอะไรเพื่อรักษาโลก เพราะกว่าน้ำจะท่วมโลก เราก็ตายก่อนแล้ว?

6. **สื่อการเรียนการสอน** - PowerPoint ราคาไข่ไก่ โดยเฉลี่ย 10 ปีย้อนหลัง

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	2) **ความน่าจะเป็น**		
ออกแบบโดย	**ครูศรีรัตน์ หงษาภรณีบุตร**	*โรงเรียน*	**อัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	14 **มีนาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถหาความน่าจะเป็นหรือโอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ ที่สนใจได้
- นักเรียนจะเห็นได้ชัดเจนว่า โอกาสที่จะแพ้การพนันสูงกว่าโอกาสที่จะชนะพนันเสมอ

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการตัดสินใจเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่นักเรียนสนใจได้อย่างแม่นยำและมีหลักการมากขึ้น เป็นพื้นฐานของการเรียนในระดับสูงขึ้นไป

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การหาจำนวนวิธีใน Sample Space
- การหาจำนวนวิธีใน Events
- การหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ใด ๆ
- โอกาสในการชนะการพนันประเภทต่าง ๆ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน
- นักเรียนสามารถนำเรื่องที่เรียนนี้ไปใช้ประกอบการตัดสินใจ เพื่อเลือกที่จะทำหรือไม่ทำบางสิ่งบางอย่าง
- นักเรียนสามารถคาดการณ์ได้อย่างมีเหตุผลว่า เหตุการณ์ที่นักเรียนสนใจนี้ มีโอกาสที่จะเกิดขึ้นกี่เปอร์เซนต์

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ให้นักเรียนอภิปรายถึงโอกาสที่คนๆ หนึ่งจะถูกสลากกินแบ่งรัฐบาล
- ให้นักเรียนสร้างโจทย์ปัญหา เพื่อหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ตามสถานการณ์ที่นักเรียนสร้างขึ้น

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูชวนนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับความน่าจะเป็นของการสุ่มลูกปิงปอง 1 ลูก จากกล่องทึบที่บรรจุลูกปิงปองสีต่างๆ 5 ลูก และมีบางลูกที่มีสีซ้ำกัน

- ให้นักเรียนออกมาสุ่มประมาณ 3-4 คน และเปลี่ยนเงื่อนไขสีลูกปิงปอง

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มนักเรียนเพื่อทำการทดลอง (1) โยนเหรียญเที่ยงตรง 1 อัน แล้วทุกคนจดบันทึกผลการโยน และ (2) ให้นักเรียนทอยลูกเต๋า 50 ครั้ง แล้วจดบันทึกผลการทอยลูกเต๋า
- ให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลการกระทำในข้อ (1) และ (2) ด้วยตัวเอง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูช่วยอธิบายและสรุปผลการทดลองของนักเรียนในข้อ 4.1
- ครูอ้างอิงทฤษฎีและสูตรการหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ ยกตัวอย่างประกอบ
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่ครูกำหนดให้บนกระดาน
- ให้นักเรียนคิดสร้างสถานการณ์แล้วหาความน่าจะเป็นของเหตุการณ์ที่สนใจ
- ให้นักเรียนพิจารณาความน่าจะเป็นของการถูกสลากกินแบ่งรัฐบาล แล้วช่วยกันสรุป โดยครูช่วยให้คำแนะนำ และเสริมให้นักเรียนเห็นโทษของการพนัน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- เมื่อจบคาบนี้แล้ว นักเรียนคิดว่าการเล่นการพนัน เช่น สลากกินแบ่งจะทำให้เราร่ำรวยขึ้นได้แน่นอนหรือไม่? อย่างไร?
- นักเรียนคิดว่าวิธีการหาความน่าจะเป็นนี้ จะมีประโยชน์กับนักเรียนอย่างไร?

5.2 Connect

- เรื่องความน่าจะเป็นนี้แฝงหลักธรรมในเรื่องใด?
- เรื่องความน่าจะเป็นนี้นำไปเชื่อมโยงกับวิชาใด? เรื่องใดได้บ้าง?

5.3 Apply

- ถ้าคนที่นักเรียนรู้จักลุ่มหลงในการพนัน เช่น สลากกินแบ่ง นักเรียนจะช่วยเขาได้อย่างไร?
- ให้นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการแก้กฎหมายเรื่อง สลากกินแบ่งรัฐบาลในด้านคุณธรรม

6. สื่อการเรียนการสอน

- ลูกปิงปองสีต่างๆ ประมาณ 5-6 ลูก และกล่องทึบแสง
- เหรียญ 10 บาท 1 เหรียญ

สาระการเรียนรู้	**คณิตศาสตร์**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	3) **ลำดับและอนุกรม**		
ออกแบบโดย	**ครูฤกษ์ดี เจนวรกิจ**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิตได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนนำวิธีในการหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิตไปใช้แทนการบวกเลขแบบเดิมๆ เพื่อความรวดเร็วและถูกต้องแม่นยำ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- หาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิตได้

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เล่นเกมแข่งขันกันบวกเลขว่า ใครบวกเลขเร็วกว่าและถูกต้องแม่นยำกว่ากัน

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- การตอบคำถาม
- การทำแบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เล่นเกมแข่งขันกันบวกเลขว่า ใครบวกเลขเร็วกว่าและถูกต้องแม่นยำกว่ากัน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- จากกิจกรรมในขั้น (I) ที่ผ่านมา นักเรียนคิดว่ามีวิธีในการบวกเลขที่รวดเร็วและถูกต้องกว่าที่นักเรียนคิดอยู่หรือไม่?
- ครูให้โจทย์นักเรียนในแต่ละกลุ่ม
- ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดค้นหาวิธีในการบวกที่รวดเร็วและถูกต้อง
- ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอวิธีคิด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูอธิบายถึงที่มาของสูตรการหาผลบวกพจน์ที่ n ของอนุกรมเลขคณิตโดยใช้โจทย์ที่แจกให้กับนักเรียนในแต่ละกลุ่มในการอธิบาย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ส่วนที่ 1 ให้ใช้วิธีการบวกแบเดิมๆ ส่วนที่ 2 ให้ใช้วิธีคิดแบบหาผลบวกพจน์ n ของอนุกรมเลขคณิต

- ครูกำหนดโจทย์และให้นักเรียนให้แต่ละกลุ่มแข่งขันในการหาคำตอบ

- ให้นักเรียนเปรียบเทียบว่าวิธีไหนดีกว่ากัน

- ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มทำแบบฝึกหัดเรื่อง การหาผลบวก n พจน์แรกของอนุกรมเลขคณิต

- นักเรียนร่วมกันหาผลเฉลยในแต่ละข้อ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- ครูให้นักเรียนเรียนสรุปที่มาของสูตร โดยใช้ภาษาของตัวเองและคิดว่าวิธีนี้มีประโยชน์อย่างไรกับนักเรียน?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาเรื่องลำดับและอนุกรมนี้เชื่อมโยงกับเนื้อหาในเรื่องความน่าจะเป็นอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากหัวข้อนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint ใช้ในการเล่นเกมและนำเสนอทฤษฎีบท

บทที่ 3

กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ

นาฏศิลป์

ประถม 1	มอญซ่อนผ้า	276
มัธยม 1	ประเภทของละครไทย	278

ศิลปะ

ประถม 4	1) พื้นผิว	280
	2) สีวรรณะร้อน - เย็น (ทฤษฎีสี)	282
ประถม 6	เหมือนต่างสร้างสรรค์	284
มัธยม 1	1) แสงเงาและการวาดเส้นจากการมองเห็น	286
	2) ความรู้เบื้องต้นทางทัศนศิลป์	288
	3) ทัศนธาตุ - เส้น	290
มัธยม 2	ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการโฆษณา	292
มัธยม 6	เทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์	294

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	**มอญซ่อนผ้า**		
ออกแบบโดย	**ครูอาจารีย์ พูนเกษม**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนรู้และเข้าใจ กฎ กติกา มารยาท ในการละเล่นของไทย
- นักเรียนรู้และเข้าใจประเภทของการละเล่นของไทย
- นักเรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปพัฒนาศักยภาพของตนเองได้
- นักเรียนเข้าถึงคุณค่าพระวรสารในเรื่องการเคารพ/ ศักดิ์ศรี

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การละเล่นของไทยถือเป็นมรดกวัฒนธรรมของชาติ มีวิวัฒนาการของการละเล่นจากอดีตถึงปัจจุบัน จนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตไทย

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- กฎ กติกา มารยาท วิธีการเล่นมอญซ่อนผ้า

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนชม PowerPoint ประวัติความเป็นมาของการละเล่นของเด็กไทย
- ให้นักเรียนอ่านออกเสียงตามคำที่ปรากฏบนจอภาพ
- ร่วมกันแข่งขันการตอบคำถามที่ครูถาม
- ให้นักเรียนแข่งขันกันบอกชื่อการละเล่นของไทยที่นักเรียนรู้จัก

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบ่งกลุ่มสอบตามที่ครูกำหนด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามใจชอบ นำเสนอการละเล่นที่นักเรียนเคยเรียนรู้มาแล้ว (หากมีเนื้อร้องควรให้นักเรียนร้องเพลงตาม)

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนสำรวจในห้องเรียนว่า สิ่งใดสามารถนำเอามาเป็นอุปกรณ์ประกอบการเล่นของไทยได้บ้าง?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่องการละเล่นมอญซ่อนผ้า
- ครูอธิบายถึงที่มาและประวัติของการละเล่นของไทย พร้อมยกตัวอย่างประกอบด้วย PowerPoint ตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น
- นักเรียนสามารถนำคุณค่าพระวรสาร เรื่อง การเคารพ/ ศักดิ์ศรี ร่วมประยุกต์ใช้ได้

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติการเล่นมอญซ่อนผ้า
- ครูเสนอแนะวิธีการเล่นที่ถูกต้อง

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนมีความรู้สึกและคิดเห็นอย่างไรกับการละเล่นมอญซ่อนผ้า?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การเรียนรู้เรื่องการเล่นมอญซ่อนผ้าเชื่อมโยงกับวิชาสังคมศึกษาและพลศึกษาอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำกฎ กติกา มารยาท ที่ได้เรียนรู้จากหัวข้อนี้ไปประยุกต์ใช้กับการละเล่นอื่นๆ อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint ประวัติความเป็นมาของการละเล่นของเด็กไทย

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	**ประเภทของละครไทย**		
ออกแบบโดย	**ครูจรัสศรี ทิมละม่อม**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	12 **มีนาคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถบอกประเภทของละครไทยในปัจจุบันได้
- นักเรียนเห็นความสำคัญของละครไทยที่สะท้อนชีวิตในปัจจุบัน

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ละครไทยมีวิวัฒนาการที่แตกต่างจากอดีตจนถึงปัจจุบัน เมื่อนักเรียนดูละครไทยแล้วได้เข้าถึงสุนทรียภาพทางด้านการละคร

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ประเภทของละครไทย
- ละครรำ ได้แก่ ละครชาตรี ละครนอก ละครใน
- ละครโทรทัศน์
- ละครเวที

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- ครูนำรูปภาพการแสดงละคร ในแต่ละประเภทให้นักเรียนดู ได้แก่ละครรำ , ละครโทรทัศน์ และละครเวที

1.5 เวลา (Time)

- 3 คาบๆ ละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- การสังเกต
- การปฏิบัติจริง
- แบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เปิดเพลงละครเวทีเรื่อง “สี่แผ่นดิน” แล้วถามนักเรียนว่านักเรียนนักเรียนเคยได้ยินเพลงนี้บ้างหรือไม่ เมื่อนักเรียนฟังแล้วรู้สึกอย่างไร?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

คาบที่ 1

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างละครแต่ละประเภท (3 ประเภท) โดยแบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่มๆ ละ 2 เรื่องๆ ละประมาณ 5 นาที เพื่อเปรียบเทียบละครใน ละครเวที ละครโทรทัศน์ ในเรื่องวิธีการแสดง ลักษณะการแต่งกาย ดนตรีประกอบ เป็นต้น
- นักเรียนสรุปและบันทึกความเหมือนและแตกต่างของละครรำ ละครเวที และละครโทรทัศน์

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูนำตัวอย่างรูปภาพการแสดงละครให้นักเรียนสังเกต
- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 5-10 คน ศึกษาค้นคว้าจาก PowerPoint
- ครูตั้งคำถามโดยสุ่ม เป็นรายบุคคล ให้นักเรียนตอบว่า ละครแต่ละประเภท มีความแตกต่างกันอย่างไร (ในด้านวิธีการแสดง ลักษณะการแต่งกาย และดนตรีประกอบ)

คาบ 2-3

4.3 ลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนนำเสนอผลงาน จำแนกความแตกต่างของละคร
- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5-10 คน แสดงละครตามจินตนาการของนักเรียน
- นักเรียนเลือกแสดงละครกลุ่มละ 1 เรื่อง สั้นๆ
- นักเรียนคิดว่า ละครในอดีตและปัจจุบันมีความสัมพันธ์กันอย่างไร?

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** **[LIKE]**

5.1 Reflect - นักเรียนรู้สึกอย่างไร หลังจากได้เรียนรู้เกี่ยวกับประเภทของละครไทย?

5.2 Connect - ละครไทยที่สะท้อนเอกลักษณ์ไทยในปัจจุบันสามารถเชื่อมโยงกับวิชาใดได้บ้าง? (ภาษาไทย/ สังคม)

5.3 Apply - นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ มาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- หนังสือแบบเรียน วิชานาฏศิลป์มัธยมศึกษาปีที่ 1
- รูปภาพการแสดงละคร
- วิทยุ CD และ CD เพลงสี่แผ่นดิน
- PowerPoint เกี่ยวกับการแสดงละครรำ ละครเวที และละครโทรทัศน์

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	1) **พื้นผิว**		
ออกแบบโดย	**ครูมนัสนันท์ ตาแก้ว**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนาสมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถนำพื้นผิวต่างๆ มาสร้างสรรค์เป็นผลงานได้
- นักเรียนสามารถแยกแยะพื้นผิวแบบต่างๆได้
- นักเรียนสามารถวินิจฉัยประสบการณ์ที่ได้รับ บนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารด้านการเพ่งพิศสิ่งสร้าง

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนนำความรู้เรื่อง พื้นผิวไปสร้างสรรค์ผลงานให้มีความสวยงามและมีมิติ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- พื้นผิวในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนสัมผัสสิ่งใกล้ตัว เช่น โต๊ะ กระเป๋านักเรียน ผนังห้อง ฯลฯ
- ซักถามนักเรียนเกี่ยวกับพื้นผิวที่นักเรียนได้สัมผัสว่า มีลักษณะแตกต่างกันอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกต
- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินการปฏิบัติ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เกมรวมเงิน เพื่อให้นักเรียนจับกลุ่ม

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนจับกลุ่มกลุ่มละ 5-6 คน ร่วมกันศึกษาค้นคว้าและออกไปสำรวจพื้นผิว โดยแต่ละกลุ่มต้องบอกความหมายและลักษณะความแตกต่างของพื้นผิว จดบันทึกและวาดภาพประกอบตามหัวข้อ

ก) พื้นผิวในธรรมชาติ

ข) พื้นผิวในสิ่งแวดล้อม

- แต่ละกลุ่มนำเสนอ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....เพื่อตอบคำถามดังต่อไปนี้

ก) พื้นผิวในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมแตกต่างกันอย่างไร?

ข) พื้นผิวธรรมชาติมีลักษณะอย่างไร?

ค) นักเรียนจะใช้วิธีการใดสร้างสรรค์ชิ้นงานพื้นผิว?

- ครูอธิบายและบอกความหมายและลักษณะพื้นผิวประเภทต่างๆ และสาธิตวิธีการสร้างสรรค์งานพื้นผิวให้นักเรียนดู จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านศึกษาเพิ่มเติมจากหนังสือเรียน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสร้างสรรค์ผลงาน 1 ชิ้นโดยการนำพื้นผิวธรรมชาติและพื้นผิวสิ่งแวดล้อมมาปฏิบัติเป็นชิ้นงานพื้นผิวในงานทัศนศิลป์ แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน

- ให้นักเรียนเขียนสรุปความรู้เรื่องพื้นผิวว่า มีประโยชน์อย่างไรต่องานศิลปะและในชีวิตประจำวันของนักเรียนและจะนำความรู้เรื่องพื้นผิวมาตกแต่งห้องเรียน และการทำงานต่างๆให้สวยงามได้อย่างไร?

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้ประโยชน์อะไรบ้างจากเรื่องพื้นผิว?

- พื้นผิวมีประโยชน์อย่างไรต่อการสร้างสรรค์เป็นผลงานศิลปะ?

5.2 Connect

- นักเรียนจะนำความรู้เรื่องพื้นผิวไปเชื่อมโยงกับวิชาใดได้บ้าง?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำสิ่งที่ได้เรียนมาไปสร้างสรรค์ชิ้นงานอะไร? อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- รูปภาพ/ของจริงจากสิ่งรอบตัว เช่น เหรียญต่างๆ พื้นผิวผนัง โต๊ะ เก้าอี้ ต้นไม้ ใบไม้ ตาข่าย ฯลฯ

- สีไม้ สมุดวาดเขียน หนังสือเรียน

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	2) **สีวรรณะร้อน - เย็น (ทฤษฎีสี)**		
ออกแบบโดย	**ครูนิตติยา แผ่นคำ**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถเข้าใจความหมายของสีแต่ละสีได้
- นักเรียนสามารถนำสีไปใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้อย่างเหมาะสม

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- สีมีความสำคัญต่อการสร้างงานศิลปะ นอกจากสีจะสื่อถึงความหมายและบอกอารมณ์ ยังสามารถใช้สีในการเลือกซื้อดอกไม้ให้คนที่รักได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของสีในวรรณะร้อน-เย็น
- การนำสีวรรณะร้อน-เย็น มาใช้ให้เหมาะสมกับวันพิเศษ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูมีดอกกุหลาบหลากสีให้นักเรียนเลือกสีที่นักเรียนชอบมา 1 ดอก และมอบให้เพื่อนที่นักเรียนคิดว่าชอบสีเดียวกับเรา

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ตรวจผลงานนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูมีดอกกุหลาบหลากสีให้นักเรียนเลือกสีที่นักเรียนชอบมา 1 ดอก และมอบให้เพื่อนที่นักเรียนคิดว่า ชอบสีเดียวกับเรา

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนดูภาพ ภาพที่ 1ใช้สีวรรณะร้อนทั้งหมด อีกภาพใช้สีวรรณะเย็นทั้งหมด ล้วนให้นักเรียนอธิบายความเหมือนความต่าง ตามความรู้สึกของนักเรียนจากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุป

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายความหมายของสีแต่ละสี ด้วย Power point
- ครูให้นักเรียนอ่านและทำใบงานเรื่อง สีวรรณะร้อน เย็น

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนลงมือสร้างสรรค์ผลงานของตนเองโดยการทำ “ที่คั่นหนังสือ”

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- สีอะไร ที่นักเรียนให้ความสนใจชอบเป็นพิเศษ เพราะอะไร?

5.2 Connect

- การเรียนเกี่ยวกับสีวรรณะร้อน-เย็นเกี่ยวข้องกับการสร้างงานศิลปะอย่างไร?

5.3 Apply

- หากนักเรียนต้องการทาสีห้องนอนหรือห้องอื่นๆ ในบ้าน นักเรียนจะเลือกใช้สีอะไร? เพราะอะไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint
- ผลงานตัวอย่าง

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	**เหมือนต่างสร้างสรรค์**		
ออกแบบโดย	**ครูจิตตนันท์ คุณเวช**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟคอนเวนต์กรุงเทพฯ**
วันที่	9 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถบรรยายเกี่ยวกับจังหวะและตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมและงานทัศนศิลป์ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถใช้ความแตกต่างของจังหวะและตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ในงานทัศนศิลป์และในสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- จังหวะ คือ สิ่งที่มองเห็นได้ในธรรมชาติและงานศิลปะทั่วไป
- ตำแหน่ง คือ โครงสร้างของเส้นต่างๆ รูปร่าง-รูปทรงและสีสันที่มีระยะใกล้-ไกล

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นร่วมกัน เกี่ยวกับเนื้อหาในบทเรียนที่นักเรียนพบเห็นได้ในธรรมชาติและในงานศิลปะด้านต่างๆ จากประสบการณ์ตรงและอ้อม ก่อนการวาดภาพและใช้สีตามความถนัดของนักเรียนแต่ละคน

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตจากการปฏิบัติ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูซักถามพูดคุยกับนักเรียนเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและงานศิลปะต่างๆ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูผู้สอนพูดคุย ซักถามเกี่ยวกับความสนใจในศิลปะด้านต่างๆ ที่นักเรียนรู้จักและสนใจก่อนเข้าสู่บทเรียน
- ครูนำภาพตัวอย่างจากเนื้อหา เหมือน ต่าง สร้างสรรค์ มาให้นักเรียนดูเพื่อเป็นแนวทางให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานเอง

- ครูตั้งคำถามเกี่ยวกับ เหมือน ต่าง สร้างสรรค์ ในสิ่งแวดล้อมหรือธรรมชาติกับงานทัศนศิลป์รูปแบบต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

- ครูแนะนำการถ่ายทอดผลงานด้วยเทคนิคต่างๆ เช่น ด้วยดินสอเป็นภาพขาว-ดำ/ การใช้ปากกาเคมี/ การใช้สีประเภทต่างๆ ตามความถนัดของตนเอง เช่น สีชอล์ค สีเทียน สีไม้ สีไม้ระบายน้ำ สีน้ำ สีโปสเตอร์ สีอะคริลิค เป็นต้น

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ให้นักเรียนอ่านทบทวนความรู้จากเนื้อหาในบทเรียนเรื่อง จังหวะและตำแหน่งของสิ่งต่างๆ ที่ปรากฏในสิ่งแวดล้อมทั่วไป

- ให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจจากเนื้อหานำไปสร้างสรรค์ผลงานของตนเองเป็นภาพได้

- สอดแทรกคุณค่าพระวรสารในเรื่อง การงาน “พระเจ้าจะประทานรางวัลแก่ทุกคนตามการงานของเขา” (มัทธิว 16:27) และ

- ท้ายชั่วโมงอธิบายพระวรสารเกี่ยวกับพรสวรรค์ ในการทำงานตามความสามารถของแต่ละคนที่พระเจ้าได้ประทานให้จากการคิดไตร่ตรอง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ให้นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยความสามารถ/เทคนิค/รูปแบบที่หลากหลายและเปิดโอกาสให้นักเรียนเข้ากลุ่มปรึกษาหารือกันได้

- นักเรียนลงมือปฏิบัติด้วยความมั่นใจในความสามารถของตนเองตามเนื้อหาที่กำหนด

- ให้นักเรียนร่วมกันไตร่ตรองเกี่ยวกับความเชื่อมั่นในตนเอง ในการทำผลงาน ด้วยความสามารถของตนเองจนสัมฤทธิ์ผลด้วยความภาคภูมิใจของตนเอง

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง จากเนื้อหาเหมือนต่างสร้างสรรค์?

5.2 Connect

- จากเนื้อหาที่เรียนไป มีส่วนเกี่ยวข้องกับคุณธรรมข้อใดบ้าง? เพราะอะไร?

5.3 Apply

- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในการทำกิจกรรมชุดนี้ร่วมกับเพื่อนๆ ได้อย่างมีความสุข?

6. สื่อการเรียนการสอน

- สีชอล์ค สีเทียน สีไม้ สีไม้ระบายน้ำ สีน้ำ สีโปสเตอร์ สีอะคริลิค

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	1) **แสงเงาและการวาดเส้นจากการมองเห็น**		
ออกแบบโดย	**ครูสมภพ วรกิจจานุวัฒน์**	*โรงเรียน*	**วาสุเทวี กรุงเทพฯ**
วันที่	21 **ธันวาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนเรียนรู้เรื่องแสง เงา สามารถวาดภาพของวัตถุทรงเรขาคณิตและลงน้ำหนักของแสง เงาที่เกิดจากการมองเห็นได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **(LIKE)**

- การรู้ทิศทางที่แสงส่องมากระทบวัตถุและเงาทอดไปทิศทางใดได้ถูกต้อง นำมาใช้ในการจัดวางสิ่งของต่างๆ ได้ถูกตำแหน่ง เช่น การจัดวางต้นไม้ให้ได้รับแสงหรือตั้งอยู่ในที่ที่แสงส่องถึง เพื่อต้นไม้จะได้เจริญเติบโตสวยงาม

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- แสง เงา รูปทรงเรขาคณิต
- ระดับน้ำหนักของแสง เงา

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest) **(LIKE)**

- ครูหยิบรูปทรงต่างๆ เช่น พีระมิด ลูกบาศก์ ทรงกลม ถามนักเรียนว่า มันคืออะไร? (รูปร่างหรือรูปทรง) แตกต่างกันอย่างไร? มันคือรูปทรงอะไรบ้าง? และให้นักเรียนอีกคนหนึ่งถือโคมไฟมา และส่องไปที่วัตถุทีละชิ้น ให้นักเรียนตอบสิ่งที่มองเห็น และเปลี่ยนทิศทางของแสงให้นักเรียนสังเกตและบอกสิ่งที่เห็นจนครบทั้ง 3 รูปทรง

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- ผลงานของนักเรียนที่วาดลงในกระดาษ ดูเรื่อง รูปทรง และแสง-เงาของวัตถุ

3. **การสร้างบรรยากาศ** (LIKE)

- ครูตั้งคำถามและให้นักเรียนตอบ จากแสง-เงาและระดับของการวาดภาพของแสง-เงาที่จะทำงาน

- ครูให้นักเรียนเปลี่ยนที่และจับกันเป็นวงกลมและให้ตัวแทนจากมุม 4 มุม มาจัดวางรูปทรงพีระมิด ทรงกลม ลูกบาศก์ ตรงกลางของวงกลม เพื่อเป็นแบบให้ทุกคนวาดภาพจากมุมต่างๆ ที่ตนเองนั่ง และให้ 4 คนพูดคุย การจัดวางและวาดภาพ ให้เวลาไม่เกิน 3 นาที ครูเปิดเพลงเบาๆ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- จากกิจกรรมการสร้างบรรยากาศในหัวข้อ 3.

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายเรื่อง แสง-เงา และน้ำหนักของแสง-เงา โดยมีวัตถุรูปทรงต่างๆ ประกอบ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้นักเรียนวาดภาพวัตถุทรงเรขาคณิตที่ได้จัดวางไว้ จากมุมที่นักเรียนนั่ง ลงบนกระดาษ A4 และลงน้ำหนักแสง เงาโดยใช้ดินสอ EE

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า แสง-เงามีกี่ทิศทาง? อะไรบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การที่แสง-เงามีการเปลี่ยนทิศทาง มีผลกับความรู้สึกของเราหรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำการเปลี่ยนของแสง-เงาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตของเราได้อย่างไรบ้าง? เช่น การวางกระถางต้นไม้ให้อยู่ในทิศที่แสงส่อง การวางตำแหน่งบ้านหรือการวางโคมไฟเวลาอ่านหนังสือ เป็นต้น

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- รูปทรงเรขาคณิต พีระมิด ทรงกลม ลูกบาศก์
- โคมไฟ

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	2) **ความรู้เบื้องต้นทางทัศนศิลป์**		
ออกแบบโดย	**ครูบงกลด เรืองทองดี**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนมีความเข้าใจและสามารถอธิบายความหมายของเส้นในลักษณะต่างๆได้
- นักเรียนได้รับการพัฒนาทักษะความสามารถในการใช้เส้นมาสร้างสรรค์ในงานทัศนศิลป์
- นักเรียนจะสามารถวินิจฉัยประสบการณ์ที่ได้รับบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารในด้านเพ่งพิศในสิ่งสร้าง

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนแยกประเภทของเส้นในลักษณะต่างๆ เพื่อพัฒนาทักษะพื้นฐานในการสร้างสรรค์งานทัศนศิลป์

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การนำเส้นประเภทต่างๆ มาใช้สร้างสรรค์ในงานทัศนศิลป์
- การนำคุณค่าพระวรสาร เรื่อง เพ่งพิศในสิ่งสร้าง มาใช้ในการบูรณาการกับวิชาวิทยาศาสตร์

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) - การจับกลุ่มเล่นเกม ต่อภาพจากเส้น

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกต
- แบบประเมินพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินการปฏิบัติ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การจับคู่แลกเปลี่ยนความคิดเห็นการสัมภาษณ์ เรื่อง เส้นที่ชอบมากที่สุด และเพราะเหตุใด?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูลากเส้นวาดภาพให้นักเรียนสังเกตเส้นหลายๆประเภท เช่น เส้นในธรรมชาติ เส้นในสิ่งแวดล้อม เส้นในงานทัศนศิลป์ เส้นเรขาคณิต ลงบนกระดานหน้าชั้นเรียน

- ให้นักเรียน สังเกตลักษณะความแตกต่างของเส้น

- ให้นักเรียนจับกลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน โดยครูนำภาพตัวอย่างผลงานทางทัศนศิลป์มาให้ดู แล้วร่วมกันสังเกตตอบคำถามว่า ในภาพมีเส้นประเภทใดบ้าง?

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาค้นคว้าความหมายลักษณะของเส้น วิเคราะห์ จดบันทึกและวาดภาพประกอบ แต่ละกลุ่มนำเสนอ

- ครูอธิบายและบอกความหมาย

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับประเภทของเส้นต่างๆ ในงานทัศนศิลป์

- ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบเพื่ออ่านและค้นคว้าเพิ่มเติม

ก) เส้นหมายถึงอะไร?

ข) ลักษณะของเส้นพื้นฐานทั้ง 2 ลักษณะ

ค) เส้นมีความสำคัญต่องานทัศนศิลป์อย่างไร?

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุป พร้อมมีภาพตัวอย่างประกอบคำอธิบาย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานวาดภาพลายเส้น โดยสร้างสรรค์เป็นเรื่องราวตามจินตนาการของตนเอง โดยแบ่งกลุ่มหัวข้อ “เส้นสร้างสรรค์จินตนาการ”

- ให้นักเรียนส่งตัวแทน เพื่ออภิปรายหน้าเรียนเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

- ให้นักเรียนเขียนสรุปว่า เส้นในงานทัศนศิลป์มีความสำคัญต่อการนำไปใช้กับงานทัศนศิลป์อื่นอย่างไรบ้าง?

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect - นักเรียนอยากจะเรียนรู้เรื่องใดเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องเส้น?

5.2 Connect - นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องเส้นในงานทัศนศิลป์ ไปเชื่อมโยงกับวิชาใดได้บ้าง?

5.3 Apply - นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่องเส้นในงานทัศนศิลป์ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไรบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- หนังสือเรียนวิชาทัศนศิลป์ 1

- รูปภาพ/ ของจริงจากสิ่งรอบๆ ตัว เช่น เหรียญต่างๆ พื้นผิวผนัง โต๊ะ เก้าอี้ ต้นไม้ ใบไม้ ตาข่าย ฯลฯ

- สีไม้ ปากกาเคมีสีดำ กระดาษ

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	3) **ทัศนธาตุ - เส้น**		
ออกแบบโดย	**ครูไพสณฑ์ ศรีสัมฤทธิ์**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	26 **เมษายน** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนอธิบายความหมายของเส้น ในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติได้
- นักเรียนจำแนกประเภท บอกชนิด บอกความรู้สึกที่ปรากฏในเส้นชนิดต่างๆ ได้
- นักเรียนนำเส้นชนิดต่างๆ ไปใช้ในการสร้างสรรค์ภาพตามความคิดของนักเรียนอย่างอิสระ

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- เส้นเป็นทัศนธาตุที่มีความสำคัญ ในการนำไปสร้างทัศนธาตุอื่นๆ และใช้ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของเส้นในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ
- ประเภทของเส้นแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ 1) เส้นตรง 2) เส้นโค้ง
- ความรู้สึกที่ปรากฏในเส้นชนิดต่างๆ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- ครูตั้งคำถาม การวาดภาพต้องใช้ประสาทสัมผัสอะไรบ้าง

  นักเรียน : ตา-มอง และมือ-เคลื่อนไหว

  ครู : อย่างนั้น เรามาลองหลับตาวาดภาพ ไม่ใช้การมอง แต่ใช้การฟังเข้ามาแทน ดูสิว่าเราจะสร้างผลงานศิลปะได้หรือไม่?

- นักเรียนหลับตา ลากเส้นไปบนกระดาษตามจังหวะและท่วงทำนองของเสียงดนตรี เสียงสูงให้ลากเส้นขึ้น เสียงต่ำให้ลากเส้นลง ดนตรีเร็วให้ลากเส้นไปมาเร็ว กลับกันดนตรีช้าให้ลากเส้นช้า มีข้อแม้ว่าเส้นห้ามขาด อยู่บนกระดาษ เส้นทับกันได้
- ข้อเสนอแนะ: การลากเส้นควรปล่อยเส้นไปตามอารมณ์ของเสียงดนตรีและของตนเอง

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากการวาดภาพจากเส้นชนิดต่างๆ อย่างอิสระและคำอธิบายของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนหลับตาและลากเส้นไปตามจังหวะและท่วงทำนองของเสียงดนตรี
- เกมต่อเส้นให้เป็นรูปร่าง

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูนำภาพตัวอย่างให้นักเรียนสังเกตเปรียบเทียบว่า ภาพใดมีประเภทและชนิดของเส้นอยู่ในภาพมากที่สุด ระหว่าง Drawing กับ Water Color เพราะอะไร?
- ครูให้นักเรียนลองวาดภาพ แต่ไม่ให้ใช้ดินสอ ปากกา ดินสอสี สีชอล์ค สีเทียน
- ครูสำรวจวัสดุที่นักเรียนใช้ในการวาดภาพ (ตรวจ, สอบถาม) และบันทึกลงตาราง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูอธิบายความหมายของเส้นในทางทฤษฎีและในทางปฏิบัติ ความสำคัญของเส้นที่นำไปใช้สร้างสรรค์งานศิลปะ ความรู้สึกที่แฝงอยู่ภายในเส้น
- ครูสาธิตการลากเส้นชนิดต่างๆ มาประกอบกันเพื่อเป็นทัศนธาตุอื่นๆ เช่น รูปร่าง รูปทรง น้ำหนัก
- ครูสาธิตการลากเส้นชนิดต่างๆ อย่างอิสระ ให้เกิดเป็นภาพแนวนามธรรม ตามอารมณ์และความรู้สึกขณะนั้น

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนสร้างสรรค์ภาพวาดจากเส้นชนิดต่างๆ อย่างอิสระ และสามารถอธิบายความหมายของภาพ แรงบันดาลใจในการสร้างสรรค์ผลงาน
- ครูทบทวนเนื้อหาด้วยการเล่นเกมต่อเส้นให้เป็นรูปร่าง รูปทรง (เพื่อโยงเข้าสู่คาบเรียนต่อไป เรื่อง รูปร่าง รูปทรง)
- ครูถาม เส้นที่นักเรียนชอบมากที่สุด แล้วบอกความรู้สึกของเส้นโยงเข้ากับลักษณะนิสัยของนักเรียน (เป็นการทบทวน)

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect - เส้นที่ใช้วาดในภาพสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีลักษณะอย่างไร? ทำไมถึงเป็นเช่นนั้น?

5.2 Connect - การเรียนรู้เกี่ยวกับเส้นในคาบนี้จะเชื่อมโยงกับคาบเรียนต่อไปเรื่อง รูปร่าง รูปทรงอย่างไร?

5.3 Apply - เส้นมีความสำคัญต่อการดำรงชีวิตของเราหรือไม่? อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ดินสอ ปากกา ดินสอสี สีชอล์ค สีเทียน

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้	**ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการโฆษณา**		
ออกแบบโดย	**ครูนนทกร ปรอดครบุรี**	*โรงเรียน*	**เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่	22 **กุมภาพันธ์** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนรู้และเข้าใจความหมายของการโฆษณา
- นักเรียนสามารถอธิบายรูปแบบและจุดมุ่งหมายของโฆษณาได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การเข้าใจรูปแบบของโฆษณาจะทำให้นักเรียนรู้เท่าทันโฆษณาจากสื่อต่างๆ ได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- งานทัศนศิลป์ในการโฆษณา

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูร้องเพลงโฆษณาที่เคยฟังในวิทยุ ถามนักเรียนถึงสาระที่ได้จากโฆษณานี้ มีอะไรบ้าง?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- ใบงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูนำเสนอสื่อโฆษณาหลากหลายประเภทที่เป็นโปสเตอร์หน้าห้องเรียน (โฆษณาภาพยนตร์ โฆษณาคอนเสิร์ตเกาหลี โฆษณาติวเตอร์ โฆษณาบ้านจัดสรร โฆษณาโทรศัพท์ โฆษณาสายการบิน ฯลฯ)
- ครูเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับโปสเตอร์ต่างๆ ให้เกิดความสนใจ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูร้องเพลงโฆษณาจากวิทยุให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตอบคำถามว่า เป็นโฆษณาสินค้าอะไร? ใช้วิธีการอย่างไร? ฟังแล้วได้ใจความอะไรบ้าง?
- ครูให้นักเรียนดูโปสเตอร์รูปภาพชนิดต่างๆ แล้วตั้งคำถามว่า นักเรียนเห็นอะไร? คิดว่าจุดเด่นของภาพมีความเหมือน หรือต่างกันอย่างไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูอธิบายเกี่ยวกับประเภทของโฆษณา เป้าหมายของโฆษณาแต่ละประเภท ที่นักเรียนคิดว่าเหมาะสมกับวัยของนักเรียน/ ช่วงเวลาของโฆษณา
- ครูให้นักเรียนอภิปรายเพิ่มเติมเกี่ยวกับความหมายของโฆษณาจากสื่อโปสเตอร์โฆษณา/ โฆษณาที่น่าเชื่อถือและไม่น่าเชื่อถือต่างกันอย่างไร?
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูให้นักเรียนคิดและเลือกโฆษณาที่นักเรียนชื่นชอบ/ โฆษณาที่ไม่น่าสนใจ/ โฆษณาที่ไม่เหมาะสมกับวัย/ โฆษณาที่ไม่สร้างสรรค์

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนศึกษาความรู้เกี่ยวกับความหมายและรูปแบบของการโฆษณาจากหนังสือ
- ครูให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกความรู้ที่ได้จากการศึกษาลงในแบบบันทึกการอ่าน
- ครูสุ่มให้นักเรียนบางคนออกมานำเสนอผลงานในใบงานหน้าชั้นเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า ประโยชน์ที่สำคัญของโฆษณาคืออะไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนในวิชาภาษาไทยเกี่ยวข้องกับหัวข้อนี้อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนใช้การโฆษณารูปแบบใดในการโฆษณากิจการหรือสินค้าของครอบครัวนักเรียน?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ภาพโปสเตอร์โฆษณาที่หลากหลายรูปแบบ
- หนังสือเรียน ทัศนศิลป์ ม. 2
- ใบงาน เรื่อง จุดมุ่งหมายของโฆษณา

สาระการเรียนรู้	**ศิลปะ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	**เทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์**		
ออกแบบโดย	**ครูปกิจ เหมือนจันทร์เชย**	*โรงเรียน*	**ดรุณาราชบุรี**
วันที่	15 **พฤศจิกายน** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนจะมีความรู้ความเข้าใจแล้ววิเคราะห์เทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ได้
- นักเรียนสามารถอธิบายและตระหนักถึงความสำคัญของการวิเคราะห์เทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ได้
- นักเรียนสามารถเลือกใช้เทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ของตนเองได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การรับรู้ถึงเทคนิคของศิลปินที่มีชื่อเสียงในการแสดงออกทางทัศนศิลป์ (ผลงาน) ทำให้นักเรียนสามารถสร้างผลงานทางทัศนศิลป์ได้ดี และสามารถต่อยอดนำมาใช้ประกอบอาชีพในอนาคตได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- เทคนิคของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์
- การวิเคราะห์และเปรียบเทียบเทคนิคต่างๆ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ภาพผลงานทางทัศนศิลป์ของศิลปินระดับโลกและของไทย แขนงต่างๆ แสดงให้นักเรียนชม ให้นักเรียนสังเกตและวิเคราะห์ผลงานของศิลปินแต่ละท่านว่าใช้อะไร? หรือมีวิธีการอย่างไรในการสร้างสรรค์ผลงาน?

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- จากตัวแทนกลุ่มนักเรียนนำเสนอรายงานโดยการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลงานของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูคัดเลือกภาพผลงานของศิลปินที่มีชื่อเสียงสาขาต่างๆ จิตรกรรม ประติมากรรม ภาพพิมพ์ ฯลฯ มาให้นักเรียนชม แล้วให้นักเรียนสังเกต วิเคราะห์ เปรียบเทียบผลงานสาขาเดียวกันแต่เป็นผลงานของศิลปินคนละท่านว่า เลือกใช้เทคนิคในการสร้างผลงานอย่างไร?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- อธิบายเชื่อมโยงการใช้เทคนิคการแสดงออกของศิลปินที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้

- แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3-4 คน ร่วมกันศึกษาค้นคว้าการเลือกเทคนิคใช้ของศิลปินในการแสดงออกทางทัศนศิลป์จากหนังสือเรียน จัดทำเป็นรายงาน พร้อมจัดทำผลงานประกอบตามหัวข้อดังนี้

• ศิลปินไทย • ศิลปินสากล • การประยุกต์ใช้เทคนิคการแสดงออก

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอรายงานโดยการวิเคราะห์และเปรียบเทียบผลงานถึงการเลือกใช้เทคนิคของศิลปินในการแสดงออกของศิลปินให้ครูและเพื่อนๆ ฟัง โดยครูให้คำแนะนำ

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....เพิ่มเติม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูและนักเรียนร่วมกันอธิบาย สรุปเรื่องราวการแสดงออกทางทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ ถ่ายทอดความหมายและเรื่องราวที่สอดคล้องกลมกลืนกัน โดยครูให้ความรู้เสริมในส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจหรือสรุปไม่ตรงจุดประสงค์การเรียนรู้

- ครูและนักเรียนร่วมกันวิเคราะห์รายงานที่มีผลงานโดดเด่นของศิลปิน เพื่อกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความสนใจนำเทคนิคของศิลปินไปประยุกต์ใช้กับผลงานของตนเอง

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** **[LIKE]**

5.1 Reflect

– เทคนิคการสร้างผลงานของอาจารย์ประหยัด พงษ์คำ มีลักษณะเด่นอย่างไรบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนสามารถใช้เทคนิคการสร้างผลงานของอาจารย์ประหยัด พงษ์คำ มาใช้ในการสร้างงานทัศนศิลป์สาขาใดได้บ้าง? เพราะเหตุใด?

5.3 Apply

– นักเรียนจะนำเทคนิคของอาจารย์ประหยัด พงษ์คำ มาสร้างสรรค์ผลงานของตนเองอย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ตัวอย่างภาพผลงานทัศนศิลป์ประเภทต่างๆ ของศิลปินที่มีชื่อเสียง
- ห้องสมุด หอศิลป์ หรือแหล่งเรียนรู้ต่างๆ
- วัสดุ อุปกรณ์ในการสร้างผลงานทัศนศิลป์

บทที่ 4

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย

ประถม 1	1) การพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น	297
	2) สระโอ	299
ประถม 3	1) คำที่ประวิสรรชนีย์	301
	2) คำมาตราแม่กม	303
	3) คำควบกล้ำไม่แท้	305
	4) ภาษาถิ่น	307
ประถม 4	คำพ้องต้องพิจารณา	309
ประถม 6	1) กลอนสุภาพ	311
	2) การใช้พจนานุกรม	313
มัธยม 1	1) กาพย์ยานี ๑๑	315
	2) การสร้างคำไทย	317
	3) นิราศภูเขาทอง	319
มัธยม 3	พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร	321
มัธยม 4	1) นิทานเวตาล	323
	2) วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์	325
มัธยม 5	1) การพูดสรุปแนวคิดจากเรื่องที่ฟัง	327
	2) การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของวรรณกรรม เรื่อง “โคลนติดล้อ”	329
	3) การอ่านตีความ	331
มัธยม 6	1) การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น	334
	2) บทอาขยานกาพย์เห่เรือ	336

สาระการเรียนรู้ **ภาษาไทย** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่** 1

หน่วยการเรียนรู้ 1) **การพูดแสดงความรู้สึกและแสดงความคิดเห็น**

ออกแบบโดย **ครูอมรพันธ์ พ่อชมพู** *โรงเรียน* **วาสุเทวี กรุงเทพฯ**

วันที่ 21 **ธันวาคม** 2014

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถพูดเป็นสื่อที่แสดงถึงความรู้สึกและความต้องการของผู้พูดสู่ผู้ฟังได้
- นักเรียนสามารถพูดได้ถูกต้องตามมารยาทของสังคม
- นักเรียนสามารถร่วมสนทนาโต้ตอบและแสดงความคิดเห็นในกลุ่มเพื่อนได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การพูดเป็นสื่อที่แสดงความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของผู้พูดสู่ผู้ฟัง ซึ่งการพูดให้ถูกต้องตามมารยาทของสังคมสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การพูดสื่อความรู้สึกจากภาพ
- การวิเคราะห์ข้อมูล
- การแสดงความคิดเห็น

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เล่นเกมบอกสิ่งที่พบเห็นในภาพให้ได้มากที่สุด

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบเรียน 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม
- การใช้คำพูดสื่อสารจากภาพของนักเรียนสู่ผู้ฟัง
- การสนทนาวิเคราะห์ข้อมูลและการร่วมแสดงความคิดเห็น

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เล่นเกมบอกสิ่งที่พบเห็นในภาพให้ได้มากที่สุด
- สนทนาถึงสิ่งต่างๆ ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- นำภาพมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันพูดบอกถึงข้อมูลที่เห็นจากภาพให้มากที่สุด เช่น ภาพใคร? มีอะไร? กำลังทำอะไร? อยู่ที่ไหน? ทำเพื่ออะไร? และจะเกิดผลอย่างไร?

- นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ถึงสิ่งที่เห็นในภาพ ซึ่งแต่ละภาพมีสถานการณ์ที่แตกต่างกัน

- ร่วมกันสนทนาถึงสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวันที่นักเรียนพบเห็นหรือได้ยินได้ฟังมา วิเคราะห์ สนทนาโต้ตอบถึงผลดีผลเสียอย่างไร? และช่วยกันสรุปในสิ่งที่ถูกต้องจากสถานการณ์

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูยกตัวอย่างเหตุการณ์หรือข่าวสารในปัจจุบัน อธิบายและเชื่อมโยงกับเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่นักเรียนยกตัวอย่างมา เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในแง่มุมที่หลากหลายและเชื่อมโยงเข้ากับคุณค่าพระวรสารเรื่องของความเรียบง่าย ความซื่อตรง และความกตัญญู

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 3 คน และเลือกภาพที่สนใจ นำไปวิเคราะห์ข้อมูลภายในกลุ่ม และช่วยกันสรุปเกี่ยวกับข้อมูลที่แต่ละคนต้องพูดสื่อให้ผู้อื่นเข้าใจจากภาพ

- แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอข้อมูลที่กลุ่มได้ร่วมกันวิเคราะห์หน้าชั้นเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนรู้สึกอย่างไร เกี่ยวกับการเรียนเรื่องการพูดและการแสดงความรู้สึกในวันนี้?

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไร เกี่ยวกับการพูดและแสดงความคิดเห็นในวันนี้?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- เหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่นักเรียนยกตัวอย่างมาในคาบเรียนนี้เชื่อมโยงเข้ากับคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความเรียบง่าย ความซื่อตรง และความกตัญญูอย่างไร?

- การเรียนเรื่อง การพูดแสดงความรู้สึก/ ความคิดเห็นนี้เกี่ยวข้องกับการเรียนในวิชาอื่นๆ อย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- จากการร่วมกิจกรรมในครั้งนี้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

- จากสิ่งที่ได้เรียนในวันนี้ นักเรียนจะนำไปเปลี่ยนแปลงการพูดแสดงความรู้สึก/ ความคิดเห็นของตนเองอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- เกม
- รูปภาพ

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	2) **สระโอ**		
ออกแบบโดย	**ครูสุดา บุญคล้าย**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	9 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถ อ่านและเขียนสระโอได้
- นักเรียนสามารถบอกได้ว่าคำใดเป็นสระโอ

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การเรียนรู้เรื่องสระโอเป็นพื้นฐานในการอ่านและเขียนภาษาไทย

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- เนื้อหาต่างๆ เกี่ยวกับสระโอ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ในการเริ่มคาบเรียน ฉันจะนำเสนอเพลงเพื่อให้เด็กรู้สึกสนุกสนานและกระตุ้นให้เร้าใจ

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตจากการร่วมกิจกรรมร้องเพลง
- สังเกตจากการทำแบบฝึกหัด

3 **การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน**

- ฉันจะทำให้นักเรียนสนุกสนานครื้นเครงกับการหาคำและร้องเพลงสระโอ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูยกตัวอย่างคำสระโอที่อยู่ในหมวดเดียวกัน เช่น ผลไม้ อาหาร
- นักเรียนบอกคำสระโอที่อยู่ในหมวดหมู่เดียวกัน
- นักเรียนอ่านเนื้อเพลงสระโอ
- นักเรียนฟังครูร้องเพลงสระโอ และร้องตามในครั้งต่อไป

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์เนื้อหาในบทเพลงและค้นหาคำสระโอ
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูเน้นย้ำคุณค่าพระวรสารในเรื่อง ความกตัญญู “บุตรจงเชื่อฟังบิดามารดา จงให้เกียรติบิดามารดาเป็นบัญญัติแรก แล้วท่านจะอยู่บนแผ่นดินอย่างเป็นสุขและมีอายุยืน” ไม่ว่าเราจะเติบโตหรือได้เรียนรู้มากมายพร้อมกับความเจริญเติบโตของร่างกาย เราก็ต้องไม่ลืมนึกถึงที่จะมีความกตัญญูต่อท่านทั้งหลายผู้มีพระคุณ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

1) ครูให้นักเรียนคิดคำสระโอให้อยู่ในหมวดหมู่และประเภทเดียวกัน เช่น

เล็ก -> โต

ซาลาเปา -> ปาท่องโก๋

มะม่วง -> แตงโม

กาแฟ -> ไมโล

2) ครูให้นักเรียนร้องเพลงและช่วยกันหาคำตอบลงในสมุด

โอ โอ๊ะ โอ / โอ๊ะ โอ / โอ๊ะ โอ (ซ้ำ)

ทุเรียน ไม่เอา ฉันจะเอา แตงโม

มะพร้าว ไม่เอา ฉันจะเอา ส้มโอ

กาแฟ ไม่เอา ฉันจะเอา ไมโล

เล็กๆ ไม่เอา ฉันจะเอา โตๆ

ซาลาเปา ไม่เอา ฉันจะเอา ปาท่องโก๋

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนเรียนสระอะไร?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนสามารถหาคำสระอื่นๆ นอกจากสระโอได้

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนอ่านและเขียนคำสระโอได้

6. สื่อการเรียนการสอน

- เพลง

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 3**
หน่วยการเรียนรู้	1) **คำที่ประวิสรรชนีย์**		
ออกแบบโดย	**ครูพรพิมล ถาวรวัฒนะ**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอ่านและเขียนคำที่ประวิสรรชนีย์ครึ่งเสียง และคำที่ประวิสรรชนีย์เต็มเสียง
- นักเรียนอธิบายความแตกต่างของคำที่ประวิสรรชนีย์เต็มเสียงและคำที่ประวิสรรชนีย์ครึ่งเสียงได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- คำไทยที่ควรศึกษา เพื่อเข้าใจความแตกต่างการประสมคำที่ประวิสรรชนีย์ครึ่งเสียง และคำที่ประวิสรรชนีย์เต็มเสียง และนำไปสู่การอ่านออกเสียงและอธิบายลักษณะคำ เพื่อนำไปใช้ในการออกเสียงในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คำที่ประวิสรรชนีย์ครึ่งเสียง และคำที่ประวิสรรชนีย์เต็มเสียง
- การแยกแยะคำที่ประวิสรรชนีย์ครึ่งเสียง และคำที่ประวิสรรชนีย์เต็มเสียง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนเล่นเกมบัตรตัวอักษร (จับคู่ตัวอักษร)

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ตรวจใบงาน
- การนำเสนอผลงาน
- การตอบคำถาม
- สังเกตการมีส่วนร่วมในการทำงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนเล่นเกมบัตรตัวอักษร (จับคู่ตัวอักษร)

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนแบ่งกลุ่มเล่นเกม ปริศนาคำทาย อะไรเอ่ยขึ้นต้นด้วยสระอะ โดยให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามให้ได้คำมากที่สุดและช่วยกันแยกคำที่มีรูปสระ (อะ) กับคำที่ไม่มีรูปสระ (อะ)
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอคำที่มีรูปสระ (อะ) กับคำที่ไม่มีรูปสระ (อะ) ของแต่ละกลุ่มบนกระดานไวท์บอร์ด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูอธิบายความแตกต่างของคำที่ประวิสรรชนีย์ครึ่งเสียง และคำที่ประวิสรรชนีย์เต็มเสียง
- ครูให้นักเรียนอ่านคำบนกระดานคำที่ประวิสรรชนีย์ และไม่ประวิสรรชนีย์และร่วมกันสรุป
- นักเรียนเขียนบันทึกคำลงในสมุด

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้นักเรียนอ่านและค้นคว้าเพิ่มเติมจากแหล่งเรียนรู้ มุมความรู้ในห้องเรียน
- นักเรียนทำใบงานคำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- คำที่ประวิสรรชนีย์ และไม่ประวิสรรชนีย์ แตกต่างกันอย่างไร?

5.2 Connect

- ทำไมครูจึงให้เรียนเรื่อง คำที่ประวิสรรชนีย์และไม่ประวิสรรชนีย์นี้ต่อจากหัวข้อก่อน?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ ไปปรับใช้ในการออกเสียงของนักเรียนได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรตัวอักษร
- ใบงาน
- กระดานไวท์บอร์ด
- PowerPoint

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 3**
หน่วยการเรียนรู้	2) **คำมาตราแม่กม**		
ออกแบบโดย	**ครูสุรินดา บรรจงรักษา**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	26 **เมษายน** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- สามารถอ่านเขียนคำแม่กมได้
- สามารถนำคำแม่กมมาแต่งประโยคได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การอ่านและเขียนคำแม่กมจะทำให้นักเรียนเข้าใจความหมายของคำ และนำไปใช้สื่อสารได้อย่างถูกต้อง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range) **[LIKE]**

- การเขียนคำแม่กมและแต่งประโยคพื้นฐาน และนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
- คุณค่าพระวรสาร ความเป็นหนึ่ง (มีอวัยวะหลายส่วน แต่มีร่างกายเดียว อวัยวะแต่ละส่วนจะเอาใจใส่ซึ่งกันและกัน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) - ร้องเพลงมาตราแม่กม

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ในการร่วมกิจกรรม
- สังเกตการณ์อ่านและการเขียนคำ การแต่งประโยค
- ตรวจผลงานการแต่งประโยค การอ่านเขียนคำ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การเล่นเกม/ ร้องเพลง

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนเล่นเกมทายปัญหาอะไรเอ่ย ตัวอย่างเช่น

ถาม	:	ของอะไรใช้คู่กับ “ช้อน”	ตอบ	:	“ส้อม”
ถาม	:	คำอะไรตรงข้ามกับ “อ้วน”	ตอบ	:	“ผอม”
ถาม	:	คำอะไรตรงข้ามกับ “หิว”	ตอบ	:	“อิ่ม”

- ครูเขียนคำตอบลงบนกระดาน/ ติดบัตรคำตอบลงบนกระดาน และให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ทบทวนความรู้เดิมเรื่อง การประสมคำว่าประกอบด้วยพยัญชนะต้น สระ ตัวสะกด
- ครูติดบัตรคำ “นาม งาม ยาม ...” บนกระดานให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน
- ครูซักถามว่า นักเรียนสังเกตหรือไม่ว่าคำเหล่านี้มีตัวสะกดอะไร เหมือนกันหรือไม่ (ม.สะกด)?
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายว่า คำเหล่านี้เรียกว่า มาตรากม หรือ แม่กม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 3-4 คน
- แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดคำแม่กมให้มากที่สุด และแต่งประโยคจากคำภายในเวลา 5 นาที
- แต่ละกลุ่มส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานของตน โดยเขียนบนกระดาน
- ครูและนักเรียนที่เหลือช่วยกันตรวจคำและประโยคที่เพื่อนออกมานำเสนอ (ครูชมเชย โดยให้เพื่อนปรบมือให้)
- ครูนำแผนภูมิเพลงมาติดบนกระดาน ให้นักเรียนร้องพร้อมกัน เพื่อเป็นการสรุปบทเรียน

  เนื้อเพลง

  นาม งาม ยาม ย่อม

  น้อม พร้อม ล้อม ซ่อม

  คำเหล่านี้ล้วนมีตัว “ม”

  จงจำไว้ให้มั่นว่า คือคำ “แม่กม”
- ให้นักเรียนวาดภาพและเขียนคำแม่กม พร้อมแต่งประโยค ครูตรวจผลงาน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนได้รับความรู้อะไร จากบทเรียนนี้?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนคิดว่า กิจกรรมที่เรียนในครั้งนี้แตกต่างจากการเรียนเรื่องแม่กง แม่เกย อย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- กิจกรรมกลุ่มทำให้นักเรียน ได้ข้อคิดอะไรบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ
- แผนภูมิเพลง

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	3) **คำควบกล้ำไม่แท้**		
ออกแบบโดย	**ครูอาภรณ์ ชิตกุล**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	12 **มีนาคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะของคำควบกล้ำไม่แท้ได้
- นักเรียนสามารถสามารถออกเสียงคำควบกล้ำไม่แท้ใช้ในการพูดสื่อสารได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การเรียนรู้เรื่องคำควบกล้ำไม่แท้จะทำให้นักเรียนอ่าน – เขียนและการพูดสื่อสารได้ถูกต้อง

เช่น จริง อ่านว่า จิง/ สร้าง อ่านว่า ส้าง/ ทราบ อ่านว่า ซาบ / ทรัพย์ อ่านว่า ซับ เป็นต้น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คำควบกล้ำไม่แท้

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนร้องเพลงคำควบกล้ำไม่แท้ จากเว็บไซต์ YouTube แล้วบอกคำควบกล้ำไม่แท้จากเนื้อเพลง

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบประเมินการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำไม่แท้
- แบบประเมินการเขียนเรื่องโดยใช้คำควบกล้ำไม่แท้

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ใช้เพลง “คำควบกล้ำไม่แท้” จากเว็บไซต์ YouTube พร้อมปรบมือประกอบจังหวะ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- นักเรียนแบ่งกลุ่มเล่นเกมทายคำควบกล้ำไม่แท้ ซึ่งรวมอยู่กับคำควบกล้ำแท้พร้อมอ่านออกเสียงให้ชัดเจนโดยใช้คำจาก PowerPoint
- นักเรียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับลักษณะของคำควบกล้ำไม่แท้จากเกม

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนอ่านเนื้อหาเรื่องคำควบกล้ำไม่แท้จากใบความรู้
- นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะของคำควบกล้ำไม่แท้
- ครูอธิบายแก้ไขหรือเพิ่มเติมพร้อมฝึกอ่านออกเสียงคำควบกล้ำไม่แท้

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนแต่ละกลุ่มเล่นเกมทายคำควบกล้ำไม่แท้
- นักเรียนนำคำควบกล้ำไม่แท้จากใบงานมาแต่งเป็นเรื่อง.... เสนอหน้าชั้นเรียน
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำผลงานการเขียนเรื่องเสนอหน้าชั้นเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง จากการเรียนเรื่องคำควบกล้ำไม่แท้?

5.2 Connect

- นักเรียนนำหลักการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำไม่แท้ไปปรับใช้กับวิชาใดได้บ้าง?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่าจะนำเรื่องการอ่านออกเสียงคำควบกล้ำไม่แท้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- เพลงคำควบกล้ำไม่แท้จาก YouTube
- ใบความรู้ เรื่อง คำควบกล้ำไม่แท้
- ใบงานการเขียน เรื่องโดยใช้คำควบกล้ำไม่แท้

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	4) **ภาษาถิ่น**		
ออกแบบโดย	**ครูประจิตรา ผังรักษ์**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	12 **มีนาคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถเรียนรู้ และเข้าใจในภาษาถิ่นอีสาน
- นักเรียนอธิบายความหมายคำในภาษาถิ่นอีสาน
- นักเรียนพัฒนาทักษะ การฟัง การเขียน การอ่าน และการพูด

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ภาษาถิ่นอีสาน สร้างความเข้าใจและยอมรับในความแตกต่าง และมีความสวยงามในภาษา

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ภาษาถิ่นอีสาน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- เกมหาคำภาษาถิ่นอีสาน จากเพลง “ไสบ่สิว่าถิ่มกัน” (ไหนว่าจะไม่ทิ้งกัน)
- นักเรียนเล่นเกมใบ้คำบอกความหมาย

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรม
- มอบหมายงานในกลุ่มย่อย ให้ค้นคว้าและนำเสนอ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เกมหาคำภาษาถิ่นอีสาน
- เล่นเกมใบ้คำบอกความหมายแข่งขันกัน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- จากกิจกรรมในขั้นการสร้างความน่าสนใจ (Interest)
- ครูให้แบ่งกลุ่มศึกษาจากเพลง และใบแสดงความคิดเห็นและความรู้สึก อธิบายคำและเดาความหมาย

- นักเรียนเล่นเกมใบ้คำบอกความหมาย โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย แข่งขันกันหยิบบัตรคำจากกล่องปริศนา (มีบัตรคำภาษาถิ่นอีสาน จากเพลง “ไสบ่สิว่าถิ่มกัน” (ไหนว่าจะไม่ทิ้งกัน)

- ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มผลัดกันหยิบจากกล่องปริศนา โชว์บัตรคำแต่ไม่ให้บอกความหมายแต่ใช้ท่าทางบอก โดยเพื่อนๆ กลุ่มอื่นมีตัวแทนทายคำใช้ ทายถูกได้ 1 คะแนน ใครได้มากที่สุดเป็นผู้ชนะ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนศึกษาใบความรู้ในเพลง และอธิบายเกี่ยวกับคำภาษาถิ่นอีสานในเพลง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ใบงานเขียนภาษาท้องถิ่นอีสาน (งานกลุ่ม)
- ครูและนักเรียนพิจารณา และเพิ่มเติมภาษาถิ่นอีสานเปรียบเทียบกับไทยมาตรฐาน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- การเรียนรู้เกี่ยวกับภาษาถิ่นอีสานมีประโยชน์อย่างไรกับนักเรียน?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่าเนื้อหาที่เรียนในวันนี้สามารถเชื่อมโยงกับวิชาใด เพราะอะไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้จากหัวข้อนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ
- ใบความเพลง
- กล่องปริศนา
- เพลงจาก YouTube

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	**คำพ้องต้องพิจารณา**		
ออกแบบโดย	**ครูนันทนา หาญวงศ์**	*โรงเรียน*	**เรยีนาเซลีวิทยาลัย เชียงใหม่**
วันที่	14 **มิถุนายน** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนบอกลักษณะคำพ้องเสียงได้
- นักเรียนยกตัวอย่างและบอกคำพ้องเสียงตามความหมายได้
- นักเรียนร่วมกิจกรรมได้อย่างมีความสุขโดยมีความเป็นหนึ่งเดียว

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- ลักษณะและความหมายของคำพ้องเสียงนำไปเขียนสื่อสารได้ถูกต้องและงดงาม

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คำพ้องเสียง คือ คำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกันและมีความหมายไม่เหมือนกัน
- บูรณาการคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความเป็นหนึ่งเดียวกัน

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- ร้องเพลงคำพ้องเสียง

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ (60 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตพฤติกรรมในการร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- สังเกตการยกตัวอย่างและบอกความหมายคำพ้องเสียงได้
- ตรวจผลงานของนักเรียนจากใบงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ร้องเพลงคำพ้องเสียง (ตามวีดิทัศน์)

4. **การนำเสนอบทเรียน** [LIKE]

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- นักเรียนร่วมอ่านเนื้อเพลงคำพ้องเสียงพร้อมกัน
- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 3-4 คน ให้นักเรียนร่วมกันหาความหมายของคำพ้องเสียงในเนื้อเพลงที่ครูกำหนดให้จากพจนานุกรม
- นักเรียนนำเสนอผลงาน ครูร่วมตรวจสอบความถูกต้อง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนส่งตัวแทนกลุ่มออกมาเขียนคำบนกระดานตามคำบอกที่ครูกำหนดให้ เช่น

1)	กุม-พา-พัน	=	กุมภาพันธ์	3)	ผ้า-พัน-แผล	=	ผ้าพันแผล
2)	แพร่-พัน	=	แพร่พันธุ์	4)	สุ-พัน-บุ-รี		สุพรรณบุรี เป็นต้น

- นักเรียนและครูร่วมตรวจสอบความถูกต้องของคำ
- นักเรียนสังเกตคำทั้ง 4 คำว่ามีคำใดที่เหมือนหรือต่างกัน?
- ครูและนักเรียนร่วมสรุปคำที่ออกเสียงเหมือนกันแต่เขียนต่างกันและความหมายไม่เหมือนกัน เรียกว่า คำพ้องเสียง
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายเพิ่มเติม การจะเขียนคำพ้องเสียงให้ถูกต้องนั้นต้องสังเกตและพิจารณาคำข้อความที่แวดล้อมคำนั้นๆ จึงจะเข้าใจความหมายและนำคำพ้องเสียงมาใช้ได้ถูกต้อง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนคำพ้องเสียงกับคำที่ครูกำหนดให้ในกระดาษใบงาน “คำพ้องเสียง” ให้ได้มากที่สุด เช่น

1)	กัน	=	กรรไกร, พระกัณฑ์ (คอ), พระกรรณ (หู)
2)	สุข	=	วันศุกร์, ผาสุก
3)	เงินบาท	=	บ่วงบาศ, มีดบาด, บาตรพระ

- แต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานบนกระดานดำ
- ครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมตรวจผลงานและปรบมือเป็นกำลังใจ เพื่อให้เกิดความกระตือรือร้น มั่นใจในตนเองยิ่งขึ้นและสนใจร่วมกิจกรรมอย่างมีความสุข
- ครูติดแผนภูมิเพลงคำพ้องเสียง นักเรียนร่วมร้องเพลงเพื่อเป็นการสรุปบทเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect) - นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างจากบทเรียนนี้?

5.2 เชื่อมโยง (Connect) - นักเรียนคิดว่า การเรียนคำพ้องเสียงแตกต่างจากคำพ้องรูปอย่างไร?

- นักเรียนคิดว่า จะนำเรื่องคำพ้องเสียงไปใช้กับการเรียนเรื่องการแต่งประโยคได้หรือไม่? อย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply) - นักเรียนคิดว่า จะทำอะไรบ้างเพื่อให้การทำงานในกลุ่มราบรื่น สนุกและมีคุณค่ามากขึ้น?

6. สื่อการเรียนการสอน

- แผนภูมิเพลงคำพ้องเสียง
- ใบงาน “คำพ้องเสียง”
- หนังสือพจนานุกรม
- วีดิทัศน์ เพลงคำพ้องเสียง

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	1) **กลอนสุภาพ**		
ออกแบบโดย	**ครูจันทิมา เสกาจารย์**	*โรงเรียน*	**เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่	22 **กุมภาพันธ์** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนรู้และเข้าใจแผนผังกลอนสุภาพ
- นักเรียนหาคำสัมผัสสระจากกลอนสุภาพ
- นักเรียนวินิจฉัยประสบการณ์ตามคุณค่าพระวรสารด้านความเคารพ/ ศักดิ์ศรี

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- กลอนสุภาพเป็นวัฒนธรรมทางภาษาอย่างหนึ่งของไทยที่ต้องช่วยกันอนุรักษ์ไว้ ทั้งยังช่วยให้เราเป็นผู้มีใจอ่อนโยน มีสุนทรียภาพทางอารมณ์ใช้ชีวิตอย่างมีความสุข

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- กลอนสุภาพ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนเล่นเกมต่อคำคล้องจอง

1.5 เวลา (Time)

- 1 ชั่วโมง

2. **การประเมินและวัดผล**

- ตรวจแบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูเปิดแถบบันทึกเสียงบทร้อยกรองที่ไพเราะให้นักเรียนฟัง

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มให้แข่งขันต่อบัตรข้อความให้คล้องจองกันภายในเวลาที่กำหนด แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง
- ซักถามนักเรียนว่า เคยพบและได้อ่านคำหรือข้อความคล้องจองจากที่ใดหรือไม่? และให้ยกตัวอย่างให้เพื่อนๆ ฟัง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายให้นักเรียนว่า ตัวสะกดคำท้ายเหมือนหรือมีมาตราเดียวกันกับตัวสะกดคำแรกของวรรคต่อไป ให้ดูว่าสระต้องเหมือนกันด้วย เรียกว่า สัมผัสสระ

- ครูนำแผนผังกลอนสุภาพมาให้อ่าน และอธิบายลักษณะบังคับ และมีตัวอย่างกลอนมาให้นักเรียนอ่านพร้อมกัน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนทำแบบฝึกหัด หาคำสัมผัสสระ แล้วโยงเส้นสัมผัสตามลักษณะบังคับ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรในเรื่องนี้?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนคิดว่า บทร้อยกรองและบทร้อยแก้วมีความแตกต่างกันอย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนจะนำความรู้ เรื่อง กลอนสุภาพไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับการใช้ภาษาไทยในชีวิตประจำวันของนักเรียนอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ
- แถบบันทึกเสียงบทร้อยกรอง
- แผนผังกลอนสุภาพ
- ใบงาน

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	2) **การใช้พจนานุกรม**		
ออกแบบโดย	**ครูภูริชญา ครุฑเมือง**	*โรงเรียน*	**เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่	22 **กุมภาพันธ์** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอ่านสะกดคำได้ถูกต้องตามอักขรวิธี
- นักเรียนสามารถบอกความหมายของคำศัพท์ได้ถูกต้อง

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ในปัจจุบันนักเรียนใช้ภาษาเขียนในการสื่อสารไม่ถูกต้องและยังไม่ทราบความหมายที่แท้จริง นักเรียนจึงต้องเขียนสะกดคำ และค้นหาความหมายของคำได้อย่างถูกต้อง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range) **[LIKE]**

- การเขียนสะกดคำ และบอกความหมายของคำศัพท์

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นำคำศัพท์ที่นักเรียนไม่คุ้นเคยติดตามห้อง (การเล่นเกม)
- ถามคำศัพท์ที่นักเรียนหาได้ว่าอ่านอย่างไร? หมายถึงอะไร?

1.5 เวลา (Time)

- 1 ชั่วโมง

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนค้นหาคำศัพท์ตามที่กำหนดได้ถูกต้องตามความหมาย
- ถามคำศัพท์ที่นักเรียนหาได้อ่านอย่างไร? หมายถึงอะไร?

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนค้นหาคำศัพท์จากเกมที่ครูกำหนด

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูเล่านิทานเรื่อง “พญานกแขกเต้า” แล้วดึงคำศัพท์ที่นักเรียนไม่คุ้นเคยมาสอบถามความหมายและการอ่านคำศัพท์นั้น
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4-5 คน แล้วให้แต่ละกลุ่มช่วยกันหาความหมายของคำศัพท์และการอ่านคำศัพท์จากใบความรู้ที่กำหนดให้

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้น โดยครูและเพื่อนกลุ่มอื่นร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือหัวข้อ “การใช้พจนานุกรม” โดยครูอธิบายอีกครั้งหนึ่ง
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ เรื่อง การใช้พจนานุกรม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนทำแบบฝึกหัด
- ครูให้นักเรียนนำคำศัพท์ที่ครูกำหนด มาแต่งนิทานตามจินตนาการของนักเรียนแต่ละคนอีกครั้ง

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไร เกี่ยวกับการใช้พจนานุกรม?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนคิดว่า การใช้พจนานุกรมสำคัญกับวิชาอะไรอีก? อย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนคิดว่า เราสามารถจะนำการใช้พจนานุกรมไปใช้ประโยชน์ในเรื่องใดบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ (คำอ่าน คำศัพท์)
- ใบงานคำศัพท์
- สื่อการเรียนรู้
- วรรณกรรมเรื่อง “พญานกแขกเต้า”

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	1) **กาพย์ยานี ๑๑**		
ออกแบบโดย	**ครูธิดารัตน์ อิ่มใจ**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถแต่งกาพย์ยานี 11 ได้
- นักเรียนได้รับความสุขจากการเรียน

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนมีความสุขจากการแต่งกาพย์ยานี 11 และภูมิใจในเอกลักษณ์ของภาษาประจำชาติ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- กาพย์ยานี 11 (แต่งกาพย์ยานี 11)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เล่นเกมจับคู่ กาพย์ยานี 11 โดยหนึ่งบัตรคำมีเพียง 1 วรรค นักเรียนต้องจับคู่คนที่มีวรรคคล้องจองกับบัตรคำของตน

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- ใบงานการแต่งกาพย์ยานี 11
- แบบสังเกตพฤติกรรม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เล่นเกมจับคู่กาพย์ยานี 11

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 5 คน ให้นักเรียนคิดคำคล้องจอง อย่างน้อย 20 คำ โดยกำหนดพยางค์ 2 - 6 พยางค์
- นักเรียนแต่ละกลุ่ม นำคำคล้องจองที่ช่วยกันแต่งเสนอหน้าชั้นเรียนและอ่านให้เพื่อนๆ ในห้องฟัง
- นักเรียนแต่ละคน นำดาวไปติดบนแผ่นคำคล้องจองที่ตนชอบมากที่สุด

- ครูให้นักเรียนแต่ละคน อ่านออกเสียงคำคล้องจองที่ตนชอบมากที่สุดพร้อมกัน
- สอบถามนักเรียนว่า คำคล้องจองที่มีดาวมากที่สุดนั้นนักเรียนชอบ เพราะอะไรบ้าง?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูช่วยเพิ่มเติมชี้แนะให้นักเรียนเห็นว่าการแต่งกาพย์ยานี 11 ที่ไพเราะต้องคำนึงถึงอะไรบ้าง?
- นักเรียนอ่านเพิ่มเติมจากใบความรู้เรื่อง การแต่งกาพย์ยานี 11

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนจับคู่แต่งกาพย์ยานี 11 โดยเลือกอาหารที่ตนสนในมา 1 ชนิด ช่วยกันแต่งให้ถูกต้องตามหลักเกณฑ์การแต่งกาพย์ยานี 11 ในใบความรู้ (บูรณาการกับวิชาการงาน เรื่อง อาหารประจำชาติ)
- เสนอแนะให้นักเรียนกลับไปสอบถามผู้ใหญ่ที่บ้านแล้วเปรียบเทียบว่าอาหารไทยในอดีตกับปัจจุบันแตกต่างกันอย่างไร? อะไรทำให้อาหารแต่ละสมัยแตกต่างกัน?

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างเกี่ยวกับกาพย์ยานี 11?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนคิดว่า การแต่งกาพย์ยานี 11 เรื่อง อาหารไทยสามารถเชื่อมโยงกับวิชาอะไรได้บ้าง?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนคิดว่า จะทำอะไรเพิ่มเติมเพื่อให้มีความสุขจากการเรียนเรื่องกาพย์ยานี 11 และคำประพันธ์อื่นๆ?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำประพันธ์
- ใบความรู้กาพย์ยานี 11
- ใบงานการแต่งกาพย์ยานี 11 เรื่อง อาหารไทย

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	2) **การสร้างคำไทย**		
ออกแบบโดย	**ครูศรัญญา พงษ์พุก**	*โรงเรียน*	**เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่	22 **กุมภาพันธ์** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของคำประสมได้
- นักเรียนสร้างคำประสมจากคำที่กำหนดให้ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การเรียนรู้เรื่อง การสร้างคำมีความจำเป็นต่อนักเรียน เพราะ ลักษณะของคำไทย คำภาษาถิ่น คำภาษาต่างประเทศ ที่ปรากฏในภาษาไทยทำให้มีคำใช้มากขึ้น
- การสร้างคำไทย โดยเฉพาะคำประสม มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนา

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของคำประสม
- การสร้างคำประสมจากคำที่กำหนดให้

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนเล่นเกมจับคู่คำประสม เช่น น้ำ + แข็ง = น้ำแข็ง หรือ พ่อ + เลี้ยง = พ่อเลี้ยง

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนอธิบายความหมายของคำประสมได้ถูกต้อง
- นักเรียนสร้างคำประสมจากคำที่ครูกำหนดให้ได้ถูกต้อง

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูและนักเรียนร่วมกันเล่นเกมโดยใช้บัตรภาพ 2 ภาพ แล้วให้ตอบเป็นคำประสม พร้อมความหมาย

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูนำเกมปริศนาร้อยกรอง แล้วตอบคำถามโดยมีคำว่า “น้ำ” ขึ้นต้น
- ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม เพื่อแข่งขันตอบคำถามของเกมปริศนา

- ครูให้นักเรียนสังเกตคำว่า…เป็นคำอะไร (คำประสม) แล้วร่วมกันสนทนาว่า ทำไมจึงมีคำประสม?

- ครูนำคำประสมและคำซ้อนมาให้นักเรียนดู ถามว่า คำใดเป็นคำประสม? คำใดเป็นคำซ้อน? เพราะเหตุใด?

- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนากันเพื่อหาคำตอบ พร้อมกับนำเสนอ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูนำคำประสมกับคำซ้อนมายกตัวอย่าง ครูอธิบายวิธีการสร้างคำประสม และวิธีการสังเกตความแตกต่าง (แตกต่างที่ความหมายของคำ)

- ครูนำคำประสมและคำซ้อนมาให้นักเรียนจำแนกคำ 20 คำ

- ครูให้คำมูล 1 คำ แล้วให้นักเรียนสร้างคำประสมจากคำที่กำหนดให้

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด เรื่อง การสร้างคำประสม

- ให้นักเรียนบอกคำประสมที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน พร้อมกับบันทึกในสมุด

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากเรื่องนี้?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- ทำไมครูจึงให้เรียน เรื่อง คำประสมต่อจากเรื่องคำมูล?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนคิดว่า จะสามารถนำคำประสมไปประยุกต์ใช้อย่างไรบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรภาพ
- แบบฝึกหัด เรื่อง การสร้างคำประสม

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	3) **นิราศภูเขาทอง**		
ออกแบบโดย	**ครูศิริรัตน์ ตันรัตนะ**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	9 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายความหมายของกลอนนิราศ และเขียนแผนผังของกลอนนิราศได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การเรียนรู้ถึงลักษณะของคำประพันธ์ประเภทต่างๆ เป็นการดำรงไว้ซึ่งภูมิปัญญาและเอกลักษณ์ความงามทางภาษาของคนไทย

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- แผนผังและลักษณะของกลอนนิราศ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนชมคลิปวิดีโอเกี่ยวกับการเดินทางของสุนทรภู่ไปในสถานที่ต่างๆ โดยมีการอ่านทำนองเสนาะประกอบ

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ใบงานกลอนนิราศ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- คลิปวีดิทัศน์เกี่ยวกับการเดินทางของสุนทรภู่

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนสังเกตคำประพันธ์ประเภทต่างๆ ได้แก่ กลอนสี่ กาพย์ยานี 11 กลอนสุภาพ และกลอนนิราศ โดยครูนำเสนอบน PowerPoint

- ครูให้นักเรียนทดลองเขียนแผนผังจากคำประพันธ์ตัวอย่างลงในสมุด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูอธิบายลักษณะและแผนผังของกลอนนิราศ และให้นักเรียนเปรียบเทียบกับสิ่งที่นักเรียนบันทึกลงในสมุดก่อนหน้านี้ พร้อมเปรียบเทียบว่าถูกต้องหรือผิดอย่างไร?

- หากผิดครูให้นักเรียนค้นหาจุดบกพร่องของตนเองก่อน แล้วเพิ่มเติมเนื้อหาให้ถูกต้องและบันทึกลงในสมุดให้เรียบร้อย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนแต่งกลอนนิราศ เรื่อง “การท่องเที่ยวของฉัน” ลงในใบงาน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- ลักษณะที่สำคัญของกลอนนิราศมีอะไรบ้าง?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- บทเรียน เรื่อง กลอนนิราศเชื่อมโยงกับเรื่องกลอนสี่และกลอนสุภาพอย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนจะนำกลอนนิราศไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วีดิทัศน์การเดินทางของสุนทรภู่
- PowerPoint ตัวอย่างคำประพันธ์ต่างๆ

สาระการเรียนรู้ **ภาษาไทย** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 3

หน่วยการเรียนรู้ **พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร**

ออกแบบโดย **ครูกาญจนา บุญอำพล** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 10 **ตุลาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้วได้
- นักเรียนเปรียบเทียบความรักในรูปแบบต่างๆ ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนเห็นคุณค่าและมีมุมมองของความรักที่ถูกต้องและเหมาะสมตามวัย

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- บทประพันธ์ เรื่อง พระอภัยมณี ตอนหนีนางผีเสื้อสมุทร
- คุณค่าของวรรณคดี

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนดูคลิปวิดีโอ เรื่อง พระอภัยมณี และสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อหาในคลิปวิดีโอ

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ใบงาน ถอดคำประพันธ์
- แบบประเมินสังเกตการทำงานกลุ่ม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนแต่ละกลุ่มสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับคลิปวิดีโอ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- จัดกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 4-5 คน แบ่งเนื้อหาในบทประพันธ์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มหาความหมายของคำศัพท์ยาก และช่วยกันถอดคำประพันธ์เป็นร้อยแก้ว
- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนช่วยกันพิจารณาการนำเสนอของแต่ละกลุ่ม

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนและครูช่วยกันทบทวนเนื้อหาจากบทประพันธ์ตั้งแต่ต้นจนจบ และตั้งคำถามทดสอบความรู้ของนักเรียน
- นักเรียนหยิบยกบทประพันธ์ที่ประทับใจคนละ 1 บท พร้อมทั้งบอกเหตุผล

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนพิจารณาคุณธรรมที่ปรากฏในบทประพันธ์ที่นำไปใช้ในชีวิตจริง
- นักเรียนทำแบบฝึกหัด เพื่อทบทวนความเข้าใจในเนื้อหา

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนมีความรู้สึกอย่างไรกับการเรียนเรื่องนี้?
- นักเรียนต้องการเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนคิดว่า สิ่งที่ได้เรียนไปทำให้นักเรียนคิดถึงหลักธรรมทางศาสนาอะไรบ้าง?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนคิดว่า จะต้องทำอย่างไรเพื่อให้การทำงานกลุ่มสนุกและมีคุณค่ามากขึ้น?

6. สื่อการเรียนการสอน

- หนังสือเรียน
- คลิปวิดีโอ

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	1) **นิทานเวตาล**		
ออกแบบโดย	**ครูภคกนก ทองตำลึง**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

- เพื่อให้แน่ใจว่า นักเรียนได้รู้ล่วงหน้าว่า กำลังจะเรียนเรื่องนิทานเวตาล เพราะนิทานให้ความสนุกสนานเพลิดเพลิน และแฝงคติธรรมที่นำมาใช้ในชีวิตประจำวันของผู้อ่านได้

<u>คาบที่ 1</u>

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อเรื่องที่ได้ศึกษาอย่างมีเหตุผล (นิทานเวตาลเรื่องที่ 10)

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การมีคุณธรรม ความกล้าหาญ รู้จักอดทน และรักษาคำพูดเป็นสิ่งที่ต้องกระทำ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- เนื้อหาเรื่องนิทานเวตาล เรื่องที่ 10

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เปิด YouTube นักเรียนดูนิทานเวตาลตอนใดตอนหนึ่ง ประมาณ 5 นาที

1.5 เวลา (Time) - 3 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากการแสดงความคิดเห็นและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- แบบทดสอบโดยให้นักเรียนเขียนวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหา ข้อคิดและคุณค่าทางด้านสังคมของนิทานเวตาลตอนที่นักเรียนเลือกศึกษา

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เปิด YouTube ให้นักเรียนดูนิทานเวตาลตอนใดตอนหนึ่ง
- การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนดู YouTube แล้วได้อะไรบ้าง? ตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะนิสัยอย่างไร? ใครน่าสนใจ ควรนำมาเป็นแบบอย่างในชีวิตประจำวัน? แบ่งปันให้เพื่อนๆ ฟัง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายเกี่ยวกับเนื้อเรื่องนิทานเวตาลในหนังสือวรรณคดีวิจักษ์ หน้า 23-90

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนวิเคราะห์วิจารณ์เนื้อหา ข้อคิดและคุณค่าทางด้านสังคมของวรรณคดีอย่างมีเหตุผล มีคำสอนอะไรบ้าง? (นิสัยรักการอ่าน)?

<u>คาบที่ 2</u> การลงมือปฏิบัติ (Act) (ต่อ) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนอ่าน นิทานเวตาลเรื่องที่ 10 และสรุปข้อคิด คุณค่าด้านสังคมที่ได้จากเรื่องนี้
- ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับตัวละครสองพ่อลูกจากเรื่องนิทานเวตาล
- ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า การใช้ปัญญาในการตอบปัญหาของพระวิกรมาทิตย์กับเวตาลเป็นอย่างไร บ้าง (แบบฝึกหัดคิดวิเคราะห์)?
- ครูสุ่มนักเรียนทีละคนให้ช่วยแสดงความคิดเห็น และให้ศึกษานิทานเวตาลเรื่องอื่นๆ โดยศึกษาเพิ่มเติมได้จากอินเทอร์เน็ต www.thaigooview.com หรือ www.trueplookpanya.com เป็นการบ้าน

<u>คาบที่ 3</u> การลงมือปฏิบัติ (Act) (ต่อ) **[LIKE]**

- ครูสนทนากับนักเรียนเกี่ยวกับนิทานเวตาลเรื่องอื่นๆ ที่ไปศึกษามา ใครประทับใจเรื่องใด? ให้ช่วยแบ่งปันให้เพื่อนฟัง (ครูสุ่ม)
- นักเรียนแบ่งกลุ่มประมาณ 5-6 คน แบ่งปันนิทานเวตาลที่แต่ละคนศึกษามาให้เพื่อนในกลุ่มฟัง จากนั้นเลือกกลุ่มที่คิดว่าดีที่สุดออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน พร้อมบอกเหตุผลในการเลือกและคุณธรรมที่ได้จากเรื่องนั้น
- ครูอธิบายเพิ่มเติมจากที่นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน บูรณาการคุณค่าพระวรสารเกี่ยวกับความหวังทำให้เรามีความอดทนและความเพียรในการทำสิ่งใดได้สำเร็จ และการที่เรารู้จักรักและเมตตาผู้อื่น จะทำให้เราได้รับความช่วยเหลือจากผู้อื่นตอบแทน แต่ต้องรู้จักเคารพศักดิ์ศรีของตนเอง (คุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความหวัง ความเมตตา ความเคารพศักดิ์ศรี)

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect) - นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับนิทานเวตาลแต่ละเรื่อง และคุณธรรมที่ได้จากเรื่องทั้งหมดมีอะไรบ้าง?

5.2 เชื่อมโยง (Connect) - จากเรื่องที่นักเรียนศึกษา นักเรียนคิดว่า คุณธรรมและคำสอนที่ได้จากนิทานเวตาลแต่ละเรื่องมีความเหมือนหรือแตกต่างกันหรือไม่? อย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply) - นักเรียนจะนำคุณธรรมและคำสอนที่ได้จากเรื่องไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- YouTube นิทานเวตาลตอนต่างๆ
- แบบฝึกหัดคิดวิเคราะห์
- หนังสือวรรณคดีวิจักษ์
- พระคัมภีร์

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	2) **วิเคราะห์วิจารณ์วรรณคดีเรื่อง นิราศนรินทร์**		
ออกแบบโดย	**ครูวราลี จินดาศิริ**	*โรงเรียน*	**อัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	14 **มีนาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

- ครูให้นักเรียนอ่านบทร้อยกรองในตอนหนึ่งของนิราศนรินทร์ “เอียงอกเทออกอ้าง อวดองค์อรเอย”

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนอธิบายหลักการวิเคราะห์วิจารณ์ได้
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์วิจารณ์ลักษณะเด่นของวรรณคดีเชื่อมโยงกับการเรียนรู้ทางประวัติศาสตร์ และวิถีชีวิตของสังคมไทยในอดีต
- นักเรียนสามารถนำคุณค่าพระวรสารด้านการคิดวินิจฉัยไตร่ตรอง มาช่วยในการวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การวิเคราะห์คุณค่าวรรณคดีทำให้นักเรียนเข้าใจแนวคิด ความต้องของผู้แต่งที่สะท้อนค่านิยม ความเชื่อ วัฒนธรรมของผู้แต่งในสมัยนั้น ซึ่งนักเรียนจะเรียนรู้ได้จากการอ่านวรรณคดีที่มีสุนทรียภาพทางภาษา
- นักเรียนพัฒนาทักษะในการอ่าน การเชื่อมโยงเหตุการณ์จากการอ่านและนำแนวคิดมาปรับใช้ในชีวิตจริง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การวิเคราะห์และวิจารณ์วรรณคดี เรื่อง “นิเทศนรินทร์”
- บูรณาการคุณค่าพระวรสาร ด้านการคิดไตร่ตรอง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนฟังเพลง “รักเอย” และร้องตาม แล้ววิเคราะห์ภาษา/ สังคม จากนั้นเปิดคลิปวิดีโอเพลงภาษากับดอกไม้ แล้ววิเคราะห์ความแตกต่างด้านภาษา/ สังคม แล้วบันทึก

1.5 เวลา (Time 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- อภิปรายกลุ่ม
- การนำเสนอผลงาน
- แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ดูข้อ 1.5 หรือดูคลิปวิดีโอตอน “พ่อมากลาแม่นาคไปรบ” แล้วให้นักเรียนบอกความรู้สึกของแต่ละคน แล้วบันทึก

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- แบ่งกลุ่มนักเรียน 4-6 คน ช่วยกันวิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่าด้านสังคมจากบทร้อยกรองเรื่อง ขุนช้างขุนแผน รามเกียรติ์ จากประสบการณ์ของตนเอง
- ครูซักถามนักเรียนเรื่อง ใช้หลักการใดบ้างในการวิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่าวรรณคดีและคุณค่านั้นแฝงคุณธรรมใด จากนั้นสรุปหลักเกณฑ์ที่ได้ร่วมกัน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายหลักการในการวิเคราะห์ วิจารณ์วรรณคดี
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาในเรื่อง “นิราศนรินทร์” จากหนังสือเรียนภาษาไทยและศึกษาหลักการวิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่าวรรณกรรม
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายและสรุปหลักเกณฑ์การวิเคราะห์ วิจารณ์คุณค่าวรรณกรรม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์ ด้านสังคมจากบทร้อยกรองเรื่อง นิราศนรินทร์ และนำเสนอผลงานการวิเคราะห์วิจารณ์
- นักเรียนแต่ละกลุ่ม วิพากษ์ การนำเสนอผลงานของเพื่อนๆ
- ครูให้นักเรียนสรุปบทร้อยกรองที่สะท้อนคุณค่าเชิงจริยธรรมด้านใด? และสามารถนำไปใช้ได้อย่างไร?

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 สะท้อน (Reflect) - นักเรียนได้ความรู้เรื่องใดบ้าง จากการศึกษาบทร้อยกรองเรื่องนิราศนรินทร์? แล้วบันทึกลงในสมุด

5.2 เชื่อมโยง (Connect) - นักเรียนคิดว่า สังคมในอดีตกับปัจจุบันยังมีความเชื่อ หรือมีค่านิยมใดที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply) - นักเรียนคิดว่า คุณธรรมข้อใดที่พบในบทร้อยกรองเรื่องนี้ และมีประโยชน์หรือคุณค่าแก่นักเรียนในการนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้มากที่สุด? เพราะเหตุใด?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- คลิปวิดีโอเพลง “รักเอย” “ภาษากับดอกไม้” และ “แม่นาคพระโขนง”
- หนังสือเรียนภาษาไทย ม. 4

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	1) **การพูดสรุปแนวคิดจากเรื่องที่ฟัง**		
ออกแบบโดย	**ครูกลุ่มสาระภาษาไทย**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	31 **สิงหาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนอธิบายหลักการพูดสรุปแนวคิดได้
- นักเรียนพูดสรุปแนวคิดจากเรื่องที่ฟังได้
- นักเรียนนำความรู้ที่ไดรับไปประยุกต์ในการฟังเรื่องต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การฟังเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญ และเป็นทักษะที่นักเรียนนำไปใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การสรุปแนวคิดจากเรื่องที่ฟัง

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม เพื่อแข่งขันหาสำนวนเกี่ยวกับการพูด พร้อมทั้งบอกความหมาย

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียน
- แบบประเมินการทำงานกลุ่ม
- แบบประเมินชิ้นงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนแข่งขันหาสำนวนเกี่ยวกับการพูด

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูอ่านบทความเรื่อง ..... [ที่เหมาะกับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม] ให้นักเรียนฟังแล้วให้นักเรียนเขียนสาระความรู้ที่ได้รับ
- ตั้งคำถามว่า นักเรียนมีวิธีการฟังอย่างไรจึงจับประเด็นสำคัญได้?

- นักเรียนช่วยกันรวบรวมเทคนิควิธีการจับใจความสำคัญจากเรื่องที่ฟัง แล้วนำไปใช้ตอบคำถามในบทความต่อไป

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนจับคู่ผลัดกันอ่านหนังสือ .... หน้า .... เรื่อง ..... ให้คู่ของตนฟัง
- นักเรียนศึกษาหลักการสรุปแนวคิดจากเรื่องที่ฟังจากหนังสือ
- ร่วมกันสรุปแนวคิดหลัก จากเรื่องที่ฟังเชื่อมโยงจากประสบการณ์เดิม
- ครูให้นักเรียนเชื่อมโยงจากหลักการ/ ทฤษฎีเพื่อให้สอดคล้องกับประสบการณ์เดิม
- ครูอ่านบทความ แล้วให้นักเรียนสรุปแนวคิดที่ได้จากการฟังบทความ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- แบ่งกลุ่มนักเรียนทำใบงาน แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ครูและนักเรียนร่วมกันอภิปราย เพื่อเสนอแนะเพิ่มเติม เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้าง จากการฟังบทความ (ระบุเรื่อง)?
- นักเรียนมีความคิดเห็นต่อบทความที่ได้ฟังอย่างไร?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- ทำไมครูจึงให้นักเรียน เรียนเรื่องการสรุปแนวคิดจากเรื่องที่ฟังต่อจากชั่วโมงที่แล้ว?
- นักเรียนคิดว่า บทความที่นักเรียนฟังเกี่ยวข้องกับวิชาใดบ้าง?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- บทความที่นักเรียนได้ฟังมีผลกระทบต่อชีวิตของนักเรียนหรือบุคคลอื่นอย่างไร?
- นักเรียนสามารถนำแนวคิดที่ได้จากเรื่อง....ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- บทความเรื่อง ..... [ที่เหมาะกับการพัฒนาเหตุผลเชิงจริยธรรม]

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่ 5**
หน่วยการเรียนรู้	**2) การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของวรรณกรรม เรื่อง "โคลนติดล้อ"**		
ออกแบบโดย	**ครูสุขสราญ บัวทอง**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	**1 กันยายน 2014**		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนอธิบายหลักการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของวรรณกรรมได้
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณกรรมเรื่อง "โคลนติดล้อ" ได้
- นักเรียนสามารถนำคุณค่าพระวรสารด้านการคิดวินิจฉัย ไตร่ตรอง มาช่วยในการวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของวรรณกรรม

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมทำให้ผู้อ่านเข้าใจแนวคิด จุดมุ่งหมายของผู้เขียน และสะท้อนค่านิยม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียม วัฒนธรรมของผู้เขียนในยุคสมัยนั้น ซึ่งเราสามารถเรียนรู้โดยถ่ายทอดผ่านทางวรรณกรรม วรรณคดี อย่างมีสุนทรียภาพทางภาษา

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การวิเคราะห์และประเมินคุณค่าวรรณกรรมเรื่อง "โคลนติดล้อ" ตอนความนิยมเป็นเสมียน
- บูรณาการคุณค่าพระวรสาร ด้านการคิดไตร่ตรอง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- นักเรียนช่วยกันอธิบายคุณค่าที่ได้จากการชมภาพยนตร์ เรื่อง "นเรศวรมหาราช ตอนสงครามยุทธหัตถี" และมีคำพูดใดของตัวละครที่นักเรียนประทับใจ? และคำพูดนั้นได้สะท้อนคุณค่าด้านวรรณศิลป์หรือด้านสังคมอย่างไร?

1.5 เวลา (Time) - ใช้เวลา 2 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- การอภิปรายกลุ่ม
- การนำเสนอผลงาน
- แบบประเมินการทำงานกลุ่ม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนร่วมกันขับร้องบทเพลง "สยามมานุสติ" ซึ่งเป็นบทพระราชนิพนธ์ของรัชกาลที่ 6 และถามเกี่ยวกับคุณค่าที่ได้รับจากบทเพลงด้านสังคมและด้านวรรณศิลป์

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละ 3-5 คน ช่วยกันระดมความคิดเกี่ยวกับการประเมินคุณค่าด้านสังคม จากการศึกษาวรรณคดี เรื่อง รามเกียรติ์ เรื่องอิเหนา หรือเรื่องขุนช้างขุนแผน
- ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนมีหลักเกณฑ์ใดบ้างในการวิเคราะห์คุณค่าของวรรณคดี? และคุณค่านั้นแฝงด้วยคุณธรรมใด?
- นักเรียนร่วมกันสรุปหลักเกณฑ์ที่ได้ในกลุ่ม

4.2 การคิดวินิจฉัย (Judge)

- ครูให้นักเรียนทุกคนอ่านเรื่อง “โคลนติดล้อ”
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเนื้อหาเรื่อง “โคลนติดล้อ” จากหนังสือเรียนภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2 และศึกษาหลักการวิเคราะห์คุณค่าของวรรณกรรมว่ามีความสอดคล้องกับหลักการใดของนักเรียนบ้าง?
- ครูยกตัวอย่างประกอบคำอธิบาย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปหลักเกณฑ์การวิเคราะห์คุณค่าวรรณกรรม
- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์คุณค่าด้านวรรณศิลป์และด้านสังคม จากบทความ “โคลนติดล้อ” ตอนความนิยมเป็นเสมียน และนำเสนอผลงานการวิเคราะห์
- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิพากษ์การนำเสนอผลงานของเพื่อนๆ
- นักเรียนคิดว่า บทความตอนที่เรียนนี้สะท้อนคุณค่าเชิงจริยธรรมด้านใด และสามารถนำไปใช้ได้อย่างไร

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

ครูให้นักเรียนบันทึกความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาบทความเรื่อง “โคลนติดล้อ” ลงในสมุด

5.1 สะท้อน (Reflect) - นักเรียนคิดว่า บทความเรื่อง “โคลนติดล้อ” นี้มีคุณค่าเหนือกาลเวลาหรือไม่? อย่างไร?

5.2 เชื่อมโยง (Connect) - นักเรียนคิดว่า เหตุการณ์ทางสังคมในสมัยรัชกาลที่ 6 และในปัจจุบันยังมีความเชื่อ ค่านิยมใดที่เหมือนกัน และมีที่ต่างกันอย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply) - นักเรียนคิดว่าคุณธรรมข้อใดที่พบในบทความนี้มีประโยชน์ หรือคุณค่าแก่นักเรียนในการนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้มากที่สุด? เพราะเหตุใด?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บทเพลง “สยามมานุสติ”
- หนังสือเรียนภาษาไทยพื้นฐาน เล่ม 2

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	3) **การอ่านตีความ**		
ออกแบบโดย	**ครูพิรุณโปรย สำโรงทอง**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- สามารถอ่านตีความหมายของคำ สำนวนจากเรื่องที่อ่านได้
- อ่านสรุปสาระสำคัญของงานประพันธ์โดยใช้ทักษะการอ่านตีความ

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนสามารถนำทักษะที่ได้ไปใช้ประโยชน์ในการสื่อสารประจำวันและการประกอบอาชีพ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- กลวิธีการอ่านตีความ
- การอ่านตีความงานประพันธ์
- คุณค่าพระวรสารเรื่อง ความจริง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- นักเรียนเล่นเกมวงล้อปริศนาคำและสำนวน โดยแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มย่อย แข่งขันกันหมุนวงล้อทายคำ สำนวน ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มผลัดกันกดปุ่มวงล้อ เมื่อวงล้อหมุนไปตกที่ข้อความใด ซึ่งเป็นความหมายของคำ สำนวน ให้นักเรียนทายว่ามาจากคำ หรือสำนวนใด ทายถูกได้ 1 คะแนน ใครได้คะแนนมากที่สุดเป็นผู้ชนะ

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงาน
- แบบประเมินผลการอ่านตีความงานประพันธ์

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ใช้วงล้อปริศนาคำและสำนวน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- นักเรียนแต่ละกลุ่มจับสลากเลือกบทร้อยกรองกลุ่มละ 1 บท ช่วยกันอ่านและสรุปความจากเรื่องที่อ่านภายในเวลา 5 นาที

- นักเรียนนำเสนอผลงานโดยอ่านบทร้อยกรองพร้อมสรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่านให้เพื่อนฟัง
- ประเมินผลงานของกลุ่มอื่น แสดงความคิดเห็น พร้อมให้คำแนะนำเพื่อนำไปปรับแก้ไข
- ให้แต่ละกลุ่มพิจารณาผลงานของตนเองอีกครั้ง นำข้อเสนอไปปรับแก้ไขให้งานของตนเองดียิ่งขึ้น
- นำผลงานที่ได้รับการปรับแล้ว อ่านให้เพื่อนฟังอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้ช่วยพิจารณาและยอมรับ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านใบความรู้เรื่องการอ่านตีความ
- ทุกคนในกลุ่มนำสาระสำคัญที่ตนเองอ่านมาแลกเปลี่ยนกัน พร้อมหาข้อสรุปสุดท้าย
- นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการอ่านตีความ เพื่อทดสอบความรู้ของนักเรียน
- ครูสรุปประมวลความรู้

<u>คาบที่ 1</u>

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนแต่ละกลุ่มอ่านงานประพันธ์ เรื่อง จันทร์เจ้าขา ของเนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์
- สรุปสาระสำคัญของเรื่องที่อ่าน วัตถุประสงค์ แนวคิด เจตนาของผู้แต่ง ทัศนคติ และอารมณ์ความรู้สึก
- นักเรียนออกมานำเสนอผลงานการอ่านตีความงานประพันธ์จนครบทุกกลุ่ม ในขณะที่นำเสนอกลุ่มอื่นจดบันทึกข้อมูลที่แตกต่างจากกลุ่มตน
- นักเรียนนำข้อมูลเหมือนกันและแตกต่างมาสรุปประมวลเป็นข้อมูลเดียว ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูล
- แต่ละกลุ่มร่วมกันประเมินว่า การอ่านสรุปงานประพันธ์ของกลุ่มใด ครอบคลุมเนื้อหาและตรงประเด็นที่สุดในความคิดของนักเรียน (ครูใช้คำถามซักค้าน เพื่อกระตุ้นความคิดของนักเรียน)

<u>คาบที่ 2</u>

- นักเรียนแต่ละคนได้รับใบงานการอ่านตีความงานประพันธ์เรื่องโซ่ที่ยังไม่ได้ปลด
- นำผลงานส่งครู ตรวจพิจารณาประเมินผล
- ครูเสนอแนะให้นักเรียนฝึกฝนการอ่านตีความอย่างต่อเนื่อง เพราะจะช่วยฝึกการคิดวิเคราะห์ คิดไตร่ตรองอย่างมีวิจารณญาณ โดยการอ่านข่าว สารคดี และบทความต่างๆ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนอยากเรียนรู้สิ่งใดเพิ่มเติม เพื่อนำมาใช้พัฒนาทักษะการอ่านของตนเอง?
- นักเรียนจะใช้ทักษะการอ่านตีความกับเนื้อหาในลักษณะใดบ้าง?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนคิดว่า การเรียนเรื่องการอ่านตีความ คาบนี้มีความเกี่ยวข้อกับเนื้อหาที่เรียนก่อนเรื่องนี้อย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า สิ่งที่เรียนในคาบนี้มีความสัมพันธ์กับคุณค่าพระวรสารในเรื่องใด และสัมพันธ์กันอย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนสามารถนำทักษะการอ่านตีความไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไรบ้าง?
- นักเรียนคิดว่า การเรียนเรื่องนี้มีส่วนช่วยพัฒนางานเขียนของนักเรียนอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วงล้อปริศนาคำและสำนวน
- บทร้อยกรองสำหรับแต่ละกลุ่มอ่าน
- งานประพันธ์ จันทร์เจ้าขา ของเนาวรัตน์พงษ์ไพบูลย์
- งานประพันธ์ โซ่ที่ยังไม่ได้ปลด

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	1) **การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น**		
ออกแบบโดย	**ครูสมหมาย ประเสริฐสังข์**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	10 **พฤษภาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายหลักการและขั้นตอนการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น
- นักเรียนอธิบายความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม
- นักเรียนสามารถเข้าใจถึงคุณค่าพระวรสารเรื่อง การไตร่ตรอง

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การเข้าใจถึงหลักการและขั้นตอนการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความสำคัญของการอ่าน
- หลักการและขั้นตอนการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น
- มารยาทในการอ่าน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนเล่นเกม “พระ ผี ผู้หญิง” ผีแพ้พระ พระแพ้ผู้หญิง ผู้หญิงแพ้ผี

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- ตรวจใบงาน
- กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เกม “ส่งของ” ให้นักเรียนส่งของต่อๆ กัน เมื่อครูเป่านกหวีด ของหยุดที่ใคร ให้คนนั้นแกะออกมาอ่านให้เพื่อนๆ ฟัง และแสดงความคิดเห็น

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูถามนักเรียนว่า นักเรียนชอบอ่านงานเขียนประเภทใดบ้าง? เพราะเหตุใด? เช่น นวนิยาย นิทาน ข่าว สารคดี ฯลฯ โดยกระตุ้นให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นอย่างหลากหลาย (นำเข้าสู่บทเรียน)

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็น 4 กลุ่มๆ ละ 5-6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาเรื่อง การอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น และขั้นตอนการแสดงความคิดเห็นจากหนังสือแบบเรียนภาษาไทย แล้วสรุปสาระสำคัญ จดลงในสมุด

- นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลการศึกษาที่หน้าชั้นเรียน (ครูตรวจสอบ)

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบาย “หลักการและขั้นตอนการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น” ให้นักเรียนฟัง

- ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1 เรื่อง “ปัญหาสุขภาพของเด็กไทย” ที่กำหนดให้ และสรุปใจความสำคัญของเรื่อง พร้อมแสดงความคิดเห็น

- ครูสุ่มนักเรียนออกมานำเสนอผลหน้าชั้นเรียน โดยครูและเพื่อนนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นและเสนอแนะ

- ครูและนักเรียนร่วมสรุปความรู้เรื่อง “หลักการและขั้นตอนการอ่านเพื่อแสดงความคิดเห็น”

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มไปอ่านเนื้อหาวิชาที่กำลังเรียนอยู่ แล้วสรุปใจความสำคัญพร้อมบันทึก

- ครูขออาสาสมัครออกมาแสดงความคิดเห็นให้เพื่อนฟังหน้าชั้นเรียน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 สะท้อน (Reflect)

- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมจากเรื่องนี้?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบนี้เกี่ยวกับเนื้อหาในคาบก่อนอย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- นักเรียนสามารถนำเนื้อหาที่ได้เรียนในวันนี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือในวิชาอื่นได้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- หนังสือเรียนภาษาไทย ม. 6
- ใบงาน
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

สาระการเรียนรู้	**ภาษาไทย**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	2) **บทอาขยานกาพย์เห่เรือ**		
ออกแบบโดย	**ครูชูศรี กิจเจริญ**	*โรงเรียน*	**อัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	4 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนด
- วิเคราะห์คุณค่าบทอาขยาน
- นำบทอาขยานไปใช้อ้างอิง

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การเรียนรู้บทอาขยานกาพย์เห่เรือเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์เป็นวรรณคดีอันมีคุณค่าอย่างยิ่งต่อประเทศชาติที่ควรศึกษาและสืบทอด เหมาะแก่การจดจำและนำไปใช้อ้างอิงได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ประวัติความเป็นมา ลักษณะคำประพันธ์ คุณค่า/ ประโยชน์ / การจดจำและนำไปอ้างอิงได้
- คุณค่าพระวรสารความจริง (“ท่านจะเรียนรู้ความจริง และความจริงจะทำให้ท่านเป็นอิสระ”)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนดูภาพของกระบวนเรือในรูปแบบต่างๆ ได้แก่ เรืออนันตนาคราช เรืออเนกชาติภุชงค์ เรือนารายณ์ทรงสุบรรณ และเรือสุพรรณหงส์

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม
- ตรวจผลงานของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนนั่งสมาธิและเปิดเพลงทำนองกาพย์เห่เรือจาก YouTube ให้ฟัง แล้วพูดคุยถามความรู้สึกของนักเรียนโดยทั่วไป

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 6 คน โดยคละความสามารถของนักเรียน (เก่ง, ปานกลาง, อ่อน)

- นักเรียนดูภาพกระบวนเรือ พร้อมการฟังทำนองการเห่เรือจาก YouTube และผังลักษณะคำประพันธ์ (รูปภาพเรือสุพรรณหงส์)

- ครูตั้งประเด็นคำถามให้นักเรียนร่วมกันแสดงความเห็นว่า “จากการเรียนรู้ลักษณะการแต่งกาพย์เห่เรือ บทอาขยานจะทำให้นักเรียนเรียนรู้วิถีชีวิตของคนไทยในอดีต ปัจจุบัน ได้อย่างไร? นักเรียนจะมีวิธีในการท่องจำสิ่งต่างๆ ได้อย่างไร เพื่อให้จำได้อย่างรวดเร็วและคงทน?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตน

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับลักษณะการแต่งกาพย์เห่เรือ วิถีชีวิตของคนไทย และวิธีการท่องจำได้รวดเร็วและคงทน

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูอธิบายเพิ่มเติม (บทอาขยานกาพย์เห่เรือเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ เป็นกาพย์เห่เรือที่มีคุณค่าด้านวรรณศิลป์ เพราะมีการใช้ถ้อยคำบรรยายให้เกิดความโอ่อ่าของกระบวนพยุหยาตรา ใช้คำพรรณนาให้เกิดอารมณ์คล้อยตาม เป็นต้นแบบในการแต่งกาพย์เห่เรือในยุคต่อๆ มา เกิดคุณค่าอย่างยิ่งต่อประเทศชาติ เกิดความภาคภูมิใจ จดจำนำไปอ้างอิงได้

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนร่วมกันอ่านบทอาขยานกาพย์เห่เรือเจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ เป็นทำนองเสนาะ/ ทำนองเห่

- นักเรียนฝึกท่องบทอาขยานเป็นทำนองเสนาะ/ ทำนองเห่ แล้วร่วมกันตรวจสอบความถูกต้อง

- นักเรียนอธิบายคุณค่าของบทอาขยาน เขียนแผนผังคำประพันธ์และเลียนแบบแต่งกาพย์เห่เรือตามจินตนาการ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 สะท้อน (Reflect)

- จากการเรียน การท่องจำอาขยานกาพย์เห่เรือ นักเรียนได้รับความรู้ในเรื่องใดบ้าง?

5.2 เชื่อมโยง (Connect)

- นักเรียนคิดว่า บทอาขยานกาพย์เห่เรือทำให้เห็นคุณค่าความสำคัญของศิลปกรรมในอดีตจนถึงปัจจุบันให้กับประเทศชาติได้อย่างไร?

5.3 ปรับใช้ (Apply)

- การท่องจำอาขยานจะนำไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint
- YouTube

บทที่ 5

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

ภาษาจีน

ประถม 1	ตัวเลข 1-10 ในภาษาจีน การออกเสียงและหลักการบอกตัวเลข 1-99	339
ประถม 3	ผลไม้	342
ประถม 6	สถานที่สำคัญในจีน	344
มัธยม 1	การบอกตำแหน่งสิ่งของในห้องเรียน	346
มัธยม 4	อุปกรณ์การเรียนและโครงสร้างประโยคที่มีคำศัพท์อุปกรณ์การเรียน	348
มัธยม 5	การลำดับญาติในภาษาจีน	350

ภาษาฝรั่งเศส

มัธยม 6	การให้คำแนะนำ Donner des conseils โดยอ่านเรื่อง Comment se défendre contre le stress? เอาชนะความเครียดได้อย่างไร	352

ภาษาอังกฤษ

ประถม 2	Verb to Have	354
ประถม 3	1) Occupations	356
	2) Recycle	358
ประถม 4	1) Birthday	360
	2) Food	362
ประถม 5	Telling Time	364
ประถม 6	Listening, Speaking and Writing - Occupations	366
มัธยม 2	1) Entertaining Life	368
	2) Meeting and Greeting - How to Welcome Guests	370
	3) Preparing Food	372
มัธยม 5	1) A Compare and Contrast Essay	374
	2) Lifestyles	377
	3) There’s No Place Like Home	380
	4) การใช้ผัง Graphic Organization ในการสอนอ่านจับใจความ	383
มัธยม 6	Writing a Venn Diagram	386

สาระการเรียนรู้ **ภาษาจีน** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่** 1

หน่วยการเรียนรู้ **ตัวเลข** 1-10 **ในภาษาจีน การออกเสียงและหลักการบอกตัวเลข** 1-99

ออกแบบโดย **ครู** Yongxing Pan *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**

วันที่ 23 **มกราคม** 2016

1. การให้ภาพรวม

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถบอกตัวเลข 1-10 เป็นภาษาจีนได้
- นักเรียนสามารถใช้ความรู้ที่เรียนไปบอกอายุของตนเอง เลขที่เรียนของตนเอง เบอร์โทรศัพท์บ้าน เบอร์มือถือของคุณพ่อคุณแม่ได้ นอกจากนี้ นักเรียนยังสามารถขยายความรู้จากการบอกตัวเลข 1-10 กลายเป็นตัวเลข 1-99 ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ตัวเลขเป็นสิ่งที่ใช้บ่อยในชีวิตประจำวัน เช่น ในแต่ละครั้งที่เป็นการทดสอบความรู้ภาษาจีนรายบุคคลของนักเรียน คุณครูมักจะให้นักเรียนบอกเลขที่ของตนเอง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การออกเสียงที่เป็นภาษาจีนของตัวเลข 1-10
- หลักการการบอกตัวเลขตั้งแต่ 10 ขึ้นไป จนถึง 99

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- ครูถามนักเรียนว่าห้องเรามีกี่คน? สุ่มนักเรียนบางคนขึ้นมาถามว่าเลขที่ของนักเรียนเท่าไร? อายุกี่ขวบ? เกิดปีไหนและเบอร์โทรศัพท์บ้านคืออะไร? หลังจากนั้น ครูให้นักเรียนสังเกตคำถามที่ครูถามนั้น นักเรียนต้องใช้อะไรตอบกลับมา เช่น มี 36 คน อายุ 7 ขวบ เลขที่ 8 ฯลฯ หลังจากที่นักเรียนตอบกลับมาว่าเป็นตัวเลข ครูก็ให้นักเรียนคิดและเสนอว่า ในชีวิตประจำวัน มีอะไรบ้างที่ต้องใช้ตัวเลข? นอกจากนี้ ครูเน้นความสำคัญการบอกตัวเลข 1–10 ที่เป็นภาษาจีนให้นักเรียนทราบว่า ถ้าเรานับเลข 1-10 เป็นภาษาจีนได้ เราจะสามารถนับเลขจาก 1-99 ได้

1.5 เวลา (Time)

- 3 คาบ

2. การประเมินและวัดผล

- การนับเลข 1-10 ด้วยภาษาจีนเป็นรายบุคคล
- การตอบคำถาม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนร้องเพลงจีนและบทคล้องจองสั้นๆ ที่เป็นภาษาจีนที่เคยสอนไปพร้อมท่าทางประกอบด้วย

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามประจำสีของตนเอง หลังจากนั้นเปิดวิดีโอการสอนตัวเลข 1-5 ที่เป็นการ์ตูนให้นักเรียนดูสามครั้ง และให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่ว่า ตนเองจะรับผิดชอบสังเกตการออกเสียงของตัวเลขตัวไหนบ้าง? และหลังจากเปิดวิอีโอสามครั้งเสร็จ ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มมานำเสนอว่าเสียงภาษาจีน 1- 5 ที่นักเรียนแต่ละกลุ่มได้ยินนั้นออกเสียงอย่างไร? ตอนที่นักเรียนกลุ่มอื่นนำเสนอ นักเรียนกลุ่มที่ไม่ได้นำเสนอมีหน้าที่สังเกตว่าเสียงที่นักเรียนกลุ่มอื่นออกเสียงตรงกับเสียงที่ตนเองได้ยินหรือไม่? ซึ่งการสอนตัวเลข 6-10 ก็ใช้วิธีนี้เช่นเดียวกัน

- ครูเลือกตัวเลขที่มากกว่า 10 หลายๆ ตัว เช่น 11 12 13 30 31 32 40 41 เป็นต้น และออกเสียงเป็นภาษาจีนให้นักเรียนฟัง หลังจากนั้นให้นักเรียนสังเกตว่าในตัวเลขที่มากกว่า 10 นั้น มีหลักการในการออกเสียงอย่างไรบ้าง?จากพื้นความรู้ที่เป็นตัวเลข 1-10 ที่นักเรียนเรียนไปพร้อมเล่าให้ครูฟัง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูเปิดวิดีโออีกรอบหนึ่งให้นักเรียนฟัง พอถึงแต่ละตัวเลข ครูจะหยุดและให้นักเรียนสังเกตดูว่าเสียงในวิดีโอใกล้เคียงกับตนเองที่ออกเสียงหรือไม่? หลังจากนั้น ครูอธิบายการออกเสียงที่ถูกต้องและให้คำชมเชยแก่นักเรียนที่ออกเสียงได้ใกล้เคียง

- ครูสอนการออกเสียงตัวเลข 1-10 ให้นักเรียนเลียนเสียงครูอีก 3 รอบ หลังจากนั้นครูแก้ไขการออกเสียงที่ผิดของนักเรียนพร้อมเน้นย้ำและแนะนำหลักการออกเสียงที่ถูกต้องให้นักเรียน เพื่อให้นักเรียนสามารถออกเสียงได้ชัดเจนมากขึ้น

- หลังจากนักเรียนออกความคิดเห็นจากการสังเกตการออกเสียงตัวเลขที่มากกว่า 10 หลายๆตัวที่ได้กล่าวไว้ในข้างต้นนี้แล้ว ครูชี้แนะหลักการการออกเสียงตัวเลขที่เป็น 11-99 ให้นักเรียนฟัง พร้อมให้คำชมเชยแก่นักเรียนที่ตอบถูก หรือนักเรียนที่ตอบได้ใกล้เคียง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนเปิดหนังสือและใช้นิ้วชี้ตัวเลขในหนังสือ พร้อมอ่านตามครูด้วยสองรอบ หลังจากนั้นครูให้นักเรียนอ่านให้ฟังพร้อมกันทั้งห้องรอบหนึ่งและอ่านตามกลุ่มที่แบ่งไว้อีกรอบหนึ่ง

- หลังจากนั้น ครูโชว์ตัวเลขขึ้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแย่งกันตอบ กลุ่มที่ตอบได้ก่อน กลุ่มนั้นได้คะแนน ซึ่ง

เกมนี้จะใช้เวลา 8 นาที และเล่นกัน 2 รอบ แต่ละรอบสุดท้าย ครูก็มีการสรุปการออกเสียงที่ผิดของนักเรียน และเน้นย้ำส่วนที่นักเรียนยังไม่สามารถที่จะออกเสียงได้

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเข้าแถวนั่งตามลำดับ และให้นักเรียนคนสุดท้ายออกมาหาคุณครูนอกห้องเรียน ครูบอกตัวเลขให้นักเรียนฟัง 1 ตัว นักเรียนคนนั้นก็วิ่งไปที่แถว กระซิบบอกเพื่อนคนข้างหน้าจนถึงคนหน้าสุด คนหน้าสุดพอได้ยินตัวเลขที่เพื่อนบอกต่อกันมา ก็วิ่งไปเขียนตัวเลขบนกระดาน พอเขียนเสร็จ ก็วิ่งไปหาครูอีกรอบหนึ่งเพื่อที่จะรับฟังตัวเลขตัวต่อไปจากครู เล่นอย่างนี้ประมาณสองรอบ รอบละ 4 ตัว หลังจากนั้น ครูก็เฉลยคำตอบ และให้นักเรียนอ่านออกเสียงตัวเลขทั้งหมดนี้อีกรอบหนึ่ง

- ครูจำลองสถานการณ์จริงและให้รูปภาพที่เป็นบ้านเลขที่ หมายเลขห้อง และเบอร์โทรศัพท์หลายๆ รูปแก่นักเรียน ให้นักเรียนพูดภาษาจีนตามตัวเลขที่ให้ไปนั้นพร้อมกัน

- ครูสอนนักเรียนร้องเพลงที่เกี่ยวกับตัวเลขภาษาจีนพร้อมท่าทางประกอบด้วย

- ครูให้นักเรียนบอกเลขที่ของตัวเอง นักเรียนคนอื่นตั้งใจฟัง ถ้ามีนักเรียนคนที่บอกเลขที่ของตนเองผิด นักเรียนที่กำลังฟังอยู่มีหน้าที่ช่วยเพื่อนบอกเลขที่ของตนเองให้ถูกต้อง

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนอะไรบ้างในบทนี้? และสนใจส่วนไหนบ้างในบทนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนสามารถใช้ความรู้ในบทนี้เชื่อมต่อวิชาไหนได้บ้าง?

5.3 Apply

- ถ้าจะให้นักเรียนสอนตัวเลขแก่ผู้อื่นที่ไม่มีความรู้ภาษาจีนมาก่อน นักเรียนคิดว่าจะสอนอย่างไรให้สนุกสนาน?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- PowerPoint
- วิดีโอ
- คลิปเพลง

สาระการเรียนรู้ **ภาษาต่างประเทศ** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่** 3

หน่วยการเรียนรู้ **ผลไม้**

ออกแบบโดย **ครูธนภรณ์ ตันติมาพาณิชย์** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถพูดชื่อผลไม้เป็นภาษาจีนได้
- นักเรียนจะได้รับการพัฒนาทักษะในการออกเสียงภาษาจีน

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การบอกชื่อผลไม้เป็นภาษาจีนได้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ได้จริง และก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคนต่างวัฒนธรรมและความภูมิใจในตัวนักเรียนเอง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คำศัพท์ผลไม้
- หลักการอ่านออกเสียงภาษาจีน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นำผลไม้สดหลายชนิดมาให้นักเรียนดูและสัมผัส
- สอบถามนักเรียนว่า ชอบหรือไม่ชอบผลไม้ชนิดไหน พร้อมบอกเหตุผล?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบๆ ละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนบอกชื่อผลไม้ที่ตนเองชอบเป็นภาษาจีนคนละ 5 ชนิด และวาดรูปผลไม้ชนิดนั้นๆ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เต้นประกอบเพลง แอปเปิ้ล มะละกอ กล้วย ส้ม

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแจกบัตรคำรูปภาพ และบัตรคำคำศัพท์ให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม
- นักเรียนแข่งกันจับคู่คำศัพท์และรูปภาพนั้น
- ตรวจสอบคำตอบ นักเรียนแบ่งปันคำตอบที่ถูกต้อง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูเปิด Youtube เกี่ยวกับผลไม้

- นักเรียนครูสอนคำศัพท์ผลไม้หนังสือเรียนสัมผัสภาษาจีน หน้า 52
- นักเรียนดูความหมายของคำศัพท์ และอ่านออกเสียงตามครู
- นักเรียนแก้ไขคำตอบ ในเกมบัตรคำ และออกเสียงตามอีกครั้ง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนแบ่งกลุ่มแสดงบทบาทสมมติจ่ายตลาดในตลาดสด โดยแต่ละกลุ่มเลือกผลไม้ลงในตะกร้า
- นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงให้เพื่อนดูว่า เลือกผลไม้ชนิดใดบ้าง พร้อมอ่านออกเสียงคำศัพท์ผลไม้ชนิดนั้นๆ
- คิดราคาผลไม้ที่ซื้อโดยการบูรณาการกับวิชาคณิตศาสตร์ ป.3 เรื่องการบวกเลข

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า มีคำศัพท์ภาษาจีนเกี่ยวกับผลไม้อะไรอีกที่นักเรียนอยากรู้?

5.2 Connect

- ทำไมครูจึงให้เรียนคำศัพท์ภาษาจีนเกี่ยวกับผลไม้นี้ต่อจากหัวข้อก่อนหน้านี้?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่เรียนมานี้นักเรียนคิดว่า จะสามารถใช้คำศัพท์ผลไม้ได้ในโอกาสใดบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- YouTube
- บัตรคำ
- ผลไม้สด ผลไม้พลาสติก
- หนังสือสัมผัสภาษาจีน

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	**สถานที่สำคัญในจีน**		
ออกแบบโดย	**ครูปัณฑารีย์ คำศิริ**	*โรงเรียน*	**ดรุณาราชบุรี**
วันที่	15 **พฤศจิกายน** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนจะสามารถอ่านออกเสียง และบอกความหมายของคำศัพท์นั้นได้
- นักเรียนจะเข้าใจถึงวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และประวัติศาสตร์จีน
- นักเรียนสามารถเข้าใจถึงหลักไวยากรณ์จีนแบบง่ายได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การเรียนภาษาจีน นอกจากเรียนภาษาแล้ว เราควรที่จะเรียนรู้ในเรื่อง วิถีชีวิต วัฒนธรรมของเขาด้วย เพื่อให้เราเข้าใจวิถีชีวิต การเป็นอยู่ การใช้ภาษาจีนของเขา อันจะทำให้เราเข้าใจเขามากขึ้นและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range) **[LIKE]**

(ก) หัวข้อ

- คำศัพท์เกี่ยวกับสถานที่สำคัญในจีน
- ประวัติที่มาของสถานที่ต่างๆ
- ประยุกต์ใช้ในประโยค

(ข) กระบวนการ

- ให้นักเรียนทายภาพสถานที่
- แบ่งกลุ่มละ 3 คน สืบค้นข้อมูลเรื่อง สถานที่
- ให้นักเรียนนำเสนอและจดบันทึกของแต่ละกลุ่ม
- ครูอธิบายประวัติศาสตร์ที่มาของสถานที่นั้นๆ เพิ่มเติม/ ให้นักเรียนจดบันทึกเพิ่มเติม
- ทายรูปแบบไวยากรณ์
- ครูอธิบายการใช้ไวยากรณ์ 过 (guò) และบูรณาการเข้ากับสถานที่ต่างๆ และประโยคสนทนา
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด จงบอกสถานที่ที่ฉันชอบ พร้อมเขียนประวัติสถานที่นั้นโดยย่อ วาดภาพระบายสีให้สวยงามและทำแบบฝึกหัดถามตอบ
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง 过 (guò)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ร้องเพลง 帕帕守 (Pá Pá Shǒu) นักเรียนร่วมกันทำกิจกรรม
- เล่นเกมทายภาพสถานที่สำคัญในจีน

1.5 เวลา (Time) - 4 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- วัดโดยการทำแบบทดสอบเรื่อง 过 (guò) และถามตอบเกี่ยวกับสถานที่

3. **การสร้างบรรยากาศ** - ตามข้อ 1.4

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนทายภาพ แล้วเขียนชื่อสถานที่ลงในสมุด จากนั้นให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 3 คน สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่สำคัญที่ได้จากการทายภาพ โดยให้นักเรียนจับใจความประวัติที่มา และหาคำศัพท์สำคัญที่เกี่ยวข้อง จากนั้นให้นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียน และให้นักเรียนบันทึก
- ให้นักเรียนทายไวยากรณ์จากการยกตัวอย่างประโยค

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายประวัติศาสตร์ที่มาของสถานที่นั้นๆ เพิ่มเติม และให้นักเรียนจดบันทึกเพิ่มเติม
- ครูให้นักเรียนอ่านใบงาน เรื่อง หลักไวยากรณ์ 过 (guò)
- ครูอธิบายเรื่องหลักไวยากรณ์ 过 (guò) และครูบูรณาการหลักไวยากรณ์ 过 (guò) เข้ากับบทสนทนาเกี่ยวกับสถานที่สำคัญ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด “จงบอกสถานที่ที่ฉันชอบ” พร้อมเขียนประวัติโดยย่อ และวาดภาพ ระบายสีให้สวยงาม และทำแบบฝึกหัดถามตอบ
- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดเรื่อง 过 (guò)

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** **[LIKE]**

5.1 Reflect - นักเรียนได้รับความรู้อะไรจากการเรียนเรื่องนี้?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่า นอกจากสถานที่ต่างๆ มีคุณค่าทางประวัติศาสตร์แล้ว สถานที่เหล่านั้นยังมีคุณค่าในด้านใดบ้าง? เพราะอะไร?

5.3 Apply - นักเรียนคิดว่า จะสามารถแบ่งปันความรู้ในเรื่องที่ได้เรียนมาให้กับผู้อื่นได้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- หนังสือสัมผัสภาษาจีน
- เอกสารข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่สำคัญในจีน

สาระการเรียนรู้ **ภาษาจีน** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 1

หน่วยการเรียนรู้ **การบอกตำแหน่งสิ่งของในห้องเรียน**

ออกแบบโดย **ครูธัญญพัทธ์ ตุ้มสุดสิรินันท์** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถพัฒนาทักษะการฟังและพูด
- นักเรียนสามารถบอกตำแหน่งสิ่งของหรือสถานที่เป็นภาษาจีนได้
- นักเรียนสามารถไตร่ตรองประสบการณ์จริงบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารด้านความซื่อสัตย์

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การบอกตำแหน่งสิ่งของมีความสำคัญต่อการสื่อสารและสามารถพบเจอได้บ่อยครั้งในชีวิตประจำวัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คำศัพท์บอกทิศทาง
- รูปแบบการแต่งประโยคที่ถูกต้อง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนเล่นเกมส์จับผิดภาพร่วมกัน โดยดูภาพจากโปรเจคเตอร์ และร่วมกันบอกตำแหน่งที่ต่างกัน

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบๆ ละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนจับคู่สอบสนทนาโต้ตอบกัน โดยดูภาพจากที่คุณครูกำหนดให้

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียนทำ Brain Gym ด้วยการทำมือ “จีบ และ รูปตัวแอล (L)” โดยมือข้างซ้ายเป็นรูปตัวแอล (L) มือข้างขวาเป็นจีบ จากนั้นทำสลับกันไปมาซ้ายขวา เป็นการฝึกสมอง สมาธิ และกล้ามเนื้อมือ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- คุณครูเปิดการ์ตูนเรื่อง “สมุดของฉันอยู่ที่ไหน”

- ให้นักเรียนร่วมกันสรุปสิ่งที่เกิดขึ้น ว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน และอย่างไร?

- ครูถามนักเรียนว่า “หากนักเรียนเห็นสมุดของเพื่อนชาวจีนคนนี้ จะบอกกับเพื่อนเป็นภาษาจีนว่าอย่างไร?”

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- คุณครูสอนคำศัพท์ทิศทางทั้งหมด 6 ทิศ ข้างบน ข้างล่าง ข้างซ้าย ข้างขวา ข้างใน และข้างๆ
- อธิบายรูปแบบการแต่งประโยคถาม-ตอบที่ถูกต้อง
- นักเรียนดูภาพจาก PowerPoint และบอกตำแหน่งสิ่งของ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนแบ่งกลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะได้ภาพที่ต่างกัน และช่วยกันนำเสนอบอกตำแหน่งสิ่งของในภาพหน้าชั้นเรียน
- นักเรียนวาดรูปตามเรื่องสั้นที่คุณครูอ่าน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- หากสมุดของนักเรียนหายไป แล้วได้กลับคืนมา นักเรียนรู้สึกอย่างไร? หากนักเรียนสามารถช่วยให้เพื่อนได้สมุดคืนมา นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การนำทรัพย์สินของเพื่อนที่พบไปคืนเกี่ยวโยงกับคุณค่าพระวรสารในข้อใด?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเนื้อหาในบทเรียนนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- PowerPoint
- คลิปวีดิโอ
- รูปภาพ
- เกม
- หนังสือสัมผัสภาษาจีนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เล่มที่ 1

สาระการเรียนรู้ **ภาษาจีน** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 4

หน่วยการเรียนรู้ **อุปกรณ์การเรียนและโครงสร้างประโยคที่มีคำศัพท์อุปกรณ์การเรียน**

ออกแบบโดย **ครู** Wang Yongkang *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**

วันที่ 23 **มกราคม** 2559

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- เพื่อให้นักเรียนสามารถนำคำศัพท์และประโยคที่เป็นอุปกรณ์การเรียนมาสื่อสารได้ดีขึ้น

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- อุปกรณ์การเรียนเป็นเครื่องมือที่สำคัญสำหรับนักเรียน เรียนรู้เรื่องนี้สามารถที่จะทำให้นักเรียนมีองค์ความรู้กว้างขึ้น และนำไปใช้ในสถานการณ์ที่เป็นโอกาสได้สะดวกขึ้น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คำศัพท์เฉพาะของอุปกรณ์การเรียน โดยมีเครื่องเขียน หนังสือ พจนานุกรม เป็นต้น
- ประโยคที่มีคำศัพท์อุปกรณ์การเรียนตามบทเรียน
- หลักเกณฑ์และโครงสร้างของประโยคที่สำคัญในบทเรียน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- โชว์ตัวอักษรจีนที่เขียนด้วยพู่กันจีน ปากกาและดินสออยู่บนกระดานให้นักเรียนชมดูและเล่าความรู้สึก

1.5 เวลา (Time)

- 4 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- การแต่งประโยคด้วยโครงสร้าง โดยให้นักเรียนใช้คำศัพท์อุปกรณ์การเรียนมาแต่งเป็นประโยค และให้นักเรียนนำประโยคที่ตนเองแต่งไว้ไปแลกเปลี่ยนกับเพื่อนๆ ในกลุ่มหรือกลุ่มอื่น
- การตอบคำถามจากความร่วมมือของนักเรียนในคาบ โดยให้นักเรียนยกมือตอบคำถามหรืออ่านออกเสียงตามบทเรียนทั้งเป็นกลุ่มและเป็นเดี่ยว

3. **การสร้างบรรยากาศ** [LIKE]

- ครูนำอุปกรณ์การเรียนที่ดูงามมาโชว์ให้นักเรียนดูและสลับกันยกของจริงขึ้นมาให้นักเรียนแย่งกันตอบทั้ง 3 กลุ่ม โดยคิดคะแนนกลุ่มตามเกณฑ์ที่บอกไว้ด้วย

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูนำบัตรคำและรูปภาพให้แก่นักเรียนแต่ละกลุ่มให้นักเรียนนำคำศัพท์และรูปภาพมาเรียงกันเป็นคู่

- ครูให้นักเรียนดู PowerPoint แล้วให้นักเรียนเอาประโยคที่มีคำศัพท์อุปกรณ์การเรียนและคำแปลภาษาไทยมาประกอบให้ถูกต้อง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนอ่านตามตารางคำศัพท์และประโยคในบทเรียนที่มีคำแปล

- ครูกับนักเรียนร่วมกันสรุปโครงสร้างประโยคที่สำคัญขึ้นมา

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ให้นักเรียนใช้หลักโครงสร้างมาแต่งประโยค โดยมีคำศัพท์อุปกรณ์การเรียนและคำศัพท์ของบทเรียนเก่ามาประกอบด้วย

- แบ่งกลุ่มกันตอบปัญหา โดยให้นักเรียนกลุ่มหนึ่งถามและอีกกลุ่มหนึ่งตอบเสร็จแล้วสลับกัน

- ให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดตามบทเรียน

- ให้นักเรียนแสดงบนเวทีในเรื่อง การซื้อขายอุปกรณ์การเรียน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- ในชีวิตประจำวัน นักเรียนรู้จักอุปกรณ์การเรียนอะไรบ้าง?

- ในสมัยโบราณ ประเทศจีนมีอุปกรณ์การเรียนที่เด่นชัดอะไรบ้าง?

5.2 Connect

- อุปกรณ์การเรียนมีความเหมือนความต่างกับเครื่องเขียนอะไรบ้าง?

- เครื่องเขียนของประเทศจีนในสมัยโบราณมีอิทธิพลต่อการเขียนอักษรจีนอย่างไรบ้าง?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า จะนำความรู้ในบทเรียนนี้มาประยุกต์ใช้ได้ที่ไหน? และอย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- PowerPoint
- บัตรคำ
- รูปภาพ

สาระการเรียนรู้	**ภาษาจีน**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	**การลำดับญาติในภาษาจีน**		
ออกแบบโดย	**ครูทิวาพร แสงสุริยฤทธิ์**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	11 **กันยายน** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถลำดับญาติเป็นภาษาจีน
- นักเรียนสามารถเปรียบเทียบการลำดับญาติไทย-จีน
- นักเรียนเข้าใจความแตกต่างระหว่างโครงสร้างครอบครัวของไทย-จีน

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- สังคมไทยและจีนให้ความสำคัญกับลำดับอาวุโสอย่างมาก มีคำเรียกลำดับญาติโดยเฉพาะ ฉะนั้นนักเรียนจึงจำเป็นต้องรู้และนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเพื่อแสดงออกถึงมารยาท

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- Family Tree ของจีน (ลำดับญาติ)
- คำศัพท์ที่เกี่ยวกับญาติ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- การลำดับญาติของไทย-จีนแตกต่างกัน โดยฝ่ายจีนจะแบ่งญาติฝ่ายพ่อออกจากฝ่ายแม่อย่างชัดเจนและจะให้ความสำคัญกับฝ่ายพ่อมากกว่า เนื่องมาจากวัฒนธรรมจีนโบราณให้ความสำคัญผู้ชายมากกว่าผู้หญิง
- การออกเสียง คำเรียกญาติในภาษาจีนเกือบทุกคำมีเสียง 轻声 เป็นเอกลักษณ์

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- ตอบคำถาม
- การอภิปราย

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียนลองลำดับญาติเป็นภาษาไทย
- หากนักเรียนคนใดมีเชื้อสายจีน ทดลองให้นักเรียนลำดับญาติเป็นภาษาจีน (แต้จิ๋ว กวางตุ้ง ฯลฯ)

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนดู Family Tree เป็นภาษาจีนและไทย และให้นักเรียนแต่ละคนเปรียบเทียบข้อเหมือนหรือแตกต่าง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นำเสนอบทเรียนด้วย PowerPoint เรื่อง ความแตกต่างระหว่างระหว่างการลำดับญาติไทย-จีน
- ครูและนักเรียนร่วมกันอ่านคำศัพท์เกี่ยวกับญาติ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนอ่านออกเสียงคำศัพท์เกี่ยวกับญาติร่วมกัน
- นักเรียนสรุปความแตกต่างระหว่างการลำดับญาติของจีนและไทย เพราะเหตุใดจึงแตกต่าง?
- นักเรียนเขียนลำดับญาติครอบครัวตนเองเป็นภาษาจีน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า การลำดับญาติของจีนสะท้อนภาพสังคมในอดีตอย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การลำดับญาติไทย จีนมีความสำคัญอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำคำศัพท์เหล่านี้ไปใช้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- PowerPoint

สาระการเรียนรู้ **ภาษาต่างประเทศ** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 6

หน่วยการเรียนรู้ **การให้คำแนะนำ** Donner des conseils **โดยอ่านเรื่อง** Comment se défendre contre le stress? **เอาชนะความเครียดได้อย่างไร**

ออกแบบโดย **ครูนฤมล เพียรเวช** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถให้คำแนะนำเป็นภาษาฝรั่งเศสได้ถูกต้อง
- นักเรียนมีทักษะฟัง พูด อ่าน เขียนภาษาฝรั่งเศสได้ดีขึ้น

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถใช้ภาษาฝรั่งเศสในการให้คำแนะนำเพื่อช่วยเหลือผู้ที่มีปัญหา (โดยยกประเด็นวิธีเอาชนะความเครียด) เป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีและอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- รูปแบบการให้คำแนะนำ Donner des conseils
- บทอ่าน Comment se défendre contre le stress? เอาชนะความเครียดได้อย่างไร

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- สนทนากับนักเรียนว่านักเรียน เพื่อนของนักเรียน หรือคนที่นักเรียนรักมีปัญหาความเครียดความกังวล การช่วยเหลือด้วยการให้คำแนะนำโดยใช้ภาษาฝรั่งเศสที่ถูกต้องเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับเจ้าของภาษา ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะศึกษาการใช้ภาษาที่ถูกต้อง

1.5 เวลา (Time) - 3 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- การเขียนคำแนะนำ
- การแสดงละคร
- การจัดบอร์ดความรู้ภายในห้องเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ร้องเพลงที่มีรูปประโยคให้คำแนะนำโดยเปิดใน YouTube

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูเปิดวิดีโอให้นักเรียนดู เป็นบทสนทนาที่บุคคลหนึ่งมีปัญหาความเครียดหรือความวิตกกังวล และอีกคนหนึ่งกล่าวให้กำลังใจและให้คำแนะนำ และหยุดเป็นช่วงๆเพื่อให้นักเรียนแต่ะกลุ่มเดาเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อไป

- นักเรียนดูวิดีโออีกครั้งหนึ่ง ครูถามนักเรียนว่า ถ้าเหตุการณ์นี้เกิดขึ้นกับนักเรียน นักเรียนจะให้คำแนะนำอย่างไร ให้แต่ละกลุ่มช่วยกันคิดค้นหาคำแนะนำ

- ให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอคำแนะนำ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนศึกษาคำศัพท์ที่เกี่ยวกับความเครียดและการให้คำแนะนำเพื่อเอาชนะความเครียดจากบทอ่าน Comment se défendre contre le stress? ทำแบบฝึกหัดตรวจเฉลยแก้ไขพร้อมกันเพื่อตรวจสอบความเข้าใจคำศัพท์และสำนวน

- นักเรียนศึกษาการให้คำแนะนำในบทอ่าน สังเกตรูปแบบภาษาที่ใช้แล้วสรุปร่วมกัน

- ครูแจกใบความรู้ที่เกี่ยวกับรูปประโยคที่ใช้ในการให้คำแนะนำ นักเรียนทำแบบฝึกหัด

- ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเขียนให้คำแนะนำ Corinne ที่มีปัญหาทะเลาะกับเพื่อนและให้แต่ละกลุ่มออกมานำเสนอคำแนะนำ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มแต่งเรื่องสั้นเพื่อแสดงละคร

- จากบทเรียนที่ผ่านมาเกี่ยวกับอาหาร โรคภัยไข้เจ็บ และเทศกาลงานเลี้ยง ให้นักเรียนในแต่ละกลุ่มเลือกหัวข้อเพื่อเขียนคำแนะนำ เช่น คำแนะนำเรื่องลดความอ้วน คำแนะนำเรื่องรักษาร่างกายให้แข็งแรง หรือคำแนะนำเรื่องการจัดงานปีใหม่ที่โรงเรียนและจัดบอร์ดความรู้ภายในห้องเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนพอใจกับการให้คำแนะนำของนักเรียนหรือไม่ ทำไม?

5.2 Connect **(LIKE)**

- หลังจากเรียนเรื่อง Comment se défendre contre le stress? นักเรียนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาความเครียดของเด็กวัยรุ่นแตกต่างไปจากเดิมหรือไม่ อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะความรู้ที่ได้จากหัวข้อนี้ไปใช้กับตนเองและเพื่อนๆ ในชีวิตประจำวันอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บทอ่านเรื่อง Comment se défendre contre le stress?
- ใบความรู้ เรื่อง รูปประโยคของการให้คำแนะนำ
- คลิปวิดีโอ
- YouTube

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้	Verb to Have		
ออกแบบโดย	**ครูวรรัตน์ ธรรมคำสอน**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- ฝึกทักษะการพูดโดยใช้ Verb to have
- เข้าใจและสามารถใช้ภาษาสื่อสารได้ถูกต้อง

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การพูดมีความจำเป็นในการเรียนรู้ เป็นการสื่อสารข้อมูลซึ่งกันและกัน โดยใช้ประโยคที่มี Verb to have

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- Verb to Have

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เราต้องการพูดเพื่อสื่อความหมายกับเพื่อน บอกเพื่อนว่าฉันมีนิ้วมือสิบนิ้ว เช่น I have ten fingers. เป็นต้น

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- จากการสังเกตขณะร่วมทำกิจกรรม การพูด เป็นรายบุคคล
- จากการทำแบบฝึกหัด Pre-test/ Post-test
- จากการฝึกแต่งประโยคสนทนาในบทบาทสมมุติ
- จากการทำใบงาน Mind Map
- จากการทำแบบฝึกหัด
- จากการทำแบบทดสอบ (สอบ)

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนฟังเพลงและฝึกร้องตาม พร้อมทำท่าทางประกอบบทเพลง

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูเปิด YouTube เพลง Head shoulder knee and toes. ให้นักเรียนร้องตามพร้อมทำท่าทางประกอบบทเพลง หลังจากนั้นนักเรียนช่วยกันสรุปว่า มีคำศัพท์อะไรบ้างเกี่ยวกับร่างกาย?
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า .... เรื่อง .....

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนฝึกพูดโดยขึ้นต้นประโยคด้วย I have……. เกี่ยวกับ My body
- ให้นักเรียนฝึกพูด I have + (คำนามสิ่งของ) เช่น I have ten books. (ruler, school bag, table, desk, etc.)
- ให้นักเรียนฝึกพูด She has + ……. โดยชี้ที่เพื่อน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน เพื่อแสดงบทบาทสมมุติ โดยใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารซึ่งในประโยคต้องใช้ Verb to have
- ให้ทำใบงานเป็น Mind Map
- ทำแบบฝึกหัด

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับ Verb อะไรในหัวข้อนี้ อย่างไร?

5.2 Connect

- ให้นักเรียนหยุดคิดและนักเรียนลองเปรียบเทียบการใช้ Verb to have กับ Verb to be ในชั่วโมงที่แล้วมีหลักการและวิธีใช้ที่เหมือนหรือต่างกันอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้เรื่อง Verb to have ไปใช้ในการสื่อสารประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- หนังสือ Smart 2
- เพลงจาก YouTube เพลง Head, shoulder, knee and toes.
- ใบงาน
- แบบฝึกหัด
- บัตรคำศัพท์
- รูปภาพ My Body

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	1) Occupations		
ออกแบบโดย	**ครูสมคิด จันทร์สิริสถาพร**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถระบุคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพได้
- นักเรียนสามารถให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ในรูปประโยคได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การใช้ภาษาอังกฤษในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ในชีวิตประจำวัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การใช้รูปประโยคที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพ
- Vocabulary เกี่ยวกับอาชีพ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เล่นเกมจับคู่ที่มีคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ
- ดูรูปภาพอาชีพต่างๆ ใน YouTube
- ฟังเพลงเกี่ยวกับอาชีพ

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตการณ์ร่วมกิจกรรม
- ตรวจแบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน**

- ครูเข้าสอนด้วยใบหน้ายิ้มแย้ม ท่าทางเป็นมิตรเพื่อให้นักเรียนรู้สึกปลอดภัย

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูซักถามว่า คุณพ่อคุณแม่ของแต่ละคนประกอบอาชีพอะไร?
- ครูให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติของอาชีพต่างๆ เช่น ทหาร ตำรวจ หมอ ไปรษณีย์ ฯลฯ และให้เพื่อนๆ ทายเป็นภาษาอังกฤษ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นโดยบอกชื่อสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพนั้นๆ
- นักเรียนดูภาพแต่ละบุคคลที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันไปจาก PowerPoint
- ครูอธิบายให้เห็นความสำคัญของแต่ละอาชีพจาก PowerPoint ที่นักเรียนได้ชม และอธิบายเพิ่มเติมว่า อาชีพแต่ละอาชีพมีความสำคัญเท่าๆ กัน ความเคารพศักดิ์ศรี/ คุณค่าพระวรสาร
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนจับคู่สนทนาเกี่ยวกับอาชีพที่นักเรียนอยากเป็นในอนาคต
- นักเรียนศึกษาเอกสารประกอบการเรียน Smart 3 หน้า 39, 40 และทำแบบฝึกหัดเรื่องอาชีพ

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนสนใจอาชีพอะไรเป็นพิเศษ?

5.2 Connect

- สิ่งที่ได้เรียนเรื่องการประกอบอาชีพ ทำให้นักเรียนคิดเกี่ยวกับคุณค่าพระวรสารเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนอยากจะประกอบอาชีพอะไรในอนาคต?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- บัตรคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ
- เพลงเกี่ยวกับอาชีพ
- PowerPoint ภาพบุคคลที่ประกอบอาชีพแตกต่างกันไป
- เอกสารประกอบการเรียน Smart 3

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	2) Recycle		
ออกแบบโดย	**ครูมณฑา ดนตรีรส**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟคอนเวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	9 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objective)

- นักเรียนสามารถอธิบายความหมายและประเภทของวัสดุที่นำกลับมาใช้ได้ใหม่
- นักเรียนเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาภาวะโลกร้อนได้
- นักเรียนเข้าใจถึงคุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความเรียบง่าย

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การเรียนรู้ถึงความสำคัญของธรรมชาติทำให้นักเรียนตระหนักถึงคุณค่าของการใช้วัสดุให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของคำว่า “Recycle”
- ประเภทของวัสดุ Recycle
- วิธีช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน
- คุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความเรียบง่าย

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- สนุกกับการฟังเพลง จากนั้นแข่งขันบอกคำศัพท์ที่ได้ยิน
- สนุกกับการร้องเพลง
- การประดิษฐ์สิ่งของจากวัสดุเหลือใช้

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- บอกประเภทและความหมายของวัสดุรีไซเคิลได้ว่ามีอะไรบ้าง?
- เสนอแนวทางในการช่วยลดภาวะโลกร้อน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูเปิดเพลง Recycle ให้นักเรียนฟัง
- ครูใส่ชุดที่ทำมาจากวัสดุ Recycle

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนฟังเพลง Recycle

- นักเรียนแบ่งออกเป็น 6 กลุ่ม แข่งขันกันบอกคำศัพท์ที่ได้ยินจากการฟังเพลง พร้อมทั้งบอกความหมาย

- ครูให้นักเรียนอภิปรายกันในกลุ่มว่า มีสิ่งของหรือวัสดุเหลือใช้ที่เคยเห็นในบ้านหรือในโรงเรียนว่ามีอะไรบ้าง?

- ครูนำสิ่งประดิษฐ์ที่ทำจากการรีไซเคิลวัสดุเหลือใช้แล้ว ให้นักเรียนสังเกตว่านำมาจากวัสดุประเภทใด?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านบทความเรื่อง วิกฤตการณ์เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนในปัจจุบัน

- ครูให้นักเรียนอภิปรายถึงวิกฤตการณ์เกี่ยวกับภาวะโลกร้อนในปัจจุบันว่าเกิดจากสาเหตุใดบ้าง?

- ครูนำตัวอย่างของวัสดุรีไซเคิลที่ประดิษฐ์เรียบร้อยแล้วให้นักเรียนดูเป็นตัวอย่าง

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดว่าจะนำวัสดุประเภทใดมาใช้ให้เกิดประโยชน์?

- ครูสอดแทรกคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความเรียบง่าย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มนำวัสดุที่เหลือใช้มาประดิษฐ์เป็นสิ่งของ โดยเลือกวัสดุที่นักเรียนต้องการ

- นักเรียนออกมานำเสนอผลงาน

- นักเรียนสรุปแนวทางในการช่วยลดปัญหาภาวะโลกร้อน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนมีความรู้สึกหรือความคิดเห็นอย่างไรต่อกิจกรรมนี้?

- นักเรียนบริหารงานในการปฏิบัติงานกลุ่มอย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า บูรณาการเข้ากับวิชาใดได้บ้าง?

- สิ่งที่ได้เรียนจากเรื่อง Recycle ทำให้คิดถึงความเรียบง่ายอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนนำความรู้ที่ได้ปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร?

- ภาวะโลกร้อนส่งผลเสียต่อตนเองและสังคมอย่างไร? และฉันควรจะทำอย่างไร?

6. สื่อการสอน

- วัสดุรีไซเคิล
- เพลง Recycle
- บทอ่านคุณค่าพระวรสาร

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	1) Birthday		
ออกแบบโดย	**ครูชลดา แก้วสวรรค์**	*โรงเรียน*	**เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่	22 **กุมภาพันธ์** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถสนทนา ถามตอบเกี่ยวกับวันเกิดของตนเองและผู้อื่นได้
- นักเรียนสามารถอ่านวันที่ และบอกวันที่ เพื่อใช้ในการสนทนาโต้ตอบในสถานการณ์จริงได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การบอกวันเกิดของตนเอง การถามตอบเกี่ยวกับวันที่ โดยใช้ภาษาอังกฤษสามารถใช้สื่อสารในชีวิตประจำวัน/สถานการณ์จริงได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- โครงสร้างประโยค

When's your birthday? It's on …….

What is the date today? It's …….....

- การบอกลำดับที่

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- Birthday Song

1.5 เวลา (Time)

- 1 ชั่วโมง

2. **การประเมินและวัดผล**

- สัมภาษณ์ถามตอบ
- บทบาทสมมุติ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูเขียนวันเกิดติดที่หน้าอกนักเรียน สมมุติชื่อ Jack ครูแสดงบทบาทสมมุติโดยสนทนากับ Jack และสุ่มถามวันเกิดของนักเรียน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูเขียนวันเกิดติดที่หน้าอกนักเรียนหนึ่งคน สมมุติให้นักเรียนชื่อ Jack แล้วครูสนทนากับ Jack

ครู : Jack, when's your birthday?

Jack : It's on …….

ครู : Really? Happy Birthday!

- ครูสุ่มถามวันเกิดของนักเรียนโดยใช้โครงสร้างที่กล่าวมา พร้อมทั้งเชิญชวนพูด Happy Birthday!

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูทบทวนความรู้เดิมเรื่อง จำนวนนับและลำดับที่ (1-31), (1st-31st) โดยครูแจกบัตรจำนวนและลำดับให้นักเรียนทั้งห้อง โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรก บัตรจำนวน (1-31) และกลุ่มสอง บัตรลำดับที่ (1st-31st)

- ครูให้สัญญาณเริ่ม นักเรียนส่งบัตรต่อกัน แล้วพูดจำนวนและลำดับที่ที่ตนเองได้รับทีละคนเรียงตามลำดับ

- ครูถามวันที่โดยใช้โครงสร้าง What's the date today?

- นักเรียนฝึกตอบคำถาม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนจับคู่ผลัดกันถาม ตอบเกี่ยวกับวันเกิดของตนเองและเพื่อน

- ครูฝึกทักษะการฟัง พูด โดยให้นักเรียนฝึกถาม ตอบวันเกิดเพื่อนในชั้นเรียนให้ได้มากที่สุด ภายใน 5 นาที พร้อมทั้งจดบันทึกลงในสมุด

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนมีความรู้สึก หรือความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับเรื่อง Birthday นี้?

5.2 Connect

- นอกจากวันเกิด นักเรียนให้ความสำคัญกับวันไหนอีกบ้าง? เพราะอะไร?

5.3 Apply

- นักเรียนนำความรู้เรื่อง Birthday ไปใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- บัตรคำ เรื่อง จำนวนนับ/ ลำดับที่

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	2) Food		
ออกแบบโดย	**ครูบุศยา บัวสวัสดิ์**	*โรงเรียน*	**ลัมแบร์พิชญาลัย จันทบุรี**
วันที่	5 **กรกฎาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนถามตอบโดยใช้คำศัพท์ที่เกี่ยวกับอาหารได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- เพื่อใช้ภาษาอังกฤษในการสื่อสารเกี่ยวกับจำนวนอาหารที่ต้องการได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คำศัพท์ที่เกี่ยวกับอาหาร
- โครงสร้างประโยค การใช้ How many ที่ใช้ในการถามตอบ

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- นักเรียนเล่นเกมโดยให้นักเรียนจับคู่ การเล่นเกมนี้จะใช้บัตรคำที่มีรูปอาหารอยู่ ถ้าเปิดรูปที่เหมือนกัน ผู้เปิดจะต้องพูดชื่ออาหารตามรูปในบัตรคำทั้งสอง เช่น “I like cookies.” ถ้าเปิดมาไม่เหมือน จะต้องพูดชื่ออาหารตามรูป แต่ใช้คำพูด “I don’t like ___ .”

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินการสนทนาโต้ตอบจากบทบาทสมมุติของนักเรียน
- แบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูพูดคุยเป็นกันเอง และกล่าวชมเชยเป็นระยะๆ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูให้นักเรียนดูการ์ตูนบทสนทนาระหว่าง Kate และ Jenny
- ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า นักเรียนได้ยินประโยคสนทนาอะไรบ้าง? ครูเขียนประโยคบนกระดาน
- ครูเปิดการ์ตูนให้นักเรียนดูซ้ำอีกครั้ง เพื่อเป็นการตอกย้ำสิ่งที่นักเรียนได้ยินได้ดู และให้คำถามเดิมว่า นักเรียนได้ยินอะไร? ครูเขียนเพิ่มเติม

- ครูตั้งคำถาม “นักเรียนคิดว่าการ์ตูนที่ได้ดูเป็นเรื่องราวเกี่ยวกับอะไร?”

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูตั้งคำถามว่า “นักเรียนสังเกตไหมว่า เขาใช้ประโยคคำถามโดยคำถามขั้นต้น คำถามว่าอย่างไร?” ให้นักเรียนช่วยกันบอก

- ครูบรรยายสรุปสั้นๆ ว่า เขาใช้ How many ในการถามตอบเกี่ยวกับความต้องการเรื่องจำนวนของอาหารที่เราอยากได้อย่างไร?”

- ครูให้นักเรียนช่วยกันอภิปรายเกี่ยวกับความหมายของเนื้อเรื่องที่ได้ดู ให้นักเรียนบันทึกประสบการณ์เรียนรู้ที่ได้รับจากการดูการ์ตูน

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 ลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้นักเรียนแบ่งเป็นกลุ่ม แต่ละกลุ่มศึกษาบทสนทนา

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับการถามตอบความต้องการจำนวนอาหาร

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้จากการที่ได้แสดงบทบาทสมมุติครั้งนี้อย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การเรียนรู้เรื่อง Food นี้เกี่ยวข้องกับการประหยัดอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนนำบทสนทนานี้ไปใช้ในสถานการณ์ใดบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- CD การ์ตูน
- บัตรคำ

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 5**
หน่วยการเรียนรู้	Telling Time		
ออกแบบโดย	**ครูกลุ่มสาระวิชาภาษาอังกฤษ**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	9 **พฤษภาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถบอกเวลาเป็นภาษาอังกฤษได้ถูกต้อง

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- ใช้บอกเวลาในชีวิตประจำวันในสถานการณ์จริงด้วยภาษาอังกฤษได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การอ่านเวลาเป็นภาษาอังกฤษแบบง่ายๆ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ร้องเพลง What time is this?
- โชว์ภาพกิจวัตรประจำวันตามช่วงเวลาต่างๆ

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบเรียน (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากการอธิบายขั้นตอนการเขียนกิจวัตรประจำวัน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การร้องเพลง What time is this?
- โชว์ภาพกิจวัตรประจำวันตามช่วงเวลาต่างๆ และสนทนาแลกเปลี่ยน
- ดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแจกภาพนาฬิกาให้นักเรียนดูคนละ 1 ภาพ
- ครูบอกเวลาเป็นภาษาอังกฤษแบบ British English และ American English แล้วให้นักเรียนหมุนนาฬิกาตามที่ครูบอก
- ให้นักเรียนเขียนตารางเวลากิจวัตรประจำวัน ตั้งแต่ตื่นนอนถึงเข้านอนเป็นภาษาอังกฤษ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับกิจวัตรประจำวันตามช่วงเวลาที่อธิบายเป็นภาษาอังกฤษ

- ครูหมุนนาฬิกา แล้วให้นักเรียนบอกเวลาเป็นภาษาอังกฤษ
- ครูและนักเรียนร่วมกันอธิบายสรุปขั้นตอนการเขียนกิจวัตรประจำวันเป็นภาษาอังกฤษอีกครั้ง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนร่วมกันนำเสนอขั้นตอนกิจวัตรประจำวันที่นักเรียนทำมา แก้ไข แล้วสรุปใหม่อีกครั้ง
- นักเรียนนำเสนอขั้นตอนการเขียนกิจวัตรประจำวันเป็นภาษาอังกฤษหน้าชั้น

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า การเขียนกิจวัตรประจำวันเป็นภาษาอังกฤษมีประโยชน์อย่างไร?
- นักเรียนได้อะไรจากการเขียนตารางกิจวัตรประจำวัน?

5.2 Connect

- หัวข้อนี้เชื่อมโยงกับวิชาคณิตศาสตร์อย่างไร?
- ทำไมครูจึงให้นักเรียนเรียนเรื่องเวลาต่อจากเรื่องวัน เดือน ปี?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเนื้อหานี้ไปใช้ในการเรียนวิชาอื่นได้อย่างไร?
- นักเรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันอะไรได้บ้าง? อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ภาพกิจวัตรประจำวัน
- วีดิทัศน์เกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน
- ภาพนาฬิกากระดาษ

สาระการเรียนรู้ **ภาษาอังกฤษ** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่** 6

หน่วยการเรียนรู้ Listening, Speaking and Writing - Occupations

ออกแบบโดย **ครูสุพนิดา มณีนาค** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอ่าน เขียน บอกความหมายคำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพต่างๆ ได้
- นักเรียนสามารถพูดถาม - ตอบ เกี่ยวกับอาชีพที่อยากเป็นได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การพูด อ่าน เขียน มีความจำเป็นต่อการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- Occupations

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- การร้องเพลง What ever will be?
- การแสดงท่าทาง เกมใบ้ ให้ทายชื่ออาชีพ

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การวัดผลประเมินผล**

- สังเกตพฤติกรรม
- การถาม-ตอบ และแบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนฟังเพลง และร้องเพลง Whatever Will Be, Will Be?
- นักเรียนฝึกอ่านคำศัพท์อาชีพต่างๆ

4. **นำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนเข้ากลุ่มเล่น Crossword Game คำศัพท์เกี่ยวกับอาชีพ 15 นาที
- นักเรียนดูวิดีโอคลิปเกี่ยวกับอาชีพต่างๆ การถาม “What do you want to be when you grow up?”
- เกมสร้างคำศัพท์อาชีพต่างๆ

- นักเรียนฝึกถาม-ตอบ โดย Work in pairs

A: “What do you want to be when you grow up?”

B: “I want to be a chef.”

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูนำเสนอข้อความ “There are many people around us. They do many things.”

ก) ให้นักเรียนดูรูปภาพอาชีพ จากบัตรคำ

ข) นักเรียนฟังประโยคจากการดูรูปภาพ เช่น A baker bakes bread. He works in a bakery.

ค) นักเรียนเข้ากลุ่ม กลุ่มละ 4 คน รับบัตรภาพ เล่นเกม เปิดภาพ แล้วพูดตามรูปแบบประโยคในข้อ 1

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนเขียนเรื่องสั้นๆ เกี่ยวกับอาชีพของพ่อ แม่ หรือญาติ
- นักเรียนผลัดกันเล่าเรื่องที่เขียนให้เพื่อนๆ ฟัง

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนอยากประกอบอาชีพอะไรในอนาคต? ทำไมนักเรียนจึงอยากประกอบอาชีพนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่าการประกอบอาชีพต่างๆ ต้องนำคุณธรรมใดมาใช้?

5.3 Apply

- อาชีพที่นักเรียนเลือกมีประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติอย่างไรบ้าง?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- เพลง เกม
- วิดีโอคลิป
- บัตรภาพ

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้	1) Entertaining Life		
ออกแบบโดย	**ครูอธิสิทธิ์ เข็มเจริญ**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนสามารถใช้สำนวนภาษาในการเชิญ ตอบรับ และปฏิเสธคำเชิญได้อย่างถูกต้อง สุภาพและเหมาะสมกับกาลเทศะ
- นักเรียนสามรถเข้าใจถึงคุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความสุภาพถ่อมตน

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การเชื้อเชิญ ตอบรับและปฏิเสธคำเชิญ เป็นสิ่งที่นักเรียนต้องพบเจออยู่เสมอในชีวิตประจำวัน นักเรียนควรจะเรียนรู้การเชิญ ตอบรับและปฏิเสธคำเชิญอย่างถูกต้อง สุภาพและเหมาะสมให้ถูกต้องตามกาลเทศะและบุคคล

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- Making, Accepting and Refusing an Invitation: Formal and Informal Form

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) [LIKE]

- เมื่อมีชาวต่างชาติมาเชิญนักเรียนไปร่วมกิจกรรมจะมีวิธีการตอบกี่แบบ? อะไรบ้าง? ในทางกลับกัน ถ้านักเรียนต้องการที่จะเชิญชาวต่างชาติไปร่วมกิจกรรมมีวิธีการเชิญกี่แบบ? อะไรบ้าง?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนสามารถสร้างบทสนทนาได้อย่างถูกต้องตามสถานการณ์ที่กำหนดให้

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เปิด Clip VDO สั้นๆ เกี่ยวกับการเชื้อเชิญในรูปแบบที่แตกต่างกัน แล้วถามนักเรียนว่าชอบแบบไหน? ทำไม?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- Role Play โดยครูเลือกนักเรียนออกมา 2 กลุ่มๆ ละ 3 คน กำหนดให้กลุ่มแรกใช้การเชื้อเชิญ ตอบรับและปฏิเสธ ในแบบที่ถูกต้องและเหมาะสม ส่วนกลุ่มที่สอง เป็นการใช้การเชื้อเชิญ

ตอบรับและปฏิเสธแบบไม่เหมาะสม ให้นักเรียนที่เหลือสังเกตอาการของผู้เชิญและผู้ถูกเชิญของทั้งสองกลุ่ม แล้วอภิปราย

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- PowerPoint เป็นสื่อในการสอนเพื่อที่จะให้นักเรียนได้เห็น การใช้คำศัพท์ สำนวนภาษาในการพูดเชื้อเชิญ ตอบรับและปฏิเสธ ได้อย่างถูกต้อง สุภาพและเหมาะสมกับกาลเทศะ
- ฝึกอ่านออกเสียงตามประโยคตัวอย่าง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- แต่ละกลุ่มสร้างบทสนทนาเกี่ยวกับการเชื้อเชิญไปทำกิจกรรมต่างๆ ตามสถานการณ์ที่กำหนดให้และแสดงบทบาทสมมุติตามบทที่สร้างไว้
- ทำแบบฝึกหัด

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรเพิ่มเติมจากบทเรียนที่ผ่านมา?

5.2 Connect

- สิ่งที่ได้เรียนในวันนี้ ทำให้นักเรียนคิดถึงคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความสุภาพถ่อมตนอย่างไร?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่นักเรียนได้เรียนในวันนี้ นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ท่าทีของตนเองอย่างไรในการตอบรับหรือปฏิเสธคำเชิญ?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint
- Clip VDO
- แบบฝึกหัด

สาระการเรียนรู้ **ภาษาต่างประเทศ** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 2

หน่วยการเรียนรู้ 2) Meeting and Greeting - How to Welcome Guests

ออกแบบโดย **ครูกลุ่มภาษาอังกฤษ** *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**

วันที่ 22 **มกราคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนสามารถใช้สำนวนภาษาในการกล่าวต้อนรับผู้มาเยือนได้
- นักเรียนสามารถต้อนรับผู้มาเยือนได้อย่างอบอุ่นและสุภาพ

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การต้อนรับเป็นการรับรอง การกล่าวคำทักทาย การแสดงความเคารพ และการให้บริการหรือการอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาเยือน นักเรียนสามารถให้การต้อนรับด้วยหลักวิธีที่ดีและถูกต้องจะทำให้ผู้มาเยือนเกิดความประทับใจเป็น First Impression “Welcome to …..” เป็นสำนวนที่นิยมใช้ในการกล่าวคำต้อนรับ

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- Welcoming and Greeting Guests with Formal English

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เมื่อมีผู้มาเยือนชาวต่างชาติมาเยือน การเป็นเจ้าบ้านที่ดีควรจะปฏิบัติตัวอย่างไร? ลองนึกถึงว่าถ้านักเรียนไปต่างประเทศแล้วมีคนพูดภาษาไทยได้และให้การต้อนรับเป็นภาษาไทย นักเรียนจะรู้สึกอย่างไร?

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สร้างบทสนทนาได้ตามสถานการณ์ที่กำหนด
- การตอบคำถาม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เปิด Clip VDO สั้นๆ เกี่ยวกับการต้อนรับในรูปแบบที่แตกต่างกัน แล้วถามนักเรียนว่าชอบแบบไหน? ทำไม?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูเลือกนักเรียนออกมาหนึ่งกลุ่มและให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมติ โดยครูจะกำหนดสถานการณ์ที่แตกต่างกันแก่นักเรียนกลุ่มนี้

- นักเรียนที่เหลือสังเกตอากัปกิริยาของของนักเรียนที่แสดงเป็นชาวต่างชาติ อภิปราย

- นักเรียนบันทึกความแตกต่างระหว่างการ Formal Welcoming และ Informal Welcoming

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนดู Clip VDO เรื่อง Welcoming ในแบบต่างๆ
- ครูนำเสนอ PowerPoint ตัวอย่างประโยค การให้การต้อนรับที่ถูกต้องทั้งสองแบบ
- ครูให้นักเรียนอ่าน หนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนค้นคว้าเพิ่มเติมการให้การต้อนรับแบบอื่นๆ
- นักเรียนจับคู่กล่าวคำให้การต้อนรับ ในสถานการณ์ต่างๆ
- ครูสังเกตพร้อมแนะนำเพิ่มเติมเพื่อให้นักเรียนสามารถกล่าวคำต้อนรับชาวต่างชาติได้อย่างอบอุ่น สุภาพและเหมาะสม
- นักเรียนบันทึกเนื้อหาที่ได้เรียนเพื่อนำไปประยุกต์ใช้

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบนี้เกี่ยวโยงกับเนื้อหาในคาบก่อนอย่างไร?
- นักเรียนคิดว่า ทำไมครูจึงนำเนื้อหานี้มาเรียนต่อจากเนื้อหาในคาบก่อน?
- นักเรียนคิดว่า นักเรียนคุ้นเคยกับภาษาอังกฤษแบบเป็นทางการหรือไม่เป็นทางการมากกว่ากัน? เพราะอะไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า จะนำการกล่าวคำต้อนรับอย่างถูกต้องไปใช้ในโอกาสใดบ้าง?
- นักเรียนคิดว่า จะนำการกล่าวคำต้อนรับยังมีรูปแบบอื่นที่สุภาพและรู้สึกอบอุ่นอีกหรือไม่? อะไรบ้าง?
- นักเรียนคิดว่า จะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นได้อย่างไร?

5.3 Apply **[LIKE]**

- นักเรียนคิดว่า จะนำการกล่าวคำต้อนรับอย่างถูกต้องไปใช้ในโอกาสใดบ้าง?
- นักเรียนคิดว่า จะนำการกล่าวคำต้อนรับยังมีรูปแบบอื่นที่สุภาพและรู้สึกอบอุ่นอีกหรือไม่? อะไรบ้าง?
- นักเรียนคิดว่า จะนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการเรียนในระดับชั้นที่สูงขึ้นได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint - Clip VDO

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้	3) Preparing Food		
ออกแบบโดย	**ครูกัลยาภัสร์ ลอยศักดิ์**	*โรงเรียน*	**ดรุณาราชบุรี**
วันที่	15 **พฤศจิกายน** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

- เรียนรู้เกี่ยวกับวิธีการปรุงอาหารเป็นภาษาอังกฤษ

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) **[LIKE]**

- นักเรียนรู้และเข้าใจคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับวิธีการปรุงอาหาร
- นักเรียนสามารถอธิบายขั้นตอนการปรุงอาหารที่นักเรียนชอบเป็นภาษาอังกฤษได้
- นักเรียนสามารถวินิจฉัยประสบการณ์ที่ได้รับบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารด้าน "ความเรียบง่าย"

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ในการสื่อสารกับชาวต่างชาติ เพื่อสอดคล้องกับการเข้าสู่ประชาคม ASEAN

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คำศัพท์เกี่ยวกับวิธีการปรุงอาหาร
- ขั้นตอนการปรุงอาหารเป็นภาษาอังกฤษ

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูพูดคุยซักถามเกี่ยวกับอาหารที่นักเรียนได้รับประทานไปเมื่อมื้อที่แล้ว
- ครูซักถามนักเรียนว่า อาหารที่นักเรียนได้รับประทานไปมีวิธีการปรุงอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 3 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- การนำเสนอผลงานวิธีการปรุงอาหารเป็นภาษาอังกฤษ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- พูดคุย/ ซักถามเกี่ยวกับอาหารที่นักเรียนชอบรับประทาน และอาหารที่ชอบมีวิธีการปรุงอย่างไร?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้ดูภาพ แล้วถามนักเรียนว่า นี่คือภาพอาหารอะไร? มีเครื่องปรุงอะไร? และมีขั้นตอนการปรุงอย่างไร?
- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความชอบต่อชนิดอาหาร
- ให้นักเรียนไปสืบค้นวิธีการปรุงอาหารที่นักเรียนชอบ แล้วอธิบายเป็นภาษาอังกฤษ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ให้นักเรียนดูวิดีทัศน์การทำอาหารที่อธิบายขั้นตอนการทำเป็นภาษาอังกฤษ
- ครูอธิบายสรุปขั้นตอนการทำอาหารเป็นภาษาอังกฤษอีกครั้งหนึ่ง
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนร่วมกันอภิปรายขั้นตอนการทำอาหารที่นักเรียนทำมา แก้ไข แล้วร่วมกันสรุปใหม่อีกครั้ง
- นักเรียนนำเสนอขั้นตอนการปรุงอาหารเป็นภาษาอังกฤษหน้าชั้นเรียน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า การบอกวิธีการปรุงอาหารเป็นภาษาอังกฤษให้ประโยชน์กับนักเรียนในด้านใด? และอย่างไรบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า อาหารที่นักเรียนปรุงนั้นให้ประโยชน์ต่อร่างกายอย่างไรบ้าง?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า อาหารที่เรารับประทานนั้นต้องเป็นอาหารที่ดูหรูหราน่ารับประทานมากน้อยเพียงใด? และเพราะอะไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- รูปภาพ
- สื่อวีดิทัศน์

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	1) A Compare and Contrast Essay		
ออกแบบโดย	**ครูฉันทนา หงส์วนัสรัญญา**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. การให้ภาพรวม

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนมีทักษะการเขียนเรียงความรูปแบบ Comparison and Contrast
- นักเรียนสามารถใช้ Linking Words ในการเขียนเรียงความรูปแบบ Comparison and Contrast ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การเขียนมีความจำเป็นในการสื่อสาร การเขียนให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเหมือนความแตกต่าง มีความแตกต่างจากการเขียนรูปแบบอื่น การเขียนที่ถูกต้องก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีระหว่างคนต่างวัฒนธรรมและทำให้สามารถปรับตัวเข้าหากันได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- A Compare and Contrast Essay
- Linking Words – although, despite, on the other hand, while, whereas

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- นักเรียนทุกคนมีเพื่อนสนิทและรู้จักเพื่อนเป็นอย่างดี แต่วันนี้นักเรียนอยากรู้จักเพื่อนในห้องเพิ่มขึ้นไหม โดยเฉพาะเพื่อนที่นักเรียนไม่ค่อยได้มีโอกาสได้คุยกับเขามากเท่ากับเพื่อนสนิทของนักเรียน

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบเรียน คาบละ 50 นาที

2. การประเมินและวัดผล

- การเขียน A Compare and Contrast Essay โดยเลือกประเด็นที่ตนเองสนใจและถนัด ซึ่งในเรียงความต้องมีการใช้ Linking Words
- ประเมินผลโดยใช้ Writing Rubrics

3. การสร้างบรรยากาศ

- จัดเก้าอี้เป็นคู่ ให้นักเรียนเดินไปหาเพื่อนที่นักเรียนอยากรู้จักเพิ่มขึ้น ซึ่งไม่ใช่เพื่อนสนิทของนักเรียน และมานั่งที่เก้าอี้ที่จัดไว้

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนเลือกเพื่อน 1 คน ที่นักเรียนอยากรู้จักเพิ่มขึ้น
- นักเรียนพูดคุยกับเพื่อนในสิ่งที่นักเรียนกับเพื่อนเหมือนกันและต่างกันและใส่ข้อมูลใน Venn Diagram

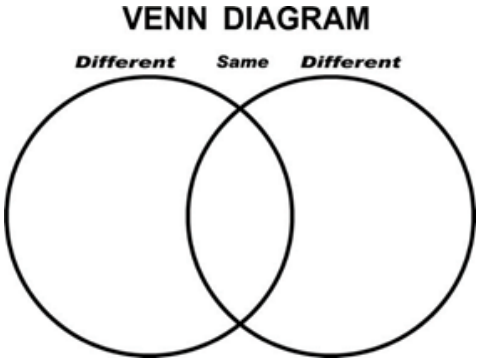

- นักเรียนแต่ละคู่บอกความน่ารักของเพื่อนที่เราได้เรียนรู้หลังจากพูดคุยกัน
- นักเรียนช่วยกันเขียนความเหมือนความแตกต่างของคู่ตนเองบนกระดาน
- นักเรียนเลือกบอกประโยคที่ชอบมากที่สุดและให้คู่ที่เป็นเจ้าของประโยคบอกกระบวนการเขียนของประโยคดังกล่าว

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนศึกษา A Compare and Contrast Essay หน้า 54
- ใส่ข้อมูลของ Josie และ Emma ใน Venn Diagram
- ดึงประโยคที่บอกความเหมือนความแตกต่างที่พบในข้อความที่อ่าน
- นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่า นักเรียนทราบได้อย่างไรว่าเป็นประโยคที่บอกความเหมือนความแตกต่าง?
- ครูให้ลักษณะของเรียงความที่เป็นแบบ Comparison and Contrast และ Linking Words ที่ใช้ในการเขียน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ครูนำเรียงความประเภท Comparison and Contrast มาฝึกให้นักเรียนเห็นรูปแบบการเขียนมากขึ้น และดึงตัวอย่างประโยคที่เป็น Comparison and Contrast
- นักเรียนแต่ละคู่เลือกหัวข้อที่จะใช้เขียน Comparison and Contrast
- ใส่ข้อมูลใน Venn Diagram
- นำข้อมูลมาเขียนเรียงความ
- ครูตรวจงานเขียนโดยให้ Feedback ในรูปของ Error Correction Symbols

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

ครูให้นักเรียนหยุดคิดและบันทึกหลังการเรียนในหัวข้อต่อไปนี้

5.1 Reflect

- นักเรียนต้องการฝึกทักษะการเขียนในเรื่องใดเพิ่มมากขึ้น?

5.2 Connect

- สิ่งที่ได้เรียนในหัวข้อนี้ทำให้นักเรียนคิดถึงคุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความเป็นหนึ่งเดียวกันอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนนำ Error Correction Symbols ไปช่วยพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- หนังสือ Aim High 5
- Graphic Organizer – Venn Diagram
- Error Correction Symbols
- ตัวอย่างงานเขียนประเภท Compare and Contrast Essay

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	2) Lifestyles		
ออกแบบโดย	**ครูจรูญศรี ลีลาศสง่างาม**	*โรงเรียน*	**อาเวมารีอา อุบลราชธานี**
วันที่	7 **มิถุนายน** 2014		

1 การให้ภาพรวม

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถใช้คำศัพท์-สำนวนเพื่อบอกกิจกรรมที่เป็นกิจวัตรประจำวันหรือสิ่งที่ตนสนใจได้
- นักเรียนสามารถใช้โครงสร้างของ Simple Present Tense ที่มีคำบอกความถี่ (Adverbs of Frequency) ได้อย่างถูกต้อง
- นักเรียนสามารถถามตอบกับเพื่อนเกี่ยวกับกิจกรรมที่ทำเป็นกิจวัตรประจำวันได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่อง Lifestyles เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของนักเรียน
- นักเรียนจะได้พูดถามตอบ แลกเปลี่ยนข้อมูลกับเพื่อนได้
- นักเรียนจะได้รู้ว่า กิจวัตรประจำวันที่นักเรียนทำนั้นมีประโยชน์ มีคุณค่าต่อตนเองและช่วยเหลือผู้อื่นได้ด้วย

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- เรื่อง Lifestyles ที่เป็นกิจวัตรประจำวัน (Routines) หรือสิ่งที่นักเรียนสนใจ
- การใช้ Simple Present Tense
- การใช้ Adverbs of Frequency

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนดูภาพดารา/ บุคคลที่มีชื่อเสียงกำลังทำกิจกรรมหนึ่งอยู่
- ครูพูดบอกกิจวัตรประจำวันของครู
- ถามนักเรียนว่า นักเรียนทำกิจกรรมใดบ้างที่เป็นกิจวัตรประจำวัน

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากการร่วมกิจกรรมในการจับคู่สนทนา และถาม-ตอบ
- สังเกตการตอบคำถาม และการออกเสียงคำ/ ประโยค
- ตรวจแบบฝึกหัด

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียนดูภาพดารา/ บุคคลที่มีชื่อเสียง แล้วถามคำถามว่าเขาทำอะไรบ้าง?
- นักเรียนจับคู่ถามตอบ แลกเปลี่ยนข้อมูลกัน แล้วสลับคู่

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนจับคู่กัน แล้วถามตอบเกี่ยวกับกิจวัตรประจำวัน
- ให้นักเรียนสัมภาษณ์เพื่อนเกี่ยวกับดารา/ บุคคลที่มีชื่อเสียงว่าเขาชอบทำอะไรในชีวิตประจำวัน?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนดูภาพดารา แล้วครูเขียนประโยค และพูดบรรยายภาพว่าเขาทำอะไรอยู่?
- ครูเขียนโครงสร้าง Simple Present Tense ครูอธิบายการใช้ และให้นักเรียนศึกษาโครงสร้างในหนังสือเรียน
- ครูอธิบายการใช้ Adverbs of Frequency ให้นักเรียนดูแผนภูมิ การบอกความถี่ในหนังสือเรียน
- ครูเปิดเทปให้นักเรียนฟังการออกเสียงคำและประโยค
- นักเรียนจดบันทึกโครงสร้าง ตัวอย่างประโยคลงสมุด
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนออกเสียงคำ/ ฝึกพูดประโยคการใช้ Simple Present Tense ที่มีคำ Adverbs of Frequency
- นักเรียนจับคู่ถามตอบเกี่ยวกับ Routines โดยใช้โครงสร้างประโยคที่ได้เรียนมา
- นักเรียนออกมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
- นักเรียนทำแบบฝึกหัด Exercise Book

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** **[LIKE]**

5.1 Reflect

- นักเรียนอยากเรียนอะไรเพิ่มเติมบ้าง ในเรื่อง Simple Present Tense?
- กิจวัตรประจำวันใดบ้างที่นักเรียนทำบ่อย บ่อยแค่ไหน? และเพราะอะไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การใช้ Simple Present Tense ที่มี Adverbs of Frequency มีความแตกต่างจาก Simple Present Tense ที่นักเรียนเคยเรียนมาอย่างไร?

- นักเรียนคิดว่า เรื่อง Lifestyles นี้เกี่ยวข้องกับรายวิชา สังคมศึกษา อย่างไรในเรื่องวิถีชีวิต?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเนื้อหาเรื่อง Lifestyles นี้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

- นักเรียนคิดว่า นักเรียนจะทำอะไรบ้างเพื่อให้ Lifestyles ของนักเรียนมีคุณค่าและช่วยเหลือผู้อื่นได้? (คุณค่าพระวรสาร ช่วยเหลือผู้อื่น)

6. สื่อการเรียนการสอน

- ภาพดารา/ ภาพบุคคลที่มีชื่อเสียง
- หนังสือเรียน
- แบบฝึกหัด
- เทป/ CD

สาระการเรียนรู้	**ภาษาต่างประเทศ**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	3) There's No Place Like Home		
ออกแบบโดย	**ครูชุมพร ศรีนุกูลชัย**	*โรงเรียน*	**ดรุณาราชบุรี**
วันที่	15 **พฤศจิกายน** 2014		

1. การให้ภาพรวม

- เรียนรู้ลักษณะที่อยู่อาศัยของบุคคลเพื่อการดำรงชีวิตที่มีความสุข ฝึกใช้คำศัพท์ได้ถูกต้องเหมาะกับสภาพการณ์ สามารถสื่อสารและนำเสนอข้อมูลโดยใช้โครงสร้างทางภาษา คำศัพท์และสำนวนได้เหมาะสม ตามวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา และนำประสบการณ์ฝึกจากบทเรียนไปสื่อสารได้จริงในชีวิตประจำวัน

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนเข้าใจ จับใจความสำคัญและสรุปความจากเรื่อง There's No Place Like home ได้
- นักเรียนสามารถนำเสนอข้อมูลโดยใช้โครงสร้างไวยากรณ์ภาษาเรื่อง Adjective Order, too, enough และคำศัพท์ และสำนวนเกี่ยวกับ There's No Place Like Home ได้
- นักเรียนเข้าใจคุณค่าพระวรสาร เรื่อง "ความรัก คุณค่าที่เป็นจุดหมายสูงสุด"

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนเห็นความสำคัญของครอบครัว และปฏิบัติตนได้เหมาะสม

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- Vocabulary บรรยายเกี่ยวกับเรื่อง HOME and Grammar/ Structure : Adjective Order, too, enough
- ความหมาย "ความรัก คุณค่าที่เป็นจุดหมายสูงสุด"
- นำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับ HOME

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest):

- ครูพูดคุย ถามคำถามให้นักเรียนตอบเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย และร่วมกันแสดงความคิดเห็น
  - (a) What do you call the place that your family live together?
  - (b) What do you think is the difference between a house and a home?
  - (c) What are the most important things in your home?
- Pair work : แสดงความคิดเห็นจากคำถาม (a)
- Volunteer : ตัวแทนนักเรียนออกมานำเสนอความเห็นจากคำถามข้อ (a) หน้าชั้น
- Volunteer : นักเรียนจับกลุ่มและเลือกคำ Adjective ที่ถูกต้องใส่ลงในประโยคที่กำหนดให้ โดยให้บอกความหมายและ Order (ตำแหน่ง) ในประโยค

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบเรียน

2. การประเมินและวัดผล

- ประเมินการอ่านจากคำตอบที่ถูกต้อง
- ประเมินผลจากการพูดนำเสนอความคิดเห็นโดยใช้เกณฑ์การประเมินการพูด
- ประเมินผลความเข้าใจ Adjective Order, too, enough จากการทำกิจกรรม/ แบบฝึกหัด

3. การสร้างบรรยากาศ

- ตามข้อ 1.4

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูตั้งคำถามให้นักเรียน Discuss โดยการจับคู่แบ่งปันความคิดเห็นเกี่ยวกับบ้าน เช่น What do you think is the different between a home and a house?
- นักเรียนออกมานำเสนอความคิดเห็นหน้าชั้นเรียนอย่างอิสระเกี่ยวกับ Home และ House
- นักเรียนจับกลุ่มเล่นเกมเลือกคำ Adjective ที่ถูกต้องลงในประโยคที่กำหนด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูเปิด CD บทความเกี่ยวกับ There's No Place Like Home และสรุปใจความสำคัญ
- ครูให้นักเรียนทำความเข้าใจความหมายคำศัพท์ สำนวน ข้อความ ทีละข้อความ นักเรียนเดาความหมาย ครูอธิบายเพิ่มเติมเพื่อความเข้าใจมากขึ้น
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ประเภท Adjective บอกความหมายจากตัวอย่างในบทเรียน และฝึกทักษะการใช้ Adjective Order, too, enough
- สรุปคุณค่าพระวรสารเกี่ยวกับ "ความรัก" ลงในบทเรียน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนเล่นเกม "A Sentence Dictation Game" ครูเขียนประโยคมี Adjectives 2-3 ตัว พร้อมกลุ่มคำที่มี too, enough ลงบนแถบกระดาษ ตัดเป็นชิ้นๆ/ ให้ตัวแทนนักเรียนจากแต่ละกลุ่มหยิบมาอ่านและวางกลับคืน และบอกเพื่อนให้เขียนประโยคบนกระดาน
- นักเรียนเขียนบรรยายเกี่ยวกับ Home/ House นำมาส่งครู

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้รับความรู้อะไรเกี่ยวกับเรื่อง “There’s No Place Like Home”?

5.2 Connect

- การเรียนเรื่อง “There’s No Place Like Home” ทำให้นักเรียนรู้สึกเกี่ยวกับคุณค่าพระวรสารเรื่อง “ความรัก” อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนทำให้บ้านเป็นบ้านได้อย่างไร? How you will make your house a home?

6. สื่อการเรียนการสอน

- CD เรื่อง There’s No Place Like Home
- หนังสือเรียน Mega Gold 5
- บัตรคำ ประโยค Adjective Order/ too, enough

สาระการเรียนรู้ **ภาษาอังกฤษ** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 5

หน่วยการเรียนรู้ 4) **การใช้ผัง** Graphic Organization **ในการสอนอ่านจับใจความ**

ออกแบบโดย **ครูอัมพร ลออวิไล** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objective)

- นักเรียนสามารถจับใจความสำคัญ ระบุข้อเท็จจริงและรายละเอียดจากการอ่านได้
- นักเรียนพัฒนาทักษะการอ่านโดยใช้ผัง Graphic Organization
- นักเรียนสามารถวินิจฉัยประสบการณ์ที่ได้รับบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารด้านการไตร่ตรอง

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การอ่านโดยใช้ผัง Graphic Organizationช่วยให้นักเรียนสรุปประเด็นการอ่านที่สำคัญได้ถูกแนวทาง และง่ายขึ้น
- การพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจมีความจำเป็นในการเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

1.3 หัวข้อ และเนื้อหา (Range)

- หลักการอ่านเพื่อความเข้าใจ (วิธีการอ่านจับใจความสำคัญ)
- ผัง Graphic Organization
- บทความต่างๆ ข่าว สารคดี
- คุณค่าพระวรสาร เรื่อง การไตร่ตรอง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- นักเรียนคิดว่า ในชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อ่านอะไรบ้างจากสิ่งรอบตัว และนักเรียนได้อะไรจากการอ่าน อ่านแล้วนักเรียนจำได้ไหม?
- หลังจากอ่านแล้วนักเรียนทำอย่างไรต่อ แล้วถ้าข้อความที่นักเรียนอ่านนั้นนักเรียนสนใจนักเรียนจะทำอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 8 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- การทำแบบฝึกหัดหลังการอ่าน
- แบบทดสอบแบบปลายเปิด
- ตอบคำถามปากเปล่า

- การเขียนผัง Graphic Organization หลังจากจบการอ่าน
- แบบประเมินความเข้าใจในการอ่านเป็นรายบุคคล

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูเปิดวิดีโอคลิปโฆษณาขายของต่างๆ ให้นักเรียนดู โดยถามนักเรียนว่า วิดีโอคลิปโฆษณาขายอะไร และต้องการขายให้กับใคร ครูให้นักเรียนดู วิดีโอคลิปสั้นๆ อีก 2-3 คลิป แล้วช่วยกันตอบคำถามเกี่ยวกับคลิปนั้น

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนดูวิดีโอคลิป เรื่อง Traveling The Silk Road โดยครูตั้งคำถามนำก่อนว่า การเดินทางในลักษณะนี้มีการซื้อขายสินค้าอะไรบ้าง และนักเรียนได้อะไรจากการศึกษาเรื่องนี้ นักเรียนอ่าน บทความสั้นๆ 1 เรื่อง ในเวลาที่กำหนด แล้วทำแบบฝึกหัด ครูตรวจคำตอบ
- ครูเลือกนักเรียนที่ได้คะแนนสูง ได้เล่าถึงเทคนิควิธีการอ่านให้เพื่อนฟัง
- นักเรียนช่วยกันสรุป เสนอแนะวิธีการจับประเด็นสำคัญ ร่วมกันบันทึกประสบการณ์ แล้วนำเสนอให้ครูฟัง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านใบความรู้เกี่ยวกับวิธีจับประเด็นสำคัญในการอ่าน
- ครูอธิบายเพิ่มเติมวิธีการจับประเด็นสำคัญในการอ่านเรื่องโดยดูจาก PowerPoint
- ครูแสดงวิธีการอ่านแล้วจับประเด็นสำคัญโดยใช้ผัง Graphic Organization

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนฝึกอ่านบทความสั้นๆ 2 บทความโดยครูจับเวลาในการอ่าน และกำหนดการให้คะแนนเพื่อประเมิน แล้วฝึกทำแบบฝึกหัด แบบทดสอบต่างๆ ครูตรวจคำตอบ
- นักเรียนอ่านบทความจาก Internet แล้วทำผัง Graphic Organization ครูตรวจวิธีการเขียนผังของนักเรียน และแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง
- นักเรียนอ่านข่าว คนละ 1 ข่าว ครูจับเวลาในการอ่าน สร้างเกณฑ์การอ่านในเวลาที่กำหนด ให้คะแนนเพื่อดูการพัฒนา
- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน ฝึกการอ่านบทความประเภทสารคดี แล้วช่วยกันทำผัง Graphic Organization อีก 2 บทความ
- นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่านักเรียนนำความรู้วิธีการอ่านจับใจความโดยใช้ผัง Graphic Organization ไปใช้ในการเรียนเรียนรู้กลุ่มสาระอื่นได้อย่างไรบ้าง

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากจากการทำงานกลุ่ม ใครทำอะไร อย่างไร ทำไม?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า หลักธรรมทางศาสนาที่นำมาใช้ในการฝึกการอ่านเพื่อจับใจความสำคัญ คือหลักธรรมเรื่องอะไร และใช้อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเนื้อหาที่เรียนนี้ ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน หรือ ในการเรียนวิชาอื่นอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint ผัง Graphic Organization และ PowerPoint แสดงวิธีอ่านจับใจความสำคัญ
- วีดีโอคลิปเกี่ยวกับการโฆษณาขายของ
- วิดีโอคลิป เรื่อง Travelling the Silk Road
- ข่าวและ บทความต่างๆ
- ใบงานเรื่อง ผัง Graphic Organization ประเภทต่างๆ

สาระการเรียนรู้ **ภาษาต่างประเทศ** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 6

หน่วยการเรียนรู้ Writing a Venn Diagram

ออกแบบโดย **ครูวิไล ธีรสมบูรณ์** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. การให้ภาพรวม

- แผนภูมิ Venn diagram เป็นแผนภูมิที่ให้ข้อมูลความเหมือนและความแตกต่างของสิ่งนั้นๆ หรือข้อมูลความเหมือนและความแตกต่างทางวัฒนธรรมนั้นๆ หรือสิ่งมีชีวิต ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะใช้โน้ต สรุปข้อมูลสั้นๆ เป็นการบันทึกหลังการอ่านได้ดี

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถเขียนแผนภูมิ Venn diagram ได้ พร้อมลงข้อมูลแสดงความเหมือนและความแตกต่างของเนื้อหาความรู้จากการอ่านได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- ทักษะการเขียนแผนภูมิ Venn diagram นี้ นักเรียนสามารถนำไปใช้ในการจดบันทึกย่อๆ หรือสรุปข้อมูลสั้นๆ หรือใช้ในการทบทวนบทเรียนได้ หรือการศึกษาในขั้นสูงต่อไป ทักษะนี้จำเป็นมากเมื่อนักเรียนได้อ่านเรื่องมากๆ ขึ้น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- รูปแบบโครงสร้างของแผนภูมิ Venn diagram

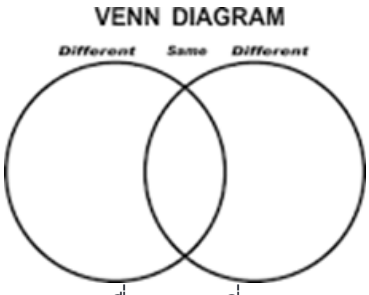

- Passage เรื่อง อ่านเกี่ยวกับความเหมือนและความแตกต่าง
- ตัวอย่างของแผนภูมิ Venn diagram ที่มีข้อมูลแสดงให้ดู

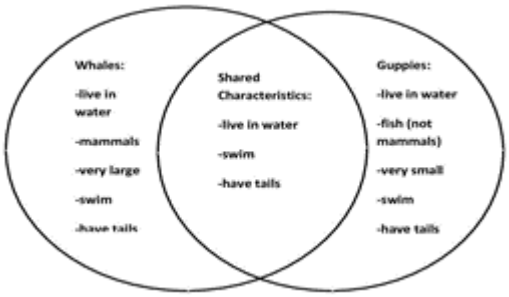

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ใช้ของจริงเช่น ผลไม้ ส้ม (orange) และแอปเปิ้ล (apple) เปรียบเทียบกัน

- ครูตั้งคำถามว่านักเรียนมองเห็นความเหมือนและความแตกต่างอะไรบ้างระหว่างผลไม้สองชนิดนี้

- ให้นักเรียนบอกข้อมูลสั้นๆ และเขียนจดบนกระดาน

- ครูแสดงรูปภาพโครงสร้างแผนภูมิ Venn diagram ให้ดูประกอบด้วยและลงข้อมูลในแผนภูมิให้ดู

1.5 เวลา (Time)

- 4 คาบๆ ละ 50 นาที

2. การประเมินและวัดผล

- การสอบถามความเข้าใจในการเขียนแผนภูมิ Venn diagram

- พิจารณาเรื่อง passage ที่ให้เขียนมีลักษณะเป็นอย่างไร? (ต้องเป็นเรื่องที่แสดงการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง)

- ทดสอบโดยการให้เรื่องอ่าน 1 เรื่อง (1 passage) ที่เป็นการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง ให้นักเรียนเขียนแผนภูมิ Venn diagram และลงข้อมูลในแผนภูมิ

3. การสร้างบรรยากาศ

- ให้นักเรียนดู ภาพดวงอาทิตย์และดวงจันทร์ ถามนักเรียนว่ามองเห็นความเหมือนและความแตกต่างอะไรบ้าง?

4. การนำเสนอบทเรียน

- บอกวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ว่านักเรียนต้องเขียนแผนภูมิ Venn diagram ได้และลงบันทึกข้อมูลในแผนภูมิได้หลังจากการอ่านบทอ่าน (passage) ที่มีการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่าง

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้ดู PowerPoint ที่แสดงรูปแบบแผนภูมิ Venn diagram หลากหลายรูปแบบ พร้อมข้อมูลที่เขียนลงในแผนภูมิ Venn diagram

- ให้ตัวอย่าง Passage ให้นักเรียนอ่าน และลงข้อมูลใน Venn diagram ให้นักเรียนร่วมกันทำก่อน นักเรียนสามารถใช้ Dictionary ได้ เพื่อค้นหาความหมายของคำศัพท์

- หลังการอ่านครูตั้งคำถามให้นักเรียนบอกข้อมูลที่เหมือนกันและแตกต่างกันก่อน ร่วมกันพิจารณาข้อมูล แล้วจึงเขียนข้อมูลลงในแผนภูมิ

- ครูให้สังเกตการณ์เขียนข้อมูลในแผนภูมิ จะใช้เพียงคำหรือวลี (Words and phrases) เท่านั้น ไม่เป็นประโยค

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนเข้ากลุ่มย่อย กลุ่มละ 4-6 คน แจกบทอ่านให้แต่ละกลุ่ม เนื้อเรื่องที่ให้แตกต่างกันแต่ละกลุ่ม

- นักเรียนอ่านแล้ว ร่วมกันพิจารณาว่าได้ข้อมูลอะไรบ้างที่เป็นความเหมือนและความแตกต่าง แล้วคุยตกลงความคิดเห็นในกลุ่ม

- นักเรียนเขียนข้อมูลลงในแผนภูมิหลังจากตกลงกันแล้วว่ามีข้อมูลอะไรบ้างที่บอกความเหมือนและความแตกต่าง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนค้นคว้าหาบทอ่านที่เป็นการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างแล้วทำแหนภูมิ Venn diagram ให้ทำเป็นรายบุคคล และส่งให้ครูตรวจเช็คดูผลงาน

- ครูหาบทอ่าน (Passage) ที่มีความหลากหลายของการเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างเพิ่มอีกเพื่อให้นักเรียนทำแผนภูมิแสดงความเหมือนและความแตกต่างกันในหลายๆ ด้าน เช่น ทางด้านวัฒนธรรม ชีวิตความเป็นอยู่ ลักษณะภูมิประเทศ ฯลฯ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนจะใช้แผนภูมิต่อการเรียนรู้ของนักเรียนอย่างไร มองเห็นประโยชน์อย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนสามารถนำรูปแบบการเขียนแผนภูมิไปใช้กับการเรียนวิชาอะไรได้บ้าง สามารถเชื่องโยงกับคุณค่าพระวรสารใน เรื่อง การไตร่ตรองได้ไหม?

5.3 Apply

- ถ้าหากนักเรียนได้รูปแผนภูมิ Venn Diagram พร้อมข้อมูลที่บันทึกในแผนภูมิ นักเรียนจะสามารถนำไปใช้ในการทำอะไรได้บ้าง (การเขียนเรียงความแบบ Comparing and Contrasting)?

6. สื่อการเรียนการสอน

- รูปภาพ
- ของจริง
- PowerPoint
- Passage and ตัวอย่าง Passage
- Dictionary

บทที่ 6

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

คริสตศาสตร์

มัธยม 2	การนบนอบเชื่อฟังพ่อ-แม่ ตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า	390
มัธยม 4	แบบอย่างของพระแม่มารีย์ มารดาพระคริสตเจ้า	392

คำสอน

ประถม 6	บาปต้น 7 ประการ	395

สังคมศึกษา

ประถม 1	วันเดือนปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทิน	397
ประถม 3	ที่มาของปีศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน	399
ประถม 4	การออมตามแนวทางหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	401
ประถม 5	1) ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทย	403
	2) สิทธิเด็ก	405
ประถม 6	ภูมิปัญญาสมัยรัตนโกสินทร์	408
มัธยม 1	1) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	410
	2) ความสำคัญของพระพุทธศาสนา	412
มัธยม 2	1) การบริโภค	414
	2) ประชากร สังคม และวัฒนธรรมของทวีปยุโรป	416
มัธยม 3	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	418
มัธยม 4	1) กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค	420
	2) ประเทศพม่า (วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต)	422
	3) ประเทศลาว (วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต)	425
	4) ลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย	427
มัธยม 6	ความหมายและความสำคัญของกฎหมาย	429

หน้าที่พลเมือง

มัธยม 2	การเสียสละ (ตามแบบอย่างแม่ชีเทเรซาแห่งกัลกัตตา)	431
มัธยม 6	จูฬสุภัททา พุทธสาวิกา	433

สาระการเรียนรู้ **คริสตศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่ 2**

หน่วยการเรียนรู้ **การนบนอบเชื่อฟังพ่อ-แม่ ตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้า**

ออกแบบโดย **ครูศิริพร ร่างสง่า** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 15 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนทราบประวัติชีวิตในครอบครัวของพระเยซูเจ้า
- นักเรียนรู้จักและสามารถนำแบบอย่างที่ดีของพระเยซูเจ้าในครอบครัว มาปฏิบัติในครอบครัวของนักเรียนและสอนผู้อื่นได้

1.2 ความจำเป็น (Need) [LIKE]

- ตามแบบอย่างของพระเยซูเจ้าเกี่ยวกับการนบนอบเชื่อฟังบิดา มารดา นักเรียนรู้สึกภาคภูมิใจในตนเองที่ทำให้พ่อแม่รู้สึกภูมิใจและชื่นชม

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- แบบอย่างที่ดีในการดำเนินชีวิตในครอบครัว
- ความนบนอบเชื่อฟังพระเจ้า พ่อ แม่ ครู ญาติผู้ใหญ่และคนที่มีคุณธรรมทุกคน
- การปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อแสดงความนบนอบต่อผู้มีพระคุณ?

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียน ดูวิดีโอคลิปเกี่ยวกับชีวิตครอบครัว เรื่อง เยซูชาวนาซาเร็ธ ตอนที่ 2
- ให้นักเรียนบอกลักษณะความนบนอบ จากวิดีโอคลิปว่าเราควรปฏิบัติอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตความสนใจขณะชมภาพยนตร์

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียน ดูวิดีโอคลิปเกี่ยวกับ ชีวิตในครอบครัว

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- จากวิดีโอคลิป เรื่อง พระเยซูเจ้าที่นักเรียนได้ดูมีความเห็นอย่างไร?
- นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไรเพื่อจะแสดงถึงความนบนอบเชื่อฟังบิดา มารดา?
- แบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็นกลุ่มๆ ละ 4-5 คน เขียนสรุปพฤติกรรมที่แสดงถึงความนบนอบ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้ความรู้เกี่ยวกับการแสดงความนบนอบ โดยให้นักเรียนอ่าน เรื่อง พระเยซูเจ้ากับการดำเนินชีวิตครอบครัว อ่านข้อความจากพระวรสารนักบุญลูกา บทที่ 2 ข้อ 51-52
- ครูถามถึงสิ่งที่นักเรียนนำไปปฏิบัติว่าได้ผลอย่างไร? และทบทวนถึงหน้าที่ของลูกที่ดีต่อพ่อแม่และทุกคนในครอบครัว

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนค้นคว้าพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความนบนอบ
- นักเรียนหาข้อตั้งใจ เพื่อนำไปปฏิบัติในครอบครัวนักเรียน และสัปดาห์หน้ามาแบ่งปันให้เพื่อนฟัง

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไรในเรื่องความนบนอบเชื่อฟังบิดามารดา?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า ความนบนอบเชื่อฟังเกี่ยวโยงกับคุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความกตัญญูอย่างไร?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วิดีโอคลิป
- พระคัมภีร์

สาระการเรียนรู้ **คริสตศาสตร์** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 4

หน่วยการเรียนรู้ **แบบอย่างของพระแม่มารีย์ มารดาพระคริสตเจ้า**

ออกแบบโดย **ครูบุษรา ชลหาญ** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) (LIKE)

- นักเรียนทราบและชื่นชมยินดีในวิถีทางดำเนินชีวิตและคุณงามความดีของพระแม่มารีย์
- นักเรียนมีแบบอย่างในด้านความสุภาพถ่อมตน ความรักเมตตา ความเสียสละ และความเชื่อศรัทธา
- นักเรียนรู้จักภาวนาวอนขอพระพรและความช่วยเหลือจากพระแม่มารีย์

1.2 ความจำเป็น (Needs) (LIKE)

- นักเรียนสามารถชื่นชมและยึดพระแม่มารีย์เป็นแบบอย่างในการดำเนินชีวิต ในด้านความสุภาพถ่อมตน ความรักเมตตา ความเสียสละ และความเชื่อศรัทธา

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คุณความดีของพระแม่มารีย์ใน 4 ด้าน ได้แก่ ความสุภาพถ่อมตน ความรักเมตตา ความเสียสละ และความเชื่อศรัทธา
- การภาวนาวอนขอพระพรและความช่วยเหลือจากพระแม่มารีย์

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เปิดแฟ้มรูปภาพพระแม่มารีย์ ในรูปแบบต่างๆ ให้นักเรียนดู สนทนาและเปิดโอกาสให้นักเรียนซักถามเกี่ยวกับรูปภาพที่ดู

1.5 เวลา (Time)

- 4 คาบๆ ละ 50 นาที

2. **การประเมินผลและการวัดผล**

- นักเรียนแสดงความคิดเห็น
- การตอบคำถาม
- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เปิดวิดีโอคลิป ประวัติพระแม่มารีย์
- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มแสดงละคร
- อ่านพระวรสาร และให้นักเรียนอภิปราย

4. **การนำเสนอบทเรียน** (LIKE)

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

คาบที่ 1

- เปิดวิดีโอคลิป ประวัติพระแม่มารีย์ ตอน “ทูตสวรรค์แจ้งข่าวการประสูติของพระเยซูเจ้า” (แบบอย่างด้านที่ 1. ความสุภาพถ่อมตน)

คาบที่ 2

- แบ่งกลุ่มและมอบหมายให้นักเรียนแสดงละครเรื่อง “งานสมรสที่หมู่บ้านคานา” ศึกษาจากพระวรสารนักบุญยอห์น บทที่ 2 ข้อ 1-12 (แบบอย่างด้านที่ 2 ความรักเมตตา)

คาบที่ 3

- เปิดวิดีโอคลิป ประวัติพระแม่มารีย์ ตอน “พระนางมารีย์เสด็จเยี่ยมนางเอลีซาเบธ” (แบบอย่างด้านที่ 3 ความเสียสละ)

คาบที่ 4

- อ่านพระวรสาร นักบุญลูกา บทที่ 2 ข้อ 41-50 “พระเยซูเจ้าในหมู่ธรรมาจารย์” และให้นักเรียนอภิปรายว่าเห็นตัวอย่างด้านความเชื่อศรัทธาของพระนางมารีย์อย่างไร (แบบอย่างด้านที่ 4 ความเชื่อศรัทธา)

คาบที่ 1-4

- ครูให้นักเรียนอ่านบทพระวรสาร นักบุญ... บทที่ ... ข้อ ...ถึง... หน้า ..... อีกครั้งหนึ่ง
- ให้นักเรียนวิเคราะห์และบันทึกส่วนตัวว่า บทพระวรสารที่อ่านนี้ แสดงให้เห็นคุณความดีของพระแม่มารีย์ในด้านใด เพราะเหตุใด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงแบบอย่างของพระแม่มารีย์ในด้านต่างๆ ที่นักเรียนพบจากการดูวิดีโอคลิป จากการแสดงละคร และจากการอ่านพระวรสาร ในขั้น See
- ให้นักเรียนศึกษา วิธีการแสดงความความศรัทธาและการภาวนาวอนขอความช่วยเหลือจากพระแม่มารีย์ เช่น การสวดบทวันทามารีย์ การสวดสายประคำ การทำนพวารพระมารดา นิจจานุเคราะห์ จากหนังสือเรียนวิชาคริสต์ศาสนา

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนเขียนเรียงความเรื่อง “แม่พระในชีวิตของฉัน” และนำเสนอในห้อง
- ให้นักเรียนแต่ละคนคิดไตร่ตรองและเขียนข้อตั้งใจที่จะนำไปปฏิบัติ ตามแบบอย่างของพระแม่มารีย์ตลอดสัปดาห์ และมาแบ่งปันให้เพื่อนฟังสัปดาห์หน้า

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนรู้สึกประทับใจในคุณความดีของพระแม่มารีย์ที่ได้เรียนในวันนี้อย่างไร?

5.2 Connect (LIKE)

- หลังจากที่ได้เรียนรู้เกี่ยวกับคุณความดีของพระแม่มารีย์ ทำให้นักเรียนรู้สึกต่างจากเมื่อก่อนอย่างไรเมื่อร่วมกันสวดบทวันทามารีย์?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้ นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของตนเองอย่างไรเพื่อเป็นคนที่สมบูรณ์ขึ้น?

- จากแบบอย่างทั้ง 4 ด้านของพระแม่มารีย์ นักเรียนคิดว่าจะเลือกแบบอย่างด้านใดไปปฏิบัติ เพราะอะไร?

6. **สื่อการเรียน การสอน**

- เครื่องเล่นและแผ่น วีซีดี
- พระคัมภีร์ ภาคพันธสัญญาใหม่
- หนังสือเรียนวิชาคริสต์ศาสนาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้	**บาปต้น 7 ประการ**		
ออกแบบโดย	**ครูพรทิพย์พา วิริยะสมบัติ**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟคอนเวนต์กรุงเทพฯ**
วันที่	**9 ตุลาคม 2014**		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบาปต้น 7 ประการ

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนมีความเกรงกลัวต่อบาป และหลีกหนีบาป

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับบาปต้น 7 ประการ คือ (1) หยิ่งจองหอง (2) ตระหนี่ (3) อุลามก (4) โลภอาหาร (5) อิจฉา (6) โมโห (7) เกียจคร้าน

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- จากบทเพลง “หัวใจผู้แพร่ธรรม” นำไปสู่การตั้งคำถามและยกตัวอย่าง
- ครูโชว์ภาพการทำความผิดต่างๆ ทีละภาพ โดยให้นักเรียนตอบคำถามจากภาพจนครบ 7 ภาพ โดยครูเป็นผู้เฉลยว่า นักเรียนตอบถูกหรือไม่
- ครูกำหนดให้นักเรียนเขียนข้อตั้งใจในการปฏิบัติตนมา 3 ข้อ

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- จากการตอบคำถามจากภาพ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- จากบทเพลง “หัวใจผู้แพร่ธรรม”

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูนำเสนอรูปภาพให้นักเรียนร่วมกันสังเกต แล้วบอกชื่อว่าเป็นภาพอะไร?
- จากภาพให้นักเรียนบอกว่า แผ่นไหนคือบาปอะไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- แบ่งกลุ่ม 3-5 คน แจกใบความรู้เรื่อง บาปต้น 7 ประการ ให้เวลานักเรียนอ่านใบความรู้

- ให้นักเรียนร่วมกันศึกษา คิด วิเคราะห์ถึงการปฏิบัติตัวหลีกหนีบาปมา 5 ข้อ นักเรียนเขียนข้อตั้งใจ 3 ข้อ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ส่งตัวแทนมานำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับการปฏิบัติตัวเพื่อหลีกหนีบาปต้น 7 ประการ
- ครูสรุปบาปต้น 7 ประการมี (1) หยิ่งจองหอง (2) ตระหนี่ (3) อุลามก (4) โลภอาหาร (5) อิจฉา (6) โมโห (7) เกียจคร้าน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนรู้สึกอย่างไร จากการเรียนเรื่องบาปต้น 7 ประการ?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่าเรื่องบาปต้น 7 ประการนี้เชื่อมโยงกับพระคุณ 7 ประการของพระจิตเจ้าหรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนกำหนดข้อตั้งใจในการดำเนินชีวิตอย่างไรเพื่อไม่ให้เป็นการทำผิดต่อพระเจ้า (บาป)?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- เพลง “หัวใจผู้แพร่ธรรม”
- ภาพการทำความผิดต่างๆ

สาระการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่ 1**

หน่วยการเรียนรู้ **วันเดือนปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทิน**

ออกแบบโดย **ครูประภากร ศรีอรุณรัศมี** *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย**

วันที่ **25 มกราคม 2016**

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนบอกสามารถเข้าใจถึง การนับ วันเดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทิน
- นักเรียนสามารถบอกการนับ วัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนจำเป็นต้องบอก วัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทินให้ได้และมีความถูกต้องเพื่อใช้ในการติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่นในสังคมเกี่ยวกับวันเวลาที่ยึดการใช้ปฏิทินตามระบบมาตรฐานสากลเป็นหลัก

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การบอกวัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทิน
- การบอกวัน เดือน ปี ตามปฏิทินสอดคล้องกับคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความจริง ที่จำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อเอาไว้ใช้สื่อสารกับชาวโลก

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- ครูนำภาพตัวอย่างเหตุการณ์วันหยุดต่างๆ มาให้นักเรียนดู เช่น ภาพวันเด็ก วันครู วันสงกรานต์ วันคริสต์มาส เป็นต้น แล้วให้นักเรียนสังเกตว่าภาพแต่ละภาพนั้นเกี่ยวกับวันอะไร? วันที่เท่าไหร่บ้าง? และให้นักเรียนบอกแผนกิจกรรมคร่าวๆ ในวันหยุด

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- การตอบคำถาม
- การอภิปราย
- การทำชิ้นงาน (ปฏิทิน)

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนทำ Brain Gym และทำท่าทางประกอบเพลงเกี่ยวกับวันคริสต์มาส

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูนำปฏิทินขนาดใหญ่มาให้นักเรียนดู โดยที่มีการแบ่งนักเรียนออกเป็นกลุ่มละ 4 คน แล้วให้นักเรียนช่วยกันสำรวจวันหยุดใน 1 ปี แล้วช่วยกันลงเวลาวันหยุดต่าง ๆ โดยทำเป็น List ออกมาในกระดาษ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายสรุปถึงวันหยุดต่าง ๆ ที่สังเกตได้ ว่าอยู่ที่วัน เวลาใดบ้าง?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายถึงความจำเป็นว่าทำไมเราจึงต้องใช้ปฏิทินในชีวิตประจำวัน เพื่อสรุปเหตุผลของกิจกรรมในขั้น See

- ครูบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับวันต่าง ๆ ใน 1 สัปดาห์ ลำดับเดือนและชื่อเดือนทั้ง 12 เดือน การบอกปีเป็นพุทธศักราชและคริสตศักราช โดยเชื่อมโยงกับคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความจริง ผ่านการนำเสนอจากโปรแกรม PowerPoint

- นักเรียนทำใบงานสรุปเรื่อง วัน เดือน ปี และการนับช่วงเวลาตามปฏิทิน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนแต่ละคนทำสมุดปฏิทิน 1 ปี (12 เดือน) โดยครูได้สร้างกระดาษรูปแบบตารางวันในแต่ละเดือนไว้ให้ ซึ่งนักเรียนจะได้รับคนละ 12 แผ่น เพื่อให้นักเรียนเติมชื่อเดือน ปี เขียนวันที่ในแต่ละเดือนให้ถูกต้องครบถ้วนและระบุวันหยุดหรือวันสำคัญต่างๆ ด้วยตนเอง จากนั้นนักเรียนตกแต่งปฏิทินของตนเองให้สวยงาม

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการเรียนในคาบนี้?

5.2 Connect

- ปฏิทินหรือข้อมูลในปฏิทินที่นักเรียนเคยเห็นมา มีลักษณะเหมือนหรือแตกต่างจากปฏิทินที่พบเห็นในวันนี้หรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะสามารถนำความรู้ที่ได้เรียนในวันนี้ ไปใช้ในการบอกวันสำคัญอื่นๆ ได้หรือไม่? อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- PowerPoint
- ปฏิทิน

สาระการเรียนรู้ **สังคมศึกษา** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่ 3**

หน่วยการเรียนรู้ **ที่มาของปีศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน**

ออกแบบโดย **ครูสุกัญญา จีนมาสา** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 16 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนบอกที่มาของ พุทธศักราช คริสต์ศักราช ฮิจเราะห์ศักราชได้
- นักเรียนสามารถอธิบายวิธีการเทียบพุทธศักราช คริสต์ศักราช ฮิจเราะห์ศักราชได้ และนักเรียนสามารถสอนผู้อื่นได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การเรียนรู้เกี่ยวกับศักราช ที่มาของศักราช ทำให้เราบอกเวลาและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- วิธีเทียบศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้ดูปฏิทิน นักเรียนดู สังเกต ในปฏิทินนั้นมีความแตกต่างอย่างไร

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- ตอบคำถาม
- สังเกตจากการอภิปราย
- แบบฝึกคิดเทียบศักราช พุทธศักราช คริสต์ศักราช ฮิจเราะห์ศักราช

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียนปรบมือ และทำ Brain Gym

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแจกปฏิทินแบบตั้งโต๊ะ แบบแขวนให้นักเรียนทุกคนและดูความแตกต่างบนปฏิทิน มีอะไรบ้างที่เหมือนกันและแตกต่างกัน แล้วจดบันทึกไว้?

- นักเรียนทราบไหมว่า ทำไมครูจึงให้นักเรียนดูปฏิทิน (นักเรียนตอบ ดูวัน ดูวันที่ ดูเดือน ดูปี พ.ศ. ดูปี ค.ศ. ดูรูปแบบ มีแบบตั้งโต๊ะ แขวนผนัง แบบพกในกระเป๋า ในโทรศัพท์มือถือ)

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือหน้า 188 เป็นลำดับที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน พุทธศักราช (พ.ศ.) คริสต์ศักราช (ค.ศ.) ฮิจเราะห์ศักราช (ฮ.ศ.) โดยเชื่อมโยงกับคุณค่าพระวรสารเรื่องความจริง ผ่านการนำเสนอ PowerPoint

- ครูอธิบายถึงความจำเป็นว่า ทำไมนักเรียนจึงต้องเรียนรู้ในเรื่องการดูปฏิทิน เพื่อสรุปเหตุผลของกิจกรรมในขั้น See

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนทำแบบฝึกหัดสรุป เรื่อง ที่มาของศักราชที่ปรากฏในปฏิทิน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนอะไรบ้างจากเรื่องนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ในเรื่องใดบ้าง? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำเรื่องการเทียบศักราชไปเชื่อมโยงกับเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint
- ปฏิทิน

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 4**
หน่วยการเรียนรู้	**การออมตามแนวทางปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง**		
ออกแบบโดย	**ครูวัฒนา รอดธานี**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่	**1 กันยายน 2014**		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนอธิบายการออมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้
- นักเรียนสามารถออมเงินเพื่อเก็บไว้ใช้ในยามจำเป็นได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การรู้จักประหยัดอดออมทำให้สามารถมีไว้ใช้ในยามจำเป็น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การออมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- ร้องเพลง “ออมเงิน”
- ให้นักเรียนนำสมุดธนาคารโรงเรียนมานำเสนอหน้าชั้นเรียนเพื่อดูยอดเงินฝาก
- ตั้งคำถาม “นักเรียนนำเงินมาโรงเรียนเท่าไร? ใช้หมดหรือไม่? ถ้าไม่หมดเอาไปทำอะไร?

1.5 เวลา (Time) - 3 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบสังเกตพฤติกรรม (การตอบคำถาม และการแสดงความคิดเห็น)
- แบบประเมินชิ้นงานที่นำเสนอด้วย Mind-mapping
- แบบประเมินพัฒนาการความก้าวหน้า ได้แก่ สถิติการฝากเงินออม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ร้องเพลง “ออมเงิน”
- ให้นักเรียนนำสมุดธนาคารโรงเรียนมานำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ครูตั้งคำถามและสนทนากับนักเรียน
- ชมวีดิทัศน์ เรื่อง “เด็กไทยรักการออม”

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนสำรวจเงินของเพื่อนจำนวน 10 คน พร้อมทั้งสอบถามแนวทางการใช้เงินในวันนี้ มีใครออมเงินหรือไม่?

- ชมวีดิทัศน์ เรื่อง “เด็กไทยรักการออม”

- ตั้งคำถามให้นักเรียนบันทึกคำตอบ เช่น จากสถานการณ์ใน VDO มีวิธีการออมอย่างไร? และรวบรวมวิธีอื่นๆ นอกเหนือจากใน VDO

- สรุปวิธีการออมของตนเองและของเพื่อน (สถิติ/ จัดหมวดหมู่)

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายหลักการออมตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประกอบ PowerPoint (สอดแทรกคุณค่าพระวรสาร “ความเรียบง่าย”) และสื่อ VDO/ YouTube

- นักเรียนร่วมกันสรุปองค์ความรู้จากการดู PowerPoint กับสื่อ VDO ว่ามีความสอดคล้องกันอย่างไร?

4.3 ลงมือปฏิบัติ (Act)

- แบ่งกลุ่มนักเรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ให้ตัวแทนสรุปองค์ความรู้

- นักเรียนบันทึกองค์ความรู้เป็น Mind-mapping

- นักเรียนทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายของตนเองเป็นรายสัปดาห์

- นักเรียนนำเงินฝากบัญชีธนาคารโรงเรียนทุกสัปดาห์ เพื่อให้เกิดลักษณะนิสัยการออมกับตนเองไปตลอด

- จัดทำสถิติการฝากเงินประจำห้องเรียน เพื่อความภาคภูมิใจในตนเอง/ ห้อง/ เพื่อนๆ

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect - นักเรียนมีเป้าหมายในการออมหรือไม่? อย่างไร?

- เมื่อเปรียบเทียบการออมเงินของตนเองในแต่ละสัปดาห์แล้วเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างไร? เพราะอะไร?

5.2 Connect - การสร้างภูมิคุ้มกันตนเองเกี่ยวข้องกับการออมอย่างไร?

- ความรู้ เรื่อง การออมสอดคล้องสนับสนุนต่อความรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียงอย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนมีการฝากเงินบ้างหรือไม่ และนำเงินฝากกับใครหรือที่ใดบ้างนอกเหนือจากโรงเรียน?

- นักเรียนวางแผนจะนำความรู้เรื่องการออมตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงไปใช้ประโยชน์ในชีวิตอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- สมุดธนาคารโรงเรียนของนักเรียน
- วีดิทัศน์เรื่อง “เด็กไทยรักการออม”

สาระการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่ 5**
หน่วยการเรียนรู้ **1) ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทย**
ออกแบบโดย **ครูจารุทรรศนา เสกาจารย์** *โรงเรียน* **เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่ **22 กุมภาพันธ์ 2015**

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทยได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- ในฐานะที่นักเรียนเป็นพลเมืองของไทย นักเรียนต้องเรียนรู้เรื่อง ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทยเพื่อจะได้ทราบถึงที่ตั้งของภาคต่างๆ และอาณาเขตติดต่อของภูมิภาค

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทย

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูสุ่มถามนักเรียน 2-3 คน เกี่ยวสถานที่ในประเทศไทยที่นักเรียนเคยไปเที่ยว สถานที่นั้นอยู่ในภาคใดของประเทศไทย? มีลักษณะเป็นอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบบันทึกพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม/ การนำเสนอผลงาน/การถาม-ตอบ
- แบบประเมินชิ้นงาน Mind-mapping
- แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนสนทนากันในเรื่อง ภูมิลักษณ์ที่นักเรียนอาศัยอยู่มีลักษณะที่เหมือนและแตกต่างกับเพื่อนอย่างไร?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูนำเสนอวีดิทัศน์เกี่ยวกับลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทยให้นักเรียนดู แล้วถามว่า ลักษณะธรรมชาติของภาคต่างๆ ในประเทศไทยมีลักษณะอย่างไร?

- นักเรียนจับกลุ่มโดยการจับสลากแบ่งตามภาคต่างๆ (6 ภาค) ศึกษาเนื้อหาในใบความรู้ แล้วนำเสนอหน้าชั้นเรียนว่า ลักษณะของแต่ละภาคเป็นอย่างไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายลักษณะภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทย
- จัดกลุ่มย่อยให้นักเรียนวิเคราะห์ว่าได้ประโยชน์อะไรบ้าง? จากการศึกษาเรื่องภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนดูแผนที่แสดงลักษณะทางภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ (แม่น้ำ ภูเขา ป่าไม้) นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันสำรวจและสังเกตลักษณะภูมิประเทศในภาคของตนจากแผนที่
- นักเรียนร่วมกันอภิปรายแสดงความคิดเห็นว่า ลักษณะภูมิประเทศในภาคของตนเองเหมือนหรือแตกต่างกับภาคอื่นๆ อย่างไร? และสรุปเป็น Mind-mapping

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างในเรื่องนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบนี้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในคาบก่อนอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำเนื้อหาที่เรียนนี้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่นอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วีดิทัศน์ เรื่อง ภูมิลักษณ์ที่สำคัญของภาคต่างๆ ในประเทศไทย
- แผนที่ภูมิภาค
- แบบเรียนสังคมศึกษา
- ใบความรู้

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 5**
หน่วยการเรียนรู้	2) **สิทธิเด็ก**		
ออกแบบโดย	**ครูไพฑูรย์ ดิษย์ทัต**	*โรงเรียน*	**เรยีนาเซลีวิทยาลัย เชียงใหม่**
วันที่	21 **กันยายน** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก
- นักเรียนสามารถปกป้องสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนจำเป็นต้องรู้และเข้าใจเพื่อปกป้องสิทธิของตน และไม่ละเมิดสิทธิผู้อื่น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของ “เด็ก”
- สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก
- การปกป้องการละเมิดสิทธิเด็ก
- ใช้กระบวนการกลุ่มและการคิดวิเคราะห์

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนดูรูปภาพการละเมิดสิทธิเด็ก 3 รูป แล้วครูกระตุ้นความสนใจของนักเรียนด้วยการตั้งคำถาม

รูปที่ 1 : เด็กขอทาน
คำถาม : เห็นอะไรจากรูปภาพบ้าง?
รูปที่ 2 : เด็กขายพวงมาลัย
คำถาม : รู้สึกอย่างไร?
รูปที่ 3 : เด็กถูกทารุณกรรม
คำถาม : ถ้าเป็นเด็กคนนั้นจะทำอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินการมีส่วนร่วมในการตอบคำถามและการแสดงบทบาทสมมุติ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนดูรูปภาพการละเมิดสิทธิเด็ก และกระตุ้นความสนใจด้วยการถามคำถาม

4. **การนำเสนอบทเรียน**

<u>คาบที่ 1</u>

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูตั้งคำถามก่อนเรียนว่า จากคลิปวิดีโอที่จะดู

  ก) ใคร? ทำอะไร?

  ข) เรื่องราวเป็นอย่างไร?

- นักเรียนดูคลิปวิดีโอ เรื่อง “เด็กถูกทอดทิ้ง”

- นักเรียนร่วมกันตอบคำถามและร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและผลกระทบกับครู

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูอธิบายความหมายของเด็กและสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กตามที่กฎหมายให้ความคุ้มครอง

- ครูแจกและให้เวลานักเรียนอ่านใบความรู้ เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก

- แบ่งนักเรียนออกเป็น 4 กลุ่ม ศึกษาใบความรู้เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กทั้ง 4 ข้อ

<u>คาบที่ 2</u>

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- แต่ละกลุ่มแสดงบทบาทสมมุติ โดยสร้างสถานการณ์ กลุ่มละ 1 ข้อ และออกมาแสดงหน้าชั้นให้เพื่อกลุ่มอื่นวิเคราะห์ว่า กลุ่มนั้นแสดงสิทธิข้อใดของเด็ก

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนและครูร่วมกันวิเคราะห์ถึงสถานการณ์บทบาทสมมุติ เพื่อบอกวิธีป้องกันการถูกละเมิดสิทธิของตนเองและเคารพสิทธิของผู้อื่น

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากเรื่องสิทธิเด็ก?

- สิทธิเด็กข้อใดที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะเหตุใด?

- นักเรียนมีปฏิกิริยาอย่างไรเมื่อมีใครมาละเมิดสิทธิขั้นพื้นฐาน เพราะเหตุใดจึงมีปฏิกิริยาเช่นนั้น?

5.2 Connect

- ทำไมครูจึงให้เรียนเรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานของเด็กต่อจากเรื่อง สถานภาพและบทบาท?

- นักเรียนคิดว่า ปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กก่อให้เกิดปัญหาสังคมด้านอื่นๆ อย่างไร?

- นักเรียนคิดว่า การเคารพสิทธิของผู้อื่นตรงกับคุณค่าพระวรสาร เรื่อง “ความเคารพ/ศักดิ์ศรี” หรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำเรื่อง สิทธิเด็กไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?
- ถ้านักเรียนพบเห็นการละเมิดสิทธิเด็ก นักเรียนจะมีวิธีการช่วยเหลืออย่างไร?
- นักเรียนจะมีส่วนร่วมอย่างไรในการรณรงค์เพื่อป้องกันปัญหาการละเมิดสิทธิเด็กในโรงเรียนและในชุมชน?

6. สื่อการเรียนการสอน

- รูปภาพการละเมิดสิทธิเด็ก
- คลิปวิดีโอเรื่อง “เด็กถูกทอดทิ้ง”
- ใบความรู้เรื่อง สิทธิขั้นพื้นฐานของเด็ก

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 6**
หน่วยการเรียนรู้	**ภูมิปัญญาสมัยรัตนโกสินทร์**		
ออกแบบโดย	**ซิสเตอร์แพรดี มณีรัตนวงศ์สิริ**	*โรงเรียน*	**วาสุเทวี กรุงเทพฯ**
วันที่	21 **ธันวาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายถึงภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจและควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้

- นักเรียนชื่นชมในพระพรที่ได้รับจากพระเจ้าผ่านผลงานต่างๆ ของเพื่อนมนุษย์ สะท้อนคุณค่าพระวรสารเรื่องความกตัญญู

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- เรามีพระพรหรือพรสวรรค์อะไรบ้างที่จะทำให้ชีวิตของเราน่าตื่นเต้นและมีความสุข ทั้งยังทำให้คนอื่นมีความสุขกับเราด้วย?

- เรามีชีวิตความเป็นอยู่ได้ในขณะนี้ เพราะมีหลายบุคคลที่ทำหลายสิ่งหลายอย่างให้กับเรามาก่อน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ภูมิปัญญาไทยสมัยรัตนโกสินทร์ ด้านอักษรศาสตร์ ด้านศิลปกรรม และด้านการแพทย์ไทย

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- ตั้งคำถาม/ พูดคุยสนทนา โดยมีเนื้อหาดังนี้

ก) นักเรียนใช้ภาษาอะไรในการสื่อสารพูดคุย และมันสำคัญอย่างไร?

ข) ในการเรียนการสอนเราใช้ตัวอักษรอะไรเพื่อเรียนรู้และทำความเข้าใจบทเรียน?

ค) เอกลักษณ์ของไทยที่นักเรียนคิดว่าควรรักษาให้คงอยู่ต่อไป ทำไมต้องรักษาไว้?

ง) เดี๋ยวนี้ เมื่อเราไม่สบายป่วย เราไปที่ไหน? แต่เมื่อร้อยกว่าปีก่อนเขาทำอย่างไร?

- สิ่งเหล่านี้เรียกว่าภูมิปัญญาไทย ซึ่งช่วยให้เราสามารถเรียนรู้สิ่งต่างๆ และทำให้ชีวิตของเราไม่ต้องลำบากเกินไป

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- การแสดงความคิดเห็น การตอบคำถาม
- สังเกตพฤติกรรมช่วงทำกิจกรรมกลุ่ม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียนเล่นเกมปริศนาภาพ เช่น การแสดงโขน ภาพแกะสลักไทย จารึกภาพแพทย์แผนโบราณ แล้วให้นักเรียนช่วยกันทาย

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ให้นักเรียนเลือกศึกษาจากหนังสือหรือสื่ออื่นๆ ที่มีแหล่งอ้างอิงใน 3 หัวข้อได้แก่

กลุ่มที่ 1 : วิวัฒนาการอักษรในสมัยรัตนโกสินทร์

กลุ่มที่ 2 : ศิลปกรรมที่สร้างในสมัยรัตนโกสินทร์ (วัด)

กลุ่มที่ 3 : การพัฒนาด้านการแพทย์แผนไทยในสมัยรัตนโกสินทร์

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ให้นักเรียนอภิปรายร่วมกันภายในกลุ่มเกี่ยวกับข้อมูลที่ได้ศึกษา
- ตัวแทนกลุ่มนำเสนอข้อมูลหน้าชั้นเรียน โดยครูอธิบายเพิ่มเติมเมื่อมีคำถามที่สงสัยและเพิ่มเติม และสอดแทรกคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความกตัญญู
- นักเรียนและครูร่วมกันสรุปข้อมูลที่ศึกษาจากการอภิปราย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ถ้าไม่มีภูมิปัญญาไทยดังที่เราศึกษาและอภิปรายกัน ชีวิตของเราจะเป็นอย่างไร?
- ให้นักเรียนเขียนแสดงความคิดเห็น เรื่อง “ความภาคภูมิใจในภูมิปัญญาไทย”

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้าง (เงียบ 1-2 นาที)

5.2 Connect

- การเรียนเรื่อง ภูมิปัญญาไทยที่สำคัญสมัยรัตนโกสินทร์ที่น่าภาคภูมิใจ ทำให้นักเรียนคิดถึงคุณค่าพระวรสารเรื่อง ความกตัญญูอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนมีพรสวรรค์หรือความสามารถอะไรที่อยากให้ผู้อื่นชื่นชมกับนักเรียน? อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ภาพปริศนา
- หนังสือเรียน
- อินเทอร์เน็ต

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	1) **เครื่องมือทางภูมิศาสตร์**		
ออกแบบโดย	**ครูนันทวัน ทวีชาติ**	*โรงเรียน*	**เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่	22 **กุมภาพันธ์** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายถึงความสำคัญและประโยชน์ของลูกโลกได้
- นักเรียนสามารถใช้ลูกโลก ซึ่งเป็นเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- ถ้านักเรียนเรียนเรื่องลูกโลก จะรู้ได้ว่าบนโลกของเราแต่ละประเทศมีเวลาต่างกัน และมีสภาพอากาศที่ต่างกันจากการดูเส้นละติจูด/ ลองจิจูด

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (ลูกโลก) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพและสังคมของประเทศไทย ทวีปเอเชีย ออสเตรเลียและโอเชียเนีย

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำลูกโลกมาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า “ลูกโลก” คืออะไร? มีไว้เพื่ออะไร?

1.5 เวลา (Time)

- 1 ชั่วโมง

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบสังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- การถาม-ตอบ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- แบ่งกลุ่มเล่นเกม “สู่โลกกว้าง” ทายตำแหน่งต่างๆ บนโลก โดยครูจะเป็นคนทายชื่อ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนช่วยกันบอกว่า ลูกโลกบอกอะไรกับเราได้บ้าง? โดยให้นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูอธิบายถึงเส้นต่างๆ ที่ปรากฏบนลูกโลก เช่น เส้นศูนย์สูตร เส้นเมอริเดียน เส้นวันที่ เส้นขนานละติจูด เส้นลองจิจูด และเส้นที่ปรากฏบนพื้นโลก เช่น พื้นที่ที่เป็นพื้นน้ำ เป็นทวีป และประเทศต่างๆ

- ครูแบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่ม กลุ่มละเท่าๆ กัน เพื่อเล่นเกม “สู่โลกกว้าง” ทายตำแหน่งต่างๆ บนลูกโลก โดยครูจะเป็นคนทายชื่อ แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มผลัดกันตอบคำถาม และส่งตัวแทนออกมาชี้ตำแหน่ง คำถามหนึ่งข้อเท่ากับหนึ่งคะแนน กลุ่มที่ได้คะแนนมากที่สุดถือเป็นผู้ชนะ ตัวอย่างคำถามได้แก่

(1) ตอนนี้ฉันร้อนมาก ฉันน่าจะอยู่บริเวณไหนของโลก?

(2) ประเทศของอาฉี มีกำแพงยาวที่สุดในโลก?

(3) จิงโจ้มีอยู่มากที่นี่?

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับประโยชน์ ความสำคัญ และวิธีการใช้ลูกโลก เพื่อที่นักเรียนจะนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องต่อไป

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างที่ปรากฏบนลูกโลก?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อหาที่เรียนในคาบนี้เกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียนในคาบก่อนอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า จะทำอะไรบ้างเพื่อให้การทำงานกลุ่มราบรื่น สนุก และมีคุณค่ามากขึ้น?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ลูกโลก
- หนังสือสังคมศึกษา ม. 1

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	2) **ความสำคัญของพระพุทธศาสนา**		
ออกแบบโดย	**ครูศรินทิพย์ จันทประยูร**	*โรงเรียน*	**เรยีนาเซลีวิทยาลัย เชียงใหม่**
วันที่	14 **มิถุนายน** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ
- นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทยในฐานะเป็นรากฐานของขนบธรรมเนียมของวัฒนธรรมไทย

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาประจำชาติไทยที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิต นักเรียนควรเข้าใจถึงความสำคัญและนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้อย่างถูกต้อง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ
- ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นรากฐานของขนบธรรมเนียมของวัฒนธรรมไทย

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถาม เช่น ภาพการตักบาตร การเวียนเทียน การฟังเทศน์ เป็นต้น

1.5 เวลา (Time)

- 3 คาบ (คาบละ 50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- ประเมินจากใบงาน
- ประเมินจากการสรุปและนำเสนอเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา
- ประเมินจากแผนการรณรงค์เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ดูภาพเกี่ยวกับกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

<u>คาบที่ 1</u>

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนทบทวนประสบการณ์การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาของตนเองว่า พระพุทธศาสนามีความเกี่ยวข้องกับกิจวัตรประจำวันของนักเรียนตรงไหน? อย่างไร? การเข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนาดังกล่าว (1) ส่งผลดีอย่างไรบ้างกับตัวนักเรียนเอง? (2) เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมไทยอย่างไร? (3) เกี่ยวข้องกับประเทศชาติอย่างไร?
- แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 6 คน สรุปจากประสบการณ์ ศาสนาพุทธมีส่วนเกี่ยวข้องกับ 3 ด้านอย่างไร?

<u>คาบที่ 2</u>

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นศาสนาประจำชาติและเป็นรากฐานของขนบธรรมเนียมของวัฒนธรรมไทย
- ครูอธิบายวิธีการศึกษาความรู้จากศูนย์การเรียนรู้ เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนาต่อสังคมไทย

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- กลุ่มช่วยกันทบทวนข้อสรุปของกลุ่มเปรียบเทียบกับคำอธิบายของครู เพื่อสรุปความสำคัญของพระพุทธศาสนาใน 3 ด้าน
- นักเรียนในกลุ่มร่วมกันทำใบงาน ตอบคำถาม

<u>คาบที่ 3</u>

- ให้นักเรียนร่วมกันวางแผน เพื่อรณรงค์เกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนอยากรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับความสำคัญของพระพุทธศาสนา?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า สิ่งที่ได้เรียนไปทำให้นักเรียนคิดถึงความสำคัญของศาสนาอื่นอย่างไร?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่นักเรียนได้เรียนรู้จะปรับปรุงตนในการเป็นพุทธศาสนิกชนที่ดีอย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ภาพเกี่ยวกับกิจกรรมของพุทธศาสนิกชน
- ใบงาน

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้	1) **การบริโภค**		
ออกแบบโดย	**ครูวรัชยา แย้มเกษร**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนรู้และเข้าใจเรื่องการบริโภค
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์การเลือกซื้อสินค้าที่ใช้ในการบริโภคได้อย่างถูกต้อง
- นักเรียนมีวิจารณญาณในการเลือกซื้อสินค้าในการบริโภค

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การบริโภค คือ หัวใจสำคัญในการเจริญเติบโตของร่างกาย เราจำเป็นต้องเลือกสิ่งที่ดีที่สุดสำหรับตัวเรา

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การบริโภค
- การเลือกซื้อสินค้าเพื่อการบริโภค

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำสินค้าที่ใช้ในการบริโภคที่หลากหลาย มาวางที่หน้าชั้นเรียน
- นักเรียนช่วยกันตอบว่า มีสินค้าชนิดใดบ้าง ชั่วโมงนี้ครูจะให้นักเรียนเลือกสินค้าได้ตามใจชอบ

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเลือกซื้อสินค้าบริโภค
- ตรวจผลงานของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เล่นเกมลมเพลมพัดเพื่อแบ่งกลุ่มนักเรียน กลุ่มละประมาณ 5 คน และแต่ละกลุ่มจัดเป็น 1 ครอบครัว โดยครูจะเป็นร้านค้า

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนแบ่งกลุ่มๆละ 5 คน ร่วมกันศึกษา เรื่อง บริโภคจากเอกสารประกอบการเรียน/ Internet ฯลฯ

- ให้นักเรียนออกมาเลือกสินค้าครอบครัวละ 3 ชิ้นตามใจชอบ แล้วให้นักเรียนบอกเหตุผลในการเลือกสินค้านั้นๆ

- ถ้าครูให้โอกาสนำสินค้ามาเปลี่ยนใหม่จากร้านค้าได้ แต่จำนวนลดลง 1 ชิ้น (3 แลก 2) นักเรียนจะเปลี่ยนใหม่หรือไม่? เพราะเหตุใด?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้อ่านและศึกษาใบความรู้ เรื่อง กฎหมายคุ้มผู้บริโภค ว่าสินค้าจะต้องมีวันผลิต/ วันหมดอายุ/ อย./ มอก. ฯลฯ ฉลากสินค้าต้องชัดเจน บอกความเหมาะสมกันเพศ/ วัย ฯลฯ

- นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจดูสินค้าใหม่อีกครั้ง แล้วออกมาอภิปรายว่าสินค้าที่เลือกไปนั้นเหมาะสมหรือไม่? อย่างไร?

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนกลับไปสำรวจสินค้าที่เกี่ยวกับการบริโภคที่บ้านของนักเรียนว่าเหมาะสมหรือไม่? แล้วแนะนำคุณพ่อ คุณแม่ ในการเลือกซื้อสินค้าในการบริโภคอย่างมีวิจารณญาณ

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนได้รับความรู้อะไรบ้างจากการเรียนเรื่องบริโภค?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า สามารถนำความรู้ไปเลือกซื้อสินค้าอื่นๆ ที่ไม่ใช่สินค้าบริโภคได้หรือไม่ เพราะเหตุใด?

5.3 Apply

- จากการเรียนเรื่องการบริโภค นักเรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการเลือกซื้อสินค้าในการบริโภคอย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- สินค้า (ที่ครูนำมา)
- เอกสารประกอบการเรียน
- ใบความรู้

สาระการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้ **2) ประชากร สังคม และวัฒนธรรมของทวีปยุโรป**
ออกแบบโดย **ครูบุญเพ็ญ จันทวงษ์** *โรงเรียน* **เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่ 22 **กุมภาพันธ์** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายลักษณะประชากร สังคม และวัฒนธรรมของทวีปยุโรปได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[Like]**

- ยุโรปเป็นทวีปที่ล้าหลังมาก่อน จำเป็นต้องเรียนรู้ ประชากร สังคม และวัฒนธรรมของชาวยุโรป เพื่อนักเรียนจะได้ทราบว่าชาวยุโรปมีการพัฒนาสังคมและวัฒนธรรมอย่างไร จนปัจจุบันยุโรปกลายเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของโลก

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ประชากร สังคม และวัฒนธรรมของยุโรป

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำภาพชนชาติต่างๆ มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยเลือกว่าภาพใดเป็นชาวยุโรป?

1.5 เวลา (Time)

- 2 ชั่วโมง

2. **การประเมินและวัดผล**

- ตรวจใบงาน
- สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- การนำเสนอหน้าชั้นเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนดูภาพแล้วช่วยกันตอบคำถาม

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูนำภาพชนชาติต่างๆ มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยตอบ/ เลือกว่าภาพใดเป็นชาวยุโรป และอธิบายเหตุผลประกอบ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูอธิบายเชื่อมโยงจากภาพให้นักเรียนเข้าใจว่าประชากรส่วนใหญ่ของทวีปยุโรปเป็นชนผิวขาว จมูกโด่ง รูปร่างสูงใหญ่

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- จัดกลุ่มนักเรียน 4-5 คน ร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ลักษณะทางประชากรของทวีปยุโรป ลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมของทวีปยุโรป จากหนังสือเรียนหรือเอกสารที่ค้นคว้าเพิ่มเติม

- นักเรียนในกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ลักษณะสังคมและวัฒนธรรม กับลักษณะทางกายภาพ เพื่อเตรียมตัวออกมานำเสนอ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานเรื่อง ลักษณะของประชากรของทวีปยุโรป

- ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงาน แล้วร่วมกันสรุปสาระสำคัญเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรในยุโรป

- นักเรียนออกมานำเสนอผลการศึกษาที่ช่วยกันวิเคราะห์

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับทวีปยุโรปบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า พัฒนาการทางสังคมและวัฒนธรรมของชาวยุโรปมีผลอย่างไรต่อการเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมของโลก?

5.3 Apply

- จากสิ่งที่เรียนรู้ นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงทัศนคติและพฤติกรรมของตนเองอย่างไรเพื่อให้ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และเป็นคนที่สมบูรณ์ขึ้น?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ภาพชนชาติต่างๆ
- หนังสือเรียนภูมิศาสตร์ ม. 2
- หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
- ใบงาน

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 3
หน่วยการเรียนรู้	**เครื่องมือทางภูมิศาสตร์**		
ออกแบบโดย	**ครูกวินนาถ วังธะพันธุ์**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนรู้และเข้าใจ ความหมาย ชนิดของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์
- นักเรียนสามารถเลือกใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ได้ถูกต้องตามชนิดของเครื่องมือได้
- นักเรียนมีวิจารณญาณในการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- การรู้จักเลือกใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ให้ถูกต้องเหมาะสมในการวางแผนการเดินทางท่องเที่ยวของนักเรียนและครอบครัว

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์
- ชนิดและการใช้งานของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์
- วิจารณญาณในการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำโทรศัพท์เข้ามาในห้องเรียน สร้างความแปลกใจแก่นักเรียน (เพราะโรงเรียนห้ามครูผู้สอนพูดคุยหรือเล่นโทรศัพท์ขณะทำการสอนในห้องเรียน) แล้วครูก็เริ่มต้นพูดคุย ซักถามนักเรียน เรื่องการใช้ App. ในโทรศัพท์ของนักเรียน ว่าเคยใช้ App.ชื่ออะไรบ้าง? เคยใช้เพื่อทำอะไรบ้าง? และโดยส่วนใหญ่เคยใช้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลเพิ่มเติม เกี่ยวกับเรื่องที่เรียนบ้างหรือไม่? อย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- การถาม-ตอบ
- การสังเกตพฤติกรรม
- การออกแบบ/ การวางแผนของชิ้นงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- การแสดงบทบาทสมมติ/ การจำลองสถานการณ์

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนออกมาเขียนชนิดของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ที่นักเรียนเคยเห็นในสื่อเทคโนโลยีต่างๆ/ เคยรู้จัก/เคยทดลองใช้ โดยเขียนเป็นลักษณะ Mapping บนกระดาน คนละ 1 ชนิด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- นักเรียนอ่านความหมาย ชนิดของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ จากหนังสือแบบเรียนสังคมศึกษาและใบความรู้เพิ่มเติม
- นักเรียนแบ่งกลุ่มเพื่อสรุปชนิดของเครื่องมือทางภูมิศาสตร์โดยใช้วิจารณญาณร่วมกัน
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูเพิ่มเติมเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ที่เคยปรากฏใช้ตั้งแต่อดีตว่ามีอะไรบ้าง?

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนวาดภาพแสดงเส้นทางการเดินทางจากบ้าน-โรงเรียน โดยมีภาพเครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ปรากฏในภาพแสดงเส้นทางการเดินทางของนักเรียน อย่างมีวิจารณญาณเป็นรายบุคคล
- ครูให้นักเรียนวางแผนการเดินทางไปท่องเที่ยวกับครอบครัวในช่วงปิดภาคเรียน โดยกำหนดให้นักเรียนเลือกใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์อย่างน้อย 2 ชนิด ปรากฏในแผนการเดินทางครั้งนี้ของนักเรียน พร้อมบอกเหตุผลในการเลือกใช้

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างในเรื่องนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า สามารถนำเรื่องที่เรียนไปเชื่อมโยง (บูรณาการ) กับวิชาอื่นได้หรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำเรื่องที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกี่ยวข้องกับเรื่องใดได้บ้าง?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- โทรศัพท์ของครู
- หนังสือแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา
- ใบความรู้/ คอมพิวเตอร์

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่ 4**
หน่วยการเรียนรู้	**1) กฎหมายคุ้มครองผู้บริโภค**		
ออกแบบโดย	**ครูณัฐกฤตา กันทะวงษ์**	*โรงเรียน*	**เรยีนาเซลีวิทยาลัย เชียงใหม่**
วันที่	**21 กันยายน 2014**		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายสาระสำคัญของการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภคได้
- นักเรียนสามารถอธิบายความสำคัญและความจำเป็นของการคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์สิทธิของผู้บริโภคที่จะได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- เราจำเป็นต้องเรียนรู้เรื่อง การคุ้มครองสิทธิผู้บริโภค เพราะเราทุกคนก็ล้วนแต่เป็นผู้บริโภคด้วยกันทั้งสิ้น ดังนั้นจึงควรรู้สิทธิพื้นฐานของผู้บริโภค เมื่อเราถูกละเมิดสิทธิดังกล่าวจะสามารถปฏิบัติตนได้อย่างถูกต้อง และสามารถปกป้องสิทธิผู้บริโภคของตนเอง ขณะเดียวกันจะได้ไม่ไปละเมิดสิทธิผู้บริโภคของผู้อื่น เราพร้อมจะปกป้องสิทธิผู้บริโภคหรือยัง?

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- สิทธิของผู้บริโภค
- การร้องเรียนสิทธิของผู้บริโภค
- สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค
- คุณค่าพระวรสาร เรื่อง “ความซื่อตรง”

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนดูภาพโฆษณาและสินค้าที่นักเรียนได้รับจริง 3 รูปภาพ (ไอศกรีมจากร้านแมคโดนัลด์ ข้าวอบหม้อดินร้าน KFC และมันบดจากร้าน KFC) แล้วตอบว่าคือภาพอะไร? และเมื่อได้รับสินค้าเป็นดังภาพหรือไม่?

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- การทำใบงาน (เป็นคำถามอัตนัยแบบปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็น และคำนึงถึงความแตกต่างของผู้เรียนเป็นรายบุคคล)

3. **การสร้างบรรยากาศ** [LIKE]

- ห้องเรียนมีความสะอาด แสงสว่างเพียงพอ และฉันจะเป็นกันเองกับนักเรียนเพื่อให้เขารู้สึกปลอดภัยจากการคุกคามทั้งจากการใช้ภาษาและท่าทาง พยายามเรียกชื่อและให้การชมเชยนักเรียนที่มีส่วนร่วมในห้องเรียนและรับฟังความเห็นของนักเรียนด้วยความตั้งใจ ไม่จับผิดแต่จับถูก

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- นักเรียนดูคลิปวิดีโอเกี่ยวกับข่าวผู้โดยสารที่เดินทางโดยรถสาธารณะที่เกิดอุบัติเหตุ แล้วได้รับความเสียหายทั้งทรัพย์สินและ/หรือชีวิต ไปรษณีย์ไทยทำไอโฟนกลายเป็นก้อนหิน

- นักเรียนตอบคำถามว่ารู้สึกอย่างไร และเคยประสบเหตุการณ์ในลักษณะนี้หรือไม่? อย่างไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูเชื่อมโยงเข้าสู่บทเรียนโดยอธิบายสิทธิของผู้บริโภค 5 ข้อ และหน่วยงานที่ดูแล คือ สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและการร้องเรียนสิทธิของผู้บริโภค

- นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 5 กลุ่ม ศึกษาใบความรู้เกี่ยวกับสิทธิของผู้บริโภค สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภคและการร้องเรียนสิทธิของผู้บริโภค

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดถึงสถานการณ์ที่เป็นการละเมิดสิทธิของผู้บริโภค (กลุ่มละ 1 ข้อ) และออกมานำเสนอสถานการณ์ที่แสดงถึงการละเมิดสิทธิผู้บริโภคในแต่ละข้อให้เพื่อนในห้อง โดยการแสดงบทบาทสมมุติ

- นักเรียนตอบคำถามว่า หากเกิดเหตุการณ์ละเมิดสิทธิผู้บริโภคกับนักเรียน นักเรียนจะทำอย่างไร?

- นักเรียนทำใบงาน (คำถามปลายเปิด)

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect - สิทธิของผู้บริโภคข้อใดที่นักเรียนให้ความสนใจเป็นพิเศษ เพราะเหตุใด?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่าการละเมิดสิทธิผู้บริโภคเกี่ยวข้องกับคุณค่าพระวรสาร เรื่อง “ความซื่อตรง” หรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนจะมีส่วนร่วมในการป้องกันไม่ให้เกิดการละเมิดสิทธิผู้บริโภคในโรงเรียนและในชุมชนได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ภาพโฆษณาสินค้า (ไอศกรีมแมคโดนัลด์ ข้าวอบหม้อดิน KFC และมันบดของ KFC

- คลิปวิดีโอเกี่ยวกับข่าวผู้โดยสารที่เดินทางโดยรถสาธารณะแล้วเกิดอุบัติเหตุทรัพย์สินได้รับความเสียหาย หรือเสียชีวิต

- คลิปวิดีโอเกี่ยวกับข่าวไปรษณีย์ไทย ทำไอโฟนกลายเป็นก้อนหิน

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	**2) ประเทศพม่า (วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต)**		
ออกแบบโดย	**ครูโสภิดา มะลิซ้อน**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	23 **มกราคม**2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถเข้าใจและอธิบายวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของประเทศพม่า
- นักเรียนมีมุมมองต่อประเทศและชาวพม่าในมุมมองที่ดีขึ้นและยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่างของชนชาติอื่น

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนรู้และเข้าใจในวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของประเทศพม่า เพื่อเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชนชาติอื่นรวมทั้งอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขแม้จะมีวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตที่แตกต่างกัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ประเทศพม่า
    1) วัฒนธรรมท้องถิ่น
    2) ประเพณี
    3) วิถีชีวิต

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- การที่แรงงานพม่าเพิ่มจำนวนขึ้นในประเทศไทย นักเรียนคิดว่าส่งผลกระทบอะไรต่อประเทศไทย?
- นักเรียนคิดว่า หากแรงงานพม่าลุกขึ้นประท้วงจะส่งผลต่อเศรษฐกิจไทยอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- จากผลงานและการนำเสนอ (หนังสือการ์ตูน)
- จากการมีส่วนร่วมในการอภิปรายและแสดงความคิดเห็น

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูตั้งคำถามดึงดูดความสนใจและดูสารคดี

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม โดยให้นักเรียนศึกษาหัวข้อของแต่ละกลุ่มจากใบความรู้ ดังนี้

1) กลุ่ม 1 : วัฒนธรรม
2) กลุ่ม 2 : ประเพณี
3) กลุ่ม 3 : วิถีชีวิต

- ครูแจกใบงานที่เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของประเทศพม่า และให้เวลานักเรียนอ่านใบงานนั้น

- จากนั้นครูให้นักเรียนแยกย้ายออกไปจับกลุ่มใหม่ กลุ่มละ 3 คน โดยให้สมาชิกแต่ละคนภายในกลุ่มต้องเป็นคนที่เรียนรู้ในหัวข้อที่แตกต่างกัน เพื่อนำข้อมูลมาแบ่งปันกับสมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มได้ (ทฤษฎีจิ๊กซอว์)

- นักเรียนภายในกลุ่มแลกเปลี่ยนความรู้ที่ได้ศึกษาจากใบความรู้ให้เพื่อนๆ ในกลุ่มฟังและเข้าใจ

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ..... หน้า ..... เรื่อง .....

- ครูให้นักเรียนทำใบงานและสรุปความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของประเทศพม่าโดยเชื่อมโยงกับคุณค่าพระวรสาร เรื่อง การเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ให้นักเรียนเข้าใจมากขึ้น

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนดูสารคดี เรื่อง หนังพาไป ตอน เจ้าชายในแดนศัตรู จากนั้นครูให้นักเรียนอภิปราย ความเหมือนและความแตกต่างของวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของคนไทยและคนพม่า รวมถึงเชื่อมโยงให้อภิปรายถึงความเหมือนและความแตกต่างของวัฒนธรรมลาวที่เรียนในครั้งก่อนด้วย

- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำหนังสือการ์ตูนที่สามารถนำเสนอวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ของประเทศพม่าในแง่มุมและมุมมองใหม่ จากนั้นให้นักเรียนแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน ครูและเพื่อนๆร่วมกันแสดงความคิดเห็นต่อผลงาน

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**[LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่า จากการเรียนในคาบนี้ ทำให้นักเรียนมีมุมมองต่อคนพม่าเปลี่ยนไปหรือไม่? อย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า วัฒนธรรม ประเพณี และวิถีชีวิตของประเทศพม่า เหมือนและแตกต่างจากประเทศไทยอย่างไร?

5.3) Apply

- ถ้าหากเกิดเหตุการณ์การลุกขึ้นมาประท้วงของแรงงานพม่าในไทย (สมุทรสาคร) นักเรียนคิดว่าจะแก้ไขสถานการณ์นั้น รวมถึงวิธีการป้องกันไม่ให้เหตุการณ์นั้นเกิดขึ้นอีกอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ใบความรู้
- สารคดี เรื่อง หนังพาไป ตอน เจ้าชายในแดนศัตรู

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่4**
หน่วยการเรียนรู้	**3) ประเทศลาว (วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต)**		
ออกแบบโดย	**ครูกลุ่มสาระสังคมศึกษา**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	22 **มกราคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถเข้าใจและอธิบายวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของประเทศลาว
- นักเรียนมีมุมมองต่อประเทศและชาวลาวในมุมมองที่ดีขึ้นและยอมรับในวัฒนธรรมที่แตกต่างของชนชาติอื่น

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนจำเป็นต้องเคารพในศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของชนชาติอื่นเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข แม้จะมีวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตที่แตกต่างกัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ประเทศลาว
  1) วัฒนธรรมท้องถิ่น
  2) ประเพณี
  3) วิถีชีวิต

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนรู้หรือไม่ว่า ประเทศลาวมีความสำคัญทางเศรษฐกิจต่อประเทศไทยอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- จากผลงานและการนำเสนอ (โบรชัวร์)
- จากการแสดงความคิดเห็น

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ดูขั้น See

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนดูภาพยนตร์เรื่อง TT RIDER แล้วให้นักเรียนอภิปรายความเหมือนและความแตกต่างของวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของไทยกับลาว จากนั้นครูและนักเรียนร่วมกันสรุปจากสิ่งที่ได้อภิปราย

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูบรรยายเนื้อหาเกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของประเทศลาวโดยเชื่อมโยงกับคุณค่าพระวรสาร เรื่องการเคารพศักดิ์ศรีผ่านการนำเสนอจาก Power Point
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูให้นักเรียนทำใบงานสรุปความรู้เกี่ยวกับวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของประเทศลาว

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนแบ่งกลุ่มทำโบรชัวร์ (Brochure) นำเสนอการท่องเที่ยวที่สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชาวลาว นักเรียนนำเสนอผลงานโบรชัวร์ของแต่ละกลุ่มที่หน้าชั้นเรียน ครูและนักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- จากการเรียนในคาบนี้ นักเรียนมีมุมมองต่อประเทศลาวเปลี่ยนไปหรือไม่? อย่างไร?
- นักเรียนอยากรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเทศลาวอีกบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า ความรู้จากการเรียนประเทศลาวสามารถเชื่อมโยงกับการเรียนวิชาอื่นได้หรือไม่? อย่างไร|?
- นักเรียนคิดว่า สิ่งที่นักเรียนได้ศึกษา เรื่องวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของประเทศลาวนั้นมีความเชื่อมโยงกับคุณค่าพระวรสาร เรื่อง การเคารพศักดิ์ศรีในความเป็นมนุษย์อย่างไร?

5.3 Apply **[LIKE]**

- จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ นักเรียนจะสามารถมีส่วนร่วมอย่างไรเพื่อให้คนในสังคมรู้จักมุมมองของประเทศลาวในมุมมองที่นักเรียนรู้จัก?
- จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ นักเรียนจะเปลี่ยนแปลงท่าที/พฤติกรรม/ทัศนคติของตนเองต่อคนลาวอย่างไร? และนักเรียนคิดว่า ควรจะทำอะไรเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความเป็นธรรมในสังคมเพิ่มขึ้น?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- PowerPoint
- คลิปวิดีโอเรื่อง TT RIDER

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 4
หน่วยการเรียนรู้	4) **ลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย**		
ออกแบบโดย	**ครูพรรณอุไร อุตะเดช**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนรู้และเข้าใจลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทย
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์ความสำคัญของวัฒนธรรมไทย
- นักเรียนได้รับการปลูกฝังในด้านของความเป็นหนึ่งเดียวทางวัฒนธรรม

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- วัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมที่มีความหลากหลาย แต่สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุขและเป็นหนึ่งเดียว

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ลักษณะของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม
- ความสำคัญของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม
- ความเป็นหนึ่งเดียวทางวัฒนธรรม

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูเปิด YouTube เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณีให้นักเรียนดูและให้แสดงความคิดเห็น

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
- ตรวจผลงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- แบ่งกลุ่มและร่วมกันแสดงความคิดเห็น

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งกลุ่มนักเรียนกลุ่มละ 3-4 คน ศึกษาถึงลักษณะของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม ความสำคัญและความเป็นหนึ่งเดียวกันของวัฒนธรรมไทยจากแหล่งความรู้ต่างๆ

- แต่ละกลุ่มแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และจดบันทึกผลการศึกษาของกลุ่ม

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- นักเรียนศึกษาลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมจากใบความรู้

- นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปสาระสำคัญของวัฒนธรรมและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยการดำเนินชีวิตของคนในสังคม รวมทั้งความเป็นหนึ่งเดียวกันของวัฒนธรรมไทยที่บ่งบอกถึงความเป็นเอกลักษณ์ของชาติ

- ตัวแทนนักเรียนแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานของตนเอง และครูอธิบายเพิ่มเติม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนและครูช่วยกันสรุปสาระสำคัญของลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคม

- นักเรียนตอบคำถามและทำแบบฝึกหัด

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้รับความรู้อะไรที่ได้จากการเรียนเรื่องนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า ลักษณะและความสำคัญของวัฒนธรรมไทยกับการดำเนินชีวิตของคนในสังคมมีความสอดคล้องกับความเป็นหนึ่งเดียวกันทางวัฒนธรรมอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า นักเรียนจะนำความรู้ที่ได้จากเรื่องนี้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของนักเรียนได้อย่างไรบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- YouTube วัฒนธรรม-ประเพณีไทย
- ใบความรู้
- แบบเรียน
- Internet

สาระการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้ **ความหมายและความสำคัญของกฎหมาย**
ออกแบบโดย **ครูนุกูล ส่งสมบูรณ์** *โรงเรียน* **ยอแซฟอุปถัมภ์ นครปฐม**
วันที่ 1 **กันยายน** 2014

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนรู้และเข้าใจเกี่ยวกับความหมายและความสำคัญของกฎหมาย

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ในฐานะที่นักเรียนเป็นพลเมืองไทยจึงต้องเรียนรู้เรื่องกฎหมาย เพื่อจะได้ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองที่ดีและสร้างสังคมที่มีระเบียบสงบสุขได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- แก่นของสาระการเรียนรู้ คือ การเข้าใจในเรื่องความหมาย ความสำคัญ การปฏิบัติตนตามกฎหมายทั้งต่อตนเองและส่วนรวมได้ (คุณค่าพระวรสาร เรื่อง ความยุติธรรม)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- ครูแต่งกายไม่เรียบร้อยเข้าห้องเรียน แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม/ วิจารณ์ว่า เหมาะสมหรือไม่? เพราะอะไร? ทำไมถึงต้องปฏิบัติให้ถูกต้อง? (เป็นกฎระเบียบ)

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบบันทึกพฤติกรรมกลุ่ม/ การนำเสนอผลการเรียนรู้หน้าชั้นเรียน/ การถาม-ตอบ
- แบบประเมินชิ้นงาน Mind-mapping
- แบบฝึกหัดทบทวนความรู้

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนสำรวจตนเอง เช่น การแต่งกาย แล้วให้นักเรียนปรับปรุง พัฒนา ให้ถูกต้องเรียบร้อย (ครูตั้งคำถามว่า ดีหรือไม่? รู้สึกอย่างไร? ถ้าทุกคนทำจะเป็นอย่างไร?)
- สรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับ ความหมายและความสำคัญของกฎหมาย

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูนำเสนอวีดิทัศน์จาก YouTube เรื่อง อุบัติเหตุจากการขับรถ และการ์ตูน “มดทำงานเป็นทีม”

- จัดกิจกรรมกลุ่มย่อยวิเคราะห์ ปัญหา/ สาเหตุ/ ผลกระทบ (ส่วนตัว/ ส่วนรวม) จากสื่อวีดิทัศน์ และสถานการณ์จริงในสังคม

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายความหมายของกฎหมายและความสำคัญของกฎหมายประกอบการ์ตูน “มดทำงานเป็นทีม”

- ให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนร่วมกันยกตัวอย่างสถานการณ์ของการไม่ให้ความสำคัญกับกฎหมายในสังคมและการบูรณาการคุณค่าพระวรสาร

- นักเรียนร่วมกันทำ Mind-mapping สรุปความรู้จากเรื่องที่เรียน

- นักเรียนทำแบบฝึกหัด และอธิบายแนวทางการนำไปใช้ในชีวิตจริง

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- ถ้าทุกคนปฏิบัติตามกฎหมาย สังคมของเราจะเป็นอย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า คุณธรรมข้อใดสำคัญต่อเรื่องกฎหมายบ้าง?

5.3 Apply

- ในฐานะที่เป็นนักเรียน จะนำความรู้เรื่องกฎหมายไปประยุกต์ใช้กับตนเองในโรงเรียนอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- YouTube อุบัติเหตุจากการขับรถและมดทำงานเป็นทีม
- หนังสือรัฐธรรมนูญไทย

สาระการเรียนรู้ **สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่ 2**
หน่วยการเรียนรู้ **การเสียสละ (ตามแบบอย่างแม่ชีเทเรซาแห่งกัลกัตตา)**
ออกแบบโดย **ครูฐปนนันท์ สัญญากรณ์** *โรงเรียน* **เซนต์นิโกลาส พิษณุโลก**
วันที่ **22 กุมภาพันธ์ 2015**

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนรู้จักประวัติความเป็นมาของแม่ชีเทเรซา เพื่อนำแบบอย่างในการดำเนินชีวิตของแม่ชีเทเรซาไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- เมื่อนักเรียนได้เรียน เรื่อง การเสียสละ (ตามแบบอย่างแม่ชีเทเรซาแห่งกัลกัตตา) แล้ว นักเรียนรู้จักการเสียสละตนเอง ในการรับใช้ผู้อื่น เห็นอกเห็นใจผู้ที่ด้อยโอกาสตามแบบอย่างแม่ชีเทเรซา และนักเรียนสามารถเล่าเรื่องการเสียสละของแม่ชีเทเรซาได้พอสังเขป และนักเรียนสามารถนำแนวทางการเสียสละตามแบบอย่างของแม่ชีเทเรซาไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างดี

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การเสียสละ (ตามแบบอย่างแม่ชีเทเรซาแห่งกัลกัตตา)
- คุณค่าพระวรสาร การเสียสละ (มัทธิว 19:16-24)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนเล่นเกม “ขอสิ่งของ” จากนักเรียน เป็นของที่มีค่าสำหรับนักเรียน เมื่อครูขออะไรก็ตาม นักเรียนก็ต้องเอามาให้ครูหน้าห้องเรียน เช่น “ครูขอนาฬิกา”

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบเรียน 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตการมีส่วนร่วมการเล่นเกม “ขอสิ่งของ”/ การดูวีดิทัศน์
- การทำชิ้นงาน “น้ำหนึ่งหยดในมหาสมุทร”
- ประเมินการมีส่วนร่วมในกลุ่ม ในการแสดงความคิดเห็นและการนำมาประยุกต์ใช้

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนเล่นเกม “ขอสิ่งของ” แล้วให้นักเรียนนำมาให้ครูหน้าห้องเรียน
- ครูให้นักเรียนดูวีดิทัศน์เรื่อง “การเสียสละ” (ตามแบบอย่างแม่ชีเทเรซาแห่งกัลกัตตา)
- ครูบรรยาย PowerPoint เรื่อง เศรษฐีชาวอังกฤษ ที่ขายสมบัติของตนเองทั้งหมด

- ครูให้นักเรียนยกตัวอย่าง บุคคลที่เสียสละอุทิศตนเพื่อส่วนรวม พร้อมให้เหตุผลว่า ทำไมจึงเลือกบุคคลๆ นี้

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูนำเสนอวีดิทัศน์เรื่อง การเสียสละ (ตามแบบอย่างของแม่ชีเทเรซาแห่งกัลกัตตา)
- หลังจากนักเรียนดูวีดิทัศน์จบ ครูตั้งคำถามว่าเรื่องนี้สอนอะไรนักเรียน และนักเรียนสามารถนำไปใช้ในห้องเรียนหรือโรงเรียนอย่างไร?
- ครูให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า ทำไมแม่ชีเทเรซาแห่งกัลกัตตาจึงยอมสละความสบายมาอยู่ประเทศอินเดีย

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนจับกลุ่มๆ ละ 7 คน แบ่งปันประสบการณ์ในการเสียสละที่นักเรียนเคยทำและประทับใจที่สุด
- ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำใบความรู้ เรื่อง “น้ำหนึ่งหยดในมหาสมุทร” โดยให้นักเรียนเขียนข้อตั้งใจตลอดระยะเวลา 1 เทอม

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนนำเสนอชิ้นงาน พร้อมอธิบายเหตุผลที่นักเรียนเขียนข้อตั้งใจนั้น
- ครูแจกพระคัมภีร์ ให้นักเรียนอ่านบทมัทธิว 19:16-24 เป็นการสรุปบทเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนอยากจะศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับการเสียสละของบุคคลใดอีก? ทำไม?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การเสียสละมีความสำคัญอย่างไรต่อการอยู่ร่วมกันเป็นหมู่คณะ?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำความรู้เรื่อง การเสียสละไปประยุกต์ใช้ในโรงเรียนหรือในครอบครัวตนเองอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วีดิทัศน์ เรื่อง การเสียสละ (ตามแบบอย่างของแม่ชีเทเรซาแห่งกัลกัตตา)
- PowerPoint เรื่อง เศรษฐีหนุ่มชาวอังกฤษ
- ใบความรู้ เรื่อง “น้ำหนึ่งหยดในมหาสมุทร”
- พระคัมภีร์

สาระการเรียนรู้	**สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	**จูฬสุภัททา พุทธสาวิกา**		
ออกแบบโดย	**ครูสุนันทา เชื่อมสุวรรณ**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนจะเรียนรู้ประวัติและผลงานของนางสาวจูฬสุภัททา พุทธสาวิก
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์ข้อคิดและแบบอย่างการดำเนินชีวิตของนางจูฬสุภัททา พุทธสาวิกา

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนเห็นคุณค่าของความรับผิดชอบในฐานะสตรีต่อครอบครัว

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ประวัติและผลงาน
- คุณธรรมที่ควรยึดถือเป็นแบบอย่าง
- ความรับผิดชอบ (คุณค่าพระวรสาร เรื่อง การงาน)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนดูวีดิทัศน์ การดำเนินชีวิตของ 2 ครอบครัวและแสดงความคิดเห็นถึงความแตกต่างในการดำเนินชีวิต

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- ตรวจผลงาน
- สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- แบ่งกลุ่มและร่วมกันแสดงความคิดเห็น

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- นักเรียนระดมความคิดเกี่ยวกับการใช้ชีวิตครอบครัว โดยแบ่งนักเรียนออกเป็น 10 กลุ่ม ให้ 5 กลุ่มแรกแสดงความคิดเป็นหญิงสมัยโบราณ แล้วปฏิบัติตนอย่างไร และอีก 5 กลุ่มหลังเป็นหญิงสมัยปัจจุบัน ปฏิบัติตนอย่างไรในการครองเรือน
- แต่ละกลุ่มออกมาแสดงความคิดเห็น

- นักเรียนอ่าน เรื่อง นางจูฬสุภัททา พุทธสาวิก ในหนังสือ หน้า 37-41

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่า หากต้องตกอยู่ในสถานการณ์ดียวกับ นางจูฬสุภัททา นักเรียนจะปฏิบัติตนอย่างไร? เพราะเหตุใด?

- นักเรียนและครูเปรียบเทียบกับความเห็นของกลุ่มข้างต้น ในเรื่องโอวาท 10 ข้อ ที่อนาถบิณฑิกเศรษฐีได้ให้นางจูฬสุภัททาไว้เพื่อปฏิบัติก่อนส่งตัวนางไปยังตระกูลของสามี

- บูรณาการกับคุณค่าพระวรสาร เรื่อง การงาน (คือ ความรับผิดชอบ)

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนคิดว่า โอวาท 10 ข้อ นั้นมีข้อใดบ้างที่นักเรียนสามารถนำไปปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้?

- นักเรียนบอกข้อคิดที่ได้จากโอวาท 10 ข้อ ที่อนาถบิณฑิกเศรษฐีได้ให้นางจูฬสุภัททาไว้

- นักเรียนช่วยกันหาข้อสรุปถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากการปฏิบัติตามโอวาท 10 ข้อ

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนรู้เรื่องนี้แล้วมีความรู้สึกอย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนสามารถเชื่อมโยงกับวิชาการงานพื้นฐานอาชีพได้อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนคิดว่า นำข้อคิดจากเรื่องที่เรียนไปปรับใช้กับการดำเนินชีวิตอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- วีดิทัศน์ การดำเนินชีวิตของ 2 ครอบครัว
- แบบเรียน

บทที่ 7

กลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี

การงานอาชีพ

ประถม 5	การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยวิธีเย็บแบบด้น	436
มัธยม 2	1) การจัดและตกแต่งบ้าน	438
	2) เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย - การซ่อมแซมเสื้อผ้า	440

เทคโนโลยี

ประถม 5	การใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint (การสร้างงานนำเสนอเบื้องต้น)	442
ประถม 6	การใส่รูปภาพบน PowerPoint	444
มัธยม 6	1) การจัดการเทคโนโลยีแบบยั่งยืนด้วยพลังงานสะอาด	446
	2) การออกแบบแฟ้มสะสมผลงาน	448
	3) การสร้างเว็บไซต์ ด้วยโปรแกรม Google Sites	451

สาระการเรียนรู้ **การงานอาชีพและเทคโนโลยี** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้ **การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยวิธีเย็บแบบด้น**
ออกแบบโดย **ครูประเทือง น้อยดัด** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยวิธีการเย็บด้นได้อย่างถูกต้อง
- นักเรียนรู้จักช่วยครอบครัวประหยัดค่าใช้จ่ายและทำให้มีเสื้อผ้าใช้ได้อีกนาน

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การด้นเป็นวิธีการซ่อมแซมเสื้อผ้าวิธีหนึ่ง จากอีกหลาย ๆ วิธี ถ้านักเรียนสามารถซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยตนเองได้ จะสามารถช่วยครอบครัวลดค่าใช้จ่าย และยังรู้จักใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตลอดจนสามารถทำเป็นอาชีพได้ในอนาคต

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วยวิธีการเย็บแบบด้น

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำเสื้อผ้าที่มีรอยชำรุดมาสวมใส่ทับบนชุดที่ครูสวยใส่ขณะสอน และให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่าจะใช้วิธีใดในการซ่อมแซมรอยชำรุดนั้น?

1.5 เวลา (Time)

- เวลา 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติของนักเรียน
- ตรวจความถูกต้อง และดูความประณีตของงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ** [LIKE]

- ครูยกตัวอย่างสถานการณ์ เช่น วันหนึ่งขณะที่พิมพา กำลังจัดกระเป๋านักเรียนเพื่อเตรียมตัวไปโรงเรียนในวันรุ่งขึ้น พิมพาพบว่ากระเป๋านักเรียนของเธอขาด พิมพาจึงนำเข็มกับด้ายมาเย็บตรงรอยที่ขาด เพื่อไม่ให้กระเป๋าเป้ขาดมากขึ้น

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มๆ ละ 4 คน

- ครูให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ว่าสิ่งที่พิมพาทำ เหมาะสมหรือไม่ และถ้าเป็นกลุ่มของนักเรียนๆ จะเลือกซ่อมแซมกระเป๋าเป้ด้วยวิธีใด เพราะเหตุใด?

- จากนั้นครูให้นักเรียนทดลองเย็บผ้าด้วยวิธีด้นตามความคิดของนักเรียน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายความรู้และสาธิตการเย็บผ้าแบบด้น
- ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างการเย็บผ้าแบบด้น
- ครูให้นักเรียนทดลองเย็บผ้าแบบด้นอีกครั้งหนึ่ง แล้วเปรียบเทียบผลงานกับครั้งแรก

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนฝึกเย็บผ้าแบบด้น จากเศษผ้าที่ครูเตรียมไว้ให้
- ครูสังเกตการใช้วัสดุ อุปกรณ์ อย่างถูกต้อง ประหยัด คุ้มค่า

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนได้ความรู้อะไรจากการฝึกเย็บแบบด้นบ้าง? นักเรียนต้องการเรียนรู้วิธีเย็บผ้าแบบใดเพิ่มเติมมากกว่าการเย็บแบบด้นอีกบ้าง?
- นักเรียนพบปัญหาอะไรระหว่างปฏิบัติงาน และนักเรียนจะใช้วิธีใดในการแก้ปัญหานั้น?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การเย็บแบบด้นนำไปใช้กับการเย็บวัสดุแบบอื่นที่ชำรุดได้หรือไม่อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนตั้งใจจะนำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- เข็ม ด้าย กรรไกร เศษผ้า ตัวอย่างการเย็บผ้าแบบด้น ตัวอย่างเสื้อผ้าที่มีรอยชำรุด

สาระการเรียนรู้	**การงานอาชีพและเทคโนโลยี**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้	1) **การจัดและตกแต่งบ้าน**		
ออกแบบโดย	**ครูมะลิณี พวงพืช**	*โรงเรียน*	**ยอแซฟวิทยา จันทบุรี**
วันที่	4 **กรกฎาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- อธิบายความหมายของการจัดและตกแต่งบ้าน
- ออกแบบและจัดตกแต่งบ้านโดยใช้ความรู้ เรื่อง หลักการและของที่ใช้ในการจัดและตกแต่งบ้าน
- เห็นประโยชน์และความสำคัญของการจัดและตกแต่งบ้าน

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- แนวทางในการจัดตกแต่งบ้านให้สวยงามน่าอยู่ สามารถนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตของนักเรียนได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การจัดและตกแต่งบ้าน

ก) ความหมายและความสำคัญของการจัดและตกแต่งบ้าน

ข) หลักการจัดและตกแต่งบ้าน

ค) ของตกแต่งบ้าน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนดูภาพบ้านที่ครูเตรียมมา 6 ภาพ แล้วเลือกภาพบ้านที่นักเรียนชอบและแสดงความคิดเห็น

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตการตอบคำถามและการแสดงความคิดเห็น
- ประเมินการจัดและตกแต่งบ้านจำลองของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ให้นักเรียนดูและเลือกภาพบ้านที่นักเรียนชอบ และพูดคุยแสดงความคิดเห็น

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็น โดยครูใช้คำถาม

ก) การจัดและตกแต่งบ้านมีความสำคัญอย่างไร?

ข) นักเรียนคิดว่าห้องใดของบ้านใช้เครื่องเรือนน้อยที่สุด? เพราะเหตุใด?

ค) ม่านและมู่ลี่ช่วยประหยัดพลังงานได้อย่างไร? ถ้าต้องการประหยัดทรัพยากรในการจัดและตกแต่งบ้านต้องทำอย่างไร?

ง) ความรู้ทางศิลปะนำมาใช้ในการจัดตกแต่งบ้านได้อย่างไร?

- ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นของหลักในการจัดตกแต่งบ้านตามแบบที่ตนเองชอบ พร้อมบอกข้อดีของการจัดตกแต่งบ้านและจดบันทึกลงสมุด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....
- ครูอธิบายความหมาย ความสำคัญและหลักการจัดตกแต่งบ้าน รู้จักเลือกใช้อุปกรณ์ในการตกแต่งบ้าน
- ครูสอดแทรกพระวรสารข้อ 4 การงาน

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 6 กลุ่ม ออกแบบการจัดและตกแต่งบ้าน ได้แก่ ห้องนอน ห้องครัว และห้องรับแขก พร้อมทั้งระบายสีให้สวยงาม
- ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำอุปกรณ์มาใช้ในการจัดตกแต่งบ้านของตนเองตามที่ออกแบบไว้ โดยการสร้างแบบจำลองและนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ “การจัดและตกแต่งบ้าน โดยอาศัยหลักการจัดและตกแต่งบ้าน และเลือกรูปแบบที่เหมาะสมจะทำให้ผู้อยู่อาศัยมีความสุขกายสุขใจ”

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน** [LIKE]

5.1 Reflect - นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการทำงานกลุ่ม ใครทำอะไร? อย่างไร?

- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมเกี่ยวกับเรื่องนี้มากที่สุด?
- นักเรียนคิดว่า สมาชิกในกลุ่มใครมีบทบาทในการทำงานชิ้นนี้มากที่สุด? เพราะอะไร?

5.2 Connect - จากผลงานของนักเรียน จะนำไปเชื่อมโยงกับสาระการเรียนรู้ใด? เพราะอะไร?

- สิ่งที่ได้เรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม ทำให้นักเรียนคิดถึงหลักธรรมทางศาสนาในเรื่องใด? อย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนจะนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

- จากการทำงานกลุ่มในครั้งนี้ ควรทำอะไรเพิ่มเติมเพื่อให้การความเป็นธรรมมากขึ้น?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ภาพบ้านที่ตกแต่งสวยงาม
- อุปกรณ์การจัดและตกแต่งบ้านที่นักเรียนจัดเตรียมมา

สาระการเรียนรู้ **การงานอาชีพและเทคโนโลยี** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 2
หน่วยการเรียนรู้ **2) เสื้อผ้าและเครื่องแต่งกาย - การซ่อมแซมเสื้อผ้า**
ออกแบบโดย **ครูนวลจันทร์ วาระจันทโน** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนเลือกวิธีการซ่อมแซมเสื้อผ้าได้ถูกต้อง
- นักเรียนมีทักษะในการซ่อมแซมเสื้อผ้า
- นักเรียนเห็นความสำคัญและบอกประโยชน์ของการซ่อมแซมเสื้อผ้าได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- นักเรียนซ่อมแซมเสื้อผ้าของตนเองและครอบครัวได้

1.3 หัวข้อและเนื้อ (Range)

- การซ่อมแซมเสื้อผ้าด้วย (1) การเนา (2) การสอย และ (3) การด้น

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูนำเสื้อผ้าตัวอย่างที่ชำรุดในส่วนต่างๆให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์รอยชำรุดว่าควรใช้วิธีการซ่อมแซมโดยวิธีใด

1.5 เวลา (Time)

- 3 คาบ 50 นาที

2. **การวัดและประเมินผล**

- ชิ้นงาน (ผลงาน)
- มอบหมายงานในกลุ่มย่อยและนำเสนอ

3. **การสร้างบรรยากาศ** [LIKE]

- ครูให้นักเรียนดู วิดีโอคลิปเกี่ยวกับเสื้อผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน (ชุดทำงาน ชุดนักเรียน ชุดอยู่บ้าน ชุดนอน)

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 5 คนเพื่อศึกษาและร่วมอภิปรายลักษณะการชำรุดของเสื้อผ้าที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เช่น ชายกระโปรงหลุด กระโปรงซิปแตก เสื้อตะเข็บข้างขาด

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- นักเรียนศึกษาใบความรู้

- ครูอธิบายและสาธิตการซ่อมแซมโดยวิธีการเนา การสอย การด้น

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- นักเรียนลงมือปฏิบัติตามชิ้นงานที่ได้รับในแต่ละกลุ่ม
- ครูให้คำแนะนำตามกลุ่มเพื่อปรับปรุงแก้ไขจนนักเรียนสามารถปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์
- นักเรียนนำผลงานชิ้นที่ 2 มาเปรียบเทียบกับชิ้นงานแรกว่ามีการพัฒนาขึ้น
- นักเรียนนำเสื้อผ้ามาในครั้งต่อไปและให้นักเรียนซ่อมแซมเพื่อนำเสื้อผ้าที่ซ่อมแซมไปบริจาค

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนรู้อะไรบ้าง จากการเรียนเรื่องการซ่อมแซมเสื้อผ้า นักเรียนต้องการเรียนอะไรเพิ่มเติมบ้าง?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า เนื้อที่เรียนนี้จะเกิดคุณค่าพระวรสารในเรื่องความเรียนง่ายอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ใบความรู้
- วิดีโอคลิป
- ตัวอย่างเสื้อผ้าที่ชำรุด

สาระการเรียนรู้ **คอมพิวเตอร์** *ระดับชั้น* **ประถมศึกษาปีที่** 5

หน่วยการเรียนรู้ **การใช้โปรแกรม** Microsoft PowerPoin (**การสร้างงานนำเสนอเบื้องต้น**)

ออกแบบโดย **ครูอารีรัตน์ แก้วภา** *โรงเรียน* **มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**

วันที่ 23 **มกราคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสร้างงานนำเสนอด้วยโปรแกรม PowerPoint ได้
- นักเรียนมีทักษะในการประยุกต์ใช้งานโปรแกรม PowerPoint กับวิชาเรียนอื่นๆได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- โปรแกรม PowerPoint เป็นโปรแกรมที่ใช้ได้ง่ายในการนำเสนอ ใช้กันอย่างแพร่หลาย และจำเป็นต่อการนำไปประยุกต์ใช้งานวิชาอื่น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ส่วนประกอบของโปรแกรม PowerPoint
- การสร้าง Slide และการใช้ Template
- การแทรกภาพและข้อความ
- การใช้ Animation
- ประโยชน์ของโปรแกรม PowerPoint และการนำไปประยุกต์ใช้งาน
- การนำเสนองาน และการ Save งาน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- ครูใช้เกมที่สร้างด้วยโปรแกรม PowerPoint เป็นเกมจับคู่ภาพ Icon ของโปรแกรม Microsoft Office จากนั้นครูตั้งคำถามว่า จากเกมข้างนักเรียนทราบหรือไม่ว่าครูใช้โปรแกรมใดในการสร้างเกมนี้

1.5 เวลา (Time) - 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน
- แบบประเมินผลงานของตนเอง เพื่อน และครู

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูให้นักเรียนทำ Brain gym เพื่อเตรียมพร้อมก่อนการเรียน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูกำหนดสถานการณ์ว่า หากนักเรียนคนหนึ่งต้องการนำประวัติส่วนตัวและแฟ้มสะสมผลงานไปใช้ในการนำเสนอในการประกวดนักเรียนดีเด่น โดยกำหนดให้ใช้คอมพิวเตอร์ในการ

นำเสนอ นักเรียนคิดว่าโปรแกรมใดเหมาะสมที่สุดจากข้อกำหนดข้างต้น? ให้นักเรียนจับกลุ่มอภิปรายถกเถียงกัน

- ครูสุ่มคำตอบนักเรียนขึ้นมาวิเคราะห์ร่วมกับนักเรียน (หัวข้อวิเคราะห์ ข้อดี ข้อเสียและความสมเหตุสมผลในการเลือกใช้โปรแกรมนั้นๆ) และจากนั้นให้แบ่งปันประสบการณ์ของแต่ละคนว่ารู้จักโปรแกรมนี้หรือไม่? เคยใช้งานหรือทราบประโยชน์ของโปรแกรมนี้มากน้อยเพียงใด?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนจับคู่ Buddy เพื่อศึกษาบทเรียนที่ครูได้จัดทำเป็นคู่มือ เรื่อง “การใช้งานโปรแกรม PowerPoint” และให้นักเรียนทดลองใช้ตามคู่มือที่ได้ศึกษาและสามารถสืบค้นเพิ่มเติมจาก Internet โดยมีครูเป็นผู้สังเกตการณ์และเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator)
- ครูสุ่มนักเรียนออกมาสาธิตการใช้โปรแกรม PowerPoint ตามหัวข้อที่ครูกำหนด จากนั้นให้นักเรียนร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของวิธีการที่เพื่อนสาธิต
- ครูสรุปโดยการสาธิตและบรรยายสั้นๆเกี่ยวกับการสร้างงานนำเสนอด้วยโปรแกรม PowerPoint
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ครูให้แต่ละคนทำงานนำเสนอด้วยโปรแกรม PowerPoint เรื่องที่นักเรียนสนใจโดยมีเงื่อนไขว่า สามารถนำความรู้นั้นๆไปประยุกต์ใช้กับวิชาเรียนอื่นได้ โดยสืบค้นข้อมูลจาก Internet พร้อมกับการเขียนอ้างอิงข้อมูลให้ถูกต้อง

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect - นักเรียนมีข้อสงสัยหรือเรื่องที่ต้องการทราบเพิ่มเติมเกี่ยวกับโปรแกรมนี้หรือไม่? อย่างไร?

5.2 Connect - จากเนื้อหาในคาบเรียนนี้มีความเกี่ยวข้อกับเนื้อหาในคาบเรียนอื่นหรือไม่? อย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนจะนำเนื้อหาที่เรียนในคาบเรียนนี้ไปปรับใช้ในชีวิตนักเรียนอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- PowerPoint
- คู่มือการสร้างงานนำเสนอด้วยโปรแกรม PowerPoint
- Internet

สาระการเรียนรู้	**การงานอาชีพและเทคโนโลยี**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	**การใส่รูปภาพบน** PowerPoint		
ออกแบบโดย	**ครูพิศิษฐ์ พัชรจิรบูลย์**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	12 **มีนาคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถใส่รูปภาพบน PowerPoint ได้
- นักเรียนจัดการรูปภาพบน PowerPoint ได้
- นักเรียนนำความรู้การใส่รูปภาพบน PowerPoint ไปประยุกต์ใช้ในงานอื่นๆ ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- การใช้รูปภาพประกอบในงานนำเสนอด้วย PowerPoint จะทำให้งานน่าสนใจและสื่อความหมายได้ดีขึ้น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ขั้นตอน/ วิธีการใส่รูปภาพบน PowerPoint
- การจัดการรูปภาพบน PowerPoint (การเปลี่ยน ขยาย ย้าย ลบ)
- คุณค่าพระวรสาร “ความซื่อสัตย์”

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนดูตัวอย่างงานนำเสนอที่สร้างโดยโปรแกรม PowerPoint 2 แบบ แบบที่หนึ่งเป็นข้อความอย่างเดียว แบบที่สองเป็นรูปภาพประกอบข้อความ คำถาม นักเรียนชอบแบบใดมากกว่า

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติ
- ชิ้นงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- Brain Gym
- ดูตัวอย่างงานนำเสนอที่สร้างโดยโปรแกรม PowerPoint

4. การนำเสนอบทเรียน

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูให้สถานการณ์ถ้านักเรียนต้องการทำงานนำเสนอด้วย PowerPoint เรื่อง สัตว์เลี้ยงของฉัน ในงานนำเสนอควรประกอบด้วยอะไรบ้าง? สุ่มนักเรียน ตอบคำถาม
- ถ้าจะให้ชิ้นงานน่าสนใจ นักเรียนควรทำอย่างไร?
- ถ้าต้องการรูปภาพ สามารถหาได้จากที่ใดได้
- ให้นักเรียนทดลองหาวิธีการใส่รูปภาพด้วยตนเอง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนจับคู่ดูวิดีโอคลิป เรื่อง การใส่รูปภาพลงใน PowerPoint ความยาวห้านาที
- ให้นักเรียนทดลองทำตาม สังเกตผล สุ่มงานนักเรียนบางคู่ นำเสนอหน้าชั้น ให้นักเรียนร่วมอภิปราย
- ครูถามนักเรียนเรื่อง การนำภาพจากอินเทอร์เน็ตมาใช้ มีข้อควรระวังและควรปฏิบัติอย่างไร?

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนทำงานจนเสร็จสมบูรณ์ นำเสนอหน้าชั้นเรียน
- ครูนักเรียนร่วมอภิปราย

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนคิดว่าการใช้รูปภาพประกอบมีความจำเป็นอย่างไร?

5.2 Connect

- การนำภาพจากอินเทอร์เน็ตมาใช้ ควรปฏิบัติอย่างไรจึงจะถูกหลักจริยธรรม?

5.3 Apply

- นักเรียนสามารถนำความรู้ไปปรับใช้อย่างไรได้บ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- คอมพิวเตอร์และโปรแกรม PowerPoint
- วิดีโอคลิป เรื่อง การใส่รูปภาพลงใน PowerPoint

สาระการเรียนรู้ **การออกแบบและเทคโนโลยี** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 6

หน่วยการเรียนรู้ 1) **การจัดการเทคโนโลยีแบบยั่งยืนด้วยพลังงานสะอาด**

ออกแบบโดย **ครูวีระพจน์ รัตนรัตน์** *โรงเรียน* **ดรุณาราชบุรี**

วันที่ 15 **พฤศจิกายน** 2014

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนมีความรู้ความเกี่ยวกับพลังงานสะอาด
- นักเรียนสามารถเลือกใช้พลังงานสะอาดอย่างเหมาะสม
- นักเรียนมีทักษะในการสร้างนวัตกรรม Green Mech
- นักเรียนสามารถมีประสบการณ์ที่ได้รับบนพื้นฐานของคุณค่าพระวรสารด้านความเป็นหนึ่ง

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- พลังงานสิ้นเปลือง เช่น น้ำมัน แก๊ส กำลังจะหมดไป ดังนั้น พลังงานสะอาดที่ใช้ไม่มีวันหมดจะถูกนำมาทดแทน
- ทักษะในการนำพลังงานสะอาดมาใช้ในครัวเรือนมีความจำเป็นยิ่ง สามารถออกแบบสร้างได้ด้วยตนเอง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ความหมายของพลังงานสะอาด
- ชนิดของพลังงานสะอาด
- หลักการจัดการเทคโนโลยีแบบยั่งยืนด้วยพลังงานสะอาด

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนเดิน ชม เล่น นวัตกรรมพลังงานแสงอาทิตย์ ลม น้ำ นอกห้องเรียน

1.5 เวลา (Time)

- 4 คาบ

2. **การประเมินและผล**

- ผลงานนวัตกรรมของนักเรียน
- แบบทดสอบปรนัย

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- จับมือเป็นวงกลมครูและนักเรียน แล้วให้ทุกคนพูดต่อๆ ไปว่า “หนึ่งเดียวใจเดียว”

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม A สิ้นเปลือง และกลุ่ม B ไม่มีวันหมด ให้กลุ่ม A เขียนข้อดีของพลังงานสิ้นเปลือง และข้อเสียของพลังงานทดแทน ให้กลุ่ม B ทำกลับกัน

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- บรรยายโดยใช้โปรแกรม PowerPoint หัวข้อ

  1) พลังงานสะอาด

  2) น้ำมัน

- ให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- จัดกลุ่มเสนอนวัตกรรม Green Mech

- ให้ดูภาพการแข่งขันระดับนานาชาติ ขณะนักเรียนปฏิบัติการบันทึกข้อมูลที่พบใหม่ แล้วนำมาปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- ให้นักเรียนอธิบายและบอกชนิดของพลังงานสะอาด

5.2 Connect

- นักเรียนจะนำความรู้ เรื่อง พลังงานสะอาดไปใช้ในวิชาใดได้บ้าง?

5.3 Apply

- มีกลุ่มคน 3 กลุ่ม คือ คนพิการแขนขา คนพิการทางสายตา คนพิการทางสมอง นักเรียนคิดว่า จะสร้างนวัตกรรมพลังงานสะอาดช่วยคนกลุ่มใด เพราะอะไร?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- หนังสือการออกแบบและเทคโนโลยี 2.4-2.6 สสวท.
- อุปกรณ์นวัตกรรม Green Mech
- โปรแกรม PowerPoint
- วีดิโอการแข่งขัน Green Mech ระดับนานาชาติ

สาระการเรียนรู้	**การงานอาชีพและเทคโนโลยี**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 6
หน่วยการเรียนรู้	2) **การออกแบบแฟ้มสะสมผลงาน**		
ออกแบบโดย	**ครูศักดิ์ชัย บุญทองดี**	*โรงเรียน*	**อัสสัมชัญคอนแวนต์ กรุงเทพฯ**
วันที่	4 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนเข้าใจและสามารถออกแบบแฟ้มสะสมผลงานที่ถูกต้องและสวยงาม
- นักเรียนรับการพัฒนาการออกแบบแฟ้มสะสมผลงานโดยการใช้โปรแกรม Illustrator ได้
- นักเรียนเข้าใจคุณค่าพระวรสารด้านความเคารพ/ ศักดิ์ศรี และด้านการงาน

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- แฟ้มสะสมผลงานของนักเรียนสามารถทำให้นักเรียนเห็นการพัฒนาตนเองและนำมาซึ่งความภูมิใจในชีวิตนักเรียนตลอดระยะเวลาการเรียน 6 ปีในระดับมัธยมศึกษา
- การออกแบบแฟ้มที่สวยงามและสร้างสรรค์ จะทำให้ผู้อื่นเกิดความประทับใจในตัวเราและส่งผลดีต่อการสอบสัมภาษณ์เข้ามหาวิทยาลัย

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- หลักการออกแบบแฟ้มสะสมผลงานผ่านโปรแกรม Illustrator จำนวน 5 หน้าขึ้นไป

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest) **[LIKE]**

- ตั้งคำถามถึงความสำคัญว่า ทำไมนักเรียนจึงต้องมีแฟ้มสะสมผลงาน? ใครบ้างต้องมีแฟ้มสะสมผลงาน?
- ถ้าทุกคนมีแฟ้มสะสมผลงานหน้าตาเหมือนกันหมด จะทำให้การสอบสัมภาษณ์เพื่อเข้ามหาวิทยาลัยได้ดีกว่าหรือถ้ามีแฟ้มสะสมผลงานที่สวยและสร้างสรรค์จะดีกว่าไหม? อย่างไร?
- เล่ากรณีตัวอย่างของนักเรียนบางคน ที่ทำแฟ้มสะสมผลงานแล้วการเรียนต่อไปเขาเปลี่ยนไปอย่างไร?

1.5 เวลา (Time)

- ใช้เวลา 7 คาบ แบ่งเป็น ความรู้เนื้อหา 2 คาบ ปฏิบัติ 5 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- วัดจากผลงาน Final ที่เสร็จแล้ว/ วัดจากกระบวนการสร้างแฟ้มสะสมผลงานภาคปฏิบัติ 5 ครั้ง
- วัดจากแบบสอบถามว่า “นักเรียนได้รับข้อคิดอะไรจากการสร้างแฟ้มสะสมผลงาน”

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ครูเล่าประวัติและประสบการณ์ชีวิตในวัยเรียนให้นักเรียนฟังโดยใช้ภาพสมัยอดีตมาประกอบผ่าน Projector

- ครูโยงเข้าสู่แฟ้มสะสมผลงานว่าจำเป็น สำคัญอย่างไร?

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ครูให้นักเรียนร่วมกิจกรรมค้นหาชีวิตบุคคลสำคัญผ่านบัตรคำและการ์ดภาพโดยลำดับขั้นตอนชีวิตวัยเรียนและวัยทำงานของเขา

- ครูถามนักเรียนเมื่อกิจกรรมเสร็จสิ้นแล้ว เช่น ถ้าเป็นชีวิตนักเรียนจะทำอย่างไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....และทำบันทึกย่อ

- ครูสอนเนื้อหา องค์ประกอบและขั้นตอนการออกแบบแก่นักเรียน

- ครูฝึกให้นักเรียนเรียงลำดับชีวิตตนเองโดยเริ่มจากอดีตมาสู่ปัจจุบัน

- ครูถามนักเรียนว่า มีใครบ้างที่พลาดกิจกรรมบางอย่าง แล้ววันนี้เสียดายที่ไม่ได้ทำ ครูเสนอว่าอนาคตเรายังมีเวลาแก้ตัวได้?

- ครูให้นักเรียนดูภาพรวมของชีวิตแล้วตั้งคำถามว่า ใครภูมิใจในชีวิตของตนเองบ้าง ถ้ามีโอกาสแก้ตัวจะทำอย่างไร?

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- นักเรียนเริ่มหาภาพรางวัลและกิจกรรมที่ผ่านมาเพื่อเรียงลำดับชีวิต ในการออกแบบแฟ้มสะสมผลงาน (1-2 คาบ)

- นักเรียนฝึกการใช้ Program Illustrator ออกแบบให้สวยงามและสร้างสรรค์ (3-4)/ นักเรียนสามารถพัฒนาผลงานตนเองจากตัวอย่างผลงานใน website ต่างประเทศ

- ให้ Website ต่างประเทศที่ออกแบบแฟ้มสะสมผลงานที่สวยงาม (5-6)/ นักเรียนพบปัญหาอะไรระหว่างการปฏิบัติงาน จะแก้ไขอย่างไร?

- ครูเปิดโอกาสให้นักเรียนบางคนที่ทำจาก Program อื่นได้ (3-4)/ ให้เพื่อนชมผลงานการออกแบบโดยจับคู่กันพร้อมให้แสดงความคิดเห็น/ เพื่อนคนใดที่ถนัด Program นี้อยู่แล้วสามารถช่วยเพื่อนๆ ที่ยังช้าได้

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรจากกิจกรรมนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนสามารถนำทักษะการออกแบบนี้ไปใช้กับสิ่งใดบ้างหรือสาระอื่นๆได้บ้าง?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำแฟ้มนี้ไปใช้ประโยชน์อะไรบ้างในปัจจุบันและอนาคต?

6. สื่อการเรียนการสอน

- คลิปการสอบสัมภาษณ์เข้ามหาวิทยาลัยโดยใช้แฟ้มสะสมผลงานที่ผ่านการออกแบบที่น่าสนใจ
- ผลงานตัวอย่างแฟ้มสะสมผลงานที่สวยงามและสร้างสรรค์
- ภาพกิจกรรมของครูในอดีต

สาระการเรียนรู้ **การงานอาชีพและเทคโนโลยี** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่** 6

หน่วยการเรียนรู้ 3) **การสร้างเว็บไซต์ ด้วยโปรแกรม** Google Sites

ออกแบบโดย **ครูรัศมี เทพแก้ว** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 12 **มีนาคม** 2016

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถสร้างเว็บไซต์ได้
- นักเรียนมีทักษะในการประยุกต์ใช้งานกับอาชีพอื่นๆ ได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- ปัจจุบันอาชีพขายสินค้า Online จำเป็นต้องสร้างเว็บไซต์เป็นของตนเอง

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การสร้างหน้าเว็บและการใช้แม่แบบ (Template)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูเปิดเว็บไซต์ “ร้านขายผลไม้” ให้ดู แล้วตั้งคำถาม “เว็บฯ สวยไหม?” “นักเรียนเห็นแล้วอยากทำเป็นไหม?” “น่าซื้อไหม?”

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- การตอบคำถาม
- ผลงานของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เว็บไซต์ที่สวยงาม

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) **[LIKE]**

- ครูกำหนดสถานการณ์ โดยสมมุติให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม 5-6 คน เลือกขายสินค้า 1 ชิ้น สืบค้นจากอินเทอร์เน็ต โดยกำหนดให้ใช้โปรแกรมในคอมพิวเตอร์สร้าง
- นักเรียนคิดว่าโปรแกรมใดเหมาะสมที่สุด
- ครูสุ่มคำตอบบางกลุ่ม ขึ้นมาวิเคราะห์ร่วมกับนักเรียน (ข้อดี-ข้อเสีย) เหตุผลที่ใช้ แล้วแบ่งปันประสบการณ์
- นักเรียนและครูร่วมกันสรุป

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูให้อ่านคู่มือการใช้โปรแกรม Google Sites
- ครูให้นักเรียนทดลองปฏิบัติตามคู่มือ สามารถสืบค้นจาก World Wide Web (“www”) โดยครูคอยชี้แนะ
- ครูสุ่มนักเรียนออกมาสาธิตการสร้างเว็บไซต์ ตามหัวข้อที่กำหนด
- ครูสรุปโดยการสาธิตและบรรยายสั้นๆ เกี่ยวกับการสร้างเว็บไซต์

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มออกเป็น 4 กลุ่ม กลุ่มละ 5-6 คน แล้วลงมือสร้างเว็บไซต์ด้วย Google Sites โดยมีเงื่อนไขว่า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้กับอาชีพอื่นๆ ในอนาคตได้
- นักเรียนกลับมานำเสนอผลงาน
- ให้เพื่อนวิจารณ์ว่า สินค้าของนักเรียนน่าซื้อหรือไม่?

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนมีข้อสงสัยหรือเรื่องที่ต้องการทราบเพิ่มเติมเกี่ยวกับโปรแกรมนี้หรือไม่ อย่างไร?

5.2 Connect

- จากสินค้าที่นักเรียนสร้างในคาบเรียนนี้ มีความเกี่ยวข้องกับอาชีพอื่นๆ หรือไม่ อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนตั้งใจที่จะนำผลงานที่สร้างในคาบเรียนนี้ ไปปรับใช้ในชีวิตของนักเรียนอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- คู่มือการสร้างเว็บไซต์ ด้วยโปรแกรม Google Sites
- Website “ร้ายขายผลไม้”
- อินเทอร์เน็ต

บทที่ 8

กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา

พลศึกษา

ประถม 1	การเดินทรงตัว	454
ประถม 2	การเคลื่อนไหวร่างกาย	456
มัธยม 3	การเคลื่อนไหว เรื่อง เกมเพื่อสร้างการเคลื่อนขั้นไหวพื้นฐาน	458

สุขศึกษา

มัธยม 1	หลักการเลือกอาหารที่เหมาะสมกับวัยรุ่น	460
มัธยม 5	อาหารหลัก 5 หมู่	462

สาระการเรียนรู้	**สุขศึกษาและพลศึกษา**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	**การเดินทรงตัว**		
ออกแบบโดย	**ครูสมพิศ ราวีศรี**	*โรงเรียน*	**มาแตร์เดอีวิทยาลัย กรุงเทพฯ**
วันที่	11 **ตุลาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- เพื่อให้นักเรียนเกิดทักษะการทรงตัวการนำเสนอบทเรียน

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- นักเรียนสามารถเดินได้อย่างสง่าผ่าเผย

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ฝึกการทรงตัวเพื่อให้เด็กควบคุมทักษะด้านร่างกายให้สมดุลในการเดินและการวิ่ง

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนคนไหนอยากเป็นนางสาวไทย หรือนางแบบ บ้างไหม?

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- จดบันทึกการพัฒนาการของนักเรียน
- สังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม
- ทดสอบ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- นักเรียนเล่นเกมโยคะต้นไม้ เกม A-E-I-O-U และเกมหยุดตามคำสั่ง

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- นักเรียนเล่นเกมโยคะต้นไม้ เกม A-E-I-O-U และเกมหยุดตามคำสั่ง
- นักเรียนขาดทักษะในการทรงตัวหรือไม่?

ก) สังเกตจากกิจกรรมสร้างบรรยากาศ

ข) สังเกตการทรงตัวนักเรียน บางคนยังทรงตัวไม่ได้ > ทำซ้ำ

ค) แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม

- กลุ่มที่ 1 ทรงตัวดี
- กลุ่มที่ 2 พอใช้

- กลุ่มที่ 3 ปรับปรุง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- แนะนำวิธีและให้ความรู้ เพื่อเสริมทักษะให้กับนักเรียน ทั้ง 3 กลุ่ม

ก) กลุ่มที่ 1 ทรงตัวดี

- กิจกรรมเดินคานทรงตัวในระดับ 30 ซม.
- กิจกรรมเดินคานทรงตัวพร้อมหนังสือทูนศีรษะ

ข) กลุ่มที่ 2 พอใช้

- เดินไต่เส้นบนพื้นและเชือก
- เดินคานทรงในระดับ 10 ซม.

ค) กลุ่มที่ 3 ปรับปรุง

- เดินบนเส้น เดินต่อเท้า เดินหนังสือทูนศีรษะ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- นักเรียนฝึกปฏิบัติ ตามกิจกรรมกลุ่มของนักเรียนที่ได้รับมอบหมาย
- นักเรียนฝึกซ้ำกิจกรรม เพื่อให้เกิดความชำนาญ
- สังเกตการพัฒนาการของนักเรียนและเพิ่มทักษะที่สูงขึ้น เพื่อท้าทายความสามารถของนักเรียน
- ในขั้นตอนการฝึกและทดสอบการทรงตัวเมื่อนักเรียนปฏิบัติได้ถูกต้องแล้วครูกล่าวชื่นชม

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างในการเดินทรงตัวและรู้สึกอย่างไร? (นักเรียนร่วมกันสนทนาและซักถามความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเนื้อหา)

5.2 Connect

- ทักษะการเดินทรงตัวเกี่ยวข้องกับการออกกำลังกายอย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำทักษะการเดินทรงตัวไปใช้ประโยชน์อะไรในชีวิตประจำวันบ้าง?

6. สื่อการเรียนการสอน

- คานทรงตัว
- หนังสือ
- เชือก

สาระการเรียนรู้	**พลศึกษา**	*ระดับชั้น*	**ประถมศึกษาปีที่ 2**
หน่วยการเรียนรู้	**การเคลื่อนไหวร่างกาย**		
ออกแบบโดย	**ครูกลุ่มสาระสุขศึกษาและพลศึกษา**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	11 **มีนาคม** 2016		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถทรงตัวขณะอยู่กับที่และเคลื่อนที่ได้
- นักเรียนสามารถนำทักษะการเคลื่อนที่มาผสมผสานได้อย่างถูกต้อง

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การเคลื่อนไหวเป็นทักษะพื้นฐานของกีฬาทุกประเภท ถ้าเรามีทักษะการเคลื่อนไหวที่ถูกต้องจะช่วยป้องกันหรือลดการบาดเจ็บได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- ทักษะการเคลื่อนไหวเพื่อสร้างเสริมสุขภาพ (การทรงตัว การเดิน การวิ่ง การกระโดด สไลด์ ฮ๊อบ และสคิป)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- นักเรียนเล่นเกมจับปลาไหล

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- จดบันทึกการพัฒนาการของนักเรียนเป็นระยะๆ
- สังเกตการฝึกปฏิบัติของนักเรียน
- ทดสอบ

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เกมจับปลาไหล และเกมเดินแบบ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูนำนักเรียนเล่นเกมเดินแบบ
- ครูตั้งคำถามว่า กิจกรรมดังกล่าวมีการเคลื่อนไหวลักษณะใดบ้าง
- นักเรียนแสดงความคิดเห็นจากการเล่นเกมเดินแบบว่ามีการเคลื่อนไหวในลักษณะใดได้อีกบ้าง

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) **[LIKE]**

- ครูอธิบายถึงทักษะการเคลื่อนไหวพื้นฐานเบื้องต้น
- การยืน การเดิน การวิ่ง การกระโดด การสไลด์ การฮ๊อบ การสคิป และการทรงตัว
- นักเรียนจะแบ่งกลุ่ม 4 กลุ่มเพื่อฝึกทักษะการเคลื่อนไหว
- ให้นักเรียนนำเสนอทักษะการเคลื่อนไหวในรูปแบบของการเล่นเกมและกีฬา

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนฝึกการวิ่ง การเดิน การกระโดด ฯลฯ จนเกิดความชำนาญ
- นักเรียนเล่นเกมวิ่งเปี้ยว กระต่ายขาเดียว กระรอกเปลี่ยนโพรง

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้ทักษะอะไรในเรื่องนี้?
- นักเรียนอยากเรียนรู้อะไรเพิ่มเติม?
- นักเรียนนำทักษะที่ได้รับไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

5.2 Connect **[LIKE]**

- นักเรียนคิดว่า การเรียนทักษะการเคลื่อนไหวนำไปใช้ในวิชาใดบ้าง? อย่างไร?
- ทำไมครูจึงให้เรียนทักษะการเคลื่อนไหว? เพราะเหตุใด?
- ทักษะในเรื่องนี้นักเรียนสามารถนำไปใช้ในกีฬาใดบ้าง?

5.3 Apply

- การวิ่งช่วยพัฒนาการทางด้านใด?
- เมื่อนักเรียนเจอสัตว์ร้าย นักเรียนจะนำทักษะใดมาใช้?
- ถ้านักเรียนต้องการความเข้มแข็งของกล้ามเนื้อขา นักเรียนควรใช้ทักษะใดในการฝึก?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ชุดและรองเท้ากีฬา

สาระการเรียนรู้ **สุขศึกษาและพละศึกษา** *ระดับชั้น* **มัธยมศึกษาปีที่ 3**

หน่วยการเรียนรู้ **การเคลื่อนไหว เรื่อง เกมเพื่อสร้างการเคลื่อนขั้นไหวพื้นฐาน**

ออกแบบโดย **ครูเรืองโรจน์ ไพรวรรณ** *โรงเรียน* **เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**

วันที่ 10 **ตุลาคม** 2015

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- เพื่อให้นักเรียนเลือกออกกำลังกายการเล่นเกมที่เหมาะสม
- นักเรียนปฏิบัติตามกฎ กติกาและข้อตกลงของการเล่นเกมได้ด้วยตนเอง

1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

- การเล่นเกมที่ถูกต้อง ทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
- รู้จักเคารพกฎ กติกา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้ชนะ รู้อภัย เพื่อให้เกิดความปลอดภัยในการเล่นเกม

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- การเล่นเกมเสือกินวัว

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ครูให้นักเรียนจับกลุ่ม 4 กลุ่มโดยการปรบมือ กลุ่มไหนเข้าแถวเรียบร้อยแล้วให้นั่งลง กลุ่มไหนเข้าแถวเสร็จช้าออกมาเต้นไก่ย่างถูกเผา
- นักเรียนจับกลุ่มเรียบร้อยแล้วครูแจกใบความรู้ให้นักเรียนศึกษาการเล่น เกมเสือกินวัว และกฎกติกา

1.5 เวลา (Time) - 1 คาบ

2. **การประเมินและวัดผล**

- นักเรียนเล่นเกมเสือกินวัวได้ถูกต้อง
- นักเรียนอธิบายการเล่นเกมเสือกินวัวและเล่นเกมได้ถูกต้องหรือไม่? อย่างไร?
- ครูสังเกตพฤติกรรม การให้ความร่วมมือ การเล่นเกมตามกฎกติกา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย ด้านใดที่บกพร่อง?ควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร?

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ร้องเพลงประกอบท่าทาง (หากว่าเรากำลังสบายจงปรบมือพลัน.....)
- ครูและนักเรียนร้องเพลงพร้อมกันแล้วทำท่าประกอบเพลง

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ให้นักเรียนจับกลุ่ม

- ให้นักเรียนคิดชื่อกลุ่มในกลุ่มของตนเอง พร้อมบอกเหตุผลประกอบ
- ให้นักเรียนอ่านใบความรู้เรื่อง วิธีการเล่นเกมเสือกินวัว
- ให้นักเรียนวางแผนก่อนเล่นเกมเสือกินวัว และวิธีการเล่นเกมเสือกินวัว
- นักเรียนคิดว่า ตนเองและกลุ่มของนักเรียนควรปรับปรุงแก้ไขอย่างไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายความรู้และสาธิตการเล่นเกมเสือกินวัว
- ครูตั้งคำถามให้นักเรียนร่วมกันคิดและตอบ ดังนี้
  - ก) เหตุผลที่เล่นเกมเสือกินวัว
  - ข) ผลของการเล่นเกม
  - ค) ข้อควรปรับปรุงแก้ไข
- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุป พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
- สรุปการเล่นเกมตามกฎกติกา มีประโยชน์อย่างไร?

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- ให้นักเรียนเล่นเกมเสือกินวัว
- ให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเล่นเกมเสือกินวัวว่า การเล่นเกมมีประโยชน์อย่างไร?
- ให้นักเรียนสรุปการเล่นเกมเสือกินวัวที่ถูกต้อง มีประโยชน์และนำไปใช้ในการเรียนใดบ้าง? พร้อมทั้งบอกใช้วิธีการใดในการเล่น และทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์และประสบผลสำเร็จในการเล่นเกมเสือกินวัว
- ครูอธิบายเพิ่มเติม การเล่นเกมเสือกินวัวตามกฎกติกา หรือข้อตกลง เพื่อช่วยในการป้องกันการเกิดปัญหาความขัดแย้งในกลุ่มของนักเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect - นักเรียนมีความคิดเห็นอย่างไร จากพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากการเล่นเกมเสือกินวัว?

- นักเรียนได้ข้อคิดอะไรบ้าง จากการเล่นเกมเสือกินวัวกับเพื่อน?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่า สิ่งที่ได้เรียนไปแล้วทำให้นักเรียนได้เกิดคุณธรรม จริยธรรมอะไรบ้าง?

- นักเรียนคิดว่า การเล่นเกมเสือกินวัวทำให้คิดถึงคุณค่าพระวรสารข้อใด? อย่างไร?

5.3 Apply - นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันหรือวิชาอื่นอย่างไร?

- จากการเล่นเกมเสือกินวัวนักเรียนจะได้ฝึกฝนการมีน้ำใจเป็นนักกีฬาได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- เสื้อเอี๊ยมสีเขียว = วัว (สัญลักษณ์)
- เสื้อเอี๊ยมสีแดง = เสือ (สัญลักษณ์)
- นกหวีด

สาระการเรียนรู้	**สุขศึกษาและพลศึกษา**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 1
หน่วยการเรียนรู้	**หลักการเลือกอาหารที่เหมาะสมกับวัยรุ่น**		
ออกแบบโดย	**ครูอนุชิต เย็นนะสา**	*โรงเรียน*	**ดรุณาราชบุรี**
วันที่	15 **พฤศจิกายน** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- นักเรียนสามารถอธิบายหลักการเลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัยรุ่นได้
- นักเรียนสามารถวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพจากการรับประทานอาหารของวัยรุ่นได้

1.2 ความจำเป็น (Needs) **[LIKE]**

- อาหารมีความจำเป็นในการดำรงชีวิต ดังนั้น การเลือกรับประทานอาหารให้เหมาะสมกับวัยรุ่น และการวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดจากการรับประทานอาหารเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภาวะโภชนาการ จึงมีความจำเป็นสำหรับวัยรุ่น

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- หลักการเลือกอาหารที่เหมาะสมกับวัย
- ปัญหาที่เกิดจากภาวะโภชนาการ (ภาวะขาดสารอาหารและภาวะโภชนาการเกิน)

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- ให้นักเรียนดูภาพอาหารที่ครูนำมา
- ตั้งคำถามให้นักเรียน (1) บอกชื่ออาหาร (2) สารอาหารหลักและประโยชน์ของอาหาร (3) ความเหมาะสมของอาหารกับสุขภาพร่างกายของตนเอง

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบเรียน

2. **การประเมินและวัดผล**

- ใบงาน เรื่อง อาหารที่เหมาะสมกับวัยรุ่น

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- ตามข้อ 1.4

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See)

- ให้นักเรียนจัดอาหารด้วยตนเอง 1 วัน ให้เหมาะสมกับวัยและไม่เกิดภาวะโภชนาการที่มีผลต่อสุขภาพ นำเสนอในกลุ่ม

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูจัดอาหาร 1 วันที่เหมาะสมกับวัยให้นักเรียนดู พร้อมอธิบาย
- ครูจัดอาหารที่เสี่ยงต่อการเกิดภาวะโภชนาการให้นักเรียนดู พร้อมอธิบาย
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

- ให้นักเรียนจัดอาหารด้วยตนเอง 1 วัน ให้เหมาะสมและไม่ให้เกิดภาวะโภชนาการ พร้อมนำเสนอหน้าชั้นเรียน ครูนักเรียนร่วมกันอภิปรายสรุปการจัดอาหารที่เหมาะสมกับวัย
- การบ้าน ให้นักเรียนจัดอาหารภายใน 1 สัปดาห์

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน [LIKE]

5.1 Reflect

- นักเรียนได้เรียนรู้อะไร ในการเลือกรับประทานอาหารที่เหมาะสมกับวัย?
- นักเรียนสนใจอาหารมื้อใดเป็นพิเศษ เพราะอะไร?
- นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างจากคำตอบข้อ 2 ที่เขียนตอบ?

5.2 Connect

- การรับประทานอาหารในวันที่ผ่านมากับอาหารที่ครูให้จัดในวันนี้ เป็นอย่างไร? เพราะอะไร?
- นักเรียนคิดว่า อาหารที่นักเรียนเลือกให้เหมาะสมกับวัย ทำให้คิดถึงหลักธรรมศาสนาข้อใด? อย่างไร?
- จากเรื่องโภชนบัญญัติ 9 ประการที่ผ่านมาในชั่วโมงก่อน นักเรียนสามารถนำมาใช้กับเนื้อหาที่เรียนได้อย่างไร?

5.3 Apply

- นักเรียนจะนำอาหารที่เหมาะสมกับวัยไปใช้ในการดำเนินชีวิตมากน้อยเพียงใด? เพราะเหตุใด?
- จากการเรียนเรื่องนี้ ถ้านักเรียนเป็นผู้ทำอาหารให้ครอบครัวรับประทาน นักเรียนจะจัดอาหารอย่างไร? เพราะเหตุใด?
- ถ้าเพื่อนหรือคนรอบข้างรับประทานไม่เหมาะสมกับวัย นักเรียนจะทำอย่างไร? มีวิธีการอย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- ภาพอาหาร
- ใบงาน เรื่อง อาหารที่เหมาะสมกับวัยรุ่น

สาระการเรียนรู้	**สุขศึกษาและพลศึกษา**	*ระดับชั้น*	**มัธยมศึกษาปีที่** 5
หน่วยการเรียนรู้	**อาหารหลัก** 5 **หมู่**		
ออกแบบโดย	**ครูเรืองโรจน์ ไพรวรรณ**	*โรงเรียน*	**เซนต์โยเซฟบางนา สมุทรปราการ**
วันที่	10 **ตุลาคม** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives) [LIKE]

- นักเรียนสามารถกำหนดปริมาณอาหาร ที่จะรับประทานอาหารได้
- นักเรียนอธิบายความสำคัญ ของอาหารและยกตัวอย่างอาหารที่มีประโยชน์และไม่มีประโยชน์
- นักเรียนสามารถเปรียบเทียบ ปริมาณอาหารที่จะรับประทานในแต่ละวันและนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (ความจริง)

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- อาหารหลัก 5 หมู่ มีความสำคัญและจำเป็นต่อชีวิตของนักเรียน
- นักเรียนมีทักษะวิจารณญาณในการเลือกรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายในแต่ละวัน

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range) [LIKE]

- อาหารหลัก 5 หมู่ มีความจำเป็นต่อร่างกายและการดำเนินชีวิต
- การนำประโยชน์และคุณค่าของอาหารมาคิดวิเคราะห์และสร้างเมนูอาหารที่มีคุณค่าและมีประโยชน์ต่อตนเองเพื่อสุขภาพที่แข็งแรงและสมส่วน

1.4 การสร้างความน่าสนใจ (Interest)

- เล่นเกม จัดลำดับ ปริมาณอาหาร ที่มีความสำคัญ

1.5 เวลา (Time)

- 2 คาบ คาบละ 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

- สังเกตจากการจัดปริมาณอาหารของนักเรียน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- เปิดเพลงส้มตำ

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ดูวีดิทัศน์เกี่ยวกับอาหารประเภทต่างๆ

- ครูตั้งคำถามให้นักเรียนคิดว่า อาหารประเภทไหนอยู่ในหมู่ใด?
- นักเรียนร่วมกันสรุปว่าอาหารแต่ละหมู่มีประโยชน์อย่างไร?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

- ครูอธิบายให้ความรู้เกี่ยวกับอาหาร 5 หมู่และปริมาณที่ได้รับ
- ครูให้นักเรียนอ่านหนังสือ ..... หน้า ..... เรื่อง .....เพื่อตอบคำถาม

ก) อาหารชนิดใด ให้ประโยชน์กับระบบขับถ่าย?

ข) อาหารประเภทใด ให้พลังงานกับร่างกาย?

ค) อาหารประเภทใด ทำให้เกิดโรค?

- ครูและนักเรียนสรุปพร้อมยกตัวอย่างประกอบ

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) **[LIKE]**

<u>คาบที่ 1</u>

- ให้นักเรียนร่วมกันคิดเมนูอาหาร 3 มื้อ 3 วันให้ครบ 5 หมู่
- ให้นักเรียนร่วมกันจัดตารางอาหารในแต่ละวันที่มีอาหารให้ครบ 5 หมู่ นำเสนอตารางอาหารให้เพื่อนๆ
- ให้นักเรียนสรุปคุณอาหารประโยชน์ต่อชีวิตประจำวันและนำไปใช้เรียนในวิชาใดได้บ้าง? และจะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างไร?

<u>คาบที่ 2</u>

- ให้นักเรียนคิดเมนูอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกายและควบคุมน้ำหนักได้
- นำเสนอเมนูอาหารและเลือกเพื่อประกวดเมนูอาหารที่ดีและถูกใจนักเรียนที่สุด
- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปบทเรียน

5. การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน

5.1 Reflect - นักเรียนได้เรียนรู้อะไรบ้างในเรื่องอาหาร 5 หมู่?

- นักเรียนต้องการเรียนรู้อะไรเพิ่มเติมจากเรื่องนี้?

5.2 Connect - นักเรียนคิดว่า ความรู้จากเรื่องนี้เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันอย่างไร?

- นักเรียนสามารถนำความรู้ไปเชื่อมโยงกับวิชาใดได้บ้าง?

5.3 Apply- นักเรียนนำความรู้จากเรียนเรื่องอาหาร 5 หมู่นี้ไปปฏิบัติให้เกิดประโยชน์กับตนเองอย่างไร?

- นักเรียนจะทำให้บุคคลรอบข้างเกิดคุณภาพที่ดีได้อย่างไร?

6. สื่อการเรียนการสอน

- CD เพลงส้มตำ
- ภาพอาหาร 5 หมู่
- วีดิทัศน์เกี่ยวกับอาหารประเภทต่างๆ

บทที่ ๑

การศึกษาปฐมวัย

อนุบาล 3	1) คมนาคมทางบก	465
	2) พ่อ - เด็กดีของพ่อ	467

สาระการเรียนรู้	**การจัดประสบการณ์**	*ระดับชั้น*	**อนุบาล** 3
หน่วยการเรียนรู้	1) **คมนาคมทางบก**		
ออกแบบโดย	**ครูอลิษา ชมเกษร**	*โรงเรียน*	**เรยีนาเซลีวิทยาลัย เชียงใหม่**
วันที่	14 **มิถุนายน** 2015		

1. **การให้ภาพรวม**

1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

- เพื่อให้เด็กสามารถบอกความหมายของการคมนาคมทางบกได้
- เพื่อให้เด็กสามารถยกตัวอย่างยานพาหนะได้
- เพื่อให้เด็กสามารถบอกวิธีการคมนาคมทางบกที่ปลอดภัยได้
- เพื่อให้เด็กสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามข้อตกลง/ กติกาได้

1.2 ความจำเป็น (Needs)

- ในชีวิตประจำวันของมนุษย์ทุกคนต้องเกี่ยวข้องกับการเดินทาง ซึ่งการเดินทางนั้นมีอยู่หลายรูปแบบ ได้แก่ การคมนาคมทางบก ทางน้ำและทางอากาศ การคมนาคมทางบกเป็นการเดินทางที่ใกล้ตัวเด็กมากที่สุด เด็กควรต้องเรียนรู้การเดินทางทางบกอย่างปลอดภัย และเลือกใช้ยานพาหนะที่เหมาะสมได้

1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

- คมนาคมทางบก คืออะไร?
- ยานพาหนะที่ใช้ในการคมนาคมทางบก
- วิธีการคมนาคมทางบกอย่างปลอดภัย

1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

- ครูให้เด็กร้องเพลง “รถตุ๊กๆ” พร้อมกับทำท่าทางประกอบร่วมกัน

1.5 เวลา (Time)

- 1 คาบ (50 นาที)

2. **การประเมินและวัดผล**

- การประเมินจากการแสดงความคิดเห็นของนักเรียน
- ประเมินจากใบงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

- Brain Gym
- ร้องเพลง “รถตุ๊กๆ” พร้อมทำท่าทางประกอบ
- การสนทนาร่วมกันของครูกับนักเรียน

4. **การนำเสนอบทเรียน**

4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

- ครูแสดงบทบาทสมมุติให้เด็กดู โดยมีบทบาท คือ ครูแสดงเป็น ด.ญ. มาลี ด.ญ.มาลีต้องการที่จะไปเที่ยวน้ำตก หลังจากนั้นครูใช้คำถามสำคัญว่า “เด็กๆ ลองช่วยมาลีคิดหน่อยซิว่า มาลีควรจะทำอย่างไรจึงจะเดินทางไปถึงที่น้ำตกได้?”
- ครูให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวิธีการช่วยเหลือมาลี
- เด็กและครูร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับยานพาหนะที่จะพามาลีไปถึงน้ำตกว่ามีอะไรบ้าง?

4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge) [LIKE]

- ครูนำภาพถนนในลักษณะต่างๆ มาให้เด็กดู พร้อมกับให้ความหมายของการคมนาคมทางบก พร้อมกับยกตัวอย่างให้เด็กทราบว่า มียานพาหนะใดบ้างที่ใช้ในการคมนาคมทางบก
- ครูเปิดโอกาสให้เด็กช่วยคิดยกตัวอย่างยานพาหนะทางบกเพิ่มเติม
- ครูสอดแทรกวิธีการปฏิบัติตนในการคมนาคมทางบกให้ปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่น

5.3 การลงมือปฏิบัติ (Act) [LIKE]

- ครูนำบัตรภาพยานพาหนะหลายๆ ชนิดมาวางรวมกันหน้าชั้นเรียน เช่น รถไฟ รถยนต์ เรือ เครื่องบิน ฯลฯ (บัตรภาพมากกว่าจำนวนนักเรียน) และตะกร้า 1 ใบ
- ครูให้เด็กแต่ละคน ออกมาแยกภาพยานพาหนะออกมาใส่ตะกร้า
- เด็กและครูร่วมกันสนทนาถึงสิ่งที่เด็กได้แยกแยะว่าถูกต้องหรือไม่? อย่างไร?
- ครูให้เด็กทำใบงาน “การคมนาคมที่ถูกต้อง” โดยให้เด็กกากบาท (X) ทับภาพที่การคมนาคมที่ปลอดภัยต่อตนเองและผู้อื่น

5. **การไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Reflect

- นักเรียนได้ความรู้อะไรบ้างจากบทเรียนนี้?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การเลือกยานพาหนะเพื่อไปเที่ยวน้ำตกเหมือนหรือต่างกันกับการไปกรุงเทพฯ อย่างไร?

5.3 Apply

- เด็กๆ มีวิธีการเดินทางอย่างไรที่ช่วยให้เราประหยัดและลดภาวะโลกร้อน?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- ภาพถนนในลักษณะต่างๆ
- บัตรภาพ ยานพาหนะ
- ตะกร้า 1 ใบ
- ใบงาน เรื่อง คมนาคมทางบก

สาระการเรียนรู้	**การจัดประสบการณ์**	*ระดับชั้น*	**อนุบาล** 3
หน่วยการเรียนรู้	2) **พ่อ - เด็กดีของพ่อ**		
ออกแบบโดย	**ครูอนงค์ รักยิ่งงาม**	*โรงเรียน*	**วาสุเทวี กรุงเทพฯ**
วันที่	21 **ธันวาคม** 2014		

1. **การให้ภาพรวม**

   1.1 วัตถุประสงค์ (Objectives)

   - นักเรียนสามารถบอกกิจกรรมที่ควรปฏิบัติต่อคุณพ่อได้
   - นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีได้

   1.2 ความจำเป็น (Needs) [LIKE]

   - นักเรียนปฏิบัติตนต่อพ่อได้อย่างถูกต้องเหมาะสมกับวัย

   1.3 หัวข้อและเนื้อหา (Range)

   - เด็กดีของพ่อ

   1.4 การสร้างความสนใจ (Interest)

   - คำคล้องจอง “โลกนี้มีใคร” พร้อมท่าทางประกอบ

   1.5 เวลา (Time)

   - 50 นาที

2. **การประเมินและวัดผล**

   - สังเกตจากการร่วมกิจกรรม
   - สังเกตจากการสนทนาโต้ตอบ
   - ตรวจผลงาน

3. **การสร้างบรรยากาศ**

   - ร้องเพลง “รักพ่อ”

4. **การนำเสนอบทเรียน**

   4.1 การสร้างประสบการณ์ (See) [LIKE]

   - ดูวีดิทัศน์ เรื่อง ลูกอ๊อด
   - สนทนาถึงเนื้อหาของเพลง
   - ใช้คำถาม แล้วนักเรียนจะตอบแทนพระคุณพ่ออย่างไร?
   - แบ่งกลุ่ม พูดคุยสิ่งที่นักเรียนจะปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดี

   4.2 การคิดวินิจฉัยประสบการณ์ (Judge)

   - นำภาพบุคคลที่ปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีมาเล่าให้นักเรียนฟัง

4.3 การลงมือปฏิบัติ (Act)

- วาดภาพสิ่งที่นักเรียนจะปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีของพ่อ

5. **ไตร่ตรองก่อนจบคาบเรียน**

5.1 Apply

- นักเรียนออกมาเล่าว่า การจะปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีควรทำอย่างไร?

5.2 Connect

- นักเรียนคิดว่า การปฏิบัติตนเป็นลูกที่ดีทำให้คิดถึง เรื่อง ความกตัญญูอย่างไร?

5.3 Apply

- เมื่อกลับไปบ้านวันนี้ นักเรียนตั้งใจจะทำอะไรหนึ่งอย่างเพื่อตอบแทนบุญคุณพ่อ?

6. **สื่อการเรียนการสอน**

- เพลง
- คำคล้องจอง
- วีดิทัศน์ เรื่อง “ลูกอ๊อด”

แสงสว่างของทางเลือกใหม่ ในการจัดการเรียนรู้

การเดินทางครั้งนี้ช่างตื่นตาตื่นใจเสียจริง ทุกกิจกรรมทุกบทเรียนมันช่างเร้าใจ ฉันได้เรียนรู้มากมายจนบรรยายไม่ถูก ฉันได้มองเห็นตัวเองในอดีต ฉันเคยภาคภูมิใจที่ใครๆ ชมว่า ฉันสอนดี สอนเก่ง นักเรียนเรียนกับฉันแล้วเข้าใจดี อนิจจา! ความจริงแล้ว ฉันหลงทาง ฉันยังมีข้อบกพร่องที่ต้องปรับปรุงอีกมากมาย ฉันไม่พยายามให้นักเรียนรู้ พัฒนา และเป็นอย่างที่ฉันอยากคาดหวังให้เขาเป็น ฉันไม่ได้คำนึงถึงตัวตนของเขาอย่างแท้จริง การสอนที่เน้นการไตร่ตรองนี้ จะช่วยให้ฉันพัฒนาเด็กๆ ของฉันได้ดี เขาจะเติบโตและพัฒนาตนเองอย่างยั่งยืนและมั่นคงต่อไปในอนาคต

จากนี้ไป ชีวิตความเป็นครูของฉันจะเปลี่ยนไป จากวันแรกที่ฉันเริ่มอบรมไตร่ตรอง ฉันได้เริ่มเรียนรู้สิ่งใหม่มากมาย มีทั้งความสุข สนุกสนาน ได้รู้จักเพื่อนเพิ่มขึ้น แลกเปลี่ยนเรียนรู้กันไป จนวันสุดท้ายของการอบรม ฉันรู้สึกว่า 4 วันนี้มันเร็วมากเลย ฉันมีไฟ ฉันมีแรงบันดาลใจเพิ่มขึ้นที่จะเป็นครูที่มีคุณภาพ ความรู้สึกนี้ ฉันเคยรู้สึกว่า มันเคยเกิดขึ้นกับฉันตอนฉันเรียนจบใหม่ๆ ความมีไฟ อยากเป็นครูที่มีคุณภาพ สอนนักเรียนให้มีความเก่ง ดี มีสุข แต่หลายปีเข้า ทำให้ไฟนั้นอ่อนลง ด้วยระบบการศึกษาของประเทศเรา ฉันไม่สามารถทำอย่างที่ตั้งใจได้ แต่วันนี้ ฉันได้มาเติมเชื้อไฟในตัวอีกครั้ง ฉันจะเอาความรู้ที่ได้ไปพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างเต็มศักยภาพของฉัน เพราะฉันรักในอาชีพนี้ มีความศรัทธาในอาชีพนี้ ฉันจะทำให้ดีที่สุด